Vlaamse Regering

63 i 30/3.

Voorontwerp van bestuursdecreet

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijke voorstel van de leden van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Titel I. Algemene bepalingen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel I.1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. I.2. Dit decreet zet de bepalingen om van:
1° Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie;
2° Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/ EEG van de Raad;
3° Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties.

Hoofdstuk 2. Definities

Afdeling 1. Definities met betrekking tot het toepassingsgebied

Art. I.3. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° Vlaamse overheid:
a) het Vlaams Parlement, zijn diensten, en de instellingen die aan het Vlaams Parlement verbonden zijn;
b) de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement;
c) de Vlaamse Regering en de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering;
d) de Vlaamse administratie;
e) de provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen;
f) de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie;
g) de Vlaamse adviesorganen;

h) de Vlaamse administratieve rechtscolleges.

2° Vlaamse administratie:
a) de departementen:
b) de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
c) de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
d) de publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
e) de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, met uitzondering van de naamloze vennootschappen;
f) de Dienst van de Bestuursrechtscolleges;
g) de Onderwijsinspectie;

3° Vlaamse adviesorganen:
a) de strategische adviesraden;
b) de andere raden, commissies, comités, en andere organen, ongeacht de benaming ervan, die voldoen aan elk van de volgende voorwaarden:
1) ze zijn opgericht bij decreet, bij besluit van de Vlaamse Regering, bij besluit van een Vlaamse minister, of bij wet, koninklijk besluit of ministerieel besluit om te adviseren in aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten of gemeenschappen behoren;
2) hun opdracht bestaat er hoofdzakelijk in advies te verlenen, ongeacht de benaming ervan, uit eigen beweging of op verzoek;
3) ze verlenen advies aan onder meer het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, een Vlaamse minister of de Vlaamse administratie;

4° lokale overheden:
a) de gemeenten;
b) de districten;
c) de provincies;
d) de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
e) de samenwerkingsvormen, vermeld in deel 3, titel 3 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
f) de intergemeentelijke onderwijsvereniging, vermeld in het decreet van 28 november 2008 betreffende de intergemeentelijke onderwijsvereniging;
g) de welzijnsverenigingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
h) de autonome verzorgingsinstellingen, vermeld in deel 3, titel 4, hoofdstuk 3 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
i) de verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door een provincie of een gemeente;
j) de polders en de wateringen;
k) het bestuur van de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten;

5° privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak: instellingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid maar die voldoen aan al de volgende kenmerken:
a) ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;
c) 1) ofwel worden ze voor meer dan de helft gefinancierd door de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere privaatrechtelijke instelling met een publieke taak;
2) ofwel hebben de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere privaatrechtelijke instelling met een publieke taak meer dan de helft van de stemmen in de raad van bestuur;

3) ofwel staat hun beheer onder toezicht van de Vlaamse overheid, een lokale overheid of een andere privaatrechtelijke instelling met een publieke taak;

6° milieu-instanties: natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen, die niet behoren tot de Vlaamse overheid of een lokale overheid, en die niet beschouwd worden als een privaatrechtelijke instelling met een publieke taak als vermeld in punt 5°, maar die voldoen aan elk van de volgende voorwaarden:
a) ze staan onder het toezicht van de Vlaamse, een lokale overheid of een privaatrechtelijke instelling met een publieke taak;
b) ze oefenen openbare verantwoordelijkheden of functies uit of verlenen openbare diensten met betrekking tot het milieu;

7° externe overheden:
a) de overheden die tot het federale, supranationale of internationale niveau behoren;
b) de overheden van andere gemeenschappen en gewesten;
c) de lokale overheden van de andere gewesten.

Afdeling 2. Andere definities

Art. I.4. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
2° archiefinstelling: een instelling waaraan bestuursdocumenten worden overgedragen overeenkomstig wettelijke verplichtingen of waarvan de belangrijkste taak bestaat uit het bewaren van bestuursdocumenten waarvan de bewaartermijn verstreken is en de definitieve bestemming permanente bewaring is;
3° bestuursdocumenten: alle informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie;
4° bibliotheek: instantie waarvan de belangrijkste taak het bewaren en ontsluiten van uitgegeven schriftelijke en audiovisuele werken is;
5° burgers: alle natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen;
6° gebruikers: burgers, andere overheidsinstanties, externe overheden of privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak, in de mate dat ze in contact staan met de overheidsinstanties bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen;
7° milieu-informatie: informatie over:
a) het milieu;
b) maatregelen en activiteiten die aanleiding geven of kunnen geven tot druk op het milieu, alsook de analyses en evaluaties ervan die relevant zijn voor de maatregelen en activiteiten, vermeld in e);
c) de druk die de maatregelen en activiteiten, vermeld in b), veroorzaken op het milieu door factoren van milieuverstoring zoals verontreiniging;
d) de natuur, de cultureel waardevolle gebieden en bouwwerken, de gezondheid, de veiligheid en de levensomstandigheden van de mens en de effecten daarop, in de mate dat ze worden of kunnen worden aangetast door de toestand van het milieu, de maatregelen en activiteiten, bedoeld in b), of de verstoringsfactoren, vermeld in c);
e) maatregelen en activiteiten die tot doel hebben het milieu en de elementen, vermeld in d), in stand te houden, te herstellen, te ontwikkelen, of druk op

het milieu te voorkomen, te beperken of te compenseren, alsook de analyses en evaluaties ervan;
8° museum: instantie waarvan de belangrijkste taak erin bestaat culturele hulpbronnen te bewaren en tentoon te stellen en die toegankelijk zijn voor het publiek;
9° persoonsgegevens : de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
10° raad van bestuur: het bestuursorgaan van een rechtspersoon, ongeacht de benaming ervan, dat als college over de bevoegdheden beschikt die noodzakelijk zijn om de opdracht of het maatschappelijk doel van de rechtspersoon te verwezenlijken.

Hoofdstuk 3. Toepassingsgebied

Art. I.5. Tenzij het anders wordt bepaald, is dit decreet van toepassing op alle instanties van de Vlaamse overheid.

Hoofdstuk 4. Lokale overheden

Art. I.6. §1. De volgende bepalingen over de communicatie tussen burgers en de overheid zijn van overeenkomstige toepassing op de lokale overheden:
1° artikel II.1 en II.2;
2° artikel II.5 en II.6;
3° artikel II.9 en II.10;
4° artikel II.11, tweede lid;
5° artikel II.13 tot en met II.17.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de instanties van de lokale overheden.

§2. De lokale overheden verlenen hun medewerking aan een of meer gezamenlijke gegevensbronnen met basisinformatie, als vermeld in artikel II.4.

§3. Elke provincieraad, gemeenteraad en raad voor maatschappelijke welzijn stelt een communicatieverantwoordelijke aan.

De communicatieverantwoordelijken hebben de taak om het communicatiebeleid te plannen, te realiseren en te evalueren. Ze stimuleren, coördineren en begeleiden de communicatie van hun overheid.

Ze hebben tot taak toe te zien op de naleving van de normen voor overheidscommunicatie, vermeld in titel II, hoofdstuk 1, afdeling 2, binnen hun instantie.

Art. I.7. De bepalingen over individuele bestuurshandelingen van titel II, hoofdstuk 2, zijn van overeenkomstige toepassing op de lokale overheden.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de instanties van de lokale overheden.

Art. I.8. §1. De bepalingen over de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, in titel II, hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4, zijn van overeenkomstige toepassing op de lokale overheden, met uitzondering van artikel II.60.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de instanties van de lokale overheden.

De beslissing over de aanvraag tot openbaarmaking of hergebruik wordt, onverminderd delegatie, genomen door de volgende personen:
1° voor de gemeenten, de districten en de OCMW's: door de algemeen directeur;
2° voor de provincies: door de griffier;
3° voor de polders en wateringen: door de dijkgraaf van de polder of de voorzitter van de watering;
4° voor de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten: door hun voorzitter.

§2. Voor de lokale overheden kan de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90, een personeelslid gelasten zich ter plaatse te begeven om zelf de beslissing ten uitvoer te leggen. Dat kan alleen na een waarschuwing per brief of per e-mail.

Art. I.9. De bepalingen over elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer van titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de lokale overheden.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de instanties van de lokale overheden.

Art. I.10. §1. De bepalingen over het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten in titel III, hoofdstuk 3, afdeling 5, zijn van overeenkomstige toepassing op de lokale overheden, met uitzondering van artikel III.83, §2, artikel III.84 en III.88.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de instanties van de lokale overheden.

In artikel III.86, eerste lid, 1°, en in artikel III.87, §1, tweede lid, worden de woorden "vermeld in artikel III.88, §1" gelezen als "vermeld in artikel I.10, §2".

§2. De Vlaamse Regering kan een of meer selectiecommissies oprichten die ermee belast zijn de selectieregels, vermeld in artikel III.87, voor de lokale overheden op te stellen, te actualiseren en goed te keuren.

De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast voor de samenstelling en de werking van de selectiecommissie en stelt de vergoedingen van de leden ervan vast.

Hoofdstuk 5. Privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en milieu-instanties

Art. I.11. §1. De volgende bepalingen over de communicatie tussen burgers en de overheid zijn van overeenkomstige toepassing op de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak, wat de publieke taak van de instelling betreft, en op de milieu-instanties, wat de milieu-verantwoordelijkheden, -functies of -diensten van de instantie betreft:
1° artikel II.2, eerste lid;
2° artikel II.5, tweede, derde en vierde lid;
3° artikel II.16 en II.17.

Voor scholen en voorzieningen voor kinderopvang van baby's en peuters en buitenschoolse opvang, zijn artikel II.16 en II.17 alleen van toepassing op de wezenlijke online administratieve functies. De Vlaamse Regering kan een lijst opstellen van die wezenlijke online administratieve functies. De scholen en voorzieningen voor kinderopvang van baby's en peuters en buitenschoolse opvang hoeven niet elk apart een toegankelijke website of mobiele applicatie te

hebben als de toegang tot de wezenlijke online administratieve functies ook verzekerd kan worden via een centrale website.

Op vzw's of stichtingen zijn artikel II.16 en II.17 alleen van toepassing als ze diensten verstrekken die essentieel zijn voor het publiek of diensten die specifiek gericht zijn op de behoeften van, of bedoeld zijn voor, personen met een beperking.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties.

§2. De privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties verlenen hun medewerking aan een of meer gezamenlijke gegevensbronnen met basisinformatie als vermeld in artikel II.4.

Art. I.12. De bepalingen over de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten in titel II, hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak, wat de publieke taak van de instelling betreft, en op de milieu-instanties, wat de milieu-verantwoordelijkheden, -functies of –diensten van de instantie betreft, met uitzondering van artikel II.60.

Wat de privaatrechtelijke instellingen, vermeld in artikel I.3, 5°, c), 1), betreft, zijn de bepalingen van titel II, hoofdstuk 3 en 4, alleen van toepassing op de bestuursdocumenten die betrekking hebben op beslissingen die derden binden.

In deze bepalingen omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties.

Art. I.13. Artikel III.70 is van overeenkomstige toepassing op de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak, wat de publieke taak van de instelling betreft, en op de milieu-instanties, wat de milieu-verantwoordelijkheden, -functies of –diensten van de instantie betreft.

In deze bepaling omvatten de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" ook de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties.

Titel II. Relatie tussen burgers en de overheid

Hoofdstuk 1. Communicatie tussen burgers en de overheid

Afdeling 1. Principes voor informeren en participeren

Art. II.1. De overheidsinstanties informeren actief, op eigen initiatief, over hun beleid, regelgeving en dienstverlening, telkens als dat nuttig, belangrijk of noodzakelijk is.

De overheidsinstanties zien erop toe dat de informatie zoveel mogelijk personen, verenigingen of organisaties van de doelgroep bereikt. Ze kiezen aangepaste communicatiestrategieën voor thema's die moeilijk te bereiken doelgroepen aanbelangen.

De overheidsinstanties dragen er zorg voor dat:
1° de informatie correct, betrouwbaar en accuraat is;
2° de informatie relevant is en gericht wordt verspreid;

3° de informatie tijdig en systematisch wordt verspreid.

Er mag geen informatie verspreid worden die valt onder de uitzonderingen, vermeld in artikel II.32, II.33 of II.34.

Afdeling 1 en 2 van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen die de vorm van een naamloze vennootschap hebben.

Art. II.2. De overheidsinstanties zorgen ervoor dat de informatie die relevant is voor hun taak en die ze zelf beheren of die voor hen wordt beheerd, zoveel mogelijk geordend, accuraat, vergelijkbaar en geactualiseerd is.

De informatie van de overheid is gemakkelijk te raadplegen voor het beoogde doelpubliek via diverse kanalen en media.

Art. II.3. De Vlaamse Regering wijst de instanties aan die er voor moeten zorgen dat milieu-informatie op een actieve, systematische en transparante wijze onder de burgers of onder de betrokken doelgroepen verspreid wordt en op een doeltreffende wijze toegankelijk wordt gemaakt.

De Vlaamse Regering bepaalt welke milieu-informatie minimaal wordt verspreid en stelt nadere regels vast voor de wijze waarop milieu-informatie wordt verspreid en toegankelijk wordt gemaakt.

Art. II.4. De Vlaamse overheid bouwt een of meer gezamenlijke gegevensbronnen uit met basisinformatie van de Vlaamse overheid, de lokale overheden, de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties.

Onder basisinformatie wordt verstaan:
1° identificerende informatie;
2° contactgegevens en informatie over dienstverlening;
3° formele hoedanigheden.

Art. II.5. De burger kan met informatievragen terecht bij het centraal contact- en informatiepunt van de Vlaamse overheid. Dat contact- en informatiepunt is bereikbaar via diverse communicatiekanalen.

Daarnaast zijn alle personeelsleden van de overheidsinstanties verplicht om iedereen die informatie zoekt, daarbij te helpen.

Als ze zelf niet beschikken over de gevraagde informatie, sturen ze de vraag rechtstreeks door naar de bevoegde instantie of naar het centrale contact- en informatiepunt.

Informatievragen worden kosteloos en binnen een redelijke termijn beantwoord, met behoud van de toepassing van artikel II.29, tweede lid, en artikel II.57.

Art. II.6. De burger krijgt, zelf of via zijn gemandateerde, een geconsolideerde en burgergerichte toegang tot de gegevens die op hem betrekking hebben en waarover de overheidsinstanties beschikken.

Onder gegevens waarover de overheidsinstanties beschikken wordt verstaan: gegevens die beheerd of verwerkt worden door een overheidsinstantie of gegevens die beheerd of verwerkt worden door een externe overheid waartoe een overheidsinstantie toegang heeft.

Het gaat onder meer om:
1° gegevens over natuurlijke personen of rechtspersonen;
2° informatie over lopende dossiers;
3° informatie over rechten die voortvloeien uit regelgeving en die kunnen afgeleid worden uit de gegevens, vermeld in punt 1°.

Persoonsgegevens worden verwerkt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, en in het bijzonder die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of deelstatelijk niveau verder zijn of worden gespecificeerd.

De toegang, vermeld in het eerste lid, geldt niet ten aanzien van de overheidsinstanties en de externe overheden die met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de algemene verordening gegevensbescherming gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon overeenkomstig de specifieke decretale bepalingen ter uitvoering van voormelde verordeningsbepaling.

Deze toegang mag alleen gebruikt worden door de burger om toegang te krijgen tot zijn gegevens en mag voor geen enkel ander doeleinde worden gebruikt.

De manier en de nadere inhoud van de toegang wordt bepaald door het agentschap Informatie Vlaanderen in overleg met de betrokken overheidsinstanties en externe overheden.

In afwijking van het zevende lid, duidt de Vlaamse Regering aan welke overheidsinstantie de manier en de nadere inhoud van de toegang tot gegevens met betrekking tot rechtspersonen en natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer bepaalt in overleg met de betrokken overheidsinstanties en externe overheden.

De Vlaamse Regering kan overheidsinstanties verplichten mee te werken aan het toegankelijk maken van gegevens, en kan ook andere verplichtingen opleggen voor de toegang, vermeld in het eerste lid.

Art. II.7. Als de Vlaamse Regering de inspraak van burgers wil verzekeren bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van haar beleid, informeert ze daarover minstens via het consultatieportaal op de centrale website.

Art. II.8. §1. De beslissingen van de Vlaamse Regering, met uitzondering van de beslissingen met individuele strekking, worden samen met de bijhorende documenten, systematisch gepubliceerd op de centrale website van de Vlaamse overheid.

§2. De Vlaamse Regering informeert de burgers over de Vlaamse regelgeving en in het bijzonder over de rechten en verplichtingen die daaruit voortvloeien, minstens via de centrale website.

§3. Met toepassing van artikel 5/3, §2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, kunnen de adviezen van de Raad van State over voorontwerpen van decreet die niet zijn ingediend, de amendementen erop, en de ontwerpen van besluiten die niet zijn bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, alsook de teksten van die voorontwerpen, amendementen en

ontwerpbesluiten worden bekendgemaakt door de Raad van State na de ontbinding van het Vlaams Parlement.

Afdeling 2. Normen voor overheidscommunicatie

Art. II.9. In deze afdeling wordt verstaan onder overheidscommunicatie: elke boodschap, bestemd voor het publiek of delen ervan, die uitgaat van overheidsinstanties, ongeacht wat de doelstellingen ervan zijn en welke kanalen ervoor worden gebruikt en ongeacht of de overheidsinstanties daarvoor samenwerken met derden.

Art. II.10. De overheidsinstanties communiceren in de standaardtaal en hanteren een heldere taal die begrijpelijk is voor de ontvanger.

Art. II.11. De overheidsinstanties, met uitzondering van de Vlaamse adviesorganen, verspreiden uitsluitend informatie die in overeenstemming is met het beleid van de hele Vlaamse overheid.

Uit de overheidscommunicatie moet duidelijk blijken in welke fase de besluitvorming of het project zich bevindt.

Art. II.12. De communicatie van de Vlaamse overheid is duidelijk en als zodanig herkenbaar.

De Vlaamse overheid profileert zich als één geheel en is altijd, ongeacht het kanaal of medium, herkenbaar als afzender of medeafzender, deelnemer, belanghebbende of betrokkene bij de communicatie. Alle onderdelen van de Vlaamse overheid maken zich herkenbaar door naar de Vlaamse overheid te verwijzen en kunnen daarnaast hun eigen entiteit tot uitdrukking brengen.

De Vlaamse Regering stelt richtlijnen daarvoor vast.

Die richtlijnen gelden niet voor het Vlaams Parlement, zijn diensten, de instellingen die aan het Vlaams Parlement verbonden zijn en de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement.

Art. II.13. De instanties die communiceren namens de overheid, communiceren politiek neutraal.

Art. II.14. De overheidsinstanties communiceren commercieel neutraal.

De overheidsinstanties lenen zich in hun eigen communicatie niet tot reclame of sluikreclame voor private bedrijven, merken of private personen. De overheidsinstanties kunnen in de communicatie alleen verwijzen naar private bedrijven of personen, hun merknamen, logo's, of de diensten die ze geleverd hebben, naar hun merken of producten, als die informatie relevant of noodzakelijk is voor hun eigen boodschap.

De overheidsinstanties kunnen in hun eigen communicatiekanalen of media alleen ruimte laten voor betalende reclame van private bedrijven, merken of personen, als die reclame duidelijk wordt onderscheiden van de communicatie van de overheid zelf.

De overheidsinstanties aanvaarden voor hun communicatie geen aanbiedingen tot samenwerking van private derden, waarin die derden een duidelijk aanwijsbaar eenzijdig of dominant belang hebben, ook niet als die samenwerking kosteloos is of tegen gunstige voorwaarden kan worden verkregen.

Art. II.15. De overheidsinstanties kunnen gebruik maken van externe media onder de volgende voorwaarden:
1° het initiatief is gericht op een weloverwogen en duidelijk aanwijsbare communicatiedoelstelling van de overheid;
2° de overheid behoudt de volledige zeggenschap over de inhoud van de boodschap;
3° de overheid is duidelijk herkenbaar.

Afdeling 3. Toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties

Art. II.16. De websites en de mobiele applicaties van de overheidsinstanties moeten voldoen aan de norm die opgelegd is met toepassing van richtlijn EU 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties, als dat geen onevenredige last met zich meebrengt voor de betrokken instantie.

De onevenredigheid van de last wordt beoordeeld op grond van de volgende criteria:
1° de omvang, de middelen en de aard van de betrokken instantie;
2° de geraamde kosten en baten voor de betrokken instantie in verhouding tot de geraamde voordelen voor personen met een beperking, rekening houdend met de frequentie en de duur van het gebruik van de specifieke website of mobiele applicatie.

De overheidsinstanties publiceren op hun website een toegankelijkheidsverklaring over de conformiteit van hun website of mobiele applicatie met de norm, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de beoordeling van de onevenredige last en voor de modaliteiten van de toegankelijkheidsverklaring.

Art. II.17. Artikel II.16 is niet van toepassing op de websites en mobiele applicaties van de publieke omroepen.

Artikel II.16 is niet van toepassing op de volgende content van websites en mobiele applicaties:
1° documenten die niet primair voor gebruik op het internet bestemd zijn en die in webpagina's zijn verwerkt en die zijn gepubliceerd voor 23 september 2018, tenzij de inhoud nodig is voor actieve administratieve processen in het kader van taken die de betrokken overheidsinstanties vervullen;
2° vooraf opgenomen, op tijd gebaseerde media, die gepubliceerd zijn vóór 23 september 2020 en live uitgezonden media van het type louter geluid, louter videobeeld, audio-video, audio of video in combinatie met interactie;
3° online kaarten en -karteringsdiensten, als bij de kaarten die bestemd zijn voor navigatie, essentiële informatie op een toegankelijke, digitale wijze wordt verstrekt;
4° reproducties van stukken die in particulier of openbaar bezit zijn en die van historisch, artistiek, archeologisch, esthetisch, wetenschappelijk of technisch belang zijn en deel uitmaken van verzamelingen die worden bewaard door culturele instellingen zoals bibliotheken, archiefinstellingen en musea, die niet volledig toegankelijk gemaakt kunnen worden omdat:
a) de toegankelijkheidseisen onverenigbaar zijn met de bewaring van het stuk in kwestie of de authenticiteit van de reproductie;
b) geautomatiseerde en kostenefficiënte oplossingen ontbreken om de tekst van manuscripten of andere stukken uit erfgoedcollecties te extraheren en om te zetten in inhoud die met de toegankelijkheidseisen strookt;

5° inhoud van websites die alleen beschikbaar is voor een beperkt aantal personen en die gepubliceerd is vóór 23 september 2019, tot dergelijke websites ingrijpend herzien worden;
6° inhoud die afkomstig is van derden en die niet door de betrokken overheidsinstantie wordt gefinancierd of ontwikkeld en evenmin onder haar gezag staat;
7° content van websites en mobiele applicaties die niet noodzakelijk is voor actieve administratieve processen en die niet is bijgewerkt of aangepast na 23 september 2019.

Hoofdstuk 2. Individuele bestuurshandelingen

Afdeling 1. Uitwisseling van berichten

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. II.18. Deze afdeling regelt de uitwisseling van berichten tussen een overheidsinstantie en gebruikers in de mate dat die berichten beogen rechtsgevolgen tot stand te brengen bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen.

Art. II.19. Elk bericht dat uitgaat van een overheidsinstantie bevat de contactgegevens van degene die meer inlichtingen kan verstrekken over het dossier.

Art. II.20. Bij de kennisgeving van een beslissing of een administratieve handeling van individuele strekking die rechtsgevolgen heeft voor een gebruiker, wordt vermeld of beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld, bij welke instantie en binnen welke termijn.

Als de kennisgeving niet voldoet aan de bepalingen van het eerste lid, start de termijn om een beroep in te dienen pas vier maanden na de kennisgeving.

Onderafdeling 2. Elektronische uitwisseling van berichten

Art. II.21. §1. Overheidsinstanties voorzien voor een procedure in een elektronische weg om berichten uit te wisselen met gebruikers, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in de uitwisseling via analoge weg, vanaf het moment waarop de overheidsinstantie de beslissing dat elektronische uitwisseling mogelijk is voor de procedure, heeft bekendgemaakt.

De overheidsinstanties kunnen beperkingen en technische eisen opleggen aan de uitwisseling via elektronische weg.

De Vlaamse Regering kan overheidsinstanties verplichten om in procedures uitwisseling van berichten via elektronische weg mogelijk te maken.

§2. Voor de elektronische uitwisseling met burgers of externe overheden gelden de volgende voorwaarden:
1° de overheidsinstanties moeten burgers en externe overheden vooraf informeren over de te volgen procedures en over de rechtsgevolgen die de elektronische uitwisseling heeft;
2° de burgers of externe overheden moeten vooraf uitdrukkelijk ingestemd hebben met de uitwisseling van berichten via elektronische weg;
3° de burgers en externe overheden moeten die instemming op elk moment kunnen intrekken.

§3. De overheidsinstanties die berichten via elektronische weg uitwisselen, garanderen voor de elektronische communicatie een voldoende graad van informatieveiligheid en onweerlegbaarheid.

Ze stellen maatregelen vast die aangepast zijn aan de omstandigheden en die gelijkwaardige garanties bieden voor informatieveiligheid en onweerlegbaarheid als de uitwisseling op analoge dragers. Die maatregelen worden bekendgemaakt.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor het vaststellen van de maatregelen.

§4. Onder de voorwaarden, vermeld in paragraaf 1, 2 en 3, brengt de uitwisseling via elektronische weg dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling op analoge dragers.

Art. II.22. Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, geldt als tijdstip waarop een bericht door een overheidsinstantie elektronisch is verzonden aan de geadresseerde, het tijdstip waarop het bericht het informatiesysteem verlaat dat de instantie gebruikt. Als de instantie en de geadresseerde gebruikmaken van hetzelfde informatiesysteem, geldt het tijdstip waarop het bericht toegankelijk wordt voor de geadresseerde als tijdstip van verzending door de instantie en als tijdstip van ontvangst door de geadresseerde.

Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, geldt als tijdstip waarop een bericht elektronisch is ontvangen door een overheidsinstantie, het tijdstip waarop het bericht het informatiesysteem dat die overheidsinstantie gebruikt, bereikt.

Afdeling 2. Bestuurshandelingen in elektronische vorm

Art. II.23. §1. Overheidsinstanties kunnen bestuursdocumenten op een elektronische informatiedrager opmaken, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in bestuursdocumenten op analoge informatiedragers, op voorwaarde dat bewaring conform titel III, hoofdstuk 3, afdeling 5 mogelijk is.

§2. Als een bestuursdocument moet worden ondertekend om rechtsgevolgen tot stand te brengen, kan aan die vereiste worden voldaan door een elektronische procedure die op een aantoonbare wijze, die is aangepast aan de omstandigheden, de authenticiteit en de integriteit van de gegevens waarborgt.

Deze procedure wordt door de overheidsinstantie zelf vastgesteld.

§3. De Vlaamse Regering kan standaarden opleggen voor en nadere regels bepalen met betrekking tot de opmaak van bestuursdocumenten op een elektronische drager, vermeld in paragraaf 1, en met betrekking tot de vaststelling van de procedures, vermeld in paragraaf 2, tweede lid.

Art. II.24. Overheidsinstanties kunnen de analoge bestuursdocumenten die ze opmaken of ontvangen bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen, vervangen door elektronische kopieën.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor die vervanging.

Elektronische kopieën die worden opgemaakt en bewaard conform deze regels, behouden dezelfde geldigheid als de originelen voor de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen, vermeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 3. Toegang tot bestuursdocumenten

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. II.25. Dit hoofdstuk regelt het recht om bestuursdocumenten te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, vermeld in artikel 32 van de Grondwet, om uitleg te krijgen bij bestuursdocumenten en om persoonsgegevens in bestuursdocumenten te laten verbeteren.

Het recht om bestuursdocumenten te hergebruiken wordt geregeld in hoofdstuk 4.

Art. II.26. Dit hoofdstuk doet geen afbreuk aan decretale bepalingen die in een ruimere openbaarheid van bestuur voorzien.

Art. II.27. Dit hoofdstuk is van toepassing op de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van overheidsinstanties met uitzondering van:
1° de bestuursdocumenten van het Vlaams Parlement en de instellingen die eraan verbonden zijn, die geen betrekking hebben op overheidsopdrachten of op personeelsaangelegenheden;
2° de bestuursdocumenten van de Vlaamse administratieve rechtscolleges die betrekking hebben op de uitoefening van de rechterlijke functie;
3° de bestuursdocumenten van andere instanties met een rechterlijke hoedanigheid, in de mate dat de documenten betrekking hebben op de uitoefening van de rechterlijke functie.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt milieu-informatie, die in opdracht van een overheidsinstantie door een natuurlijke persoon of rechtspersoon wordt beheerd, beschouwd als bestuursdocument.

Art. II.28. §1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk gaan de beslissings- en uitvoeringstermijnen in op de dag nadat de aanvraag geregistreerd is, of als de aanvraag niet geregistreerd is, op de dag nadat de aanvraag is ontvangen.

§2. Die termijnen verstrijken om 24 uur van de laatste dag.

Afdeling 2. Principes

Art. II.29. De overheidsinstanties zijn verplicht aan iedereen die erom verzoekt, de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen of er een afschrift van te overhandigen, of er uitleg over te verschaffen.

De inzage en de uitleg zijn kosteloos. De instanties kunnen de overhandiging van een afschrift afhankelijk maken van de betaling van een bedrag op basis van een redelijke kostprijs met behoud van de toepassing van artikel 12, lid 5, en artikel 15, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verplichting vermeld in het eerste lid, brengt niet de verplichting mee om het gevraagde bestuursdocument te verwerken of te analyseren.

Art. II.30. Een bestuursdocument dat in het bezit is van een personeelslid van een overheidsinstantie, is een bestuursdocument dat in het bezit is van de instantie als het bestuursdocument betrekking heeft op de uitoefening van de taken van de instantie.

Bij het Vlaams Parlement wordt met het begrip personeelslid, vermeld in het eerste lid, uitsluitend een personeelslid van de diensten van het parlement bedoeld.

Afdeling 3. Uitzonderingen op de openbaarheid van bestuursdocumenten

Art. II.31. Tenzij het belang van de openbaarheid primeert, mogen de overheidsinstanties een aanvraag afwijzen :
1° als de aanvraag kennelijk onredelijk blijft of op een te algemene wijze geformuleerd blijft, na een verzoek van de instantie tot herformulering van de eerste aanvraag, als bedoeld in artikel II.40;
2° als de aanvraag betrekking heeft op bestuursdocumenten die niet af of onvolledig zijn.

Art. II.32. Tenzij de aanvraag betrekking heeft op milieu-informatie, wijzen de overheidsinstanties een aanvraag tot openbaarmaking af als:
1° de openbaarmaking afbreuk doet aan een geheimhoudingsverplichting, vastgesteld in een aangelegenheid waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is;
2° als de openbaarmaking afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon met de openbaarmaking instemt;
3° de openbaarmaking afbreuk doet aan het geheim van de beraadslagingen van de organen van de Vlaamse overheid, van de organen van de lokale overheden, van de organen van de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en van de organen van de milieu-instanties;
4° het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie werden opgesteld;
5° het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de mogelijke toepassing van tuchtmaatregelen zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid om een tuchtmaatregel te nemen blijft bestaan;
6° het om bestuursdocumenten gaat die informatie bevatten die door een derde is verstrekt zonder dat hij daartoe verplicht is en die hij uitdrukkelijk als vertrouwelijk heeft bestempeld, tenzij die persoon met de openbaarmaking instemt.

Art. II.33. Tenzij de aanvraag betrekking heeft op milieu-informatie, wijzen de overheidsinstanties een aanvraag tot openbaarmaking af als ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een van de volgende belangen:
1° een economisch, financieel of commercieel belang van de overheidsinstanties;
2° het vertrouwelijke karakter van de internationale betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap en van de betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap met de supranationale instellingen, met de federale overheid en met andere gemeenschappen en gewesten;
3° het vertrouwelijke karakter van commerciële en industriële informatie, als die informatie beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is met de openbaarheid instemt;
4° de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en de mogelijkheid om een eerlijk proces te krijgen;
5° het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een instantie als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor de uitoefening van de administratieve handhaving, een audit die in uitvoering is of de politieke besluitvorming;
6° de openbare orde en de veiligheid.

Art. II.34. §1. Als de aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op bestuursdocumenten die milieu-informatie bevatten geldt, in afwijking van de artikelen II.31 en II.33, de volgende regeling.

De overheidsinstanties wijzen de aanvraag tot openbaarmaking af als ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een van de volgende belangen:

1° de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon met de openbaarmaking instemt;
2° het geheim van de beraadslagingen van de organen van de Vlaamse overheid, van de organen van de lokale overheden, van de organen van de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en van de organen van de milieu-instanties;
3° het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld;
4° het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de mogelijke toepassing van tuchtmaatregelen werden opgesteld, zolang de mogelijkheid om een tuchtmaatregel te nemen blijft bestaan;
5° de bescherming van de informatie die een derde heeft verstrekt zonder dat hij daartoe verplicht is, en die hij uitdrukkelijk als vertrouwelijk heeft bestempeld, tenzij die persoon met de openbaarmaking instemt;
6° het vertrouwelijke karakter van de internationale betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap en van de betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap met de supranationale instellingen, met de federale overheid en met andere gemeenschappen en gewesten;
7° het vertrouwelijke karakter van commerciële en industriële informatie, als die informatie beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is, met de openbaarheid instemt;
8° de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en de mogelijkheid om een eerlijk proces te krijgen;
9° het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een instantie, als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor de uitoefening van de administratieve handhaving, een audit die in uitvoering is of de politieke besluitvorming;
10° de openbare orde en de veiligheid;
11° de bescherming van het milieu waarop de informatie betrekking heeft.

§2. Als de aanvraag betrekking heeft op bestuursdocumenten die informatie bevatten over emissies in het milieu, zijn de uitzonderingsgronden, vermeld in paragraaf 1, 1°, 2°, 5°, 7°, 9° en 11°, niet van toepassing.

Voor de uitzonderingsgronden, vermeld in paragraaf 1, 3°, 4°, 6°, 8° en 10°, wordt in aanmerking genomen of de informatie waarom verzocht wordt, betrekking heeft op emissies in het milieu.

§3. Als de aanvraag betrekking heeft op bestuursdocumenten die informatie bevatten als vermeld in het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn, zijn de bepalingen van paragraaf 1 en 2 van toepassing.

Art. II.35. Als de aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op bestuursdocumenten die meer dan twintig jaar geleden opgemaakt of ontvangen zijn, kunnen de uitzonderingsgronden, vermeld in artikel II.32, 3°, 4° en 5°, artikel II.33, 1°, 4°, 5° en 6°, en artikel II.34, §1, tweede lid, 2°, 3°, 4°, 8°, 9°, 10° en 11°, niet ingeroepen worden om de openbaarmaking te weigeren.

Als de aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op bestuursdocumenten die meer dan vijftig jaar geleden opgemaakt of ontvangen zijn, kunnen ook de uitzonderingsgronden vermeld in artikel II.32, 1° en 6°, in artikel II.33, 2° en 3°, en in artikel II.34, §1, tweede lid, 5°, 6° en 7°, niet ingeroepen worden om de openbaarmaking te weigeren.

Als de aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op bestuursdocumenten die meer dan honderdtwintig jaar geleden opgemaakt of ontvangen zijn of als de aanvraag betrekking heeft op persoonsgegevens van een persoon die meer dan twintig jaar geleden overleden is, kunnen ook de uitzonderingsgronden vermeld in artikel II.32, 2°, en in artikel II.34, §1, tweede lid, 1°, niet ingeroepen worden om de openbaarmaking te weigeren.

Art. II.36. Als universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen een aanvraag tot openbaarmaking indienen voor wetenschappelijke, historische of statistische doeleinden, kunnen de overheidsinstanties beslissen de volgende uitzonderingsgronden niet in te roepen:
1° de uitzonderingsgronden, vermeld in artikel II.33 en II.34, §1, tweede lid, 2° tot en met 11°;
2° de uitzonderingsgrond, vermeld in artikel II.32, 2°, en II.34, §1, tweede lid, 1°, binnen de grenzen van artikel 89, eerste lid, van de algemene verordening gegevensbescherming;
3° de uitzonderingsgronden, vermeld in artikel II.32, 5° en 6°, op voorwaarde dat dat de betrokkene toegestemd heeft met de openbaarmaking.

De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast voor de toepassing van dit artikel.

Art. II.37. De uitzonderingen, vermeld in deze afdeling, worden geval per geval restrictief uitgelegd.

De uitzonderingen, vermeld in deze afdeling, gelden met behoud van de toepassing van de andere uitzonderingen die bij de wet, het decreet of de ordonnantie bepaald zijn en die verband houden met de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid of andere gemeenschappen of gewesten.

De uitzonderingen, vermeld in deze afdeling, gelden ook voor de administratieve overheden van andere gemeenschappen en gewesten en op federaal niveau in de mate dat die uitzonderingen de openbaarheid van bestuursdocumenten verbieden of beperken op gronden die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren.

Afdeling 4. De aanvraagprocedure

Art. II.38. §1. De aanvraag wordt per brief, e-mail of, in voorkomend geval, webformulier ingediend bij de instantie die het bestuursdocument bezit.

Als de aanvraag wordt ingediend bij een instantie die het bestuursdocument niet bezit, stuurt de instantie de aanvraag zo snel mogelijk door naar de instantie die het document vermoedelijk bezit. De aanvrager wordt daarvan onmiddellijk op de hoogte gebracht.

§2. De aanvraag bevat de volgende informatie:
1° de naam van de aanvrager;
2° het adres van de aanvrager;
3° de informatie die nodig is om het gevraagde bestuursdocument te identificeren;
4° de keuze voor inzage of afschrift.

De aanvrager kan eventueel ook de vorm aangeven waarin hij de gevraagde informatie wil ontvangen.

§3. De aanvrager hoeft geen belang aan te tonen.

Voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard moet de aanvrager evenwel aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt door ofwel:
1° de informatie;
2° de beslissing waarop de informatie betrekking heeft;
3° de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, is opgesteld.

Onder informatie van persoonlijke aard wordt verstaan: informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel, of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon.

Het tweede lid is niet van toepassing als de aanvraag betrekking heeft op
1° informatie van persoonlijke aard over de aanvrager zelf;
2° milieu-informatie;
3° bestuursdocumenten die meer dan dertig jaar geleden opgemaakt of ontvangen zijn;
4° bestuursdocumenten die aangevraagd worden in het kader van wetenschappelijk, historisch of statistisch onderzoek als vermeld in artikel II.36.

§4. Als de aanvraag betrekking heeft op milieu-informatie kan de aanvrager zelf een redelijke termijn voorstellen waarin hij de informatie wil ontvangen.

Als de aanvraag betrekking heeft op milieu-informatie kan de aanvrager bijkomend vragen welke meetmethodes gebruikt zijn om de informatie samen te stellen, met inbegrip van de methodes voor analysering, monstername en voorbehandeling van de monsters.

Art. II.39. De overheidsinstantie die een aanvraag ontvangt voor een bestuursdocument dat het bezit, noteert de aanvraag zo snel mogelijk in een register, met vermelding van de ontvangstdatum.

Art. II.40. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, verzoekt de overheidsinstantie zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen, de aanvrager om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen.

De instantie motiveert dat verzoek en geeft, indien mogelijk, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen onderzoeken.

Art. II.41. §1. Nadat ze de aanvraag geregistreerd heeft, onderzoekt de instantie of de aanvraag ingewilligd kan worden met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk.

De aanvraag wordt zo snel mogelijk en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier beantwoord.

§2. Als de aanvraag overeenkomstig artikel II.40 kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze geformuleerd is, begint een nieuwe termijn van twintig kalenderdagen te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

§3. Als de instantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de uitzonderingen deelt ze mee aan de aanvrager dat de termijn van twintig kalenderdagen verlengd wordt tot een termijn van veertig kalenderdagen. De verlengingsbeslissing vermeldt de reden of de redenen voor het uitstel.

Art. II.42. §1. Als de instantie beslist dat de aanvraag kan worden ingewilligd of gedeeltelijk kan worden ingewilligd, voert ze die beslissing zo snel mogelijk uit en uiterlijk binnen de termijn van twintig kalenderdagen, vermeld in artikel II.41, §1 of §2.

Als de instantie oordeelt dat ze de gevraagde informatie moeilijk tijdig kan verzamelen, kan ze de termijn verlengen tot veertig kalenderdagen conform artikel II.41, §3.

§2. Als de aanvrager wil gebruik maken van zijn recht op inzage, stelt de instantie die het bestuursdocument bezit, in overleg met de aanvrager de plaats, de datum en het tijdstip van inzage vast. De aanvrager moet het bestuursdocument onder redelijke omstandigheden kunnen inkijken en moet daarvoor ook voldoende tijd krijgen. De instanties kunnen nadere regels vaststellen voor de wijze waarop het inzagerecht kan worden uitgevoerd.

§3. De instantie die een aanvraag tot openbaarmaking inwilligt, vermeldt in voorkomend geval in de beslissing dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken als vermeld in hoofdstuk 4.

Art. II.43. §1. Als het bestuursdocument niet in de gevraagde vorm beschikbaar is of redelijkerwijze ter beschikking kan gesteld worden, deelt de instantie in haar beslissing aan de aanvrager mee in welke andere vorm of vormen het bestuursdocument beschikbaar is of redelijkerwijze ter beschikking gesteld kan worden.

§2. Een bestuursdocument wordt gedeeltelijk openbaar gemaakt als informatie waarop een uitzondering van toepassing is, als vermeld in afdeling 3 of waarvoor de verplichting geldt inzake het aantonen van het belang, vermeld in artikel II.38, §3, tweede lid, samen met andere informatie in een bestuursdocument opgenomen is, en het mogelijk is om de informatie die niet openbaar kan gemaakt worden, te scheiden van de andere informatie.

In dat geval vermeldt de instantie uitdrukkelijk in haar beslissing dat een bestuursdocument maar gedeeltelijk openbaar mag worden gemaakt. Ze geeft zoveel mogelijk aan op welke plaatsen informatie is weggelaten en op grond van welke bepaling dit gebeurde.

§3. Als de instantie de milieu-informatie niet ter beschikking kan stellen van de aanvrager binnen de termijn die hij voorstelt met toepassing van artikel II.38, §4, eerste lid, motiveert ze dat in haar beslissing.

Art. II.44. Als de instantie de aanvraag afwijst, deelt ze de aanvrager de gronden voor die afwijzing mee.

Als de aanvraag wordt afgewezen op grond van artikel II.31, 2°, vermeldt de beslissing ook welke instantie verantwoordelijk is voor de afwerking van het bestuursdocument, alsook de geschatte termijn voor de voltooiing ervan.

Als de aanvraag wordt afgewezen op grond van artikel II.32, 2° of 6°, artikel II.33, 3°, of artikel II.34, §1, tweede lid, 1°, 5°, of 7°, neemt de instantie contact op met de betrokkene en vraagt ze of de aanvrager toestemming krijgt om alsnog toegang te krijgen tot het gevraagde bestuursdocument.

Afdeling 5. De aanvraag tot aanvulling of verbetering van bestuursdocumenten

Art. II.45. §1. Onverminderd de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens

kan, als iemand vaststelt dat een bestuursdocument onjuiste of onvolledige persoonsgegevens over hem bevat, de betrokkene de bevoegde instantie verplichten de informatie te verbeteren of aan te vullen, op voorwaarde dat hij de nodige bewijsstukken kan voorleggen.

De verbetering of aanvulling is kosteloos.

Tenzij door of krachtens een wet of een decreet een specifieke aanpassingsprocedure is voorgeschreven, dient hij daarvoor een aanvraag in bij de bevoegde instantie per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier.

§2. De aanvraag bevat, naast de gegevens vermeld in artikel II.38, §2, ook de nodige bewijsstukken.

§3. De instantie die een aanvraag ontvangt tot aanvulling of verbetering van een bestuursdocument waarvoor het bevoegd is, noteert de aanvraag onmiddellijk in het register, vermeld in artikel II.39.

Als de aanvraag op een te algemene wijze is geformuleerd of als de nodige bewijsstukken ontbreken, verzoekt de instantie de aanvrager, zo snel mogelijk en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen, om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn, vermeld in paragraaf 4, begint opnieuw te lopen op het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

§4. Als de instantie beslist dat de aanvraag tot verbetering of aanvulling kan worden ingewilligd, voert ze die beslissing onmiddellijk uit en bezorgt ze de aanvrager binnen twintig kalenderdagen een afschrift van het aangepaste bestuursdocument.

Als de instantie de verbetering of aanvulling onmogelijk binnen twintig kalenderdagen kan doorvoeren, deelt ze aan de aanvrager mee dat de termijn van twintig kalenderdagen verlengd wordt tot veertig kalenderdagen. Deze verlenging kan alleen gemotiveerd worden door procedurevoorschriften die door of krachtens een wet of decreet zijn opgelegd.

§5. Als de instantie oordeelt dat de aanvraag ongegrond is, deelt ze de gronden voor de afwijzing van de aanvraag per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier mee aan de aanvrager binnen twintig kalenderdagen na de aanvraag of na de specificatie of vervollediging van de aanvraag door de aanvrager.

Afdeling 6. Beroepsprocedure

Art. II.46. §1. De aanvrager kan beroep instellen tegen:
1° een beslissing van een instantie over een aanvraag als vermeld in artikel II.38 of II.45;
2° het uitblijven van een beslissing nadat de termijn waarbinnen de beslissing moest worden genomen, verstreken is;
3° een onwillige uitvoering van een beslissing tot openbaarmaking, aanvulling of verbetering.

Hij stelt dat beroep in bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90.

De aanvrager dient het beroep per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier in binnen een termijn van dertig kalenderdagen die, naargelang het geval, ingaat op de dag nadat de beslissing verstuurd is, of op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.41, §2, verstreken is.

De termijn om een beroep in te stellen neemt geen aanvang bij ontstentenis van een beslissing.

§2. De aanvrager bezorgt aan de beroepsinstantie een afschrift van zijn oorspronkelijke aanvraag en de beslissing van de betrokken instantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als de voormelde documenten ontbreken, dan wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.48, §1, opgeschort, tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste documenten.

Art. II.47. De beroepsinstantie die een beroep ontvangt, noteert dat zo snel mogelijk in een register, met vermelding van de ontvangstdatum.

De beroepsinstantie brengt de instantie onmiddellijk op de hoogte van het beroep.

Art. II.48. §1. De beroepsinstantie spreekt zich uit over het beroep en brengt de aanvrager binnen een termijn van dertig kalenderdagen per brief, e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier op de hoogte van haar gemotiveerde beslissing.

Als de beroepsinstantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de uitzonderingsgronden, vermeld in dit hoofdstuk, deelt ze aan de indiener van het beroep mee dat de termijn van dertig kalenderdagen verlengd wordt tot een termijn van vijfenveertig kalenderdagen. De verlengingsbeslissing vermeldt de reden of de redenen voor het uitstel.

Als de aanvraag tot openbaarmaking wordt afgewezen op grond van artikel II.32, 2° of 6°, artikel II.33, 3°, of artikel II.34, §1, tweede lid, 1°, 5°, of 7°, neemt de beroepsinstantie contact op met de betrokkene en vraagt ze of de aanvrager toestemming krijgt om alsnog toegang te krijgen tot het gevraagde bestuursdocument, als die toestemming nog niet is gevraagd door de betrokken overheidsinstantie.

§2. Als de beroepsinstantie het beroep inwilligt, staat zij de openbaarmaking of de verbetering of aanvulling toe.

§3. De instantie die de informatie bezit, voert de beslissing tot inwilliging van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen vijftien kalenderdagen nadat ze de ontvangst van de beslissing van de beroepsinstantie geregistreerd heeft, uit.

Als de instantie de beslissing niet heeft uitgevoerd binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, voert de beroepsinstantie de beslissing zo snel mogelijk uit voor zover ze beschikt over de gevraagde bestuursdocumenten.

Artikel II.42, §2, is van overeenkomstige toepassing.

Art. II.49. Als er een beroep aanhangig wordt gemaakt, kan de beroepsinstantie alle bestuursdocumenten ter plaatse inzien of een afschrift ervan opvragen bij de betrokken instantie.

De beroepsinstantie kan alle betrokken partijen en deskundigen horen en de personeelsleden van de instantie om extra inlichtingen vragen.

Hoofdstuk 4. Hergebruik van overheidsinformatie

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. II.50. Dit hoofdstuk regelt het recht van burgers om bestuursdocumenten te hergebruiken voor andere commerciële of niet-commerciële doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de bestuursdocumenten zijn geproduceerd.

Het gebruik van bestuursdocumenten binnen de overheidsinstantie uitsluitend voor andere doeleinden binnen de publieke taak en de uitwisseling van bestuursdocumenten tussen overheidsinstanties uitsluitend met het oog op de vervulling van hun publieke taak zijn geen hergebruik. De uitwisseling van gegevens tussen overheidsinstanties wordt geregeld in titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3.

Art. II.51. Dit hoofdstuk is van toepassing op de bestuursdocumenten van de overheidsinstanties met uitzondering van:
1° de bestuursdocumenten waarvan de verstrekking een activiteit is die niet valt onder de publieke taak van de betrokken overheidsinstanties, op voorwaarde dat de omvang van de publieke taken transparant is en aan toetsing is onderworpen;
2° de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is uitgesloten op basis van hoofdstuk 3;
3° de bestuursdocumenten waarover openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen beschikken om een publiekeomroeptaak te vervullen;
4° de bestuursdocumenten waarover onderwijs- of onderzoeksinstellingen beschikken, met inbegrip van instanties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en instellingen voor hoger onderwijs, met uitzondering van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs;
5° de bestuursdocumenten waarover andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen beschikken;
6° de gedeelten van bestuursdocumenten die alleen logo's, wapens en insignes bevatten;
7° de broncode van computerprogramma's.

Art. II.52. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder
1° machinaal leesbaar formaat : een bestandsformaat dat zodanig is gestructureerd dat softwaretoepassingen specifieke gegevens, met inbegrip van individuele feitenbeschrijvingen, en de interne structuur ervan gemakkelijk kunnen identificeren, herkennen en extraheren;
2° open formaat : een bestandsformaat dat platformonafhankelijk is en voor het publiek beschikbaar is zonder enige beperking die het hergebruik van informatie verhindert;
3° formele open standaard: een standaard die schriftelijk is vastgesteld, met vermelding van specificaties voor de wijze waarop de interoperabiliteit van de software moet worden gegarandeerd;
4° metagegevens : de beschrijving van bestuursdocumenten die het mogelijk maakt die bestuursdocumenten te zoeken, te inventariseren en te gebruiken;
5° instellingen voor hoger onderwijs : instanties die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt.

Afdeling 2. Principes van hergebruik van bestuursdocumenten

Art. II.53. Elke overheidsinstantie staat het hergebruik van de bestuursdocumenten die ze bezit en waarop ze de nodige rechten heeft, toe zowel voor commerciële als niet-commerciële doeleinden, overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk.

In afwijking van het eerste lid bepalen de bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, de musea en de archiefinstellingen, met betrekking tot de bestuursdocumenten die ze bezitten en waarop ze de nodige rechten hebben om hergebruik toe te staan, autonoom of

het hergebruik van die bestuursdocumenten is toegestaan voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden en onder welke voorwaarden.

In geval van hergebruik stelt de overheidsinstantie de bestuursdocumenten zo veel mogelijk via elektronische weg beschikbaar in de al bestaande formaten of talen en, als dat mogelijk en passend is, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met de metagegevens ervan. Zowel het formaat als de metagegevens voldoen zo veel mogelijk aan formele open standaarden.

Art. II.54. Als de bestuursdocumenten voor hergebruik in aanmerking komen en onder de voorwaarden, vermeld in artikel II.64, stelt de overheidsinstantie de bestuursdocumenten ter beschikking in de vorm die de aanvrager vraagt.

Als de bestuursdocumenten niet in de gevraagde vorm beschikbaar zijn, deelt de overheidsinstantie in haar beslissing aan de aanvrager mee in welke andere vorm of vormen de bestuursdocumenten beschikbaar zijn of redelijkerwijze ter beschikking gesteld kunnen worden.

Art. II.55. De verplichtingen, vermeld in artikel II.53 en II.54, brengen voor de overheidsinstanties niet de verplichting mee om bestuursdocumenten te creëren of aan te passen om aan een aanvraag tot hergebruik te voldoen, of om uittreksels van bestuursdocumenten te verstrekken, als dat een onevenredige inspanning vereist die verder gaat dan een eenvoudige handeling.

Art. II.56. De verplichtingen, vermeld in artikel II.53 en II.54, brengen voor de overheidsinstanties niet de verplichting mee om een bepaalde categorie van bestuursdocumenten te blijven produceren en te bewaren met het oog op hergebruik ervan.

Als een overheidsinstantie beslist om een categorie van bestuursdocumenten niet meer te produceren of te bewaren, maakt ze deze beslissing, zo snel als redelijkerwijze mogelijk is, openbaar.

Art. II.57. Als een vergoeding wordt gevraagd voor het hergebruik van bestuursdocumenten, blijft deze vergoeding beperkt tot de marginale kosten voor de vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding ervan.

Het eerste lid is niet van toepassing op:
1° de overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de uitoefening van hun publieke taken te dekken;
2° bij wijze van uitzondering, bestuursdocumenten waarvoor de betrokken overheidsinstantie bij of krachtens een decreet verplicht is voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding ervan te dekken. Die verplichtingen worden vooraf vastgesteld en, als dat mogelijk en passend is, via elektronische weg bekendgemaakt;
3° bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen.

In de gevallen, vermeld in het tweede lid, 1° en 2°, berekenen de betrokken overheidsinstanties de totale vergoeding aan de hand van objectieve, transparante en controleerbare criteria die de Vlaamse Regering vaststelt. De totale inkomsten van die overheidsinstanties uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor hergebruik van bestuursdocumenten mogen gedurende de desbetreffende berekeningsperiode niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken

overheidsinstanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Als de overheidsinstanties, vermeld in het tweede lid, 3°, een vergoeding vragen, mogen de totale inkomsten uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor het hergebruik van bestuursdocumenten gedurende de desbetreffende berekeningsperiode niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging, verspreiding, conservering en vereffening van rechten, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken overheidsinstanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Art. II.58. In geval van standaardvergoedingen voor het hergebruik van bestuursdocumenten, worden de eventuele voorwaarden en het eigenlijke bedrag van die vergoedingen, met inbegrip van de berekeningsgrondslag ervoor, vooraf vastgesteld en bekendgemaakt, als dat mogelijk en passend is, via elektronische weg.

In geval van andere vergoedingen dan de vergoedingen voor het hergebruik, vermeld in het eerste lid, geeft de betrokken overheidsinstantie vooraf aan met welke factoren rekening wordt gehouden bij de berekening van die vergoedingen. Op verzoek geeft de betrokken overheidsinstantie ook aan hoe die vergoedingen zijn berekend met betrekking tot het specifieke verzoek om hergebruik.

Art. II.59. §1. De Vlaamse Regering bepaalt een of meerdere modellicenties met de voorwaarden voor hergebruik.

De modellicenties, vermeld in het eerste lid, die aan specifieke licentieaanvragen kunnen worden aangepast, worden in digitaal formaat beschikbaar gesteld en kunnen elektronisch worden verwerkt.

§2. De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van hergebruik niet nodeloos beperken, noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen.

De voorwaarden voor hergebruik bevatten de toestemming om de bestuursdocumenten in hun geheel of gedeeltelijk te hergebruiken op om het even welke wijze, in oorspronkelijke, gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van categorieën van aanvragers, zonder beperkingen in de tijd of in geografische draagwijdte van het hergebruik, tenzij dat om juridische, technische of heel gegronde redenen niet mogelijk is.

§3. In geval van hergebruik als vermeld in artikel II.53, derde lid, hanteert de overheidsinstantie een van de modellicenties, vermeld in paragraaf 1.

In afwijking van het eerste lid kan de overheidsinstantie, met behoud van de toepassing van paragraaf 2, zonder motivering toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of kan de overheidsinstantie, na motivering, andere voorwaarden voor het hergebruik bepalen. De motivering wordt voorafgaand ter goedkeuring voorgelegd aan het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74.

Art. II.60. Om het zoeken naar bestuursdocumenten die voor hergebruik beschikbaar zijn, te vereenvoudigen, wordt voor de belangrijkste bestuursdocumenten die de overheidsinstanties bezitten, voorzien in overzichtslijsten met relevante meta-gegevens, die, als dat mogelijk en passend

is, online en in machinaal leesbare formaten toegankelijk zijn, en in portaalsites met links naar die overzichtslijsten. Als dat mogelijk is, wordt het taaloverschrijdend zoeken naar bestuursdocumenten vergemakkelijkt.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere bepalingen vastleggen.

Afdeling 3. Aanvraagprocedure

Art. II.61. De aanvraag tot hergebruik wordt ingediend overeenkomstig artikel II.38, met dien verstande dat de aanvraag de volgende informatie bevat:
1° de voor- en achternaam van de aanvrager;
2° het adres van de aanvrager;
3° de informatie die nodig is om het gevraagde bestuursdocument te identificeren;
4° een beschrijving van het beoogde hergebruik;
5° de vorm waarin het bestuursdocument bij voorkeur ter beschikking wordt gesteld.

Art. II.62. De overheidsinstantie die een aanvraag tot hergebruik ontvangt voor een bestuursdocument dat ze in haar bezit heeft, behandelt deze aanvraag overeenkomstig artikel II.39, II.40 en II.41, en gaat na of het gevraagde bestuursdocument ter beschikking mag worden gesteld met toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk.

Art. II.63. Als de overheidsinstantie de aanvraag tot hergebruik afwijst, deelt ze de aanvrager de gronden voor de afwijzing van het verzoek mee.

Als de overheidsinstantie niet de nodige rechten heeft om hergebruik toe te staan, verwijst ze in haar beslissing naar de natuurlijke of rechtspersoon bij wie de intellectuele eigendomsrechten berusten, als die bekend is, of naar de licentiegever van wie de overheidsinstantie de gevraagde bestuursdocumenten heeft verkregen. Bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen zijn niet verplicht de aanvrager door te verwijzen.

Art. II.64. §1. Als de overheidsinstantie beslist dat hergebruik toegestaan is, stelt ze in geval van onvoorwaardelijk hergebruik uiterlijk binnen de termijn van twintig kalenderdagen, vermeld in artikel II.41, §1, de bestuursdocumenten in kwestie ter beschikking van de aanvrager.

Als de overheidsinstantie oordeelt dat ze de gevraagde bestuursdocumenten moeilijk tijdig kan verzamelen, wordt de termijn, vermeld in het eerste lid, op veertig kalenderdagen gebracht, conform artikel II.41, §3.

§2. In geval van voorwaardelijk hergebruik, bezorgt de overheidsinstantie de bestuursdocumenten in kwestie aan de aanvrager, samen met een modellicentie als vermeld in artikel II.59, §1, binnen de termijnen, vermeld in paragraaf 1.

Als de overheidsinstantie afwijkt van de modellicenties, vermeld in artikel II.59, §1, bezorgt ze de motivering van die afwijking aan de aanvrager, samen met de voorwaarden die van toepassing zijn, conform artikel II.59, §2.

Afdeling 4. Discriminatieverbod en eerlijke handel

Art. II.65. De voorwaarden voor het hergebruik van bestuursdocumenten mogen niet discriminerend zijn voor vergelijkbare categorieën van hergebruik.

Als een overheidsinstantie bestuursdocumenten hergebruikt als basismateriaal voor activiteiten die buiten de publieke taak vallen, zijn op de

verstrekking van die bestuursdocumenten voor de activiteiten dezelfde vergoedingen en voorwaarden van toepassing als die welke gelden voor andere gebruikers.

Art. II.66. §1. Het hergebruik van bestuursdocumenten staat open voor alle potentiële marktdeelnemers, zelfs als een of meer marktdeelnemers die bestuursdocumenten al hergebruiken in producten of diensten met toegevoegde waarde.

Contracten of andere overeenkomsten tussen de overheidsinstantie die de bestuursdocumenten bezit en derden mogen in principe geen exclusiviteitsrechten verlenen.

§2. Als een exclusief recht noodzakelijk is om een dienst van algemeen belang te verlenen, moet periodiek, en in ieder geval om de drie jaar, worden nagegaan of de redenen daarvoor nog altijd geldig zijn.

Exclusiviteitsregelingen die na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet worden gesloten, zijn transparant en worden openbaar gemaakt.

§3. Op de digitalisering van culturele hulpbronnen is paragraaf 2 niet van toepassing.

§4. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, duurt de periode van exclusiviteit in het algemeen niet langer dan tien jaar, als een exclusief recht betrekking heeft op de digitalisering van culturele hulpbronnen. Als die periode meer dan tien jaar bedraagt, wordt de duur ervan tijdens het elfde jaar en, als dat van toepassing is, daarna om de zeven jaar getoetst.

De regelingen die exclusieve rechten toekennen, zijn transparant en worden openbaar gemaakt.

In geval van een exclusief recht als vermeld in het eerste lid, wordt in de desbetreffende overeenkomst vastgesteld dat de desbetreffende overheidsinstantie kosteloos een kopie van de gedigitaliseerde culturele hulpbronnen krijgt. Die kopie is na afloop van de exclusiviteitsperiode beschikbaar voor hergebruik.

§5. De exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 17 juli 2013 en die niet vallen onder een uitzonderingsregeling als vermeld in paragraaf 2 en 4, worden aan het einde van het contract of in elk geval uiterlijk op 18 juli 2043 beëindigd.

Afdeling 5. Beroepsprocedure

Art. II.67. §1. De aanvrager kan beroep instellen tegen:
1° een afwijzende beslissing die gebaseerd is op artikel II.51;
2° de beslissing waarbij het bedrag van de vergoedingen, vermeld in artikel II.57, wordt vastgesteld;
3° de beslissing waarbij de voorwaarden, vermeld in artikel II.59, worden vastgesteld;
4° het niet-naleven van de termijnen, vermeld in artikel II.64, §1.

Hij stelt dat beroep in bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90.

§2. Het beroep moet per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier worden ingediend binnen een termijn van dertig kalenderdagen die, naargelang van het geval, ingaat:
1° de dag nadat een beslissing verstuurd is;
2° de dag nadat de uitvoeringstermijn, vermeld in artikel II.64, verstreken is.

De termijn om beroep in te stellen start niet bij ontstentenis van een beslissing.

Art. II.68. De beroepsinstantie die een beroep ontvangt, registreert dat beroep met vermelding van de ontvangstdatum van het beroep.

De beroepsinstantie brengt de betrokken overheidsinstantie onmiddellijk op de hoogte van het beroep.

Art. II.69. §1. De beroepsinstantie spreekt zich uit over het beroep en brengt de aanvrager en de betrokken overheidsinstantie per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen na de registratie, op de hoogte van haar beslissing. De overheidsinstantie aan wie de beslissing wordt betekend registreert de ontvangst van die beslissing.

§2. Als de beroepsinstantie oordeelt dat ze niet over alle elementen beschikt om een beslissing te nemen, of als de toetsing van de aanvraag aan de uitzonderingsgronden, vermeld in dit hoofdstuk, moeilijk tijdig uit te voeren is, deelt de beroepsinstantie aan de indiener van het beroep mee dat de termijn van dertig kalenderdagen verlengd wordt tot een termijn van vijfenveertig kalenderdagen. De verlengingsbeslissing vermeldt de reden of de redenen van het uitstel.

Art. II.70. De overheidsinstantie verricht, voor het individuele verzoek tot hergebruik, de nieuwe noodzakelijke bestuurshandelingen die in overeenstemming zijn met de elementen waarover de beroepsinstantie zich uitgesproken heeft, binnen vijftien kalenderdagen nadat ze de ontvangst van de beslissing van de beroepsinstantie geregistreerd heeft.

Als de beroepsinstantie oordeelt dat een afwijzende beslissing die gebaseerd is op artikel II.51, ongegrond is en als de instantie verzuimt om de noodzakelijke bestuurshandelingen te verrichten conform het eerste lid, kan de beroepsinstantie onvoorwaardelijk hergebruik als vermeld in artikel II.59, §3, toestaan.

Art. II.71. De beroepsinstantie kan, als een beroep aanhangig wordt gemaakt, alle bestuursdocumenten ter plaatse inzien of ze opvragen bij de betrokken overheidsinstantie. De beroepsinstantie kan alle betrokken partijen en deskundigen horen en de personeelsleden van de overheidsinstantie om extra inlichtingen vragen.

Hoofdstuk 5. Klachten, meldingen en voorstellen

Afdeling 1. Algemene bepaling

Art. II.72. Dit hoofdstuk is van toepassing op de volgende instanties:
1° de Vlaamse administratie, met uitzondering van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem;
2° de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, met uitzondering van de naamloze vennootschappen;
3° de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering.

Dit hoofdstuk doet geen afbreuk aan bepalingen die in een strengere klachtenregeling voorzien.

Afdeling 2. Klachten

Art. II.73. Iedereen heeft het recht om kosteloos een klacht in te dienen bij een instantie over een handeling die die instantie heeft verricht of over de werking van die instantie.

Een handeling van een persoon die werkt onder de verantwoordelijkheid van een instantie, wordt beschouwd als een handeling van die instantie.

Art. II.74. §1. Een klacht kan mondeling of schriftelijk ingediend worden.

Onder schriftelijk wordt verstaan: per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier.

§2. Een schriftelijke klacht is ontvankelijk als:
1° de naam en het adres van de indiener van de klacht bekend zijn;
2° de klacht een omschrijving bevat van de feiten waartegen ze gericht is.

Art. II.75. §1. Een instantie is niet verplicht de klacht te behandelen als:
1° de indiener geen belang kan aantonen;
2° de klacht kennelijk ongegrond is;
3° de klacht kennelijk onredelijk is;
4° de klacht betrekking heeft op feiten:
a) waarover de indiener eerder een klacht had ingediend die conform dit decreet werd behandeld;
b) die langer dan een jaar vóór de indiening van de klacht hebben plaatsgevonden;
c) waartegen een georganiseerd administratief beroep of een jurisdictioneel beroep kan ingediend worden.

§2. Als de klacht niet in behandeling genomen wordt op grond van paragraaf 1, brengt de instantie de indiener daarvan op de hoogte binnen tien kalenderdagen nadat ze de klacht heeft ontvangen. De beslissing om een klacht niet te behandelen wordt gemotiveerd.

Art. II.76. Als de klacht wordt gericht aan een onbevoegde instantie, stuurt de instantie de klacht zo snel mogelijk door naar de instantie die vermoedelijk bevoegd is.

Als de klacht betrekking heeft op een aangelegenheid waarbij verschillende instanties betrokken zijn, wijzen die instanties in gezamenlijk overleg een coördinerende instantie aan die verantwoordelijk is voor de behandeling van de klacht conform dit hoofdstuk.

Art. II.77. De indiening van de klacht geldt als een toestemming voor de instantie om de gegevens in het kader van de klachtenbehandeling te verwerken, meer bepaald om de naam van de indiener en het voorwerp van de klacht bekend te maken bij het personeelslid of de dienst tegen wie de klacht gericht is of bij andere betrokken instanties, behalve als de indiener zich daartegen verzet.

Art. II.78. De instantie bevestigt de ontvangst van de ontvankelijke schriftelijke klacht schriftelijk binnen tien kalenderdagen nadat ze de klacht ontvangen heeft, als ze binnen die termijn de klacht nog niet afgehandeld heeft.

Art. II.79. De klacht wordt behandeld door de klachtenvoorziening van de instantie die een strikte neutraliteit in acht neemt. In geen geval wordt de klacht behandeld door een persoon die betrokken is of was bij de feiten waarop de klacht betrekking heeft.

Het is de klachtenvoorziening verboden feiten bekend te maken waarvan de bekendmaking de indiener of de instantie kan schaden.

Art. II.80. De klachtenvoorziening van de instantie beoordeelt of het aangewezen is om bemiddeling te organiseren tussen de indiener en de personen die betrokken zijn bij de feiten waarop de klacht betrekking heeft, waarbij de klachtenvoorziening als bemiddelaar optreedt.

De indiener kan beslissen geen gebruik te maken van de aangeboden bemiddelingsmogelijkheid binnen de termijn die de instantie heeft bepaald.

Art. II.81. De klachtenvoorzienig van de instantie handelt de klacht af binnen vijfenveertig kalenderdagen nadat ze de klacht heeft ontvangen.

Die termijn kan in uitzonderlijke omstandigheden eenmalig verlengd worden tot maximaal negentig kalenderdagen. In dat geval worden de partijen schriftelijk geïnformeerd over de verlenging van de termijn en de motivering daarvoor, voor de termijn, vermeld in het eerste lid, verstreken is.

Art. II.82. De klachtenvoorziening van de instantie brengt de indiener van een schriftelijke klacht schriftelijk op de hoogte van de bevindingen in het onderzoek naar de klacht, haar oordeel daarover en de eventuele conclusies of initiatieven die ze daaraan verbindt.

Als de bemiddeling, vermeld in artikel II.80, resulteert in een gezamenlijke conclusie die tot gevolg heeft dat aan de klacht is tegemoetgekomen, is die kennisgeving niet nodig.

Art. II.83. De indiener kan, conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst, een klacht indienen bij de Vlaamse ombudsdienst:
1° tegen de beslissing van de instantie om de klacht niet te behandelen op grond van artikel II.75, §1 of §2;
2° als de instantie de klacht niet behandelt binnen de termijn, vermeld in artikel II.81;
3° als de indiener oordeelt dat het antwoord van de instantie, vermeld in artikel II.82, onvoldoende tegemoetkomt aan zijn klacht.

Afdeling 3. Organisatie van de klachtenbehandeling

Art. II.84. Elke instantie draagt zorg voor een behoorlijke behandeling van de klachten en richt daarvoor een klachtenvoorziening in.

De klachtenvoorziening moet zo georganiseerd zijn dat:
1° elke klacht behandeld kan worden door een persoon die niet betrokken was bij de feiten waarop de klacht betrekking heeft;
2° elke klachtenbehandelaar zijn opdracht onafhankelijk, neutraal en met kennis van zaken kan uitoefenen.

Het hoofd van de instantie waarborgt dat de klachtenbehandelaars:
1° beschermd worden tegen beïnvloeding of druk, in het bijzonder van personen die betrokken zijn bij de feiten waarop de klacht betrekking heeft;
2° over voldoende tijd beschikken om de klachten te behandelen;
3° niet geëvalueerd worden op of tuchtrechtelijk vervolgd worden vanwege hun bevindingen in het onderzoek of hun oordeel over de klacht.

Art. II.85. Elke instantie brengt jaarlijks vóór 10 februari een schriftelijk verslag uit bij de Vlaamse ombudsman over de binnengekomen klachten en over het resultaat van het onderzoek naar deze klachten. Voor de Vlaamse administratie wordt het verslag uitgebracht per beleidsdomein.

De Vlaamse Regering kan nadere regels opleggen over de modaliteiten van de verslaggeving.

Afdeling 4. Voorstellen en meldingen

Art. II.86. Iedereen heeft het recht om kosteloos een voorstel in te dienen of een melding te doen bij een instantie of via het centrale contact- en informatiepunt over het functioneren van de Vlaamse overheid, over het beleid van de Vlaamse Regering en over de Vlaamse regelgeving.

De instantie brengt de burger binnen een redelijke termijn op de hoogte van haar standpunt over het voorstel of de melding en de eventuele conclusies of initiatieven die ze daaraan verbindt.

De instantie is niet verplicht te reageren als het voorstel of de melding kennelijk ongegrond of kennelijk onredelijk is.

Titel III. Organisatorische bepalingen

Hoofdstuk 1. Structuur van de Vlaamse administratie

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. III.1. De Vlaamse administratie is opgebouwd op basis van homogene beleidsdomeinen. De Vlaamse Regering stelt de homogene beleidsdomeinen vast.

In elk beleidsdomein kunnen departementen, intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht.

De Vlaamse Regering kan bij een departement of een agentschap adviesraden oprichten.

De Vlaamse Regering kan bij een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid een raadgevend comité oprichten, tenzij een adviesraad als vermeld in het derde lid is opgericht.

In elk beleidsdomein richt de Vlaamse Regering een beleidsraad op. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de Vlaamse Regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling van de beleidsraad.

Art. III.2. De taken van beleidsuitvoering kunnen toevertrouwd worden aan de intern en extern verzelfstandigde agentschappen.

Beleidsondersteunende taken kunnen toevertrouwd worden aan de intern verzelfstandigde agentschappen en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

In elk beleidsdomein worden tussen de minister, het departement en de verzelfstandigde agentschappen een structurele samenspraak en samenwerking uitgebouwd, met het oog op de optimale realisatie van de beleidsdoelstellingen, en met respect voor ieders taakstelling en verantwoordelijkheid. Vanuit hun taakstelling leveren de departementen en de verzelfstandigde agentschappen beleidsgerichte input.

Art. III.3. De Vlaamse Regering houdt een volledig en geactualiseerd overzicht bij van alle intern en extern verzelfstandigde agentschappen en hun eventuele statuten, en publiceert dat op de centrale website.

Afdeling 2. Intern verzelfstandige agentschappen met rechtspersoonlijkheid

Art. III.4. §1. Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid zijn rechtspersonen die onderworpen zijn aan het gezag van de Vlaamse Regering maar beschikken over operationele autonomie als vermeld in artikel III.5.

§2. Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht bij decreet.

Het oprichtingsdecreet omvat een opsomming van de doelstellingen en taken die aan het intern verzelfstandigde agentschap met rechtspersoonlijkheid worden toevertrouwd. Bij het agentschap kan een raadgevend comité worden opgericht, tenzij bij het agentschap een adviesraad als vermeld in artikel III.1, derde lid, is opgericht.

Art. III.5. De intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid beschikken over operationele autonomie.

Deze operationele autonomie en de wijze waarop de Vlaamse Regering in dat kader ten aanzien van het hoofd van het agentschap van haar hiërarchisch gezag kan gebruikmaken, wordt op eenvormige wijze vastgesteld door de Vlaamse Regering. Er wordt in ieder geval operationele autonomie gewaarborgd voor:
1° de vaststelling en wijziging van de organisatiestructuur van het agentschap;
2° de organisatie van de operationele processen met het oog op de realisatie van de afgesproken doelstellingen;
3° de uitvoering van het personeelsbeleid;
4° de aanwending van de ter beschikking gestelde middelen voor:
a) de werking van het agentschap;
b) de uitvoering van de doelstellingen en taken van het agentschap;
c) het sluiten van contracten om de opdrachten van het agentschap te realiseren;
5° de organisatiebeheersing binnen het agentschap.

Art. III.6. Het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid is het personeelslid dat, onverminderd de mogelijkheid tot delegatie en subdelegatie van die bevoegdheid, en in voorkomend geval bijgestaan door een adjunct, hierna algemeen directeur te noemen, door de Vlaamse Regering wordt belast met de algemene leiding, de werking en de vertegenwoordiging van het agentschap

De Vlaamse Regering kan specifieke delegaties aan het hoofd van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid verlenen.

Afdeling 3. Extern verzelfstandigde agentschappen

Onderafdeling 1. Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen

Art. III.7. De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn rechtspersonen waarvan de rechtsvorm niet in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht bij decreet.

Art. III.8. Ieder publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap heeft een raad van bestuur.

Art. III.9. §1. De raad van bestuur en de managementfunctie van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap worden volgens een van de volgende modellen gestructureerd:
1° de Vlaamse Regering stelt de gedelegeerd bestuurder aan die belast is met het dagelijks bestuur en, in voorkomend geval een algemeen directeur;
2° de raad van bestuur stelt het hoofd van het agentschap aan dat belast is met het dagelijks bestuur, en in voorkomend geval een algemeen directeur.

§2. De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren aan de organen die hij intern opricht, alsook aan, naargelang van het geval, het hoofd van het agentschap of de gedelegeerd bestuurder.

Art. III.10. §1. De Vlaamse Regering stelt de leden van de raad van bestuur aan conform de bepalingen van hoofdstuk 2, afdeling 2, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar die in beginsel aanvangt zes maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse Regering na de algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement. Als tussen de beëdiging van twee opeenvolgende regeringen minder of meer dan vijf jaar is verlopen, wordt deze termijn overeenkomstig aangepast.

Als in de loop van de termijn, vermeld in het eerste lid, een mandaat van lid van de raad van bestuur vrijkomt, stelt de Vlaamse Regering een nieuwe mandataris aan die het mandaat overneemt voor de nog resterende looptijd ervan.

In voorkomend geval wordt het mandaat van al de zittende bestuurders ambtshalve verlengd tot de Vlaamse Regering bij het verstrijken van de termijn die bepaald is overeenkomstig het eerste lid, de leden van de raad van bestuur heeft aangesteld.

§2. De Vlaamse Regering kan de leden van de raad van bestuur die ze heeft voorgedragen, op elk moment ontslaan.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de organieke regeling inzake de vergoeding van bestuurders.

Art. III.11. De bestuurders zijn verantwoordelijk voor de vervulling van de taak die aan hen opgedragen is en ze zijn aansprakelijk voor de tekortkomingen in hun bestuur. Ze zijn hetzij jegens het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, hetzij jegens derden, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van overtreding van dit decreet, het oprichtingsdecreet van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap en de uitvoeringsbesluiten van die decreten.

De bestuurders worden van die aansprakelijkheid ontheven bij overtredingen waarbij ze niet betrokken waren, als hun geen schuld kan worden verweten en als ze die overtredingen hebben aangeklaagd bij de Vlaamse Regering binnen een maand nadat ze er kennis van hebben gekregen.

Art. III.12. §1. Onder voorbehoud van eventuele andere onverenigbaarheden, is het mandaat van bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onverenigbaar met:

1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
2° het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid van de minister onder het toezicht van wie het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap valt;
3° het ambt van personeelslid van het extern verzelfstandigde agentschap, de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur in voorkomend geval uitgezonderd.

§2. Als een bestuurder de bepalingen van paragraaf 1 overtreedt, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het eerste lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. In zijn vervanging wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen in artikel III.10.

Art. III.13. §1. Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap staat onder het toezicht van de Vlaamse Regering.

Dat toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris aangesteld bij besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de bevoegde minister onder wie het agentschap ressorteert en door een regeringscommissaris die is aangesteld bij besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting.

De regeringscommissaris houdt toezicht op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het agentschap met het algemeen belang en waakt over de naleving van de wetten, decreten, ordonnanties en reglementaire besluiten, het organiek statuut van het agentschap en het ondernemingsplan. De regeringscommissaris die de Vlaamse Regering heeft aangewezen op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, oefent dezelfde toezichtsfunctie uit als de regeringscommissaris die is aangewezen op voordracht van de bevoegde minister onder wie het agentschap ressorteert voor alle beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag.

§2. De regeringscommissaris of zijn plaatsvervanger zetelt met raadgevende stem in de raad van bestuur van het agentschap en in de comités die de raad van bestuur heeft ingesteld. Hij wordt uitgenodigd op alle vergaderingen van deze bestuursorganen en wordt op dezelfde manier als de leden ervan tijdig op de hoogte gebracht van de dagorde en alle bijbehorende documenten.

Hij is gemachtigd om zich alle documenten en inlichtingen met betrekking tot het bestuur van het betrokken agentschap, die hij nodig acht voor de uitoefening van zijn mandaat, te doen verstrekken.

Het agentschap stelt de menselijke en materiële middelen die nodig zijn voor de uitoefening van zijn mandaat, ter beschikking van de regeringscommissaris.

§3. De regeringscommissaris of zijn plaatsvervanger kan bij de minister die hem heeft voorgedragen of aangewezen, binnen een termijn van vier werkdagen een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing die hij strijdig acht met het algemeen belang, de wetten, decreten, ordonnanties en reglementaire besluiten,

met het organieke statuut van het agentschap of met het ondernemingsplan. Het beroep is opschortend.

Deze termijn gaat in op de dag van de vergadering waarop de beslissing genomen is, als de regeringscommissaris daarvoor regelmatig uitgenodigd is, of, als dat niet het geval is, op de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen.

§4. Als de minister, bij wie het beroep is ingesteld, binnen een termijn van tien werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn, vermeld in paragraaf 3, de nietigverklaring niet heeft uitgesproken, wordt de beslissing definitief.

§5. De nietigverklaring van de beslissing wordt door de minister aan het betrokken bestuursorgaan betekend.

§6. Als de naleving van de wetten, decreten, ordonnanties en reglementaire besluiten, het organieke statuut van het agentschap of het ondernemingsplan dat vereist, kan de minister of de regeringscommissaris het bevoegde bestuursorgaan verplichten om, binnen de termijn die hij vastlegt, te beraadslagen over elke aangelegenheid die hij bepaalt.

§7. De Vlaamse Regering stelt de vergoedingen van de regeringscommissaris vast.

§8. De kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van het ambt van regeringscommissaris zijn ten laste van het agentschap waarbij de toezichthouder is aangesteld.

Onderafdeling 3. Privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen

Art. III.14. De privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn de rechtspersonen waarvan de rechtsvorm volledig in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht.

Art. III.15. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest kunnen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap oprichten of erin deelnemen, op grond van een machtiging die de decreetgever daartoe uitdrukkelijk heeft verstrekt. Die machtiging stelt de beleidsuitvoerende taken vast met het oog waarop die oprichting of deelname kan plaatsvinden, en de personeelsleden, infrastructuur en middelen die daarvoor aan de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen ter beschikking kunnen worden gesteld.

Art. III.16. Tussen een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en de Vlaamse Regering, die optreedt voor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, wordt na onderhandeling een samenwerkingsovereenkomst gesloten over de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, enerzijds, en het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, anderzijds, en, in voorkomend geval, over de aanwending van de personeelsleden, middelen en infrastructuur die aan het agentschap ter beschikking gesteld zijn.

De Vlaamse Regering houdt een volledig en geactualiseerd overzicht bij van de samenwerkingsovereenkomsten en publiceert dat op de centrale website.

De Vlaamse Regering publiceert de jaarverslagen van de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen op de centrale website.

Afdeling 4. Deelname in andere rechtspersonen

Art. III.17. De Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid zijn gemachtigd om op grond van het private vennootschaps- of verenigingsrecht, instellingen, verenigingen en ondernemingen op te richten, erin deel te nemen of zich erin te laten vertegenwoordigen, als die oprichting, deelneming of vertegenwoordiging niet gebeurt met het oog op de overdracht van een publieke taak.

De machtiging, vermeld in het eerste lid, geldt niet voor participaties in het kader van Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten.

Art. III.18. De extern verzelfstandigde agentschappen kunnen binnen de perken van hun maatschappelijk doel instellingen, verenigingen en ondernemingen oprichten, erin deelnemen of zich erin laten vertegenwoordigen.

Als deze oprichting, deelneming of vertegenwoordiging gebeurt met het oog op de uitvoering van taken van beleidsuitvoering waarmee het agentschap belast werd, moet daartoe een voorafgaande machtiging door de Vlaamse Regering worden verleend. De verleende machtigingen worden binnen dertig kalenderdagen meegedeeld aan het Vlaams Parlement

Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap kan de uitvoering van de taken van beleidsondersteuning waarmee het belast is niet overdragen aan de instellingen, verenigingen en ondernemingen die het opricht of waarin het deelneemt of vertegenwoordigd is.

Dit artikel is niet van toepassing op participaties in het kader van Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten of op de oprichtingen en participaties van de investeringsmaatschappijen van de Vlaams overheid.

Afdeling 5. Diverse bepalingen

Art. III.19. De Vlaamse Regering kan intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, rekening houdend met hun autonomie in het dagelijks functioneren, verplichten om gemeenschappelijke dienstverlening af te nemen, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Art. III.20. De intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en decreten over de indirecte en directe belastingen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is om het toepassingsgebied te bepalen.

Art. III.21. §1. Op verzoek van een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, en met het akkoord van de Vlaamse Regering kunnen de personeelsleden die de Vlaamse Regering aanstelde belast worden met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, met de invordering van de administratieve geldboeten en met de invordering van de toebehoren in naam en voor rekening van het agentschap.

In dit artikel wordt verstaan onder toebehoren: interesten, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten.

De met invordering belaste personeelsleden zijn gemachtigd om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, de administratieve geldboeten en de toebehoren in te vorderen op de wijze vermeld in artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren voor de gemeenschapsaangelegenheden en in artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren voor de gewestelijke aangelegenheden.

§2. Met behoud van de toepassing van specifieke regelingen in wetten, decreten en verordeningen, zijn de personeelsleden, vermeld in paragraaf 1, gemachtigd om, na instemming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid of het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap in kwestie, aan de schuldenaars van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, van administratieve geldboeten en van toebehoren die bijzondere omstandigheden kunnen bewijzen, uitstel van betaling toe te staan en gedeeltelijke betalingen vooreerst op het kapitaal aan te rekenen.

De personeelsleden, vermeld in paragraaf 1, kunnen, met instemming van het betrokken publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap of intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid in kwestie, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de schuld in intresten verlenen als de schuldenaar kennelijk onvermogend is.

Hoofdstuk 2. Deugdelijk bestuur

Afdeling 1. Rechtspositie van de personeelsleden van de Vlaamse overheid

Art. III.22. §1. Tenzij het anders is vermeld, is deze afdeling van toepassing op de personeelsleden van de volgende instanties:
1° de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, de Onderwijsinspectie met uitzondering van de leden van de inspectie;
2° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
3° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
4° de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
5° de secretariaten van de strategische adviesraden;
6° de Vlaamse openbare instellingen De Watergroep, de Vlaamse Radio- en Televisieomroep, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek;
7° het Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos, het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics, het Eigen Vermogen van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen en het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen;
8° de instanties die niet vallen onder 1° tot en met 7° maar die voldoen aan alle volgende kenmerken:

a) ze maken deel uit van de Vlaamse deelstaatoverheid of zijn in handen van de Vlaamse deelstaatoverheid en vallen onder het exclusief toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest; in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;
c) het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen of hun rechtstreekse of onrechtstreekse

dochterondernemingen hebben minimaal de helft van de stemmen in de algemene vergadering;
9° de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt.

De universitaire instellingen, met inbegrip van hun patrimonium, en de hogescholen vallen niet onder het toepassingsgebied.

§2. In deze afdeling wordt verstaan onder:
1° jaarlijkse bezoldiging: het geïndexeerde jaarsalaris, inclusief toelagen en bonussen, maar uitgezonderd de sociale voordelen, voordelen van alle aard en onkostenvergoedingen;
2° jaarsalaris: het geïndexeerde jaarsalaris, exclusief toelagen en bonussen;
3° bonus: de extra-bezoldiging die toegekend is aan de lijnmanager, boven op de jaarlijkse bezoldiging, omdat de vooraf afgesproken doelstellingen behaald zijn.

Art. III.23. De Vlaamse Regering bepaalt de rechtspositieregeling van het personeel van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de secretariaten van de strategische adviesraden. De regelingen die de Vlaamse Regering uitwerkt, voorzien in een globale interne arbeidsmarkt.

Art. III.24. De instanties, vermeld in artikel III.22, §1, 3° tot en met 9°, stellen een deontologische code op voor hun personeelsleden.

De instanties, vermeld in artikel III.22, §1, 3° tot en met 6°, stellen een regeling op voor de bescherming van klokkenluiders.

Onder klokkenluiders als vermeld in het tweede lid, wordt verstaan: de personeelsleden die bij de uitoefening van hun ambt nalatigheden, misbruiken of misdrijven binnen de instantie waar ze werken, hebben vastgesteld en gemeld.

Art. III.25. De jaarlijkse bezoldiging van de personeelsleden van de instanties, vermeld in artikel III.22, §1, mag niet meer bedragen dan de jaarlijkse bezoldiging van de minister-president van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan, op advies van het Remuneratiecomité van de Vlaamse overheid, toestaan dat afgeweken wordt van de maximumbezoldiging, vermeld in het eerste lid.

Art. III.26. Het is verboden om de jaarlijkse bezoldiging, sociale voordelen, voordelen van alle aard, onkostenvergoedingen en eventuele andere bezoldigingselementen geheel of gedeeltelijk toe te kennen in aandelen of aandelenopties.

Het is verboden de bezoldiging van personeelsleden, vermeld in het eerste lid, te betalen aan een managementvennootschap.

Art. III.27. Als de arbeidsovereenkomst een vertrekpremie vaststelt, kan die premie hoogstens het bedrag van één vast jaarsalaris bedragen.

In afwijking van het eerste lid, wordt een hogere premie toegekend als de wettelijke bepalingen over het arbeidsrecht daartoe aanleiding geven.

De vertrekpremie omvat de opzegvergoeding, de eventuele vergoeding wegens concurrentiebeding, voordelen in natura of stortingen in een pensioenfonds die betrokkene ontvangt na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

Bij vrijwillig vertrek heeft het personeelslid geen recht op een vertrekpremie.

Art. III.28. De pensioenregeling mag niet voordeliger zijn dan die van een minister van de Vlaamse Regering.

Het verbod, vermeld in het eerste lid, betreft zowel het te ontvangen bedrag, de persoonlijke bijdrage als de instapvoorwaarden in de aanvullende pensioenregeling.

Art. III.29. Het bevoegde orgaan van de instantie bepaalt het bedrag van de variabele verloning en houdt daarbij rekening met het langetermijnperspectief en de realisatie van financiële en niet-financiële doelstellingen.

Art. III.30. Het bedrag van de variabele verloning is beperkt tot 20 % van het jaarsalaris, inclusief mandaattoelage.

Art. III.31. Het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging, opgesplitst in vast en variabel gedeelte, en de eventuele vertrekpremies worden openbaar gemaakt door publicatie in het jaarverslag van de betrokken instantie.

Het jaarverslag, vermeld in het eerste lid, wordt bekendgemaakt op de website van de instantie of op de centrale website.

Art. III.32. De instanties, vermeld in artikel III.22, §1, 1° tot en met 6°, bezorgen de toekenningsmodaliteiten van de bedragen, vermeld in artikel III.31, jaarlijks aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, die ze op zijn beurt bezorgt aan de Vlaamse Regering.

Art. III.33. De instanties, vermeld in artikel III.22, §1, winnen voor strategische beloningskwesties het advies in van hetzij het Remuneratiecomité van de Vlaamse overheid hetzij van hun eigen remuneratiecomité

Het eerste lid is niet van toepassing op de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en gasmarkt.

Art. III.34. De Remuneratiecomités bezorgen hun adviezen ter informatie aan de minister-president en de viceministers-presidenten van de Vlaamse Regering.

Het eerste lid is niet van toepassing op de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en gasmarkt.

Art. III.35. De beperkingen aan de geldelijke arbeidsvoorwaarden die in deze afdeling opgenomen zijn, gelden niet voor de personeelsleden die in dienst genomen zijn vóór 19 januari 2014 of in voorkomend geval vóór de datum waarop deze beperkingen van toepassing zijn op de instantie die hen in dienst heeft genomen, ook niet als hun mandaat verlengd wordt na die datum.

Afdeling 2. Raad van bestuur

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. III.36. §1. Tenzij het anders is vermeld, is deze afdeling van toepassing op de raden van bestuur van de volgende instanties:
1° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
2° de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;

3° de Vlaamse openbare instellingen De Watergroep, de Vlaamse Radio- en Televisieomroep, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek;
4° de instanties die niet vallen onder punt 1° tot en met 3° maar die voldoen aan al de volgende kenmerken:

a) ze maken deel uit van de Vlaamse deelstaatoverheid of zijn in handen van de Vlaamse deelstaatoverheid en vallen onder het exclusief toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest; in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;
c) het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen of hun rechtstreekse of onrechtstreekse dochterondernemingen hebben minimaal de helft van de stemmen in de algemene vergadering.

De universitaire instellingen, met inbegrip van hun patrimonium, en de hogescholen vallen niet onder het toepassingsgebied.

§2. Onderafdeling 1 is ook van toepassing op de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt.

§3. Onderafdeling 2 is alleen van toepassing op dochterondernemingen als het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks over minimaal de helft van de stemmen beschikt in de algemene vergadering.

Art. III.37. §1. Om belangenvermenging te voorkomen leggen de leden van de raad van bestuur bij hun aanstelling een overzicht van hun andere lopende mandaten en activiteiten voor aan de overheid die bevoegd is voor de aanstelling.

Latere wijzigingen in mandaten of activiteiten worden ook voorgelegd.

§2. Als een bestuurder, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid van de raad van bestuur behoort, mag hij niet deelnemen aan de beraadslagingen van de raad van bestuur over die verrichting of beslissing, noch aan de stemming daarover.

Art. III.38. De raad van bestuur stelt een deontologische code op voor zijn leden.

Art. III.39. Artikel III.22, §2, III.25, III.26, eerste lid, en III.31 zijn van overeenkomstige toepassing op de jaarlijkse bezoldiging, zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur.

Artikel III.32 is van overeenkomstige toepassing op de jaarlijkse bezoldiging, zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur van de instanties, vermeld in artikel III.36, §1, 1°, 2° en 3°.

De beperkingen aan de geldelijke voorwaarden die volgen uit de toepassing van het eerste en tweede lid gelden niet voor de bestuurders die aangesteld zijn vóór 19 januari 2014 of, in voorkomend geval, vóór de datum waarop die beperkingen van toepassing zijn op de instantie die hen aangesteld heeft, ook niet als hun mandaat verlengd wordt na deze datum.

Het eerste lid is eveneens van toepassing op de instanties, vermeld in artikel III 22, §1, 7°.

Onderafdeling 2. Onafhankelijke bestuurders

Art. III.40. Minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur is een onafhankelijke bestuurder.

De Vlaamse Regering kan op gemotiveerd verzoek van de instantie, om gegronde redenen, een uitzondering toestaan op de bepaling van het eerste lid.

Art. III.41. De raad van bestuur stelt de vereisten vast waaraan kandidaten voor het mandaat van onafhankelijk bestuurder moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring.

De raad van bestuur doet een open oproep tot kandidaatstelling voor een mandaat van onafhankelijk bestuurder. De oproep bevat een weergave van de vereisten waaraan kandidaten moeten voldoen en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

De raad van bestuur vergelijkt de respectieve verdiensten van de kandidaten.

De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van twee kandidaten per vacant mandaat door de Vlaamse Regering aangesteld, op voordracht van de raad van bestuur.

Als de instanties, vermeld in artikel III.36, §1, 2°, 3°, en 4°, onder wettelijke bepalingen vallen die de algemene vergadering bevoegd maken voor de aanstelling van de bestuurders, worden de onafhankelijke bestuurders aangesteld door de algemene vergadering, op voordracht van de raad van bestuur.

Art. III.42. §1. De onafhankelijke bestuurder wordt aangesteld op grond van zijn deskundigheid inzake het algemeen bestuur van de instanties zijn specifieke deskundigheid inzake de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de instantie actief is, en zijn onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten en het dagelijks bestuur van de instantie.

Onder deelgenoten als vermeld in het eerste lid, wordt verstaan : het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap en de andere personen die participeren of vertegenwoordigd zijn in de instantie.

§2. Om de onafhankelijkheid, vermeld in paragraaf 1, te bepalen zijn de criteria van het Wetboek van Vennootschappen richtinggevend.

Art. III.43. In geval van ernstige redenen kunnen de onafhankelijke bestuurders op elk moment worden ontslagen door de Vlaamse Regering, op voordracht van de raad van bestuur.

Als de instanties, vermeld in artikel III.36, §1, 2°, 3° en 4°, onder wettelijke bepalingen vallen die de algemene vergadering bevoegd maken voor het ontslag van de bestuurders, worden de onafhankelijke bestuurders ontslagen door de algemene vergadering, op voordracht van de raad van bestuur.

Onderafdeling 3. Evenwichtige participatie van vrouwen en mannen

Art. III.44. Om een meer evenwichtige participatie van mannen en vrouwen te bevorderen, mag ten hoogste twee derde van de stemgerechtigde leden van een raad van bestuur van hetzelfde geslacht zijn.

Dat quotum is, in voorkomend geval, afzonderlijk van toepassing op de effectieve leden en op de plaatsvervangende leden.

Art. III.45. Als bij de aanwijzing van leden in een raad van bestuur een voordrachtprocedure gevolgd moet worden, en de voorgedragen kandidaturen het niet mogelijk maken om te voldoen aan de verplichting vermeld in artikel III.44, dan moet de voordrachtprocedure hernomen worden. In voorkomend geval moeten de voordragende instanties die geen kandidaat van het ondervertegenwoordigde geslacht hadden voorgedragen, een extra kandidaat voordragen die van het ondervertegenwoordigde geslacht is.

Zolang een voordragende instantie niet voldoet aan die voorwaarde, blijft het mandaat open.

Als zes maanden nadat het mandaat vacant geworden is, nog niet aan de verplichting, vermeld in artikel III.44, voldaan is, kan de Vlaamse Regering, op voordracht van de minister onder de bevoegdheid van wie de instantie ressorteert, het vacante mandaat invullen zonder de voordrachtprocedure te volgen.

Art. III.46. Met behoud van de toepassing van artikel III.45 kan de Vlaamse Regering, als onmogelijk kan worden voldaan aan de voorwaarde vermeld in artikel III.44, op gemotiveerd verzoek van de minister onder de bevoegdheid van wie de instantie ressorteert, afwijkingen toestaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan dat verzoek moet voldoen en stelt de procedure vast.

Als er geen afwijking is toegestaan, beschikt de minister onder de bevoegdheid van wie de instantie ressorteert, over een termijn van drie maanden om te voldoen aan de voorwaarde, vermeld in artikel III.44.

Art. III.47. Behalve als conform artikel III.46 een uitzondering is toegestaan, kan een raad van bestuur alleen geldig beraadslagen en beslissen als het conform artikel III.44 samengesteld is.

Afdeling 3. Rechtspositie van de regeringscommissarissen

Art. III.48. Deze afdeling is van toepassing op de regeringscommissarissen die aangewezen zijn bij de volgende instanties:
1° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
2° de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
3° de Vlaamse openbare instellingen De Watergroep, de Vlaamse Radio- en Televisieomroep, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek;
4° de instanties die niet vallen onder punt 1° tot en met 3° maar die voldoen aan alle volgende kenmerken:

a) ze maken deel uit van de Vlaamse deelstaatoverheid of zijn in handen van de Vlaamse deelstaatoverheid en vallen onder het exclusief toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest; in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;

c) het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen of hun rechtstreekse of onrechtstreekse dochterondernemingen hebben minimaal de helft van de stemmen in de algemene vergadering.

De universitaire instellingen, met inbegrip van hun patrimonium, en de hogescholen vallen niet onder het toepassingsgebied.

Onder regeringscommissaris wordt verstaan: de persoon die de Vlaamse Regering aanwijst, ongeacht de benaming van zijn mandaat, om opdrachten uit te oefenen inzake informatieverstrekking en controle van de wettelijkheid en het algemeen belang.

Art. III.49. §1. Als krachtens de reglementering tot oprichting van een instantie, vermeld in artikel III.48, een regeringscommissaris wordt aangesteld bij die instantie, is de Vlaamse Regering bevoegd voor zijn aanstelling. Voor de aanstelling gaat de Vlaamse Regering na:
1° of de kandidaat voldoende beschikbaar is om zijn functie uit te oefenen;
2° via de voorlegging van een curriculum vitae, of de kandidaat over ervaring en kennis van het bestuur en de werking van de Vlaamse overheid en van de beslissingsprocessen en -procedures beschikt;
3° of de kandidaat geen enkele strafrechtelijke veroordeling heeft opgelopen die onverenigbaar is met het mandaat van regeringscommissaris:
a) voor de kandidaat met de Belgische nationaliteit door de voorlegging van een recent uittreksel uit het strafregister en een verklaring op erewoord dat hij een dergelijke veroordeling niet heeft opgelopen;
b) voor de kandidaat die niet beschikt over de Belgische nationaliteit : door een verklaring op erewoord dat hij een dergelijke veroordeling niet heeft opgelopen;
4° of er bij de kandidaat geen rechtstreeks of onrechtstreeks functioneel of persoonlijk belangenconflict bestaat.

Naast de vereiste op het vlak van ervaring met en kennis van het bestuur en de werking van de Vlaamse overheid en van de beslissingsprocessen en -procedures, vermeld in het eerste lid, 2°, geldt voor de functie van inhoudelijke commissaris die de minister onder wie de instantie ressorteert, vertegenwoordigt, ook de vereiste van specifieke kennis van de inhoudelijke materie en van het beleidsveld waarin de betrokken instantie actief is.

Naast de vereiste op het vlak van ervaring met en kennis van het bestuur en de werking van de Vlaamse overheid en van de beslissingsprocessen en -procedures, vermeld in het eerste lid, 2°, geldt voor de functie van commissaris die de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen, vertegenwoordigt, ook de vereiste van inzicht in en kennis van financiële en budgettaire aangelegenheden.

§2. Bij ontslag of overlijden van de regeringscommissaris of als hij een onverenigbaar ambt uitoefent, vervangt de Vlaamse Regering hem zo spoedig mogelijk conform de bepalingen, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering kan een plaatsvervanger aanstellen voor het geval dat de regeringscommissaris verhinderd is.

Art. III.50. De Vlaamse Regering bepaalt bij de aanvang van de aanstelling tot regeringscommissaris de omvang en inhoud van zijn functie.

Art. III.51. Met behoud van de toepassing van andere onverenigbaarheden, bepaald bij of krachtens een wet, een decreet, een besluit of de statuten is de

opdracht van de regeringscommissaris onverenigbaar met het mandaat of ambt van:
1° lid van de Commissie van de Europese Unie;
2° lid van het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
3° minister of staatssecretaris;
4° provinciegouverneur of lid van de deputatie van de provincieraad;
5° burgemeester, schepen of lid van het districtscollege;
6° bestuurder of personeelslid van de instantie.

Als de regeringscommissaris in de loop van zijn mandaat aanvaardt om een ambt of mandaat als vermeld in het eerste lid, uit te oefenen, wordt zijn mandaat van rechtswege beëindigd. Hij wordt vervangen door een regeringscommissaris die aangesteld wordt conform artikel III.49, §1.

Art. III.52. Met behoud van de toepassing van de verplichtingen die bepaald zijn bij of krachtens een wet of decreet, kan de regeringscommissaris inlichtingen waarvan hij in het kader van zijn opdrachten kennis gekregen heeft niet gebruiken of verspreiden, als het gebruik of de verspreiding ervan schade kan berokkenen aan de belangen van de instantie.

Met toepassing van de uitzonderingsgronden in titel 2, hoofdstuk 3, wordt de briefwisseling tussen de regeringscommissaris en de minister die hem heeft voorgedragen voor aanstelling door de Vlaamse Regering, als vertrouwelijk beschouwd.

Art. III.53. De regeringscommissaris informeert zich over alle evoluties van de regelgeving betreffende zijn functie en de opdracht of het maatschappelijk doel van de instantie waarbij hij is aangesteld.

Als dat nodig is, kan de instantie ten behoeve van de regeringscommissaris informatievergaderingen of vormingscursussen organiseren of financieren om de regeringscommissaris in de mogelijkheid te stellen om zijn permanente vorming te waarborgen.

Art. III.54. De regeringscommissaris brengt over de toevertrouwde taken verslag uit bij de minister die hem heeft voorgedragen voor aanstelling door de Vlaamse Regering.

Art. III.55. Het mandaat van regeringscommissaris vereist een vertrouwensrelatie met de Vlaamse Regering. Als die vertrouwensrelatie verbroken wordt, kan de Vlaamse Regering het mandaat op elk moment beëindigen.

Art. III.56. De minister die hem heeft voorgedragen voor aanstelling door de Vlaamse Regering evalueert het werk van de regeringscommissaris. De Vlaamse Regering stelt de evaluatieprocedure daarvoor vast.

De evaluatie vindt minstens om de twee jaar plaats, op basis van een functiebeschrijving en competentieprofiel vastgesteld door de minister, vermeld in het eerste lid, bij de aanstelling van de regeringscommissaris. Van de evaluatie wordt een schriftelijke weerslag bijgehouden

Afdeling 4. Adviesorganen

Onderafdeling 1. Presentiegelden en vergoedingen voor leden van strategische adviesraden en raadgevende comités

Art. III.57. De Vlaamse Regering stelt de presentiegelden en de vergoedingen van de leden van strategische adviesraden en van de raadgevende comités vast.

Artikel III.22, §2, III.25 en III.26, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de presentiegelden en vergoedingen van de leden van de adviesorganen, vermeld in het eerste lid.

De beperkingen aan de geldelijke voorwaarden die volgen uit de toepassing van het tweede lid gelden niet voor de leden die benoemd zijn vóór de datum van de inwerkingtreding van deze bepaling of, in voorkomend geval, vóór de datum waarop die beperkingen van toepassing zijn op de strategische adviesraad waarbij ze benoemd zijn, ook niet als hun mandaat verlengd wordt na die datum.

Onderafdeling 2. Evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in Vlaamse adviesorganen

Art. III.58. De bepalingen van afdeling 2, onderafdeling 3, zijn van overeenkomstige toepassing op de Vlaamse adviesorganen.

Structurele onderverdelingen van een adviesorgaan als vermeld in het eerste lid, worden ook als adviesorgaan beschouwd als ze zelf bevoegd zijn om advies te verlenen aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, een Vlaamse minister of de Vlaamse administratie.

Afdeling 5. Strategische instanties

Art. III.59. Deze afdeling is van toepassing op de volgende instanties:
1° de Vlaamse overheid;
2° de lokale overheden;
3° de instellingen die niet onder 1° of 2° vallen, maar die voldoen aan al de volgende kenmerken:
a) ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;
c) 1) ofwel worden ze voor meer dan de helft gefinancierd door een instantie die onder het toepassingsgebied van deze afdeling valt;
2) ofwel heeft een instantie die onder het toepassingsgebied van deze afdeling valt meer dan de helft van de stemmen in de raad van bestuur;
3) ofwel staat hun beheer onder het toezicht van een instantie die onder het toepassingsgebied van deze afdeling valt.

Art. III.60. Als een rechtshandeling van een instantie tot gevolg heeft dat buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen zeggenschap of beslissingsmacht krijgen in die instantie, en als daardoor de nationale veiligheid bedreigd wordt, kan de Vlaamse Regering, na eensluidend advies van de bevoegde federale instelling, die rechtshandeling nietig verklaren of buiten toepassing verklaren.

De Vlaamse Regering kan modaliteiten voor de toepassing van deze afdeling vaststellen.

Hoofdstuk 3. Werking van de Vlaamse overheid

Afdeling 1. Planning van en rapportering over de algemene werking

Art. III.61. §1. Voor de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen stelt de Vlaamse Regering, op voorstel van het hoofd van het departement of het intern verzelfstandigd agentschap, jaarlijks een ondernemingsplan vast.

Voor de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen stelt de raad van bestuur, in samenspraak met de Vlaamse Regering, jaarlijks een ondernemingsplan vast.

§2. Het ondernemingsplan omvat onder meer de beleids- en beheersdoelstellingen, zowel meerjarig als voor het komende jaar, en de operationele vertaling ervan.

In afwijking van het eerste lid omvat het jaarlijkse ondernemingsplan van de Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn geen meerjarige beleids- en beheersdoelstellingen.

§3. Het ondernemingsplan voor het lopende kalenderjaar wordt uiterlijk op 31 maart van dat jaar vastgesteld.

Art. III.62. Voor de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen wordt jaarlijks een rapport opgesteld over de uitvoering van het ondernemingsplan conform artikel III.61, §1.

Het jaarrapport omvat onder meer de status van de uitvoering van de beleids- en beheersdoelstellingen.

Het jaarrapport over de uitvoering van het ondernemingsplan wordt uiterlijk op 31 maart van het volgende jaar vastgesteld.

Art. III.63. §1. De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de inhoud, de vorm, de modaliteiten, de opvolging en de evaluatie van de ondernemingsplannen en de jaarrapporten.

§2. Uiterlijk een maand nadat ze effectief vastgesteld zijn, worden de ondernemingsplannen en de jaarrapporten van de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen gepubliceerd op de centrale website.

Afdeling 2. Organisatie van het communicatiebeleid

Art. III.64. Elke instantie van de Vlaamse administratie draagt zorg voor de organisatie van de communicatie conform de bepalingen van titel II, hoofdstuk 1, en wijst daarvoor een communicatieverantwoordelijke aan.

De communicatieverantwoordelijken hebben de taak om het communicatiebeleid te plannen, te realiseren en te evalueren. Ze stimuleren, coördineren en begeleiden de communicatie van hun instantie en zorgen ervoor dat die spoort met het gemeenschappelijke communicatiebeleid van de Vlaamse administratie.

Ze hebben tot taak toe te zien op de naleving van de normen voor overheidscommunicatie, vermeld in titel II, hoofdstuk 1, afdeling 2, binnen hun instantie.

Elke instantie van de Vlaamse administratie stemt het takenpakket van de communicatieverantwoordelijke en dat van de klachtenvoorziening, vermeld in titel II, hoofdstuk 5, op elkaar af met het oog op een meer geïntegreerde klantenwerking.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de generieke aspecten en de coördinatie van het communicatiebeleid van de Vlaamse administratie.

Afdeling 3. Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. III.65. Deze afdeling regelt het intra- en interbestuurlijke gegevensverkeer.

In deze afdeling wordt verstaan onder:
1° metagegevens : documentatie die beschrijft wat de inhoud en de frequentie van actualisering van de authentieke gegevensbron zijn, en op welke technische wijze die bron benaderd en ontsloten kan worden;
2° testgegevens : een kopie van de authentieke gegevensbron waarvan de omvang beperkt is, die technisch dezelfde kenmerken als de authentieke gegevensbron heeft, maar die uit anonieme, geanonimiseerde of fictieve gegevens bestaat;
3° stuurorgaan: het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74.

Onderafdeling 2. Authentieke gegevensbronnen

Art. III.66. §1. De Vlaamse Regering erkent, op voorstel van het stuurorgaan, als authentieke gegevensbron de meest volledige, kwalitatief hoogstaande verzamelingen van gegevens die op elektronische wijze worden bijgehouden, en die voor de overheidsinstanties nuttig of noodzakelijk zijn bij de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of bij de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden om als een authentieke gegevensbron te worden erkend.

§2. De Vlaamse Regering kan, op voorstel van het stuurorgaan, kandidaat authentieke gegevensbronnen aanwijzen. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de aanpassingen die noodzakelijk zijn om te evolueren naar een erkende authentieke gegevensbron, worden gefinancierd.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen voor de toepassing van dit artikel.

Art. III.67. §1. Bij elke erkenning als authentieke gegevensbron bepaalt de Vlaamse Regering welke overheidsinstantie de betreffende gegevensbron beheert en kan ze bepalen onder welke voorwaarden en op welke wijze de gegevens worden verwerkt.

De overheidsinstanties die authentieke gegevensbronnen beheren, zijn verantwoordelijk voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de authentieke gegevensbron en van de gegevens van de authentieke gegevensbron in kwestie. Ze kunnen daarvoor zelf of via gegevensinitiatoren, vermeld in paragraaf2, gegevens bij de burger opvragen.

§2. De Vlaamse Regering kan de modaliteiten voor samenwerking tussen gegevensinitiatoren en de overheidsinstanties die authentieke gegevensbronnen beheren nader bepalen en daarbij verplichtingen opleggen.

Onder gegevensinitiator wordt verstaan een overheidsinstantie of een derde die exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft voor het bijhouden van de levensloop of een of meer eigenschappen van een object.

Onderafdeling 3. Rechten en verplichtingen

Art. III.68. De overheidsinstanties moeten de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, opvragen bij gegevensbronnen als vermeld in artikel III.66, §1. De Vlaamse Regering kan daarbij per voormelde gegevensbron en per instantie of groep van instanties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

De Vlaamse Regering stelt vast, op voorstel van het stuurorgaan, welke gegevensbronnen die een externe overheid beheert, de overheidsinstanties moeten raadplegen voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast, of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten. De Vlaamse Regering kan daarbij per voormelde gegevensbron en per instantie of groep van instanties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

De Vlaamse Regering kan met de externe overheden de nodige akkoorden sluiten zodat de gegevens die in die voormelde gegevensbronnen opgenomen zijn, kunnen worden gebruikt.

Art. III.69. Alleen als er geen verplicht te gebruiken gegevensbron bestaat, kunnen de overheidsinstanties gegevens bij de burger opvragen.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van het stuurorgaan, de datum vanaf wanneer de burgers gerechtigd zijn om, zonder verlies van rechten, te weigeren bepaalde gegevens als vermeld in artikel III.68, eerste en tweede lid, ter beschikking te stellen van de overheidsinstantie. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij telkens nader onder welke voorwaarden het weigeringsrecht wordt toegestaan en welke gevolgen het weigeringsrecht voor de betrokken burger en voor de betrokken overheidsinstantie heeft.

Art. III.70. §1. De overheidsinstanties zijn in ieder geval verplicht:
1° persoonsgegevens te verwerken overeenkomstig de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens;
2° bij iedere nieuwe toepassing van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer vooraf adequate technische en organisatorische maatregelen in te bouwen voor de naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens;
3° op elk moment te waken over de kwaliteit en de veiligheid van gegevens en alle maatregelen te treffen om een perfecte bewaring van persoonsgegevens te garanderen.

Conform artikel 37 van de algemene verordening gegevensbescherming wijst iedere overheidsinstantie die persoonsgegevens verwerkt, een functionaris voor gegevensbescherming aan. De Vlaamse Regering bepaalt nader de opdrachten en de manier van aanwijzing van die functionarissen voor gegevensbescherming.

Als de overheidsinstantie een beroep doet op een verwerker als vermeld in artikel 4, 8°, van de algemene verordening gegevensbescherming, wijst de verwerker eveneens een functionaris voor gegevensbescherming aan.

De veiligheidsconsulenten die door de overheidsinstanties werden aangewezen conform artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, kunnen de functie van functionaris voor gegevensbescherming opnemen als ze

voldoen aan de vereisten, vermeld in artikel 37, lid 5, van de algemene verordening gegevensbescherming.

De Vlaamse Regering kan nader de opdrachten en de manier van aanwijzing van de functionaris voor gegevensbescherming bepalen.

§2. De elektronische mededeling van gegevens uit gegevensbronnen als vermeld in artikel III.66, §1, aan andere overheidsinstanties is kosteloos.

De Vlaamse Regering kan regels bepalen om de kosten voor de elektronische mededeling van die gegevens aan externe overheden aan te rekenen.

Art. III.71. §1. De overheidsinstanties stellen de metagegevens van de gegevensbronnen, vermeld in artikel III.66, §1, kosteloos en publiekelijk open, zonder evenwel inbreuk te plegen op de intellectuele rechten en de confidentialiteitsverplichtingen die met die gegevensbronnen samenhangen, en zonder informatie bekend te maken die ongeoorloofde toegang of ongeoorloofd gebruik van de gegevensbronnen mogelijk maakt of de integriteit ervan in gevaar brengt.

Ze stellen testgegevens ter beschikking overeenkomstig titel II, hoofdstuk 4.

§2. Om te verhinderen dat misbruik wordt gemaakt van de metagegevens of de testgegevens, kan de Vlaamse Regering nadere bepalingen uitvaardigen over de registratie van de raadpleging van de metagegevens en het gebruik van de testgegevens.

Art. III.72. De bestuursdocumenten die vatbaar zijn voor hergebruik als vermeld in artikel II.53, worden tussen de overheidsinstanties kosteloos uitgewisseld met het oog op de vervulling van hun publieke taak. Op eenvoudig verzoek van een instantie bezorgt de instantie die de gevraagde bestuursdocumenten in kwestie bezit, de betreffende bestuursdocumenten aan de vragende instantie, en als dat mogelijk en passend is, in een open en machinaal leesbaar formaat.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de bezorging van bestuursdocumenten, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan regels bepalen om de kosten voor de bezorging van bestuursdocumenten aan externe overheden met het oog op de vervulling van hun publieke taak aan te rekenen.

Art. III.73. Als de ontvangende instantie vaststelt dat de gegevens in de ontvangen bestuursdocumenten onnauwkeurig, onvolledig of onjuist zijn, is ze verplicht dat onmiddellijk te melden aan de instantie die de bestuursdocumenten in kwestie beheert.

De Vlaamse Regering kan de regels voor die melding bepalen.

Afdeling 4. Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Art. III.74. Er wordt een stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid opgericht.

Het stuurorgaan heeft, binnen de krijtlijnen van het strategische plan van de Vlaamse Regering, vermeld in artikel III.78, de volgende opdrachten:
1° afspraken maken en maatregelen nemen opdat het strategische plan, vermeld in artikel III.78, door de Vlaamse administratie wordt uitgevoerd;
2° initiatief nemen ter bevordering en ter bestendiging van de digitale dienstverlening;

3° aan de Vlaamse Regering alle nuttige maatregelen voorstellen die kunnen bijdragen tot een veilige en vertrouwelijke behandeling van persoonsgegevens of tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering;
4° beraadslagen over alle relevante overkoepelende en entiteitsoverschrijdende aspecten van het inzetten van ICT-oplossingen die gebruikt worden binnen de processen van de Vlaamse administratie;
5° overleg plegen met het Voorzitterscollege.

Het stuurorgaan organiseert op regelmatige tijdstippen een overleg met de verschillende belanghebbenden om de eenvormigheid in beraadslagingen na te streven ter bevordering en bestendiging van de samenwerking tussen de Vlaamse administratie, lokale overheden en externe overheden op het vlak van het informatie- en het ICT-beleid.

Het stuurorgaan stelt, binnen de krijtlijnen van het strategische plan, vermeld in artikel III.78, technische voorschriften en richtlijnen voor de Vlaamse administratie en de lokale overheden vast over de aanmaak, het beheer, de uitwisseling, het gebruik, het hergebruik en de archivering van de gegevens en diensten van de Vlaamse administratie en de lokale overheden met het oog op de realisatie van een efficiënt en interoperabel gebruik van gegevens.

Art. III.75. Het stuurorgaan staat het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator bij in de vervulling van zijn opdrachten.

Het stuurorgaan formuleert voorstellen en aanbevelingen voor de opdrachten van het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator en brengt advies uit over:
1° de mogelijke ontsluiting via de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, en de geografische data-infrastructuur, vermeld in artikel 12 van het GDI-decreet van 20 februari 2009, van gegevensbronnen of authentieke gegevensbronnen en diensten;
2° de mogelijke aanpassing van de gegevensbronnen zodat, als dat mogelijk is, alleen authentieke gegevens worden ontsloten en als dusdanig kunnen worden erkend;
3° de optimalisering binnen de Vlaamse administratie en de lokale overheden van de aanmaak, het gebruik, het beheer van en de uitwisseling tussen gegevensbronnen en authentieke gegevensbronnen;
4° een gestructureerde aanpak bij de uitbouw van een stelsel van Vlaamse authentieke gegevensbronnen, met inbegrip van het promoten, begeleiden en coördineren van Vlaamse authentieke gegevensbronnen bij de Vlaamse administratie en de lokale overheden;
5° het gebruik van verwijzingen naar het gegeven in de gegevensbron of de authentieke gegevensbron voor gegevens die geheel of gedeeltelijk overlappen met een authentiek gegeven in een authentieke gegevensbron;
6° het vastleggen van regels voor de gegevensbron of de authentieke gegevensbron inzake de voorwaarden voor raadpleging door of mededeling van bepaalde gegevens.

Art. III.76. Het stuurorgaan is samengesteld uit de volgende leden:
1° een vertegenwoordiger van N-niveau of N-1-niveau per beleidsdomein als vermeld in artikel III.1, op voorstel van de managementcomités van de respectieve beleidsdomeinen;
2° drie vertegenwoordigers van de lokale overheden, van wie één vertegenwoordiger van de provincies en twee vertegenwoordigers van de gemeenten;
3° een vertegenwoordiger van het agentschap Facilitair Bedrijf;
4° een vertegenwoordiger van het agentschap Informatie Vlaanderen;

5° twee externe innovators. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanstelling van die externe innovators en de vereisten waaraan ze moeten voldoen;
6° een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het informatiebeleid;
7° een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het IT-beleid.

De Vlaamse Regering kan de samenstelling, vermeld in het eerste lid, verder uitbreiden.

De leden, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 5°, zijn effectief stemgerechtigde leden. De leden, vermeld in het eerste lid, 6° en 7°, zijn waarnemende leden met raadgevende stem.

Op de wijze, vermeld in het eerste lid, wordt voor elke vertegenwoordiger in een plaatsvervangend lid voorzien. De plaatsvervanger van de voorzitter is een van de vertegenwoordigers, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 4°.

Het lidmaatschap van het stuurorgaan is onverenigbaar met een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement, het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, de provincieraad, de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn, met het ambt van minister, staatssecretaris, gouverneur, burgemeester en met het lidmaatschap van een deputatie of een schepencollege.

De Vlaamse Regering kan de leden van het stuurorgaan ontslaan op eigen verzoek of om ernstige redenen.

Art. III.77. De Vlaamse Regering bepaalt de werking van het secretariaat dat belast is met de administratieve ondersteuning en de organisatie van het stuurorgaan en zijn werkgroepen, omschrijft, zo nodig, nader zijn bevoegdheden, bepaalt de nadere regels voor de werking en benoemt de voorzitter en de leden voor een termijn van vijf jaar, met uitzondering van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, die voor een termijn van twee jaar worden benoemd.

Art. III.78. De Vlaamse Regering bepaalt de strategie en de prioriteiten op het vlak van het informatie- en het ICT-beleid met een strategisch plan en voorziet in bindende afspraken binnen de Vlaamse administratie zelf, en om interoperabiliteit te bewerkstelligen tussen de Vlaamse administratie en de lokale overheden.

Het strategische plan kan de volgende informatie bevatten:
1° alle nuttige maatregelen die kunnen bijdragen tot een veilige en vertrouwelijke behandeling van persoonsgegevens of tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering;
2° de regels voor de aanmaak, het beheer, de uitwisseling, het gebruik, het hergebruik en de archivering van de gegevens en diensten van de Vlaamse administratie en de lokale overheden met het oog op de realisatie van een efficiënt en interoperabel gebruik van gegevens;
3° beslissingen over entiteitsoverschrijdende aspecten van het inzetten van ICT-oplossingen die gebruikt worden binnen de processen van de Vlaamse administratie.

Afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten

Onderafdeling 1. Algemene bepaling

Art. III.79. Tenzij anders wordt bepaald, is deze afdeling van toepassing op de volgende overheidsinstanties:
1° de Vlaamse administratie;
2° de Vlaamse administratieve rechtscolleges;
3° de Vlaamse adviesorganen;
4° de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie.

Onderafdeling 2. Zorg en beheer

Art. III.80. De overheidsinstanties dragen de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheren en bewaren van de bestuursdocumenten die ze hebben opgemaakt of ontvangen naar aanleiding van hun activiteiten of taken of ter handhaving van hun rechten, of die zij hebben verworven van derden, gedurende de volledige levenscyclus van de creatie, verwerving of ontvangst tot aan de eventuele vernietiging.

Art. III.81. §1. De overheidsinstanties beheren en bewaren de bestuursdocumenten die onder hun bestuurlijke verantwoordelijkheid vallen in goede, geordende en toegankelijke staat.

§2. Het beheer en de bewaring van bestuursdocumenten wordt vastgelegd in beheersregels.

De overheidsinstanties wijzen een verantwoordelijke aan die de beheersregels vastlegt, opvolgt en uitvoert.

Elke overheidsinstantie waakt erover dat de beheersregels toegepast en geëvalueerd worden, overeenkomstig hun eigen systeem van interne controle.

§3. De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast met betrekking tot de beheersregels en regelt de taken, de deskundigheid en de deontologische code van de verantwoordelijke.

Art. III.82. §1. De overheidsinstanties maken de categorieën van bestuursdocumenten bekend waarvoor ze de bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen.

Het eerste lid is ook van toepassing op de bestuursdocumenten die de instantie verworven heeft van een derde en die door de wilsuiting van die derde niet of beperkt openbaar gemaakt mogen worden.

§2. De overheidsinstanties publiceren de categorieën van bestuursdocumenten waarvoor ze de bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen en de selectieregels in het centrale register van de Vlaamse overheid.

§3. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor dat register en kan bepalen onder welke voorwaarden afgeweken kan worden van de publicatie in het centrale register.

Art. III.83. §1. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de bestuursdocumenten van opgeheven, ontbonden of samengevoegde overheidsinstanties wordt overgedragen aan de rechtsopvolger.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor bestuursdocumenten van overheidsinstanties die opgeheven of ontbonden worden zonder rechtsopvolger, wordt overgedragen aan de overheidsinstantie die is aangewezen bij de ontbinding.

Overheidsinstanties die gesplitst worden dragen de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor hun bestuursdocumenten over aan de overheidsinstantie die verantwoordelijk wordt voor de taken waaruit de desbetreffende bestuursdocumenten voortvloeien.

§2. Als een overheidsinstantie opgeheven of ontbonden is zonder dat een rechtsopvolger of verantwoordelijke instantie aangewezen is, of als een van haar taken is stopgezet, worden de bestuursdocumenten en de bestuurlijke verantwoordelijkheid daarvoor overgedragen aan het depot, vermeld in artikel III.84.

In afwijking van het eerste lid, wordt voor de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie en die ontbonden zijn zonder dat een rechtsopvolger of verantwoordelijke instantie aangewezen is, of waarvan een van de taken is stopgezet, de overheidsinstantie die bestuurlijk verantwoordelijk wordt voor de bestuursdocumenten aangewezen door de Vlaamse Regering, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere bepalingen vaststellen voor de rechtsopvolging en de overdracht van bestuursdocumenten die daarmee gepaard gaat.

Art. III.84. De overheidsinstanties dragen hun bestuursdocumenten waarvan de bewaartermijn, vermeld in artikel III.87, §1, 2°, verstreken is en waarvan de definitieve bestemming, vermeld in artikel. III.87, §1, 3°, permanente bewaring is, over aan het depot dat de Vlaamse Regering daarvoor aangewezen heeft.

Het eerste lid is niet van toepassing op de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie.

De instanties van de Vlaamse administratie zijn verplicht hun bestuursdocumenten die administratief zijn afgehandeld, onmiddellijk over te dragen aan het depot, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast inzake de kwaliteitscriteria van het depot en de procedures voor de overdracht van bestuursdocumenten aan het depot.

Art. III.85. De Vlaamse Regering kan een externe audit van het beheer en de bewaring van bestuursdocumenten bij de overheidsinstanties uitvoeren.

De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast voor de werking, de financiering en de periodiciteit van de audit.

Onderafdeling 3. Ondersteuning

Art. III.86. De Vlaamse Regering zorgt in het kader van de ondersteuning van de toepassing van deze afdeling voor de uitoefening van de volgende taken:
1° de administratieve ondersteuning van de selectiecommissies, vermeld in artikel III.88, §1;
2° het bevorderen en organiseren van kennisdeling;
3° het verlenen van advies;
4° het ontwikkelen van een instrumentarium;
5° het beheren van het register, vermeld in artikel III.82, §2.

De Vlaamse Regering kan de taken, vermeld in het eerste lid, concretiseren of aanvullen.

Onderafdeling 4. Selectie en vernietiging

Art. III.87. §1. Voor elke categorie van bestuursdocumenten worden selectieregels opgesteld die minstens de volgende gegevens bevatten:
1° een betekenisvolle naam en omschrijving;
2° het administratieve of juridische nut, verduidelijkt door een bewaartermijn met bijbehorende motivering;
3° de aanduiding van de waarde voor het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, verduidelijkt door de definitieve bestemming, die ofwel een vernietiging ofwel een permanente bewaring inhoudt, met bijbehorende motivering.

De selectiecommissie, vermeld in artikel III.88, §1, kan beslissen dat de selectieregels meer gegevens moeten bevatten.

§2. De selectieregels hebben uitwerking vanaf de bekendmaking ervan in het register, vermeld in artikel III.82, §2.

§3. De bekendgemaakte selectieregels zijn geldig voor de duur van ten hoogste vijf jaar of tot op het moment dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor bestuursdocumenten overgedragen wordt conform artikel III.83.

§4. De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast voor de opmaak, de goedkeuring en de onderlinge consistentie van de selectieregels.

Art. III.88. §1. De Vlaamse Regering richt een selectiecommissie op die belast is met het opstellen en actualiseren of goedkeuren van de selectieregels.

§2. Voor de categorieën van bestuursdocumenten die betrekking hebben op activiteiten of taken die toegewezen zijn aan een overheidsinstantie, stelt de overheidsinstantie, in samenwerking met de selectiecommissie, de selectieregels op.

§3. De Vlaamse Regering stelt de nadere bepalingen vast voor de samenstelling en de werking van de selectiecommissie en stelt de vergoedingen van de leden ervan vast.

Art. III.89. §1. De overheidsinstanties kunnen bestuursdocumenten alleen vernietigen conform de toepasselijke bekendgemaakte selectieregels.

§2. Tot op het moment dat selectieregels, vermeld in artikel III.87 worden bekendgemaakt, blijven de selectielijsten, vermeld in artikel 5 van de Archiefwet van 24 juni 1955 of in artikel 11 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010, gelden en kunnen de instanties bestuursdocumenten vernietigen conform de selectielijsten.

De selectielijsten, vermeld in het eerste lid, verliezen hun geldigheid vijf jaar na de inwerkingtreding van deze bepaling.

§3. Bestuursdocumenten waarvoor geen selectieregels, vermeld in artikel III.87, of geldige selectielijsten, vermeld in paragraaf 2, bekendgemaakt zijn, kunnen alleen vernietigd worden met toestemming van de bevoegde selectiecommissie.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor die procedure.

§4. De instanties houden van de vernietiging van bestuursdocumenten een gedateerde verklaring bij die ten minste een specificatie van de vernietigde bestuursdocumenten bevat en een verwijzing naar de bepaling die de vernietiging toelaat.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de inhoud en de bekendmaking van deze verklaring.

Afdeling 6. Beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie

Art. III.90. Er wordt een beroepsinstantie opgericht die belast is met het behandelen van beroepen over:
1° de toegang tot bestuursdocumenten, vermeld in artikel II.46;
2° het hergebruik van overheidsinformatie, vermeld in artikel II.67.

De beroepsinstantie is samengesteld uit personeelsleden van de Vlaamse administratie of van lokale overheden die door de Vlaamse Regering zijn aangewezen.

Art. III.91. De beroepsinstantie oefent haar taak volledig onafhankelijk en neutraal uit.

De leden van de beroepsinstantie:
1° worden beschermd tegen beïnvloeding of druk, in het bijzonder van personen die betrokken zijn bij het bestuursdocument waarop het beroep betrekking heeft;
2° beschikken over voldoende tijd om de beroepen te behandelen;
3° worden niet geëvalueerd op of tuchtrechtelijk vervolgd vanwege hun bevindingen in het onderzoek of hun oordeel over het beroep.

Art. III.92. De beroepsinstantie bezorgt jaarlijks aan de Vlaamse Regering een verslag over de beroepen die zijn ingesteld en inzake de toepassing van de bepalingen over toegang tot bestuursdocumenten.

Afdeling 7. Strategische adviesraden

Onderafdeling 1. Taakomschrijving strategische adviesraden

Art. III.93. Een strategische adviesraad is een permanent orgaan, opgericht bij decreet, dat tot taak heeft om het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de individuele ministers te adviseren over strategische beleidsaangelegenheden;

Het oprichtingsdecreet bepaalt de wijze van samenstelling, de opdracht en het werkterrein, de werking en het toezicht. Voor wat niet in het oprichtingsdecreet bepaald is, gelden de bepalingen van deze afdeling.

Art. III.94. §1. Een strategische adviesraad heeft de volgende opdrachten:
1° de maatschappelijke ontwikkelingen volgen en interpreteren;
2° bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie;
3° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over de hoofdlijnen van het beleid;
4° advies uitbrengen over voorontwerpen van decreet;
5° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over voorstellen van decreet;
6° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering;
7° reflecties leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's;
8° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over conceptnota's, groen- en witboeken;
9° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van samenwerkingsakkoord die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de staat of met andere gemeenschappen en gewesten;

10° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over beleidsvoornemens, beleidsplannen en regelgeving die voorbereid wordt op het niveau van de Europese Unie, en over internationale verdragen die voorbereid worden.

§2. De leden van de Vlaamse Regering zijn verplicht om advies te vragen aan de strategische adviesraad, die bevoegd is voor de betrokken beleidsmaterie, over een voorontwerp van decreet of een ontwerp van besluit van strategisch belang. Ze kunnen dat advies vragen vóór de Vlaamse Regering collegiaal beraadslaagd heeft over het voorontwerp van decreet of ontwerp van besluit.

Onder ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering die van strategisch belang zijn, wordt verstaan: ontwerpen van reglementair of organiek besluit die uitvoering geven aan de inhoud van een decreet en waarvan de Vlaamse Regering beslist dat het basisuitvoeringsbesluiten zijn.

De verplichting, vermeld in het eerste lid, geldt niet voor voorontwerpen van decreet houdende instemming met internationale verdragen.

§3. De Vlaamse Regering geeft duiding en toelichting aan de strategische adviesraad over het gevolg dat ze aan de adviezen geeft, vermeld in paragraaf 2.

§4. De strategische adviesraden publiceren hun adviezen op hun website.

Onderafdeling 2. Samenstelling

Art. III.95. Een strategische adviesraad wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld binnen het werkterrein van de adviesraad, in voorkomend geval, aangevuld met onafhankelijke deskundigen binnen het werkterrein van de adviesraad en vertegenwoordigers van de lokale overheden.

Art. III.96. §1. De Vlaamse Regering benoemt de leden van de strategische adviesraden voor een termijn van vier jaar. Vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld worden benoemd op voordracht van representatieve middenveldorganisaties. Onafhankelijke deskundigen worden benoemd na een openbare oproep tot kandidaatstelling.

§2. Onder de leden van de strategische adviesraad wordt een voorzitter aangewezen, hetzij door de Vlaamse Regering, hetzij door de leden van de adviesraad.

Als de strategische adviesraad rechtspersoonlijkheid heeft, wordt de raad in rechte vertegenwoordigd door de voorzitter, onverminderd de mogelijkheid tot delegatie van die bevoegdheid.

Art. III.97. Leden van strategische adviesraden oefenen hun functie uit in volledige onafhankelijkheid van de Vlaamse overheid.

Het lidmaatschap van een strategische adviesraad of van een werkcommissie, zoals vermeld in artikel III.99, is onverenigbaar met:
1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
2° het ambt van minister, staatssecretaris of kabinetslid;
3° het ambt van personeelslid van een departement of agentschap van de Vlaamse overheid, dat in een hiërarchische verhouding staat tot de minister die bevoegd is voor de betrokken strategische adviesraad;
4° het ambt van personeelslid van het Vlaams Parlement of van de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement ;

5° het ambt van personeelslid van de strategische adviesraad.

Art. III.98. De Vlaamse Regering kan leden van strategische adviesraden ontslaan op eigen verzoek of om ernstige redenen. Vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld kunnen alleen ontslagen worden op verzoek van de representatieve middenveldorganisatie.

Onderafdeling 3. Werking strategische adviesraden

Art. III.99. Een strategische adviesraad regelt zijn interne werking, met behoud van de toepassing van artikel III.103, §1, eerste lid, en kan ter voorbereiding van adviezen werkcommissies instellen.

Art. III.100. Een strategische adviesraad beschikt over een eigen secretariaat dat onder het gezag van de strategische adviesraad wordt geleid door een secretaris.

Het secretariaat, vermeld in het eerste lid, staat in voor de administratieve, logistieke en inhoudelijke ondersteuning van de strategische adviesraad.

Art. III.101. Een strategische adviesraad beschikt over een jaarlijkse toelage.

Art. III.102. De Vlaamse Regering stelt de strategische adviesraad uit eigen beweging of op zijn verzoek alle informatie ter beschikking die noodzakelijk is voor de adviesopdracht.

Tussen de Vlaamse Regering en de strategische adviesraad worden structurele afspraken gemaakt over de informatie-uitwisseling en andere samenwerkingsmodaliteiten bij het begin van elke regeerperiode.

Art. III.103. §1. Een strategische adviesraad beraadslaagt collegiaal over de uit te brengen adviezen, volgens de procedure van de consensus.

Als er geen consensus kan worden bereikt, wordt gestemd en wordt de stemmenverhouding in het advies vermeld. Er kan een minderheidsnota bij het advies worden gevoegd.

§2. De strategische adviesraden verstrekken adviezen binnen een termijn van dertig kalenderdagen nadat ze de adviesaanvraag hebben ontvangen, met behoud van de toepassing van artikel III.104, §3, derde lid.

In geval van spoed, die met redenen wordt omkleed, kan de aanvrager van het advies de termijn inkorten. De termijn mag echter nooit minder dan tien werkdagen bedragen.

Art. III.104. §1. Strategische adviesraden kunnen onderling samenwerken en gezamenlijk advies uitbrengen. Ze kunnen ook samenwerken met andere adviesorganen.

§2. Strategische adviesraden kunnen externe experten, betrokkenen of personeelsleden van de Vlaamse administratie verzoeken informatie te verschaffen ter voorbereiding van een advies.

§3. Strategische adviesraden kunnen ter voorbereiding van een advies een open consultatie organiseren.

In dat geval kondigen ze deze consultatie minstens aan via het consultatieportaal, vermeld in artikel II.7.

Als aan strategische adviesraden gevraagd wordt een open consultatie te organiseren ter voorbereiding van een advies, wordt de adviestermijn met de termijn van deze open consultatie verlengd.

§4. Strategische adviesraden geven aan op welke informatie ze hun advies gebaseerd hebben en welke externe experten, betrokkenen of personeelsleden van de Vlaamse administratie ze geraadpleegd hebben.

Onderafdeling 4. Programmering en verslaggeving

Art. III.105. Een strategische adviesraad stelt zijn werkprogramma vast in overleg met de Vlaamse Regering.

Art. III.106. Een strategische adviesraad brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden en publiceert dat op zijn website.

Afdeling 8. Organisatie van het statistiekbeleid

Art. III.107. §1. Deze afdeling is van toepassing op de volgende instanties:
1° de departementen;
2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
4° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
5° de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
6° de Vlaamse gemeenten en provincies;
7° de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie;
8° de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs;
9° de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening;
10° VITO;
11° de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt.

§2. Onder Vlaamse openbare statistieken wordt verstaan: de statistieken die de instanties, vermeld in paragraaf 1, ontwikkelen, produceren en verspreiden, die relevant en nodig zijn bij de uitwerking, uitvoering, opvolging of evaluatie van het Vlaamse beleid of die tegemoet komen aan verplichtingen die zijn opgelegd door het Interfederaal Instituut voor Statistiek of internationale statistiekinstellingen en die publiek beschikbaar zijn als open data.

Art. III.108. De Vlaamse Regering wijst de Vlaamse Statistische Autoriteit aan die belast wordt met de coördinatie van de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken en de kwaliteitszorg ervan. De Vlaamse Statistische Autoriteit is wetenschappelijk en professioneel onafhankelijk.

Deze dienst treedt op als Vlaamse Statistische Autoriteit, als vermeld in artikel 36 van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor Statistiek, van de raad van bestuur en de wetenschappelijke comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Art. III.109. §1. De Vlaamse openbare statistieken moeten relevant, nauwkeurig en betrouwbaar, actueel en stipt, toegankelijk en duidelijk, vergelijkbaar en coherent zijn.

§2. Vlaamse openbare statistieken worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid op basis van onpartijdigheid en objectiviteit, kostenefficiëntie,

wetenschappelijke en professionele onafhankelijkheid, met gebruik van degelijke methoden en passende statistische procedures en met respect voor de statistische geheimhouding.

De ontwikkeling, productie en verspreiding mogen geen onevenredige lasten met zich brengen. De respondenten worden zo weinig mogelijk belast.

Art. III.110. De Vlaamse Statistische Autoriteit draagt er zorg voor dat de Vlaamse openbare statistieken worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid conform artikel III.109.

De Vlaamse statistische autoriteit voert een grondige en systematische kwaliteitsmonitoring uit op de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken en kan methodologische aanbevelingen geven.

Art. III.111. De Vlaamse Regering stelt jaarlijks het statistische programma vast waarin de planning en afspraken worden vastgelegd voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken. De Vlaamse Statistische Autoriteit coördineert het proces van de voorbereiding en opvolging van het statistische programma.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken wordt opgesteld.

Art. III.112. De Vlaamse Statistische Autoriteit bereidt met de instanties, vermeld in artikel III.107, §1, standpunten voor internationale statistiekfora voor en verdedigt die in het Interfederaal Instituut voor Statistiek.

Art. III.113. Om de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, te kunnen uitoefenen, is de Vlaamse Statistische Autoriteit bevoegd om:
1° de instanties, vermeld in artikel III.107, §1, te verplichten mee te werken aan het opstellen van het statistische programma en de statistieken te ontwikkelen, te produceren en te verspreiden ter uitvoering van het statistische programma voor de Vlaamse openbare statistieken;
2° natuurlijke personen of rechtspersonen, als dat nodig is, te verplichten deel te nemen aan statistische onderzoekingen ter uitvoering van het statistische programma;
3° toegang te krijgen tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, waarover de instanties, vermeld in artikel III.107, §1, beschikken voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken.

Afdeling 9. Organisatiebeheersing en interne audit

Art. III.114. De instanties van de Vlaamse administratie staan in voor hun organisatiebeheersing.

Organisatiebeheersing is het geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen dat:
1° de vastgelegde doelstellingen bereikt worden en dat de risico's om ze te bereiken bekend en beheerst zijn;
2° wetgeving en procedures nageleefd worden;
3° betrouwbare financiële en beheersrapportering beschikbaar is;
4° er op een effectieve en efficiënte wijze gewerkt wordt en dat de beschikbare middelen economisch ingezet worden;
5° de activa beschermd worden en dat fraude voorkomen wordt.

Art. III.115. §1. In elk departement, intern verzelfstandigd agentschap en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap wordt periodiek een audit uitgevoerd door Audit Vlaanderen.

Audit Vlaanderen evalueert de organisatiebeheersing, gaat na of ze adequaat is en formuleert aanbevelingen om ze te verbeteren. Audit Vlaanderen voert daarvoor organisatie- en procesaudits uit.

Audit Vlaanderen is ook bevoegd voor de uitvoering van forensische audits bij de instanties, vermeld in het eerste lid.

De bevoegdheid en het werkterrein van Audit Vlaanderen omvatten ook de Vlaamse openbare instellingen van categorie A en de Eigen Vermogens met rechtspersoonlijkheid, die verbonden zijn aan de instanties, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering regelt de oprichting en de interne werking van Audit Vlaanderen.

§2. Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft Audit Vlaanderen toegang tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, en tot alle gebouwen, ruimtes en installaties waar taken van de Vlaamse administratie worden uitgevoerd. Audit Vlaanderen kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig worden geacht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden zo snel mogelijk en zonder voorafgaande machtiging op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de algemene verordening gegevensbescherming kan Audit Vlaanderen beslissen de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan wordt aan de voorwaarden, vermeld in het derde tot en met het zevende lid.

De mogelijkheid, vermeld in het tweede lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden, in het kader van de decretale en reglementaire opdrachten van Audit Vlaanderen, en op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast.

Audit Vlaanderen moet de beslissing, vermeld in het tweede lid, in voorkomend geval rechtvaardigen op verzoek van de bevoegde toezichthoudende autoriteit op het vlak van gegevensbescherming.

Nadat het onderzoek afgesloten is, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.

Als een dossier dat persoonsgegevens als vermeld in het tweede lid, bevat, is verzonden naar het Openbaar Ministerie en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, en er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, mag Audit Vlaanderen op verzoek van de betrokkene overeenkomstig artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening pas antwoorden nadat het Openbaar Ministerie of, in voorkomend geval de onderzoeksrechter aan Audit Vlaanderen heeft bevestigd dat een antwoord het onderzoek niet in het gedrang brengt of kan brengen.

Als de betrokkene in het geval, vermeld in het tweede lid, tijdens de periode, vermeld in het derde lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, verwijst Audit Vlaanderen hem door naar de bevoegde toezichthoudende autoriteit op het vlak van gegevensbescherming. De bevoegde toezichthoudende autoriteit op het vlak van gegevensbescherming deelt uitsluitend aan de betrokkene mee dat de nodige verificaties zijn verricht.

§3. Elk personeelslid heeft het recht om Audit Vlaanderen rechtstreeks op de hoogte te brengen van onregelmatigheden die hij bij de uitoefening van zijn functie vaststelt.

Buiten de gevallen van kwade trouw, persoonlijk voordeel of valse aangifte die een dienst of een persoon schade toebrengen, kan een rapportering aan Audit Vlaanderen nooit aanleiding geven tot een tuchtsanctie of een ontslag.

§4. Bij Audit Vlaanderen worden twee auditcomités opgericht, die elk bestaan uit zeven leden :
1° het auditcomité van de Vlaamse administratie, dat bestaat uit vier onafhankelijke deskundigen en drie vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering;
2° het auditcomité van de lokale besturen, dat bestaat uit vier onafhankelijke deskundigen, twee leden op voordracht van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en één lid op voordracht van de Vereniging van de Vlaamse Provincies. De Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, of zijn vertegenwoordiger woont de vergadering van het auditcomité van de lokale besturen als waarnemer bij.

De auditcomités staan in voor de aansturing en opvolging van, en de controle en het toezicht op Audit Vlaanderen. Beide auditcomités worden voorgezeten door een onafhankelijke deskundige.

§5. Buiten de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht waarin artikel 27 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor voorziet, geldt deze plicht tevens niet voor:
a) de informatie-uitwisseling over de auditstrategie en -planning, de monitoring en risicoanalyse, de controle en rapportering en de controlemethodieken door de bedrijfsrevisor aan het Rekenhof en het agentschap Audit Vlaanderen inzake de lokale en provinciale besturen die zij gemeenschappelijk hebben als controledomein;
b) de overdracht aan het Rekenhof en het agentschap Audit Vlaanderen van informatie uit werkdocumenten van de bedrijfsrevisor inzake lokale en provinciale besturen die zij gemeenschappelijk hebben als controledomein.

Afdeling 10. Experimentregelgeving en regelluwe zones

Art. III.116. De Vlaamse Regering kan experimentregelgeving en regelluwe zones invoeren onder de voorwaarden die bepaald zijn in deze afdeling.

In deze afdeling wordt verstaan onder:
1° experimentregelgeving: tijdelijke regelgeving die niet voor iedereen in gelijke mate geldt en die bij wijze van experiment wordt ingevoerd;
2° regelluwe zone: tijdelijke regelgeving die bestaande regelgeving voor een specifieke ruimte of voor een specifieke doelgroep of in een specifieke situatie buiten toepassing stelt.

Deze afdeling doet geen afbreuk aan decretale bepalingen die in een specifieke regeling voor experimentregelgeving en regelluwe zones voorzien.

Art. III.117. Telkens als de Vlaamse Regering experimentregelgeving of regelluwe zones invoert, bepaalt ze minstens:
1° de inhoud en het toepassingsgebied van de experimentregelgeving of de regelluwe zone;
2° de motivering en de doelstellingen;
3° de tijdsduur en de voorwaarden voor eventuele verlenging of vroegtijdige beëindiging;
4° de wijze waarop de experimentregelgeving of regelluwe zone zal geëvalueerd worden;
5° de voorwaarden en modaliteiten van een eventuele financiële tegemoetkoming bij de beëindiging.

De verlenging, vermeld in het eerste lid, 3°, is maar één keer mogelijk en kan niet langer duren dan de oorspronkelijke tijdsduur.

Art. III. 118. §1. De experimentregelgeving of regelluwe zone kan afwijken en kan afwijkingen toestaan van decretale en wettelijke bepalingen als die afwijking noodzakelijk is om de doelstelling ervan te verwezenlijken.

In dat geval wijst de Vlaamse Regering per experiment of regelluwe zone de decretale en wettelijke bepalingen aan waarvan afgeweken wordt, en motiveert ze de noodzaak om van die bepalingen af te wijken en het verband met de doelstelling van het experiment of de regelluwe zone.

§2. De afwijkingen kunnen evenwel geen betrekking hebben op:
1° bepalingen die betrekking hebben op de verweermogelijkheden en beroepsmogelijkheden;
2° bepalingen die de grondrechten van de burgers beschermen;
3° bepalingen die betrekking hebben op de veiligheid en gezondheid van de burgers;
4° bepalingen die Europese richtlijnen omzetten of Europese verordeningen uitvoeren.

§3. Als de experimentregelgeving of regelluwe zone afwijkt van bestaande wettelijke of decretale bepalingen, bevat de afwijkende regeling in elk geval een gelijkwaardige rechtssituatie voor de rechtssubjecten als de bestaande, en laat ze definitief verworven rechten onaangetast.

Art. III.119. Besluiten van de Vlaamse Regering die afwijken van of die afwijkingen toestaan op bestaande decretale of wettelijke bepalingen, of die nieuwe bepalingen vaststellen die bij decreet vastgesteld moeten worden, kunnen pas uitwerking hebben op voorwaarde dat ze binnen zes maanden na hun goedkeuring bekrachtigd worden bij decreet.

Afdeling 11. Rapportering aan het Vlaams Parlement

Art. III.120. De Vlaamse Regering brengt jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement over de toepassing van de bepalingen over de toegang tot bestuursdocumenten en over de beroepen die werden ingesteld bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Art. III.121. Om de drie jaar brengt de Vlaamse Regering, aan het Vlaams Parlement verslag uit over:
1° de beschikbaarheid van overheidsinformatie voor hergebruik, de voorwaarden waaronder de overheidsinformatie beschikbaar wordt gesteld, de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en in het bijzonder de toepassing van artikel II.57, namelijk met betrekking tot vergoedingen die de marginale kosten overstijgen;

2° de mate waarin websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties voldoen aan de toegankelijkheidseisen, vermeld in artikel II.17, de resultaten van het toezicht daarop, met inbegrip van de meetgegevens en informatie over de handhavingsprocedures.

Deze verslagen worden telkens ook aan de Europese Commissie bezorgd.

Art. III.122. §1. In het derde jaar van elke regeerperiode brengt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement verslag uit over de wijze waarop hoofdstuk 2 is toegepast.

De instanties die onder het toepassingsgebied van hoofdstuk 2 vallen, zijn verplicht daarvoor de nodige gegevens aan te leveren.

Deze paragraaf is niet van toepassing op de instanties, vermeld in artikel III.22, §1, 8°, III.36, §1, 4°, en III.48, §1, 4°, waarin minder dan twee jaar wordt geparticipeerd.

§2. Twee jaar na het verslag, vermeld in paragraaf 1, brengt de Vlaamse Regering nog een bijkomend tussentijds verslag uit over de wijze waarop de bepalingen over evenwichtige participatie van vrouwen en mannen, vermeld in hoofdstuk 2, afdeling 2, onderafdeling 3, en afdeling 4, onderafdeling 2, worden toegepast.

Titel IV. Wijzigings- en slotbepalingen

Hoofdstuk 1. Wijziging van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij

Art. IV.1. In artikel 1bis, §2, van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 22 december 2006 en 28 maart 2014 , wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° het bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.2. In artikel 2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 mei 2004, 23 december 2010, 20 april 2012 en 18 maart 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "als bedoeld in artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt het woord "kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.3. In artikel 15, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 7 mei 2004, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.4. In artikel 17 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 7 mei 2004, en gewijzigd bij de decreten van 23 december 2010, 1 maart 2013 en 30 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 17 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.8 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2, 2°, wordt de zinsnede "artikel 5/1, § 1, tweede lid, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.61, §1, tweede lid, van het bestuursdecreet";

3° in paragraaf 2, 3°, wordt de zinsnede "artikel 5/1 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.62 van het bestuursdecreet".

Art. IV.5. In artikel 18ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, wordt de zinsnede "artikel 5/1, §1, tweede lid, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.61 en III.62 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn

Art. IV.6. In artikel 1bis van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn, ingevoegd bij het decreet van 2 april 2004, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° het bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...].

Art. IV.7. In artikel 2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 2 april 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° in het vijfde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.8. In artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 april 2004 en 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "de artikelen 5 en 6 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "artikel III.41 en III.42 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "artikel 21, §1 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Art. IV.9. Artikel 44bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 2 april 2004, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 44bis. De raad van bestuur van de Maatschappij stelt, in samenspraak met de Vlaamse Regering, jaarlijks een ondernemingsplan vast conform artikel III.61, §2, van het bestuursdecreet. Jaarlijks wordt een rapport opgesteld over de uitvoering van het ondernemingsplan conform artikel III.62 van het bestuursdecreet.".

Art. IV.10. In artikel 46bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 2 april 2004, wordt paragraaf 1 opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995

Art. IV.11. In artikel 53, §2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995, gewijzigd bij de decreten van 23 december 2011 en 5 juli 2013, wordt de zinsnede "bedoeld in het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. IV.12. In artikel 2.2.2, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004, wordt de zinsnede "bepaald in artikel 16, § 2, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "vermeld in artikel III.103 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.13. In artikel 4.2.7, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 27 april 2007, wordt de zinsnede "hoofdstuk III van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.1, II.2 en II.3 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.14. In artikel 4.2.8 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 27 april 2007 en gewijzigd bij de decreten van 23 december 2010, 28 februari 2014 en 1 juli 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:
"1° overeenkomstig artikel II.1, II.2 en II.3 van het bestuursdecreet van [...];";

2° in paragraaf 7, tweede lid, wordt de zinsnede "hoofdstuk III van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.1, II.2 en II.3 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.15. In artikel 4.3.4, §5, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.34 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het derde lid wordt de zinsnede "overeenkomstig artikel 22 tot en met 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "overeenkomstig artikel II.46 tot en met artikel II.49 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.16. In artikel 4.3.8, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en vervangen bij het decreet van 18 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "overeenkomstig artikel 15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" wordt vervangen door de zinsnede "overeenkomstig artikel II.34 van het bestuursdecreet van [...]";

2° de zinsnede "het artikel 15 in kwestie" wordt vervangen door de zinsnede "het artikel II.34 in kwestie".

Art. IV.17. In artikel 4.3.9, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "overeenkomstig artikel 15 van het decreet van 26

maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "overeenkomstig artikel II.34 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.18. In artikel 4.5.2, §5, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.34 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het derde lid wordt de zinsnede "overeenkomstig artikel 22 tot en met 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "overeenkomstig artikel II.46 tot en met artikel II.49 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.19. In artikel 4.5.7, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en vervangen bij het decreet van 18 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "overeenkomstig artikel 15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" wordt vervangen door de zinsnede "overeenkomstig artikel II.34 van het bestuursdecreet van [...]";

2° de zinsnede "het artikel 15 in kwestie" wordt vervangen door de zinsnede "het artikel II.34 in kwestie".

Art. IV.20. In artikel 4.5.8, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "overeenkomstig artikel 15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "overeenkomstig artikel II.34 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.21. In artikel 10.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° Bestuursdecreet: bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.22. In artikel 10.2.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt de zinsnede "artikel 10 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 tot en met III.6 van het bestuursdecreet".

Art. IV.23. In artikel 10.2.5, §1, 11°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt de zinsnede ", volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst" opgeheven.

Art. IV.24. In artikel 10.3.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt de zinsnede "artikel 10 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 tot en met III.6 van het bestuursdecreet".

Art. IV.25. In artikel 10.3.5, §1, 11°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt de zinsnede ", volgens de voorwaarden, bepaald in de beheersovereenkomst" opgeheven.

Art. IV.26. In artikel 10.6.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de woorden "het Kaderdecreet" vervangen door de woorden "het bestuursdecreet".

Art. IV.27. In artikel 11.1.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2004 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede ", zoals bedoeld in artikel 2 van het decreet tot regeling van strategische adviesraden van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "", zoals bedoeld in artikel III.93, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het vierde lid wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet van [...].".

Art. IV.28. In artikel 11.4.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2004, wordt de zinsnede "is hoofdstuk IV van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "zijn artikel III.99 tot en met III.104 van het bestuursdecreet".

Art. IV.29. In artikel 16.3.1, §1, 1°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

Art. IV.30. In artikel 21, §1, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het derde lid wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.31. In artikel 30 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 24 maart 2006 en gewijzigd bij het decreet van 29 april 2011 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, hierna het kaderdecreet te noemen" vervangen door de zinsnede "artikel III.7, van het bestuursdecreet van [...], hierna het bestuursdecreet te noemen";

2° paragraaf 1, derde lid, wordt vervangen door wat volgt:

"Artikel 25 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 is niet van toepassing op de VMSW.";

3° in paragraaf 1, vierde lid, wordt het woord "kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet";

4° in paragraaf 2, derde lid, wordt de zinsnede "artikel 21 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Art. IV.32. In artikel 35 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 24 maart 2006, wordt de zinsnede "In de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de VMSW vermeld in artikel 14 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "In het ondernemingsplan, vermeld in artikel III.61, van het bestuursdecreet".

Art. IV.33. In artikel 55, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 14 oktober 2016, wordt de zinsnede "artikel 23 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.13 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 2 maart 1999 houdende machtiging tot deelneming in een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid bevoegd voor de uitvoering van opdrachten met betrekking tot de werving en selectie van overheidspersoneel

Art. IV.34. In artikel 5ter, §3, ingevoegd bij het decreet van 29 mei 2015 en gewijzigd bij het decreet van [...], worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"Audit Vlaanderen, vermeld in artikel III.115 van het bestuursdecreet van [...], evalueert de organisatiebeheersing van Jobpunt Vlaanderen, gaat na of ze adequaat is en formuleert aanbevelingen om ze te verbeteren. Audit Vlaanderen voert daartoe organisatie- en procesaudits uit en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken.";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 14, 3°, van het decreet van 26 maart 2004 inzake openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.33, 3°, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds

Art. IV.35. In artikel 4, §1, tweede lid, van het decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse Regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds, vervangen bij het decreet van 20 mei 2016, wordt de zinsnede "artikel 5 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel III.41 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 28 juni 2002 betreffende de oprichting van de vennootschappen T-Groep en Werkholding

Art. IV.36. In artikel 2 van het decreet van 28 juni 2002 betreffende de oprichting van de vennootschappen T-Groep en Werkholding, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt punt 6° opgeheven.

Hoofdstuk 9. Wijzigingen van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003

Art. IV.37. In artikel 24 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen" vervangen door de woorden "De intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen";

2° in paragraaf 3 worden de woorden "de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen" vervangen door de woorden "de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid of de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen".

Art. IV.38. In artikel 25 van hetzelfde kaderdecreet worden de woorden "Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen" vervangen door de woorden "Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen".

Art. IV.39. Artikel 26 van hetzelfde kaderdecreet, gewijzigd bij het decreet van 26 juni 2015, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 26. De Vlaamse Regering kan intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen verplichten om verzekeringen aan te gaan bij een of meer instellingen die de Vlaamse Regering aanwijst.".

Hoofdstuk 10. Wijzigingen van decreet van 19 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen"

Art. IV.40. Artikel 2 van het decreet van 19 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen" wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...].".

Art. IV.41. In artikel 3, paragraaf 1, van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "zoals bedoeld in artikel 10 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "vermeld in artikel III.4 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.42. In artikel 5, paragraaf 2, derde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "en die zullen worden uitgevoerd conform de voorwaarden en modaliteiten bepaald in de beheersovereenkomst" opgeheven.

Art. IV.43. In artikel 6, paragraaf 2, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet":

2° de woorden "de beheersovereenkomst die het verbindt" worden vervangen door de woorden "het ondernemingsplan".

Art. IV.44. Artikel 8 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. IV.45. In artikel 12, paragraaf 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin worden de woorden "de beheersovereenkomst" vervangen door de woorden "het ondernemingsplan";

2° in punt 11° worden de woorden "de beheersovereenkomst" vervangen door de woorden "het ondernemingsplan".

Art. IV.46. Artikel 13 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Hoofdstuk 11. Wijzigingen van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht

Art. IV.47. In artikel 2 van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 23 december 2016 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.48. In artikel 3, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet".

Art. IV.49. In artikel 21, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt het woord "kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.50. In artikel 33 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt de zinsnede "artikel 20 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.11 van het bestuursdecreet".

Art. IV.51. In artikel 34 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt de zinsnede "artikel 21, §1, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Art. IV.52. In artikel 43 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 27 april 2007 en 23 december 2016, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad

Art. IV.53. In artikel 67 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. De oprichting, taakomschrijving , samenstelling , organisatie en werking van de VLOR evenals de programmering en verslaggeving ervan, wordt geregeld door en krachtens de bepalingen van dit decreet en door titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet van [....] tenzij in dit decreet anders wordt bepaald. Voor de toepassing van artikel III.106 van het bestuursdecreet van [...] wordt het begrip "jaarlijks" gelezen als "elk schooljaar".

Art. IV.54. In artikel 84, 1°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 8, tweede lid, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.97, tweede lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootschalig Referentie Bestand

Art. IV.55. In artikel 2, 6°, van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootschalig Referentie Bestand, vervangen bij het decreet van 23 december 2016, wordt de zinsnede "artikel 3 van het decreet van 23 december 2016 houdende de oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid" vervangen door de zinsnede "artikel III.74 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.56. In artikel 18, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 april 2006, worden de woorden "Agentschap en door haar" vervangen door de zinsnede "Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen en".

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2004 houdende het handvest van de werkzoekende

Art. IV.57. In artikel 16, eerste lid, van het decreet van 30 april 2004 houdende het handvest van de werkzoekende, gewijzigd bij het decreet van 10 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen" wordt vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 5, van het bestuursdecreet van [...]";

2° de zinsnede "artikel 5, eerste lid, en artikelen 6 tot 11 van het decreet van 1 juni 2001" wordt vervangen door de zinsnede "artikel II.74, §2, II.75, II.78, II.79, II.81 en II.84 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 15. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem

Art. IV.58. In artikel 2 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem,

gewijzigd bij het decreet van 31 maart 2006, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.59. In artikel 3 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 31 maart 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° in het vierde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.60. In artikel 7, tweede lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 31 maart 2006, wordt de zin "Het agentschap stelt zijn verworven kennis en expertise ter beschikking van de beleidsondersteuning als vermeld in artikel 4, § 3, van het kaderdecreet." vervangen door de zin "Het agentschap stelt zijn verworven kennis en expertise ter beschikking in het kader van de toepassing van artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet.".

Art. IV.61. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 12 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.18 van het bestuursdecreet".

Art. IV.62. In artikel 9 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "en onder voorbehoud van de toepassing van artikel 18, §2, van het kaderdecreet" opgeheven;

2° in het vijfde lid wordt de zinsnede "artikel 18, §1, tweede lid, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.10, §1, tweede lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.63. In artikel 16, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 16. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Art. IV.64. In artikel 2 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin, gewijzigd bij de decreten van 20 april 2012, 29 november 2013 en 7 juli 2017, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.65. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 10 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 van het bestuursdecreet";
2° in het vijfde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.66. In artikel 9 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van

bestuursinstellingen" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 5, van het bestuursdecreet".

Art. IV.67. In artikel 10 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016 en 7 juli 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:
"Het agentschap zal de verworven kennis en expertise ter beschikking stellen in het kader van de toepassing van artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet.";

2° in het zesde lid, 2°, wordt de zinsnede "artikel 4, §3, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.68. In artikel 16, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.69. In artikel 23, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 17. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid

Art. IV.70. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid wordt punt 6° vervangen door wat volgt:

"6° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...].".

Art. IV.71. In artikel 3, §3, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 29 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.72. In artikel 4, §2, 1°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "onverminderd het bepaalde in artikel 12 van het kaderdecreet" opgeheven.

Art. IV.73. In artikel 5, §2, 1°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "onverminderd het bepaalde in artikel 12 van het kaderdecreet" opgeheven.

Art. IV.74. In artikel 6, §2, 1°, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, wordt de zinsnede "onverminderd het bepaalde in artikel 12 van het kaderdecreet" opgeheven.

Art. IV.75. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 31 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.31, eerste en tweede lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.76. In artikel 8, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 18. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Sport Vlaanderen"

Art. IV.77. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Sport Vlaanderen", gewijzigd bij de decreten van 5 mei 2006 en 4 december 2015, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.78. In artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 4 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 10 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 van het bestuursdecreet";

2° in het derde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.79. In artikel 7, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 december 2015, wordt de zinsnede "artikel 5/1 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.61 van het bestuursdecreet".

Art. IV.80. In artikel 10 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 opgeheven.

Hoofdstuk 19. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités

Art. IV.81. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, gewijzigd bij het decreet van 27 oktober 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 9° wordt de zinsnede "artikel 3 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1 van het bestuursdecreet van [...]";

2° punt 13° wordt opgeheven.

Art. IV.82. In artikel 16, §3, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "het decreet van 15 juli 1997 met betrekking tot de evenwaardige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.44 tot en met III.47 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 20. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Art. IV.83. In artikel 2, eerste lid, van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 4°, a), wordt de zinsnede "zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" opgeheven;

2° in punt 14°, b) wordt de zinsnede "zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Art. IV.84. In artikel 4, §3, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Art. IV.85. In artikel 8, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Art. IV.86. In artikel 11, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Hoofdstuk 21. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand

Art. IV.87. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.88. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "als bedoeld in artikel 29 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.89. In artikel 6, §3, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 17 februari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "de artikelen 4, 5, eerste tot en met derde en vijfde lid, en 6 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "artikel III.40, III.41, eerste tot en met derde en vijfde lid, en artikel III.42 van het bestuursdecreet";

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"De artikelen III.37, III.38, III.39 en III.43 van het bestuursdecreet zijn van toepassing op de raad van bestuur van de vzw "de Rand".

Art. IV.90. In artikel 9/1, §4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 februari 2017, wordt de zinsnede "De artikelen 10 tot 17 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "De artikelen III.49 tot en met III.56 van het bestuursdecreet".

Art. IV.91. In artikel 13 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 opgeheven.

Hoofdstuk 22. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 houdende vaststelling van het kader tot oprichting van de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen (POM)

Art. IV.92. In artikel 2, 5°, van het decreet van 7 mei 2004 houdende vaststelling van het kader tot oprichting van de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen (POM) wordt de zinsnede "artikel 3 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.93. In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 30 januari 2009, 18 december 2009 en 18 december 2015 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zinsnede "kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "bestuursdecreet van [...]";

2° in paragraaf 2, derde lid, wordt de zinsnede "kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 23. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Art. IV.94. In artikel 20, §1, van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015, wordt de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het "Fonds Bijzondere Jeugdbijstand" tot het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Fonds Jongerenwelzijn" en tot wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990

Art. IV.95. Artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het "Fonds Bijzondere Jeugdbijstand" tot het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Fonds Jongerenwelzijn" en tot wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990 wordt opgeheven.

Art. IV.96. In artikel 14, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "en van het kaderdecreet" opgeheven.

Hoofdstuk 25. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs" naar een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs"

Art. IV.97. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs" naar een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs", vervangen bij het decreet van 16 november 2012, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.98. In artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 november 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 10 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

3° in het vierde lid wordt het woord "Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.99. In artikel 6, §3, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 16 november 2012, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 1 van het bestuursdecreet".

Art. IV.100. In artikel 8, §1, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 16 november 2012, wordt de zinsnede "artikel 18, §1, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.10, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.101. In artikel 8bis, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 november 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt opgeheven;

2° in punt 3° wordt de zinsnede "artikel 15, § 1, 4°, van het kaderdecreet" vervangen door "artikel III.61 van het bestuursdecreet.".

Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Art. IV.102. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.103. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 10 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 van het bestuursdecreet";

2° in het vijfde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.104. In artikel 10 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 5, van het bestuursdecreet".

Art. IV.105. In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van [...] worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zin "Het agentschap stelt de verworven kennis en expertise ter beschikking van de beleidsondersteuning zoals bedoeld in artikel 4, §1, van het kaderdecreet." vervangen door de zin "Het agentschap stelt de verworven kennis en expertise ter beschikking in het kader van de toepassing van artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet.";

2° in het derde lid, 2°, wordt de zinsnede "artikel 4, §3, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.106. In artikel 22 van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.107. In artikel 31, §1, eerste lid, worden de woorden "en van het kaderdecreet" opgeheven.

Hoofdstuk 27. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing"

Art. IV.108. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing" wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.109. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 29 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in het vierde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.110. In artikel 12 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede ", zoals bepaald in het kaderdecreet" opgeheven.

Hoofdstuk 28 Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen"

Art. IV.111. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen" wordt de zinsnede "het kaderdecreet: het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.112. In artikel 3, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 april 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de eerste zin wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° in de derde zin wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.113. In artikel 6, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 4 maart 2016, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.114. In artikel 7, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 maart 2016, wordt de zinsnede "uit hoofdstuk 2 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "van artikel III.37, III.38, III.39 en III.40 tot en met III.43 van het bestuursdecreet".

Art. IV.115. In artikel 8 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, gewijzigd bij het decreet van 4 maart 2016, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

2° in paragraaf 2, 4°, wordt de zinsnede "artikel 12 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.51 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 29. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen"

Art. IV.116. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen", vervangen bij het decreet van 20 april 2012, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:
"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.117. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:
"§4. Alle bepalingen van het bestuursdecreet over publiekrechtelijk vormgegeven agentschappen zijn van toepassing.".

Art. IV.118. In artikel 6, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 juli 2008, 20 april 2012 en 10 juni 2016, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.119. In artikel 10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, gewijzigd bij het decreet van 20 april 2012, wordt de zinsnede "artikel 21, §1, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12, §1, van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "artikel 21, §2, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12, §2, van het bestuursdecreet".

Art. IV.120. in artikel 12, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt opgeheven;

2° in punt 4° wordt de zinsnede "artikel 12 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.18 van het bestuursdecreet".

Art. IV.121. In artikel 45, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 30. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding"

Art. IV.122. In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", gewijzigd bij de decreten van 21 november 2008, 23 november 2012, 24 april 2015, 4 maart 2016 en 9 december 2016, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.123. In artikel 3, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° in het vierde lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.124. In artikel 6, §2, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.125. In artikel 8 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 18, §1, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.10 van het bestuursdecreet".

Art. IV.126. In artikel 12, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

"1° het vaststellen van het ondernemingsplan conform artikel III.61 van het bestuursdecreet;";

2° punt 3° wordt opgeheven.

Art. IV.127. In artikel 24, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 31. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2005 houdende de toekenning van de mogelijkheid tot sluiting van beroepsinlevingsovereenkomsten aan sommige rechtspersonen

Art. IV.128. In artikel 2 van het decreet van 15 juli 2005 houdende de toekenning van de mogelijkheid tot sluiting van beroepsinlevingsovereenkomsten aan sommige rechtspersonen wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel III.4 van het bestuursdecreet van [...], de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, vermeld in artikel III.7

van het bestuursdecreet van [...], en de strategische adviesraden, vermeld in artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...].".

Hoofdstuk 32. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2006

Art. IV.129. In artikel 84, §1, van het decreet van 23 december 2005 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2006 wordt de zinsnede "zoals voorzien in artikel 6, §4 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "vermeld in artikel III.3 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 33. Wijzigingen van het Provinciedecreet van 9 december 2005

Art. IV.130. In artikel 180, tweede lid, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, vervangen bij het decreet van [...], wordt de zinsnede "het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.131. In artikel 254, eerste lid, vervangen bij het decreet van 5 juli 2013, wordt de zinsnede "artikel 34, § 1, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.115 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 34. Wijzigingen van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening, Onroerend Erfgoed

Art. IV.132. In artikel 2 van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening, Onroerend Erfgoed worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 3 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 35. Wijzigingen van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden

Art. IV.133. In artikel 2 van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.134. In artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 10 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 10, §1, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4, §1, van het bestuursdecreet";

3° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Artikel III.6 van het bestuursdecreet is niet van toepassing op het agentschap.".

Art. IV.135. In artikel 7, eerste lid, 2°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 4, §3, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.136. Aan artikel 11 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "in het kaderdecreet" worden vervangen door de woorden "in het bestuursdecreet";

2° de zinsnede "artikel 6, §3, van het kaderdecreet" wordt vervangen door de zinsnede "artikel III.6 van het bestuursdecreet".

Art. IV.137. In artikel 16, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "en van het kaderdecreet" opgeheven.

Hoofdstuk 36. Wijzigingen van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum

Art. IV.138. In artikel 15 van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum wordt de zinsnede "het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 37. Wijzigingen van het decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

Art. IV.139. In artikel 8 van het decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur wordt de zinsnede "in overeenstemming met zijn beheersovereenkomst conform artikel 9 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "conform artikel III.61 en III.62 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 38. Wijzigingen van het decreet van 7 juli 2006 houdende de oprichting van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen

Art. IV.140. In artikel 3 van het decreet van 7 juli 2006 houdende de oprichting van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede ", zoals bedoeld in artikel 3 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het derde lid wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 39. Wijzigingen van het Mestdecreet van 22 december 2006

Art. IV.141. In artikel 23, §6, eerste lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006, vervangen bij het decreet van 12 juni 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "hoofdstuk II Passieve Openbaarheid, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" wordt vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, van het bestuursdecreet van [...]";

2° de zinsnede "instanties als vermeld in artikel 4, §1, 2°, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" wordt vervangen door de zinsnede "instanties van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel I.3, 1°, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 40. Wijzigingen van het decreet van 2 maart 2007 betreffende de vereniging zonder winstoogmerk Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel

Art. IV.142. In artikel 2 van het decreet van 2 maart 2007 betreffende de vereniging zonder winstoogmerk Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° en 2° wordt de zinsnede "artikel 3 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in punt 3° wordt de zinsnede "artikel 3 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.143. In artikel 5, §2, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "Vlaamse ministeries, agentschappen met rechtspersoonlijkheid" vervangen door de zinsnede "departementen, agentschappen".

Art. IV.144. In artikel 7 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 december 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "begunstigden van de Vlaamse ministeries" worden vervangen door de zinsnede "begunstigden van de departementen, intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid";

2° de woorden "gerechtigde van de Vlaamse ministeries" worden vervangen door de zinsnede "gerechtigde van de departementen en intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid".

Hoofdstuk 41. Wijzigingen van het decreet van 30 maart 2007 betreffende de Brownfieldconvenanten

Art. IV.145. In artikel 8, §5, van het decreet van 30 maart 2007 betreffende de Brownfieldconvenanten wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De convenantspartijen die behoren tot de Vlaamse overheid of de lokale overheden of die privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak of milieu-

instanties zijn in de zin van artikel I.3 van het bestuursdecreet van [...], maken afspraken omtrent de wijze waarop zij met betrekking tot het Brownfieldconvenant gezamenlijk zullen voldoen aan hun verplichtingen op het vlak van overheidscommunicatie ingevolge artikel II.1 van het bestuursdecreet van [...].".

Hoofdstuk 42. Wijzigingen van het decreet van 6 juli 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij

Art. IV.146. In artikel 2 van het decreet van 6 juli 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, gewijzigd bij het decreet van 3 juli, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:
"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.147. In artikel 3, derde lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015, wordt de zinsnede "decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "bestuursdecreet".

Art. IV.148. In artikel 4, §3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, wordt de zinsnede "artikel 4, §3, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §3, van het bestuursdecreet".

Art. IV.149. In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, wordt de zinsnede "artikel 6, §1, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.96, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.150. In artikel 7, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015, wordt de zinsnede "artikel 12 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.100 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 43. Wijzigingen van het decreet van 30 november 2007 houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Art. IV.151. In artikel 2 van het decreet van 30 november 2007 houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" wordt vervangen door de zinsnede "artikel III.93 van het bestuursdecreet van [...]";

2° de zin "In afwijking van artikel 3, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden heeft de adviesraad geen rechtspersoonlijkheid." wordt vervangen door de zin "De adviesraad heeft geen rechtspersoonlijkheid.".

Art. IV.152. In artikel 3, §2, 3°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 4, 2°, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §2, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.153. In artikel 7, §2, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.97 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.154. In artikel 14, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 11 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische

adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.99 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 44. Wijzigingen van het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers

Art. IV.155. In artikel 2 van het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:
"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];";

2° In punt 2°, gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2016, wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1, eerste lid, van het bestuursdecreet";

3° in punt 4° wordt de zinsnede "artikel 2, 2°, van het decreet van 18 juli 2003 vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §2, tweede lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.156. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 2, 1°, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.93, eerste lid, van het bestuursdecreet";

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:
"De Raad heeft geen rechtspersoonlijkheid.";

3° in het derde lid wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet".

Art. IV.157. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "artikel 4, §1, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §1, van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "artikel 4, § 2, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §2, eerste lid, van het bestuursdecreet";

3° in paragraaf 3 wordt de zinsnede "artikel 4, §3, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §3, van het bestuursdecreet";

4° in paragraaf 4 wordt de zinsnede "artikel 4, §4, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.94, §4, van het bestuursdecreet".

Art. IV.158. In artikel 6, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 6, §1, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.96, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.159. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 8, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.97, eerste lid, van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 8, tweede lid, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.97, tweede lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.160. In artikel 8 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "hoofdstuk IV van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.99 tot en met III.104 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 11 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.99 van het bestuursdecreet".

Art. IV.161. In artikel 9, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, wordt de zinsnede "artikel 12 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.100 van het bestuursdecreet".

Art. IV.162. In artikel 10 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikelen 13 en 14 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.101 van het bestuursdecreet".

Art. IV.163. In artikel 11 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "is hoofdstuk V van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "zijn artikel III.105 en III.106 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 45. Wijzigingen van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand

Art. IV.164. In artikel 2 van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012, 12 juli 2013 en 15 juli 2016, wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

"9° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.165. In artikel 54 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 10 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 10, §1, van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.4, §1, van het bestuursdecreet";

3° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:
"Artikel III.6 van het bestuursdecreet is niet van toepassing.".

Art. IV.166. In artikel 60 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 6, §3 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.6 van het bestuursdecreet".

Art. IV.167. Artikel 61 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Hoofdstuk 46. Wijzigingen van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen

Art. IV.168. In artikel 2 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.169. In artikel 4, §1, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 13 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet".

Art. IV.170. In artikel 6 van hetzelfde decreet wordt het woord "Kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.171. In artikel 14, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 22 december 2017, wordt de zinsnede "artikel 5/1, § 1, van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.61, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.172. In artikel 23 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede "artikel 5 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "artikel III.41 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "artikel 21 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Art. IV.173. In artikel 29, §2, van hetzelfde decreet wordt het woord "Kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.174. In artikel 37, §1, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 13 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet".

Art. IV.175. In artikel 39 van hetzelfde decreet wordt het woord "Kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.176. In artikel 47, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 22 december 2017, wordt de zinsnede "artikel 5/1, § 1, van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.61, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.177. In artikel 56 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede "artikel 5 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door "artikel III.41 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "artikel 21 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Art. IV.178. In artikel 62, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "Kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.179. In artikel 66/2, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt de zinsnede "artikel 13 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet".

Art. IV.180. In artikel 66/4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei, 2009, wordt het woord "Kaderdecreet" telkens vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.181. In artikel 66/12, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en vervangen bij het decreet van 22 december 2017, wordt de zinsnede "artikel 5/1, §1, van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.61, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.182. In artikel 66/21 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en gewijzigd bij het decreet van 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede "artikel 5 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "artikel III.41 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "artikel 21 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 47. Wijzigingen van het decreet van 21 november 2008 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2008

Art. IV.183. In artikel 37 van het decreet van 21 november 2008 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2008 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:
"1° bestuurdecreet: het bestuursdecreet van [...]";

2° in paragraaf 4 en paragraaf 5, 2°, wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Hoofdstuk 48. Wijzigingen van het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden

Art. IV.184. In artikel 2 van het decreet van 28 november 2008 tot regeling van de overdracht van personeelsleden binnen de diensten van de Vlaamse overheid in geval van verschuiving van taken of bevoegdheden worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1°, a), wordt de zinsnede "artikel 3 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1 van het bestuursdecreet van [...];

2° in punt 1°, b), wordt de zinsnede "artikel 12 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.100 van het bestuursdecreet van [...]";

3° in punt 2° wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 50. Wijzigingen van het GDI-decreet van 20 februari 2009

Art. IV.185. In artikel 3 van het GDI-decreet van 20 februari 2009, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 en het decreet van 23 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

"1° instantie:
a) een deelnemer aan GDI-Vlaanderen;
b) een andere instantie binnen België die:
1) een regering of een andere bestuurlijke overheid is, met inbegrip van openbare adviesorganen, op federaal, regionaal of lokaal niveau;
2) een natuurlijke persoon of rechtspersoon is die openbare bestuursfuncties uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot milieu;
3) een natuurlijke persoon of rechtspersoon is die onder toezicht van een orgaan of persoon, vermeld onder 1) of 2), belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies, of openbare diensten op milieugebied verleent;";

2° punt 9° wordt vervangen door wat volgt:

"9° deelnemer aan GDI-Vlaanderen: een instantie van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het bestuursdecreet van [...], een instantie van een lokale overheid, vermeld in artikel I.3, 4°, van het bestuursdecreet van [...], een privaatrechtelijke instelling met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 5°, van het bestuursdecreet van [...] of een milieu-instantie, vermeld in artikel I.3, 6°, van het bestuursdecreet van [...];";

3° in punt 21 wordt de zinsnede "artikel 3 van het decreet van 23 december 2016 houdende de oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid" vervangen door de zinsnede "artikel III.74. van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 51. Wijzigingen van het decreet van 20 maart 2009 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. IV.186. In artikel 2 van het decreet van 20 maart 2009 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 52. Wijzigingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Art. IV.187. In artikel 2 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt punt 17° vervangen door wat volgt:

"17° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.188. In artikel 33, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 5 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 34 van het kaderdecreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.115 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 14, 3°, van het decreet van 26 maart 2004 inzake openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.33, 3°, van het bestuursdecreet".

Art. IV.189. In artikel 215, §1, van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het kaderdecreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De bepalingen van het bestuursdecreet zijn van toepassing op het agentschap, met uitzondering van artikel III.8 en III.9, §2.".

Art. IV.190. In artikel 216 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 13 juli 2012 en 19 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, vierde lid, wordt de zinsnede "artikel 21, §1, van het kaderdecreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.12, §1, van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede "artikel 21, §1, van het kaderdecreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.12, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.191. In artikel 218, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "met toepassing van artikel 15, §1, 5°, a), van het kaderdecreet van 18 juli 2003" opgeheven.

Art. IV.192. In artikel 226 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "artikel 22, §2, van het kaderdecreet van 18 juli 2003" wordt vervangen door de zinsnede "artikel III.9, §2, van het bestuursdecreet";

2° in punt 7° wordt de zinsnede ", vermeld in artikel 15, §1, 5°, a), van het kaderdecreet van 18 juli 2003" opgeheven.

Art. IV.193. In artikel 231, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "volgens de bepalingen van artikelen 14, 15 en 16 van het kaderdecreet" opgeheven.

Hoofdstuk 53. Wijzigingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Art. IV.194. In artikel 2 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012, 25 april 2014, 19 juni 2015 en 20 november 2015, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.195. In artikel 2/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "artikel 3 tot en met 7 van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid" vervangen door de zinsnede "artikel III.44 tot en met III.47 van het bestuursdecreet".

Art. IV.196. In artikel 15, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 29 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid worden de woorden "kaderdecreet Bestuurlijk Beleid" vervangen door de woorden "bestuursdecreet".

Art. IV.197. In artikel 19, §4, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 november 2015, wordt de zinsnede "Artikel 18, 19 en 20 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "Artikel III.10, III.11 en III.37, §2, van het bestuursdecreet".

Art. IV.198. In artikel 20, eerste lid, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede "artikel 31 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid" vervangen door de zinsnede "artikel III.16 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 54. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaamse Havens en houdende wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens

Art. IV.199. In artikel 2 van het decreet van 8 mei 2009 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaamse Havens en houdende wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.200. In artikel 3, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "als bedoeld in artikel 29 van het Kaderdecreet" wordt vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° het woord "kaderdecreet" wordt vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.201. In artikel 6, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.202. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 31 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.16 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 55. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs

Art. IV.203. In artikel 44 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs wordt de zinsnede "het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 56. Wijzigingen van het CRAB-decreet van 8 mei 2009

Art. IV.204. In artikel 2 van het CRAB-decreet van 8 mei 2009, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 en het decreet van 23 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 17° wordt vervangen door wat volgt:

"17° deelnemer aan GDI-Vlaanderen: een instantie van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het bestuursdecreet van [...], een instantie van een lokale overheid, vermeld in artikel I.3, 4°, van het bestuursdecreet van [...], een privaatrechtelijke instelling met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 5°, van het bestuursdecreet van [...] of een milieu-instantie, vermeld in artikel I.3, 6°, van het bestuursdecreet van [...];";

2° in punt 18 wordt de zinsnede "artikel 3 van het decreet van 23 december 2016 houdende de oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid" vervangen door de zinsnede "artikel III.74. van het bestuursdecreet van [...]";

3° punt 19 wordt vervangen door wat volgt:

"19° instantie:
a) een deelnemer aan GDI-Vlaanderen;
b) een andere instantie in België die:
1) een regering of een andere bestuurlijke overheid is, met inbegrip van openbare adviesorganen, op federaal, regionaal of lokaal niveau;
2) een natuurlijke persoon of rechtspersoon is die openbare bestuursfuncties uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot milieu;
3) een natuurlijke persoon of rechtspersoon is die onder toezicht van een orgaan of persoon, vermeld onder 1) of 2), belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies, of openbare diensten op milieugebied verleent;".

Hoofdstuk 57. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid

Art. IV.205. In artikel 1.1.3 van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 december 2017, wordt punt 73° opgeheven.

Hoofdstuk 58. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. IV.206. In artikel 5.1.6 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 3, 4°, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel I.4, 3°, van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het derde lid wordt de zinsnede "hoofdstuk II, afdeling IV, van voormeld decreet van 26 maart 2004" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, afdeling 4, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 59. Wijzigingen van het decreet van 19 november 2010 tot oprichting van een Vlaams communicatiehuis in Brussel onder de vorm van het extern verzelfstandigd agentschap Muntpunt VZW

Art. IV.207. In artikel 2 van het decreet van 19 november 2010 tot oprichting van een Vlaams communicatiehuis in Brussel onder de vorm van het extern verzelfstandigd agentschap Muntpunt VZW wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.208. In artikel 3, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 29 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.209. In artikel 6, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 mei 2016, wordt de zinsnede "artikel 5 van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "artikel III.41 van het bestuursdecreet".

Art. IV.210. In artikel 8, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 31 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.16 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 60. Wijzigingen van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof

Art. IV.211. In artikel 2 van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, gewijzigd bij het decreet van 18 december 2015, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.212. In artikel 11, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet" wordt vervangen door de zinsnede "III.1, eerste lid, van het bestuursdecreet";

2° de zinsnede "artikel 3 van het kaderdecreet" wordt vervangen door de zinsnede "artikel III.1, tweede lid, van het bestuurdecreet".

Art. IV.213. In artikel 34, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "de interne controle, vermeld in artikel 33 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "de organisatiebeheersing, vermeld in artikel III.114 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 61. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2011 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf

Art. IV.214. In artikel 2 van het decreet van 15 juli 2011 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];";

2° in punt 4° wordt de zinsnede "artikel 12 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.18 van het bestuursdecreet".

Art. IV.215. In artikel 3, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "als bedoeld in artikel 29 van het Kaderdecreet" wordt vervangen door de zinsnede "vermeld in artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° het woord "Kaderdecreet" wordt vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.216. In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 31 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.16, eerste en tweede lid, van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 62. Wijzigingen van het decreet van 14 oktober 2011 houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen - innovatie in Cleantech

Art. IV.217. In artikel 2 van het decreet van 14 oktober 2011 houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen – innovatie in Cleantech wordt punt 1° opgeheven.

Hoofdstuk 63. Wijzigingen van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen

Art. IV.218. In artikel 20 van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3 wordt de zinsnede "het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 5, van het bestuursdecreet van [...]";

2° in paragraaf 4, wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"Het agentschap stelt de verworven kennis en expertise ter beschikking in het kader van de toepassing van artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet van [...].".

Hoofdstuk 64. Wijzigingen van het decreet van 6 juli 2012 betreffende de machtiging tot oprichting van een Vlaamse vereniging voor ICT-personeel

Art. IV.219. Artikel 2 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende de machtiging tot oprichting van een Vlaamse vereniging voor ICT-personeel wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...].".

Art. IV.220. In artikel 3, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 29 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.221. In artikel 4, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 31 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.16 van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 65. Wijzigingen van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator

Art. IV.222. In artikel 2 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede "artikel 4, §1 en §2, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer" vervangen door de zinsnede "artikel III.66, §1, van het bestuursdecreet van [...]";

2° in punt 6° wordt de zinsnede "de instanties, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het bestuursdecreet van [...], de instanties van de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 4°, van het bestuursdecreet van [...], de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 5°, van het bestuursdecreet van [...] en de milieu-instanties, vermeld in artikel I.3, 6°, van het bestuursdecreet van [...]";

3° in punt 10° wordt de zinsnede "artikel 3 van het decreet van 23 december 2016 houdende de oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid" vervangen door de zinsnede "artikel III.74. van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 66. Wijzigingen van het decreet van 7 december 2012 houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen

Art. IV.223. In artikel 7, §1, tweede lid, van het decreet van 7 december 2012 houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen wordt de zinsnede "artikel 2, 1°, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden" vervangen door de zinsnede "artikel III.93, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 67. Wijzingen van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Art. IV.224. In artikel 2, eerste lid, 3°, van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 68. Wijzigingen van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Art. IV.225. In artikel 19, eerste lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt de zinsnede "artikel 31 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.16 van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 69. Wijzigingen van het decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. IV.226. In artikel 12, vijfde lid, van het decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn Volksgezondheid en Gezin wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 70. Wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Art. IV.227. In artikel 6.3.1, tweede lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "artikel 3, 4°, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" wordt vervangen door de zinsnede "artikel I.4, 2°, van het bestuursdecreet van [...]";

2° de zinsnede "hoofdstuk II, afdeling IV, van voormeld decreet van 26 maart 2004" wordt vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, afdeling 4, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 71. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Art. IV.228. In artikel II.273, §2, tweede lid, b), van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wordt de zinsnede "artikel 29, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "artikel II.4, van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.229. In artikel II.277 van dezelfde Codex wordt de zinsnede "decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 72. Wijzigingen van het decreet van 6 december 2013 houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise"

Art. IV.230. In artikel 2 van het decreet van 6 december 2013 houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise" wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° bestuursdecreet: het bestuurdecreet van [...];".

Art. IV.231. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° in het derde lid wordt het woord "Kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.232. In artikel 8, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "In afwijking van artikel 18, § 1, wat de aanduidingsbevoegdheid betreft, van artikel 18, § 2, en, ten slotte, van artikel 18, § 3, tweede lid, van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.10 van het bestuursdecreet".

Art. IV.233. In artikel 9 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 21 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet".

Art. IV.234. In artikel 10, §3, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "artikel 22, §2, van het Kaderdecreet" wordt vervangen door de zinsnede "artikel III.9 van het bestuursdecreet";

2° in punt 2° wordt de zinsnede "als bedoeld in artikel 15, §1, 4°, van het Kaderdecreet" opgeheven;

3° in punt 4° wordt de zinsnede "artikel 12 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.18 van het bestuursdecreet".

Art. IV.235. Artikel 27 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 27. De eerste beheersovereenkomst zal worden afgesloten voor een termijn die eindigt uiterlijk negen maanden na de beëdiging van de nieuwe Vlaamse Regering na algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement in 2019.".

Hoofdstuk 73. Wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

Art. IV.236. In artikel 1.1.0.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 december 2017, wordt punt 8° vervangen door wat volgt:

"8° entiteit van de Vlaamse administratie: een intern of extern verzelfstandigd agentschap of een departement;".

Hoofdstuk 74. Wijzigingen van het decreet van 28 maart 2014 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Toegankelijk Vlaanderen in de vorm van een private stichting

Art. IV.237. In artikel 2 van het decreet van 28 maart 2014 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Toegankelijk Vlaanderen in de vorm van een private stichting wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.238. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 29 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt het woord "kaderdecreet" vervangen door het woord "bestuursdecreet".

Art. IV.239. In artikel 9, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 31 van het kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.16 van het bestuursdecreet".

Art. IV.240. Artikel 13 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Hoofdstuk 75. Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg

Art. IV.241. In artikel 2 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen actoren in de zorg wordt punt 11° vervangen door wat volgt:

"11° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.242. In artikel 27 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 13 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.7 van het bestuursdecreet";

2° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:
"De bepalingen van het bestuursdecreet zijn van toepassing op het Agentschap.".

Art. IV.243. In artikel 32 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 21 van het Kaderdecreet" vervangen door de zinsnede "artikel III.12 van het bestuursdecreet";

2° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt:
"Artikel III.40 van het bestuursdecreet is niet van toepassing op de raad van bestuur.".

Art. IV.244. In artikel 41, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden 'en van het Kaderdecreet" opgeheven.

Hoofdstuk 76. Wijzigingen van het decreet van 19 december 2014 houdende de Vlaamse vastgoedcodex

Art. IV.245. In artikel 4, §1, 1°, van het decreet van 19 december 2014 houdende de Vlaamse vastgoedcodex wordt de zinsnede "als vermeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Art. IV.246. In artikel 16, 3°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "als vermeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" opgeheven.

Hoofdstuk 77. Wijzigingen van het decreet van 27 november 2015 betreffende lage-emissiezones

Art. IV.247. In artikel 5, eerste lid, van het decreet van 27 november 2015 betreffende lage-emissiezones wordt de zinsnede "het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 78. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Art. IV.248. In artikel 15, §1, eerste lid, van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid wordt de zinsnede "artikel 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.1, eerste lid, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 79. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2016 houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van Waterwegen en Zeekanaal NV van publiek recht en nv De Scheepvaart van publiek recht

Art. IV.249. In artikel 51, eerste lid, van het decreet van 23 december 2016 houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van Waterwegen en Zeekanaal NV van publiek recht en nv De Scheepvaart van publiek recht wordt de zinsnede "het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 80. Wijzigingen van het decreet van 23 december 2016 houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv van publiek recht

Art. IV.250. In artikel 2, §1, tweede lid, van het decreet van 23 december 2016 houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv van publiek recht wordt de zinsnede "het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 2, van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.251. In artikel 29 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 2 van het bestuursdecreet van [...]";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "titel III, hoofdstuk 1, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 81. Wijzigingen van het Vlaams onteigeningsdecreet van 24 februari 2017

Art. IV.252. In artikel 6, 2°, van het Vlaams onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 wordt de zinsnede "het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 82. Wijzigingen van het decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot

wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Art. IV.253. In artikel 2 van het decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

"3° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...]";

2° punt 4° wordt opgeheven.

Art. IV.254. In artikel 3, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 13 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.7, van het bestuursdecreet".

Art. IV.255. In artikel 7, 2°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 4, §3, van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.2, derde lid, van het bestuursdecreet".

Art. IV.256. In artikel 8, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 4, eerste lid, van het decreet van 22 november 2013" vervangen door de zinsnede "artikel III.40, eerste lid, van het bestuursdecreet";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel 5 van het decreet van 22 november 2013" vervangen door de zinsnede "artikel III.41 van het bestuursdecreet".

Art. IV.257. In artikel 9 van hetzelfde decreet wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"Conform artikel III.13 en III.49 van het bestuursdecreet worden twee regeringscommissarissen aangesteld.".

Art. IV.258. In artikel 10, §2, eerste lid, 2°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 5/1 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.61, §1, van het bestuursdecreet".

Art. IV.259. In artikel 14, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 34 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.115 van het bestuursdecreet".

Art. IV.260. In artikel 19 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 5, van het bestuursdecreet".

Hoofdstuk 83. Wijzigingen van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Art. IV.261. In artikel 221, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt de zinsnede "artikel 34, § 1, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.115 van het bestuursdecreet van [...]".

Art. IV.262. In artikel 285, §3, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur" vervangen door de zinsnede "titel II, hoofdstuk 3, van het bestuursdecreet van [...]".

Hoofdstuk 84. Wijzigingen van het decreet van 26 januari 2018 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk

Art. IV.263. In artikel 2 van het decreet van 26 januari 2018 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° bestuursdecreet: het bestuursdecreet van [...];".

Art. IV.264. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "artikel 29 van het decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "artikel III.14 van het bestuursdecreet";

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "decreet van 18 juli 2003" vervangen door de zinsnede "bestuursdecreet".

Art. IV.265. In artikel 6, §3, van hetzelfde decreet wordt punt 2° vervangen door wat volgt:
"2° vier onafhankelijke bestuurders, benoemd conform artikel III.40, III.41, eerste tot en met derde en vijfde lid, en artikel III. 42 van het bestuursdecreet."

Art. IV.266. Artikel 10 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 10. De Vlaamse Regering is gemachtigd om statutaire personeelsleden van de departementen, de intern verzelfstandige agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen, vermeld in artikel III.1, tweede lid van het bestuursdecreet, conform de modaliteiten, vermeld in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 7, ter beschikking te stellen van het EVA.".

Hoofdstuk 85. Opheffingsbepalingen

Art. IV.267. De volgende regelingen worden opgeheven:
1° het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen, gewijzigd bij de decreten van 20 februari 2004, 17 juni 2011 en 21 juni 2013;
2° het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, gewijzigd bij de decreten van 7 mei 2004, 15 juli 2005, 23 juni 2006, 22 december 2006, 27 april 2007, 12 december 2008, 19 december 2008, 16 maart 2012, 5 juli 2013, 22 november 2013, 26 juni 2015, 3 juli 2015, 4 mei 2016 en [...], met uitzondering van artikel 24 tot en met 26;

3° het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden, gewijzigd bij de decreten van 23 juni 2006, 22 december 2006, 29 juni 2007, 13 juli 2007, 19 december 2008 en 8 juli 2011, met uitzondering van artikel 3, derde lid, en artikel 17bis;
4° het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, gewijzigd bij de decreten van 27 april 2007, 21 juni 2013 en 30 juni 2017;
5° het decreet 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, gewijzigd bij de decreten van 20 februari 2009, 12 juni 2015, en 23 december 2016;
6° het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014;
7° het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, gewijzigd bij de decreten van 20 februari 2009, 24 juli 2009, 8 januari 2010, 13 juli 2012, 6 december 2013, 12 juni 2015, 23 december 2016 en [...];
8° het Archiefdecreet van 9 juli 2010;
9° het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, gewijzigd bij de decreten van 25 november 2016 en 3 februari 2017;
10° het decreet van 17 juni 2016 houdende de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie;
11° het decreet van 23 december 2016 houdende oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid;
12° het decreet van 19 februari 2016 betreffende de Vlaamse openbare statistieken, gewijzigd bij het decreet van 25 november 2016;
13° artikel 19 en 20 van het Auditdecreet van 5 juli 2013.

Hoofdstuk 86. Overgangsbepalingen

Art. IV.268. De websites en mobiele applicaties van de overheidsinstanties moeten voldoen aan artikel II.16 en II.17
a) op 23 september 2019 voor websites die gepubliceerd worden vanaf 23 september 2018;
b) 23 september 2020 voor websites die gepubliceerd worden vóór 23 september 2018;
c) 23 juni 2021 voor mobiele applicaties.

Art. IV.269. De aanvragen van en de beroepschriften over toegang tot bestuursdocumenten die ingediend zijn vóór de datum van de inwerkingtreding van de bepalingen van titel II, hoofdstuk 3, worden behandeld conform de bepalingen van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

De aanvragen van en beroepschriften over hergebruik van overheidsinformatie die ingediend zijn vóór de datum van de inwerkingtreding van de bepalingen van titel II, hoofdstuk 4, worden behandeld conform de bepalingen van het decreet 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie.

De klachten die ingediend zijn vóór de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van titel II, hoofdstuk 5, worden behandeld conform de bepalingen van het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen.

Art. IV.270. De samenstelling van de raden van bestuur van instanties die zijn opgericht vóór de datum van inwerkingtreding van titel III, hoofdstuk 2, afdeling 2, maar pas na deze datum onder de toepassing van artikel III.40 en artikel III.44 vallen, wordt aangepast aan deze bepalingen bij de eerstvolgende algehele hernieuwing van de mandaten.

Hoofdstuk 87. Inwerkingtreding

Art. IV.271. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2019, met uitzondering van:
1° artikel II.6, II.18, II.21 en II.22 die in werking treden op de tiende dag na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad;
2° artikel II.16 en II.17 die in werking treden op 23 september 2018.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

Sven GATZ

ONTWERP VAN BESTUURSDECREET

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Het bestuursdecreet bevat generieke bepalingen die betrekking hebben op de relatie tussen de burger en de overheid enerzijds en op de organisatie en werking van de overheidsinstanties anderzijds. Veel van deze bepalingen bestonden al maar waren verspreid over verschillende decreten. Twaalf bestaande decreten zijn geëvalueerd en aangevuld met nieuwe bepalingen met het doel de dienstverlening van de overheid kwaliteitsvoller en de interne werking efficiënter te maken. Digitalisering en vermijden van administratieve lasten zonder meerwaarde waren daarbij een uitgangspunt.

Het bestuursdecreet voorziet in een algemene regeling voor een aantal bestuursrechtelijke aangelegenheden zodat die niet in de verschillende sectorregelgevingen afzonderlijk moeten geregeld worden. Deze "codificatie" beoogt van de bestuursrechtelijke regels een samenhangend en logisch geheel te maken, zonder leemten of tegenstrijdigheid, met een geharmoniseerd vocabularium, en daardoor transparanter voor de burgers.

Wat de relatie tussen de burger en de overheid betreft, wordt uitgegaan van een open overheid die nog meer werkt maakt van communicatie, die bereikbaar is via elektronische weg, die haar documenten informatie beschikbaar stelt voor burgers, en die openstaat voor participatie en inspraak van burgers bij het beleid maar ook bij haar eigen dienstverlening.

Wat de regulering van de overheid betreft, worden niet geraakt aan de bestaande structuren of aan de voorschriften inzake deugdelijk bestuur. De regels die betrekking hebben op de werking van de overheid worden op mekaar afgestemd en vereenvoudigd. Het betreft regels over planning en rapportering, de organisatie van het communicatiebeleid en het statistiekbeleid, het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, beheren en bewaren van overheidsinformatie, het strategisch adviesstelsel, de interne audit en over experimentregelgeving en regelluwe zones.

2. Situering

- **Vlaams Regeerakkoord en beleidsnota's algemeen regeringsbeleid en bestuurszaken**

Het Vlaams regeerakkoord bevat verschillende engagementen voor een optimalisatie van de werking van de Vlaamse overheid. Zo zijn de contouren van een nieuw Vlaams bestuursdecreet opgenomen, de krachtlijnen van een vernieuwde verhouding tussen de overheid en haar klanten, een kwaliteitsvoller Vlaams advies- en overlegstelsel en een verbeterde interne werking van de Vlaamse overheid.

Die engagementen zijn verder uitgewerkt in de beleidsnota's Algemeen Regeringsbeleid en Bestuurszaken. Vanaf de start werd er voor gekozen om over deze bestuurlijke vernieuwingen een brede interne en externe dialoog op te starten aan de hand van een groenboek.

- **Groenboek bestuur: 6 principes en 30 voorstellen voor een vernieuwende overheid**

Op 28 oktober 2016 nam de Vlaamse Regering akte van een mededeling betreffende 'het Groenboek bestuur: 6 principes en 30 voorstellen voor een vernieuwende overheid". Deze mededeling was de start van een brede consultatie over het groenboek bestuur die liep tot en met 31 december 2016.

638 burgers en 20 organisaties en overheden namen deel aan de consultatie rond het groenboek bestuur. De reacties werden gebundeld in een consultatieverslag dat op 24 februari 2017 geagendeerd werd op de Vlaamse Regering. In deze mededeling werd de opmaak van een witboek aangekondigd, onder meer om de inhoudelijke keuzes voor de opmaak van het bestuursdecreet te sturen.

Dit groenboek bestuur werd op 24 januari 2017 besproken tijdens een vergadering van de verenigde commissies voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. De input van deze parlementaire bespreking werd eveneens mee opgenomen in het consultatieverslag.

- **Witboek 'open en wendbare overheid'**

Op basis van deze brede interne en externe dialoog werd het witboek 'open en wendbare overheid' verder uitgewerkt. Het witboek 'open en wendbare overheid' bevat zowel een visie op lange termijn (over de grenzen van deze regeerperiode) als engagementen op korte termijn (deze regeerperiode). Werken aan een 'open en wendbare' overheid is immers een continue inspanning die verder reikt dan de huidige regeerperiode.

De beleidsintenties in het witboek werden geselecteerd volgens een aantal criteria (in lijn met de visienota 2050, in lijn met maatschappelijke en bestuurlijke evoluties, politiek, ambtelijk en maatschappelijk draagvlak en budgettaire en personele neutraliteit).

Inhoudelijk is het witboek 'open en wendbare overheid uitgewerkt rond de volgende 5 pijlers:
- Dienstverlening draait om mensen
- Meerwaarde creëren door participatie
- Regelgeving als hefboom voor groei en innovatie
- Oplossingsgericht samenwerken als een netwerkorganisatie
- Onderbouwd beleid als verantwoording en kennisopbouw

Per pijler werden een aantal engagementen voor deze regeerperiode opgenomen en de impact van deze engagementen op de inhoud van het bestuursdecreet.

Het witboek 'open en wendbare overheid werd op 3 oktober 2017 besproken tijdens een vergadering van de verenigde commissies voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

3. Inhoud

- **Coördinatie van verschillende bestuurlijke decreten**

In het Vlaams regeerakkoord is slechts een engagement voor de coördinatie van 5 bestuurlijke decreten opgenomen: '*We coördineren een aantal bestaande decreten (decreet bestuurlijk beleid, decreet deugdelijk bestuur, decreet openbaarheid van bestuur, klachtendecreet, e-governmentdecreet) tot één Vlaams Bestuursdecreet. Uitgangspunten van dit nieuwe decreet zullen zijn: het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening, en het recht op digitale dienstverlening.*'

Door de keuze voor het bundelen van verschillende bestuurlijke hervormingen in het groenboek 'bestuur' en het witboek 'open en wendbare overheid' is er voor gekozen om deze coördinatie uit te breiden tot 12 bestaande bestuurlijke decreten. De inhoud van al

deze decreten zijn terug te vinden in de vijf pijlers van het witboek open en wendbare overheid.

1. Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid;
2. Decreet Deugdelijk Bestuur;
3. Decreet ter bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid (MEP-decreet);
4. Decreet tot regeling strategische adviesraden;
5. Decreet stuurorgaan Vlaams informatie- en ICT-beleid;
6. Decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer;
7. Openbaarheidsdecreet;
8. Klachtendecreet;
9. Decreet normen overheidscommunicatie;
10. Archiefdecreet;
11. Decreet hergebruik overheidsinformatie;
12. Decreet betreffende de Vlaamse openbare statistieken.

Als bijlage 1 bij deze memorie is een concordantietabel opgenomen.

- **Structuur van het bestuurdecreet**

In het voorliggend bestuursdecreet werd voor een vernieuwende structuur gekozen ten opzichte van de indeling van de huidige bestuurlijke decreten. Alle bepalingen m.b.t. de relatie tussen burgers en de overheid werden gebundeld in titel 2. Alle bepalingen m.b.t. de structuur en werking van de overheid werden gebundeld in titel 3. Deze indeling heeft tot gevolg dat de bepalingen van de bestaande bestuurlijke decreten soms verspreid zijn binnen titel II en III.

TITEL I. ALGEMENE BEPALINGEN
- HOOFDSTUK 1. INLEIDENDE BEPALINGEN
- HOOFDSTUK 2. DEFINITIES
- HOOFDSTUK 3. TOEPASSINGSGEBIED
- HOOFDSTUK 4. LOKALE OVERHEDEN
- HOOFDSTUK 5. PRIVAATRECHTELIJKE INSTELLINGEN MET EEN PUBLIEKE TAAK

TITEL 2. RELATIE TUSSEN BURGERS EN OVERHEID
- HOOFDSTUK 1. COMMUNICATIE TUSSEN BURGER EN OVERHEID
- HOOFDSTUK 2. INDIVIDUELE BESTUURSHANDELINGEN
- HOOFDSTUK 3. TOEGANG TOT BESTUURSDOCUMENTEN
- HOOFDSTUK 4. HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE
- HOOFDSTUK 5. KLACHTEN, MELDINGEN EN VOORSTELLEN

TITEL 3. ORGANISATORISCHE BEPALINGEN
- HOOFDSTUK 1 STRUCTUUR VAN DE VLAAMSE ADMINISTRATIE
- HOOFDSTUK 2. DEUGDELIJK BESTUUR
- HOOFDSTUK 3. WERKING VAN DE VLAAMSE OVERHEID

TITEL 4. WIJZIGINGS- EN SLOTBEPALINGEN

- **Harmoniseren van toepassingsgebieden van het decreet**

De decreten die in het bestuursdecreet opgenomen zijn, hebben allemaal uiteenlopende toepassingsgebieden. Eén van de doelstellingen van het bestuursdecreet is de toepassingsgebieden zoveel mogelijk harmoniseren en op mekaar afstemmen. Dit is waar mogelijk en wenselijk ook gedaan. In de toelichting bij titel I is hierover meer informatie opgenomen.

Er zijn 3 grote categorieën van publieke overheden die binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen:
- de Vlaamse overheid

- de lokale overheden
- de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties

Alle bepalingen die van toepassing zijn op lokale overheden en op privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak zijn ook gebundeld.
Voor de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties zijn dit uitsluitend bestaande verplichtingen die volgen uit Europese richtlijnen.
Voor de lokale overheden zijn het deels bestaande bepalingen, maar het toepassingsgebied van een aantal bestaande bestuurlijke regels wordt soms ook uitgebreid of er worden nieuwe toegevoegd, in het bijzonder regels die het digitale gegevensverkeer tussen overheidsinstanties onderling en met de burger faciliteren. In de toelichting bij de verschillende onderdelen van het decreet wordt dit telkens vermeld.

- **Vereenvoudiging van rapporteringsverplichtingen**

In de 12 bestaande bestuurlijke decreten zijn vandaag een aantal rapporteringsverplichtingen opgenomen. Waar mogelijk en opportuun werden deze op elkaar afgestemd of vereenvoudigd. Meer gedetailleerde informatie over de verschillende rapporteringsverplichtingen is terug te vinden in de memorie van toelichting.

- *Rapportering over de structuur van de Vlaamse overheid*

Zo werd de rapportering over de structuur en werking van de Vlaamse overheid vervangen door een publicatieplicht op centrale website (lijst van agentschappen en hun statuten, van de ondernemingsplannen en jaarrapporten van departementen en IVA, van de samenwerkingsovereenkomsten en jaarverslagen van publiekrechtelijke EVA, bedragen van jaarlijkse bezoldiging personeel en de bestuurders zijn opgenomen in de jaarverslagen (III.31).

- *Rapportering over activiteiten van instanties van de Vlaamse overheid*

De bestaande verplichting om door elke instantie naast een jaarrapportering over de uitvoering van het ondernemingsplan tevens een activiteitenverslag op te laten stellen en dit door de Vlaamse Regering te laten indienen in het Vlaams Parlement werd geschrapt. Uiteraard kan elke instantie vrijwillig beslissen een activiteitenverslag op te maken. En uiteraard kan het Vlaams Parlement de bestaande parlementaire instrumenten gebruiken om bijkomende informatie op te vragen over de activiteiten van een instantie, indien zou blijken dat de jaarrapportering over het ondernemingsplan onvoldoende blijkt te zijn.

- *Rapportering over deugdelijk bestuur en evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen*

De rapporteringsverplichtingen van het decreet deugdelijk bestuur en het MEP-decreet worden samengevoegd. Er wordt voorgesteld de frequentie van rapportering deugdelijk bestuur aan te passen naar 1 x per regeerperiode. Aangezien raden van bestuur en adviesorganen in de loop van de regeerperiode kunnen hersamengesteld worden, kan een eenmalige rapportering een vertekend beeld kan geven over de toepassing van de bepalingen. Daarom wordt ook een tussentijds verslag uitgebracht over de toepassing van de MEP-bepalingen twee jaar na het rapport deugdelijk bestuur.

- *Rapportering over openbaarheid, hergebruik en webtoegankelijkheid*

De bestaande rapporteringsverplichtingen aan het VP inzake openbaarheid en hergebruik worden samengevoegd. De richtlijn webtoegankelijkheid legt verplicht verslag op om de drie jaar. Er wordt voorgesteld deze rapportering te koppelen aan driejaarlijkse rapportering hergebruik.

- *Rapportering over het communicatiebeleid*

De bestaande verplichting van een jaarlijks globaal communicatieverslag op te maken en in te dienen in het Vlaams Parlement wordt opgeheven. Dit jaarverslag blijkt nl. niet het geschikte instrument om het communicatiebeleid van de Vlaamse overheid op te volgen.

Via de beleidsnota en beleidsbrieven algemeen regeringsbeleid zal het Vlaams Parlement de planning en uitvoering van het communicatiebeleid van de Vlaamse overheid kunnen blijven opvolgen.

- **Vernieuwing van het Vlaams bestuursrecht:**

De inhoudelijke vernieuwingen in het bestuursdecreet hangen sterk samen met de keuzes in het witboek open en wendbare overheid. Meer gedetailleerde informatie over deze vernieuwingen is in de artikelsgewijze toelichting opgenomen. Dit zijn de belangrijkste krachtlijnen.

- *Digitale dienstverlening: virtueel loket voor burgers*

Voorliggend bestuursdecreet voorziet in een decretale verankering van het principe van één virtueel geïntegreerde digitale toegang voor burgers. Deze toegang biedt burgers een overzicht van zijn/haar gegevens en interacties met de overheid. Hierbij kan het gaan om dienstverlening van overheden in Vlaanderen, federale overheden, andere gemeenschappen of gewesten.

De burgers krijgen naast de toegang tot hun eigen gegevens ook inzicht in het gebruik van die gegevens door de overheid. Dat is voor wat betreft persoonsgegevens een vereiste uit de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Wanneer de burger foutieve gegevens opmerkt of vragen heeft, kan hij deze onmiddellijk en eenvoudig melden.

Deze geïntegreerde toegang zal stapsgewijs geïmplementeerd én systematisch uitgebreid worden.

- *Elektronische dienstverlening:*

Voorliggend bestuursdecreet bepaalt dat de betrokken Vlaamse of lokale instantie voor elke procedure moet bekend maken vanaf wanneer er een elektronische variant van de procedure beschikbaar is.

Het bestuursdecreet is hierbij vooral 'faciliterend' omdat het de elektronische variant toestaat, zelfs indien bestaande regelgeving alleen in een analoge variant voorziet. De Vlaamse Regering kan, als dat nodig is, wel overheidsinstanties verplichten om de elektronische weg mogelijk te maken.

Een analoge procedure, naast de gedigitaliseerde, blijft steeds mogelijk

- *Inclusieve dienstverlening: richtlijn webtoegankelijkheid*

Tegen 23 september 2018 moet de Europese richtlijn inzake toegankelijkheid van overheidswebsites formeel omgezet zijn. Deze formele omzetting is opgenomen in dit bestuursdecreet als een nieuw norm voor overheidscommunicatie. Burgers die vaststellen dat websites van de overheid niet webtoegankelijk zijn, kunnen hierover een klacht indienen volgens de reguliere klachtenprocedure. De verplichte rapportering wordt ook afgestemd op andere rapporteringsverplichtingen. Op die manier is de omzetting van deze richtlijn maximaal geïntegreerd in het bestuursdecreet en de hierin voorziene instrumenten.

- *Oplossingsgerichte dienstverlening: communicatie en klachten*

Kwaliteitsvolle dienstverlening omvat de volledige keten van dienstverlening. Deze kwaliteitszorg begint met actieve informatie te verstrekken over het bestaan van

dienstverlening. Hier heeft de communicatieambtenaar een centrale rol. Maar ook als er iets fout loopt tijdens de dienstverlening moet de overheid blijven communiceren en vooral luisteren naar haar klanten. Hier heeft de klachtencoördinator een centrale rol. Deze wordt nog versterkt door ook een vorm van bemiddeling toe te laten. Beide decretaal vastgelegde functies moeten binnen elke instantie nog meer afgestemd worden op elkaar.

- *Participatie: Meer toegankelijke adviesraden*

De advisering door de strategische adviesraden blijven een belangrijke rol spelen in het participatiebeleid van de Vlaamse Regering. In het witboek 'open en wendbare overheid' zijn echter ook een aantal vernieuwingen van dit participatiebeleid opgenomen. Meer open publieksconsultaties die open staan voor iedereen krijgen daarom ook een plaats in de werking van de strategische adviesraden. Ze kunnen deze op eigen initiatief opstarten, maar dit kan ook op vraag van de Vlaamse Regering of een minister gebeuren. Deze publieke consultatie kan de strategische adviesraad dan als aanvullende input gebruiken bij de opmaak van haar advies. Vanuit dit streven naar een meer open overheid wordt ook aan de strategische adviesraden gevraagd om in hun adviezen duidelijk te vermelden op basis van welke informatie en welke contacten ze hun advies gebaseerd hebben.

- *Participatie: Meer 'strategische' strategische adviesraden*

Tijdig consulteren wordt de norm. Advies over conceptnota's, groen- en witboeken wordt daarom uitdrukkelijk toegevoegd aan de opdracht van strategische adviesraden. Advisering van dergelijke documenten stellen de strategische adviesraden immers meer in staat om bij te dragen aan een strategische visie of advies dan over reeds uitgeschreven voorontwerpen van decreet. Tegelijkertijd krijgen de leden van de Vlaamse Regering meer ruimte om over beleidsdossiers zelf advies te vragen of participatiemomenten te organiseren nog voor de Vlaamse Regering een formeel akkoord over de inhoud ervan heeft gegeven. Ook deze vernieuwing zal de strategische adviesraden in staat stellen om een meer strategische rol op te nemen.

- *Participatie: Consultatieportaal als een kruispunt voor participatiemomenten*

Er is een decretale verankering die het principe van een centraal consultatieplatform decretaal verankert. Het gaat minstens om consultaties over visienota's, conceptnota's, groen- en witboeken en over belangrijke voorontwerpen van decreet en ontwerpen van uitvoeringsbesluiten (via "notice en comment" maar ook over initiatieven van andere overheden met impact op Vlaamse bevoegdheden (bijv. EU) of eventueel over evaluatie van belangrijke bestaande decreten of besluiten.

In dat kader zijn ook de principes voor inspraak zoals opgenomen in het verdrag van Aarhus van belang (toegankelijke informatie, op een geschikt tijdstip en volgens afdoende termijnen, mogelijkheid om reacties te geven en alle reacties en adviezen worden publiek gemaakt.

- *Participatie: Recht om beleidsvoorstellen in te dienen*

Burgers krijgen de mogelijkheid om zelf voorstellen te doen over het functioneren van de overheid, beleid of regelgeving. Dit is een aanvulling op de bestaande 'parlementaire' regeling voor verzoekschriften.

- *Regelgeving: Transparante besluitvorming als norm*

Er is een decretale verankering van de actieve openbaarmaking van regeringsbeslissingen en bijhorende regeringsdocumenten opgenomen.

- *Regelgeving: Experimentwetgeving en regelluwe zones*

Er wordt een algemeen decretaal kader voor experimentregelgeving en regelluwe zones opgenomen.

- *Regelgeving: Actieve informatieplicht bij inwerkingtreding regelgeving*

Er is een bijzondere actieve informatieplicht bij de inwerkingtreding van nieuwe regelgeving toegevoegd, voor zover deze regelgeving rechten toekent of verplichtingen oplegt aan burgers. Voldoende kennis van een verplichting is een van de voorwaarden voor spontane naleving van regelgeving.

- *Onderbouwd beleid:*

Hier is alleen het bestaande statistiekdecreet mee opgenomen in het bestuursdecreet. De introductie van prestatiebegroting zal niet via het bestuursdecreet worden geregeld. Nieuwe initiatieven, bv. ivm decreets- en beleidsevaluaties zullen via interne regels (omzendbrieven) worden geïntroduceerd.

- *Oplossingsgericht samenwerken:*

Er is ook een rechtsgrond voor interne regelluwe zones opgenomen. Andere initiatieven uit het witboek open en wendbare overheid over de interne werking binnen de Vlaamse overheid kunnen zonder decretale aanpassingen worden gerealiseerd.

- **Handhaving:**

Het toezicht op de naleving van de bepalingen in het bestuursdecreet is en blijft divers ingevuld. Dit zijn meestal bestaande procedures.

Er zijn in het bestuursdecreet zelf een aantal organen met een specifieke toezichtstaak opgenomen, zoals de commissie voor openbaarheid van bestuur en de commissie voor hergebruik. Ook buiten het bestuursdecreet bestaan er instellingen die een toezichtstaak opnemen. De Vlaamse ombudsman voor klachtenbehandeling en de (toekomstige) Privacycommissie voor de bescherming van persoonsgegevens. Tot slot is er ook nog een algemeen politiek toezicht binnen de interne werking van de Vlaamse Regering en de bijhorende besluitvormingsprocedures. Via een aantal rapporteringsverplichtingen aan het Vlaams Parlement wordt in bijkomend toezicht voorzien. Voor vele bepalingen van het bestuursdecreet wordt echter ook gerekend op een spontane naleving door de verschillende instanties. Dit is ook een van de redenen waarom een ruim participatief traject is opgestart voorafgaand aan de opmaak van dit bestuursdecreet. In het bestuursdecreet zijn daarom ook geen specifieke sancties opgenomen.

4. Advies Raad van State en strategische adviesraden

- **Raad van State**

Het advies van de Raad van State werd verstrekt op dag/maand/2018.
p.m. Repliek op het advies van de Raad van State

- **SERV en Strategische adviesraden**

- Advies van de Vlaamse woonraad van 22 januari 2018

- Advies van de Strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed van 24 januari 2018
- Advies van de Vlaamse onderwijsraad van 25 januari 2018
- Advies van de Strategische adviesraad voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van 25 januari 2018
- Advies van de Vlaamse mobiliteitsraad van 26 januari 2018
- Advies van de Vereniging van Vlaamse Provincies van 1 februari 2018
- Advies van de Minaraad van 2 februari 2018
- Advies van de SARC van 6 februari 2018
- Advies van de SALV van 26 januari 2018
- Advies van de VVSG van 7 februari 2018
- Advies van de SERV van 6 februari 2018

Als bijlage bij deze memorie is een overzicht toegevoegd met verduidelijkingen, de repliek en/of het gevolg dat werd gegeven aan de verschillende adviezen.

Het bestuursdecreet werd aangepast ingevolge de adviezen van de strategische adviesraden op volgende punten:

I.3, 3°, b)	In de definitie van adviesorganen werd op advies van de SERV het woord "thans" geschrapt
I.8, §1, derde lid	Op advies van VVP, VVSG en SERV wordt in artikel I.8 opnieuw de bepaling van artikel 19 openbaarheidsdecreet opgenomen, die vastlegt wie op lokaal niveau bevoegd is om de beslissingen over toegang tot bestuursdocumenten te nemen
I.10	In artikel I.10 werd op advies van de SERV een verwijzing naar artikel III.87 toegevoegd ten behoeve van de leesbaarheid
II.11	De uitzondering op de verplichting van overheidsinstanties om te communiceren in overeenstemming met het beleid van de hele Vlaamse overheid, werd op advies van de SERV uitgebreid tot alle Vlaamse adviesorganen
II.25 en II.46	Naar aanleiding van het advies van VVSG werd in artikel II.25 en II.45, §1, voor de duidelijkheid expliciet toegevoegd dat de verbetering van bestuursdocumenten alleen betrekking kan hebben op de persoonsgegevens van de aanvrager
II.36	Op advies van VVSG en SERV werd de uitzonderingsregeling voor universiteiten en hogescholen wat betreft toegang tot bestuursdocumenten uitgebreid tot alle erkende wetenschappelijke inrichtingen
II.40	Artikel II.40, tweede lid, werd op advies van VVSG opnieuw geformuleerd zoals in artikel 18, tweede lid, van het openbaarheidsdecreet: instanties zijn verplicht om specificatie van de aanvraag te verzoeken en daarbij – als dat mogelijk is - aan te geven welke gegevens ontbreken.
III.67	Op advies van de SERV wordt in artikel III.67 toegevoegd dat overheidsinstanties via gegevensinitiatoren gegevens bij de burger kunnen opvragen.
III.70	Op advies van de SERV wordt in artikel III.70 een regeling voor functionarissen voor gegevensbescherming toegevoegd
III.93	In artikel III.93, tweede lid, werd op advies van VLOR en SERV een zin toegevoegd om de verhouding tussen titel III, hoofdstuk 3, afdeling 7, van het bestuursdecreet en de oprichtingsdecreten van de strategische adviesraden decretaal te verankeren: de bepalingen van het bestuursdecreet gelden voor wat niet in het oprichtingsdecreet geregeld is.
III.95	Op advies van de SERV werd artikel III.95 zo geformuleerd dat er geen onduidelijkheid over kan bestaan dat het maatschappelijk middenveld altijd

	vertegenwoordigd moet zijn in een strategische adviesraad.
III.98	Artikel III.98 werd aangepast op advies van VLOR in die zin dat de Vlaamse Regering de leden van de strategische adviesraden ontslaat op verzoek van de middenveldorganisaties. Dit is het spiegelbeeld van artikel III.95, §1, dat de benoeming van de leden van de strategische adviesraden regelt.
III.105	In artikel III.105 werd de zinsnede "bij het begin van elk parlementair jaar" geschrapt omdat de meeste strategische adviesraden hun werkprogramma per kalenderjaar opstellen.
III.116	In artikel III.116, tweede lid, 1°, wordt op advies van de SERV het woord "burgers" vervangen door "iedereen" omdat het inderdaad niet de bedoeling is overheidsinstanties uit te sluiten.
III.119	Op advies van SERV wordt artikel III.119 aangepast in die zin dat besluiten van de Vlaamse Regering die genomen worden op grond van artikel III.118 pas uitwerking hebben nadat ze bekrachtigd werden bij decreet.

5. Totstandkomingsprocedure

De totstandkoming van het groenboek bestuur en het witboek open en wendbare overheid zijn onder 2. Situering opgenomen.

- **Goedkeuringsprocedure bestuursdecreet**

De goedkeuringsprocedure van het ontwerpdecreet is als volgt verlopen:
1. *22/12/17: 1e principiële goedkeuring VR voorontwerp van bestuursdecreet*
2. *09/03/18: 2de principiële goedkeuring VR*
3. *04/05/18: definitieve goedkeuring VR ontwerp van bestuursdecreet*

- **Afstemming met voorontwerp van decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de algemene verordening gegevensbescherming**

De goedkeuringsprocedure van voorliggend bestuursdecreet kruist de goedkeuringsprocedure van het decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.
Dit laatste decreet bevat wijzigingsbepalingen, onder meer aan de bestaande bestuurlijke decreten die in het bestuursdecreet worden opgenomen. Over deze wijzigingen werd vooraf afgestemd. Het bestuursdecreet houdt dus reeds rekening met deze voorgestelde wijzigingen.

- **Omzetting Richtlijn EU 2016/2102 over webtoegankelijkheid**

Via het bestuursdecreet wordt de omzetting van Richtlijn EU 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties gerealiseerd. Als bijlage 2 bij de memorie van toelichting is een omzettingstabel toegevoegd. Het bestuursdecreet zal om die reden dan ook aangemeld worden bij de Europese Commissie.

- **Uitvoeringsbesluiten**

Ter uitvoering van het bestuursdecreet moeten verschillende bestaande besluiten van de Vlaamse Regering worden aangepast en moeten een aantal nieuwe uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering worden opgemaakt. Bij de regelgevingsagenda's bij de beleidsbrieven algemeen regeringsbeleid en bestuurszaken 2018-2019 zal een meer gedetailleerd overzicht en planning worden opgemaakt. De inwerkingtreding van het

bestuursdecreet en van de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten wordt op mekaar afgestemd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

TITEL I. ALGEMENE BEPALINGEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Deze bepalingen behoeven geen commentaar

Hoofdstuk 2. Definities

Afdeling 1. Definities met betrekking tot het toepassingsgebied

Art. I.3.

De decreten die in het bestuursdecreet opgenomen zijn, hebben allemaal uiteenlopende toepassingsgebieden. Eén van de doelstellingen van het bestuursdecreet is de toepassingsgebieden zoveel mogelijk harmoniseren en op mekaar afstemmen. Eén toepassingsgebied voor alle bepalingen in het bestuursdecreet is niet haalbaar en niet wenselijk. Sommige verplichtingen moeten een zo breed mogelijk toepassingsgebied hebben omdat ze bijvoorbeeld grondrechten van burgers betreffen, voor andere verplichtingen is het belangrijk om een beperkter specifiek toepassingsgebied af te bakenen met het oog op rechtszekerheid en vermijden van inefficiëntie en overbodige administratieve lasten.

Het is wel belangrijk dat het toepassingsgebied op een zelfde manier en op basis van dezelfde begrippen wordt geformuleerd. Dat is tot nu toe niet altijd het geval: in de Vlaamse regelgeving worden soms uiteenlopende begrippen gebruikt om naar eenzelfde werkelijkheid te verwijzen of worden dezelfde begrippen in uiteenlopende betekenissen gebruikt. Daarom wordt hier een begrippenkader geïntroduceerd dat zo eenduidig mogelijk de inhoud van begrippen vastlegt en die verder in het bestuursdecreet (en bij voorkeur ook in alle andere regelgeving die de werking of organisatie van de Vlaamse overheid regelt).

Punt 1°
Het kernbegrip is "Vlaamse overheid". Het is op zich een groepsnaam voor een aantal andere instanties of groepen van instanties die op hun beurt gedefinieerd worden in dit artikel.

Het begrip Vlaamse overheid is heel ruim opgevat: het omvat zowel instanties die behoren tot de uitvoerende macht (de Vlaamse Regering en de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering, de Vlaamse administratie en de andere Vlaamse openbare instellingen) als instanties die behoren tot de wetgevende macht (het Vlaams Parlement en zijn instellingen), als adviesorganen (zowel de adviesorganen die binnen de Vlaamse administratie worden opgericht als adviesorganen die onafhankelijk van die administratie worden opgericht), als de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Onder de aan het Vlaamse Parlement verbonden instellingen (punt 1°, a) wordt op dit moment verstaan:
- Vlaamse Ombudsdienst
- Kinderrechtencommissariaat
- Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie

Onder de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement (punt 1°, b) valt momenteel alleen de VREG die bij decreet van 25 november 2016 omgevormd

van een publiekrechtelijke EVA tot een "autonome dienst met rechtspersoonlijkheid" "die onder toezicht staat van het VP.

De VREG is een instelling "onder toezicht van" het Parlement geworden, maar is niet "verbonden aan" het VP, zoals ombudsdienst, kinderrechtencommissariaat en vredesinstituut (die itt VREG geen rechtspersoonlijkheid hebben; het statuut van hun personeel en hun begroting worden wel door het VP goedgekeurd, ze zijn gehuisvest in de gebouwen van VP).

De begrippen "Vlaamse administratie" (punt 1°, d) en "Vlaamse adviesorganen" (punt 1°, g) worden respectievelijk in punt 2° en 3° verder gedefinieerd.

De provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen (punt 1°, e) worden afzonderlijk opgenomen, als een specifieke categorie van regeringscommissarissen van de Vlaamse Regering.

Onder de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie punt 1°, f) worden op dit moment verstaan:

- Vlaamse openbare instellingen van het type A: (vermeld in art. 4, §1, 2°, c), Rekendecreet)
  - Fonds Flankerend Economisch Beleid - Hermes;
  - Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector - FIVA;
  - Fonds Culturele Infrastructuur - FoCI;
  - Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven - FFEU;
  - Garantiefonds Huisvesting;
  - Grindfonds;
  - Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant;
  - Pendelfonds;
  - Rubiconfonds;
  - Topstukkenfonds;
  - Vlaams Brusselfonds;
  - Vlaams Fonds voor de Lastendelging - VFLD;
  - Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - VLIF;

- Vlaamse openbare instellingen van het type B: (vermeld in art. 4, §1, 2°, d) Rekendecreet)
  - Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening - de Watergroep;

- Vlaamse openbare instellingen sui generis: (vermeld in art. 4, §1, 2°, e) Rekendecreet)
  - Vlaams Fonds voor de Letteren - VFL;
  - Vlaamse Radio en Televisie - VRT;
  - nv Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek - VITO;

- eigen vermogens: (vermeld in art. 4, §1, 2°, f) Rekendecreet)
  - Eigen vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek - ILVO;
  - Eigen vermogen Flanders Hydraulics;
  - Eigen vermogen Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek - INBO;
  - Ondersteunend centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos - ANB;
  - Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen - AIV.

- de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen die opgericht werden als naamloze vennootschap en die vanwege de aard van hun activiteiten niet tot de Vlaamse administratie gerekend worden:

  - Participatiemaatschappij Vlaanderen;

- Limburgse Reconversiemaatschappij;
- Vlaamse Participatiemaatschappij;
- Vlaams Energiebedrijf;
- Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen;
- Vlaamse Havens.

Onder de "Vlaamse administratieve rechtscolleges" (punt 1°, h) worden op dit moment verstaan:

- De Vlaamse bestuursrechtscolleges die onder het decreet van 4 april 2014 vallen:
- het handhavingscollege, opgericht bij artikel 16.4.19, § 1, eerste lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
- de Raad voor Vergunningsbetwistingen, opgericht bij artikel 4.8.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en waaraan tevens bevoegdheden toegekend worden bij artikel 105 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, opgericht bij artikel 202 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011;

- De andere Vlaamse administratieve rechtscolleges:
- Raad voor studievoortgangsbetwistingen
- Beroepscommissie voor tuchtzaken voor de lokale besturen

Punt 2°

De Vlaamse administratie is het geheel van departementen, intern verzelfstandigde agentschappen (met en zonder rechtspersoonlijkheid) en extern verzelfstandigde agentschappen (publiekrechtelijk en privaatrechtelijk vormgegeven).
Daarnaast zijn er 2 sui generis instanties, de dienst voor de bestuursrechtscolleges en de onderwijsinspectie, die ook tot de Vlaamse administratie gerekend worden.
Deze instanties worden opgenomen in het organisatiebesluit (het BVR van 3 juni 2006 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie) dat zal aangepast worden aan het bestuursdecreet.

Op dit moment wordt verstaan onder:

a) departementen:
- Kanselarij en Bestuur
- Financiën en Begroting
- Buitenlandse Zaken
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Onderwijs en Vorming
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Cultuur, Jeugd en Media
- Werk en Sociale Economie
- Landbouw en Visserij
- Mobiliteit en Openbare Werken
- Omgeving

b) intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid:
- Audit Vlaanderen; (KB)
- Agentschap Overheidspersoneel; (KB)
- Agentschap Facilitair Bedrijf; (KB)
- Agentschap Binnenlands Bestuur.(KB)
- agentschap Informatie Vlaanderen; (KB)
- Vlaamse Belastingdienst (FB)
- Agentschap Innoveren en Ondernemen (EWI)

- Agentschap voor Onderwijsdiensten; (OV)
- Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. (OV)
- Zorg en Gezondheid; (WVG)
- Jongerenwelzijn; (WVG)
- Zorginspectie. (WVG)
- Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (LV)
- Agentschap Wegen en Verkeer; (MOW)
- Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust. (MOW)
- Vlaams Energieagentschap; (OMG)
- Agentschap voor Natuur en Bos; (OMG)
- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (OMG)
- Wonen-Vlaanderen; (OMG)
- Onroerend Erfgoed; (OMG)

c) intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid:
- Toerisme Vlaanderen (BuZa)
- Kind en Gezin; (WVG)
- Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap; (WVG)
- Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (vroeger: Vlaams Zorgfonds); (WVG)
- Fonds Jongerenwelzijn; (WVG)
- Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden.(WVG)
- Sport Vlaanderen; (CJSM)
- Vlaamse Milieumaatschappij; (OMG)
- Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij; (OMG)

d) extern verzelfstandigde agentschappen naar publiek recht:
- het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen; (BuZa)
- Agentschap Plantentuin Meise. (EWI)
- Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (OV)
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel; (WVG)
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem; (WVG)
- Vlaamse Regulator voor de Media (CJSM)
- Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding; (WSE)
- Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen; (WSE)
- Vlaamse Landmaatschappij; (OMG)
- Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn; (MOW)
- De Vlaamse Waterweg NV (MOW)
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende-Brugge; (MOW)
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Kortrijk-Wevelgem; (MOW)]
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen; (MOW)
- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen; (OMG)
- Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg
- Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid

e) extern verzelfstandigde agentschappen naar privaatrecht
- de Rand (vzw) (KB);
- Muntpunt (vzw) (KB);
- Toegankelijk Vlaanderen (private stichting) (KB);
- Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel (Vlaanderen connect.) (vzw) (KB);
- Agentschap Integratie en Inburgering (private stichting) (KB);
- ESF-Agentschap (vzw) (WSE);
- Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (vzw) (LV);
- KMSKA (vzw) (CJSM).

De privaatrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen die opgericht werden onder de vorm van een NV vallen, vanwege de aard van hun activiteiten, niet onder de definitie "Vlaamse administratie" maar wel onder "Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie" (cf. supra artikel I.3, 1°, f). Het gaat (op dit moment) om de volgende agentschappen:

- Participatiemaatschappij Vlaanderen (EWI)
- Limburgse Reconversiemaatschappij (EWI)
- Vlaamse Participatiemaatschappij (EWI)
- Vlaams Energiebedrijf (EWI)
- Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen; (EWI)
- Vlaamse Havens. (MOW)

Diensten met afzonderlijk beheer worden voor deze definitie gerekend tot de instantie die de dienst beheert.

Punt 3°

a) Op dit moment wordt onder "strategische adviesraden" verstaan:

SAR met rechtspersoonlijkheid:

- SERV (KB);
- Vlaamse Onderwijsraad (OV);
- Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (OMG);
- Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed;(OMG);

SAR bij de rechtspersoon SERV (dus zonder eigen rechtspersoonlijkheid):

- Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid; (WVG)
- Mobiliteitsraad van Vlaanderen; (MOW)
- Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij; (LV)

SAR zonder rechtspersoonlijkheid:

- Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media bij het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, (CJSM)
- Vlaamse Woonraad bij het agentschap Wonen-Vlaanderen (OMG).

b) De andere raden worden gedefinieerd naar analogie met de definitie van artikel 2, §2, van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid (hierna mep-decreet te noemen): het zijn de organen die voldaan aan 3 cumulatieve criteria: de wijze van oprichting (bij wet, decreet of besluit), de opdracht van het orgaan (hoofdzakelijk advies verlenen), en de begunstigden van het advies (het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de Vlaamse administratie).

Het meest recente overzicht van adviesorganen is te vinden in het gecoördineerde antwoord op de schriftelijke vraag nr. 215 (2016-2017)

Punt 4°

De definitie van het begrip "lokale besturen" is gebaseerd op artikel 4 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur (hierna openbaarheidsdecreet te noemen) en artikel 2 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna e-gov-decreet te noemen), maar de terminologie is geactualiseerd en aangepast aan het recente decreet lokaal bestuur.

De nieuwe formulering van intergemeentelijke samenwerkingsvormen in punt e) sluit de intergemeentelijke onderwijsvereniging, opgericht bij decreet van 26 november 2008 ui. Daarom wordt die expliciet toegevoegd in punt f).

Punt 5°

Het begrip privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak" komt overeen met het begrip "publiekrechtelijke instelling" dat gebruikt wordt in een aantal recente Europese richtlijnen (overheidsopdrachten, webtoegankelijkheid, hergebruik ...) :

„publiekrechtelijke instelling": instellingen die voldoen aan alle volgende kenmerken:
a) ze zijn opgericht voor het specifieke doel te voorzien in andere behoeften van algemeen belang dan die van industriële of commerciële aard;
b) zij bezitten rechtspersoonlijkheid
c) zij worden merendeels door de staats-, regionale of lokale overheidsinstanties of andere publiekrechtelijke lichamen gefinancierd,
of hun beheer staat onder toezicht van deze instanties of lichamen,
of zij hebben een bestuurs- leidinggevend of toezichthoudend orgaan waarvan de leden voor meer dan de helft door de staat, de regionale of lokale overheidsinstanties of andere publiekrechtelijke instellingen zijn aangewezen;" (art. 2.4. richtlijn overheidsopdrachten).

De term "publiekrechtelijke instelling" wordt niet gebruikt in het bestuursdecreet omdat die onduidelijkheid schept over de inhoud van het begrip: het gaat per definitie niet om instellingen die opgericht zijn conform het publiekrecht.

Onder de definitie vallen alleen rechtspersonen die zijn opgericht om een publieke taak, die niet van commerciële of industriële aard is, uit te oefenen, en waarin de overheid zeggenschap heeft. Deze zeggenschap kan 3 vormen aannemen: meerderheidsfinanciering (via kapitaalsinbreng of via subsidiëring), controle op beheer of meerderheidsstemrecht in de organen.

De definitie van privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak wijkt dus op een aantal punten af van artikel 3, 1°, b) en c) van het openbaarheidsdecreet:
- ze sluit natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen en groeperingen van rechtspersonen uit. Voor het bestuursdecreet vallen natuurlijke personen en feitelijke verenigingen alleen onder het toepassingsgebied in de mate dat het milieu-instanties zijn (punt 6°);
- het onderscheid tussen instanties die belast zijn met een publieke taak en instanties die een taak van algemeen belang behartigen wordt verlaten;
- ze voert een nieuw criterium voor overheidsinvloed toe: meer dan 50% financiering door de overheid.

Andere aspecten sluiten, niettegenstaande de aangepaste terminologie inhoudelijk volledig aan op artikel 3, 1°, b) van het openbaarheidsdecreet. Zo ligt het bijvoorbeeld niet in de bedoeling van de decreetgever om een ruimere invulling te geven aan "beheer onder toezicht" zoals vermeld in het nieuwe artikel, dan aan "in hun werking bepaald en gecontroleerd worden" zoals vermeld in artikel 3 van het openbaarheidsdecreet. Ondanks de veranderde terminologie gaat het om hetzelfde "organiek" criterium. Hiermee plaatst de decreetgever zich op de lijn van de rechtspraak van de Raad van State die in haar arrest nr. 221.642 van 6 december 2012 oordeelde dat het criterium vereist dat er een organieke verbondenheid is tussen de overheid en de instelling, waarvan maar sprake kan zijn als "de instelling ingevolge de overheidsinmenging in de werking als het ware een verlengstuk van de overheid wordt". In de concrete casus oordeelde de Raad van State dat de Katholieke Universiteit Leuven, aangezien ze op privé-initiatief is opgericht en aangezien de overheid niet het recht heeft tussen te komen in het bestuur en dus niet deelneemt aan het bestuur, niet voldoet aan het criterium van artikel 3, 1°, b), van het openbaarheidsdecreet. Het feit dat de instelling zich moet houden aan de regelgeving

inzake subsidiëring, kwaliteitsbewaking en gelijkwaardigheid van diploma's, volstaat volgens de Raad van State niet om aan dit criterium te voldoen.

Er is gekozen voor de Europese bewoordingen omdat ze, in tegenstelling tot veel andere bestaande omschrijvingen van deze categorie instellingen, bijkomende concrete criteria bevat die bovendien door de rechtspraak (voornamelijk van het Hof van Justitie) op een consistente manier verder ingevuld werden.

De meeste criteria zijn niet voor interpretatie vatbaar. Op de twee minder concrete criteria (5°, a), en 5°, c) 3°) wordt hieronder verder ingegaan:

** Ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn*

Het criterium" bevat 3 onderdelen:
1° Opgericht zijn met specifiek doel ...
Deze vereiste wordt door het Hof van Justitie ruim ingevuld: een entiteit die niet is opgericht met dit doel maar naderhand dergelijke behoeftenvoorziening op zich heeft genomen valt onder het toepassingsgebied "mits objectief kan worden vastgesteld dat ze deze behoeftenvoorziening op zich heeft genomen".

2° te voorzien in behoeften van algemeen belang
Een universele definitie van het begrip "behoefte van algemeen belang" bestaat niet, het wordt geval per geval ingevuld door de rechtspraak.
Enkele voorbeelden uit de casuïstiek van het Hof van Justitie: het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval, het beheer van nationale bossen en de opbouw van de bosnijverheid, het beheer van een universiteit, openbare telecommunicatienetwerken, sociale woningbouw, lijkbezorging, het ontwikkelen van onroerende goederen in opdracht van een stad m.h.o.o. terbeschikkingstelling aan technologieondernemingen, ...

Daaruit kunnen enkele indicaties afgeleid worden:
- de uitgeoefende activiteit komt – minstens onrechtstreeks – een ruimere gemeenschap van personen ten goede en is niet uitsluitend gericht op behoeften van welbepaalde personen
- er bestaat een verplichting voor de overheid om de activiteit te behartigen als derden dat niet doen
- de activiteit vertoont een band met de openbare ordehandhaving

3° die niet van industriële of commerciële aard zijn
Als een rechtspersoon voorziet in een behoefte van algemeen belang, moet nog onderzocht worden of die behoefte (en dus niet de rechtspersoon zelf) van industriële of commerciële aard is. Is dat het geval dan valt de rechtspersoon niet onder de definitie.

Hierover is een constante rechtspraak van het Hof van Justitie waaruit de volgende indicaties kunnen worden afgeleid: een activiteit behartigt behoeften (van algemeen belang) van industriële of commerciële aard als:
- er goederen of diensten op de markt worden aangeboden;
- er goederen of diensten aan commerciële ondernemingen worden aangeboden;
- de activiteit wordt uitgeoefend in concurrentie met andere spelers;
- er bestaat een winstoogmerk of er wordt gewerkt op basis van criteria van rendement, doelmatigheid en rentabiliteit;
- er is geen mechanisme of aanwijzing dat eventuele verliezen zullen gecompenseerd worden (dus: het economisch risico wordt door de rechtspersoon zelf)

Deze indicaties moeten gezamenlijk worden gehanteerd en tegenover mekaar afgewogen worden: het volstaat niet dat aan één van deze indicaties voldaan is om te besluiten dat de behoefte een commercieel of industrieel karakter heeft (en dus buiten het

toepassingsgebied valt) en omgekeerd is het niet zo dat het niet-vervuld zijn van één van de indicaties automatisch betekent dat de behoefte geen commercieel of industrieel karakter heeft.

** Ze staan, wat hun beheer betreft, onder toezicht van de Vlaams overheid, een lokale overheid of een andere privaatrechtelijke instelling met een publieke taak*

Een rechtspersoon die is opgericht met het specifieke taak te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn, valt pas onder de definitie als daarenboven aan één van de drie vormen van overheidszeggenschap voldaan is.

De kern van de criteria, vermeld in artikel I.3, 5°, c), is dat er een sterke afhankelijkheid van een instelling ten aanzien van de overheid of andere privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak is. Specifiek voor het criterium "toezicht op het beheer" oordeelde het Hof van Justitie dat het toezicht een afhankelijkheid van de betrokken instelling ten opzichte van de overheid moet scheppen die gelijkwaardig is aan die welke bestaat wanneer aan één van de twee andere alternatieve criteria is voldaan. Het is uitgesloten dat een loutere controle achteraf volstaat om aan dit criterium te voldoen, aangezien de overheid via een dergelijke controle de besluiten van de instelling per definitie niet kan beïnvloeden.

Het bepalende element om te kunnen spreken van een sterke afhankelijkheid van de overheid is of de overheid al dan niet de mogelijkheid heeft om door middel van haar toezicht de beslissingen betreffende het beheer van de rechtspersonen te beïnvloeden. Concrete voorbeelden van zaken die aanvaard worden als toezicht op beheer om aan het betreffende criterium te voldoen zijn:

- De minister oefent toezicht uit over de rechtspersoon en bezit daarbij de bevoegdheid om de rechtspersoon te ontbinden, om de bestuursorganen te schorsen en een voorlopige bewindvoerder aan te wijzen, dit weliswaar enkel in geval van ernstige onregelmatigheden, grove fout of nalatigheid. Dit alles impliceert volgens het Hof van Justitie echter een permanent toezicht aangezien enkel op die manier zware fouten of nalatigheden van de bestuursorganen op het spoor kunnen gekomen worden.
- De minister kan een bepaald beheersprofiel opleggen, hetzij door de instellingen te verplichten tot een minimum aan dynamisme, hetzij door als overdreven aangemerkte activiteiten te beperken.
- De overheid controleert niet alleen de jaarrekening, maar ook of het lopende beheer van de rechtspersoon cijfermatig correct, spaarzaam, economisch en doelmatig wordt gevoerd. Deze regering is voorts bevoegd om de kantoren en installaties van de rechtspersoon te bezoeken en over deze onderzoeken verslag uit te brengen bij een territoriaal lichaam dat via een andere vennootschap het maatschappelijk kapitaal in handen heeft.

Typische voorbeelden van privaatrechtelijke instanties met een publieke taak zijn: vzw's het kader van beheer sportinfrastructuur, in de culturele sector, toerisme, jeugdbeleid, kinderopvang ...

Punt 6°

De definitie van milieu-instantie is gebaseerd op de Europese richtlijn openbaarheid milieu-informatie 2003/4/EG en het verdrag van Aarhus. In tegenstelling tot in het openbaarheidsdecreet wordt het begrip "milieu-instantie" hier gedefinieerd als een restcategorie: onder deze categorie vallen alle instanties die niet tot een overheid behoren en geen privaatrechtelijke instelling met een publieke taak zijn, maar wel een openbare dienst met betrekking tot het milieu uitoefenen onder toezicht van een overheid of een privaatrechtelijke instelling met een publieke taak.

Ook natuurlijke personen, feitelijke verenigingen of groeperingen van rechtspersonen, kunnen onder deze definitie vallen.

Punt 7°

De definitie van externe overheden is overgenomen uit artikel 2, 11°, van het e-gov-decreet. Ze omvat alle overheden behalve die op Vlaamse of lokaal niveau.

Afdeling 2. Andere definities

Art. I.4.

Punt 1°: algemene verordening gegevensbescherming

Met het oog op de leesbaarheid wordt de algemene verordening gegevensbescherming verkort geciteerd in het bestuursdecreet.

Punt 2°: archiefinstelling

In de Europese richtlijnen met betrekking tot hergebruik en webtoegankelijkheid wordt de term 'archief' gebruikt. De term 'archief' kent echter verschillende betekenissen: enerzijds doelt het op de organisatie/instelling die bestuursdocumenten beheert en bewaart die niet langer administratief nuttig zijn, maar wel een zekere historische of wetenschappelijke waarde hebben en anderzijds doelt het op een bepaalde levensfase van bestuursdocumenten. In het bestuursdecreet wordt bewust geopteerd om de term archief in dit geval in te vullen met de betekenis die betrekking heeft op de organisatie/instelling.

Om te vermijden dat elke organisatie die bestuursdocumenten beheert of bewaart een archiefinstelling genoemd kan worden is er geopteerd om deze term duidelijk te definiëren. Er is bewust gekozen om te spreken van 'instelling waaraan bestuursdocumenten worden overgedragen ...' in plaats van 'overheidsinstantie waaraan bestuursdocumenten worden overgedragen'. De reden is dat ook private of federale instellingen bestuursdocumenten kunnen beheren en bewaren die onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid vallen van een overheidsinstantie.

Dit betekent ook dat de voorwaarden om onder deze definitie te vallen voldaan moeten zijn voor de instelling in zijn geheel en niet enkel voor onderdelen ervan zoals bijvoorbeeld een archiefdienst of een documentatiedienst van een bepaalde instelling. Deze voorwaarden zijn:

- De instelling ontvangt bestuursdocumenten door middel van een overdracht op basis van een wettelijke verplichting.
- Het bewaren van bestuursdocumenten waarvan de bewaartermijn verstreken is en de definitieve bestemming permanente bewaring is, geldt als belangrijkste taak van de instelling.

In het kader van bovenstaande voorwaarden is het van belang op te merken dat bovenstaande voorwaarden steeds bestuursdocumenten als onderwerp hebben.

Punt 3° bestuursdocumenten

De definitie is afgeleid uit art. 3, 4°, openbaarheidsdecreet, maar er is een accentverschuiving op twee punten:

1° de nadruk ligt op de inhoud (de informatie) en niet op de drager.

Het blijft uiteraard vereist dat de informatie beschikbaar is in een materiële vorm (de drager). De drager kan een papieren document, een elektronisch bestand (met inbegrip van gegevens vervat in geautomatiseerde informatieverwerking), een geluids- of beeldopname, ... zijn. Deze herformulering heeft geen uitbreiding van het toepassingsgebied tot gevolg.

Uit de herformulering van de definitie volgt bijvoorbeeld geen verplichting voor instanties om informatie op een drager te zetten als die informatie nog niet op een drager beschikbaar is.
In het bestuursdecreet hebben de termen "informatie" en "bestuursdocument" een verschillende betekenis: in (bijv.) art. II.1 en II.2 wordt "informatie" in de immateriële zin bedoeld: de verplichtingen om informatie te beheren en actief te verspreiden kunnen ook inhouden dat de overheidsinstanties nieuwe bestuursdocumenten moeten creëren, samenvoegen, coördineren, ...; als de term "bestuursdocument" wordt gebruikt (bijv in de hoofdstukken toegang, hergebruik, archief) gaat het uitsluitend om informatie die al "gematerialiseerd" is op een drager.

Voor zover daarover onduidelijkheid zou bestaan, wordt in respectievelijk artikel II.29, derde lid, en artikel II.55 bepaald dat instanties niet verplicht zijn om bestuursdocumenten (= informatie op een drager) te creëren, te verwerken of te analyseren. Ze zijn dus bijvoorbeeld niet verplicht om rapporten te trekken uit databanken om aan een aanvraag tot openbaarmaking of hergebruik te voldoen.

2° de term "beschikken" wordt vervangen door de term "bezitten". De term "beschikken wordt in de rechtspraak van de Raad van State in die zin geïnterpreteerd dat informatie die niet in het bezit is van een instantie maar die ze wel kan bekomen, informatie is waarover die instantie beschikt. (bijv: informatie die berust bij een onderwijsinstelling is informatie waarover Onderwijsinspectie 'beschikt'). Die interpretatie dreigt tot gevolg te hebben dat het toepassingsgebied van het openbaarheidsbesluit vrij onbegrensd wordt omdat bijvoorbeeld ook documenten van burgers, organisaties of ondernemingen die door overheidsinstanties kunnen opgevraagd worden, vatbaar worden voor openbaarmaking. De openbaarheidsplicht heeft in deze interpretatie ook tot gevolg dat overheidsinstanties gehouden zijn om informatie die ze niet bezitten elders op te vragen op vraag van een burger, wat een onredelijke uitbreiding van administratieve lasten voor zowel de overheidsinstantie als de betrokken (rechts)persoon tot gevolg zou hebben.

Dat neemt niet weg dat informatie die juridisch "bezit" is van een overheidsinstantie, maar die niet feitelijk in het bezit wel onder het toepassingsgebied blijft vallen. Bijvoorbeeld: bestuursdocumenten die overgedragen werden aan een depot of archiefinstelling blijven bestuursdocumenten die de instantie bezit. Deze verduidelijking was vroeger expliciet opgenomen in artikel 8, §2, van het openbaarheidsdecreet.
In de toelichting bij artikel III.80 wordt nog verduidelijkt dat een overheidsinstantie steeds de bestuurlijke verantwoordelijkheid blijft dragen voor het beheren en bewaren van de bestuursdocumenten die ze hebben opgemaakt of ontvangen uit hoofde van hun activiteiten of taken ter handhaving van hun rechten, of die zij hebben verworven van derden, gedurende de volledige levenscyclus van de creatie, verwerving of ontvangst tot aan de eventuele vernietiging. Dit betekent ook dat de bestuursdocumenten in kwestie wel fysiek overgedragen kunnen worden aan een depot of archiefinstellingen, maar dat ze steeds onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid blijven vallen en dus "bezit" blijven van de overheidsinstantie. Het is dus ook die overheidsinstantie, en niet het depot of de archiefinstelling, die beslist over de aanvragen tot openbaarmaking of hergebruik van de documenten die overgedragen werden voor permanente bewaring.

Een ander voorbeeld: als een overheidsinstantie op contractuele basis het beheer van bepaalde informatie heeft uitbesteed, bijvoorbeeld het beheer van personeelsdossiers aan een sociaal secretariaat, blijven die personeelsdossiers beschouwd worden als

bestuursdocumenten omdat de dossiers juridisch eigendom blijven van die overheidsinstantie.

Het spreekt vanzelf dat de definitie van het begrip bestuursdocument niet tot gevolg heeft dat alle documenten die in het bezit zijn van een personeelslid van een overheidsinstantie als bestuursdocumenten moeten beschouwd worden: documenten die niets te maken hebben met de publieke taak van de overheidsinstanties vallen er uiteraard niet onder: privé-documenten van personeelsleden (zie ook toelichting bij artikel II.30), documenten van instanties die naast een publieke taak ook andere activiteiten ontplooien die niet beogen te voorzien in een behoefte van algemeen belang, maar bijvoorbeeld zuiver commercieel karakter hebben, worden alleen als bestuursdocumenten beschouwd in de mate dat ze betrekking hebben op die publieke taak (zie bijv. ook art. I.12), ...

Ten overvloede, en om alle onduidelijkheid uit te sluiten: niet alle bestuursdocumenten zijn per definitie vatbaar voor openbaarmaking of hergebruik. Aanvragen moeten uiteraard getoetst worden aan de bepalingen van titel II, hoofdstuk 3, respectievelijk hoofdstuk 4.

Punt 4°: bibliotheek

Deze definitie is toegevoegd naar aanleiding van de richtlijn 2013/37/EU m.b.t. hergebruik en richtlijn 2016/2102 (EU) m.b.t. webtoegankelijkheid.
In richtlijn 2013/37/EU geldt voor bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen een afwijkend regime. Een definitie is nodig om te vermijden dat dit afwijkend regime ten onrechte zou toegepast worden. De definitie die geïntroduceerd worden houdt zo veel mogelijk rekening met wat bibliotheken onderscheidt. Het gaat hier net zoals bij musea ook om instanties en niet om de infrastructuur, voorziening of werkingsbeginselen. De voorwaarden om onder deze definitie te vallen moeten voldaan voor de instantie in zijn geheel en niet enkel voor onderdelen ervan zoals bijvoorbeeld een afdeling of dienst van een bepaalde instantie.

Punt 5°: burgers

De term "burgers" wordt in het bestuursdecreet heel ruim opgevat: hij omvat zowel natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen en groeperingen van rechtspersonen, zowel met winstgevend als niet-winstgevend doel. De term omvat dus ook ondernemingen, organisaties, verenigingen, feitelijke verenigingen, ...

In het bestuursdecreet wordt de term "burger" gebruikt om iedereen te omvatten die niet behoort tot een overheid (Vlaams, lokaal of extern) en geen privaatrechtelijke instelling met een publieke taak of milieu-instantie is.

Er is bewust gekozen voor een brede invulling van het begrip 'burger' (met inbegrip van rechtspersonen). Voor de toepassing van de bepalingen inzake openbaarheid en hergebruik worden milieu-instanties als "overheidsinstanties" beschouwd als ze milieu-verantwoordelijkheden, -functies of –diensten uitoefenen: in die hoedanigheid hoeven ze geen beroep te doen om de openbaarheids- of hergebruikregeling om toegang te krijgen tot overheidsinformatie of om die te hergebruiken. Als ze optreden in een andere hoedanigheid zijn ze geen overheidsinstanties en dus burgers.

Als het niet de bedoeling is andere overheden of privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak of milieu-instanties uit te sluiten, wordt de term "gebruiker" (cf. infra punt 5°) gehanteerd. Die term impliceert iedereen die betrokken is bij een bepaalde

dienstverlening van de overheid, zonder dat daarbij onderscheid gemaakt wordt tussen burgers en andere overheidsinstanties

Als er geen enkele uitsluiting of beperking is, wordt de term "iedereen" of "publiek" gebruikt.

Als het de bedoeling is iedereen te omvatten behalve de eerder genoemde, wordt de term "derde" gebruikt.

Punt 6°: gebruikers

Deze definitie is gebaseerd op artikel 2, 3°, e-gov-decreet.
Voor het onderscheid met het begrip "burger" zie supra, punt 4°.

Punt 7°: milieu-informatie

Deze definitie is overgenomen uit artikel 3, 5°, openbaarheidsdecreet, die gebaseerd was op de definitie in artikel 2.3 van het Verdrag van Aarhus en de richtlijn (EU) 2003/4/EG (toegang tot milieu-informatie)

Punt 8°: museum

Deze definitie is toegevoegd naar aanleiding van de richtlijn 2013/37/EU m.b.t. hergebruik en richtlijn 2016/2102 (EU) m.b.t. webtoegankelijkheid.
In richtlijn 2013/37/EU geldt voor bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen een afwijkend regime. Een definitie is nodig om te vermijden dat dit afwijkend regime ten onrechte zou toegepast worden. De voorwaarden om onder deze definitie te vallen moeten voldaan zijn voor de instantie in zijn geheel en niet enkel voor onderdelen ervan zoals bijvoorbeeld een afdeling of dienst van een bepaalde instantie.

Voor de definitie van museum worden elementen van de definitie van het International Council of Museums gebruikt: *"A museum is a non-profit, permanent institution in the service of society and its development, open to the public, which acquires, conserves, researches, communicates and exhibits the tangible and intangible heritage of humanity and its environment for the purposes of education, study and enjoyment."*.

Punt 9°: persoonsgegevens

Voor de definitie van persoonsgegevens wordt verwezen naar de definitie in de algemene verordening gegevensbescherming die luidt a.v.:
„persoonsgegevens": alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon („de betrokkene"); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identificator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon;".

Punt 10°: raad van bestuur

De definitie van "raad van bestuur" is overgenomen uit artikel 3, 1°, van het decreet deugdelijk bestuur, er is expliciet toegevoegd dat de raad van bestuur zijn bevoegdheden als college uitoefent.

Hoofdstuk 3. Toepassingsgebied

Art. I.5.

De decreten die in het bestuursdecreet opgenomen worden, hebben uiteenlopende toepassingsgebieden.
In het bestuursdecreet wordt niet naar een uniek toepassingsgebied voor alle bepalingen gestreefd, want dat is niet haalbaar en niet wenselijk.
Er wordt gekozen voor een pragmatische oplossing: het decreet is in principe van toepassing op alle instanties van de Vlaamse overheid, zoals gedefinieerd in artikel I.3, tenzij er een reden is om daarvan af te wijken (bijv. voor klachtendecreet, deugdelijk bestuur, ...).

In hoofdstuk 4 en 5 zal het toepassingsgebied van sommige bepalingen uitgebreid worden tot buiten de Vlaamse overheid. Deze werkwijze heeft het voordeel enerzijds dat het corpus van het decreet eenvoudiger en helderder kan geformuleerd worden, en anderzijds dat het eenvoudiger wordt voor de betrokken overheden/instellingen om te zien welke bepalingen op hen van toepassing zijn.

In het bestuursdecreet wordt de neutrale term "overheidsinstantie" (of instantie als er geen onduidelijkheid over kan bestaan dat overheidsinstantie bedoeld wordt) gebruikt om te verwijzen naar de entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen.
Dat laat toe dat de term gebruikt wordt in de betekenis van alle entiteiten van de Vlaamse overheid, gedefinieerd in artikel I.3, als het generieke toepassingsgebied geldt, of voor de entiteiten die vermeld zijn in het hoofdstuk of de afdeling als er een afwijkend toepassingsgebied geldt.

En, in functie van de uitbreiding van het toepassingsgebied in hoofdstuk 4 en 5, kan de term ook gelezen worden als lokale overheid, privaatrechtelijke instelling met een publieke taak of milieu-instantie.

Er wordt de voorkeur gegeven aan de term "overheidsinstantie" ipv "bestuursinstantie" enerzijds omdat de term ook instanties omvat die geen onderdeel zijn van de uitvoerende macht (bijv. parlement) en anderzijds omdat de term een andere invulling heeft dan het begrip "bestuursinstantie" in het openbaarheidsdecreet.

Wat milieu-instanties betreft, kunnen ook natuurlijke personen of feitelijke verenigingen als een instantie beschouwd worden (zie artikel I.3, 6°).

Hoofdstuk 4. Lokale overheden

Art. I.6. tot I.10

In grote lijnen zijn op de lokale overheden de volgende bepalingen van toepassing:
- communicatie tussen burgers en overheid (art. I.6);
- individuele bestuurshandelingen (art. I.7);
- toegang tot bestuursdocumenten (art. I.8);
- hergebruik van overheidsinformatie (art. I.8);
- elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer (art. I.9);
- beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten (art. I.10).

In enkele gevallen gelden specifieke bepalingen voor de lokale overheden, bijv. artikel I.6, paragraaf 2 en 3.

De meeste van de hoger vermelde bepalingen waren in het verleden al van toepassing op de lokale overheden, met name de bepalingen in het openbaarheidsdecreet

(communicatie, toegang tot bestuursdocumenten, organisatie van het communicatiebeleid) en in het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie (hierna het decreet hergebruik te noemen).

Het toepassingsgebied van het decreet van 17 juni 2016 houdende de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie (hierna normendecreet te noemen, het archiefdecreet van 9 juli 2010 en gedeeltelijk ook het e-gov-decreet is uitgebreid tot de lokale overheden.

Een aantal nieuwe bepalingen zijn ook van toepassing op lokale overheden: geconsolideerde burgergerichte toegang (art. II.6), webtoegankelijkheid (art. II.16 en II.17), elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm (Titel II, hoofdstuk 2, afdeling 2 en 3)

Het bestuursdecreet bevat nog andere bepalingen die relevant zijn voor lokale overheden, bijvoorbeeld de bepalingen over het Stuurorgaan Vlaamse Informatie- en ICT-beleid, de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur, de raad voor Vlaamse openbare statistieken (organisatie van het statistiekbeleid), de strategische adviesraden omdat de lokale overheden in die organen (kunnen) vertegenwoordigd worden.

Het openbaarheidsdecreet bevatte ook een aantal bepalingen die uitsluitend betrekking hebben op de lokale overheden: deze bepalingen zijn in het bestuursdecreet opgenomen in artikel I.6, §2 en §3 en in artikel I.8, §1, derde lid.

Artikel I.8, §1, derde lid, neemt artikel 19 van het openbaarheidsdecreet gedeeltelijk over. Deze bepaling legt vast wie de beslissing neemt over aanvragen tot openbaarmaking of hergebruik van bestuursdocumenten. Het gaat hier in ruime zin over de persoon die de aanvraag behandelt: niet alleen het nemen van de eindbeslissing tot inwilliging of afwijzing, maar ook de beslissingen tot gedeeltelijke openbaarmaking, en de beslissing met betrekking tot de gevraagde vorm of formaat van de informatie, en het verzoek tot herformulering van de aanvraag.

Voor de lokale overheden wordt deze beslissingsbevoegdheid heel bewust buiten het politieke niveau gehouden. Om praktische reden werd geopteerd om de bevoegdheid toe te kennen aan een individueel persoon en niet aan een collectief van personen, gelet op de dwingende korte antwoordtermijn. De persoon aan wie de bevoegdheid door het decreet wordt verleend, kan zijn of haar bevoegdheid steeds uitdrukkelijk delegeren.

Hoofdstuk 5. Privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en milieu-instanties

Art. I.11 en I.12.

Een aantal bepalingen van het bestuursdecreet zijn ook van toepassing op privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en op milieu-instanties:
- de verplichting om informatie die nodig is voor hun taak accuraat te beheren, de verplichting om burgers kosteloos te informeren, de verplichtingen inzake webtoegankelijkheid (art. I.11)
- de bepalingen inzake toegang tot bestuursdocumenten en inzake hergebruik van overheidsinformatie (art. I.12).

Het gaat over bepalingen die genomen worden ter uitvoering van Europese richtlijnen en ter uitvoering van grondwettelijke gewaarborgde rechten, zodat er geen keuzevrijheid is wat betreft de afbakening van het toepassingsgebied. Bepaalde verplichtingen die de overheid heeft ten aanzien van de burger, worden zo fundamenteel geacht dat ze ook

opgelegd worden aan rechtspersonen die niet behoren tot de overheid, maar die opgericht zijn met een publiek doel (voldoen aan een behoefte van algemeen belang).

Wat betreft de toepassing van de bepalingen inzake toegang tot bestuursdocumenten en hergebruik van overheidsinformatie wordt in het tweede lid een beperking toegevoegd die aansluit bij het toepassingsgebied van het openbaarheidsdecreet van 26 maart 2004: de privaatrechtelijke instellingen die voor meer dan de helft gefinancierd worden door de overheid (maar waarin de overheid niet meer dan de helft van de stemmen heeft in de raad van bestuur, waarvan het beheer niet onder toezicht staat van de overheid) vallen alleen onder het toepassingsgebied wat de bestuursdocumenten betreft die betrekking hebben op beslissingen die derden binden.

Dat betekent bijvoorbeeld dat de onderwijsinstellingen van het vrij onderwijs (die volgens de Raad van State niet voldoen aan de criteria van artikel I.3, 5°, c) 2) of 3), – zie arrest nr. 221.642 van 6 december 2012 - maar eventueel wel aan artikel I.3, 5°, c) 1°)) alleen kunnen gehouden zijn hun documenten die betrekking hebben op resultaten van proeven en examens, of op de uitreiking van attesten en diploma's, ..., openbaar te maken of voor hergebruik beschikbaar te stellen binnen de decretale grenzen. Andere documenten, die bijvoorbeeld betrekking hebben op wetenschappelijk onderzoek of personeelsaangelegenheden, vallen buiten het toepassingsgebied. In artikel 44 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs, wordt één en ander geëxpliciteerd.

Het is belangrijk dat de overheidsinstantie die een privaatrechtelijke instelling met een publieke taak opricht, erin participeert, controleert of voor meer dan 50% financiert, die instelling informeert over de juridische verplichtingen die daarmee samenhangen ingevolge het bestuursdecreet of andere regelgeving.

TITEL II. RELATIE TUSSEN BURGERS EN DE OVERHEID

Hoofdstuk 1. Communicatie tussen burgers en overheid

In dit hoofdstuk worden de bepalingen inzake "actieve openbaarheid" van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur (hierna "openbaarheidsdecreet" te noemen) en van het decreet van 17 juni 2016 houdende de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie (hierna "normendecreet" te noemen) samengevoegd.

In de memorie van toelichting bij het normendecreet (Vl. Parl., 2015-2016, 486/1, p. 6) was al aangekondigd dat het de bedoeling was dat de bepalingen uiteindelijk zouden opgenomen worden in het bestuursdecreet.

In het Witboek Open en wendbare overheid ging de Vlaamse overheid het engagement aan om haar dienstverlening eenvoudig, helder en inclusief te maken en om bij de beleidsvorming in te zetten op meer interactie met de burger, op open, meer inclusieve consultaties.

Die engagementen worden gedeeltelijk verankerd in dit hoofdstuk van het bestuursdecreet:
- *We verankeren de verplichting van de overheid om burgers actief te informeren over beleid, regelgeving en dienstverlening.*
- *We leggen kwaliteitseisen op voor overheidscommunicatie.*
- *We garanderen dat de burger terechtkan bij een centraal contactpunt als hij informatie zoekt (no wrong door-principe). We stemmen de taken van de communicatieambtenaren en de klachtenambtenaren op elkaar af met het oog op een meer geïntegreerde klantenwerking.*

- *We zetten de richtlijn webtoegankelijkheid om: we maken de websites en apps van de Vlaamse overheid webtoegankelijk conform Richtlijn 2016/2102, we voorzien in de mogelijkheid om een melding in te dienen als een website van de Vlaamse overheid niet toegankelijk is, en we rapporteren over de voortgang van die webtoegankelijkheid.*
- *We organiseren de participatie van burgers: consultatieportaal en -platform als aanvulling op het centrale contactpunt in het decreet overheidscommunicatie.*
- *We verankeren de praktijk van het publiek maken van regeringsdocumenten als een standaard van actieve openbaarheid in het bestuursdecreet.*
- *We zorgen ervoor dat elke burger die voorstellen doet voor nieuw beleid of voor de verbetering van bestaand beleid, dienstverlening of regelgeving, binnen een redelijke termijn gepaste feedback krijgt. We maken wel een voorbehoud voor voorstellen die kennelijk onredelijk zijn (vergelijkbaar met het voorbehoud bij verzoeken tot openbaarheid en bij de indiening van klachten).*

Dit hoofdstuk regelt de communicatie tussen burgers en Vlaamse overheid. Sommige bepalingen zijn ook van toepassing op de communicatie van lokale overheden.
Het hoofdstuk is van toepassing op alle instanties van de Vlaams overheid in de mate dat ze communiceren namens de overheid.

Afdeling 1. Principes over informeren en participeren

Artikel II.1

Dit artikel poneert het principe van een goede actieve voorlichting door de overheid als basisrecht en als aspect van goed bestuur.
De bepaling komt overeen met artikel 28 van het openbaarheidsdecreet, gespecificeerd en geconcretiseerd door artikel 4 tot 6 normendecreet.

In het eerste lid wordt het algemene principe geponeerd dat overheidsinstanties informatie verschaffen
1° op eigen initiatief (= zonder dat burger er moet om vragen);
2° actief (= doel is dat informatie terecht komt)
3° als het nuttig, belangrijk of noodzakelijk is (= doelmatig).

Artikel II.8 legt nog een specifieke verplichting op voor informatie over regelgeving.

In het tweede lid wordt de nadruk gelegd op inclusie in de overheidscommunicatie: de overheid moet extra inspanning doen om moeilijk te bereiken doelgroepen te informeren over hun rechten en plichten en over de overheidsdienstverlening, en om hen te betrekken in participatieve beleidsprocessen.
De communicatie moet aangepast zijn aan de voorkennis van de doelgroep (zie ook art. II.10)
De planning van het communicatiebeleid en de keuze van aangepaste strategieën is een taak van de communicatieverantwoordelijken (zie art. III.64, tweede lid, en art. I.6, §3)

In het derde lid worden de minimumvereisten van informatieverspreiding vastgelegd. Meer specifieke voorwaarden (politieke en commerciële neutraliteit, ...) waaraan de communicatie moet voldoen, worden vastgelegd in de artikelen II.9 tot en met II.15

Informatie moet om te beginnen "correct, betrouwbaar en accuraat" zijn: betwistbare, vage of dubbelzinnige informatie kan worden ervaren als informatie die niet correct is en kan het imago en de betrouwbaarheid van de overheid schade toebrengen. Als informatie verspreid werd die onduidelijkheid kan scheppen, die verwarrend of fout is, wordt dit uiteraard onmiddellijk rechtgezet.

Dit criterium impliceert ook dat de informatie "evenwichtig" is: eenzijdigheid wordt vermeden, en de benadering doet recht aan de hoofdlijnen van elk vraagstuk, zonder bepaalde onderdelen ervan te overbelichten.
Dit criterium moet samen gelezen worden met artikel II.11 waarin wordt gespecificeerd dat alle informatie die verspreid wordt in overeenstemming moet zijn met het beleid van de hele Vlaamse overheid.

Ten tweede moet de informatie "relevant" zijn: de keuze van de informatie die wordt aangeboden is belangrijk. Die keuze kan blijken uit overwegingen van de overheid zelf of uitgaan van het belang van de burger.
De informatie moet ook "gericht" worden verspreid: een aspect van het beleid, de regelgeving, of de dienstverlening kan de gehele bevolking aanbelangen of (een) beperkte doelgroep(en), of beide. Er wordt telkens gericht gecommuniceerd met wie de boodschap aanbelangt.

Tenslotte moet de informatie "tijdig" verspreid worden: het tijdstip waarop de informatie wordt verstrekt is belangrijk: de burgers moeten tijdig (=op het ogenblik dat de informatie nodig of nuttig is voor de ontvanger) worden ingelicht om hun plichten te kunnen naleven of hun rechten te kunnen uitoefenen (zie ook artikel II.8, §2)
Met "systematisch" wordt bedoeld dat de voorlichting consequent en planmatig moet gebeuren, niet ad hoc. Dat is een opdracht van de communicatieverantwoordelijke (zie art. III.64).

Het vierde lid komt overeen met artikel 28, §2, van het openbaarheidsdecreet. Het is logisch dat een overheidsinstantie de bestuursdocumenten waarvan ze geen afschrift mag bezorgen als iemand daarom vraagt met toepassing van hoofdstuk 3, ook niet op eigen initiatief mag verspreiden of publiceren.

Het hoofdstuk is in principe van toepassing op alle instanties van de Vlaamse en lokale overheden maar de informatieplicht rust, zoals het eerste lid aangeeft, alleen op de instanties die beleid of regelgeving maken of die rechtstreekse diensten verlenen aan burgers. Voor de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen die de vorm van een naamloze vennootschap hebben, bijvoorbeeld de Vlaamse investeringsmaatschappijen, zouden de voorschriften van dit hoofdstuk de goede werking kunnen doorkruisen. Daarom worden ze uitdrukkelijk uitgesloten uit het toepassingsgebied.

Artikel II.2

Het eerste lid heeft betrekking op het beheren van informatie. Om aan hun informatieverplichtingen te kunnen voldoen, moeten overheidsinstanties ervoor zorgen dat ze over actuele, geordende en accurate informatie beschikken. Het gaat om een inspanningsverbintenis.

Deze bepaling komt overeen met artikel 30, eerste lid, openbaarheidsdecreet, maar wordt uitgebreid tot alle informatie. In het openbaarheidsdecreet was de verplichting beperkt tot milieu-informatie omdat de bepaling een gedeeltelijke omzetting was van de artikelen 5.1.a en 5.2 van het Verdrag van Aarhus en de artikelen 3.5 en 7.2 van de EU-richtlijn openbaarheid milieu-informatie. De verplichting geldt dus a fortiori voor de informatie die overeenkomstig artikel II.3 moet worden verspreid. De term "beschikken" wordt net zoals in artikel I.4, 3°, vervangen door "bezitten"

Het tweede lid bepaalt dat informatie van de overheid makkellijk raadpleegbaar moet zijn voor het beoogde doelpubliek via diverse kanalen en media. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de centrale website van de Vlaamse overheid.

Voor wat het centraal contact- en informatiepunt van de Vlaamse overheid betreft wordt verwezen naar de toelichting bij art. II.5 van het decreet.

Artikel II.3

Deze bepaling komt overeen met artikel 30, tweede lid, openbaarheidsdecreet die een gedeeltelijke omzetting was van de artikelen 5.1.a en 5.2 van het Verdrag van Aarhus en de artikelen 3.5 en 7.2 van de EU-richtlijn openbaarheid milieu-informatie.

De bepaling past het basisprincipe, vermeld in artikel II.1, eerste lid, toe op milieu-informatie.

Het tweede lid machtigt de Vlaamse Regering om nadere regels vast te leggen. Op dit moment zijn die regels vastgelegd bij besluit van 28 oktober 2005.

Met milieu-informatie wordt minimaal bedoeld:
1° teksten van internationale verdragen, conventies of overeenkomsten en van communautaire, nationale, regionale of lokale regelgeving met betrekking tot het milieu ;
2° beleidsmaatregelen, plannen en programma's met betrekking tot het milieu ;
3° voortgangsverslagen inzake de uitvoering van de onder 1° en 2° genoemde onderwerpen indien die door een orgaan zijn opgesteld ;
4° rapporten over de staat van het leefmilieu (zie de bepalingen in dit verband in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid);
5° gegevens of samenvattingen van gegevens afkomstig van het toezicht op activiteiten die gevolgen voor het milieu hebben of waarschijnlijk zullen hebben ;
6° vergunningen die belangrijke gevolgen hebben voor het milieu ;
7° milieu-effectbeoordelingen en risicobeoordelingen. (artikel 7, § 2, EU-richtlijn).
Het is niet nodig dat elke instantie verplicht is alle milieu-informatie actief te verspreiden. Zo kan het niet de bedoeling zijn dat de teksten van internationale verdragen door meerdere instanties gepubliceerd wordt. Bij uitvoeringsbesluit kan voor een gedifferentieerde aanpak gekozen worden.

Volgens de Richtlijn dient de milieu-informatie geordend te worden met het oog op een actieve elektronische verspreiding. De doelstelling inzake elektronische verspreiding wordt niet expliciet overgenomen, maar volgt wel uit artikel II.2, en in een uitvoeringsbesluit kunnen specifieke voorschriften worden opgelegd over de wijze waarop de informatie ter beschikking wordt gesteld.

Artikel II.4

De Vlaamse overheid werkt aan de uitbouw van één of meerdere gezamenlijke en centrale gegevensbronnen met identificatiegegevens en beschrijvende gegevens van overheidsdiensten, publieke actoren en de publieke dienstverlening in Vlaanderen. Het gaat concreet over zaken zoals de website of het standaard emailadres en/of telefoonnummer van een organisatie. Ook informatie over de kanalen die gekoppeld zijn aan bepaalde dienstverlening, behoort tot de basisinformatie.

Formele hoedanigheden zijn in beginsel de hoedanigheden of rollen die in regelgeving of beleid gedefinieerd en toegekend worden; bijvoorbeeld topkaderfuncties, communicatie-ambtenaren, vertrouwenspersonen, ambtenaren burgerlijke stand, stedenbouwkundig ambtenaren, enzovoort.

Dit resulteert in de ontwikkeling van twee nieuwe authentieke gegevensbronnen, namelijk het organisatieregister en het dienstverleningsregister. Deze maken deel uit van het stelsel van Vlaamse authentieke gegevensbronnen. Per overheidsdienst kan op die manier een overzicht worden geboden van de dienstverlening.

Lokale overheden, publiekrechtelijke instellingen en milieu-instanties zijn verplicht aan de uitbouw van deze gegevensbronnen mee te werken volgens de bepalingen van respectievelijk art. I.6 en I.11 van dit decreet. De bijhoudings- en beheersprocessen worden geautomatiseerd. In de geest van het 'once-only-principe' wordt informatie steeds zo dicht mogelijk bij de bron verzameld. De administratieve last voor alle partijen moet hierbij tot een minimum beperkt blijven. Nieuwe ontwikkelingen op het vlak van technologie worden hierbij maximaal ingezet.

Voor het inhoudelijke beheer zullen afspraken met alle partners worden gemaakt met betrekking tot redactierichtlijnen, detailniveau van de beschrijvingen en inhoudelijke koppelingen en metadatering. Stimuleren van hergebruik en vergelijkbaarheid van informatie over dienstverlening over de organisaties heen vormen hierbij het vertrekpunt.

De verzamelde data in de authentieke gegevensbronnen zal worden aangeboden voor hergebruik. Andere digitale applicaties kunnen zich dus enten op deze bronnen om de eigen informatie-architectuur en kwaliteit – en bijgevolg de dienstverlening zelf – te verbeteren.

De uitbouw hiervan zal stapsgewijs en thematisch gebeuren.

Artikel II.5

Eerste lid

De burger die op zoek is naar overheidsinformatie en -dienstverlening kan terecht op het centraal contact- en informatiepunt van de Vlaamse overheid. Via dit centraal contact- en informatiepunt wordt de burger toegeleid naar de dienstverlening. De burger met vragen wordt vlot verder geholpen via alle relevante communicatiekanalen (de centrale website van de Vlaamse overheid, mail, chat, telefonie, sociale media,...). Het feit dat dit artikel van overeenkomstige toepassing is op de lokale overheden (cfr. art. I.6) houdt in dat burgers ook met informatievragen die betrekking hebben op de lokale overheden bij het centraal contact- en informatiepunt van de Vlaamse overheid terecht kunnen.

Via de ingerichte informatiekanalen wordt een goede bereikbaarheid en vlotte toegang tot informatieverlening gegarandeerd. Via het centraal contact- en informatiepunt worden de burgers naar de juiste overheidsdienst of organisatie verwezen en krijgen ze antwoord op eenvoudige vragen over dienstverlening. Er wordt onder meer statusinformatie met betrekking tot lopende aanvragen voorzien en begeleiding bij het gebruik van digitale overheidsapplicaties waarin dienstverlening kan worden aangevraagd of opgevolgd. Informatievragen die het centraal contact- en informatiepunt niet zelf kan beantwoorden, worden doorgeschakeld of doorverwezen naar de bevoegde overheidsdienst. Ook de burger die op zoek is naar dienstverlening van de lokale of federale overheid, wordt op die manier naar die dienstverlening toegeleid.
Bevoegde instanties leveren de nodige informatie aan voor beantwoording van de vragen aan het centraal contact- en informatiepunt en/of makende nodige afspraken met het centraal contact- en informatiepunt over de manier van beantwoorden en de termijnen waarbinnen de burger een antwoord mag verwachten.

Het agentschap Innoveren en Ondernemen richt het specifiek "contact- en informatiepunt" in voor ondernemers en ondernemingen. Het agentschap doet dit dienstverlenend voor heel de Vlaamse overheid. De ondersteuning in haar functie door alle departementen en agentschappen is derhalve noodzakelijk. Hierbij maakt zij gebruik van diverse communicatiekanalen waaronder het gratis infonummer 0800 22 555. Het specifiek contact- en informatiepunt voor ondernemers en ondernemingen is aanvullend ten opzichte van het centraal contact- en informatiepunt.

Tweede lid

Het principe van artikel 7, eerste lid, openbaarheidsdecreet, dat de verplichting oplegde aan alle personeelsleden van de instanties om het publiek bij te staan bij het zoeken naar informatie geldt niet meer alleen voor burgers die op zoek zijn naar een bestuursdocument waarvan ze inzage of afschrift willen krijgen, maar wordt verruimd tot een generieke verplichting om burgers behulpzaam te zijn als ze informatie nodig hebben.
Het principe dat elk personeelslid behulpzaam moet zijn, verhindert uiteraard niet dat een instantie organisatorische maatregelen kan nemen in functie van een efficiënte werking en de informatierol bijvoorbeeld kan toewijzen aan een centrale voorziening binnen de instantie (zie ook art. III.66)

Derde lid

Het openbaarheidsdecreet en hergebruikdecreet bevatten de verplichting om een aanvraag door te sturen naar de bevoegde instantie als ze ingediend werd bij onbevoegde instantie. Die verplichting wordt nu ook decretaal verankerd voor gewone informatievragen en klachtenbehandeling.
Om te vermijden dat de vraag doorgestuurd wordt naar andere onbevoegde instantie (en burger van kastje naar de muur gestuurd wordt), kan de vraag ook doorgestuurd worden naar 1700. Deze mogelijkheid geldt evenwel niet voor aanvragen openbaarheid en hergebruik en voor klachten omdat daar dwingende antwoordtermijnen bestaan.

Vierde lid

Deze bepaling komt overeen met artikel 11, derde lid, normendecreet
Vragen naar informatie worden gratis beantwoord.
Wanneer bestuursdocumenten (ongeacht drager of medium) gevraagd worden, zijn de bepalingen van hoofdstuk 3 van toepassing, of van artikel 4 als de aanvrager het bestuursdocument wil hergebruiken).

Artikel II.6

Dit artikel is conform art. I.6, §1 van overeenkomstige toepassing op lokale overheden. In deze bepalingen omvat het woord "overheidsinstantie(s)" ook de lokale overheden.

De Vlaamse overheid wil de burger, dus zowel de natuurlijke personen als de ondernemingen en organisaties overeenkomstig artikel I.4.6°) de mogelijkheid bieden om via een virtueel gecentraliseerd kanaal een overzicht te krijgen van zijn gegevens en interacties met de overheid. De burger krijgt daarnaast ook inzicht in het gebruik van zijn gegevens door de overheid – voor persoonsgegevens een vereiste uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Wanneer de burger foutieve gegevens opmerkt of vragen heeft, kan hij deze onmiddellijk en eenvoudig melden.

Dit virtueel kanaal is domein- en bestuursniveau- overschrijdend en stelt de gebruiker dus centraal. Dit overzicht kan technisch geïntegreerd worden in een bestaande overheidswebsite. Het is dus geen nieuw apart op zich zelf staand elektronisch loket maar een functionaliteit van bestaande websites die toegang geeft tot het geheel aan overheidsdienstverlening. Door het inbouwen van dit overzicht wordt de identiteit van elke website of loket gerespecteerd.

Een geconsolideerde en burgergerichte toegang houdt in dat de gegevens getoond worden rekening houdende met het standpunt van de burger, waardoor gegevens uit verschillende bestuurslagen of uit verschillende organisaties die betrekking hebben op een specifiek domein samen getoond kunnen worden.

Een virtueel gecentraliseerd kanaal houdt in dat deze gegevens via een "plug in" of via specifieke software getoond kunnen worden op eender welke website. De plug in wordt toegevoegd door de beheerder van de website in kwestie om de burger toe te laten van daaruit ook het virtueel gecentraliseerde overzicht te raadplegen.

In functie van technische mogelijkheden en de haalbaarheid zal de burger al dan niet de mogelijkheid hebben om naast het volledige overzicht te kiezen voor een beperkt zicht op de gegevens die op hem / haar betrekking hebben.

Deze toegang via het virtuele gecentraliseerd kanaal bundelt ook de statussen van lopende aanvragen en overige procedures en maakt het mogelijk voor de burger deze op te volgen. Het doel is ook om de burger duidelijk te maken welke diensten of rechten (mogelijks) op hem/haar van toepassing zijn. De burger kan ofwel zelf het initiatief nemen om te weten welke dienstverlening op hem van toepassing is, of kan toestemming geven aan een overheid om geïnformeerd te worden over dienstverlening die op hem van toepassing is.

De burger wordt daarbij actief op de hoogte gesteld van aanpassingen van gegevens, aanpassingen van statussen, berichten over (mogelijks) toepasselijke dienstverlening en kan daarbij zelf aangeven welk type van meldingen hij/zij via welk kanaal wil ontvangen.

Het overzicht aan gegevens dat via deze toegang getoond worden, heeft betrekking op de gegevens van de Vlaamse overheid, lokale overheden en externe overheden. Met 'externe overheden' worden hier ook de dienstenintegratoren bij externe overheden bedoeld (bvb. dienstenintegratoren bij de federale overheid). In bepaalde gevallen zullen gegevens van externe overheden opgevraagd worden via de bevoegde (federale) dienstenintegrator(en).

Uiteraard kan de aanlevering van persoonsgegevens pas plaatsvinden met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, en in het bijzonder die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of deelstatelijk niveau verder zijn of worden gespecificeerd.

Via deze toegang zullen potentieel veel gegevens uit verschillende bronnen op een gebruiksvriendelijke manier opvraagbaar zijn. Vandaar ook de bepaling dat deze toegang niet bruikbaar is voor andere doeleinden dan het gebruik door de burger of zijn gemandateerde.

Het is niet aangewezen dat wanneer een toezicht-, inspectie- of auditdienst gegevens verzamelt omtrent een burger van wie vermoed wordt dat hij zich schuldig maakt aan een overtreding, deze laatste hieromtrent via dit kanaal wordt geïnformeerd. Zoniet zou de betrokkene in de mogelijkheid worden gesteld zijn onwettige praktijken gedurende een bepaalde periode te stoppen of bewijzen te doen verdwijnen zodat een verdere controle geen zin meer zou hebben. Artikel 23 van de AVG geeft de inspectiediensten de mogelijkheid om recht op o.a. inzage en verbetering niet in te willigen. Vandaar dat het vijfde lid uitdrukkelijk bepaalt dat de toegang niet geldt ten aanzien van de toezicht-, inspectie- en auditdiensten die met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de AVG gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de AVG, niet toe te passen bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon overeenkomstig de specifieke decretale bepalingen ter uitvoering van de voormelde verordeningsbepaling. Daarmee wordt bedoeld dat het telkens gaat om de inspectiebepalingen waarin reeds is voorzien dat de betrokken inspectiedienst conform die bepalingen kan beslissen dat de natuurlijke persoon bepaalde rechten niet kan uitoefenen. In die gevallen kan de burger evenmin via dit virtueel gecentraliseerd kanaal zijn rechten uitoefenen.

In samenwerking met de betrokken overheden wordt door het agentschap Informatie Vlaanderen bepaald welke gegevens belangrijk zijn voor burgers, alsook de wijze waarop de gegevens aangeleverd worden met een maximum aan efficiëntie. Het voorgaande geldt niet voor gegevens met betrekking tot rechtspersonen en natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer. De Vlaamse Regering dient aan de hand van een uitvoeringsbesluit te bepalen welke overheidsinstantie hiervoor verantwoordelijk is.

Om voldoende meerwaarde te creëren voor een burger is volledigheid belangrijk. We gaan ervan uit dat de meeste instanties vanuit deze bekommernis zullen aansluiten op deze toegang. Na verloop van tijd kan de Vlaamse Regering aan instanties van de Vlaamse overheid en lokale overheden de verplichting opleggen mee te werken aan het toegankelijk maken van deze gegevens via de in eerste lid bedoelde toegang. Andere verplichtingen kunnen betrekking hebben op het gebruik van generieke componenten of het volgen van standaarden.

Zoals reeds hierboven toegelicht, wordt ingevolge het zevende lid van artikel II.6. telkens in overleg met de betrokken overheidsinstanties de inhoud bepaald. M.a.w. de overheidsinstanties worden niet decretaal verplicht om gegevens en interacties via dit virtueel gecentraliseerd kanaal mee te delen aan de burger. Zo kan bv. de openbare omroep omwille van de specificiteit van haar opdracht en de verwerking van persoonsgegevens die hiermee gepaard gaat, zelf met betrekking tot de rechten van de gebruikers van de VRT ingevolge de AVG, bepalen op welke manier zij deze rechten inwilligt.

Enkel ingevolge het negende lid kan de Vlaamse Regering aan de hand van een besluit bepaalde overheidsinstanties verplichten mee te werken aan het toegankelijk maken van deze gegevens via de in eerste lid bedoelde toegang.

Artikel II.7

Dit artikel kadert in de evolutie naar een open actieve beleidsvoering en verankert het principe van een centraal consultatieplatform. Het gaat hier om consultatie over visienota's, conceptnota's, groen- en witboeken en over belangrijke voorontwerpen van decreet en ontwerpen van uitvoeringsbesluiten (via "notice en comment" maar ook over initiatieven van andere overheden met impact op Vlaamse bevoegdheden (bijv. EU) of eventueel over evaluatie van belangrijke bestaande decreten of besluiten.
Consultatie en participatie moeten maatwerk zijn. Dit artikel legt dus geen verplichting op om te consulteren. Het behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse Regering of de ministers om te beslissen of consultatie nuttig is in het besluitvormingsproces over een bepaald beleidsinitiatief.

De bepaling betekent dat als consultatie nuttig wordt geacht, het de bedoeling is dat participatie voor iedereen gemakkelijk toegankelijk moet worden gemaakt door een centraal consultatieplatform te voorzien. De bepaling impliceert ook dat de resultaten van de consultatie transparant moeten zijn. Principes over kwaliteitsvolle consultatie en feedback over resultaten kunnen door de Vlaamse Regering (bij omzendbrief) worden vastgelegd. Daarbij kan gedacht worden aan een verplichting om in de nota aan de Vlaamse Regering (voor ontwerpen van besluit) of in de memorie van toelichting (voor voorontwerpen van decreet) aan te geven welk gevolg aan de consultatie werd gegeven.

Nadere richtlijnen moeten in ieder geval rekening houden met de Aarhus-principes voor inspraak:
- beschikbare informatie over de inhoud van het beleidsinitiatief moet op toegankelijke wijze beschikbaar worden gesteld;
- de inspraak moet op een geschikt tijdstip worden georganiseerd;

- het betrokken publiek/de betrokken burgers moet reacties kunnen geven op het beleidsinitiatief, .
- alle ontvangen reacties en adviezen worden publiek gemaakt, als ze niet kennelijk onredelijk, inhoudsloos of beledigend zijn.

Artikel II.8

De bepaling van paragraaf 1 is momenteel ingeschreven in artikel 16/1, §1, bevoegdheidsbesluit van de Vlaamse Regering (BVR 25 juli 2014). Het is aangewezen deze verplichting decretaal te verankeren met het oog op de continuïteit van deze praktijk die kadert in een transparantere besluitvorming maar ook in ruimere participatie en consultatie. Onder meer ook alle visienota's, conceptnota's, groen- en witboeken, principieel goedgekeurde ontwerpregelgeving worden gepubliceerd.

De beslissingen van de VR worden gepubliceerd, samen met de bijhorende documenten:
- de nota's aan de VR en de documenten die door de VR goedgekeurd worden (ontwerp-besluit, (voor)ontwerpdecreet, conceptnota, ...);
- de mededelingen aan de VR samen met de documenten die aan de VR voorgelegd worden;
- de adviezen van adviesorganen.

Het is niet wenselijk of nuttig om alle bijlagen bij de nota's aan de VR systematisch te publiceren. De volgende documenten zullen niet worden gepubliceerd:
- interne adviezen en akkoorden (IF, begrotingsakkoord, akkoord minister van bestuurszaken;
- vertrouwelijke documenten, o.a. CV's, ...;
- voorgaande versies als er bis-, ter,...versies zijn;
- documenten bij agendapunten die uitgesteld of ingetrokken werden
- te omvangrijke documenten, kaarten, ...

Paragraaf 2 is een specificatie van het algemene principe van artikel II.1, eerste lid. Voor wat betreft het openbaarheidsdecreet, was er al een dergelijke verplichting ingeschreven in artikel 28, §1, eerste lid, in fine, ingevolge het Verdrag van Aarhus (artikel 3.3) en de Europese Richtlijn toegang milieu-informatie (artikel 3.5). Beleidsmatig is deze bepaling een invulling van het serv-advies over vaste verandermomenten voor regelgeving. De SERV is vragende partij voor een meer doorgedreven communicatiebeleid voor regelgeving. In de praktijk blijkt veel informatie niet (voldoende snel) terecht te komen bij de correcte doelgroep. Alle Vlaamse regelgeving wordt sowieso bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. De toegang tot de Vlaamse regelgeving wordt aanvullend nog vergroot door de terbeschikkingstelling van ontwerpregelgeving tijdens de goedkeuringsprocedure en door de terbeschikkingstelling van de gecoördineerde teksten via de Vlaamse codex. Op www.vlaanderen.be en andere kanalen wordt actief informatie gegeven over nieuwe en wijziging van bestaande regelgeving en dit conform de normen voor overheidscommunicatie.

De nieuwe decretale verplichting wil deze praktijken nog versterken en wil nog een stap verder gaan voor die Vlaamse regelgeving die rechten toekent of verplichtingen oplegt aan burgers. Voldoende kennis van een verplichting is een van de voorwaarden voor spontane naleving van regelgeving. Onderbenutting van (sociale) rechten is anderzijds al langer een probleem voor de effectiviteit van overheidsoptreden. Informatie moet voor deze regelgeving minstens via de centrale website (www.vlaanderen.be) beschikbaar zijn, maar kan ook via andere kanalen/websites ter beschikking worden gesteld. Op www.vlaanderen.be en andere overheidswebsites kan dit conform de principes van het webuniversum de vorm krijgen via een nieuwsrubriek 'wat verandert er voor u', zoals die vandaag in een aantal krantensites beschikbaar is.

In de praktijk zal dit een stapsgewijze verbetering van de overheidscommunicatie vergen. De publicatie van de informatie op de centrale website is een resultaatsverbintenis, de duidelijkheid van de informatie over rechten en plichten is slechts een inspanningsverbintenis.

De bepaling van paragraaf 3 is momenteel ingeschreven in artikel 16/1, §2, bevoegdheidsbesluit van de Vlaamse Regering (BVR 25 juli 2014). Ze bevat de instemming met de publicatie door de Raad van State van adviezen over ontwerpregelgeving die geen doorgang heeft gevonden.

De wet van 16 augustus 2016 tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, met het oog op de bekendmaking van de adviezen van de afdeling wetgeving, regelt de bekendmaking door de Raad van State van de adviezen van zijn afdeling wetgeving en van de bijhorende ontwerpteksten.
Voor de publicatie van het volledige adviezenbestand met betrekking tot ontwerpregelgeving van de gemeenschappen en gewesten is nog een initiatief nodig van de deelstaatregeringen:

Artikel 5/3, §2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de voormelde wet van 16 augustus 2016, bepaalt:
"§2. De adviezen aangaande voorontwerpen van decreet of ordonnantie die niet zijn ingediend, de amendementen erop, en aangaande ontwerpen van besluiten van gemeenschappen en gewesten die niet zijn bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, alsook de teksten van die voorontwerpen, amendementen en ontwerpbesluiten, worden slechts bekendgemaakt met de instemming van de betrokken gemeenschap of het betrokken gewest.".

Het behoort niet tot de bevoegdheid van de federale wetgever om eenzijdig de openbaarheid te regelen van adviezen van de Raad van State die zijn gegeven over teksten van de gemeenschappen en gewesten die geen doorgang hebben gevonden, en evenmin de openbaarheid van die teksten zelf. (zie advies RvSt nr. 57/690/AG van 6 oktober 2015, randnr. 19, 3°- St. Kamer, 2015-2016, 685/2). Daarom is deze uitdrukkelijke bepaling nodig

Met betrekking tot het tijdstip van bekendmaking:
De adviezen over Vlaamse regelgevingsdossiers die wel doorgang hebben gevonden worden bekendgemaakt nadat de teksten waarop ze betrekking hebben, gepubliceerd werden in het Belgisch Staatsblad (art. 5/2, derde lid, RvSt-wet). Voor teksten die niet definitief goedgekeurd werden en die dus ook nooit gepubliceerd zullen worden in het Belgisch Staatsblad, moet een ander (uiterste) tijdstip voor bekendmaking vastgelegd worden.

Voor de federale ontwerpregelgeving is dat tijdstip bepaald op "na de ontbinding van de Kamer van volksvertegenwoordigers" (artikel 5/3, §1, RvSt-wet). Voor de Vlaamse regelgevingsdossiers zal hetzelfde principe worden gehanteerd.

Afdeling 2. Normen voor overheidscommunicatie

Artikel II.9

De definitie "overheidscommunicatie" wordt overgenomen uit het normendecreet (art. 2, 2°) en bakent het toepssingsgebied "ratione materiae" van deze afdeling af.
Deze afdeling regelt alle vormen van overheidscommunicatie die tot doel hebben te informeren over het voorgenomen of gevoerde beleid, de houding en/of het gedrag te beïnvloeden, participatie bij het beleid te bevorderen.

Het gaat om communicatie met individuele burgers, bepaalde externe doelgroepen of met het publiek in het algemeen.

Overheidscommunicatie wordt in de regel gefinancierd met overheidsgeld, maar overheidsfinanciering is op zich geen criterium voor afbakening van het toepassingsgebied.

De normen gelden ook als overheid met andere overheden of derden samenwerkt, maar alleen wat haar aandeel in de communicatie betreft. En ze gelden ook voor de interne communicatie: personeelsleden van de overheidsinstanties worden in die situatie als "burger" beschouwd.

Artikel II.10

Deze bepaling komt overeen met artikel 3 van het normendecreet, maar werd beknopter geformuleerd.
De overheid communiceert in de standaardtaal, in principe in de Nederlandse standaardtaal behalve als de taalwetgeving het gebruik van een andere taal voorschrijft of toelaat.

Artikel II.11

Deze bepaling komt overeen met artikel 6, tweede en vierde lid, normendecreet.

De verplichting om correcte informatie te verspreiden (art. II.1, derde lid, 1°) houdt ook in dat ze in overeenstemming is met het beleid van de hele Vlaamse overheid. Dit is een expliciete aanwijzing voor de overheidsinstanties om hun boodschap te toetsen aan het algemeen beleid, zodat inconsequenties en dubbele boodschappen zoveel mogelijk worden voorkomen. Gelet op de noodzakelijke onafhankelijkheid van de (strategische) adviesraden ten aanzien van het beleid van de Vlaamse overheid, geldt de bepaling niet voor de (strategische) adviesraden.

De communicatie moet aangepast zijn aan de fase van de besluitvorming. Bij beleidscommunicatie mag er geen onduidelijkheid gelaten worden over de vraag of het om beslist of nog niet beslist beleid gaat. Ook in de fase van nog niet beslist beleid moet de overheidscommunicatie feitelijk van aard en zakelijk van toon zijn.

Artikel II.12

Deze bepaling komt overeen met artikel 7 normendecreet.
Ze beoogt de herkenbaarheid van de Vlaamse overheid en van haar verschillende instanties te verbeteren. Deze bepaling kadert in het 'merkbeleid', concreet gemaakt door de internationale en Vlaamse huisstijlgidsen en de omzendbrieven die door de Vlaamse Regering werden vastgelegd.

De Vlaamse huisstijlgids omvat een opdeling van de communicatie van de Vlaamse overheid in verschillende niveaus:

- niveau 1: corporate communicatie (met de Vlaamse overheid als afzender)
- niveau 2: thematische communicatie in Vlaanderen voor het brede publiek
- niveau 3: communicatie door entiteiten die in Vlaanderen permanent fysiek contact hebben met het grote publiek: VDAB, De Lijn, Kind & Gezin, GO! (centrale administratie), VRT (centrale administratie), Bloso, Vlaamse Opera, deSingel, Kasteel van Gaasbeek, KMSKA en andere Vlaamse Overheidskunstinstellingen (uitzondering op niveau 2)

In deze richtlijnen wordt rekening gehouden met de specifieke situatie en de specifieke taken van de verschillende instanties. Sommige types van communicatie, bijvoorbeeld de omroepprogramma's van de VRT, kunnen vrijgesteld worden van huisstijlverplichtingen, Voor (strategische) adviesorganen kunnen bijvoorbeeld specifieke richtlijnen worden die het mogelijk maken dat het verschil in perspectief tussen de standpunten van de overheid en die van de middenveldorganisaties ook zichtbaar is in communicatie door huisstijl en vormgeving.

Artikel II.13

Deze bepaling komt overeen met artikel 8, eerste lid, normendecreet. Er wordt expliciet toegevoegd dat deze norm alleen geldt als een instantie communiceert namens de overheid.
Dat betekent
1° Dat communicatie van individuele parlementsleden niet onder het toepassingsgebied valt, aangezien ze namens zichzelf spreken. Ze communiceren per definitie niet politiek neutraal. Alleen de voorzitter van het Vlaamse Parlement die, op basis van het reglement van het Vlaams Parlement, dat parlement naar buiten vertegenwoordigt en dus ook namens het Vlaams Parlement kan communiceren, valt onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk.
2° Dat communicatie van de leden van de Vlaamse Regering alleen onder het toepassingsgebied valt als ze optreden in hun ministeriële hoedanigheid. Alleen als ze duidelijk maken t.a.v. de burgers dat ze niet in die hoedanigheid communiceren, maar als politicus van een bepaalde partij, is (bijv.) de norm van politieke neutraliteit niet van toepassing.
3° dat o.a. strategische adviesraden die tot taak hebben onafhankelijke standpunten te vertolken niet in de uitoefening van deze taak belemmerd kunnen worden door de verplichting politiek neutraal te communiceren: ze communiceren in die hoedanigheid immers niet namens de Vlaamse overheid

Deze norm belet niet dat bij het vermelden van namen van parlementsleden of ministers eventueel naar hun partij wordt verwezen, maar discreet en voor zover dit een informatieve meerwaarde heeft.

Bij het gebruik van persoonlijke gegevens van politici, inclusief hun identificatiegegevens zoals alle soorten adressen is omzichtigheid geboden. Ook bij het inlassen van foto's of audiovisuele bijdragen van politici zal de overheid er over waken dat deze inlassing in de eerste plaats informatief is, en dat er geen publicitaire, eenzijdige of opiniërende indruk rond de persoon wordt gewekt.

Wat regeringsleden betreft, zijn de normen van toepassing op elke situatie en in elk mediatiek format waarin zij communiceren. Dat geldt ook voor medewerkers of woordvoerders die in naam van het regeringslid communiceren. Beleidscommunicatie wordt in de praktijk vaak verspreid via redactionele media, waar de regering rechtstreeks geen vat op heeft. Daarom is het belangrijk dat bij het aanreiken van informatie aan deze externe media de inhoud van het beleid centraal staat, en niet de bewindspersoon of zijn partij.

Het tweede, derde en vierde lid van artikel 8 normendecreet worden niet opgenomen, maar het blijft uiteraard zo dat personencultus van politici of het betrekken van partijpolitieke of ideologische standpunten in elke overheidscommunicatie te mijden is, en dat de voorzitter van het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse Regering bijzonder omzichtig moeten zijn in het gebruik van eigen overheidskanalen en producties van derden waar de overheid aan meebetaalt.

Artikel II.14

Deze bepaling komt overeen met artikel 9 normendecreet
Het vierde en vijfde lid van artikel 9 worden niet opgenomen: richtlijnen over de wijze waarop de naam moet vermeld worden van personen die bijgedragen hebben aan de communicatie van de overheid (communicatie-adviesbureaus, webdesigner, drukker, redactionele medewerkers, of de personen die foto's, tekeningen, teksten enzovoort gecreëerd hebben) en over de wijze waarop namen en logo's van externe partners moeten vermeld worden, kunnen opgenomen worden in de huisstijlgidsen.

De commerciële neutraliteit is een verworven gegeven in de overheidscommunicatie, in de zin dat de overheid zich in haar eigen communicatie in principe altijd onthoudt van reclame, in al haar mogelijke vormen zowel voor private personen, bedrijven, merken, specifieke producten of procedés. Publieke middelen kunnen niet worden ingezet om de commerciële belangen van deze of gene te behartigen.
Niettemin leeft de overheid niet onder een glazen stolp. Zo volgt de overheid ook de economische activiteiten en gaat die soms bijsturen, aanmoedigen of belonen. Sommige sectoren, zoals die van cultuur en zorg, hangen zelfs ruim af van subsidies van de overheid. Lokale besturen hebben soms overeenkomsten met private partners om bepaalde dienstverlening te doen voor burgers (bijv. leveranciers van warme maaltijden) of moeten soms doorverwijzen naar private bedrijven. In die gevallen zal het vermelden van namen onvermijdelijk zijn.
Maar ook dan mag de overheid de eerlijke concurrentie met de private sectoren niet vervalsen, en moet de vermelding beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de correcte informatie van de burgers.

Als open en pure reclame is verboden, geldt dit a fortiori voor verdoken of opzettelijk gecamoufleerde vormen ervan. Maar de overheid moet ook functioneren, en koopt daarvoor specifieke producten die automatisch in de aandacht kunnen komen.
Rond deze diensten of producten mag geen promotie worden gevoerd en er mag geen dominant commercieel belang aanwezig zijn.

Het verbod op reclame is niet van toepassing op de domeinen waarvoor specifieke decreten zijn uitgevaardigd, zoals voor reclame op de publieke omroep.
De overheid kan ook tegen betaling reclame toestaan in haar publicaties of andere media. Dit kan gaan van een beperkt aantal pagina's in drukwerken van de overheid, borden op voertuigen van het openbaar vervoer of op eigendommen van de overheid. De neutraliteit verplicht de overheid wel tot bescheidenheid en duidelijke afscheiding van de reclame, zodat nooit de indruk wordt gewekt datde overheid een kwalitatief standpunt inneemt tegenover bedrijven of private personen.".

Het vierde lid heeft, in tegenstelling tot het eerste tot en met derde lid, betrekking op situaties waarin de overheid voor haar communicatie samenwerkt met private personen, verenigingen enzovoort. Ook in dat geval gelden voor de overheid de normen voor de overheidscommunicatie. De overheid kan zich niet achter de samenwerking verstoppen om minder helder, accuraat of neutraal te communiceren. De overheid vermeldt dan in die overheidscommunicatie de namen en de logo's van de externe partners (de overheden of personen waarmee wordt samengewerkt). Hierbij geldt niet als afzonderlijke voorwaarde dat die informatie "relevant of noodzakelijk is voor de boodschap van de overheid", zoals in het tweede lid, maar wel dat de naams- en logovermelding gebeurt volgens de richtlijnen van de huisstijlgidsen van de Vlaamse overheid.

Artikel II.15

Deze bepaling komt overeen met artikel 10 normendecreet

Het staat de overheid vrij om van de publieke en private media gebruik te maken om haar communicatiedoeleinden te realiseren. Deze beslissing moet vooraf goed worden overwogen en de normen voor de overheidscommunicatie blijven onverminderd van kracht, in het bijzonder wat de herkenbaarheid en de neutraliteit van de boodschap betreft. De overheid kan via externe media ook bijzondere communicatievormen zoals publireportages aanwenden om de doelgroep te bereiken, als de inzet van andere communicatievormen niet zou volstaan en als die methodes niet bedrieglijk of misleidend zijn voor de ontvanger.
Onder de term 'externe media' vallen alle traditionele media (radio, televisie, geschreven pers) maar niet sociale media zoals Facebook, Twitter, YouTube, LinkedIn, enzovoort.

Bij de aankoop van externe mediaruimte leeft de overheid uiteraard de wetgeving inzake overheidsopdrachten na.

Deze bepaling geldt onverminderd de verplichtingen die privaatrechtelijk vormgegeven instanties hebben op grond van het verenigings- of vennootschapsrecht.

Afdeling 3. Toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties

Artikel II.16

Deze bepaling beoogt de omzetting van Richtlijn EU 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties. Voorlopig geldt de Europese norm EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Uiterlijk op 23 september 2018 moet de Europese Commissie bij uitvoeringshandeling technische specificaties vaststellen, die ten minste een toegankelijkheidsniveau vaststellen dat gelijkwaardig is met deze van de EN-norm.

Wat de onevenredigheid van de last betreft, verduidelijkt Overweging (39) van de richtlijn nog als volgt: "(...) *Overheidsinstanties moeten de in deze richtlijn uiteengezette toegankelijkheidseisen toepassen voor zover zij voor hen geen onevenredige last met zich brengen. Dit betekent dat het in gerechtvaardigde gevallen voor een overheidsinstantie redelijkerwijs onmogelijk kan zijn om specifieke content volledig toegankelijk te maken. (...) Onder maatregelen die een onevenredige last zouden, vormen, moet worden verstaan maatregelen die een overheidsinstantie een buitensporige organisatorische of financiële last zouden opleggen, of die afbreuk zou doen aan het vermogen van de instantie om haar doelstelling te verwezenlijken of informatie bekend te maken die nodig of relevant is voor haar taken en diensten, een en ander rekening houdend met het waarschijnlijke voor- of nadeel daaruit voor burgers, met name voor personen met een beperking. Bij de beoordeling van de mate waarin niet aan de toegankelijkheidseisen kan worden voldaan omdat zij een onevenredige last met zich zouden meebrengen, mag alleen rekening worden gehouden met legitieme redenen. Het ontbreken van prioriteit, tijd of kennis mogen niet als legitieme redenen worden beschouwd. Evenzo mogen er geen legitieme redenen zijn voor het niet leveren of ontwikkelen van softwaresystemen om de content op websites en mobiele applicaties op een toegankelijke wijze te beheren, aangezien er toereikende en aanvullende technieken beschikbaar zijn om aan de toegankelijkheidseisen van deze richtlijn te voldoen.*"

Het derde lid is een vertaling van artikel 7 van de Richtlijn. Artikel 7.2 van de richtlijn bepaalt dat de Europese Commissie uiterlijk op 23 december 2018 voorziet in een modelverklaring inzake toegankelijkheid.

Het vierde lid is ingeschreven om een eenvormige toepassing van de uitzonderingsmogelijkheid binnen de overheid te kunnen garanderen en laat ook toe specifieke criteria te voorzien voor onder meer publiekrechtelijke instellingen, waarop de bepalingen ingevolge titel I, hoofdstuk 3, van toepassing zijn, bijvoorbeeld specificaties wat de omvang van de voorziening betreft.

Artikel II.17

In dit artikel worden een aantal specificaties inzake het personele en materiële toepassingsgebied van de richtlijn overgenomen

Eerste lid
De richtlijn sluit de publieke omroep uit omdat dit volgens de EU beter samen met de private omroepen geregeld wordt, om de concurrentie niet te vervalsen. Overweging (23) van de richtlijn verduidelijkt: "*Het recht van personen met een beperking en van ouderen om te participeren en te integreren in het maatschappelijke en culturele leven van de Unie is onlosmakelijk verbonden met de beschikbaarheid van toegankelijke audiovisuele mediadiensten. Dat recht kan evenwel beter worden ontwikkeld in het kader van sectorspecifieke wetgeving of toegankelijkheidswetgeving van de Unie die ook voor de commerciële omroepen geldt, teneinde de voorwaarden voor een eerlijke concurrentie te waarborgen zonder afbreuk te doen aan de betekenis van audiovisuele mediadiensten voor het algemeen belang. Deze richtlijn mag derhalve niet van toepassing zijn op websites en mobiele applicaties van publieke omroepen.*" (tweede lid)

In het tweede lid wordt artikel 1.4 van de richtlijn opgenomen.
Punt 1°: Overweging (26) van de richtlijn verwijst bij wijze van voorbeeld naar Adobe Portable Document Format (PDF) en het documentenformaat van Microsoft Office of open source equivalenten daarvan.
Punt 3°: Overweging (29) van de richtlijn verduidelijkt: "*Als kaarten worden gebruikt voor navigatiedoeleinden kan, in tegenstelling tot geografische beschrijvingen, toegankelijke informatie nodig zijn om personen te helpen die visuele informatie of ingewikkelde navigatiefuncties niet correct kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor het lokaliseren van gebouwen of gebieden waar diensten worden aangeboden. Derhalve moet, in een voor de meeste gebruikers eenvoudige en leesbare vorm, een toegankelijk alternatief worden geboden, zoals postadressen en nabije haltes van het openbaar vervoer of de namen van plaatsen of gebieden, die meestal reeds voor de overheidsinstanties beschikbaar zijn.*"
Punt 6°: Overweging (30) van de richtlijn verduidelijkt: "*Ingesloten content, zoals ingesloten beelden of video's, moet onder deze richtlijn vallen. Soms worden websites en mobiele applicaties gemaakt waarop vervolgens extra content kan worden geplaatst, bijvoorbeeld een e-mailprogramma, een blog, een artikel waarop gebruikers commentaar kunnen plaatsen of toepassingen die door gebruikers aangeleverde content ondersteunen. Een ander voorbeeld is een webpagina, zoals een portaal of een nieuwssite met content die afkomstig is van verschillende contribuanten, of sites die op gezette tijden automatisch content uit andere bronnen opnemen, zoals automatisch ingevoerde advertenties. Dit soort van derden afkomstige content moet worden uitgesloten van het toepassingsgebied van deze richtlijn op voorwaarde dat deze niet door overheidsinstanties wordt gefinancierd of ontwikkeld en evenmin onder hun gezag staat. Deze content mag in beginsel niet worden gebruikt indien hij de werking van de op de betrokken websites of mobiele applicaties aangeboden overheidsdienst hindert of beperkt. Indien het doel van de content op websites of mobiele applicaties van overheidsinstanties bestaat in het organiseren van raadplegingen of forumdiscussies, kan die content niet als van derden afkomstige content worden beschouwd en moet hij derhalve toegankelijk zijn, uitgezonderd in het geval van content of bijdragen van gebruikers waarover de betrokken overheidsinstantie geen gezag heeft.*"

Hoofdstuk 2: Individuele bestuurshandelingen

Regelgeving waarin administratieve procedures worden vastgelegd verwijst vaak, wordt vaak verwezen naar formulieren en andere documenten die ondertekend moeten worden en verzonden via de post, al dan niet aangetekend. Zonder dergelijke regelgeving te

wijzigen, is vaak geen elektronische uitwisseling van berichten mogelijk of zorgt de invoering van elektronische uitwisseling van berichten voor rechtsonzekerheid. Ook het elektronisch opmaken van bestuursdocumenten is niet altijd evident omdat, bijvoorbeeld, aan een exacte elektronische kopie van een analoog bestuursdocument niet dezelfde bewijswaarde wordt toegekend als het origineel.
Om de elektronische uitwisseling van berichten mogelijk te maken, voorziet deze afdeling in een mandaat voor overheidsinstanties om, zonder eerst in de specifiek van toepassing zijnde regelgeving procedurele wijzigingen door te voeren, hun administratieve processen te digitaliseren en de daaraan verbonden uitwisseling van berichten via elektronische weg te verrichten. Daarbij gaat het zowel over uitwisseling tussen overheidsinstanties en burgers als over uitwisseling tussen overheidsinstanties onderling (bijvoorbeeld tussen lokale besturen en de Vlaamse overheid).

Daarnaast wordt een kader gecreëerd om bestuursdocumenten, onverminderd andere bepalingen, op een elektronische drager te plaatsen, zelfs indien bestaande regelgeving anders zou voorschrijven. Dit zowel vanaf het moment van creatie (digital born) als retroactief door middel van bijvoorbeeld scanning. Wat retroactieve digitalisering betreft van analoge bestuursdocumenten is voorzien in een bepaling rond zogenaamde 'vervanging' of 'substitutie', waarbij het analoge bestuursdocument, na digitalisering, vernietigd kan worden. Om digitalisering maximaal te kunnen faciliteren wordt een kader voorzien om bepalingen die ondertekening vereisen op een digitaalvriendelijke manier te interpreteren.

Afdeling 1. Uitwisseling van berichten

Alle bepalingen opgenomen in deze afdeling zijn zowel van toepassing op overheidsinstanties die behoren tot de Vlaamse overheid als de lokale besturen, zoals bedoeld in artikel I.3. 1° en 4° van Titel I.

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. II.18.

Deze bepaling regelt het toepassingsgebied ratione materiae van afdeling 1. Uitwisseling van berichten. Het toepassingsgebied is beperkt tot de uitwisseling van berichten in de gevallen waarin die communicatie rechtsgevolgen beoogt tot stand te brengen. In alle andere gevallen is er geen decretale autorisatie nodig opdat overheidsinstanties, al dan niet elektronisch, berichten kunnen uitwisselen om met elkaar, burgers of externe overheden te communiceren.

De autorisatie die opgenomen is in artikel II.21 is beperkt tot uitwisseling van berichten bij toepassing van Vlaamse regelgeving of federale regelgeving waarvoor de Vlaamse overheidsinstanties bevoegd zijn. Daarom wordt gepreciseerd dat het om uitwisseling van berichten "bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen" gaat.

De term "gebruikers" wordt in artikel I.4. 6°, omschreven als: burgers, andere overheidsinstanties, externe overheden, privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak in de mate dat ze in contact staan met de overheidsinstanties bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen. Onder "andere overheidsinstanties, externe overheden of privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak" wordt in het kader van dit hoofdstuk andere Vlaamse overheidsinstanties of lokale overheden, maar ook externe overheden (bv. instanties van de federale overheid, andere gemeenschappen en gewesten, internationale overheden ...) verstaan.

De term berichten moet gelezen worden als alle schriftelijke informatie die via eender welk kanaal (bv. website, e-mail, per post, app, loketten, portalen, andere diensten die toelaten om elektronische berichten te consulteren...), in eender welke vorm (analoog /

digitaal) of in eender welk formaat (bv. xml, pdf, msg, html, doc(x) ...) verspreid of uitgewisseld wordt. Voorbeelden van berichten zijn: aanvragen van vergunningen, subsidieaanvragen, verzoekschriften waarin beroep wordt aangetekend tegen administratieve beslissingen. Telefonische berichten vallen er dus niet onder.

Art. II.19.

Deze bepaling is gebaseerd op artikel 34 van het openbaarheidsdecreet.

Iedereen die een bericht krijgt van een overheidsinstantie moet weten waar hij terecht kan met eventuele vragen over de inhoud ervan. Er wordt niet langer vereist dat de naam en het telefoonnummer van een individueel personeelslid wordt vermeld. De contactgegevens kunnen dus ook bestaan uit een generiek telefoonnummer of een generieke mailbox van een instantie of een team van die instantie, zodat de afwezigheid van een personeelslid geen gevolgen heeft voor de burger.

Art. II.20.

Deze bepaling is gebaseerd op artikel 35 van het openbaarheidsdecreet.

Het verplicht overheidsinstanties om bij individuele beslissingen of administratieve rechtshandelingen de beroepsmogelijkheden mee te delen. Zo moet bijvoorbeeld bij een beslissing over een aanvraag van een afschrift van een bestuursdocument altijd vermeld worden dat tegen die beslissing beroep mogelijk is bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90.

Het niet vermelden van die beroepsmogelijkheid heeft niet langer de ongeldigheid van de kennisgeving tot gevolg, maar de sanctie, het opschorten van de beroepstermijn blijft behouden: de beroepstermijn begint pas te lopen 4 maanden na de kennisgeving.
In het hoger vermelde voorbeeld betekent het dat een burger beroep kan instellen tegen de weigeringsbeslissing gedurende 5 maanden in plaats van 30 kalenderdagen.

Voor alle duidelijkheid; deze bepaling geldt voor alle individuele beslissingen, niet alleen de beslissingen inzake toegang tot bestuursdocumenten of over de beslissingen die genomen worden op grond van het bestuursdecreet.

De beroepsinstanties die over de ontvankelijkheid van het beroep oordelen moeten hiermee rekening houden

De beroepsmogelijkheden zijn slechts geldig vermeld als in de kennisgeving uitdrukkelijk gesteld wordt 1° dat beroep kan ingesteld worden, 2° de benaming en eventueel de contactgegevens van de beroepsinstantie en 3° de beroepstermijn.

Uiteraard moet het tweede lid samengelezen worden met de bevoegdheidsverdelende regels: alleen in de beroepsprocedures waarvoor de Vlaamse decreetgever de termijn kan bepalen, kan de sanctie toepassen.
Maar artikel 19, 2de lid, van de RvSt-wet bevat een gelijkaardige bepaling. Dat betekent dat de instanties ook verplicht zijn de mogelijkheid en termijn voor beroepen bij de Raad van State te vermelden, met dezelfde sanctie:
"De verjaringstermijnen voor de beroepen bedoeld bij artikel 14, § 1, nemen alleen een aanvang op voorwaarde dat de betekening door de administratieve overheid van de akte of van de beslissing met individuele strekking het bestaan van die beroepen alsmede de in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen vermeldt. Indien aan die verplichting niet wordt voldaan dan nemen de verjaringstermijnen een aanvang vier maanden nadat aan de betrokkene de akte of de beslissing met individuele strekking ter kennis werd gebracht".

Onderafdeling 2. Elektronische uitwisseling van berichten

Art. II.21.

De draagwijdte van deze bepaling is beperkt tot de uitwisseling van berichten bij toepassing van Vlaamse regelgeving, of federale regelgeving waarvoor de Vlaamse overheidsinstanties bevoegd zijn. Federale regelgeving waarvoor Vlaamse overheidsinstanties bevoegd zijn, kan bijvoorbeeld een wet zijn die of een koninklijk besluit zijn dat een bevoegdheid regelt die is overgedragen tijdens een staatshervorming, maar waarin de Vlaamse wetgever nog niet regelgevend is opgetreden. Aangezien bestaande wetgeving en uitvoeringsbepalingen ook na de bevoegdheidsoverdracht juridisch blijven voortbestaan, kan in dergelijke gevallende wet of het koninklijk besluit nog van toepassing zijn. Kortom, deze bepaling moet gelezen worden binnen de grenzen van de (door of krachtens) de grondwet vastgestelde bevoegdheidsverdeling. Daarom wordt gepreciseerd dat het om uitwisseling van berichten "bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen" gaat.

Deze bepaling moet ervoor zorgen dat overheidsinstanties een digitaal alternatief kunnen aanbieden om berichten uit te wisselen. Een overheidsinstantie kan echter niet opteren om enkel en alleen een elektronische weg te voorzien, aangezien ook burgers die geen onmiddellijke toegang hebben tot een elektronische weg gebruik moeten kunnen maken van de dienstverlening van een overheidsinstantie.

Het eerste lid laat overheidsinstanties toe om te voorzien in een uitwisseling via elektronische weg, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in uitwisseling via analoge weg. Als in uitzonderlijke en gemotiveerde gevallen hiervan wordt afgeweken, dient toekomstige regelgeving dit uitdrukkelijk te vermelden 'in afwijking van artikel II.21, §1, eerste lid ...'.

Elke overheidsinstantie kan in principe zelf beslissen vanaf wanneer elektronische communicatie mogelijk is en maakt ze die beslissing ook bekend. Deze bekendmaking kan bijvoorbeeld gebeuren via haar website, een communicatiecampagne gericht aan de gebruikers of via andere kanalen.

De Vlaamse Regering kan voor procedures uitwisseling via elektronische weg verplichten.

Met 'elektronische weg' wordt gedoeld op eender welk kanaal dat geen gebruikt maakt van een analoge drager. Voorbeelden van deze kanalen zijn: websites, e-mail, webservices, andere diensten die toelaten om elektronische berichten te consulteren zoals bijvoorbeeld een elektronische berichtenbox.

Het tweede lid van de eerste paragraaf maakt het mogelijk dat overheidsinstanties beperkingen en technische eisen kunnen opleggen aan de uitwisseling via elektronische weg. Dit lid is opgenomen om te voorkomen dat de gebruikers volgens eigen inzichten de elektronische uitwisseling van de berichten op de meest diverse manieren gaan invullen. In het kader van specifieke procedures zal de overheidsinstantie geprefereerde kanalen, bijvoorbeeld een specifiek loket om een bepaalde subsidie aan te vragen, naar voren schuiven. De interactie met de gebruiker wordt door de overheidsinstantie namelijk specifiek voor een welbepaalde procedure uitgetekend en de gebruiker wordt gevraagd om deze, bijvoorbeeld het invullen van bepaalde velden in een webformulier, te respecteren.

Het derde lid van de eerste paragraaf machtigt de Vlaamse Regering om op de treden als, in de situatie bedoeld in het eerste lid , bepaalde overheidsinstanties geen initiatieven nemen om elektronische communicatie mogelijk te maken in procedures waarin dat wenselijk zou zijn. De Vlaamse Regering kan bovendien opteren om te werken

met tijdspaden en te diversifiëren naargelang de procedure betrekking heeft op Vlaamse en / of lokale overheden, ...

Paragraaf 2
Paragraaf 2 legt de voorwaarden vast voor de uitwisseling van berichten via elektronische weg zoals bedoeld in paragraaf 1. Deze voorwaarden gelden niet voor de uitwisseling van berichten tussen Vlaamse en / of lokale overheidsinstanties, wel voor burgers en externe overheden, zoals bedoeld in respectievelijk artikel I.4. 5° en artikel I.3. 7°. Ten eerste zal een overheidsinstantie die berichten via elektronische weg wil uitwisselen informatie over de te volgen procedures moeten communiceren aan de burgers en externe overheden. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren via een website of gerichte communicatiecampagnes.

Het is van belang dat de burgers en externe overheden vanaf het begin correct geïnformeerd worden over de te volgen procedures en de rechtsgevolgen die gepaard gaan met het elektronisch uitwisselen van berichten, zoals bijvoorbeeld de geldende beroepstermijnen bij administratieve beslissingen en vanaf welk tijdstip deze beginnen te lopen alsook de technische modaliteiten voor elektronische communicatie. Deze informatieverstrekking is natuurlijk even belangrijk bij uitwisseling van berichten via analoge weg.

Ten tweede moet de burger of externe overheid expliciet zijn toestemming gegeven hebben aan de overheidsinstantie om in het kader van een specifieke procedure berichten via elektronische weg uit te wisselen. Deze toestemming is nodig omdat niet bij voorbaat verondersteld kan worden dat iedereen over de nodige hardware en/of software, een elektronisch adres en de benodigde kennis beschikt om elektronische berichten te ontvangen en/of te versturen. De verplichting voor overheidsinstanties om de onweerlegbaarheid van de elektronische communicatie te garanderen, zoals vermeld in paragraaf 3 van dit artikel, houdt ook in dat overheidsinstanties beschikken over betrouwbare contactgegevens voor elektronische communicatie (bv. na registratie). Voor procedures waarvoor het initiatief bij burgers of externe overheden ligt, wordt indien zij bij het starten van een procedure er zelf voor kiezen gebruik te maken van uitwisseling van berichten via elektronische weg dit begrepen als een uitdrukkelijke toestemming. Als een burger er bijvoorbeeld voor kiest om een aanvraag, beroep of klacht via e-mail in te dienen, dan gaat hij/zij dus akkoord met het feit dat de volledige afhandeling van de procedure via elektronische weg zal verlopen.

Ten derde is niet enkel het verlenen van toestemming door de geadresseerde (in casu de burger of externe overheid) een essentiële voorwaarde, maar ook het bieden van de mogelijkheid tot intrekking van deze toestemming. Bijgevolg moeten overheidsinstanties voorzien in een procedure voor het intrekken van de toestemming.

Een burger of externe overheid kan zijn toestemming of de intrekking van deze toestemming zowel via een elektronische als een analoge weg bezorgen aan de overheidsinstantie. De overheidsinstantie zelf kan de burger en externe overheid zowel via een elektronische als een analoge weg informeren.

Paragraaf 3
Er is een grote diversiteit aan overheidstoepassingen. Daarom wordt het aan elke overheidsinstantie overgelaten om op grond van een risicoanalyse te beslissen welke procedures, technologische keuzes en andere maatregelen nodig zijn om informatieveiligheid en onweerlegbaarheid te bekomen. Informatieveiligheid moet hier in ruime zin begrepen worden, zoals het onder meer is gedefinieerd in de ISO 27000 standaarden. Het begrip omvat alle maatregelen die nodig zijn om de vertrouwelijkheid, de integriteit en de beschikbaarheid van informatie te beschermen en te bewaren, inclusief de authenticiteit en de betrouwbaarheid ervan.

De informatieveiligheid en onweerlegbaarheid van de berichten die via elektronisch weg worden uitgewisseld, moet aangepast zijn aan de omstandigheden en gelijkwaardig zijn aan de informatieveiligheid en onweerlegbaarheid van de berichten die gehanteerd zou worden als deze berichten via analoge weg zouden worden uitgewisseld. Deze maatregelen moeten bekendgemaakt worden door de overheidsinstanties. Dit kan via allerlei kanalen zoals bijvoorbeeld een website, gerichte communicatiecampagnes, sociale media.

Om fragmentatie tegen te gaan van in het kader van de elektronische uitwisseling van berichten gehanteerde maatregelen kan de Vlaamse Regering hiervoor nadere regels bepalen. Voor het vaststellen van deze maatregelen kan de Vlaamse Regering ondersteuning bieden door bijvoorbeeld modelmaatregelen vast te leggen.

Paragraaf 4
Wanneer aan de vermelde voorwaarden, die in dit artikel zijn opgenomen, is voldaan, zal de elektronische communicatie van en naar een overheidsinstantie dezelfde rechtsgevolgen hebben als deze waarin door de regelgeving is voorzien voor de uitwisseling via analoge weg.

Art. II.22.
In bestaande regelgeving kan vaak niet worden afgeleid wat onder het tijdstip van verzending moet begrepen worden in een elektronische context.

Lid 1 van deze bepaling stelt daarom het tijdstip van verzending vast van een door een overheidsinstantie via elektronische weg verzonden bericht. Dit is van belang als dat tijdstip het startpunt is voor bepaalde termijnen; bijvoorbeeld beroepstermijnen, aanvraagtermijnen, verjaringstermijnen en adviestermijnen. Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, brengt deze bepaling brengt met zich mee dat een bericht geacht wordt verzonden te zijn, nog voor het effectief bij de geadresseerde is aangekomen. Het is namelijk voldoende dat het bericht zich buiten het door de overheidsinstantie gebruikte informatiesysteem bevindt. Dit is bij verzending van een bericht via analoge weg niet anders. De wijze van vaststelling van het tijdstip van verzendinghoudt geen rekening met het risico dat berichten niet aankomen. Dat een bericht op een bepaald tijdstip is verzonden, betekent net als in een analoge context immers nog niet dat het de geadresseerde ook (ongeschonden) heeft bereikt. Met de term 'informatiesysteem' wordt in deze bepaling een systeem voor het genereren, verzenden, ontvangen, opslaan of op andere wijze verwerken van informatie bedoeld. Een voorbeeld hiervan is een mailserver.

Indien de overheidsinstantie en de geadresseerde echter gebruik maken van hetzelfde informatiesysteem - onder hetzelfde informatiesysteem wordt een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen begrepen waarbij er voldoende controle is over de logging van het moment/tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht - gaat de voorgaande redenering niet op, omdat in dat geval het bericht het door de overheidsinstantie gebruikte informatiesysteem niet verlaat. Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, geldt in dat geval een bericht ten aanzien van de instantie als verzonden op het tijdstip dat het bericht toegankelijk wordt voor de geadresseerde. Ditzelfde moment/tijdstip geldt ten aanzien van de geadresseerde tegelijkertijd ook als het moment/tijdstip van ontvangst. Berichten die door de overheid naar de geadresseerde verzonden worden binnen hetzelfde informatiesysteem kunnen bijgevolg beschouwd worden als aangetekende zendingen, omdat het moment/tijdstip van verzending meteen ook het moment/tijdstip van ontvangst is. Vanaf dan kan geacht worden dat de geadresseerde redelijkerwijze kennis kan genomen hebben van het bericht.

Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, stelt lid 2 van deze bepaling het tijdstip van ontvangst vast van een via elektronische weg aan een overheidsinstantie

verzonden bericht. Dit is van belang om te kunnen constateren of het bericht tijdig is ontvangen, indien vanaf dat tijdstip bepaalde termijnen gaan lopen, zoals bijvoorbeeld een beroepstermijn. Termijnen beginnen in administratieve procedures meestal te lopen vanaf het tijdstip van ontvangst van een bericht (zogenaamde 'ontvangsttheorie'). Voor de vaststelling van het tijdstip van ontvangst is geen behoefte aan een bijzondere bepaling voor het geval dat de verzender en de overheidsinstantie hetzelfde informatiesysteem gebruiken. Ook als de verzender en de overheidsinstantie hetzelfde informatiesysteem gebruiken, bereikt het bericht immers het informatiesysteem van de overheidsinstantie. Ontvangst van een bericht staat echter niet gelijk aan het effectief openen en lezen van het bericht. Het feit of het bericht effectief geopend en gelezen wordt, blijft, net als bij verzending via analoge weg, de verantwoordelijkheid van de ontvanger. Het tijdstip van ontvangst dat bedoeld wordt in deze bepaling kan op uiteenlopende manieren worden vastgesteld, bijvoorbeeld via logging of een digitale tijdsstempel.

Afdeling 2. Bestuurshandelingen in elektronische vorm

Art. II.23.

Artikel II.24. regelt substitutie, vervanging van een analoge drager door een elektronische drager. Paragraaf 1 van dit artikel daarentegen maakt het mogelijk dat bestuursdocumenten vanaf creatie op een elektronische drager geplaatst kunnen worden, ook als de toepasselijke wettelijke of reglementaire bepalingen eigenlijk een analoge drager oplegt. Het gaat hier dus om elektronisch opgemaakte bestuursdocumenten. Voorbeelden zijn besluiten, beslissingen, notulen ... Dit kan via verschillende formaten en technologieën (zoals bijvoorbeeld databanken, tekstverwerkers en linked data). De elektronisch opgemaakte bestuursdocumenten moeten wel op een dusdanige manier opgemaakt worden zodat ze bewaard kunnen worden conform de bepalingen van titel III, hoofdstuk 3, afdeling 5. Dit is noodzakelijk om de bewaring in goede, geordende en toegankelijke staat te kunnen garanderen. Paragraaf 3 van dit artikel laat de Vlaamse Regering toe om de opmaak van bepaalde types of categorieën van bestuursdocumenten te standaardiseren of nader te regelen.

Talrijke decreten en besluiten bevatten bepalingen waarin vereist wordt dat een bestuursdocument moet worden ondertekend. Wanneer deze vereiste voorkomt in een analoge context, is ondertekening meestal de meest aangewezen vorm om de authenticiteit, integriteit en de onweerlegbaarheid te waarborgen. In een elektronische context bestaan echter veel meer mogelijkheden (het geven van een toestemming in een informatiesysteem waarin al dit soort acties worden gelogd, het inloggen in een informatiesysteem via username/password om via een 'klik op de knop' een bevestiging te geven die gelogd wordt) om die waarborgen te bieden. De bepalingen opgenomen in paragraaf 2 van dit artikel maken het mogelijk om deze mogelijkheden optimaal te benutten. De elektronische procedure die door de overheidsinstantie vastgesteld en gebruikt wordt om aan de vereiste van 'ondertekening' te voldoen moet natuurlijk wel voldoende garanties bieden om de authenticiteit en integriteit van de gegevens te waarborgen. De gebruikte procedure zal afhangen van de context en omstandigheden die de ondertekening op het oog heeft. Een voorbeeld van een elektronische procedure zoals bedoeld in deze paragraaf is de online aanvraag van de aanmoedingspremie . In deze procedure is de handtekening, die bij de papieren aanvraag verplicht was, vervangen door een elektronische procedure waarbij de gebruiker een vakje aankruist en vervolgens een veilige en vastomlijnde authenticatieprocedure doorloopt.

Paragraaf 3 van dit artikel laat de Vlaamse Regering toe om de in deze paragraaf vermelde procedures nader te regelen. Het vervangen van een decretaal of reglementair opgelegde handtekeningvereiste door een elektronisch alternatief vereist een minimum aan expertise. De Vlaamse Regering kan daarbij ondersteuning bieden, bijvoorbeeld door

de publicatie van richtlijnen aan de hand waarvan duidelijk wordt op welke manieren een bepaald type handtekening vervangen kan worden door een elektronisch alternatief.

In sommige gevallen zullen overheidsinstanties geconfronteerd worden met decretale of reglementaire bepalingen die, wat betreft de handtekeningvereiste of de opmaak van bestuursdocumenten, reeds aan de elektronische context werden aangepast. In dat geval zullen de betrokken overheidsinstanties uiteraard deze bepalingen moeten naleven.

Art. II.24

Deze bepaling heeft betrekking op zogenaamde 'vervanging' ook wel 'substitutie' genoemd. Concreet betekent dit het vervangen van analoge bestuursdocumenten door elektronische kopieën via bijvoorbeeld scanning.

Het eerste lid stelt dat vervanging van analoge bestuursdocumenten, die overheidsinstanties ontvangen of opmaken bij de toepassing van wettelijke of reglementaire bepalingen, door elektronische kopieën is toegestaan. Het tweede lid maakt duidelijk dat deze vervanging moet gebeuren volgens de regels die worden opgesteld door de Vlaamse Regering.

Elektronische kopieën die opgemaakt en bewaard worden, conform de geldende regels voor vervanging, behouden dezelfde geldigheid als de originelen, in casu de analoge bestuursdocumenten, voor de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen die vermeld zijn in het eerste lid.

Hoofdstuk 3. Toegang tot bestuursdocumenten

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. II.25.

Het eerste lid komt overeen met artikel 2 openbaarheidsdecreet. In deze bepaling wordt aangegeven dat dit hoofdstuk de verdere concrete uitwerking inhoudt van de bepaling uit artikel 32 van de Grondwet. De openbaarheid van bestuur wil hiermee zowel de rechtsstaat als de democratie versterken. De toegang tot bestuursdocumenten biedt de burger immers een betere rechtsbescherming, die zowel op het preventieve als op het curatieve vlak ligt. Een bestuursinstantie die weet heeft dat de burgers over zijn schouder heen kunnen kijken, zal er alle baat hebben om zijn taken zo goed mogelijk uit te voeren. En de bestuursinstanties krijgen meteen ook een mogelijkheid de burger te tonen dat het goed werk levert, wat het vertrouwen tussen burger en bestuur enkel maar ten goede kan komen. Anderzijds kan de burger op grond van de bestuursdocumenten waarin hij toegang heeft, ook nagaan of er reden is om beslissingen van het bestuur voor de rechter te brengen. Zo kunnen zowel nutteloze procedures voor de rechter voorkomen worden, maar kunnen waar nodig foutieve of onzorgvuldige beslissingen aangevochten worden.

De toegang tot bestuursdocumenten biedt ook mogelijkheden tot een grotere mate van democratie en actieve betrokkenheid van de burger. Een aantal door de grondwet gewaarborgde fundamentele rechten, zoals het kiesrecht, de vrijheid van meningsuiting, de drukpersvrijheid kunnen in een informatiesamenleving pas ten volle tot hun recht komen wanneer de burger ook over voldoende informatie beschikt. Ook nieuwe vormen van inspraak en participatie veronderstellen dat de burger over voldoende informatie beschikt, zoniet zijn ze een lege doos en verhogen ze niet het democratisch gehalte dat eraan toegeschreven wordt.

Tenslotte biedt de openbaarheid van bestuur de mogelijkheid dat de burger zich bepaalde beleidsdoelstellingen eigen maakt. Het realiseren van een gezond leefmilieu bv. is

slechts te realiseren wanneer de burger zich bewust is dat hij zijn eigen gedrag moet wijzigen.

De tekst van het eerste lid sluit, in vergelijking met het openbaarheidsdecreet uit 2004, beter aan bij de gebruikte terminologie van artikel 32 van de Grondwet. Tevens worden het recht op uitleg over en het recht op verbetering van persoonsgegevens in bestuursdocumenten hier expliciet toegevoegd als onderdeel van het recht op toegang tot bestuursdocumenten.

In het tweede lid wordt een link gelegd naar de bepalingen inzake hergebruik van overheidsinformatie, zodat het onderscheid tussen deze beide rechten duidelijker wordt. Voor het hergebruik van bestuursdocumenten gelden de bepalingen uit hoofdstuk 4 van dit bestuursdecreet.

Art. II.26.

Deze bepaling komt overeen met artikel 5 openbaarheidsdecreet en expliciteert dat dit hoofdstuk een minimumregeling bevat, wat inhoudt dat alleen decreten waarin een ruimere openbaarheid is bepaald mogelijk zijn. Het moet duidelijk zijn dat het gaat om een minimumregeling inzake openbaarheid van bestuur die in elk geval, dus dwingend, ook als een minimum moet gerespecteerd worden. Het spreekt echter voor zich dat de huidige decreetgever niet in staat is om de toekomstige decreetgever te binden.

Andere bepalingen die een afzonderlijke openbaarheidsregels bevatten mogen dan ook nooit zo uitgelegd worden dat ze in strijd zouden zijn met dit decreet voor zover ze minder openbaarheid opleggen tenzij ze bij wet, decreet of ordonnantie zijn opgelegd. Zo plegen de bepalingen in de decreten ruimtelijke ordening voor zover zij afzonderlijke openbaarheidsverplichtingen opleggen, geen afbreuk aan het recht van toegang onder de onder het openbaarheidsdecreet gestelde vormen: het feit dat een burger binnen een bepaalde termijn een recht van inzage in het kader van een openbaar onderzoek laat gelden, verhindert niet dat hij ook buiten die periode een afschrift van deze bestuursdocumenten kan verkrijgen. Daarbij moet dan wel de procedure gevolgd worden die in dit bestuursdecreet wordt voorgeschreven in afdeling 4 van dit hoofdstuk.

Art. II.27.

Bepaalde bestuursdocumenten worden uitgesloten uit het toepassingsgebied van de bepalingen inzake openbaarheid van bestuur. Dit houdt verband met de scheiding der machten, waardoor er een aantal beperkingen gelden wat betreft de rechterlijke en de wetgevende macht.

De uitsluiting van de rechterlijke en wetgevende macht wordt echter beperkt, in die zin dat collectieve uitsluiting 'en bloc' niet mogelijk is. De uitsluiting is maar mogelijk wanneer en voor zover deze organen optreden in een rechterlijke of wetgevende hoedanigheid. De wetgevende (of decreetgevende) en rechterlijke machten vallen dus wel onder het decreet wanneer zij bijvoorbeeld administratieve functies uitoefenen, zoals het stellen van handelingen ten aanzien van hun personeel op overheidsopdrachten.

Het tweede lid is een nieuwe bepaling die wordt ingevoegd naar aanleiding van de wijziging van de definitie van "bestuursdocument". De bepaling is nodig om een volledige omzetting van de richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 over toegang tot milieu-informatie te garanderen. Om eventuele afwijkende interpretaties uit te sluiten, wordt hier geëxpliciteerd dat milieu-informatie die "voor" een overheidsinstantie wordt beheerd door een natuurlijke persoon of rechtspersoon ook als bestuursdocument wordt beschouwd (art. 3 van de richtlijn in combinatie met artikel 2.4 ervan).

Art. II.28.

De bepalingen in §1 en §2 komen overeen met artikel 6 van het openbaarheidsdecreet. Ze zijn ingevoerd ter verduidelijking van de termijnberekening. Wanneer in dit bestuursdecreet termijnen worden voorgeschreven, dan wordt de dag zelf van het feit dat de termijn doet lopen, nl. de dag van registratie, niet meegerekend en wordt de daaropvolgende dag geteld als de eerste dag van de termijnberekening. De laatste dag van elke termijn eindigt slechts om middernacht van die dag.

Afdeling 2. Principes

Art. II.29.

In het eerste lid van dit artikel, dat overeenkomt met artikel 7, tweede lid, openbaarheidsdecreet, wordt de verplichting van elke instantie nogmaals omschreven om in de gewenste bestuursdocumenten inzage te verlenen, er een afschrift van te verlenen of er uitleg over te verlenen. Dit recht wordt toegekend aan iedereen, dus elke natuurlijke persoon, elke rechtspersoon of groepering ervan. Het kan immers zijn dat meerdere natuurlijke personen of rechtspersonen zich verenigen, zonder zelf een rechtspersoon te zijn : ook aan hen worden alle rechten, zoals beschreven in dit decreet, toegekend. Het is uiteraard de aanvrager die de vorm van openbaarmaking kiest: in principe blijkt uit zijn aanvraag of hij inzage/afschrift van een document of uitleg over een document wil krijgen. Aangezien een afschrift niet altijd kosteloos is, kunnen over de keuze tussen inzage en afschrift ook nadien nog afspraken gemaakt worden tussen de burger en de instantie (zie ook art. II.42, §2).

Deze bepaling moet samen gelezen worden met artikel II.5, tweede lid, dat een algemene verplichting oplegt aan personeelsleden van overheidsinstanties om behulpzaam te zijn bij het zoeken naar informatie. De specifieke verplichting van artikel 7, eerste lid, openbaarheidsdecreet, om behulpzaam te zijn bij het uitoefenen van het inzagerecht wordt hier niet herhaald, maar blijft uiteraard onverminderd gelden.

De verplichting om uitleg te verschaffen bij bestuursdocumenten waarvan inzage/afschrift gevraagd is, is een specificatie van de algemene informatieverplichting in art. II.5. Die specificatie wordt hier wel expliciet herhaald omdat de Raad van State (in haar advies bij de openbaarheidswet) stelde dat het recht op uitleg geïmpliceerd wordt door art. 32 GW en dus fundamenteler beschermd moet worden dan een algemene informatievraag.

Het tweede lid komt overeen met artikel 20, §3, derde lid, van het openbaarheidsdecreet. Er wordt gesteld dat inzage in bestuursdocumenten en de uitleg over bestuursdocumenten kosteloos zijn. Voor het verlenen van een afschrift van documenten kan wel een retributie worden gevraagd. Het aanrekenen van kosten daarvoor is in overeenstemming met de internationale en Europese regelgeving terzake. Wel dient er conform de Europese Richtlijn zorg voor gedragen te worden dat de eventueel in de uitvoeringsbesluiten vast te stellen tarieven aan het publiek kenbaar gemaakt worden, alsook de informatie over de omstandigheden waarin de tarieven kunnen worden gevraagd en mogelijke vrijstellingen. De laatste zinsnede werd ingeschreven om tegemoet te komen aan de bepalingen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016.

Het derde lid komt overeen met artikel 20, §1, eerste lid, tweede zin, van het openbaarheidsdecreet en houdt in dat een instantie enkel verplicht is tot openbaarmaking van bestaande documenten en informatie en verplicht deze dus niet tot het creëren van nieuwe documenten op basis van bestaande gegevens of documenten. Men kan een instantie niet verplichten om de gevraagde informatie te verwerken of te

analyseren. Tenzij in het geval van gedeeltelijke openbaarmaking is er geen verplichting tot verwerking. Indien de informatie 'verwerkt' moet worden, is er ook geen 'beschikbaar' document.

Art. II.30.

Deze bepaling komt overeen met artikel 8 openbaarheidsdecreet en is geïnspireerd op de Zweedse openbaarheidswetgeving. Hierdoor wordt verhinderd dat een document aan de openbaarmaking wordt onttrokken louter door het feit dat een personeelslid zou beweren dat bepaalde gegevens zijn persoonlijk bezit zijn of zich bij hem thuis bevinden.
Voor de toepassing van de bepaling is het de bedoeling dat alle definities en uitzonderingsbepalingen van het decreet worden in acht genomen om te bepalen welke bestuursdocumenten die in het bezit zijn van een personeelslid, betrekking hebben op de uitoefening van zijn functionele bevoegdheden en voor openbaarheid in aanmerking komen.

Documenten, brieven, etc. die de private relatie van het personeelslid met de overheid en met andere personen betreffen, vallen buiten de definitie van het bedoelde begrip bestuursdocument.
Documenten die door een instantie neergelegd werden in een archief of depot zijn ook documenten die in het bezit zijn van die instantie" (zie toelichting bij artikel I.4, 3°)

Afdeling 3. Uitzonderingen op de openbaarheid van bestuursdocumenten

Art. II.31.

Dit artikel komt overeen met artikel 11 openbaarheidsdecreet. Het voorziet in enkele niet verplicht in te roepen uitzonderingsgronden, die voor de vrijgave van alle soorten van gegevens kunnen in aanmerking genomen worden. De uitzonderingen worden alleen ingeroepen als het belang van de openbaarheid niet primeert. Daarmee wordt bedoeld: een met de openbaarmaking gediend openbaar belang. Deze bepaling betekent dus niet dat de private belangen van de aanvrager moeten afgewogen worden tegenover de belangen die met de uitzonderingen beschermd worden. Het gaat om het belang van de gemeenschap: de openbare orde, de veiligheid van de bevolking, grote maatschappelijke issues, globale bescherming van het leefmilieu, ... (cf. ook infra)

Het gaat om twee uitzonderingsgronden die ofwel verband houden met de wijze van aanvraag, ofwel betrekking hebben op de status van de gevraagde bestuursdocumenten. De uitzonderingen zijn van toepassing zowel op de aanvragen van gewone informatie, als van milieu-informatie.

1° de aanvraag blijft kennelijk onredelijk of blijft op een te algemene wijze geformuleerd
Indien de aanvraag kennelijk onredelijk is of indien de aanvraag te algemeen is geformuleerd, dan is de overheid verplicht om eerst aan de aanvrager te vragen om zijn of haar verzoek opnieuw te formuleren. Gaat de aanvrager hier niet op in of is de aanvraag opnieuw kennelijk onredelijk of te algemeen geformuleerd, dan kan de aanvraag op grond van deze bepaling worden afgewezen. In dit geval is het immers duidelijk dat de aanvrager manifest misbruik maakt van zijn recht. Dit is het geval wanneer het verzoek niet de verkrijging van informatie, maar de desorganisatie of verstoring van de werking van de overheidsdienst beoogt, bijvoorbeeld als burgers de overheid blijven bestoken met aanvragen of uitzonderlijk veel bestuursdocumenten aanvragen ... zodat de uitoefening van het grondrecht door één burger uiteindelijk niet meer in verhouding staat tot de werklast voor de overheid.

2° de gevraagde bestuursdocumenten zijn niet af of onvolledig
Het ogenblik waarop een document als "af" kan beschouwd worden verschilt van document tot document. Zo moet een onderscheid gemaakt worden tussen documenten

die worden gemaakt in het kader van een besluitvormingsprocedure en andere documenten. Documenten ter voorbereiding van een besluitvormingsprocedure zijn pas af indien ze een definitieve status hebben verkregen, dit wil zeggen indien ze ondertekend zijn door de persoon die in het kader van deze procedure bevoegd is. Dit betekent geenszins dat er een eindbeslissing in de procedure zou moeten genomen zijn. Ook tussentijdse rapporten, adviezen en nota's zijn openbaar, nog voor de eindbeslissing is gevallen, voor zover ze definitief af zijn, dit wil zeggen ondertekend door de bevoegde persoon, zelfs al zijn deze documenten vatbaar voor wijziging of herziening ten gevolge van nieuwe factoren en elementen. Andere documenten, die niet kaderen in een besluitvormingsprocedure worden door de opsteller(-s) zelf van het document gekwalificeerd als zijnde af of niet af. Zo zal een document dat wordt opgesteld door een groep personen, slechts af zijn wanneer de groep besluit dat het document af is, dit wil zeggen dat er niets meer aan het document dient veranderd te worden, wat niet uitsluit dat wijzigingen achteraf mogelijk zijn ten gevolge van nieuwe omstandigheden.

Documenten die worden opgesteld door personeelsleden van de administratie, en die als insteek moeten dienen ter bespreking in een vergadering, zijn niet "af" zolang deze documenten niet goedgekeurd zijn door deze vergadering. De documenten die het resultaat zijn van deze vergadering, en die bij voorbeeld als een standpunt van de administratie kunnen beschouwd worden en 'gedragen' zijn door de administratie, zijn daarentegen wel openbaar, zelfs al vormen deze documenten nog maar een initieel voorstel aan de beleidsverantwoordelijke, die hierover nog zijn of haar fiat dient te geven.

Het Verdrag van Aarhus laat tevens toe om ook "interne mededelingen" als uitzonderingsgrond te bepalen. Gelet op mogelijke interpretatie- en toepassingsproblemen, die een gevaar zouden kunnen betekenen voor een uitholling van het recht op openbaarheid, werd deze uitzondering niet in het decreet opgenomen. Het ontbreken van deze uitzonderingsgrond betekent evenwel niet dat geen enkele bescherming meer mogelijk is voor het besluitvormingsproces: het decreet voorziet in deze bescherming door de uitzondering inzake de vertrouwelijkheid van het handelen van een instantie alsook door de uitzondering inzake bestuursdocumenten die niet "af" zijn.

De restrictieve interpretatie van deze uitzonderingsgrond dient bovendien te gebeuren in functie van het openbaar belang dat met de openbaarmaking is gediend. Dit houdt in dat de belangenafweging met het openbare belang voor elk geval afzonderlijk en in concreto moet gebeuren, en niet louter formeel aan uniforme criteria. Indien deze uitzindering wordt ingeroepen, dan zal daarna moeten geëvalueerd worden of het openbaar belang toch niet zou gediend zijn met de openbaarmaking, en zo ja, of dit openbaar belang al dan niet doorweegt. Indien de balans doorweegt in het voordeel van de openbaarmaking, dan zal deze uitzonderingsgrond niet worden ingeroepen. Deze afweging tegenover het openbaar belang dat met de openbaarmaking van een bestuursdocument is gediend, zal ook moeten gebeuren voor de uitzonderingen die verder aan bod komen in de artikelen II.35 en II.36 van dit bestuursdecreet.

Art. II.32.

Bij de uitzonderingsgronden voor de bestuursdocumenten, andere dan deze welke milieu-informatie bevatten, wordt een onderscheid gemaakt tussen absolute uitzonderingen en relatieve uitzonderingen. De absolute uitzonderingen zijn vermeld in dit artikel II.32 (dat overeenkomt met artikel 13 openbaarheidsdecreet), de relatieve bevinden zich in artikel II.33 (dat overeenkomt met artikel 14 openbaarheidsdecreet).

Onder absolute uitzonderingen wordt verstaan dat een instantie de openbaarheid moet weigeren wanneer bepaalde informatie onder de uitzonderingsgrond valt. Er moet dus geen belangenafweging plaats vinden tussen de door deze uitzonderingsgrond

beschermde belangen en het openbaar belang dat met de openbaarmaking van een bestuursdocument is gediend, en de weigering tot openbaarmaking moet niet door deze belangenafweging gemotiveerd worden.

1° geheimhoudingsverplichting
De geheimhoudingsverplichting dient wel degelijk te zijn vastgelegd in een materie waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bevoegd is. Dit kan dus in een decreet zijn geregeld, maar tevens in een federale wet, op voorwaarde dat het een aangelegenheid betreft die intussen is overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest.
Ofschoon deze uitzondering duidelijk een absoluut karakter heeft en bijgevolg geen afwegingsproces vereist, dient deze uitzonderingsgrond bekeken te worden in het licht van de geheimhoudingsverplichtingen die in andere wetgeving bestaat, en de manier waarop deze geheimhouding is opgelegd.

2° bescherming van de persoonlijke levenssfeer
De bedoeling en het fundamentele uitgangspunt van deze uitzonderingsbepaling bestaat er onmiskenbaar in om het door de Grondwet in artikel 22 en door het E.V.R.M. in artikel 8 aan eenieder toegekende recht op eerbiediging van zijn privé-leven te beschermen t.a.v. de openbaarheid van bestuur. Een schending van de persoonlijke levenssfeer kan slechts in concreto beoordeeld worden en maakt het voorwerp uit van een uitvoerige rechtspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens. Een definitie van het begrip geven is dan ook niet gewenst omdat dit zou kunnen leiden tot een ongewilde beperking.

Artikel 22 van de grondwet bepaalt uitdrukkelijk dat de wet, het decreet of de ordonnantie het recht op eerbiediging van het privé-leven en het gezinsleven moeten waarborgen. Hieruit kan afgeleid worden dat de bescherming van dit grondrecht niet langer uitsluitend tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Deze uitzonderingsgrond behoort tot de Vlaamse bevoegdheid in zoverre het gaat om informatie die betrekking heeft op de persoonlijke levenssfeer die werd ingezameld binnen het kader van de Vlaamse bevoegdheid.

Ook deze absolute uitzonderingsgrond heeft een relatief aspect: er is weliswaar geen afweging met het openbaar belang dat met de openbaarheid is gediend, maar telkens dient wel in concreto geoordeeld te worden of er al dan niet een inbreuk is gepleegd op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Openbaarmaking is echter wel mogelijk indien de persoon van wie de openbaarmaking van de informatie een inbreuk vormt op zijn persoonlijke levenssfeer, alsnog instemt met de openbaarmaking ervan.

3° bescherming van de beraadslagingen van alle instanties die onder het toepassingsgebied van het decreet vallen
Ook bij deze uitzonderingsgrond is geen sprake van relativiteit in de zin van afweging met de openbaarheid. Wel dient bij toepassing van deze uitzonderingsgrond onderzocht te worden in hoeverre een openbaarmaking afbreuk doet aan het geheim karakter van de beraadslagingen van de instanties die onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

Dit artikel vormt een vertaling van op het niveau van de instanties die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen van wat de federale wetgever heeft verwoord in artikel 6, § 2, 3° van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur. De parlementaire voorbereiding van dit laatste artikel verduidelijkt dat deze uitzondering "in die zin relatief is dat steeds moet beoordeeld worden of en in welke mate een beraadslaging een geheim karakter heeft. Een beraadslaging die het voorwerp heeft uitgemaakt van een openbaarmaking (...) kan inderdaad niet worden geacht geheim te

zijn. Evengoed is het mogelijk dat een bepaald document op een gegeven moment niet kan openbaar gemaakt worden omdat daardoor het geheim karakter van een beraadslaging zou worden geschonden, terwijl dat niet meer het geval is op een later tijdstip en dus het bezwaar tegen de openbaarmaking vervalt. Er moet dus een beoordeling in concreto gebeuren. Wanneer geoordeeld wordt dat de betrokken beraadslaging geheim is, en dat de openbaarmaking van het gevraagde document afbreuk doet aan dit geheim karakter, moet de openbaarheid worden geweigerd." (Parl. St., Kamer, 1992 - 1993, nr. 1112/1, 16 - 17).

Ratione personae betreft de uitzondering alle collegiale organen van de instanties die onder het toepassingsgebied vallen: dat zijn uiteraard de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, lokale politieke organen, maar ook de raden van bestuur van de agentschappen en van privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak, commissies met beslissingsbevoegdheid, enzovoort.

Deze beveiliging omvat eveneens de stukken die ter beraadslaging aan de Vlaamse regering of een andere instantie die beslissingen neemt en onder het toepassingsgebied van dit decreet valt, moeten worden voorgelegd, om de besluitvorming van beleidsbeslissingen, die niet tijdsgebonden is, te beschermen. Deze uitzondering kan evenwel geenszins ingeroepen worden om de beslissingen die het gevolg zijn van een beraadslaging aan de openbaarheid te onttrekken.

Het doel van deze uitzondering is "om te vermijden dat de (politieke) discussie wordt lamgelegd". Het begrip "beraadslagingen" moet begrepen worden in immateriële zin. Een document of een gedeelte ervan wordt met andere woorden aan de openbaarheid onttrokken wanneer, na afweging blijkt dat de lectuur ervan de inhoud van de discussie tijdens een beraadslaging kenbaar maakt, terwijl het een vertrouwelijke discussie betrof. (Parl. St., Kamer, 1992 - 1993, nr. 1112/1, 18 - 19).

4° strafvordering en vordering van administratieve sanctie
Deze uitzondering is een bijkomende uitzonderingsgrond die naast de federale uitzonderingsgrond moet toegepast worden, en is ook een absolute uitzonderingsgrond in tegenstelling tot de federale uitzonderingsgrond.
Deze uitzonderingsgrond beoogt te beletten dat het goede verloop van het strafrechtelijk onderzoek terwijl het geschil hangende is, wordt verstoord of dat de rechten van de verdediging worden geschonden.

De uitzonderingsgrond in het decreet verhindert dat een document dat speciaal is opgesteld met het oog op de strafvordering, openbaar gemaakt wordt. Deze documenten kunnen op grond van het decreet niet openbaar gemaakt worden. Veelal zullen deze documenten moeten beschouwd worden als jurisdictionele documenten en daarom ook onderworpen zijn aan artikel 1380 Ger.W. en waaraan uitvoering gegeven werd door artikel 125 van het K.B. van 28 december 1950 houdende het tarief in strafzaken, dat bepaalt dat geen uitgifte of afschrift der akten van onderzoek of rechtspleging in criminele, correctionele, politie- en tuchtzaken mag worden afgeleverd zonder uitdrukkelijke machtiging van de procureur-generaal bij het hof van beroep of de auditeur-generaal.

Onder deze uitzonderingsgrond vallen evenwel niet de bestuursdocumenten die niet uitsluitend werden opgesteld ten behoeve van de strafvordering, maar eventueel wel in een opsporingsonderzoek gebruikt worden. In dat geval zullen zij evenwel uitgesloten worden van de openbaarmaking op grond van artikel 6, § 1, 5° van de wet van 11 april 1994 dat bepaalt dat een administratieve overheid de openbaarmaking weigert wanneer de openbaarmaking niet opweegt tegen de bescherming van de opsporing of vervolging van strafbare feiten. Deze uitzondering geldt ook voor de niet-federale overheden omdat zij verband houdt met de strafvervolging, die met uitzondering van de bevoegdheden die

artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de Gemeenschappen en de Gewesten heeft toegekend, een federale bevoegdheid blijft.

De vraag rijst evenwel of deze uitzondering ook geldt voor de opsporing of vervolging van feiten die strafbaar werden gesteld door een decreet.

De Gemeenschappen en Gewesten hebben uitdrukkelijk strafrechtelijke bevoegdheden gekregen.
Behalve de strafbaarstelling en de bepaling van de strafmaat kunnen decreten de toekenning van de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie, de bewijskracht van processen-verbaal regelen en de gevallen bepalen waarin een huiszoeking plaats vindt.

Het is niet onmiddellijk duidelijk of de wettelijke uitzonderingsbepaling ook geldt voor bestuursdocumenten die werden opgesteld bij toepassing van deze strafrechtelijke bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten.
Daarom wordt de uitzonderingsgrond expliciet vermeld in dit decreet. De federale wet voorziet in dit verband nog in een bijkomende uitzondering, die ook voor de niet-federale overheden geldt, namelijk de geheimhouding van de identiteit van de persoon die het document of de inlichting vertrouwelijk aan de administratieve overheid heeft meegedeeld ter aangifte van een strafbaar of strafbaar geacht feit.

De toenemende trend inzake het opleggen van administratieve sancties maakt een bescherming van bestuursdocumenten die uitsluitend werden opgesteld ten behoeve van een administratieve procedure die leidt tot het opleggen van administratiefrechtelijke sancties noodzakelijk wanneer deze sancties onder het toepassingsgebied vallen van artikel 6 E.V.R.M. en artikel 14 I.V.B.P.R. Men moet immers verhinderen dat diegene die het voorwerp uitmaakt van een administratieve sanctie door de openbaarmaking niet de garanties zou genieten die deze internationaalrechtelijke bepalingen hem in dit geval garanderen. Het E.H.R.M. kent aan het begrip "straf" een autonome en materiële inhoud toe en wendt daartoe drie criteria aan: ze onderzoekt de juridische kwalificatie van de overtreding in het interne recht, ze gaat na of de norm een algemeen karakter heeft en of het doel van de sanctie zowel preventief als repressief is en controleert vervolgens ook de aard en de ernst van de sanctie die kan worden opgelegd. Deze criteria zijn niet cumulatief, maar een cumultatieve benadering kan aangewezen zijn wanneer de analyse van elk criterium afzonderlijk het niet mogelijk maakt om tot een helder besluit te komen omtrent het bestaan van een "strafvervolging" in de zin van art. 6, § 1, E.V.R.M. (E.H.R.M., 24 februari 1994, Bendenoun, Serie A, Vol. 284, § 47). Dit belet niet dat deze bestuursdocumenten wel kunnen openbaar gemaakt worden van zodra de sanctie is opgelegd, behoudens eventueel andere uitzonderingsgronden.

5° tuchtmaatregelen
Deze absolute uitzonderingsgrond is dus wel degelijk beperkt in de tijd: wanneer er geen mogelijkheid meer is om een tuchtmaatregel op te leggen, zijn de bestuursdocumenten die (uitsluitend) hiervoor werden opgesteld, wel openbaar.
Deze uitzonderingsgrond beoogt te beletten dat het goede verloop van het disciplinaire onderzoek wordt verstoord of dat de rechten van de verdediging worden geschonden terwijl dit onderzoek loopt.

Bestuursdocumenten die niet specifiek werden opgesteld ten behoeve van het uitoefenen van een tuchtonderzoek of het toepassen van tuchtrechtelijke sancties, maar die desondanks deel (kunnen) uitmaken van het tuchtdossier, vallen niet onder deze uitzonderingsgrond.

6° vrijwillig door derden verstrekt
Wanneer een derde aan de overheid vrijwillig informatie heeft verstrekt zonder dat hij daartoe wettelijk, decretaal of anderszins verplicht was, moet de openbaarmaking

worden geweigerd wanneer deze informatie uitdrukkelijk als vertrouwelijk werd bestempeld. Heeft de verstrekker de informatie evenwel niet uitdrukkelijk als vertrouwelijk bestempeld, dan kan die informatie worden vrijgegeven.

Zodra de derde verplicht kan worden om de informatie te verstrekken, is deze uitzonderingsgrond niet langer van toepassing. Eventueel kunnen de andere uitzonderingsgronden worden ingeroepen.

De openbaarmaking is echter wel nog mogelijk indien de persoon, die de informatie vertrouwelijk en vrijwillig heeft bezorgd aan een instantie, alsnog instemt met de openbaarmaking ervan.

Art. II.33.

Dit artikel komt overeen met artikel 14 openbaarheidsdecreet. De in dit artikel opgenomen uitzonderingsgronden hebben alle een relatief karakter, dit wil zeggen dat de hieronder vermelde belangen dienen afgewogen te worden tegenover het openbaar belang dat met de openbaarmaking van een bestuursdocument is gediend, net zoals dit ook het geval is voor de uitzonderingen die aan bod komen in de artikelen II.31 en II.34.

De in dit artikel vermelde uitzonderingen zijn evenwel niet facultatief, maar verplicht. Dit wil zeggen dat indien na het proces van de belangenafweging geoordeeld wordt dat het te beschermen belang belangrijker wordt geacht dan het belang van de openbaarheid, deze uitzondering moet worden toegepast. De belangen die beschermd worden zijn maar beschermenswaardig voor zover de openbaarmaking schade aan een bepaald belang toebrengt. En zelfs wanneer er schade aan dit belang wordt aangebracht, is dit nog niet voldoende om het aan de openbaarmaking te onttrekken. Via een afwegingsproces moet duidelijk worden dat het belang dat men wil beschermen zwaarder doorweegt dan het algemeen belang dat gebaat is met de openbaarmaking. Zo zullen fabrieksgeheimen in bepaalde gevallen toch moeten openbaar gemaakt worden als de openbaarmaking in functie staat van een hoger belang zoals bv. de volksgezondheid. Het belang van de openbaarmaking zal in dit geval zwaarder wegen dat de schade die aangebracht wordt aan het belang dat gediend is met een fabrieksgeheim.

1° economisch, financieel of commercieel belang van een instantie
Deze uitzondering moet het beleid of de beleidsintenties van de instanties (algemeen belang) en de economische, financiële en commerciële belangen van alle instanties die onder de bevoegdheid van de gehele Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen, beschermen tegen het risico van speculatieve daden die voorkennis van informatie kan meebrengen. Deze uitzonderingsgrond beschermt o.a. de economische activiteiten van de investeringsmaatschappijen.

De decreetgever achtte een verdere beperking van deze uitzonderingsgrond niet nodig, gelet op de belangenafweging die voor het inroepen van deze uitzonderingsgrond verplicht is. Door deze belangenafweging zijn het immers alleen maar fundamentele belangen van de overheid die kunnen opwegen tegen de openbaarmaking en bijgevolg beschermd kunnen worden.

2° internationale betrekkingen
Op grond van artikel 167 van de grondwet en de bijzondere wet is de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd voor het regelen van de internationale samenwerking, het sluiten van en rechtskracht verlenen aan verdragen, het doen opzeggen van verdragen die de Koning over deelstaatmateries gesloten heeft, om de staat België te vertegenwoordigen, om samenwerkings-akkoorden te sluiten over het voeren van buitenlandse betrekkingen, om mede het buitenlands beleid van België te

bepalen in de procedures in de Interministeriële Conferentie en in het kader van de samenwerkingsakkoorden.

In zoverre de openbaarmaking van een document de internationale betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap in al de hogergenoemde gevallen kan verstoren, m.a.w. dat er schade wordt toegebracht aan het internationaal belang, moet een overheid de openbaarheid weigeren op grond van deze uitzondering.

De uitzondering geldt eveneens voor de betrekkingen die het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap onderhoudt met de federale overheid of de andere regionale overheden.

Er wordt uitdrukkelijk ook voorzien dat deze uitzondering eveneens kan ingeroepen worden in betrekkingen met supranationale instellingen (Europese Raad, Parlement en Commissie).

3° commerciële en industriële informatie
De bepaling beoogt de bescherming van de vertrouwelijke, aan een instantie meegedeelde, commerciële en industriële gegevens, die in globo als 'ondernemingsgegevens' kunnen beschouwd worden. Daarbij horen ook de handelsgeheimen.

Het begrip handelsgeheim kan omschreven worden als: informatie die niet technisch van aard is, maar een commerciële waarde vertegenwoordigt zoals boekhoudkundige gegevens, lijsten van cliënteel en leveranciers, winstcijfers, omzet, stocks, enz. Het gaat dus in het algemeen om gegevens die voor de onderneming van belang zijn en waarvan de openbaarmaking van aard is haar nadeel te berokkenen.
De overheid kan de openbaarmaking van deze gegevens afwijzen als ze een vertrouwelijk karakter hebben, d.w.z. als na afweging blijkt dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van het ondernemingsbelang.

Het moet gaan om de bescherming van een legitiem economisch belang, zijnde een belang dat gelegitimeerd is omwille van economische redenen. Zo zou bepaalde commerciële informatie, die door de exploitant al publiek is gemaakt of waarvoor geen redelijke beschermingsmaatregelen zijn genomen, toch onder de openbaarmaking kunnen vallen. Ook de omvang van de mogelijke schade en het competitief voordeel dat aan concurrenten zou worden geven door de openbaarmaking zijn elementen voor de bepaling van het legitiem economisch belang.
Wanneer dit geldt kan de, door de overheid als vertrouwelijke beschouwde informatie toch vrijgegeven worden indien de betrokken leverancier van de informatie, op eigen initiatief of na verzoek, instemde met de openbaarmaking ervan.

Deze uitzonderingsgrond beschermt o.a. de commerciële en industriële informatie waarover de investeringsmaatschappijen beschikken in het kader van hun taak.

4° rechtspleging
Deze uitzonderingsbepaling stelt dat bestuursdocumenten betreffende aangelegenheden die het voorwerp uitmaken van een burgerlijk of administratief rechtsgeding, niet voor openbaarheid in aanmerking komen.
Deze uitzonderingsgrond is ingegeven door het deontologisch probleem waarmee de overheid geconfronteerd wordt wanneer zij gegevens ter beschikking moet stellen die in een rechtsgeding, waarbij die overheid zelf partij is, tegen haar kunnen gebruikt worden. Bovendien zijn er specifieke regels die de inzagemogelijkheden bepalen van documenten betreffende zaken die aanhangig zijn bij de gerechtelijke instanties.
In het decreet wordt tevens benadrukt dat de bedoeling van deze uitzondering erin bestaat om de rechtspleging en het eerlijk verloop van een proces mogelijk te maken.

5° handelen van bestuursorganen
Deze uitzonderingsgrond werd voor het eerst ingevoerd in het openbaarheidsdecreet van 2004.
De decreetgever is van oordeel dat informatie over bepaalde handelingen van de overheid vertrouwelijk moet kunnen zijn, omdat de overheid anders niet in staat is bepaalde aspecten van haar taak naar behoren uit te oefenen.
Op Europees en internationaal vlak bestaat deze uitzondering eveneens: zowel in de Richtlijn als in het Verdrag van Aarhus is een uitzondering opgenomen die de vertrouwelijkheid van het handelen van overheidsinstanties beschermt.
In dit decreet is voorzien dat de "vertrouwelijkheid van het handelen van een bestuursinstantie" slechts ingeroepen kan worden in drie specifieke situaties. De vertrouwelijkheid van het handelen moet noodzakelijk zijn voor de uitoefening van één van drie volgende overheidstaken:

- de uitoefening van de administratieve handhaving;
- de uitvoering van een interne audit;
- de politieke besluitvorming.

In het decreet is uitdrukkelijk bepaald dat deze vertrouwelijkheid noodzakelijk moet zijn voor de vermelde situaties. Zo zal bv. een inspectieplan niet aan de openbaarheid worden onttrokken indien geoordeeld wordt dat het administratieve handhavingsbeleid hiermee niet in het gedrang komt, a fortiori indien hiervan een preventief effect wordt verwacht.

Daarentegen zullen documenten die opgesteld worden ter voorbereiding van gerichte, onaangekondigde controles of reactieve inspecties (dit wil zeggen controles ten gevolge van bv. klachten of voorvallen of op verzoek van parketten) vertrouwelijk zijn indien de geheimhouding ervan noodzakelijk is om de controle effectief te laten verlopen. (administratieve handhaving)

De decreetgever is van oordeel dat sommige taken die worden uitgevoerd in een specifieke fase van de beleidscyclus, n.l. de administratieve handhaving, bescherming behoeven. Met de term "administratieve handhaving" werd doelbewust voor een ruim begrip gekozen. Het begrip omvat niet alleen het administratief toezicht op de naleving van de milieuregelgeving, maar ook het opleggen en uitvoeren van sancties. Bovendien beperkt het begrip zich niet tot de overheidstaken die worden uitgevoerd in concrete dossiers. Ook overkoepelende beleidsvorming inzake handhaving, de uitwerking van handhavingsmethodes, het overleg met en de afstemming op acties van andere handhavingsactoren zoals parketten, federale en lokale politie en lokale administratieve handhavers, kunnen allen onder de uitzonderingsgrond vallen. Dit voor zover kan gemotiveerd worden dat geheimhouding noodzakelijk is voor een effectief of efficiënt overheidsoptreden.

De uitzonderingsgrond is vergelijkbaar met die zoals voorzien in artikel II.34, 4°. Op grond van deze laatste bepaling kunnen documenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering worden opgesteld, aan de openbaarheid worden onttrokken. Gelet op het feit dat de administratieve handhaving voor sommige beleidsdomeinen erg belangrijk is, is een gelijkaardige bescherming als voor de strafrechtelijke handhaving zeker verantwoord.

Bovendien kan onttrekking aan de openbaarheid van een bepaald documenten in een concreet handhavingsdossier nodig zijn om te vermijden dat het Europees verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) wordt geschonden. Een dergelijke schending zou er immers toe kunnen leiden dat geen administratieve sanctie meer kan worden opgelegd.

(Audits)
Interne en externe audits zijn een recent verschijnsel die een grote mate van vertrouwelijkheid vergen tijdens hun uitvoeringsfase. Volgende argumenten kunnen aangevoerd worden om deze uitzonderingsgrond in te voeren:

Bij de aanvang van een auditopdracht weet men nooit tot welke resultaten men kan komen. Zo kan men tijdens de uitvoering van een 'gewone' geplande geïntegreerde audit plots op een aantal feiten stuiten, waardoor er een administratief onderzoek opgestart moet worden. M.a.w. elke auditopdracht kan aanleiding geven tot een administratief onderzoek.

Tijdens een auditopdracht worden er documenten opgesteld, waarin de bevindingen van de auditor weergegeven worden. Deze bevindingen worden in latere stadia steeds afgetoetst met de geauditeerde (bij het ontwerprapport, tijdens de sluitingsmeeting). Op elk van deze ogenblikken is er een bespreking met de geauditeerde en kunnen de neergeschreven bevindingen nog aangepast worden (bv. indien de auditor een verkeerde interpretatie aan bepaalde vaststellingen heeft gegeven). De rapporten worden steeds ter beschikking van de geauditeerde gesteld. Indien deze documenten voor de sluitingsmeeting aan anderen, buiten de geauditeerde, openbaargemaakt zouden moeten worden, dan zou dit enkel tot verwarring en misvattingen aanleiding kunnen geven.

Ook zou men kunnen poneren dat de in het Charter ingeschreven onafhankelijkheid en objectiviteit van Audit Vlaanderen in het gedrang zou kunnen komen, indien informatie te vlug vrijgegeven wordt. Er zou druk uitgeoefend kunnen worden om het rapport in een bepaalde zin aan te passen waardoor de objectiviteit en onafhankelijkheid in grote mate gehypothekeerd zou kunnen worden.

De vertrouwelijkheid omtrent de resultaten van de audits is evenwel niet langer vereist zodra de beleidsverantwoordelijken kennis hebben gekregen van deze resultaten. Natuurlijk is het mogelijk om op dat ogenblik eventueel andere uitzonderingsgronden , zoals voorzien in dit decreet, in te roepen om alsnog bepaalde documenten aan de openbaarheid te onttrekken. Zo zullen sommige documenten niet openbaar kunnen gemaakt worden, doordat ze informatie bevatten die vertrouwelijk door derden werd meegedeeld of omdat ze werden opgesteld ten behoeve van een mogelijke tuchtprocedure.

De auditrapporten die worden opgesteld door Audit Vlaanderen komen in aanmerking voor openbaarmaking (na kennisgeving aan de beleidsverantwoordelijken), terwijl de voorbereidende werkdocumenten dat niet zullen zijn.

(Politieke besluitvorming)
Naast het geheim van de beraadslagingen van de Vlaamse regering en andere overheden, waarvoor een uitzonderingsgrond is voorzien in artikel II.34, 3° van dit decreet, kan het noodzakelijk zijn ook andere informatie te beschermen die met de politieke beraadslaging heeft te maken.

Hierbij wordt dan onder meer bedoeld de besprekingen tussen bestuurspartners die geen formele beraadslagingen zijn, de adviezen van kabinetsleden aan hun minister, burgemeester, enz. in het kader van politieke afwegingen of beraadslagingen.
Het begrip politieke beraadslagingen dient evenwel strikt te worden geïnterpreteerd. Een dossier dat zich bevindt op een kabinet, bijvoorbeeld met het oog op een beslissing van een minister, gedeputeerde, burgemeester of schepen, dient beschouwd als een bestuursdocument dat voor openbaarmaking in aanmerking komt. Het behoort niet tot de informatie die strikt genomen met de politieke beraadslaging heeft te maken.

Het document opgemaakt door een (kabinets)medewerker daarentegen, met het oog op het adviseren tot het nemen van een beslissing en waarin diverse politieke, maatschappelijke, economische, financiële belangen worden afgewogen dient niet openbaar gemaakt. Zo niet wordt de politieke besluitvorming onmogelijk.

6° openbare orde en veiligheid

Belangrijke delen van de materie inzake openbare orde en veiligheid behoren tot de federale bevoegdheid. Dit neemt niet weg dat sommige aspecten van openbare orde en veiligheid gewestelijke of gemeenschapsbevoegdheid zouden kunnen zijn, b.v. omwille van de overdracht van de bevoegdheid om de gemeentewet te wijzigen.
Wat de openbare orde betreft is de situatie onduidelijk. Dit heeft te maken met het feit dat het begrip openbare orde een ruim en vrij vaag begrip is dat door de rechtspraak wordt ingevuld. Art. 4 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 (het Lambermont-akkoord) bepaalt uitdrukkelijk dat de decreetgever niet bevoegd wordt om art. 135, § 2 van de Gemeentewet te wijzigen. Deze laatste bepaling vertrouwt een aantal aspecten van de bewaking van de (materiële) openbare orde toe aan de gemeente en de burgemeester. Toch rijst er twijfel over de bevoegdheidsverdeling. Zo wordt art. 119bis, zijnde de bevoegdheid voor de gemeenteraad om politiereglementen te maken, wel overgedragen.

Sommige aspecten van het begrip veiligheid, zoals de externe veiligheid, zijn gewestelijke bevoegdheid. Omwille van het feit dat sommige aspecten van het begrip onder bevoegdheid van de Gewesten en de Gemeenschappen (kunnen) vallen, werd deze uitzonderingsgrond veiligheidshalve toch behouden in het decreet.

Art. II.34.

Dit artikel komt overeen met artikel 15 openbaarheidsdecreet. In paragraaf 1 van dit artikel, wordt duidelijk gewezen op het feit dat er bij openbaarheidsverzoeken die betrekking hebben op milieu-informatie, een afwijkende regeling geldt inzake de toepasbare uitzonderingsgronden.

Vooreerst wordt expliciet gewezen op het feit dat alle in dit artikel opgenomen uitzonderingsgronden allemaal een relatief karakter hebben, dit wil zeggen dat de hieronder vermelde belangen dienen afgewogen te worden tegenover het openbaar belang dat met de openbaarmaking van een bestuursdocument is gediend, net zoals dit ook het geval is voor de uitzonderingen die aan bod komen in de artikelen II.31 en II.33 van dit bestuursdecreet.

Ondanks dit belangrijke verschil met de andere 'gewone' informatie, met name het relatief karakter van alle uitzonderingsgronden in geval van milieu-informatie, bestaat toch een grote gelijkenis met de 'gewone' uitzonderingsgronden, zoals deze voorkomen in de artikelen II.32 en II.33. Voor milieu-informatie werd het grootste gedeelte van de uitzonderingen in geval van "gewone" informatie trouwens woordelijk hernomen, maar werd er enkel een relatief karakter aan toegekend.
Bepaalde uitzonderingsgronden gelden evenwel niet voor milieu-informatie, zoals de wettelijke geheimhoudingsverplichting, en het economisch, financieel of commercieel belang van de overheid.

Tenslotte vormt de bescherming van het milieu waarop de informatie betrekking heeft een specifieke uitzonderingsgrond voor milieu-informatie.

Concreet betekent dit dat de hierna opgesomde uitzonderingen voor milieu-informatie volkomen identiek zijn aan deze die gelden voor de andere informatie (algemeen regime):
6° internationale betrekkingen
7° commerciële en industriële informatie
8° rechtspleging,
9° vertrouwelijk handelen van de milieu-instantie,
10° de openbare orde en veiligheid.
Voor de hierna vermelde uitzonderingen voor milieu-informatie, geldt ook dat deze identiek zijn aan deze die gelden voor de andere informatie, maar de uitzonderingen hebben hierbij wel een relatief karakter, terwijl ze in het algemeen regime een absoluut karakter hebben:

- persoonlijke levenssfeer
- beraadslaging van de Vlaamse regering en andere bestuursorganen
- strafvordering of vordering van administratieve sanctie
- tuchtmaatregelen
- door derden verstrekte informatie

Voor alle hiervoor vermelde uitzonderingsgronden wordt voor meer toelichting verwezen naar de commentaar bij de artikelen II.32 en II.33.

11° bescherming van het milieu
Deze uitzondering geldt alleen voor milieu-informatie en de formulering ervan werd overgenomen uit de nieuwe EU Richtlijn en het Verdrag van Aarhus. Het gaat hier bij voorbeeld om informatie die de bescherming van zeldzame planten of diersoorten in het gedrang zou kunnen brengen.

In paragraaf 2 is voorzien dat voor milieu-informatie bovendien speciale aandacht (een ruimere openbaarmaking) wordt besteed aan informatie met betrekking tot emissiegegevens. Dit betekent niet dat er een automatisch en onvoorwaardelijk recht bestaat op openbaarheid van emissiegegevens, maar wel dat een aantal van de §1 genoemde uitzonderingen niet kunnen ingeroepen worden. Bovendien is het zo dat in de gevallen waar de uitzonderingen van §1 wel mogen ingeroepen worden, er van uitgegaan wordt dat het openbare belang makkelijker zal doorwegen in het geval dat informatie over emissies gevraagd wordt.

Het begrip "emissie" dient te worden opgevat als gedefinieerd in artikel 1.1.2, § 1, 3° van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM). Deze definitie luidt: "elke inbreng door de mens van verontreinigingsfactoren in de atmosfeer, de bodem of het water".

Paragraaf 3 handelt over de zogenaamde Seveso-informatie. Hierbij wordt de bepaling overgenomen uit artikel 58 van het decreet van 30 juni 2017 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw. Het gaat hier om openbaarheidsverzoeken die betrekking hebben op informatie bedoeld in het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

Voormeld samenwerkingsakkoord geeft uitvoering aan de Seveso III-Richtlijn en bepaalt daartoe het volgende: "Ter wille van de transparantie stellen de bevoegde diensten de informatie, die zij op grond van dit samenwerkingsakkoord in hun bezit hebben, ter beschikking van alle natuurlijke of rechtspersonen die daarom verzoeken, overeenkomstig de wetgeving inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie. De openbaarmaking van de informatie kan door de bevoegde diensten worden geweigerd of beperkt onder de voorwaarden zoals voorzien in de in het eerste lid bedoelde toepasselijke wetgeving."

In het openbaarheidsdecreet van 2004 was nog voorzien dat bepaalde uitzonderingsgronden niet van toepassing waren op Seveso-informatie, maar het nieuwe samenwerkingsakkoord van 2016 heeft de bepaling op dat vlak, ten gevolge van de Seveso III-Richtlijn, aangepast en nu zijn alle uitzonderingen, zoals voorzien in paragraaf 1 van dit artikel, integraal van toepassing.

Art. II.35.

Artikel 13 uit het archiefdecreet van 9 juli 2010 wordt nu ingeschreven in het hoofdstuk rond openbaarheid van bestuur omwille van het feit dat deze bepaling beter aansluit bij de bepalingen inzake de uitzonderingen betreffende de openbaarheid van bestuur.

In het eerste lid wordt bepaald dat een aantal uitzonderingsgronden, zoals voorzien in de bepalingen van artikel II.32 tot en met II.34, niet meer kunnen worden ingeroepen na 20 jaar . Deze termijn, in het Archiefdecreet, nog 30 jaar, wordt nu teruggebracht tot 20 jaar om op die manier aan te sluiten bij internationale evoluties. Het gaat hierbij om de volgende uitzonderingen:
-geheim van de beraadslaging
-strafvordering en administratieve sanctie
-tuchtmaatregelen
-economisch, financieel of commercieel belang van de overheidsinstantie
-hangend rechtsgeding
-vertrouwelijk handelen van de overheidsinstantie
-openbare orde en veiligheid
-bescherming van het milieu

In het tweede lid wordt voorzien dat vier uitzonderingen, niet meer kunnen ingeroepen worden na 50 jaar:
-geheimhoudingsverplichting
-vertrouwelijke informatie van een derde
-internationale betrekkingen
-vertrouwelijke commerciële en industriële informatie

In het derde lid is bepaald dat de uitzonderingsgrond inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer niet meer ingeroepen kan worden na 120 jaar of niet meer ingeroepen kan worden als het gaat om informatie aangaande een persoon die meer dan 20 jaar is overleden.

De bepalingen uit dit artikel strekken ertoe de uitzonderingsgronden niet eeuwig te laten gelden, maar de geldingsduur ervan te beperken (tot 20, 50 of 120 jaar), dit om te vermijden dat oude(re) documenten afgeschermd blijven van bekendmaking, hoewel de ratio van die uitzonderingen niet langer van toepassing is.
Samenvattend en in schematische vorm komt het dus neer op het volgende:
- tot 20 jaar na opmaak van het bestuursdocument gelden alle uitzonderingsgronden
- tussen 20-50 jaar: alleen de uitzonderingen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer, vertrouwelijkheid informatie van derden, van internationale betrekkingen en van commerciële informatie en decretale geheimhoudingsplicht gelden (behalve voor milieu-info);
- tussen 50-120 jaar: alleen de uitzondering ter bescherming van persoonlijke levenssfeer geldt, maar met die beperking dat deze uitzondering geldt tot maximaal 20 jaar na het overlijden van de betrokkene;
- vanaf 120 jaar: geen enkele uitzondering geldt nog

Art. II.36.

In dit artikel worden de basisprincipes uit artikel 14 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010 overgenomen en wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de verdere uitwerking ervan te regelen.

Op basis van het advies van 9 juni 2009 van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (naar aanleiding van de opmaak van het archiefdecreet van 9 juli 2010), is in een specifieke toegang voor wetenschappelijke doeleinden voorzien. Dit maakt het mogelijk dat hogescholen, universiteiten of erkende onderzoeksinstellingen in het kader van wetenschappelijke, historische of statistische doeleinden gebruik kunnen maken van bestuursdocumenten die normaal gezien niet openbaar zijn overeenkomstig de uitzonderingsbepalingen in de artikelen II.32 tot en met II.34. De beslissing om dit toe te staan is een beslissing die de overheidsinstantie zelf moet nemen.

In vergelijking met het Archiefdecreet van 9 juli 2010 is het nieuw dat deze bepaling nu ook kan worden ingeroepen bij openbaarheidsverzoeken voor historische of statistische doeleinden .

Art. II.37.

In dit artikel worden alle bepalingen van het openbaarheidsdecreet betreffende de toepassing van de uitzonderingsgronden samengebracht, zonder er inhoudelijke wijzigingen in aan te brengen (met name artikel 10, eerste zin, artikel 12, en artikel 4, §2).

In het eerste lid wordt bepaald dat de diverse uitzonderingsgronden restrictief moeten geïnterpreteerd en toegepast worden. Deze bepaling is geïnspireerd door art. 4.4, in fine, van het Verdrag van Aarhus. De uitzonderingen dienen strikt te worden geïnterpreteerd, en dit geval per geval. Deze regel is op zich een verworvenheid in de Belgische rechtsorde en een uitdrukkelijke bevestiging van de rechtspraak van de Raad van State en het Arbitragehof inzake de interpretatie van het grondwettelijk recht vervat in artikel 32 G.W. Tevens is het zo dat de toepasselijkheid van de verschillende uitzonderingsgronden in concreto moeten beoordeeld worden en dit voor elke situatie afzonderlijk. Voor elk openbaarheidsverzoek zal bijgevolg moeten nagegaan worden of een uitzonderingsgrond eventueel kan ingeroepen worden.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat naast de in dit decreet opgenomen uitzonderingsgronden, ook nog de uitzonderingsgronden gelden die niet tot de materiële bevoegdheid van de Vlaamse wetgever behoren en in andere regelgeving (federale of ander Gemeenschappen en Gewesten) bestaat. De andere wetgevers zijn immers ook bevoegd om uitzonderingen te bepalen m.b.t. de materies die tot hun bevoegdheid behoren. Bij de opmaak van de openbaarheidsdecreten in 1999 en 2004 werd de discussie gevoerd of de uitzonderingsgronden die tot de federale bevoegdheid behoren al dan niet moesten hernomen worden in de Vlaamse regelgeving. Dergelijke overname van de federale uitzonderingsgronden zou dan wel mogelijks de transparantie ten goede komen, toch stuit deze werkwijze, naast legistiek-juridische bezwaren, ook op andere praktische bezwaren. Zo zal er over moeten gewaakt worden dat de "federale" uitzonderingsgronden woordelijk worden overgenomen (wat niet altijd het geval was in het openbaarheidsdecreet van 1999), zullen ze steeds moeten aangepast worden wanneer de federale wetgever wijzigingen aanbrengt en bestaat het gevaar dat er verschillende interpretaties van dezelfde bepaling mogelijk worden. Daarom werd er, net zoals ten tijde van het openbaarheidsdecreet in 2004, ervoor geopteerd om een algemene verwijzing naar de uitzonderingsgronden van de andere wetgevers op te nemen.

Het derde lid is dan eigenlijk het corollarium van de hiervoor vermelde bepaling in het tweede lid. Zo zullen ook de administratieve overheden van de andere gemeenschappen en gewesten en van de staat de uitzonderingen van de Vlaamse decreetgever, die zijn voorzien in dit bestuursdecreet, moeten naleven. De in dit bestuursdecreet voorzien uitzonderingen zijn dus ook van toepassing op andere overheden dan die welke onder de Vlaamse wetgever vallen, voor zover de Vlaamse wetgever binnen zijn materiële bevoegdheid zoals bepaald door de Grondwet en de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen uitzonderingsgronden op het recht op openbaarheid kan bepalen. Krachtens artikel 32 van de Grondwet kan de Vlaamse wetgever (zoals ieder van de onderscheiden wetgevers), binnen zijn materiële bevoegdheid uitzonderingsgronden op het recht op openbaarheid bepalen die gelden voor alle administratieve overheden, dus ook voor andere administratieve overheden dan die welke onder de Vlaamse wetgever vallen.
Die bevoegdheid kent als enige beperking dat de uitzonderingsgronden tot de materiële bevoegdheid van de betrokken overheid moeten behoren. Het is niet vereist dat er tussen het bestuursdocument waarop de uitzondering slaat en de overheid die die

uitzonderingsgrond heeft vastgesteld nog een andere band bestaat dan dat het openbaar maken van het document de belangen van die overheid kan schaden.

De uiteengezette gedachtengang volgt de interpretatie die de Raad van State in dit verband gaf aan artikel 32 van de Grondwet, en welke hij o.m. ook verwoordde in zijn adviezen over de voorontwerpen van de federale wet van 11 april 1994, de ordonnantie van 30 maart 1995 en het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 16 oktober 1995, betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten.

Ter precisering kan hier nog aan toegevoegd worden dat de bepalingen uit dit bestuursdecreet slechts toepasselijk zijn op de andere instanties, in zoverre het uitzonderingsgronden op de openbaarheid invoert en niet in zoverre het de uitvoeringsmodaliteiten of procedurevoorschriften regelt.

Afdeling 4. De aanvraagprocedure

De bepalingen over aanvragen van openbaarmaking worden anders gestructureerd: bepalingen over aanvraag, behandeling van de aanvraag en uitvoering van de beslissing worden nu in logischere volgorde geplaatst.

De aanvraagprocedures voor toegang tot bestuursdocumenten en voor hergebruik ervan worden op mekaar afgestemd (zie ook toelichting bij hoofdstuk hergebruik).

Art. II.38.

Dit artikel regelt de eigenlijke aanvraag (de verplichtingen van de aanvrager).
In paragraaf 1 wordt bepaald dat een openbaarheidsverzoek steeds schriftelijk moet worden in gediend. Ook moet de aanvraag gericht worden aan de instantie die het bestuursdocument bezit. Voorheen kon de aanvraag ook gericht worden aan de communicatieambtenaar, maar dit wordt nu achterwege gelaten, vanwege de aangepaste rol van communicatieambtenaar (zie artikel III.62). Een rol voor het centrale contact- en informatiepunt is in deze fase niet aangewezen omdat er dwingende antwoordtermijnen zijn bij openbaarheidsverzoeken die zeer kort zijn.

De bepaling in het eerste lid is gebaseerd op artikel 17, §1, eerste lid, van het openbaarheidsdecreet, en verduidelijkt wat exact wordt begrepen onder een schriftelijk verzoek. De versoepeling van de administratieve lasten voor de burgers, de vereenvoudiging van de administratieve procedures is een constante bekommernis van de Vlaamse overheid. Deze bekommernis komt ook tot uiting in de zeer eenvoudige aanvraagprocedure. Als de burger op zoek gaat naar informatie van de overheid, dient deze drempel immers zo laag mogelijk te zijn.

In het verdrag van Aarhus en de EU-Richtlijn (toegang tot milieu-informatie) wordt het belang van de nieuwe communicatietechnologie en de geïnformatiseerde openbaarheid benadrukt. In dit bestuursdecreet wordt hiermee terdege rekening gehouden, zowel bij de aanvraagprocedure in geval van "passieve openbaarheid" als bij het verzamelen en actief verstrekken van informatie door de overheid.
Mede daarom wordt hier nu aangegeven dat de burger de mogelijkheid krijgt om zijn aanvraag via brief of elektronisch bericht in te dienen. Gelet op de huidige moderne communicatiemiddelen is het wenselijk om de mogelijkheden van de e-mail of een web formulier op te nemen, waardoor de behandeling van de aanvragen vlotter kan verlopen. Het is immers zo dat er weinig discussie kan zijn over de datum van de aanvraag, aangezien de verzoeken in een register worden genoteerd. Bovendien kan het verzendingsbewijs van een e-mail, mocht er toch discussie ontstaan, als begin van bewijs dienen voor de datum van aanvraag.

Eveneens kan de burger zich ter plaatse aanbieden bij een instantie en zijn aanvraag daar mondeling richten tot een ambtenaar of bediende. In dit geval dient weliswaar ter plaatse een formulier ingevuld te worden door de verzoeker, hierbij desnoods bijgestaan door een personeelslid van de instantie, zodat er toch een schriftelijke neerslag is van het verzoek. Deze aanvraag wordt vervolgens geregistreerd. Een telefonische aanvraag inzake openbaarheid van bestuur is evenwel niet mogelijk.

De ervaring leert dat de burger niet altijd even vertrouwd is met de bevoegdheidsverdeling en de diverse structuren binnen de instanties in België. Daarom wordt het noodzakelijk geacht om in het tweede lid van paragraaf 1 een doorverwijzingsfunctie te voorzien. In dit geval dient de aanvraag door de overheid zo spoedig mogelijk doorgestuurd te worden aan de juiste overheidsdienst en wordt de aanvrager van deze doorverzending onmiddellijk op de hoogte gebracht. Het is uiteraard niet de bedoeling dat burger van het kastje naar de muur gestuurd wordt en van de instanties kan worden verwacht dat ze dit eerst intern informeel checken of desnoods bij 1700 navragen wie de bevoegde instantie is, maar het doorsturen blijft een inspanningsverbintenis en geen resultaatsverbintenis; daarom is er sprake van "vermoedelijk bezit" .

In paragraaf 2 wordt aangegeven hoe de aanvraag er precies dient uit te zien en welke informatie die moet bevatten:
-de naam en het adres van de aanvrager: vroeger volstond het dat de aanvrager zijn correspondentieadres (bij voorbeeld enkel een mailadres) vermeldde , doch nu wordt bepaald dat het postadres wel degelijk moet vermeld worden en dat het mailadres niet louter volstaat, dit om te vermijden dat openbaarheidsverzoeken kunnen worden ingediend onder fictieve naam (bij voorbeeld via een makkelijk aan te maken gmail account).
- de informatie die nodig is om het gevraagde bestuursdocument te identificeren: de aanvraag dient uiteraard de betrokken aangelegenheid te omvatten, en indien mogelijk de specificering van het gevraagde bestuursdocument zelf.
- de keuze voor inzage, afschrift dit werd nu toegevoegd zodat dit meteen duidelijk is voor de betrokken instantie en deze daar niet nog eerst moet naar vragen.

De aanvrager kan eventueel ook de vorm aangeven waarin hij de gevraagde informatie wenst te ontvangen.
De bepaling uit artikel 17, §1, derde lid, openbaarheidsdecreet wordt niet meer hernomen omdat uit de intussen opgebouwde praktijk is gebleken dat dit weinig of geen zin heeft: als de aanvrager eerst toestemming moet vragen aan de betrokken burger vóór hij welbepaalde documenten kan opvragen bij de overheid en deze toestemming bekomt, dan kan hij het document beter rechtstreeks bij die betrokkene opvragen natuurlijk. In de praktijk werd die instemming nooit gevraagd door de aanvrager, maar is het steeds de instantie zelf die om die eventuele instemming zal vragen (zie verder in artikel II.46). Daarom werd deze bepaling nu dan ook weggelaten.

In paragraaf 3 is bepaald dat de aanvrager in principe geen belang moet aantonen om een openbaarheidsaanvraag in te dienen.

In het Verdrag van Aarhus, werd in dit verband, na lange discussies, de oorspronkelijke en gebruikelijke formulering "without an interest to be proved" uiteindelijk gewijzigd in de bepaling "without an interest having to be stated". Er werd niet overwogen om in het bestuursdecreet het begrip "aantonen" te vervangen door "aanvoeren", aangezien het verschil tussen beide begrippen volgens het woordenboek van Van Daele miniem is. Evenmin werd de term "stellen" van een belang, begrip dat gebruikt wordt in de officiële vertaling van het Verdrag van Aarhus (en de Europese Richtlijn), overgenomen aangezien dit begrip niet gebruikelijk is. De klassieke bepaling dat de aanvrager geen belang moet aantonen, werd behouden. Deze bepaling heeft immers in praktijk nooit aanleiding gegeven tot interpretatieproblemen, en moet soepel worden geïnterpreteerd.

Voor gewone aanvragen om openbaarheid moet er eenvoudigweg geen belang aangetoond worden omdat er geen belang moet aanwezig zijn.

Het aantonen van een belang is evenwel toch vereist als de aanvraag de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard betreft. De opzet van de regeling is in wezen de openbaarmaking (in casu aan derden) te beperken van informatie van persoonlijke aard in bestuursdocumenten.

Onder informatie van persoonlijke aard wordt begrepen de informatie die betrekking heeft op een beoordeling, een waardeoordeel of de beschrijving van een gedrag van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbaar natuurlijk persoon. Aan dergelijke informatie dient een extra bescherming gegeven te worden tegen de algemene toegang. Op deze manier wil het decreet verzekeren dat deze informatie (beoordeling, waardeoordeel, beschrijving van het gedrag) op zichzelf en principieel als vertrouwelijke gegevens kunnen beschouwd worden, los van het effect dat de vrijgave ervan zou kunnen hebben voor de betrokken persoon. Er werd gekozen voor het begrip "informatie van persoonlijke aard" in plaats van "(bestuurs)document van persoonlijke aard" om te verhinderen dat voor de toegang tot een bestuursdocument dat zowel informatie van persoonlijke aard bevat als andere informatie een belang zou moeten aangetoond worden voor die informatie, niet onder de definitie van informatie van persoonlijke aard valt.

Zo zullen examens te kwalificeren zijn als documenten van persoonlijke aard, net als de waardeoordelen die in bestuursdocumenten van OCMW's aanwezig zijn. Dit mag er wel niet toe leiden dat feitelijke informatie aan de openbaarmaking wordt onttrokken. Zo vormt de vaststelling dat iemand niet bij machte is om zijn woning te onderhouden informatie van persoonlijke aard, terwijl de vaststelling dat een huis bouwvallig is geen informatie van persoonlijke aard is.

Deze bepaling is dus eveneens van toepassing bij een verzoek tot inzage van evaluatiedossiers van ambtenaren. Een objectief criterium beperkt het recht op inzage van deze informatie. Enkel de personen die het vereiste belang kunnen aantonen, zullen evaluatiedossiers van anderen kunnen inkijken.
Het is evident dat informatie van persoonlijke aard niet zomaar kan openbaar gemaakt worden. Het beschrijven van een gedrag of het beoordelen/evalueren houdt immers het omgaan in met sterk individu-gebonden informatie. Dit is een delicate aangelegenheid die om de nodige discretie vraagt.

Om voormelde redenen wordt de inzagemogelijkheid in informatie van persoonlijke aard gekoppeld aan een nader omschreven belang. De vereiste van een belang is dan ook een eerste filter en in die zin een ontvankelijkheidsvoorwaarde voor het openbaarheidsverzoek. Daarna kan het zijn dat de openbaarmaking van de informatie van persoonlijke aard moet of kan geweigerd worden omdat er één van de inhoudelijke uitzonderingen moet of kan ingeroepen worden. Er bestaat een wezenlijk verschil tussen "informatie van persoonlijk aard" en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (zie art. II.32, 2° en art. II.34, § 1, 1°): informatie van persoonlijke aard heeft vaak te maken met de beroepsactiviteiten, zoals evaluatiedossiers van ambtenaren, en in principe hebben zij geen betrekking op het privé-leven (tenzij dat elementen uit het privé-leven het functioneren van de beroepsactiviteiten zouden beïnvloeden). Wanneer de aanvrager het vereiste belang aantoont ,dan moet het bestuursdocument waarop zijn aanvraag betrekking heeft, nadien volledig onderworpen worden aan een onderzoek naar de eventuele inroepbaarheid van de inhoudelijke uitzonderingsgronden.

Zo moet een bestuur aan een derde de toegang tot een gedeelte van een evaluatierapport van een andere ambtenaar weigeren, ook al toont hij aan dat hij het vereiste belang heeft, wanneer de openbaarmaking van dat gedeelte een inbreuk pleegt

op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (één van de voorziene uitzonderingen).

Het door de aanvrager aan te tonen belang wordt nader gespecifieerd als volgt: de aanvrager moet aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt door ofwel:
1° de informatie;
2° de beslissing waarop de informatie betrekking heeft;
3° de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, werd opgesteld.

Bij een verzoek tot inzage van informatie van persoonlijke aard, moet geval per geval nagegaan worden of het document (of de beslissing die hiermee samenhangt) de verzoeker rechtstreeks in zijn rechtssituatie raakt.

In het openbaarheidsdecreet van 1999 kon het vereiste belang slechts aangetoond worden door de persoon die het bewijs levert dat hij door een document (of beslissing) rechtstreeks, persoonlijk en *ongunstig* in zijn rechtssituatie kan worden geraakt. De Raad van State betwijfelde dat het beperken van het belang tot de gevallen waarin de betrokkene "ongunstig" in zijn rechtssituatie kan worden geraakt, niet steeds in een redelijk evenredigheidsverband leek te staan tot de beoogde doeleinden om de persoonlijke levenssfeer te beschermen en de behoorlijke werking van de overheidsadministratie te vrijwaren. Door deze zeer restrictieve omschrijving van het "belang" was het destijds niet mogelijk dat een aanvrager die gunstig geraakt zou kunnen worden door een beslissing die op een document van persoonlijke aard steunt, toegang tot dat document zou hebben. Dit werd uitgebreid in de formulering van het decreet van 2004 en wordt nu overgenomen in dee bepaling: voortaan wordt voor het aantonen van het belang (enkel) vereist dat de persoon rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt, zij het "ongunstig" of "gunstig".

Vereist blijft wel dat het moet gaan om een potentiële beïnvloeding van de rechtssituatie: indien de aanvrager rechtstreeks en persoonlijk, maar slechts 'emotioneel' zou kunnen geraakt worden door een evaluatieverslag van een collega, en zonder dat de aanvrager hierdoor een mogelijke promotie of financiële tegemoetkoming zou kunnen bekomen of anderzijds in zijn rechtssituatie zou kunnen worden geraakt, zal deze aanvrager niet van het vereiste belang kunnen doen blijken.

In het vierde lid van paragraaf 3 worden een aantal uitzonderingen voorzien inzake het aantonen van het vereiste belang. In de volgende gevallen zal dat belang dus niet moeten worden aangetoond:
1° als informatie van persoonlijke aard over de aanvrager zelf handelt;
2° als de aanvraag betrekking heeft op milieu-informatie;
3° als de aanvraag bestuursdocumenten betreft die meer dan 30 jaar geleden opgemaakt of ontvangen werden.

Het is vrij logisch dat er geen belang moet worden aangetoond als het gaat om bestuursdocumenten die betrekking hebben op de aanvrager zelf.

Daarnaast werd ook voor documenten die milieu-informatie bevatten een uitzondering voorzien, aangezien de vereiste om een belang aan te tonen nergens werd voorzien in het Verdrag van Aarhus of de Europese Richtlijn inzake de toegang tot milieu-informatie. Er zou dus een tegenstrijdigheid kunnen ontstaan in het eerder theoretisch geval dat persoonlijke documenten ook milieu-informatie zouden bevatten. Bij het opstellen van het openbaarheidsdecreet in 1999 werd er van uitgegaan dat documenten van persoonlijke aard nooit milieu-informatie kunnen bevatten. Hieraan kan getwijfeld worden: zo zou het persoonlijke standpunt van een persoon ten opzichte van het milieu

of het milieubeleid kunnen beschouwd worden als informatie van persoonlijke aard dat toch ook deels als milieu-informatie kan gekwalificeerd worden.

De Europese Commissie neemt in het algemeen het standpunt in dat zelfs indien het onmogelijk is menige concrete situatie te bedenken waarin een uitzondering (en bij uitbreiding elke beperking op het recht op openbaarheid), die niet in de Richtlijn is bepaald met betrekking tot milieu-informatie zouden kunnen worden ingeroepen, het toch niet zeker is of deze uitzondering nooit zou kunnen worden toegepast.
Om deze reden werd nu in deze bepaling uitdrukkelijk toegevoegd dat er een geen belang moet worden aangetoond voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard die vervat zit in documenten die betrekking hebben op milieu-informatie.

Tensslotte moet er ook geen belang worden aangetoond als de informatie van persoonlijke aard zich bevindt in bestuursdocumenten die meer dan 30 jaar geleden opgemaakt of ontvangen werden door een instantie. Het gaat hier om de overname van artikel 13, §2, uit het archiefdecreet. In tegenstelling tot wat werd voorzien in artikel II.35 (in verband met de geldigheidsduur in de tijd van de uitzonderingen), wordt hier de termijn van 30 jaar wel behouden: een termijn van 20 jaar is te kort als het om informatie van persoonlijke aard gaat, aangezien de bepaling tot gevolg heeft dat bijv. tuchtdossiers en evaluatiedossiers te snel zouden kunnen opgevraagd worden door derden zonder dat die het vereiste belang moeten aantonen.

In paragraaf 4 wordt in het eerste lid, de bepaling van artikel 17, §1, tweede lid, in fine, uit het openbaarheidsdecreet hernomen. Dit bepaalt dat, conform de nieuwe Europese Richtlijn inzake toegang tot milieu-informatie, ook de mogelijkheid wordt geboden aan de aanvrager ,voor wat betreft milieu-informatie, om een voorstel van termijn te doen waarbinnen hij de informatie wenst te ontvangen.

In het tweede lid van paragraaf 4 wordt een nieuwe bepaling ingevoerd, die eigenlijk de mogelijkheid beter tot hun recht laten komen voor de aanvrager van milieu-informatie om bijkomende vragen te stellen, namelijk welke meetmethodes er gebruikt zijn bij het samenstellen van de informatie, met inbegrip van de methodes voor analysering, monstername en voorbehandeling van de monsters (hangt samen met artikel II.43, §3).

Art. II.39.

Dit artikel regelt de registratie van de aanvraag. De overheid die het bestuursdocument in zijn bezit heeft , noteert de aanvraag onmiddellijk of in ieder geval zo spoedig mogelijk in een register. De registratiedatum van ontvangst is van cruciaal belang, aangezien vanaf dan de bindende antwoordtermijnen beginnen te lopen.

De laatste zin van artikel 17, §3, derde lid, van het openbaarheidsdecreet wordt niet meer opgenomen. Daarin stond vermeld dat de registratie openbaar was voor de aanvrager en die bepaling gaf geregeld aanleiding tot misverstanden. Het is immers zo dat het register (met alle openbaarheidsverzoeken) t.a.v. iedereen als een bestuursdocument beschouwd wordt en dus principieel openbaar kan gemaakt worden, na een verzoek daartoe, evenwel mits toepassing van mogelijke uitzonderingsgronden (zoals de bescherming van de persoonlijke levenssfeer) . Maar het blijft wel zo dat de aanvrager in ieder geval inzage/afschrift kan krijgen in de registratie van zijn eigen aanvraag, zonder daarvoor de officiële aanvraagprocedure te moeten volgen, zoals beschreven in deze afdeling 4.

Art. II.40.

Dit artikel regelt de eventuele vervollediging van de aanvraag. Een te algemene of een kennelijk onredelijke aanvraag mag niet onmiddellijk worden afgewezen. Alvorens deze

uitzonderingsgrond in te roepen, is de overheid verplicht om contact op te nemen met de aanvrager om zijn verzoek te specificeren of te vervolledigen. Artikel 3.2 van het Verdrag van Aarhus legt een algemene verplichting tot het leveren van bijstand. Dit gebeurt zo spoedig mogelijk en uiteraard binnen de decretaal voorgeschreven termijn van 20 dagen, dit laatste wordt nu expliciet ook vermeld.

De instantie deelt aan de aanvrager mee waarom de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze geformuleerd is en ze geeft daarbij , zoveel mogelijk, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen onderzoeken.

Art. II.41.

Dit artikel regelt het onderzoek van de aanvraag.
In paragraaf 1 wordt bepaald dat na het onderzoek van de ontvankelijkheidsvoorwaarden (schriftelijke aanvraag, vermelding van de betrokken bestuursdocumenten, de naam en het correspondentieadres van de aanvrager), de vaststelling of is aangetoond dat de aanvrager het vereiste belang heeft voor informatie van persoonlijke aard en of voldaan is aan wat bepaald is in artikel II.38,§3, het onderzoek begint naar mogelijke uitzonderingsgronden, zoals beschreven in de artikelen II.31 tot en met II.37 van afdeling 3. Daarbij mag het onderscheid tussen niet-milieu-informatie en milieu-informatie zeker niet uit het oog verloren worden.

In het tweede lid wordt een dwingende antwoordtermijn van twintig kalenderdagen opgelegd. Deze regeling wijkt af van de regeling van artikel 20 openbaarheidsdecreet:de antwoordtermijn is voortaan vastgelegd op 20 dagen waar wat dit vroeger 15 dagen was. Het gaat hier om kalenderdagen. Deze nieuwe maximumtermijn is nog steeds korter dan de termijn van één maand die in het Verdrag van Aarhus is bepaald. De termijn begint te lopen op de dag na de registratie van de aanvraag (zie artikel II.28).

De instantie moet op de aanvraag schriftelijk antwoorden. Dit betekent dat de instantie per brief, of via elektronisch bericht zijn beslissing kan kenbaar maken aan de aanvrager zoals het ook de aanvrager vrijstaat zijn aanvraag per brief of via elektronisch bericht aan een instantie te richten. Wanneer de aanvrager verzoekt om in één van de schriftelijke vormen een antwoord te ontvangen, dan geniet deze de voorkeur.

In paragraaf 2 wordt bepaald dat, als de instantie vaststelt dat een aanvraag te vaag is of kennelijk onredelijk is en ze verzoekt de aanvrager zijn aanvraag te verduidelijken of te beperken, na ontvangst van deze bijkomende verduidelijking een nieuwe antwoordtermijn van twintig dagen begint te lopen.

In paragraaf 3 wordt de mogelijkheid voorzien om de antwoordtermijn van 20 kalenderdagen te verlengen van twintig dagen naar veertig dagen. Dergelijke verlenging is in overeenstemming met het Verdrag van Aarhus (dat een verlenging tot 2 maanden voorziet). Het is nogal logisch en het getuigt van behoorlijk bestuur dat de verlengingsbeslissing wordt kenbaar gemaakt binnen de oorspronkelijke termijn van 20 dagen.

Een verlenging van de antwoordtermijn is alleen mogelijk als de toetsing van de aanvraag aan de uitzonderingsgronden een langere termijn vereist, dus bij zeer complexe aanvragen. De verlengingsbeslissing vermeldt de reden of de redenen voor het uitstel.

Art. II.42.

Dit artikel regelt de inhoud en uitvoering van een positieve beslissing van een instantie aangaande een aanvraag.

De eerste paragraaf regelt de uitvoeringstermijn. Het principe is dat de beslissing wordt uitgevoerd binnen de antwoordtermijn bepaald in artikel II.41, dus binnen 20 kalenderdagen. Deze termijn begint te lopen op de dag van registratie of op de dag dat de aanvraag vervolledigd werd met toepassing van artikel II.41, §2.

Dat betekent dat de aanvrager binnen 20 kalenderdagen weet of zijn aanvraag kan ingewilligd worden en ook het gevraagde afschrift, de gevraagde uitleg of een afspraak met betrekking tot inzagemogelijkheid ontvangt.

In het openbaarheidstermijn was er een antwoordtermijn van 15 dagen na registratie en een uitvoeringstermijn van 30 dagen na registratie (dus niet na de beslissing), maar deze dubbele termijn zorgde voor misverstanden en wordt daarom achterwege gelaten.

In dit verband stelt het Verdrag van Aarhus en de Europese Richtlijn openbaarheid uitdrukkelijk (artikel 4. 2) dat binnen de maximumtermijn van één maand (eventueel verlengbaar) de informatie ook daadwerkelijk beschikbaar moet worden gesteld. Ook de Europese Commissie benadrukte bij de motivering van het voorstel van Richtlijn dat een formeel antwoord binnen de toegelaten maximumtermijn niet volstond, zoals door bepaalde lidstaten verkeerdelijk toegepast. Concreet toespitst op deze bepaling, houdt dit dus in dat het niet volstaat dat een instantie een antwoord opmaakt binnen de voorziene termijn van twintig dagen, doch wel dat de gevraagde informatie ook daadwerkelijk in het bezit moet zijn van de aanvrager binnen die termijn.

Ook hier is er een mogelijkheid om de termijn te verlengen, namelijk als er een groot aantal of niet onmiddellijk beschikbare documenten (bijvoorbeeld documenten die in een archief zijn neergelegd) worden opgevraagd. In deze omstandigheden kan, naar analogie met artikel II.41, §3, de termijn verlengen, zonder dat de totale termijn langer dan 40 kalenderdagen mag zijn.

De verwijzing naar artikel II.41, §3, impliceert dat de verlengingsbeslissing moet gemotiveerd worden en dat ze binnen 20 kalenderdagen na de registratie schriftelijk moet meegedeeld worden aan de aanvrager.

De tweede paragraaf regelt de wijze waarop het inzagerecht in de praktijk wordt uitgeoefend, in geval van een positieve beslissing van een instantie na een aanvraag om inzage in bestuursdocumenten. Deze bepaling komt overeen met artikel 20, §3, eerste lid, openbaarheidsdecreet.

De derde paragraaf bevat een nieuwe bepaling: aan een instantie die een aanvraag tot openbaarmaking inwilligt, wordt de verplichting opgelegd in voorkomend geval om in de beslissing uitdrukkelijk te vermelden dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken.

Deze bepaling wordt ingeschreven omdat de meeste burgers en bedrijven niet op de hoogte blijken te zijn van het onderscheid tussen enerzijds de procedure inzake openbaarheid van bestuur en anderzijds de procedure inzake hergebruik van overheidsinformatie, wat verder in dit decreet wordt geregeld in hoofdstuk 4. In de praktijk is het voor de instanties immers onmogelijk te controleren op welke manier de aanvrager het ter beschikking gestelde afschrift van een document gebruikt, maar er zijn talrijke voorbeelden van gebruik die onder toepassing van decreet hergebruik vallen, zonder dat toestemming gegeven werd op basis van de bepalingen inzake hergebruikt (bij voorbeeld: journalisten die documenten gebruiken in artikelen). Tot nu toe wordt dit soort onrechtmatig hergebruik gedoogd, maar dat holt de regeling inzake hergebruik enigszins uit. Door deze nieuwe verplichte vermelding nu te voorzien, zal de aandacht van de aanvrager gevestigd worden op het onderscheid tussen beide procedures.

Art. II.43.

Dit artikel regelt de inhoud van een gedeeltelijk inwilliging van een aanvraag.

In paragraaf 1 (die gebaseerd is op artikel 20, §1, derde en vierde lid, openbaarheidsdecreet) is bepaald dat een instantie zal moeten nagaan of de aanvrager in zijn of haar aanvraag een voorkeur heeft doen blijken aangaande de vorm of het formaat van het bestuursdocument. De gevraagde vorm of formaat dient in principe gerespecteerd te worden. Indien dit niet mogelijk blijkt, wordt in de beslissing meegedeeld welke andere vormen of formaat wel beschikbaar zijn. Conform de Europese Richtlijn, is het wel zo dat aan de instanties een minimum aan goodwill wordt gevraagd om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de gevraagde vorm door de aanvrager ("redelijkerwijze kunnen ter beschikking stellen"). Er kan echter van een instantie niet verwacht worden dat ze verplicht zou zijn om de gevraagde informatie te verwerken of te analyseren (zie ook artikel II.29).

Voor wat betreft de specificering in de aanvraag (inzake de vorm of het formaat) wordt geopteerd voor het invoeren van een niet-verplichte modaliteit, dit wil zeggen dat de aanvrager bij zijn aanvraag de gewenste vorm kan meedelen, maar hiertoe geenszins verplicht is bv. op straffe van afwijzing van de aanvraag. Het is immers niet wenselijk om in een decreet dat precies tot doel heeft om de transparantie van de overheid te verhogen en de burger het recht op overheidsinformatie toe te kennen, een overdreven formalisme in te bouwen.

Tegen een beslissing die de gevraagde vorm of het gevraagde formaat niet respecteert is, zoals tegen elke beslissing die bepalingen van het decreet miskent, beroep mogelijk overeenkomstig de bepalingen uit afdeling 6.

In paragraaf 2 (die overeenkomt met artikel 9 van het openbaarheidsdecreet) wordt het principe van de gedeeltelijke openbaarmaking van bestuursdocumenten nader omschreven. Wanneer de gevraagde informatie voor een deel bestaat uit informatie waarvoor een uitzonderingsgrond kan worden ingeroepen, dan mag enkel het overige gedeelte van de gevraagde informatie openbaar gemaakt worden. In principe is het ook verplicht om dit overig gedeelte openbaar te maken. Deze verplichting tot gedeeltelijke openbaarmaking geldt slechts voor zover het "mogelijk" is om de informatie te scheiden. Het is immers niet uitgesloten dat een doorgedreven scheiding van informatie leidt tot een zodanige verminking van de openbaar gemaakte informatie, dat deze volledig onleesbaar en onbegrijpelijk zou worden. Het principe van de gedeeltelijke openbaarmaking en de scheiding van de informatie is dus niet absoluut en dient in alle redelijkheid toegepast te worden.

Bij de beslissing tot gedeeltelijke openbaarheid moet de instantie aangeven waar bepaalde informatie werd achtergehouden en welke uitzonderingsgronden hiervoor werden ingeroepen.

In paragraaf 3 (die gebaseerd is op artikel 20, §1, vijfde lid, openbaarheidsdecreet) wordt inzake milieu-informatie een bijkomende motiveringsplicht opgelegd aan de instanties, indien zij de voorgestelde termijn van de aanvrager niet kunnen respecteren om de informatie ter beschikking te stellen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de bepalingen uit de Europese Richtlijn inzake toegang tot milieu-informatie. De Richtlijn vereist evenwel niet dat die gemotiveerde beslissing dient meegedeeld te worden binnen de door de aanvrager voorgestelde termijn, want dit zou de overheid mogelijks opzadelen met onoverkomelijke praktische problemen.

Art. II.44.

Dit artikel regelt de inhoud van een negatieve beslissing (niet-inwilliging van de aanvraag).

De bepaling in het eerste lid, naar analogie met een gelijkaardige bepaling in hoofdstuk 4 (hergebruik van overheidsinformatie), is nieuw en stelt dat, als een aanvraag wordt afgewezen, de instantie de aanvrager de gronden voor de afwijzing van zijn aanvraag moet meedelen.

Conform de Europese Richtlijn inzake toegang tot milieu-informatie, wordt in het tweede lid (dat overeenkomt met artikel 20, §2, derde lid van het openbaarheidsdecreet) aan de instanties opgedragen om, bij toepassing van de uitzonderingsgrond in artikel II.33, 2°, mee te delen wie zorg zal dragen voor de verdere afwerking van het gewenste bestuursdocument, alsook mee te delen binnen welke termijn dit vermoedelijk zal gebeuren.

In enkele uitzonderingsgronden werd bepaald dat openbaarmaking geweigerd wordt tenzij een derde alsnog zou toestaan dat openbaarmaking wordt verleend. Het betreft hier de uitzonderingen inzake :
-bestuursdocumenten waarvan de openbaarmaking een inbreuk zou inhouden op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die niet openbaar zijn, tenzij de betrokken persoon met de openbaarmaking instemt (artikel II.32, 2° en artikel II.34, §1, tweede lid, 1°);
-het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie, die niet openbaar zijn, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is met de openbaarheid instemt (artikel II.33, 3° en artikel II.34, §1, tweede lid, 7°);
- bestuursdocumenten die vrijwillig door derden werden verstrekt en door hen uitdrukkelijk als vertrouwelijk werden bestempeld, die niet openbaar zijn, tenzij zij met de openbaarmaking instemmen (artikel II.32, 6° en artikel II.34, §1, tweede lid, 5°).

Indien deze uitzonderingsgronden worden ingeroepen, neemt de overheid zelf contact op met de betrokken persoon en vraagt of deze zijn toelating wil geven om de gevraagde informatie aan de aanvrager te verstrekken. Is dit het geval ,dan wordt vooralsnog de informatie openbaar gemaakt. Dit verhoogt niet alleen de transparantie van de genomen beslissing en een nauwkeurigere inschatting van de rechten van de aanvrager, maar vergroot eveneens de kans op openbaarmaking van informatie, die slechts voorwaardelijk – zolang de derde oordeelt dat de informatie vertrouwelijk is en niet kan worden vrijgegeven – onmogelijk is. Het is immers niet uitgesloten dat zulke informatie initieel een vertrouwelijk karakter vertoont, maar na verloop van tijd dit vertrouwelijk karakter verliest en niet langer aan de openbaarheid moet onttrokken blijven.

In dit decreet wordt niet langer de bepaling opgenomen dat, als de aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op een bestuursdocument waarin een werk is opgenomen dat door een intellectueel recht beschermd wordt, de instantie in haar beslissing daar in ieder geval op wijst. Dit wordt immers onrechtstreeks geïmpliceerd door de verplichting om een afwijzende beslissing te motiveren (cfr. eerste lid van dit artikel). Het is immers zo dat de intellectuele eigendom volgens artikel 6, § 1, VI, lid 5, 7° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen een federale aangelegenheid is en dus niet behoort tot de bevoegdheid van de decreetgever. Maar dit alles ontslaat de instanties er natuurlijk niet van om die regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over aanvragen tot openbaarmaking. De regels inzake intellectuele eigendom zijn op federaal niveau terug te vinden in het Wetboek van economisch recht, mee bepaald in artikel XI.165 en volgende , waarin is bepaald dat het recht om een werk van letterkunde of kunst te reproduceren op welke wijze en in welke vorm ook, direct of indirect, tijdelijk of duurzaam, volledig of gedeeltelijk, uitsluitend is voorbehouden aan de auteur.

Afdeling 5. De aanvraag tot aanvulling of verbetering van bestuursdocumenten

Art. II.45.

De bepaling van artikel 16 van het openbaarheidsdecreet van 2004 wordt hier overgenomen. Hierin wordt bepaald dat eenieder uitdrukkelijk het recht heeft om de foute of onvolledige persoonsgegevens over hem/haar die in bestuursdocumenten werden ontdekt, door de bevoegde instantie te laten verbeteren of aanvullen. De tekst werd wel lichtjes aangepast om in overeenstemming te zijn met de bepalingen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016

Deze bepaling is niet identiek aan de bepaling die hieromtrent ook voorkomt in de Algemene Verordening Gegevensbescherming 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016, daar deze bepaling in het bestuursdecreet toch wel verder gaat. In het AVG wordt een recht op verbetering toegekend in het kader van het toestaan van een verwerking van persoonsgegevens, terwijl deze bepaling uit het bestuursdecreet het correctierecht op verbetering van de persoonsgegevens toekent aan eenieder die onjuiste gegevens vaststelt met betrekking tot persoonsgegevens die voorkomen in om het even welk bestuursdocument.

De verzoeker dient alle bewijsstukken die normalerwijze noodzakelijk zijn voor het opstellen van de documenten voor te leggen en dient zich te richten tot de bevoegde instantie. Het begrip "bevoegde instantie" moet in deze afdeling geïnterpreteerd worden in de zin van instantie die verantwoordelijk is voor het beheer van het document (in de zin van archiefdecreet) en die bevoegd is om hergebruik toe te staan (in de zin van decreet hergebruik). Het dient dus te gaan om de instantie die tot taak heeft het te verbeteren of aan te vullen bestuursdocument op te maken. Niet elke bestuursinstantie die het document bezit in de zin van het openbaarheidsdecreet is immers bevoegd om het document aan te vullen of te verbeteren.

De verbetering of aanvulling van deze informatie is kosteloos.

Wanneer natuurlijk een specifieke procedure voorgeschreven is, dan kan de verbetering of aanvulling slechts op grond van deze procedure plaatsvinden. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de bevolkingsregisters en de akten en registers van de burgerlijke stand.

In paragraaf 2 tot 5 wordt nu een afzonderlijke aanvraag- en behandelingsprocedure voorzien: in de memorie van toelichting bij het openbaarheidsdecreet uit 2004 werd gesteld dat de aanvraagprocedure inzake passieve openbaarheid van bestuur van overeenkomstige toepassing is op de aanvraag tot verbetering, maar niet al die bepalingen kunnen toegepast worden op een aanvraag tot verbetering/aanvulling van bestuursdocumenten. Daarom wordt nu de volledige procedure uitgeschreven in deze afdeling. Ook hier wordt de termijn nu vastgelegd op 20 kalenderdagen, naar analogie met de procedure inzake de passieve openbaarheid van bestuur.
§2: (verplichtingen van de aanvrager): bij de aanvraag moeten verplicht bewijsstukken gevoegd worden
§3: (behandeling van de aanvraag)
- eerste lid: de aanvraag wordt geregistreerd in het register openbaarheid
- tweede lid: als de nodige bewijsstukken ontbreken of het is niet duidelijke welke verbetering of aanvulling gevraagd wordt, kan de aanvrager – binnen de uitvoeringstermijn van 20 dagen – verzocht worden het dossier te vervolledigen; uitvoeringstermijn loopt pas vanaf het moment dat het dossier volledig is;
§4. (inhoud en uitvoering positieve beslissing)
- eerste lid: naar analogie met de procedure inzake de passieve openbaarheid van bestuur, wordt ook hier de termijn vastgelegd op 20 kalenderdagen.
- tweede lid: mogelijkheid tot verlenging maar met motiveringsplicht: verlenging kan alleen als het om een bestuursdocument gaat dat niet kan aangepast worden zonder vormvereisten na te leven en de naleving ervan niet binnen de voorgeschreven termijn van 20 dagen kan uitgevoerd worden.

§5 (inhoud negatieve beslissing): de afwijzende beslissing moet gemotiveerd worden binnen de termijn van twintig kalenderdagen.

Afdeling 6. Beroepsprocedure

Art. II.46.

De bepaling van artikel 22, eerste lid, openbaarheidsdecreet van 2004 wordt hier overgenomen, maar er wordt nu tevens uitdrukkelijk voorzien dat er ook beroep kan ingesteld worden tegen weigeringsbeslissing of onwillige uitvoering bij een aanvraag tot aanvulling of verbetering van bestuursdocumenten.

De beroepen worden dus nog altijd behandeld door een beroepsinstantie die optreedt als een "college", samengesteld uit ambtenaren die specifiek met deze materie vertrouwd zijn (zie in dat verband ook naar de organisatorische bepalingen rond de beroepsinstantie in artikel III.90). Dit veronderstelt dat over een beroep collegiaal wordt beslist. Een college van ambtenaren is te verantwoorden omdat alle beroepen door de beroepsinstantie worden behandeld en dit voor alle overheidsinstanties. De praktijk heeft uitgewezen dat er sinds de inwerkingtreding van het openbaarheidsdecreet van 2004 een aanzienlijke toename was in het aantal ingediende beroepschriften . Een collegiale aanpak biedt bovendien ook meer garantie voor kwalitatieve beslissingen. Beroep is mogelijk tegen elke beslissing die de aanvraag onvoldoende honoreert of niet in overeenstemming is met de bepalingen van het decreet: geheel of gedeeltelijk afwijzing, onvoldoende of onjuist beantwoord, geen respect voor de gevraagde vorm of formaat, onvoldoende gemotiveerd, enz.

Beroep is eveneens mogelijk wanneer geen beslissing werd genomen binnen de maximale antwoordtermijn van 20 kalenderdagen of 40 kalenderdagen, in geval van verlenging van de termijn.

Tenslotte kan er nog altijd ook beroep aangetekend worden tegen het feit dat een positieve beslissing niet of slechts gedeeltelijk werd uitgevoerd binnen de termijn van 20 dagen (40 dagen in geval van verlenging).

Vergelijkbaar met de aanvragen, werden ook de formele vereisten van de beroepsprocedure zeer laagdrempelig gehouden: het beroep dient schriftelijk te worden ingediend.
Ook wordt bepaald dat de termijn om een beroep in te stellen geen aanvang neemt bij ontstentenis van een beslissing. In dat geval zal er dus te allen tijde een beroep kunnen worden ingesteld.

Er wordt een nieuwe paragraaf 2 toegevoegd: omdat de beroepsinstantie in de praktijk vaak wordt geconfronteerd met het ontbreken van de strikt noodzakelijke procedurestukken, waardoor onnodig tijd wordt verloren terwijl er juist zeer strikte en korte behandeltermijnen gelden, wordt nu opgelegd dat de indiener van het beroep een afschrift van zijn oorspronkelijke aanvraag en van de beslissing van de betrokken instantie waartegen beroep wordt ingesteld, voor zover er een beslissing werd genomen, dient te bezorgen aan de beroepsinstantie . Deze verplichting wordt gesanctioneerd met de opschorting van de behandeltermijn in beroep.

Art. II.47.

Als beroep wordt aangetekend, wordt dit zo spoedig mogelijk genoteerd in een daartoe bestemd register.
De vermelding dat de registratie openbaar is voor de aanvrager die het beroep heeft ingesteld en voor de betrokken instantie, wordt niet meer opgenomen in dit bestuursdecreet zelf. Die bepaling kwam wel nog voor in het openbaarheidsdecreet van

2004, maar deze gaf geregeld aanleiding tot misverstanden. Het is immers zo dat het register (met alle openbaarheidsverzoeken) t.a.v. iedereen als een bestuursdocument beschouwd wordt en dus principieel openbaar kan gemaakt worden, na een verzoek daartoe, evenwel mits toepassing van mogelijke uitzonderingsgronden (zoals de bescherming van de persoonlijke levenssfeer) . Maar aangezien iedereen die beroep aantekent over de mogelijkheid moet beschikken om na te gaan of zijn of haar beroep al dan niet correct werd geregistreerd, en welk de precieze datum van registratie is, is de informatie betreffende de registratie ervan openbaar voor de persoon die beroep aantekent. De beroepsindiener zal in ieder geval inzage/afschrift kan krijgen in de registratie van zijn eigen beroepschrift, zonder daarvoor de officiële aanvraagprocedure te moeten volgen, zoals beschreven in afdeling 4. Dit geldt trouwens evenzeer voor de betrokken instantie bij het ingestelde beroep, voor wie het register dus ook raadpleegbaar zal zijn.

Het is evenwel niet de bedoeling dat elke registratie openbaar is voor iedereen: om redenen van privacy kunnen de identificeerbare persoonsgegevens niet door anderen worden geconsulteerd.

De beroepsinstantie brengt de betrokken instantie onmiddellijk op de hoogte van het ingestelde beroep.

Art. II.48.

§ 1, eerste lid
Net zoals in artikel 24 van het openbaarheidsdecreet van 2004 was voorzien, wordt een uitdrukkelijk beslissing van de beroepsinstantie voorop gesteld, omwille van het feit dat het Verdrag van Aarhus dat vereist. In het vorige decreet van 1999 was nog de mogelijkheid voorzien dat er geen uitspraak werd gedaan door de beroepsinstantie (stilzwijgende bevestiging van een uitspraak), maar daar werd in 2004 al vanaf gestapt. Over het beroep wordt uitspraak gedaan door de beroepsinstantie binnen een termijn van 30 kalenderdagen.

§ 1, tweede lid
De mogelijkheid wordt voorzien voor de beroepsinstantie om de termijn (30 kalenderdagen) te verlengen tot 45 kalenderdagen. Dit is mogelijk als de beroepsinstantie van oordeel is dat de toetsing van de aanvraag en het ingestelde beroep aan de uitzonderingsgronden, bedoeld in afdeling 3 van dit hoofdstuk, moeilijk tijdig uit te voeren is. De praktische ervaring van de beroepsinstantie in de voorbije jaren heeft immers uitgewezen dat soms zeer complexe openbaarheidsaanvragen in beroep dienen te worden behandeld.

§1, derde lid
De beroepsinstantie neemt indien nodig, en als de betrokken instantie dit nog niet heeft gedaan, contact op met de betrokken derde om alsnog toestemming tot openbaarmaking te verkrijgen, indien bepaalde uitzonderingsgronden aan de orde zijn (voor toelichting hierbij wordt verwezen naar artikel II.44).
In dit decreet wordt niet langer de bepaling opgenomen dat, als de aanvraag tot openbaarmaking betrekking heeft op een bestuursdocument waarin een werk is opgenomen dat door een intellectueel recht beschermd wordt, de beroepsinstantie in haar beslissing daar in ieder geval op wijst. Dit wordt immers onrechtstreeks geïmpliceerd door de verplichting om een afwijzende beslissing te motiveren (cfr. §1, eerste lid). Voor meer toelichting hierbij wordt verwezen naar artikel II.44.

§2 behoeft geen commentaar.

In §3 wordt bepaald dat, indien een beroep door de beroepsinstantie (gedeeltelijk) wordt ingewilligd, de betrokken instantie die beslissing tot inwilliging van het beroep zo spoedig

mogelijk dient uit te voeren en dit uiterlijk binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na ontvangst van de beslissing van de beroepsinstantie. Dit is anders dan voorheen in het openbaarheidsdecreet, waar sprake was van een termijn van veertig dagen na registratie van het beroepschrift, daar dit in de praktijk geregeld aanleiding gaf tot problemen (de aanvang van die termijn was niet altijd duidelijk voor iedereen). Deze nieuwe termijn sluit nu perfect aan bij de analoge bepaling in artikel II.70 in het hoofdstuk rond hergebruik van overheidsinformatie(zie hoofdstuk 4).

Een eventuele positieve beslissing van de beroepsinstantie houdende toekenning van het recht op openbaarheid kan in bepaalde gevallen onvoldoende zijn om de verzoeker volledige genoegdoening te geven. Om deze reden bepaalt het tweede lid van §3 in dit artikel dan ook uitdrukkelijk dat de beroepsinstantie zijn eigen beslissing ook daadwerkelijk kan uitvoeren, wanneer de betrokken instantie zou nalaten om de beslissing van de beroepsinstantie binnen de daarvoor vastgelegde termijn uit te voeren. De beroepsinstantie kan hiertoe de door de aanvrager gevraagde bestuursdocumenten opvragen bij de betrokken overheid - voor zover hij deze nog niet in zijn bezit zou hebben om een gemotiveerde beslissing te nemen - en deze zelf aan de aanvrager bezorgen. Overeenkomstig artikel II.49 heeft de beroepsinstantie immers de bevoegdheid om de bestuursdocumenten op te vragen bij de betrokken overheid. Ook wanneer inzagerecht wordt gevraagd en verleend, beschikt zij over gelijkaardige bevoegdheden.

Logischerwijze wordt voormelde termijn verlengd tot vijfenvijftig kalenderdagen, in het geval dat de beroepsinstantie zijn beslissingstermijn zou verlengd hebben tot vijfenveertig dagen, zoals voorzien in paragraaf 1, tweede lid van dit artikel.
Een eventuele positieve beslissing van de beroepsinstantie houdende toekenning van het recht op openbaarheid kan in bepaalde gevallen onvoldoende zijn om de verzoeker volledige genoegdoening te geven. Om deze reden bepaalt het decreet ook uitdrukkelijk dat de beroepsinstantie zijn eigen beslissing ook daadwerkelijk kan laten uitvoeren, wanneer de betrokken instantie zou nalaten om de beslissing van de beroepsinstantie binnen de daarvoor vastgelegde termijn uit te voeren. De beroepsinstantie kan hiertoe de door de aanvrager gevraagde bestuursdocumenten opvragen bij de betrokken overheid - voor zover hij deze nog niet in zijn bezit zou hebben om een gemotiveerde beslissing te nemen - en deze zelf aan de aanvrager bezorgen. Overeenkomstig artikel II.51 heeft de beroepsinstantie immers de bevoegdheid om de bestuursdocumenten op te vragen bij de betrokken overheid. Ook wanneer inzagerecht wordt gevraagd en verleend, beschikt zij over gelijkaardige bevoegdheden.

Een instantie die niet akkoord gaat met een beslissing van de beroepsinstantie , kan uiteraard steeds een verzoek tot nietigverklaring indienen bij de Raad van State. Het instellen van een beroep tot nietigverklaring heeft evenwel geen schorsende werking, zodat de bestreden beslissing blijft gelden en kan worden uitgevoerd. Een instantie kan daarom vragen dat de beslissing voorlopig zou worden geschorst door de Raad van State, in afwachting van de eventuele nietigverklaring. Dergelijk schorsingsverzoek werkt wel opschortend, zodat de beslissing van de beroepsinstantie in dat geval niet wordt uitgevoerd.

Art. II.49.

Teneinde met kennis van zaken te oordelen over het ingediende beroep, kan de beroepsinstantie alle relevante bestuursdocumenten gaan inzien of ze opvragen bij de betrokken instantie. Deze bepaling doet geen afbreuk aan een wettelijk geregeld beroepsgeheim en geldt niet voor informatie die onder een veiligheidsmachtiging valt. Deze bevoegdheid strekt zich bijgevolg uit tot alle bestuursdocumenten, niet alleen de documenten waarop het verzoek betrekking heeft. De beroepsinstantie kan zich tevens laten informeren door de personeelsleden van de betrokken instantie en kan eventueel

ook alle betrokken partijen horen. Er moet benadrukt worden dat het hier niet om een verplichting gaat, wel om de mogelijkheid om partijen te horen.

In het decreet werd ook de mogelijkheid voorzien voor de beroepsinstantie om externe deskundigen te consulteren.

Hoofdstuk 4. Hergebruik van overheidsinformatie

De Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie ('PSI-richtlijn') werd aangenomen in 2003 en had als doel het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels waaronder overheidsinformatie beschikbaar werd gemaakt voor hergebruik en het garanderen van een 'eerlijk speelveld' op de informatiemarkt. Na evaluatie van de richtlijn door de Europese Commissie bleek echter dat er nog steeds aanzienlijke barrières blijven bestaan om hergebruik van overheidsinformatie op grote schaal ingang te doen vinden.

Om deze barrières zoals hoge vergoedingen, oneerlijke concurrentie in de markt, restrictieve licentievoorwaarden, gebrek aan transparantie, praktische belemmeringen bij het vinden van overheidsinformatie, beperkt gebruik van machinaal leesbare formaten en onvoldoende bewustzijn bij de overheden met betrekking tot de problemen en de opportuniteiten van het hergebruik van overheidsinformatie weg te werken en de richtlijn beter te laten aansluiten bij de groeiende Open Data-beweging in Europa, heeft de Commissie in 2013 een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziene PSI-richtlijn. De belangrijkste wijzigingen betreffen de invoering van een recht op hergebruik van algemeen toegankelijke bestuursdocumenten, de toevoeging van culturele instellingen aan het toepassingsgebied en een vergoedingsbeleid met marginale kosten als uitgangspunt.

- Oorsprong van de richtlijn

De Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie ('PSI-richtlijn') werd aangenomen in 2003 en had als doel het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels waaronder overheidsinformatie beschikbaar werd gemaakt voor hergebruik en het garanderen van een 'eerlijk speelveld' op de informatiemarkt.

Na evaluatie van de richtlijn door de Europese Commissie in 2009-2011 bleek dat er nog steeds aanzienlijke barrières blijven bestaan om hergebruik van overheidsinformatie op grote schaal ingang te doen vinden. Om deze barrières weg te werken en de richtlijn beter te laten aansluiten bij de groeiende Open Data-beweging in Europa, heeft de Commissie een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziening van de PSI-richtlijn.

Sinds 2003 is de hoeveelheid gegevens, inclusief overheidsgegevens, exponentieel toegenomen en maakt snelle technologische ontwikkelingen het mogelijk nieuwe diensten en toepassingen te ontwikkelen. De in 2003 vastgestelde regels zijn achterhaald door deze snelle veranderingen, met als gevolg het risico dat economische en sociale kansen die worden geboden door hergebruik van overheidsinformatie onbenut blijven (overweging 5). Sommige lidstaten hebben een ambitieuze open data aanpak gevolg om het hergebruik van toegankelijke overheidsgegevens voor burgers of bedrijven gemakkelijker te maken op een niveau dat het in de richtlijn van 2003 vastgestelde minimumniveau overstijgt (overweging 6).

De Richtlijn van 2003 liet de keuze aan de lidstaten en de overheidslichamen om al of niet hergebruik van hun informatie toe te laten (overweging 7). Een duidelijke verplichting voor de lidstaten om alle documenten toegankelijk te maken voor hergebruik is aangewezen, tenzij de toegang wordt beperkt of uitgesloten uit hoofde van nationale

regels betreffende de toegang tot documenten en behoudens de andere uitzonderingen die in de richtlijn zijn bepaald (overweging 8).

Het toepassingsgebied van de richtlijn 2003/98/EG dient te worden uitgebreid met bibliotheken, met inbegrip van universiteitsbibliotheken (dit zijn de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs), musea en archieven (overweging 14). Bibliotheken, musea en archieven bezitten immers een grote hoeveelheid waardevolle overheidsinformatie (overweging 15).

Om hergebruik te faciliteren, moeten openbare lichamen documenten, daar waar mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met hun metagegevens, beschikbaar stellen voor hergebruik (overweging 20).

Wanneer openbare lichamen een vergoeding vragen voor het hergebruik van documenten, moet die vergoeding in beginsel beperkt blijven tot de marginale kosten (overweging 22). Er bestaan echter uitzonderingen waarbij in bepaalde gevallen de hogere vergoedingen dienen getoetst te worden aan vastgestelde criteria (overweging 25).

Licenties voor het hergebruik van overheidsinformatie leggen zo weinig mogelijk beperkingen op het hergebruik. Vrije licenties die online beschikbaar zijn, die uitgebreidere rechten op hergebruik toekennen zonder technologische, financiële of geografische beperkingen en die berusten op vrij toegankelijke gegevensformaten, moeten in dit opzicht een belangrijke rol spelen (overweging 26).

De rechtsmiddelen moeten de mogelijkheid tot een herziening door een onpartijdige instantie omvatten (overweging 28).

Bij de vaststelling van de beginselen voor hergebruik van documenten moeten exclusiviteitsovereenkomsten tussen openbare lichamen en particuliere partners zoveel mogelijk worden vermeden (overweging 29).

Het is tot slot noodzakelijk dat de lidstaten verslag uitbrengen aan de Commissie over de omvang van het hergebruik van overheidsinformatie, de voorwaarden waaronder deze beschikbaar wordt gesteld en de praktijk op het gebied van rechtsmiddelen (overweging 35).

- Inhoud van de richtlijn

Naar aanleiding van deze overwegingen heeft de richtlijn van 26 juni 2013 de PSI-richtlijn van 17 november 2003 op volgende punten gewijzigd:

- Verplichting tot het voor hergebruik toegankelijk maken van alle documenten, tenzij de toegang wordt beperkt uit hoofde van nationale regels of behoudens andere uitzonderingen in de richtlijn bepaald;
- De vergoeding voor hergebruik wordt in regel beperkt tot de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Uitzonderingen zijn mogelijk in een beperkt aantal gevallen, waarbij hogere vergoedingen al dan niet getoetst worden aan vooraf bepaalde criteria;
- Uitbreiding van het toepassingsgebied met bibliotheken (met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs), musea en archieven. Zij volgen echter een afwijkend regime: geen verplichting, hogere vergoeding dan marginale kosten is toegelaten, exclusiviteitsovereenkomsten in het kader van digitaliseringsprojecten zijn toegelaten;
- Transparantieverplichtingen voor de lidstaten, onder andere met betrekking tot de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en de vergoedingen voor hergebruik;
- Lidstaten stellen praktische regelingen vast die het zoeken naar voor hergebruik beschikbare documenten vereenvoudigt, zoals het inrichten van overzichtslijsten of portaalsites;

- Aanmoediging van de lidstaten tot het gebruik, waar mogelijk en passend, van open en machinaal leesbare formaten;
- Aanmoediging van de lidstaten tot het gebruik van standaardlicenties.

Hierna worden de elementen uit de richtlijn 2003/98/EG opgesomd die nog steeds relevant zijn voor de bepalingen van titel II – hoofdstuk 4 van het decreet:

- De richtlijn is van toepassing op documenten in het bezit van openbare lichamen, bouwt voort op de bestaande toegangsregelingen in de lidstaten en laat deze onverlet. Bovendien wordt de bescherming van het individu in het kader van de verwerking van persoonsgegevens en de verenigbaarheid van de bepalingen van de Richtlijn met de internationale overeenkomsten inzake de bescherming van intellectuele eigendomsrechten gewaarborgd;
- De termijn voor behandeling van een verzoek tot hergebruik: de openbare lichamen moeten de gevraagde documenten ter beschikking stellen al dan niet samen met de van toepassing zijnde (model)licentie binnen een redelijke termijn die strookt met de termijnen uit de nationale toegangswetgeving. In de gevallen waarin dergelijke termijn niet is vastgelegd, stelt de Richtlijn een termijn van twintig werkdagen voorop, die eventueel met twintig werkdagen verlengd kan worden voor uitgebreide of ingewikkelde verzoeken. Niets belet echter dat de lidstaten een kortere termijn bepalen;
- Motivering: in het geval van een afwijzende beslissing moeten de openbare lichamen de gronden van weigering meedelen aan de aanvrager;
- Beroepsmiddelen: in elke afwijzende beslissing moet worden verwezen naar de rechtsmiddelen die voor de verzoeker openstaan, mocht hij tegen de beslissing in beroep willen gaan;
- Beschikbare formaten: de openbare lichamen moeten hun documenten beschikbaar stellen in eender welk reeds bestaand formaat of taal, indien mogelijk en passend via elektronische weg;
- Geen verplichting tot creatie of voortzetting van productie van documenten: de Richtlijn houdt geen enkele verplichting in voor de openbare lichamen om documenten te creëren of aan te passen teneinde aan een verzoek te voldoen, of om uittreksels van documenten te verstrekken wanneer dit een onevenredig grote inspanning vereist die verder gaat dan een eenvoudige handeling. Daarnaast kunnen zij op basis van deze Richtlijn niet worden verplicht om een bepaald soort document te blijven produceren met het oog op het hergebruik van deze documenten door een particuliere of publieke organisatie;
- Transparantie: de voorwaarden en standaardvergoedingen voor het hergebruik van documenten moeten vooraf worden vastgesteld en bekendgemaakt, indien mogelijk en passend langs elektronische weg. Desgewenst geeft het openbaar lichaam aan welke berekeningsgrondslag is gebruikt voor het gehanteerde tarief. Ook moet het openbaar lichaam aangeven met welke factoren rekening wordt gehouden bij de berekening van vergoedingen voor atypische gevallen;
- Voorwaarden voor hergebruik en licenties: openbare lichamen zijn niet verplicht om voorwaarden op te leggen voor hergebruik. Zij kunnen dit wel doen, indien nodig door middel van een licentie, waarin relevante kwesties geregeld worden Deze voorwaarden mogen de mogelijkheden tot hergebruik niet nodeloos beperken noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen. Wanneer licenties worden gebruikt om voorwaarden op te leggen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat standaardlicenties, die aan specifieke licentieaanvragen kunnen worden aangepast, beschikbaar zijn en elektronisch kunnen worden verwerkt. De lidstaten moeten de openbare lichamen aansporen om deze standaardlicenties te gebruiken;
- Praktische regelingen: de lidstaten staan in voor praktische regelingen die het zoeken naar voor hergebruik beschikbare documenten vereenvoudigen, zoals overzichtslijsten, die bij voorkeur online toegankelijk zijn, van de belangrijkste documenten en portaalsites met links naar overzichtslijsten;

- Discriminatieverbod: de Richtlijn bepaalt dat de voorwaarden voor het hergebruik van documenten niet discriminerend mogen zijn voor vergelijkbare categorieën van hergebruik. Zij belet dus niet dat bijvoorbeeld een verschillende tarifering wordt gehanteerd voor commercieel en niet-commercieel hergebruik;
- Hergebruik door het openbaar lichaam: wanneer een openbaar lichaam zelf zijn eigen documenten hergebruikt voor commerciële activiteiten die buiten de openbare taak vallen, zijn op de verstrekking van de documenten hiervoor dezelfde vergoedingen en voorwaarden van toepassing als voor de andere gebruikers;
- Verbod van exclusieve overeenkomsten: exclusieve overeenkomsten zijn niet meer mogelijk onder het regime van de Richtlijn. Hierop kan enkel een uitzondering worden gemaakt wanneer een exclusief recht noodzakelijk is voor het verlenen van een dienst van algemeen belang. Wanneer toch een exclusiviteitsovereenkomst wordt afgesloten, moet deze transparant zijn en worden openbaar gemaakt. Periodiek, en in ieder geval om de drie jaar, moet worden nagegaan of de redenen voor de exclusieve overeenkomst nog steeds geldig zijn.

➢ Beginselen van het ontwerp van titel II – hoofdstuk 4 van het decreet

In vele gevallen is gekozen voor een omzetting strikt volgens de bepalingen van de richtlijn.

Hierna worden de beleidsopties bij omzetting van richtlijn 2003/98/EG opgesomd die nog steeds relevant zijn voor de bepalingen van titel II – hoofdstuk 4 van het decreet:

- Alignering met de bestaande regelgeving m.b.t. openbaarheid van bestuur om contradicties te vermijden: de weerspiegeling hiervan is er op verscheidene vlakken. Ten eerste maken we gebruik van dezelfde definities (instantie en bestuursdocument). Vervolgens worden ook de eigenlijke procedures voor het aanvragen van hergebruik gealigneerd. Deze alignering is niet alleen administratief eenvoudiger, het is ook noodzakelijk: hergebruik van overheidsinformatie begint immers waar openbaarheid van bestuur eindigt. Tenslotte is ook de beroepsprocedure gealigneerd met de beroepsprocedure openbaarheid;
- De fundamenteel verschillende basisfilosofie tussen enerzijds openbaarheid van bestuur en anderzijds hergebruik van overheidsinformatie komt tot uiting in onderstaande elementen;
    - Openbaarheid van bestuur is gebaseerd op het recht van toegang tot bestuursdocumenten en regelt niet hoe hergebruik moet plaatsvinden;
    - Openbaarheid van bestuur is een resultante uit de Grondwet, hergebruik komt voort uit een Europese Richtlijn; openbaarheid heeft aldus een juridisch-legale finaliteit aangaande de bescherming van grondrechten, terwijl hergebruik van overheidsinformatie ontstaan is vanuit een economisch-commerciële hoek;
    - Titel II – hoofdstuk 4 van het decreet regelt zowel recht op hergebruik als de manier waarop dit dient te gebeuren;
- Een derde reeks van beleidsopties ten slotte passen in de filosofie van (i) streven naar transparantie en duidelijkheid (ii), de doelstelling om snel hergebruik in de samenleving te laten doordringen, en (iii) het vermijden van te zware processen en procedures. Titel II – hoofdstuk 4 van het decreet met haar relatief eenvoudige processen, wordt hieraan tegemoetgekomen.

Bepalingen van het decreet die verder gaan dan wat Europa oplegt, zijn voor principieel akkoord voorgelegd aan het coördinatiecomité VDI van 25 september 2014 en worden hierna toegelicht.

a) Proactieve invulling van hergebruik in lijn met het open data beleid van de Vlaamse Regering

Om de gangbare praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie in Vlaanderen beter te laten aansluiten bij het open data beleid van de Vlaamse Regering en om invulling te geven aan de ambitie ter zake opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 wordt in het ontwerp van decreet een proactieve invulling gegeven aan hergebruik.

Deze proactieve invulling heeft betrekking op volgende aspecten:

- Hergebruik is toegestaan voor zowel commerciële als niet commerciële doeleinden, steeds overeenkomstig de bepalingen van het decreet;
- Tenzij dit om juridische, technische of andere zeer gegronde redenen niet mogelijk is, stelt de instantie de bestuursdocumenten ter beschikking voor hergebruik, in hun geheel of ten dele, op eender welke wijze, in oorspronkelijke of in gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van enige categorieën van aanvragers, zonder beperkingen in de tijd of in geografische draagwijdte van het hergebruik;
- Alle instanties hanteren de modellicenties met voorwaarden voor hergebruik zoals door Vlaamse Regering bepaald, een instantie kan hiervan afwijken en andere voorwaarden bepalen mits motivering. De motivering wordt voorafgaand aan het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.76, ter goedkeuring voorgelegd;
- Om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen wordt met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie beschikt, voorzien in overzichtslijsten en portaalsites.

b) Bescherming van de intellectuele eigendomsrechten bij derden
Art. 2, 2 (b) van de PSI-richtlijn uit 2003, niet gewijzigd in 2013, stelt dat de richtlijn niet van toepassing is op documenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten..

Het gegeven dat de richtlijn niet van toepassing is op dergelijke documenten impliceert echter niet dat Lidstaten geen uitgebreider beleid mogen voeren dat deze documenten toch zou omvatten. Immers, de doeleinden van de Richtlijn kunnen eveneens (en zelfs nog efficiënter) worden bereikt met een bredere regelgeving die hergebruik toelaat wanneer dit mogelijk is, inclusief in gevallen waar de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten. In de praktijk is dergelijk hergebruik ook reeds gangbaar in Vlaanderen: o.a. bij AGIV worden er al talloze datasets beschikbaar gemaakt voor hergebruik waarvan de intellectuele eigendomsrechten deels bij derden berusten, en waarvan de betrokken instanties enkel beschikken over de nodige rechten om hergebruik toe te laten onder specifieke voorwaarden.

De uitsluitingsbepaling volgens de bepalingen van de richtlijn is dus kennelijk breder dan nodig, en een accuratere omschrijving is nuttig om Vlaamse instanties aan te zetten tot een meer proactief hergebruikbeleid.

Een Vlaamse hergebruikbepaling wordt bijgevolg doelmatiger geformuleerd door de volgende basisprincipes te huldigen:

- Het gegeven dat "intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten" wordt niet meer beschouwd als een element dat bestuursdocumenten per definitie uitsluit van de draagwijdte van het decreet;
- De uitsluitingsregel wordt bijgevolg vernauwd: bestuursdocumenten worden uitgesloten van de draagwijdte van het decreet wanneer een instantie niet over de nodige rechten beschikt om hergebruik (zoals gedefinieerd door het decreet) toe te laten;

- Daarnaast mag het hergebruik vanzelfsprekend geen inbreuk maken op de intellectuele eigendomsrechten van een derde. Dit is echter een algemene voorwaarde voor hergebruik die losstaat van de uitsluitingsregel.

c) Decretale regeling van eenvoudige en kosteloze gegevensuitwisseling tussen instanties

Binnen het coördinatiecomité VDI en ook op andere fora is de gebrekkige uitwisseling van gegevens tussen Vlaamse instanties reeds meerdere malen besproken. Hierbij wordt dikwijls verwezen naar lopende initiatieven met betrekking tot hergebruik en open data.

Gegevensuitwisseling tussen instanties valt uitdrukkelijk niet onder de definitie voor 'hergebruik' zoals opgenomen in de PSI-richtlijn en het decreet. Anderzijds willen we vermijden dat bestuursdocumenten die voor hergebruik door derden in aanmerking komen niet gedeeld worden tussen instanties onderling. De aanpassing van het decreet naar aanleiding van de omzetting van de PSI-richtlijn biedt de mogelijkheid om het principe van eenvoudige en kosteloze gegevensuitwisseling tussen instanties eveneens decretaal te verankeren en dit op relatief korte termijn.

Hierbij gelden volgende uitgangspunten:
- Bestuursdocumenten beschikbaar voor hergebruik kunnen ook gedeeld worden tussen instanties in Vlaanderen met het oog op de vervulling van hun publieke taak;
- Gegevensuitwisseling tussen instanties met het oog op de vervulling van hun publieke taak is kosteloos en gebeurt aan de hand van, waar mogelijk en passend, een open en machinaal leesbaar formaat;
- Voor datasets toegevoegd aan het GDI gebeurt gegevensuitwisseling tussen instanties in lijn met het GDI-decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. II.50.

Dit hoofdstuk is van overeenkomstige toepassing op de lokale overheden, op de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en op de milieu-instanties, art. II.60 uitgezonderd.

De definitie van hergebruik is gebaseerd op de bepalingen van de Richtlijn, artikel 2, ten vierde, doch met enige herformulering die niets afdoet aan de bepaling van de Richtlijn.

Ten opzichte van de Richtlijn zijn de woorden "die in het bezit zijn van de openbare lichamen" niet hernomen, omdat dit volgt uit de definitie van bestuursdocument, anderzijds voegt de Vlaamse decreetgever naast de term uitwisseling van bestuursdocumenten" ook de term "gebruik van bestuursdocumenten" binnen een instantie toe; dit laatste houdt in dat indien binnen een bepaalde instantie documenten gebruikt worden die wel te maken hebben met de publieke taak, maar niet voor het oorspronkelijke doel waarvoor ze gemaakt zijn, dit eveneens geen hergebruik inhoudt in de zin van voorliggend decreet. Dit sluit ook aan bij de overwegingen uit de aanhef van Richtlijn 2003/98/EG , 8°: "Openbare lichamen verzamelen, produceren, vermenigvuldigen en verspreiden documenten om hun openbare taak te vervullen. Gebruik van deze documenten om andere redenen is hergebruik.".

Art. II.51.

Artikel II.51 omvat de uitzonderingen op het toepassingsgebied zoals die ook omschreven zijn in de Richtlijn 2003/98/EG en aangevuld op basis van de herziene Richtlijn 2013/37/EU. Sommige uitzonderingen hebben te maken met de documenten an

sich, andere uitzonderingen hebben te maken met documenten die gekoppeld zijn aan een specifiek orgaan of een specifieke instantie.

1°: Dit zijn de bestuursdocumenten die niet onder de publieke taak van de instanties vallen. Deze categorie is in lijn met wat onder meer ook gestipuleerd wordt in de definitie van hergebruik, namelijk de link met de publieke taken. Indien geen enkele link bestaat met de publieke taken is het logischerwijze ook zo dat de documenten weliswaar hergebruikt kunnen worden als de instantie het zo beslist, maar dat dit niet overeenkomstig de voorwaarden van het decreet dient te gebeuren.

Deze uitsluitingsbepaling wordt conform Richtlijn 2013/37/EU aangevuld met *'mits de omvang van de publieke taken transparant is en aan toetsing is onderworpen'* opdat instanties voldoende transparant zijn over wat al dan niet onder hun publieke taken valt. Overweging 10 bij Richtlijn 2003/98/EG stelt immers dat de richtlijn van toepassing dient te zijn op documenten waarvan de verstrekking valt onder de openbare taken van de betrokken openbare lichamen, als bepaald bij wet of ander bindend voorschrift van de lidstaten. Indien een voorschrift ter zake ontbreekt, moet de overheidstaak worden gedefinieerd overeenkomstig de gangbare bestuurspraktijk in de lidstaten, mits de omvang van de overheidstaken transparant is en aan toetsing is onderworpen. De openbare taken kunnen hetzij algemeen, hetzij per geval voor afzonderlijke openbare lichamen worden gedefinieerd. In Vlaanderen gebeurt het vaststellen van publieke taken doorgaans bij decreet of bij besluit.

2°: De tweede categorie verwijst naar de uitzonderingen zoals die vervat zijn in de geldende regeling inzake toegang tot bestuursdocumenten. Het verschil met de andere uitzonderingen op het toepassingsgebied is dat op basis hiervan hergebruik zelf verboden is, terwijl de andere categorieën van uitzonderingen er op neerkomen dat hergebruik niet verboden is, maar dat dit hergebruik niet moet gebeuren overeenkomstig de bepalingen van dit decreet. Dit is gebaseerd op de logica dat voor documenten, die niet openbaar gemaakt mogen worden, in ieder geval geldt dat de informatie, die vervat is in deze documenten ook niet hergebruikt mag worden. Deze bepaling steunt op artikel 1, derde lid, van de Richtlijn, dat bepaalt dat de bestaande toegangsregeling van de lidstaten onverlet blijft gelden en op artikel 1, tweede lid, c bis van de Richtlijn.

De uitzonderingen aangaande openbaarheid (en de facto dus ook hergebruik) zijn vervat in titel 2, hoofdstuk 3 van het bestuursdecreet.

Bij wijze van voorbeeld: als de investeringsmaatschappijen commerciële en industriële informatie bezitten die niet openbaar mag gemaakt worden om een legitiem economisch belang te vrijwaren (op grond van artikel II.33, 3°), dan kunnen ze die informatie ook niet ter beschikking stellen voor hergebruik.

3°: Bij ontstentenis van het invoeren van deze categorie zou de taak van een publieke omroep volledig worden uitgehold, gezien op basis van de extensieve interpretatie van het woord 'document' elke inhoud die te maken heeft met omroepen hergebruikt zou worden volgens de voorwaarden van het decreet.

4°: Deze categorie wil hergebruik van bestuursdocumenten waarover onderzoeks- en onderwijsinstellingen beschikken, met inbegrip van instanties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en instellingen voor hoger onderwijs, met uitzondering van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, uitsluiten en als dusdanig vermijden dat dergelijke documenten bijvoorbeeld enkel aan een kostengeoriënteerde vergoeding ter beschikking worden gesteld.

5°: In deze uitsluitingsbepaling wordt bepaald dat bestuursdocumenten waarover andere culturele instellingen andere dan musea, archiefinstellingen en bibliotheken (bv.

orkesten, operahuizen, balletgezelschappen en theaters) beschikken, niet onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

6°: In deze uitsluitingsbepaling wordt bepaald dat gedeelten van bestuursdocumenten die alleen logo's, wapens en insignes bevatten, niet onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

7°: In deze uitsluitingsbepaling wordt de broncode van computerprogramma's uit het toepassingsgebied gesloten. Dit bleek al uit de memorie van toelichting (Vl. Parl., 2006-2007, 1077/1, 11) bij het decreet van 2007, maar wordt voor de duidelijkheid nu uitdrukkelijk in het decreet bepaald. De definitie van bestuursdocument kan immers zo geïnterpreteerd worden dat ook computerprogramma's hier onder vallen (zie bijvoorbeeld het arrest van de Raad van State van 21 mei 2001, nr. 95.677, Antoun). Overweging 9 van Richtlijn 2003/98/EG ("De definitie van „document" wordt niet geacht computerprogramma's te bestrijken") sluit dit echter uit.

Art. II.52.

In art. II.52 wordt conform de Richtlijn 2013/37/EU een definitie bepaald voor 'machinaal leesbaar formaat', 'open formaat' en 'formele open standaard'. Deze definities behoeven geen verdere toelichting.

Verder wordt in dit artikel een definitie bepaald voor 'metagegevens'. Deze definitie is afgeleid van Art. 3, 7° van het GDI-decreet van 20 februari 2009. Met metagegevens wordt bedoeld informatie waarin bestuursdocumenten worden beschreven en die het mogelijk maakt die gegevens te zoeken, te inventariseren en te gebruiken.

Tot slot wordt in dit artikel een definitie bepaald voor 'instellingen voor hoger onderwijs: instanties die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt'. Deze definitie is conform de definitie van 'universiteiten' in Richtlijn 2013/37/EU. Bovendien is deze definitie afgestemd met de huidige Codex Hoger Onderwijs: door het hanteren van het begrip 'instellingen voor hoger onderwijs' worden zowel de universiteiten, de hogescholen als de geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs omvat die allen postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt. In het decreet wordt om dezelfde reden telkens het begrip 'bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs' gehanteerd. Hierbij gaat het in Vlaanderen steeds om bibliotheken van privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak conform art. I.3 van het decreet.

Afdeling 2. Principes van hergebruik van bestuursdocumenten

Art. II.53.

Voortaan geldt de verplichting voor elke instantie om hergebruik voor de bestuursdocumenten waarover ze beschikt en waarop ze de nodige rechten heeft toe te staan, zowel voor commerciële als niet commerciële doeleinden, overeenkomstig de voorwaarden van het decreet.

Deze verplichting geldt niet voor bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven. Zij bepalen autonoom of en onder welke voorwaarden hergebruik voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden is toegestaan voor de bestuursdocumenten waarover zij beschikken en waarop de betrokken instanties de nodige rechten hebben om hergebruik toe te staan.

Indien hergebruik van bestuursdocumenten is toegestaan, geldt dit zowel voor commerciële als niet commerciële doeleinden, steeds overeenkomstig de bepalingen van het decreet. Indien bijgevolg een instantie niet beschikt over de nodige rechten om

commercieel hergebruik toe te staan, zal het hergebruik zich beperken tot niet commerciële doeleinden.

Door de verplichting, behalve voor musea, archieven en bibliotheken, om hergebruik toe te staan voor bestuursdocumenten die binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen, komen bestuursdocumenten van zodra zij door de betrokken instantie actief openbaar zijn gemaakt zonder vermelding van eventuele voorwaarden voor onvoorwaardelijk hergebruik in aanmerking. Voor bestuursdocumenten binnen het toepassingsgebied die slechts passief openbaar zijn gemaakt door de betrokken instantie, geldt deze redenering niet. Hergebruik van deze documenten kan pas wanneer aan de eventuele voorwaarden is voldaan (bijvoorbeeld het opleggen van een bronvermelding of het vragen van een vergoeding).

De instantie stelt, in geval van hergebruik, de bestuursdocumenten zoveel mogelijk via elektronische weg beschikbaar in de al bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een machinaal leesbaar en open formaat, samen met hun metagegevens. Zowel het formaat als de metagegevens voldoen voor zover mogelijk aan formele open standaarden.

Het voor hergebruik ter beschikking stellen van bestuursdocumenten gebeurt zoveel mogelijk via elektronische weg en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat. Enkel indien dit voor de instantie onverantwoord hoge kosten zou impliceren, kan terbeschikkingstelling op een andere wijze gebeuren.

Voor wat de bestuursdocumenten betreft waarover de instantie beschikt, maar waar zij niet de minste intellectuele rechten op heeft, is het logisch dat deze instantie ook hiervoor geen hergebruik hoeft toe te staan overeenkomstig de bepalingen van dit decreet. Dit zou immers afbreuk doen aan de rechten van de auteur of titularis van dat auteursrecht of intellectueel recht om dit te regelen.

De formulering 'en waarop zij de nodige rechten heeft' is eenvoudig, bevat geen bredere uitsluiting dan nodig is, en erkent het centrale doeleinde van de Richtlijn: het stimuleren van hergebruik van overheidsinformatie wanneer dit toelaatbaar is. In wat volgt wordt verduidelijkt over welke intellectuele eigendomsrechten een instantie dient te beschikken.

De ideale situatie waarbij een instantie ongelimiteerd hergebruik kan toestaan, zonder beperkingen die complexiteit creëren voor de hergebruiker – is deze waarbij de instantie zelf over alle eigendomsrechten beschikt. Dit impliceert dat zij als enige de overdracht heeft bedongen van de vermogensrechten, naburige rechten, databankrechten, en eventuele andere intellectuele eigendomsrechten die op de bestuursdocumenten gevestigd zouden zijn, en dat de eventuele auteurs akkoord zijn gegaan met een pragmatische en evenwichtige uitoefening van hun morele rechten.

Indien een dergelijke eigendomsoverdracht niet haalbaar blijkt – bijvoorbeeld omdat de eigenaar weigert hiermee akkoord te gaan – dan dient de instantie ernaar te streven om de toestemming te krijgen om, naast de nodige rechten voor het eigen interne gebruik, ook het recht te krijgen om sublicenties toe te laten aan hergebruikers, idealiter:

- Voor alle toepasselijke intellectuele eigendomsrechten, inclusief auteursrecht, naburige rechten en databankrechten;
- Voor alle toepasselijke vermogensrechten, inclusief reproductierecht, de rechten van mededeling en distributie, en het recht op verhuring of uitlening;
- Voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden;
- Zonder beperkingen naar ontvangers van sublicenties (bijvoorbeeld geen beperkingen tot overheidsdiensten, non-profitsector, onderwijssector, gezondheidssector, enzovoorts);
- Zonder beperkingen in de tijd;

- Zonder beperkingen in geografie;
- Zowel in oorspronkelijke als in gewijzigde of bewerkte vorm;
- Zowel op het werk in zijn geheel als ten dele;
- En met een regeling voor de uitoefening van morele rechten die hergebruik niet onmogelijk of buitensporig moeilijk maakt.

Ook wanneer het niet haalbaar blijkt om al deze rechten in sublicentie te geven, kan het nog steeds mogelijk zijn om hergebruik toe te laten. Een auteur die bijvoorbeeld aandringt op systematische naamsvermelding maakt daarmee hergebruik geenszins onmogelijk, hoewel deze beperking dan wel door de instantie moet worden opgelegd aan eventuele hergebruikers. Hetzelfde geldt wanneer andere limieten door de auteur worden opgelegd (bijvoorbeeld enkel hergebruik voor niet-commerciële doeleinden, of enkel hergebruik binnen het Belgische grondgebied): dergelijke beperkingen creëren weliswaar een extra barrière waarmee rekening moet worden gehouden, maar maken hergebruik niet noodzakelijk onmogelijk voor hergebruikers die deze beperkingen kunnen respecteren.

Voormelde bepaling creëert in de praktijk dus de volgende situatie:

- Wanneer de instantie zelf over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt, dan kan en dient zij hergebruik toe te laten conform de bepalingen van het decreet. Dit is de hypothese die overeenstemt met de tekst van de Richtlijn.
- Indien zij niet over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt maar enkel bepaalde rechten heeft gekregen van de eigenaars van de intellectuele eigendomsrechten, dan moet de instantie zelf evalueren of hergebruik mogelijk is. Dit is een vraag die geval per geval moet worden geëvalueerd, rekening houdend met enerzijds de rechten waarover de instantie beschikt, en anderzijds de rechten die noodzakelijk zijn voor de aspirant-hergebruiker om het beoogde hergebruik mogelijk te maken.

Het is niet mogelijk om deze oefening *in abstracto* te reglementeren, aangezien zowel de toegekende rechten van de eigenaars als de gevraagde rechten kunnen verschillen van geval tot geval, en geen enkele beperking[1] of eis per definitie tot onmogelijkheid van het hergebruik leidt. Zoals de hierboven aangegeven voorbeelden aantonen (een eis tot bronvermelding, tot louter niet-commercieel gebruik, tot gebruik uitsluitend in een bepaalde sector, enz.) staan talloze beperkingen hergebruik niet in de weg, afhankelijk van de plannen en behoeften van de hergebruiker. In dergelijke gevallen dient het bestuursdocument dus ook niet te worden uitgesloten van het toepassingsgebied van het decreet.

Het is op dit punt dat via voormelde bepaling, bewust een beleid wordt ondersteund dat pro-actiever is dan de minimale harmonisatieregeling die de Richtlijn voorstaat: hoewel de situatie waarbij de instantie niet over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt niet onder de verplichte draagwijdte van de Richtlijn valt, gaat het evenzeer om een situatie waarbij hergebruik vaak wel mogelijk is, en Vlaanderen ook een beleid wil voeren waarbij hergebruik ook effectief wordt gestimuleerd.

Voormelde bepaling bereikt dit doel door de instantie bij elk verzoek tot hergebruik na te laten gaan of zij over de nodige rechten beschikt. Heeft zij de volheid van eigendomsrechten, dan is het antwoord volmondig ja. Heeft zij niet de volheid van rechten, dan dient zij na te gaan of het gevraagde hergebruik mogelijk is, rekening houdend met de rechten waarover zij beschikt en de rechten die de hergebruiker vraagt. Deze oefening is weliswaar niet steeds triviaal, maar zij leidt niet tot arbitraire besluitvorming waarbij de instantie naar eigen goeddunken bepaalt wat de draagwijdte

[1] Met uitzondering van een gebruiksrecht voor de instantie die expliciet elk hergebruik door een entiteit anders dan de instantie uitsluit.

van het decreet is: indien hergebruik objectief mogelijk is – en dit wordt louter bepaald door een afweging van de beschikbare rechten tegen de gevraagde rechten, en niet door enige inschatting van wat de instantie zelf als nodig beschouwt – dan valt het betrokken bestuursdocument onder de draagwijdte van het decreet, en dient de instantie het hergebruik toe te staan.

De oefening leidt evenmin per definitie tot complexe inspanningen of excessieve onderhandelingsverplichtingen: wanneer de beperkingen simpel zijn – bijvoorbeeld de hoger vermelde verplichtingen tot naamsvermelding, niet-commercieel gebruik, enz. – dan zal het beslissingsproces van de instantie eveneens simpel zijn. De betrokken instanties beschikken bovendien over enige ervaring op dit punt: zij hebben immers een licentie onderhandeld en verworven van de eigenaar die bepaalde gebruiksbeperkingen impliceert, en zijn dus in staat om de omvang van deze rechten te evalueren en in te schatten.

Op deze manier wordt via voormelde bepaling verzekerd dat instanties hergebruik zullen toestaan wanneer dit mogelijk is op basis van de rechten waarover zij beschikken, en niet alleen in de meest eenvoudige situatie, namelijk wanneer zij als enige over de volheid van de eigendomsrechten beschikken.

Het spreekt echter voor zich dat zowel instanties als hergebruikers de minste belemmeringen zullen ondervinden wanneer er geen beperkingen zijn aan de rechten waarover de instantie beschikt, vermits deze beperkingen de vrijgave als open data bemoeilijken of – in extreme gevallen - zelfs onmogelijk kunnen maken. Instanties dienen daarom steeds te streven naar een zo integraal mogelijke overdracht van rechten, of minstens naar de bovenstaande rechten. Dat is een grondvoorwaarde voor het voeren van een proactief open data-beleid.

Art. II.54.

Als het hergebruik in overeenstemming is met het decreet, stelt de instantie de documenten ter beschikking in de door de aanvrager gevraagde vorm.

Indien de documenten niet in de gevaagde vorm beschikbaar zijn, deelt de instantie mee welke vorm wel beschikbaar is of in welk vorm ze beschikbaar kunnen worden gesteld. Een instantie is echter niet verplicht formaten aan te maken indien dit onredelijke inspanningen vergt zoals bepaald in art. II.55.

Waar mogelijk zullen de instanties bij het ter beschikking stellen in een bepaalde vorm, rekening houden met de mogelijkheden voor het hergebruik van deze documenten door en voor personen met een handicap, conform de bepaling van overweging 13 van Richtlijn 2003/98/EG.

Art. II.55.

Dit artikel bouwt verder op de beginselen van artikel 5 van de Richtlijn, dat handelt over de "beschikbare formaten" en stelt dat er geen verplichting bestaat om documenten te creëren of aan te passen ten einde aan een verzoek te voldoen, of om uittreksels te verstrekken wanneer dit een onevenredig grote inspanning vergt die verder gaat dan een eenvoudige handeling.

In de aanhef van de Richtlijn 2003/98/EG stelt overweging 13: "De mogelijkheden tot hergebruik kunnen worden
verbeterd door de gevallen te beperken waarin papieren documenten moeten worden gedigitaliseerd of waarin digitale bestanden moeten worden gemanipuleerd om deze compatibel te maken. Openbare lichamen dienen daarom hun documenten in alle reeds bestaande formaten en alle talen, indien mogelijk en passend langs elektronische weg

beschikbaar te stellen. Openbare lichamen dienen verzoeken om uittreksels van bestaande documenten positief te beoordelen wanneer aan een dergelijk verzoek met een eenvoudige handeling kan worden voldaan. Openbare lichamen hoeven echter geen uittreksels van documenten te verstrekken wanneer dit een onevenredig grote inspanning vereist. Teneinde hergebruik te vergemakkelijken, dienen openbare lichamen hun documenten beschikbaar te stellen in een formaat dat, voor zover mogelijk en passend, niet gebonden is aan specifieke software."

Een voorbeeld van documenten creëren is bijvoorbeeld nieuwe complexe databases samen te stellen die gegevens uit andere bestanden samenbrengen. Een voorbeeld van uittreksels verstrekken dat onevenredig grote inspanningen vergt kan erin bestaan om individuele detailgegevens uit documenten te gaan groeperen en deze om te zetten naar een nieuw elektronisch formaat.

Art. II.56.

Dit artikel vormt de omzetting van het tweede lid van artikel 5 van de Richtlijn. Het tweede lid stelt dat wanneer bepaalde documenten niet meer geproduceerd worden, de hergebruikers hiervan op de hoogte worden gebracht. Dit principe staat niet met zoveel woorden in de artikelen van de Richtlijn zelf, doch wordt wel uitdrukkelijk beschreven in overweging 18 van de aanhef van Richtlijn 2003/98/EG ("Besluit een bevoegde overheidsinstantie bepaalde documenten niet langer voor hergebruik beschikbaar te stellen of deze documenten niet meer bij te werken, dan dient zij deze besluiten zo spoedig mogelijk aan het publiek kenbaar te maken, indien mogelijk langs elektronische weg"). Het op de hoogte brengen van huidige hergebruikers kan bijgevolg ook via elektronische weg gebeuren. Deze bepaling houdt voor de hergebruikers geenszins in dat de toestemming tot hergebruik dadelijk vervalt voor de bestaande informatie waarvoor hergebruik is toegestaan. In dat geval moet immers gekeken worden naar de voorwaarden zoals bepaald in de licentieovereenkomst, of wat specifiek overeengekomen werd tussen de hergebruiker en de respectieve instantie aangaande dit hergebruik.

Het is niet altijd makkelijk te achterhalen wie de "bestaande hergebruikers" van een bestuursdocument zijn, en voormelde overweging schrijft niet voor dat hergebruikers individueel op de hoogte moeten worden gesteld. Bovendien is openbaarmaking niet alleen belangrijk voor bestaande maar ook voor potentiële hergebruikers. Er wordt om die reden gekozen voor algemene openbaarmaking en niet voor kennisgeving aan bestaande hergebruikers.

De woorden 'en te bewaren' toegevoegd op basis van Richtlijn 2013/37/EU worden vervangen door 'en op te slaan' omwille van semantische consistentie met het hoofdstuk 'beheren en bewaren van bestuursdocumenten' van het bestuursdecreet

Art. II.57.

Indien door een instantie een vergoeding gevraagd wordt voor het hergebruik van bestuursdocumenten, blijft deze in regel beperkt tot de marginale kosten voor hun vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding.

Hogervermelde regel is niet van toepassing

- (1°) voor instanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de uitoefening van hun publieke taken te dekken;
- (2°) bestuursdocumenten waarvoor een instantie verplicht is voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding ervan te dekken. Deze verplichting wordt, voor zover mogelijk en passend, langs elektronische weg bekendgemaakt;

- (3°) voor bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven.

Voor een definitie van de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding wordt verwezen naar de richtsnoeren van de Europese Commissie d.d. 24 juli 2014 inzake standaardlicenties, datasets en kostentoerekening voor het hergebruik van documenten (2014/2 240/01)[2].

In deze richtsnoeren stelt de Europese Commissie dat het beginsel van kostentoerekening op basis van marginale kosten in het kader van hergebruik gedefinieerd kan worden als kosten die rechtstreeks verband houden met en gemaakt moeten worden voor de vervaardiging van een extra exemplaar van een document en met het daarvan beschikbaar stellen aan de hergebruikers. Het niveau van de kostentoerekening kan worden afgestemd op de toegepaste verspreidingsmethode (offline/online) of het dataformaat (digitaal/niet-digitaal).

De methode voor toerekening op basis van marginale kosten kan worden toegepast om kosten terug te verdienen die zijn gemaakt voor aanvullende vermenigvuldiging en fysieke verspreiding van niet-digitale documenten, maar er wordt aanbevolen de elektronische verspreiding (downloaden) van digitale documenten (bestanden) gratis plaats te laten vinden.

Met een aanzienlijk deel van de kosten wordt bedoeld meer dan 50% van de kosten die een instantie maakt voor de uitoefening van haar publieke taken in geval (1°) of meer dan 50% van de kosten die de instantie maakt voor de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van bepaalde bestuursdocumenten in geval (2°).

De verplichting voor een instantie om een aanzienlijk deel van de kosten van haar publieke taken of voor de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van bepaalde bestuursdocumenten te dekken, is bij of krachtens een decreet bepaald.

Dat de uitzondering onder (2°) ook zou gelden indien die verplichting is opgelegd bij of krachtens een ordonnantie, kan enkel zin hebben voor instanties die gevestigd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, naargelang het om een gemeenschaps- dan wel een gewestaangelegenheid gaat. Het decreet kan uit zijn aard slechts van toepassing zijn op unicommunautaire instellingen die in Brussel zijn gevestigd. Voor zover het gemeenschapsaangelegenheden betreft, kan bij ordonnantie aan dergelijke instellingen geen verplichting in die zin worden opgelegd, aangezien uit artikel 128, §2, van de Grondwet voortvloeit dat geen verplichtingen kunnen worden opgelegd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aan unicommunautaire instellingen. Voor zover unicommunautaire instellingen ook onderworpen zijn aan gewestnormen (bv. milieunormen, economische maatregelen, ...), is het denkbaar dat een ordonnantie het gebruik of het bijhouden van bepaalde documenten oplegt. In dat geval staat het evenwel aan de ordonnantiegever van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en niet aan de Vlaamse decreetgever om de vergoeding voor het hergebruik van de betrokken documenten te bepalen.
Ook indien het gaat om een verplichting die bij of krachtens een federale wet wordt opgelegd, in een materie waarvoor de federale overheid bevoegd is gebleven, staat het aan de federale wetgever om de vergoeding voor het hergebruik van de betrokken documenten te bepalen.

Om niet in strijd te zijn met de bevoegdheidsverdelende regels, blijft dan ook enkel een verwijzing over naar verplichtingen die bij of krachtens een decreet zijn opgelegd. Vanzelfsprekend zal onder de vermelding "een decreet" in die bepaling ook dienen te

---

[2] *http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0724(01)&from=EN*

worden begrepen, nog bestaande wetten in aangelegenheden waarvoor de federale overheid geen bevoegdheid meer heeft.

In de Richtlijn wordt voor uitzonderingsgeval (2°) melding gemaakt van de verplichting om voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten te dekken van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van documenten die bij wet of andere bindende voorschriften wordt vastgesteld. Er wordt echter aan toegevoegd dat indien dergelijke voorschriften ontbreken, deze verplichtingen worden vastgesteld in overeenstemming met "de gangbare bestuurspraktijk".
Naar Belgisch grondwettelijk recht lijken de genoemde verplichtingen slechts te kunnen worden opgelegd bij of krachtens een formele wet (dit is een decreet voor Vlaamse bevoegdheden). De mogelijkheid dat die verplichting zou worden ingevoerd in overeenstemming met de gangbare bestuurspraktijk, is dan ook niet opgenomen in het decreet.

Voor uitzonderingsgevallen (1°) en (2°) wordt de totale vergoeding berekend aan de hand van objectieve, transparante en verifieerbare criteria die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. De totale inkomsten uit het verstrekken van toestemming voor hergebruik mogen niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt bovendien berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Omwille van het technische karakter van objectieve, transparante en verifieerbare criteria voor vergoedingen die de marginale kosten overstijgen, wordt er voor geopteerd deze criteria niet op te nemen in het ontwerp van decreet maar door de Vlaamse Regering te laten vaststellen.

Indien door bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven een vergoeding wordt gevraagd, mogen de totale inkomsten uit het verstrekken van toestemming voor hergebruik niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging, verspreiding, conservering en vereffening van rechten, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt bovendien berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Art. II.58.

In geval van standaardvergoedingen voor hergebruik worden de eventuele voorwaarden en het eigenlijke bedrag, met inbegrip van de berekeningsgrondslag ervoor, vooraf vastgesteld en bekendgemaakt, voor zover mogelijk en passend langs elektronische weg.

Met een standaardvergoeding wordt bedoeld een forfaitaire vergoeding voor frequent (her)gebruik. Omwille van het respecteren van het gelijkheidsbeginsel dient bij veelvuldige vragen voor hergebruik van bepaalde bestuursdocumenten een standaardvergoeding vooraf vastgesteld en bekendgemaakt.

In geval van andere vergoedingen dan standaardvergoedingen voor hergebruik geeft de betrokken instantie vooraf aan met welke factoren rekening wordt gehouden voor de berekening van die vergoedingen. Op verzoek geeft de betrokken instantie ook aan hoe die vergoedingen zijn berekend met betrekking tot het specifieke verzoek om hergebruik.

Art. II.59.

Om maximale eenvormigheid inzake gebruiksvoorwaarden na te streven, volgen alle instanties de modellicenties met voorwaarden voor hergebruik zoals door de Vlaamse Regering bepaald. Deze modellicenties, die aan specifieke licentieaanvragen kunnen worden aangepast, zijn in digitaal formaat beschikbaar en kunnen elektronisch worden verwerkt.

De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van het hergebruik niet nodeloos beperken noch gebruikt worden om mededinging aan banden te leggen. Zij leggen in regel slechts minimale beperkingen op, tenzij dit om juridische, technische of andere zeer geronde redenen niet mogelijk is.

Juridische redenen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op een eventuele schending van intellectuele eigendomsrechten op bestuursdocumenten die bij derden berusten. Technische redenen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op bestuursdocumenten die enkel beschikbaar zijn op kwetsbare dragers. Ook andere zeer gegronde redenen kunnen worden ingeroepen om bijkomende voorwaarden op te leggen.

Instanties kunnen afwijken van de modellicenties en zonder motivering toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of, mits motivering, andere voorwaarden voor hergebruik bepalen. Motivering om af te wijken van de modellicenties gebeurt op basis van hoger vermelde juridische, technische of andere zeer gegronde redenen. De motivering wordt voorafgaand aan het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.76, ter goedkeuring voorgelegd.

De twee eerder genoemde beperkingen waarbij de voorwaarden voor hergebruik de mogelijkheden van hergebruik niet nodeloos mogen beperken of gebruikt worden om mededinging aan banden te leggen, gelden ook in geval wordt afgeweken van de modellicenties.

Art. II.60.

Dit artikel vormt een omzetting van artikel 9 van de Richtlijn en is erop gericht om de administratieve organisatie rond de toegang tot bestuursdocumenten die vatbaar zijn voor hergebruik, te vereenvoudigen.

Om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen, wordt met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie beschikt, voorzien in overzichtslijsten met relevante metagegevens, die voor zover mogelijk en passend, online en in machinaal leesbare formaten toegankelijk zijn, en in portaalsites met links naar die overzichtslijsten. Voor zover mogelijk wordt het taaloverschrijdend zoeken naar documenten vergemakkelijkt. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere bepalingen vastleggen.

Voor bestuursdocumenten die bij de betrokken instanties in een open en machinaal leesbaar formaat voor hergebruik beschikbaar zijn, zal het Vlaams open data portaal de functie van online overzichtslijst of portaalsite invullen.

Instanties die niet behoren tot de Vlaamse administratie kunnen gebruik maken van de overzichtslijsten en portaalsites op niveau van de Vlaamse administratie dan wel voorzien in eigen overzichtslijsten of portaalsites.

Afdeling 3. Aanvraagprocedure

Art. II.61.

Aangezien hergebruik niet kan toegestaan worden voor bestuursdocumenten die niet openbaar kunnen gemaakt worden met toepassing van hoofdstuk 3 impliceert de

aanvraag tot hergebruik altijd ook een onderzoek naar openbaarheid. Om die reden en omwille van administratieve vereenvoudiging wordt de aanvraagprocedure van hergebruik afgestemd op die van openbaarheid.

Art. II.61 bepaalt verder de inhoudelijke informatie die gevraagd wordt bij het indienen van een verzoek tot hergebruik ter identificatie van het bestuursdocument waarvoor hergebruik wordt gevraagd. De aanvraag dient uiteraard de betrokken aangelegenheid te omvatten, en indien mogelijk de specificering van het gevraagde bestuursdocument zelf.

Teneinde de instantie toe te laten op een juiste manier te antwoorden, moet ook naam en postadres van de aanvrager bekend zijn.

Met een beschrijving van het beoogde hergebruik wordt bepaald dat de aanvrager moet vermelden met welk doel de bestuursdocumenten zullen gebruikt worden. Afhankelijk van dat doel (zijnde commercieel of niet-commercieel hergebruik) staat de Richtlijn toe dat de instantie andere voorwaarden oplegt, en dit conform overweging 19 van Richtlijn 2003/98/EG.

De aanvrager kan ook de vorm aangeven waarin hij een bestuursdocument wenst te ontvangen. Daarmee wordt niet alleen de vorm van de drager bedoeld (geschreven document, elektronisch bestand) maar ook eventueel het formaat waarin de (elektronische) informatie dient ter beschikking gesteld te worden (bijvoorbeeld een welbepaald bestandsformaat). De instantie is hier echter slechts toe gehouden indien ze over deze formaten beschikt. Ze is echter niet verplicht dergelijke formaten aan te maken indien dit onredelijke inspanningen vergt.

Art. II.62.

Aangezien hergebruik niet kan toegestaan worden voor bestuursdocumenten die niet openbaar kunnen gemaakt worden met toepassing van hoofdstuk 3 impliceert de aanvraag tot hergebruik altijd ook een onderzoek naar openbaarheid. Om die reden en omwille van administratieve vereenvoudiging wordt de aanvraagprocedure van hergebruik afgestemd op die van openbaarheid.

Art. II.62 regelt de behandeling van de aanvraag door de instantie: de registratie, de eventuele vervollediging van de aanvraag en het onderzoek van de aanvraag.

Art. II.63.

Art. II.63 regelt de inhoud van een negatieve beslissing (niet-inwilliging van de aanvraag).

Dit artikel bepaalt dat, in geval van afwijzende beslissing, de instantie de motiveringsgronden van deze afwijzende beslissing moet aanhalen. Indien de gevraagde informatie niet kan vrijgegeven worden voor hergebruik omwille van bescherming van intellectuele eigendomsrechten van derden, heeft de instantie enerzijds de mogelijkheid de aanvrager op de hoogte te stellen van diegene die de intellectuele eigendomsrechten heeft of anderzijds bij wie de instantie zelf de intellectuele eigendomsrechten bekomen heeft.

Bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven zijn niet verplicht om bij een afwijzende beslissing van de instantie een verwijzing op te nemen naar de natuurlijke of rechtspersoon bij wie de intellectuele eigendomsrechten berusten, als die bekend is, of naar de licentiegever van wie zij de bestuursdocumenten hebben verkregen.

Art. II.64.

Art. II.64 regelt de uitvoering van een positieve beslissing.

Als de instantie beslist dat aan het verzoek tot hergebruik positief gevolg kan worden gegeven zijn er twee mogelijkheden:
- ofwel is hergebruik onvoorwaardelijk mogelijk: in dit geval stelt de betrokken instantie de nodige documenten ter beschikking in principe binnen de twintig kalenderdagen na registratie van de aanvraag;
- ofwel stuurt ze, eveneens binnen de twintig kalenderdagen na registratie van de aanvraag, de documenten in kwestie en een modellicentie op naar de betrokken aanvrager. Ook dit dient in principe te gebeuren binnen een termijn van twintig kalenderdagen na registratie van de aanvraag.

Indien de instantie echter oordeelt dat de informatie moeilijk tijdig te verzamelen is, wordt voormelde termijn verlengd tot 40 kalenderdagen na registratie van de aanvraag en wordt de aanvrager hiervan op de hoogte gebracht. De verlengingsbeslissing vermeldt ook de redenen van het uitstel.

Indien de instantie gebruik maakt van een licentie die afwijkt van de modelicenties voor hergebruik van overheidsinformatie, wordt dit gemotiveerd aan de aanvrager, samen met de van toepassing zijnde voorwaarden.

Afdeling 4. Discriminatieverbod en eerlijke handel

Art. II.65.

Het feit dat voorwaarden voor hergebruik niet discriminerend mogen zijn geldt enkel indien dit vergelijkbare categorieën van hergebruik betreft. Dit slaat onder meer op de inhoud van de herbruikbare bestuursdocumenten of het formaat van de aflevering van deze documenten. Dit belet echter niet dat voor commercieel of niet commercieel hergebruik andere voorwaarden kunnen gelden, en dit conform met wat hierboven reeds werd vermeld en conform overweging 19 van Richtlijn 2003/98. Dit houdt ook in dat geen discriminatie ontstaat wanneer een verschillende tarifering wordt gehanteerd voor hergebruik van dezelfde soorten informatie onder dezelfde formaten als deze in het ene geval voor commerciële doeleinden zou worden gebruikt en in het ander geval voor niet-commerciële doeleinden.

Het tweede lid zorgt ervoor dat in gelijkaardige omstandigheden en onder gelijkaardige voorwaarden, geen discriminatie zou ontstaan tussen de instantie die hergebruikt voor commerciële activiteiten en een andere entiteit/persoon.

Art. II.66.

Art. II.66 herneemt de beginselen van artikel 11 van de Richtlijn aangaande het verbod op exclusiviteitsregelingen.
Indien hergebruik reeds toegelaten wordt voor bepaalde marktspelers, mag het overeenkomstig deze bepaling niet uitgesloten worden voor andere spelers. Het tweede lid van paragraaf 1 stelt hierop verder bouwend dat exclusiviteitsbepalingen die vervat liggen in bestaande contracten en overeenkomsten dienaangaande zo veel mogelijk moeten vermeden worden.

De tweede paragraaf voorziet, net zoals de Richtlijn dat ook doet, in een uitzondering op dit principe.

Deze uitzondering is verder uitgewerkt in overweging 20 van Richtlijn 2003/98 die stelt dat met het oog op de verstrekking van een dienst van algemeen economisch belang een exclusief recht op het hergebruik van specifieke overheidsdocumenten soms evenwel

noodzakelijk kan zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval indien geen enkele commerciële uitgever bereid wordt gevonden de betrokken informatie te publiceren zonder het exclusieve recht daarop te verwerven. Om de exclusieve rechten toch in de mate van het mogelijke te beperken in tijd en ruimte worden beperkingen ingebouwd. Deze kunnen enkel:
- indien het kadert in een taak van algemeen belang;
- indien ze periodiek en maximum om de drie jaar geëvalueerd worden. De evaluatie van de redenen moet gesteund zijn op objectieve criteria en volgens een proces dat bepaald en beschreven staat door de bestuursinstantie.

Exclusiviteitsregelingen afgesloten na de datum van de inwerkingtreding van het decreet zijn transparant en worden openbaar gemaakt, bijvoorbeeld via inzage bij de betrokken instantie of online.

Voor digitalisering van culturele hulpbronnen geldt dat de periode van exclusiviteit in het algemeen niet langer dan 10 jaar duurt. Als de periode maar dan 10 jaar bedraagt, wordt de duur ervan periodiek getoetst. Die regelingen die exclusieve rechten toekennen, zijn transparant en worden openbaar gemaakt. Ook wordt in de desbetreffende overeenkomst vastgesteld dat de instantie gratis een kopie van de gedigitaliseerde culturele hulpbronnen krijgt. Die kopie is na afloop van de exclusiviteitsperiode beschikbaar voor hergebruik.

Exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 17 juli 2013 en dit niet voor een uitzondering omwille van het verlenen van een dienst van algemeen belang of de digitalisering van culturele hulpbronnen in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract of in elk geval uiterlijk 18 juli 2043 beëindigd.

Afdeling 5. Beroepsprocedure

Art. II.67.

Beroep is mogelijk
- tegen de weigering van een instantie om hergebruik toe te staan omwille van de uitzonderingsgronden;
- tegen het bedrag van de vergoedingen, zoals die voorzien worden in het voorstel tot licentie;
- tegen nodeloze beperkingen of mededingingsbelemmerende maatregelen;
- tegen het schenden van de termijnen om te antwoorden op aanvragen tot hergebruik en de termijnen waarbinnen een instantie dient te ageren.

Vergelijkbaar met de aanvragen, werden ook de formele vereisten van de beroepsprocedures laagdrempelig gehouden: het beroep kan schriftelijk worden ingediend. Hieronder moet evenzeer verstaan worden dat een beroep per fax, als per e-mail kan ingediend worden.

Het beroep moet in principe ingediend worden binnen een termijn van dertig kalenderdagen. Indien beroep wordt aangetekend tegen een uitdrukkelijke beslissing, bijvoorbeeld een beslissing die het hergebruik geheel of gedeeltelijk afwijst, dan begint deze termijn te lopen de dag na het versturen van deze beslissing. Bij een positieve beslissing zonder meer begint de termijn te lopen de dag na het verstrijken van de uitvoeringstermijn (twintig of veertig kalenderdagen na registratie).

De termijn om beroep in te stellen neemt geen aanvang bij ontstentenis van een beslissing.

Art. II.68

Wanneer beroep wordt aangetekend, wordt dit zo spoedig mogelijk genoteerd in een daartoe bestemd register.

De vermelding dat de registratie openbaar is voor de aanvrager die het beroep heeft ingesteld en voor de betrokken instantie, wordt niet meer opgenomen in dit bestuursdecreet zelf. Die bepaling kwam wel nog voor in het openbaarheidsdecreet van 2004, maar deze gaf geregeld aanleiding tot misverstanden. Het is immers zo dat het register (met alle openbaarheidsverzoeken) t.a.v. iedereen als een bestuursdocument beschouwd wordt en dus principieel openbaar kan gemaakt worden, na een verzoek daartoe, evenwel mits toepassing van mogelijke uitzonderingsgronden (zoals de bescherming van de persoonlijke levenssfeer). Maar aangezien iedereen die beroep aantekent over de mogelijkheid moet beschikken om na te gaan of zijn of haar beroep al dan niet correct werd geregistreerd, en welk de precieze datum van registratie is, is de informatie betreffende de registratie ervan openbaar voor de persoon die beroep aantekent. De beroepsindiener zal in ieder geval inzage/afschrift kan krijgen in de registratie van zijn eigen beroepschrift, zonder daarvoor de officiële aanvraagprocedure te moeten volgen, zoals beschreven in afdeling 4. Dit geldt trouwens evenzeer voor de betrokken instantie bij het ingestelde beroep, voor wie het register dus ook raadpleegbaar zal zijn.

Het is evenwel niet de bedoeling dat elke registratie openbaar is voor iedereen: om redenen van privacy kunnen de identificeerbare persoonsgegevens niet door anderen worden geconsulteerd.

De beroepsinstantie brengt de betrokken instantie onmiddellijk op de hoogte van het ingestelde beroep.

Art. II.69.

Over het beroep wordt uitspraak gedaan binnen een termijn van dertig kalenderdagen na registratie. Omwille van rechtszekerheid en om te dienen als referentiepunt, wordt tevens vereist dat de ontvangst van deze beslissing wordt geregistreerd.

De tweede paragraaf voorziet de mogelijkheid voor de beroepsinstantie om deze termijn te verlengen tot vijfenveertig kalenderdagen. Dit is mogelijk onder dezelfde voorwaarden (informatie moeilijk tijdig te verzamelen of moeilijke toetsing van de uitzonderingsgronden) en op dezelfde wijze (schriftelijk en gemotiveerd) als de verlengingsbeslissing voor de behandeling van de aanvragen. Een concreet voorbeeld hiervan is als beroep ingesteld wordt tegen de weigering tot hergebruik op basis van gronden die tevens de openbaarheid van de bestuursdocumenten in de weg staan; als beroep wordt aangetekend tegen dergelijke beslissing zal de beroepskamer voor hergebruik van overheidsinformatie advies inwinnen van de beroepskamer openbaarheid van bestuur over de weigering van de instantie tot openbaarmaking en dus a fortiori hergebruik.

Art. II.70.

Na de beslissing van de beroepsinstantie is het aan de instantie zelf om opnieuw op te treden. Deze dient, bij haar nieuwe beslissing, rekening te houden met de uitspraak van de beroepsinstantie over die elementen waarvoor de beroepsinstantie zich heeft uitgesproken. De instantie dient echter niet automatisch hergebruik toe te staan voor de initiële aanvraag tot hergebruik: de instantie kan van oordeel zijn dat bepaalde (nieuwe/andere) elementen, waarover noch de instantie, noch de beroepsinstantie kennis heeft genomen in het kader van de initiële aanvraag, van die aard zijn dat hergebruik niet toegestaan is.

Tweede lid is toegevoegd naar analogie met de bevoegdheid van de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur, vermeld in artikel II.50, §3, tweede lid, om de beslissing van de beroepsinstantie uit te voeren als de instantie dat zelf verzuimt. De beroepsinstantie kan dit enkel doen indien zij over de gevraagde bestuursdocumenten beschikt. In voorkomend geval zal bovendien sprake zijn van onvoorwaardelijk hergebruik aangezien het voor de beroepsinstantie niet mogelijk is met de aanvrager een licentieovereenkomst af te sluiten.

Art. II.71.

Teneinde met kennis van zaken te oordelen over het ingediende beroep, kan de beroepsinstantie alle relevante bestuursdocumenten gaan inzien of ze opvragen bij de betrokken instantie. Deze bevoegdheid strekt zich bijgevolg uit tot alle bestuursdocumenten, niet alleen de documenten waarop het verzoek betrekking heeft. Hij kan zich tevens laten informeren door de personeelsleden van de betrokken overheid en alle betrokken partijen te horen en deskundigen te consulteren.

Hoofdstuk 5. Klachten, meldingen en voorstellen

Dit hoofdstuk bevat de artikelen van het decreet van 1 juni 2001 houdende de organisatie van een klachtrecht, hierna klachtendecreet te noemen. De volgorde van de artikelen is aangepast zodat de verschillende stappen elkaar logischer opvolgen.
De term 'klager' is overal vervangen door 'indiener (van de klacht)', omdat 'klager' een enigszins negatieve connotatie oproept.

Afdeling 1. Algemene bepaling

Art. II.72

Eerste lid:
In artikel 2 van het bestaande klachtendecreet werd het toepassingsgebied a.v. geformuleerd: "de Vlaamse administratie en de overige instellingen, bedoeld in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest".

Dit toepassingsgebied werd grotendeels behouden maar wordt anders omschreven, op basis van de definities uit titel I. In tegenstelling tot de andere hoofdstukken in titel II is het hoofdstuk klachten niet van toepassing op alle instanties van de Vlaamse overheid.

In omzendbrief 2014/20 : "Leidraad voor de organisatie van het klachtenmanagement, ter uitvoering van het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van de bestuursinstellingen – actualisering" stond onder de titel 'Toepassingsgebied" al vermeld dat het klachtendecreet ook van toepassing is op de kabinetten. Heel wat kabinetten rapporteren ook effectief jaarlijks in de Klachtenboeken over de door hen behandelde klachten. Omdat 'kabinetten' in dit bestuursdecreet niet gevat zijn door de definities 'Vlaamse administratie' of 'Vlaamse openbare instellingen' worden ze hier expliciet apart vermeld.

Artikel 13, tweede lid van het bestaande klachtendecreet maakte een uitzondering voor de publiekrechtelijk vormgegeven EVA's Openbare Psychiatrische Zorgcentra Geel en Rekem, omdat ze een interne ombudsdienst hebben conform de ziekenhuiswetgeving. Datzelfde artikel 13 voegde er wel aan toe dat het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst van toepassing blijft voor deze EVA's. Deze laatste bepaling wordt hier niet overgenomen omdat dit rechtstreeks uit het ombudsdecreet zelf volgt.

De Vlaamse openbare instellingen die de vorm van een naamloze vennootschap hebben, worden uitgesloten uit het toepassingsgebied van de klachtenregeling. De rechtsvorm van deze instellingen is gekozen omdat het voor specifieke taken van beleidsvoering noodzakelijk of wenselijk is dat ze op commerciële wijze gerealiseerd worden onder werkingsvoorwaarden die identiek zijn aan die van zuiver private marktspelers. De strikte klachtenregeling die in dit hoofdstuk wordt voorzien voor de publieke sector zou dit kunnen doorkruisen. Het mag bijvoorbeeld niet de bedoeling zijn dat de klachtenregeling de onderhandelingsdynamiek van de investeringsmaatschappijen doorkruist, of dat de VRT elke bedenking van burgers over de inhoud van programma's moet behandelen conform dit hoofdstuk. Het feit dat naamloze vennootschappen uitgesloten worden uit het toepassingsgebied van dit hoofdstuk verhindert uiteraard niet het – vanwege de beginselen van behoorlijk bestuur – aangewezen is dat ze een klachtenprocedure uitwerken die dan meer aangepast is aan het specifieke karakter van hun opdracht.

Tot slot wordt de term 'bestuursinstelling' van het bestaande klachtendecreet vervangen door de term 'instantie', in lijn met de terminologie van dit bestuursdecreet.

Tweede lid:
Dit lid herneemt inhoudelijk volledig de regeling uit artikel 13, eerste lid van het bestaande klachtendecreet. De formulering is aangepast aan een gelijkaardige bepaling in het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Met een strengere klachtenregeling wordt bedoeld een klachtenregeling die een ruimere bescherming biedt aan de indiener.

Afdeling 2. Klachten

Art. II.73

Eerste lid
Het principe van artikel 3 van het bestaande klachtendecreet dat iedereen het recht heeft kosteloos een klacht in te dienen, blijft behouden.

Er zijn geen beperkingen wat betreft de hoedanigheid van de indiener van een klacht: dat kan een burger zijn, dus een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een groepering van natuurlijke personen (bijv. feitelijke vereniging) of rechtspersonen, maar ook een andere overheidsinstantie

Een klacht moet wel betrekking hebben op een bepaalde handeling van de overheidsinstantie (dat kan bijvoorbeeld ook een uitspraak zijn van een personeelslid of het uitdrukkelijk weigeren om een handeling te stellen waartoe de instantie verplicht is) of een bepaalde tekortkoming in de organisatie van de overheidsinstantie die gevolgen heeft voor de indiener van de klacht. Algemene uitingen van ongenoegen of bedenkingen over het beleid of de beleidsuitvoering worden niet als een klacht beschouwd. Ze worden beschouwd als meldingen in de zin van artikel II.86 (cf. infra).

De klachtenprocedure moet goed onderscheiden worden van de behandeling van juridische claims die burgers t.a.v. de overheid kunnen instellen: een burger die inhoudelijke bezwaren heeft tegen zijn belastingaanslag, kan die aanslag in rechte betwisten maar kan daarnaast niet ook nog een klacht indienen (cf ook infra art. II.75, §1); hetzelfde geldt voor schadeclaims van burgers ten aanzien van de overheid, ook als de overheid optreedt als eigen verzekeraar en dus zelf de schadeclaims behandelt.

Voor de grensgevallen tussen een klacht en een juridische claim, zal zoals dit op dit moment ook al gebeurt afstemming noodzakelijk zijn tussen de klachtenvoorziening en de juridische dienst om te bepalen of de klacht al dan niet een rechtsvordering is. Desgevallend kan contact worden opgenomen met de indiener om duidelijkheid te scheppen over zijn intenties.

Er werd, o.a. door de ombudsman, gepleit voor het verlaten van het onderscheid tussen klachten en meldingen in het kader van kwaliteitsvolle dienstverlening.
In het bestuursdecreet is er voor geopteerd om de mogelijkheid voor burgers om melding te doen van tekortkomingen in het beleid of de regelgeving, met garantie op feedback door de overheid binnen redelijke termijn, te verankeren (zie art. II.86) maar zonder de behandeling van die meldingen verplicht vast te klinken aan de klachtenbehandeling. Een melding impliceert immers niet noodzakelijk een conflictsituatie, een situatie waarin de burger moet beschermd worden tegen een overheid die (volgens die burger) tekortschiet, zodat de uitgebreide procedurele waarborgen van het klachtendecreet overbodig zijn. Zo lijkt het bijvoorbeeld efficiënter dat meldingen behandeld worden door de personeelsleden die expert zijn in de materie dan door een onafhankelijke voorziening. Verplichte bemiddeling lijkt een overbodige administratieve last als het niet gaat om laakbaar geachte handelingen van de personeelsleden of over slechte werking van de instantie.

Dit sluit niet uit dat het onderscheid tussen beiden in sommige situaties subtiel is, en dus kunnen instanties er wel voor opteren om de meldingen op dezelfde manier te behandelen als de klachten.

In artikel 11 van het decreet van 17 juni 2016 houdende de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie was bepaald dat klachten ook via het centraal contactpunt ingediend konden worden. Deze mogelijkheid is niet langer voorzien omdat dit impact kan hebben op de aanvang van de behandelingstermijnen en omdat het beroepsgeheim alleen geregeld is voor klachtenbehandelaars (zie afdeling 3). Dit belet niet dat als een burger toch een klacht indient via het centraal contactpunt, de aanvraag zal doorgestuurd worden naar de bevoegde instantie. In dat geval begint de behandelingstermijn te lopen zodra de bevoegde instantie de klacht heeft ontvangen.

Het principe van de kosteloosheid wil garanderen dat de instantie geen vergoeding of bijdrage of waarborg vraagt voor ze overgaat tot het onderzoek naar de klacht.

Het tweede lid komt overeen met artikel 3, tweede lid, van het bestaande klachtendecreet. Het impliceert dat niet alleen klacht kan ingediend worden tegen handelingen van ambtenaren of personeelsleden van een instantie, maar eventueel ook handelingen van de leden van de bestuursorganen van de instantie in kwestie.

Artikel II.74

Paragraaf 1
De bepaling in het eerste lid van deze paragraaf dat klachten zowel schriftelijk als mondeling ingediend kunnen worden stond reeds impliciet in artikel 4 van het bestaande klachtendecreet.

Schriftelijke indiening impliceert ook elektronische indiening op een voldoende veilige en onweerlegbare manier conform artikel II.21, §3: op dit moment per e-mail of (indien beschikbaar) webformulier.
Uit de tevredenheidsbarometer 'Hoe goed doet de Vlaamse overheid het vandaag' blijkt duidelijk het belang om een diversiteit aan kanalen aan te bieden:
"We vroegen ook welk kanaal voor de burgers het meest dan wel het minst aangewezen is om in contact te komen met de Vlaamse overheid. Ongeveer 17% kon hier in 2016 niet op antwoorden. Bij diegenen die dit wel doen zien we dat 39% opteert voor de klassieke post, terwijl 25,5% opteert voor contact via e-mail en 12,0% de voorkeur geeft aan een webloket. Daarnaast opteert 11,0% voor telefonisch contact en 12,6% voor een persoonlijk contact via een informatieloket. Bij de minst aangewezen contactmogelijkheden geeft bijna 30% telefonische contacten aan, terwijl 26,0% het minst te vinden is voor een webloket. Daarnaast geeft 17% aan dat de contacten via de

post het minst aangewezen zijn, terwijl 15% niet te vinden is voor een persoonlijk contact via een informatieloket en 12% contacten via mail het minst opportuun acht."

Paragraaf 2
Volgens artikel 5, eerste lid, van het bestaande klachtendecreet moet een instantie een klacht behandelen als de identiteit en het adres van de indiener van de klacht bekend zijn.
Voor mondelinge klachten, die ook mondeling kunnen beantwoord worden, is een onderzoek naar ontvankelijkheid niet noodzakelijk: instanties kunnen mondelinge klachten ook behandelen zonder dat ze het adres van de indiener kennen.

Voortaan zullen 'naam en adres' een ontvankelijkheidsvereiste zijn naar analogie met artikel II.38, §2 (m.b.t toegang tot bestuursdocumenten). In dat artikel wordt ook expliciet vereist dat de indiener van de klacht een (post)adres opgeeft en niet alleen een correspondentieadres (bijvoorbeeld e-mailadres-, om te vermijden dat een klacht onder een fictieve naam wordt ingediend.

Uiteraard kan een klacht alleen behandeld worden als de indiener een omschrijving geeft van de feiten waarop de klacht betrekking heeft. De indiener moet verder geen belang aantonen, moet geen specifieke rechtsgrond aanduiden voor zijn klacht, en moet ook niet vermelden wie de gewraakte handeling heeft verricht.

Artikel II.75

Paragraaf 1 somt de gevallen op waarin de instantie niet verplicht is om een klacht te behandelen.
Net als in het bestaande decreet (art. 9) is bepaald dat de klacht niet moet onderzocht worden als de indiener geen belang kan aantonen. "Belang" is hier ruimer dan de concrete aantasting van de persoonlijke (rechts)toestand van de verzoeker zelf. De verzoeker hoeft zijn belang ook niet uitdrukkelijk te motvieren als er geen twijfel kan bestaat over de maatschappelijke relevantie. Zo kan een klacht over een gevaarlijke verkeerssituatie op een gewestweg sowieso niet onontvankelijk verklaard worden, ook niet als de verzoeker niet aantoont dat hij die gewestweg regelmatig gebruikt.

Als de indiener al eerder een klacht had ingediend die al voldoende onderzocht is, moet de instantie niet nogmaals tot een onderzoek moet overgaan. Als er sprake is van nieuwe feiten of van omstandigheden die een nieuw licht op de klacht werpen, moet de klacht wel onderzocht worden.

De klacht moet ook niet onderzocht worden als ze betrekking heeft op handelingen die langer dan een jaar voor de indiening van de klacht hebben plaatsgevonden. Ook deze uitzondering stond al in het bestaande klachtendecreet. Als gaat om een "voortdurende" handeling (een handeling die herhaald wordt), moet deze bepaling zo gelezen worden dat een klacht niet moet behandeld worden als die ingediend wordt meer dan een jaar na het ophouden van de handeling.

Artikel 9, 3°, van het bestaande klachtendecreet wordt geherformuleerd zodat duidelijker wordt dat een klacht niet moet behandeld worden als er nog een administratieve beroepsprocedure of een jurisdictioneel beroep openstaat voor het aangeklaagde feit Deze bepaling is bedoeld om die beroeps- of jurisdictionele procedures niet te doorkruisen, noch inhoudelijk, noch wat bijvoorbeeld dwingende termijnen betreft.

Ten opzichte van artikel 9, tweede lid, van het bestaande klachtendecreet, is toegevoegd dat een klacht ook niet onderzocht moet worden als ze kennelijk onredelijk is. Kennelijke onredelijkheid kan bijvoorbeeld ingeroepen worden wanneer feiten futiel zijn (naar analogie met de Nederlandse wet algemeen bestuursrecht) of wanneer burgers de overheid herhaaldelijk bestoken met klachten en dit uiteindelijk niet meer in verhouding

staat tot de werklast voor de overheid. Uiteraard is de motiveringsplicht van paragraaf 3 van toepassing.

Paragraaf 2
In artikel 9, vierde lid, van het bestaande klachtendecreet staat dat de indiener van de klacht 'onverwijld' in kennis gesteld moet worden als de klacht niet in behandeling wordt genomen. In paragraaf 2 wordt nu bepaald dat dit binnen de tien kalenderdagen moet, naar analogie met de termijn van ontvangstbevestiging van artikel II.78 (zie verder). De ontvangstbevestiging kan op die manier, zoals gebruikelijk in wetgeving, gelden als bevestiging van de ontvankelijkheid en bevestiging dat de klacht zal behandeld worden.

Artikel II.76

Eerste lid
Dit is een bepaling die niet in het bestaande klachtendecreet staat. In het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur en het decreet van 27 juli 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie staat dat als een vraag ingediend wordt bij een onbevoegde instantie, deze instantie de vraag moet doorsturen naar de bevoegde instantie. Deze verplichting wordt nu ook decretaal verankerd voor gewone informatievragen (artikel II.5, derde lid) en voor klachten. Het volstaat dus niet voor de instantie om te antwoorden dat ze onbevoegd is. Het gaat om een inspanningsverbintenis: de ontvangende instantie stuurt de klacht door naar de instantie waarvan ze vermoedt dat die wel bevoegd is.

Tweede lid
Dit is eveneens een bepaling die niet in het bestaande klachtendecreet staat. Er wordt een extra procedurestap ingevoerd voor het geval dat meerdere instellingen binnen de Vlaamse overheid bij eenzelfde klacht betrokken zijn. Het gebrek aan regeling hiervan binnen het bestaande klachtendecreet houdt een risico op tegenstrijdige antwoorden in, wat het imago van de Vlaamse overheid kan schaden. Deze lacune wordt ook regelmatig gesignaleerd in de klachtenboeken. De nieuwe regeling is daarenboven een kleine schakel in de strijd tegen de verkokering van de Vlaamse administratie. De bedoeling is dat in dergelijk geval een coördinator wordt aangesteld, die alle antwoorden verzamelt en, als enige, het definitieve antwoord verzendt naar de indiener van de klacht. Dit komt ook tegemoet aan de bekommernis van de Vlaamse Ombudsman, verwoord in het verslag aan de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid op 29 april 2016 (Vlaams Parlement, (2015-2016), stuk 41/2, p5): *"Een aantal fenomenen worden aan de overheid gesignaleerd via uitingen van onvrede van burgers. Men kan die niet langer geïsoleerd beantwoorden vanuit één overheidsdienst die enkel oog heeft voor het eigen product. Soms ziet men een optelsom van antwoorden, waarbij de burger op zes of zeven plaatsen aangewezen is om over zijn probleem te klagen. Als iedereen dan antwoordt binnen de lijntjes van de eigen bevoegdheid, dan worden de klagers nog bozer dan ze aanvankelijk al waren."*

Artikel II.77

Dit is een nieuwe bepaling, die niet in het bestaande klachtendecreet staat. Het bevat een regeling voor klachtenbehandelaars die:

- klachten moeten doorsturen naar een andere, wel bevoegde instantie;
- het dossier over de aangeklaagde feiten willen inzien;
- de klacht willen doorsturen naar het personeelslid dat betrokken is bij de aangeklaagde feiten.

De bepaling onttrekt, naar het voorbeeld van het Procedure Reglement van 29 mei 2015 van de Ombudsdienst voor het notariaat, de klachtenbehandeling voor de boven opgesomde gevallen aan het beroepsgeheim, zoals geregeld in artikel II 2, §1, derde lid

van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 houdende de vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid, tenzij de indiener van de klacht uitdrukkelijk vraagt om een vertrouwelijke behandeling. Een rechtstreekse contactname door een niet bevoegde dienst met de bevoegde dienst, zonder de extra omweg van de indiener van de klacht, komt immers ontegensprekelijk de klantvriendelijkheid ten goede. De wederzijdse inzage tussen de klachtenbehandelaar en de bevoegde ambtenaar of administratieve dienst, is dan weer een logische stap om de klachtenbehandeling optimaal, zonder nutteloos tijdsverlies, te laten verlopen.

Artikel II.78

Ten opzichte van artikel 7 van het bestaande klachtendecreet is nu toegevoegd dat de ontvangstbevestiging tevens de bevestiging van de ontvankelijkheid van de klacht is (zie eerder onder art. II.75, §3). De termijn van 10 dagen wordt behouden omwille van de rechtszekerheid.

Het is ook logisch dat een ontvangstbevestiging een overdreven formaliteit is als de klacht binnen tien dagen na ontvangst ervan afgehandeld kan worden. In dat geval moet deze extra procedurestap niet genomen worden. Ook voor een mondelinge klacht zou een ontvangstbevestiging een overbodige formaliteit zijn.

Artikel II.79

Eerste lid
Ten opzichte van artikel 8, eerste zin van het bestaande klachtendecreet, wordt het begrip 'neutraliteit' geïntroduceerd, waarvan het niet-betrokken zijn bij de feiten slechts één van de mogelijke elementen is.

Tweede lid
Hoewel in artikel 8 van het klachtendecreet sprake was van "beroepsgeheim", bleek uit de memorie niet dat het de bedoeling was een strafrechtelijk gesanctioneerd beroepsgeheim in te voeren, maar eerder een discretieplicht die later ingeschreven werd in artikel II.2 VPS ("*Het is hem ook verboden feiten bekend te maken waarvan de bekendmaking de concurrentiepositie van de organisatie waarin hij werkt kan schaden of waarvan de bekendmaking een inbreuk is op de rechten en de vrijheden van de burger, in het bijzonder op het privé-leven, tenzij de betrokkene toestemming heeft verleend om de op hem betrekking hebbende gegevens openbaar te maken.*"). Omdat niet alle personeelsleden die onder toepassingsgebied van dit hoofdstuk vallen ook onder toepassingsgebied van het VPS vallen, wordt de bepaling hier in eenvoudigere vorm herhaald.

Deze discretieplicht verhindert de personeelsleden die betrokken zijn bij de behandeling van de klacht (de klachtenbehandelaar, het personeelslid dat betrokken is bij de feiten, de instantie die een klacht krijgt waarvoor ze niet bevoegd is, de personeelsleden van centraal contactpunt, ...) niet om de klacht of het dossier waarop de klacht betrekking heeft onderling uit te wisselen. Dat is uitdrukkelijk ingeschreven in artikel II.77.

Artikel II. 80

Dit artikel voert een nieuwe regeling in: als een klacht ingediend wordt waaraan mogelijk zou kunnen tegemoetgekomen worden door een overleg tussen de indiener en het betrokken personeelslid (of een personeelslid van de betrokken dienst), wordt een bemiddeling voorgesteld door de klachtenvoorziening, als die oordeelt dat bemiddeling in de concrete situatie de best mogelijke oplossing kan bieden.

De indiener van de klacht kan dit aanbod weigeren, het betrokken personeelslid (of de betrokken dienst) kan niet weigeren deel te nemen aan een bemiddeling.

Het is de klachtenvoorziening zelf die optreedt als bemiddelaar.

Deze nieuwe mogelijkheid is bedoeld om de wederzijdse verstandhouding tussen de indiener van de klacht en het betrokken personeelslid te bevorderen en het begrip voor de uiteindelijke beslissing vergroten.
Uit evaluaties en onderzoek bij overheidsinstanties die werken met dit soort informele aanpak blijkt dat gemiddeld 50%-60% van de klachten wordt ingetrokken, de kosten voor de overheid met 20% afnemen en de tevredenheid van de burger met 40% toeneemt. (bron: onderzoek van de Nederlandse overheid "factsheet Prettig contact met de overheid').

Deze optie komt tegemoet aan OD 4.6 van de beleidsnota: *"Harmonisering en vernieuwing van het Vlaams bestuursrecht: Het Vlaams bestuursrecht is in beweging en heeft behoefte aan vernieuwende concepten. (...) Tegelijkertijd stelt de klant van de overheid terecht strengere eisen aan de dienstverlening van diezelfde overheid. Via nieuwe concepten als 'bemiddeling in bestuurszaken' bieden we een rechtszeker kader om de dienstverlening van de Vlaamse overheid nog meer oplossingsgericht te maken."*

Dit principe is alvast voor de klachtenbehandeling als volgt verankerd in het Witboek Open en wendbare overheid, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 7 juli 2017, p15:
"Bestuursdecreet (...)
- *We maken de generieke klachtenprocedure klant- en oplossingsgerichter: we introduceren onder meer de mogelijkheid voor de burger om deel te nemen aan bemiddeling waarbij de klachtenvoorziening als bemiddelaar optreedt."*

Dit sluit ook aan op het zevende punt uit het beleidsplan Vlaamse Ombudsdienst 2016-2022:
"Overheid stapt alleen na bemiddeling naar rechter Wie ontevreden is over de Vlaamse overheid moet er ten slotte kunnen op rekenen dat die overheid bereid is om buitengerechtelijk en definitief te verzoenen. Een belangrijke en geheel nieuwe paragraaf in het Servicedecreet zou daarom moeten bepalen dat elke bestuursinstantie verplicht bemiddeling voorstelt - al dan niet via de ombudsman - vooraleer zij een rechtszaak kan starten tegen een burger of een andere bestuursinstantie."
In de digitale bevraging, uitgevoerd in maart 2016 gaf ook 68% van de klachtencoördinatoren aan een expliciete verwijzing naar bemiddeling in het klachtendecreet te willen. Een klachtencoördinator motiveerde dit als volgt: *"Een voorafgaande vorm van bemiddeling heeft als meerwaarde dat de burgerparticipatie in het dienstverleningsproces vergroot, dat het eigenaarschap van de dienstverlener meer in ere wordt hersteld doordat de betrokken dienstverlener in eerste instantie hierover toelichting/duiding kan geven, zodat er een zekere vorm van 'nazorg van de dienstverlener' gebeurt. Dit alles kan gezien worden in het geheel van een dienstverlening die meer klachtgericht is (dus ook NA de dienstverlening)."*
Uit het recentste klachtenboek 2016 blijkt dat de grotere organisaties (zoals Wegen en Verkeer, VRT, Kind en Gezin, Agentschap Jongerenwelzijn, Vlaamse Belastingdienst, GO!, UGent, UZGent ...) al volop inzetten of zullen inzetten in de nabije toekomst op bemiddeling.

Het is geen 'bemiddeling' in de gebruikelijke betekenis van het woord omdat de bemiddelaar ook een personeelslid is van de instantie die bij de klacht betrokken is. Deze optie vereist flankerende maatregelen zoals opleidingen voor klachtenbehandelaars. Dit leidt niet noodzakelijk tot extra werklast: in het beste geval mondt het overleg uit in een gezamenlijk gedragen oplossing, waardoor de klacht vervalt en geen verder onderzoek vereist. Bovendien zijn er geen vormvoorschriften. Dit overleg kan met andere woorden ook telefonisch, via skype, ...

Het principe is dat de indiener van de klacht wordt uitgenodigd voor bemiddeling als dat aangewezen is. Het is de klachtenvoorziening die oordeelt of bemiddeling aangewezen is in de specifieke situatie. Niet bij elke klacht kan bemiddeling immers tot een oplossing leiden, bijvoorbeeld als de gewraakte handeling rechtstreeks voortvloeit uit een juridische verplichting, en het is niet de bedoeling dat de bemiddelingsmogelijkheid een formele verplichting wordt.
Zo is bijvoorbeeld bemiddeling op fiscaal vlak niet mogelijk m.b.t. het inhoudelijke aspect van de zaak omdat daarvoor de administratieve beroepsprocedure is voorzien.

De keuze om geen bemiddeling aan te bieden moet uiteraard kunnen gemotiveerd worden, maar er is geen formele motiveringsplicht. De praktijk zal uitwijzen of dwingendere maatregelen nodig zijn om het bemiddelingsinstrument op efficiënte manier te hanteren in de klachtenbehandeling.

De indiener van de klacht kan afzien van de aangeboden bemiddelingsmogelijkheid.
Om de behandelingstermijn van artikel II.81 niet in het gedrang te brengen, moet de instantie bij de uitnodiging een termijn opnemen waarbinnen de indiener van de klacht kan beslissen of hij van deze mogelijkheid gebruik maakt. Als de indiener van de klacht niet binnen deze termijn antwoordt, wordt er van uitgegaan dat hij afziet van de bemiddelingsoptie.

Artikel II.81

Eerste lid
Dit lid bepaalt net zoals artikel 10 van het bestaande klachtendecreet dat een klacht moet afgehandeld worden binnen 45 kalenderdagen. De startdatum voor deze termijn is de datum dat de bevoegde instantie de klacht heeft ontvangen. Die datum moet blijken uit de ontvangstmelding.

Tweede lid
Nieuw is de mogelijkheid tot termijnverlenging in uitzonderlijke omstandigheden. Uit de klachtenboeken blijkt immers dat meerdere instellingen de maximale termijn van 45 dagen overschrijden. Dit is vooral het geval voor de instanties die hun inspectie inschakelen bij de behandeling van klachten. De instantie beslist eenzijdig tot termijnverlenging, maar moet deze verlenging wel motiveren en de indiener van de klacht tijdig en in ieder geval voor het verstrijken van de termijn van 45 dagen hierover informeren.

Mogelijke motieven zijn: de complexiteit van de klacht, extra tijd om de bemiddeling te doen slagen, gevallen van overmacht.
Er is maar één verlenging mogelijk. De instantie moet de indiener van de klacht informeren over de duur van de verlenging.

De indiener van de klacht krijgt wel een extra middel, namelijk bij het overschrijden van de termijn kan hij rechtstreeks terecht bij de Vlaamse Ombudsdienst (zie verder bij artikel II.83)

Artikel II.82

Eerste lid
Het artikel 11 van het bestaande klachtendecreet wordt duidelijker geformuleerd.
Volgens artikel 11 van het bestaande klachtendecreet stelt de instantie de indiener van de klacht alleen in kennis van 'de bevindingen' van het onderzoek naar de klacht en motiveert ze haar 'bevindingen'. Bevindingen zijn feitelijke vaststellingen gedaan in het kader van een onderzoek. Het is dan ook niet logisch te bepalen dat 'bevindingen' moeten gemotiveerd worden. Wat uiteindelijk telt is dat de klachtenbehandelaar een neutraal oordeel geeft over de gegrondheid van de klacht en eventueel de initiatieven

aangeeft die zullen genomen worden om in de toekomst gelijkaardige gegronde klachten te voorkomen.

Tweede lid
Een eenzijdige beoordeling over de gegrondheid van de klacht, conform het eerste lid, is overbodig als de partijen in onderling overleg tot een conclusie komen. Als de indiener van de klacht dat wenst, kan de gezamenlijke conclusie wel schriftelijk bevestigd worden, maar het is geen noodzakelijke vormvereiste. Deze bepaling komt in de plaats van artikel 6 van het bestaande klachtendecreet dat een instantie vrijstelt van de verdere afhandeling van een klacht, wanneer een informele oplossing is gevonden en de indiener van de klacht bevestigt dat hij daarmee tevreden is.

Artikel II.83

Artikel 5, tweede lid, van het bestaande klachtendecreet voorziet de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Vlaamse ombudsdienst, als de instantie weigert een klacht te behandelen. Omdat een weigering om een klacht te behandelen niet alleen expliciet kan zijn, maar ook impliciet, door niet of niet tijdig te reageren, wordt deze situatie uitdrukkelijk toegevoegd in dit artikel. Het kan daarenboven een extra drukkingsmiddel zijn om klachten steeds tijdig te behandelen.

De mogelijkheid van de indiener om zich ("in tweede lijn") tot de Vlaamse ombudsdienst te wenden als het antwoord van de overheidsinstantie voor hem niet voldoet, was niet expliciet ingeschreven in het klachtendecreet, maar volgt wel uit de bevoegdheidsomschrijving van de Vlaamse ombudsdienst in het decreet van 7 juli 1998 (art. 12).

Afdeling 3. Organisatie van de klachtenbehandeling

Artikel II.84

Eerste lid
Dit lid neemt het artikel 4 van het bestaande klachtendecreet over dat voorziet dat de instanties een klachtenvoorziening moeten inrichten. Gezien de grote diversiteit aan klachten kunnen de instanties het best zelf beslissen hoe de klachtenbehandeling van bijvoorbeeld telefonisch binnenkomende klachten moet worden georganiseerd.

Tweede en derde lid
Om het neutraliteitsprincipe bij de klachtenbehandeling uit artikel II.79 te kunnen garanderen, voeren het tweede en derde lid extra verplichtingen in op organisatorisch vlak. Ook kleine organisaties zullen dit moeten respecteren, ook al is het niet evident. Het is vooral van belang voor instanties die niet onder het hiërarchisch gezag van een minister staan en dus hiervoor niet hiërarchisch geëvalueerd of gesanctioneerd kunnen worden.

In de antwoorden op de digitale bevraging van de klachtencoördinatoren, uitgevoerd in maart 2016 klonk geregeld kritiek door op het gebrek aan personeel en tijd voor een degelijke klachtenbehandeling. Vaak is het een extra taak die bovenop het reguliere takenpakket komt. Ook zouden klachtenbehandelaars niet altijd in volledige onafhankelijkheid een klacht kunnen behandelen. Daarom is naar het voorbeeld van het Koninklijk Besluit van 9 oktober 2014 tot uitvoering van artikel 3, §2 van de wet van 15 september 2013 betreffende de melding van een veronderstelde integriteitsschending in de federale administratieve overheden door haar personeelsleden, bepaald dat het hoofd van de instantie (de leidend ambtenaar voor de administraties, de kabinetschef voor de kabinetten) instaat voor de nodige middelen en de onafhankelijkheid van de klachtenbehandelaars moet beschermen.

De bescherming tegen beïnvloeding uit 1° stond al met andere woorden in artikel 8 van het bestaande decreet ('Aan de klachtenbehandelaar kunnen geen instructies worden gegeven over de wijze waarop de klacht inhoudelijk behandeld wordt').
Het verbod uit 3° om klachtenbehandelaars te sanctioneren omwille van hun bevindingen of oordeel in een klachtdossier, geldt ook voor de leden van de beroepsinstanties openbaarheid en hergebruik, conform artikel III.92, tweede lid, 3°.
De bepaling uit 2° dat de klachtenbehandelaars over voldoende tijd moeten beschikken om de klachten te behandelen is nieuw, maar komt tegemoet aan de grote bekommernis uit het werkveld. Het verplicht de instantie om klachtenbehandeling als een volwaardig proces binnen de organisatie te beschouwen en er de nodige middelen voor te voorzien.

Artikel II.85

Artikel 12 van het bestaande klachtendecreet, spreekt net als artikel 11 van datzelfde decreet over 'de bevindingen' van de behandeling van de klacht. Bevindingen zijn feitelijke vaststellingen gedaan in het kader van een onderzoek. Het is dan ook niet logisch te bepalen dat alleen over 'bevindingen' moet gerapporteerd worden. Wat uiteindelijk telt is dat de klachtenbehandelaar rapporteert over de gegrondheid van de klacht en eventueel de initiatieven aangeeft die zullen genomen worden om in de toekomst gelijkaardige gegronde klachten te voorkomen.

Het tweede lid van artikel 12 van het bestaande klachtendecreet voorziet dat, wat de Vlaamse administratie betreft, het schriftelijk verslag telkens globaal uitgebracht wordt door het centraal contactpunt van elk beleidsdomein. Dit wordt niet hernomen maar de e Vlaamse Regering wordt gemachtigd om nadere modaliteiten te bepalen. Dat kan bijvoorbeeld bij omzendbrief.

De verplichting uit het eerste lid van artikel 12 van het bestaande klachtendecreet om het verslag op te nemen in het jaarverslag wordt weggelaten omdat niet alle instanties, die onder het toepassingsgebied vallen, een jaarverslag hebben. Eventueel kan de Vlaamse Regering bijkomende regels opleggen voor de publicatie van het verslag door de instanties, op grond van het tweede lid van dit artikel.

Afdeling 4. Voorstellen en meldingen

Artikel II.86

Dit is een nieuwe bepaling die samenhangt met de beslissing om niet elke melding als een klacht te beschouwen (zie toelichting bij artikel II.73). In dit artikel wordt de mogelijkheid ingeschreven voor burgers om meldingen of voorstellen te doen over het functioneren van de overheid of over tekortkomingen in het beleid of de regelgeving, met een garantie op antwoord door de overheid binnen een redelijke termijn.

Zoals hierboven aangegeven is de lijn tussen melding en klacht soms dun. In de bestaande omzendbrief VR 2014/20 'Leidraad voor de organisatie van het klachtenmanagement, ter uitvoering van het decreet van 1 juni 2001 houdende de organisatie van een klachtrecht ten aanzien van de bestuursinstellingen' wordt het onderscheid als volgt geformuleerd: *"Een klacht moet goed onderscheiden worden van een melding en van een vraag om informatie. In geval van een melding signaleert de verzoeker een bepaalde tekortkoming in het functioneren van de overheid. Bijvoorbeeld een eerste melding van een defect aan het wegdek, van foutieve gegevens in een publicatie of op een website, of van de verkeerde spelling van een naam. In geval van een vraag om informatie moet de verzoeker op een snelle en correcte wijze worden ingelicht of doorverwezen. Het spreekt vanzelf dat het niet correct inspelen op meldingen of vragen om informatie wel aanleiding kan geven tot het formuleren van een klacht door de verzoeker. Bij voorbeeld als ondanks herhaalde meldingen het defect aan het wegdek*

niet hersteld wordt, of foutieve gegevens of een foutieve spelling niet gecorrigeerd worden."

Of iets als een klacht of een melding gekwalificeerd wordt, kan anderzijds ook afhangen van hoe de burger het aanvoelt: als hij zelf expliciet beroep doet op de toepassing van het klachtendecreet, moet er van uitgegaan worden dat hij zijn aangifte als een klacht beschouwt, ook als het gaat om een aangifte die doorgaans als een melding beschouwd wordt.

Binnen de grenzen van dit artikel, beslist elke instantie zelf over de manier waarop ze omgaat met meldingen en voorstellen: over een eventuele registratieplicht, over een eventuele koppeling aan de klachtenprocedure, over de manier waarop meldingen en voorstellen doorstromen naar de beleidsvoorbereidingscyclus of over het eventuele doorverwijzen naar het politieke niveau (bijv. de verzoekschriftenprocedures bij het Vlaams Parlement of op lokaal niveau), enzovoort.

Tweede lid
De bepaling is niet vrijblijvend: de instanties moeten zich zo organiseren dat alle ernstige voorstellen en meldingen gecapteerd worden en dat burger feedback krijgt, en niet louter een ontvangstbevestiging, binnen een redelijke termijn.

Derde lid
Om te voorkomen dat deze participatiemogelijkheid misbruikt wordt om overheid onredelijke (werk)overlast te bezorgen, wordt een uitzondering ingeschreven voor kennelijk ongegronde of kennelijk onredelijke meldingen of voorstellen. De begrippen "kennelijk ongegrond" en "kennelijk onredelijk" worden hier op dezelfde manier geïnterpreteerd als bij de klachten (zie toelichting bij artikel II.72, §2)

TITEL III. ORGANISATORISCHE BEPALINGEN

Hoofdstuk 1. Structuur van de Vlaamse administratie

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel III.1.

De oorspronkelijke bepaling uit het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 beperkte de bij artikel 87 BWHI voorbehouden bevoegdheid van de Vlaamse Regering om haar eigen diensten in te richten. De Raad van State had, gelet op de bepaling dat een Vlaams ministerie uit een departement bestaat, bezwaar tegen het naast elkaar bestaan van twee departementen (Kanselarij en Bestuur en Informatie Vlaanderen) binnen het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur gedurende een overgangsperiode.(3)

Dit artikel wordt bijgevolg minder dwingend geformuleerd zodat de Vlaamse Regering over meer flexibiliteit beschikt om haar diensten te organiseren. Tevens werden de bepalingen inzake werking van de departementen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid geschrapt. Dit is een bestuurlijke vernieuwing uit het witboek Open en Wendbare Overheid zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 7 juli 2017. Ook de Raad van State stelde dat het op basis van artikel 87, §1 BWHI uitsluitend aan de Regering toekomt om de organisatie en werking van de diensten van de Regering te regelen

[3] Zie advies van de Raad van State van 29 januari 2015 nr. 56.919/3 bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de omvorming van de beleidsdomeinen Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en Bestuurszaken tot het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur.

([4]).Deze bepalingen zullen worden opgenomen in het organisatiebesluit van de Vlaamse Regering. Zo kan bepaald worden dat per beleidsdomein een Vlaams ministerie kan worden opgericht Ook de bepalingen omtrent de operationele autonomie van IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (artikel 7 van het kaderdecreet) verschuiven naar het organisatiebesluit.
Ook regelingen i.v.m. het politiek-ambtelijk overleg kunnen in het organisatiebesluit aan bod komen.

Binnen een beleidsdomein kunnen departementen en intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid worden opgericht.
Binnen een beleidsdomein kunnen één of meerdere intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht. Deze agentschappen beschikken over een eigen, van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest afgescheiden rechtspersoonlijkheid.

Adviesraden
De mogelijkheid om een adviesraad op te richten bij een departement of een agentschap wordt bepaald in artikel III.1.
Het is niet de bedoeling dat in een IVA zowel een adviesraad als een raadgevend comité wordt opgericht. De bestaande raadgevende comités blijven bestaan tenzij ze omgevormd worden tot een adviesraad in de zin van artikel III.1.
Een adviesraad bij een departement of een agentschap heeft geen rechtspersoonlijkheid. De concrete taken en werking van de adviesraad worden vastgelegd bij besluit van de Vlaamse Regering (na machtiging door de decreetgever als het gaat om een adviesraad bij een agentschap met rechtspersoonlijkheid). Dit artikel gaat niet over de strategische adviesraden. Een voorbeeld van een adviesraad die door dit artikel wordt gevat is de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO).

Beleidsraad
Het vijfde lid van artikel III.1 voorziet dat in elk beleidsdomein een beleidsraad wordt opgericht.

De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau tegensprekelijke debatten voeren die mee leiden tot beleidsbepaling.
In de beleidsraad voert de minister via open dialoog direct overleg met alle topmanagers die behoren tot het beleidsdomein waarvoor de minister bevoegd is.
De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van samenstelling van de beleidsraden. De concrete personele samenstelling van iedere beleidsraad kan ingevuld worden door de bevoegde Vlaamse minister. De minister stuurt het beleidsdomein aan via deze beleidsraad. De beleidsraad ondersteunt de beleidsbepaling op hoog niveau en fungeert in hoofdzaak als beleidsintegrerend en -coördinerend platform, waarin onder meer overleg wordt gepleegd over strategische doelstellingen en de concretisering daarvan, en beleidsvoornemens en innoverende projecten worden afgetoetst.

In het Regeerakkoord 2014-2019 is bepaald "De minister kan desgewenst deelnemen aan de vergaderingen van het managementcomité of er zich laten vertegenwoordigen door iemand van zijn kabinet. Wanneer de minister dit doet kan dit in de plaats komen van de beleidsraad." Dit kan worden geregeld in het organisatiebesluit Op die manier kan het aantal overlegorganen beperkt worden.

Artikel III.2.

Dit artikel regelt de toewijzing van bevoegdheden aan de IVA's met rechtspersoonlijkheid en de EVA's.

---

4 Advies Raad van State nr. 33.992/ bij het ontwerp van kaderdecreet bestuurlijk beleid, Parl.St., Vl. Parl.,2002-2003, nr. 1612/1.

1) Het organisatiemodel volgens het kaderdecreet van 18 juli 2003

Het organisatiemodel ging in 2003 uit van een duidelijke en consistente taakverdeling tussen de departementen (beleidsondersteuning) enerzijds en de verzelfstandigde agentschappen (beleidsuitvoering) anderzijds.
Vertrekpunt vormt de beleidsbepaling, die per homogeen beleidsdomein berust bij de functioneel bevoegde minister en de Vlaamse Regering. Het betreft dan onder meer het kiezen van de beleidsdoelstellingen, de te bereiken en/of te verwachten effecten, de in te zetten instrumenten en de te nemen initiatieven. Deze beleidskeuzes worden onder meer in de regeerverklaring, beleidsnota's en beleidsbrieven geëxpliciteerd.

Departement : taakstelling in principe gericht op beleidsondersteuning
De beleidsondersteuning die nodig is om het politieke niveau in staat te stellen voormelde beleidsbeslissingen te nemen, wordt in principe toevertrouwd aan de departementen. Die diensten sorteren onder het rechtstreekse gezag en de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de minister en verzorgen de vertrouwensrelatie met de minister. Zij oefenen in hoofdzaak overheidstaken uit, die op grond van het primaat van de politiek niet verzelfstandigd kunnen worden.
Om de taakstelling op een performante en efficiënte wijze te kunnen vervullen wordt aan het hoofd van het departement de nodige delegatie verleend.
De beleidsondersteuning kan als volgt omschreven worden.
Ondersteuning van de minister :
a) bij het uitwerken van diens beleid : daartoe heeft het departement een beleidsvoorbereidende en een beleidsevaluerende opdracht ;
b) bij de aansturing en de opvolging van de beleidsuitvoering, die toevertrouwd wordt aan agentschappen.
De volgende activiteiten ten behoeve van de minister.
a) Op het vlak van beleidsvoorbereiding en -evaluatie:
- de permanente monitoring en omgevingsanalyse van het beleidsdomein (m.i.v. het beheer van databanken en de verzameling en analyse van statistische informatie) ;
- de evaluatie op niveau beleidsdomein/beleidsveld van de beleidsuitvoering (ingezette instrumenten, effecten) met het oog op eventuele bijsturing van het beleid of bijsturing van de aansturing van verzelfstandigde agentschappen ;
- het volgen van de ontwikkelingen op het internationale niveau ;
- de aansturing van het beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek en de aanwending van de resultaten van dat onderzoek ;
- het ontwikkelen van een beleidsvoorbereidend instrumentarium (modellen, scenarioanalyse, benchmarking,);
- de voorbereiding en het opstellen van ontwerpen van regelgeving ;
- het opbouwen van netwerken (intern met de andere actoren van het beleidsdomein ; beleidsdomeinoverschrijdend; extern);
- het uitwerken van voorstellen met het oog op de beleidsbepaling (welke instrumenten, benodigde middelen, financieringsmechanismen, periodiek benodigde beleids- en beheersinformatie, rapporteringen, verantwoordings- en toezichtsmechanismen) en de aftoetsing van beleidsvoornemens;
- het opstellen van ontwerpen van beleidsnota's en beleidsbrieven, m.i.v. de begrotingsvoorstellen;
- het verlenen van advies met het oog op de beleidscoördinatie en -afstemming ;
- de beleidsmatige informatie en communicatie ; het woordvoerderschap ;
b) Op het vlak van de aansturing en de opvolging van de beleidsuitvoering :
- de omzetting van de strategische doelstellingen uit het regeerakkoord, de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven in operationele doelstellingen op het niveau van het beleidsdomein of van de beleidsvelden die behoren tot het beleidsdomein ;
- de opvolging en monitoring van de beleidsuitvoering (ingezette instrumenten en middelen, gegenereerde effecten, ondersteuning bij het toezicht op de beleidsuitvoering).

Verzelfstandigde agentschappen : taakstelling gericht op beleidsuitvoering
De beleidsuitvoering wordt in beginsel toevertrouwd aan intern of extern verzelfstandigde agentschappen.
Meerwaarde en efficiëntie, resultaats- en klantgerichtheid moeten de doorslaggevende argumenten zijn om tot verzelfstandiging te beslissen.

De beleidsuitvoering omvat inzonderheid :
- het ontwerpen, implementeren en doelmatig managen van de processen m.b.t. de opdrachten en prestaties;
- het middelenmanagement : personeel, financieel, ICT, logistiek, enz ;
- het zo efficiënt en zo effectief mogelijk leveren van de afgesproken prestaties ;
- de marketing van die prestaties;
- de prospectie voor en ontwikkeling van nieuwe prestaties, met waar nuttig en nodig de terugkoppeling naar het beleidsveld/beleidsdomein;
- de kwaliteitscontrole over de geleverde prestaties;
- de klantenrelaties;
- het klachtenmanagement;
- het genereren van de afgesproken relevante beleids-en beheersinformatie om de voortgang te kunnen opvolgen en als input voor de beleidsevaluatie;
- de interne controle op het middelenmanagement, de conformiteit aan de regelgeving, de betrouwbaarheid van processen, e.d.
Deze activiteiten zijn vooral operationeel van aard.

Binnen de voorziene vrijheidsgraden vertalen ze de beleidsbeslissingen, regelgeving en ondernemingsplan naar doelmatige en doeltreffende uitvoering en toepassing. Zij zetten de strategische beleidsobjectieven om in operationele doelstellingen en ondernemingsplannen. Zij organiseren de dienstverlening en de bedrijfsvoering (processen, organisatie, inzet middelen, programmering, kritische succesfactoren, doelmatigheidsanalyse, eventueel keuze van instrumenten, enz.).

Deze omzetting naar het operationele niveau en de ervaring die hiermee wordt opgebouwd levert opnieuw beleidsgerichte input. Het omzetten van beleidsmaatregelen in concrete operationele dienstverlening, en het bepalen van het "intern-strategisch beleid" hiervoor elk wat hem betreft, is een essentieel onderdeel van de taakstelling van een agentschap. De agentschappen beschikken hiervoor over de nodige capaciteit. Zij vullen deze operationele bedrijfsvoering zelf in, binnen de vrijheidsgraden zoals bepaald in beleidsbeslissingen, regelgeving en ondernemingsplan.
Bij de concrete uitvoering beschikken de agentschappen binnen de vastgestelde krijtlijnen over (operationele) autonomie.

Wisselwerking tussen departement en verzelfstandigde agentschappen
De taakverdeling tussen departementen en verzelfstandigde agentschappen, impliceert niet dat er tussen beide een strikte scheiding werd doorgevoerd.
Tussen departementen en verzelfstandigde agentschappen, tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering, worden geen beschotten geplaatst, integendeel, ze verhouden zich als communicerende vaten.

Artikel III.2, derde lid, verduidelijkt dat de onderscheiden instanties moeten samenwerken aan gemeenschappelijke doelstellingen, met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheid. Samenwerking en wisselwerking tussen departementen en agentschappen is vereist in meerdere fasen van de beleids-en beheerscyclus. Deze samenwerking kan wat betreft het leveren van beleidsgerichte input als volgt toegelicht worden. Beleidsvoorbereiding is een iteratief proces, waarbij op verschillende momenten teruggekoppeld wordt. Om de beleidsvoorbereiding te optimaliseren en te operationaliseren (d.w.z. hanteerbaar maken, gereed voor gebruik) is het noodzakelijk dat de agentschappen betrokken worden bij het beleidsvoorbereidend proces.

Het departement werkt mogelijke strategische lijnen en mogelijke regelgeving uit op basis van eigen deskundigheid en inzichten opgedaan via benchmarking, beleidsgericht onderzoek, monitoring, omgevingsanalyse, analyse van de doelstellingen, gewenste effecten en instrumentarium, enzovoort.

Tussen departement en agentschappen worden de nodige communicatielijnen uitgebouwd :
1. Het departement steunt ook op de periodieke informatieverstrekking en rapportering van de agentschappen inzake de uitvoering van het ondernemingsplan, met beleids- en beheersrelevante gegevens.
2. Het departement toetst de beleidsvoornemens met de betrokken agentschappen, die inzonderheid advies geven wat betreft uitvoerbaarheid, impact, doelmatigheid en doeltreffendheid, ieder wat betreft hun takenpakket.
3. De agentschappen kunnen tevens zelf het initiatief nemen om voorstellen en ideeën te bezorgen aan het departement, bijvoorbeeld inzake gedetecteerde noden, behoeftes, problemen, maatschappelijke lacunes, maatschappelijk draagvlak enzovoort.

Departementen en verzelfstandigde agentschappen bouwen hiervoor een gestructureerde samenspraak en samenwerking uit. Kennisnetwerking en samenwerkingsgerichtheid zijn in grote mate medebepalend voor de diepgang en kwaliteit van de beleidsvoorbereiding. De inbreng van de agentschappen inzake de beleidsvoorbereiding en de voorbereiding van regelgeving is gebaseerd op hun expertise inzake de concrete beleidsuitvoering en de toepassing van regelgeving, de organisatie van de processen en aanwending van middelen en instrumenten, hun terreinkennis en contacten met doelgroepen en klanten.

Hun rol bij de operationele beleidsvoorbereiding mag geen afbreuk doen aan de beleidsvoorbereidende rol van het departement, die het overzicht moet houden.

Samenwerking en wisselwerking tussen departementen en agentschappen is dus belangrijk voor het leveren van beleidsgerichte input. Deze samenwerking is verder ook vereist in andere fasen van de beleids- en beheerscyclus, bijvoorbeeld in het kader van de monitoring en opvolging van de beleidsuitvoering, de beleidsevaluatie, enz,...

2) Doorbreken van de regel dat departementen beleidsondersteunende taken uitoefenen en agentschappen beleidsuitvoerende taken

Naar aanleiding van de herstructurering van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed werd, bij decreet van 16 maart 2012 tot wijziging van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 wat betreft beleidsondersteunende taken binnen een intern verzelfstandigd agentschap, reeds mogelijk gemaakt dat de Vlaamse Regering in uitzonderlijke gevallen de beleidsondersteunende taken voor een specifiek beleidsveld kan toevertrouwen aan een IVA zonder rechtspersoonlijkheid als dat de kostenefficiëntie van de beleids- en beheerscyclus van dat beleidsveld verhoogt.

Het regeerakkoord 2014-2019 maakt het (door de vele aangekondigde fusies en het feit dat het expliciet het herdenken van het BBB-model benoemt) mogelijk dat de instanties van de Vlaamse overheid voortaan allemaal potentieel de taken in verband met beleidsondersteuning en beleidsuitvoering kunnen opnemen.

De artikelen die handelen over de opdeling in en de taakstelling en de criteria van de departementen, de IVA's met en zonder rechtspersoonlijkheid, en de EVA's werden herbekeken in die zin dat de uitzonderlijke status van uitvoeringscapaciteit bij departementen en beleidsondersteuning bij agentschappen werd verlaten. (decreet van 26 juni 2015 tot wijziging van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 wat betreft de organisatie van de beleidsuitvoering en de beleidsvoorbereiding, de ondernemingsplannen en de gemeenschappelijke dienstverlening.)

Er wordt geen mogelijkheid voorzien om beleidsondersteunende taken toe te kennen aan privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen. Essentiële overheidsfuncties mogen immers overeenkomstig de adviespraktijk van de Raad van State niet aan privaatrechtelijke rechtspersonen worden toevertrouwd ([5]). Zo kan er niet op algemene wijze afstand worden gedaan van bevoegdheden die beleidskeuzes impliceren.

In de bepaling dat beleidsondersteunende taken kunnen toevertrouwd worden aan intern verzelfstandigde agentschappen of publiekrechtelijk vormgegevens vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen wordt de voorwaarde dat dit kan als de kostenefficiëntie van de beleids- en beheerscyclus van dat beleidsveld verhoogt geschrapt. De praktijk leert immers dat dit geen uitzonderingstoestand meer is.

De formulering van artikel III.2 laat het sluiten van de beleidscyclus binnen eenzelfde entiteit als eventuele optie mogelijk.

3) Criteria voor verzelfstandiging

Verzelfstandiging is slechts aangewezen indien gelijktijdig aan volgende voorwaarden is voldaan :
1. voldoende kritische massa van de taken toevertrouwd aan het agentschap. Uitvoeringstaken die verzelfstandigd worden, moeten, afzonderlijk of samen genomen, een voldoende kritische massa hebben (omvang van de dossierstromen, repetitiviteit, aantal klanten, enz.). De instantie zelf moet groot genoeg zijn om op een autonome wijze te kunnen functioneren.
2. Meetbaarheid van de door het agentschap te leveren producten of diensten.
3. Reële mogelijkheid tot aansturing van het agentschap. Er moet een reële mogelijkheid bestaan tot aansturing van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit. Aansturing op doelmatigheid impliceert de toetsing van de vooropgestelde doelstellingen met de ter beschikking gestelde middelen.
4. De informatierelatie moet reëel invulbaar zijn :
- de opdracht van het agentschap moet voldoende stabiel zijn en SMART (specifiek, meetbaar, afgesproken, realistisch, tijdsgebonden) kunnen worden geformuleerd ;
- er moeten concrete afspraken mogelijk zijn over opvolgingsindicatoren;
- er moeten garanties kunnen gegeven worden over de betrouwbaarheid van de (administratieve) procedures en de geleverde cijfers ;
- de informatie moet potentieel inschakelbaar zijn in grotere gehelen (zoals bijvoorbeeld een managementinformatiesysteem op niveau beleidsdomein of op niveau van het globale Vlaamse overheidsapparaat).

Deze voorwaarden werden expliciet opgenomen in het kaderdecreet bestuurlijk beleid, om te verzekeren dat een sturing van de beleidsuitvoerende taken op hoofdlijnen mogelijk is, en dat de verzelfstandiging duidelijke kansen biedt op meerwaarde en efficiëntie, resultaats- en klantgerichtheid. De oprichting van een agentschap vraagt dan ook een voldoende afweging of aan de essentiële elementen inzake verzelfstandiging voldaan is.

Het komt de oprichtende overheid toe na te gaan of aan die voorwaarden voor verzelfstandiging is voldaan (Vlaamse regering voor de IVA zonder rechtspersoonlijkheid, de decreetgever voor de andere organisatievormen). Deze overheid komt hierbij een maximale beoordelingsvrijheid toe. Het is niet de bedoeling dat een rechter zich achteraf in de plaats stelt van die overheid en de beoordeling van de voorwaarden gaat toetsen.

---

[5] Memorie van toelichting bij het ontwerp van kaderdecreet bestuurlijk beleid, Parl.St., Vl. Parl.,2002-2003, nr. 1612/1.

Voormelde voorwaarden werden in het huidige kaderdecreet bestuurlijk beleid expliciet opgenomen. Volgens het advies van de Raad van State (6) bij de opmaak van het kaderdecreet kunnen deze bepalingen de decreetgever zelf niet binden. Hoogstens drukken ze een intentie uit van de decreetgever die het ontworpen decreet aanneemt, maar ze kunnen niet beletten dat de decreetgever, die soeverein blijft om te oordelen over de wijze waarop gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheden die artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) biedt, in de toekomst op grond van andere overwegingen besluit tot de oprichting van IVA's met rechtspersoonlijkheid, EVA's of andere publiekrechtelijke rechtspersonen. De bedoelde bepalingen horen dan ook niet thuis in een normatieve tekst; ze passen eerder in de memorie van toelichting.

Als repliek (7) werd in de memorie van toelichting bij het kaderdecreet gesteld dat het decreet zoals hiervoor vermeld een uniforme en coherente structuur voor het Vlaams overheidsoptreden wil realiseren. De bepalingen waarnaar de Raad van State verwijst zijn essentiële elementen in de afweging die moet gemaakt worden voor de optimale organisatievorm. De Vlaamse Regering heeft er dan ook voor geopteerd om dit afwegingskader expliciet als regelgevende bepaling op te nemen in het kaderdecreet.
In het kader van het nieuwe bestuursdecreet, waarbij de oefening werd gemaakt naar noodzakelijkheid van de bepalingen, wordt voorgesteld in te gaan op het advies van de Raad van State en de afwegingscriteria te schrappen in de tekst en op te nemen in de memorie van toelichting als richtinggevend. De criteria blijven dus wel van toepassing.

Artikel III.3.

Decretaal wordt de Vlaamse Regering de verplichting opgelegd om een volledig en geactualiseerd overzicht bij te houden van alle intern en extern verzelfstandigde agentschappen en hun eventuele statuten. De lijsten van IVA's en EVA's worden permanent geactualiseerd en gepubliceerd op de website en niet langer aan het Vlaams Parlement bezorgd (zoals in de praktijk nu al gebeurt).

Afdeling 2. Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid

Artikel III.4

Dit artikel regelt de categorie van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.
Het gaat om agentschappen met volgende kenmerken :
- zij zijn belast met taken van beleidsuitvoering en/of beleidsondersteuning.

- deze IVA beschikken over een eigen, van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest afgescheiden rechtspersoonlijkheid;
- deze IVA staan onder het gezag van de Vlaamse Regering en worden bestuurd door de bevoegde minister. De uitoefening van dit gezag wordt echter gemoduleerd, zodat de IVA over een gelijkaardige operationele autonomie beschikken als de IVA zonder rechtspersoonlijkheid. Het gezag van de regering wordt ingebouwd, doordat de Vlaamse regering optreedt als orgaan van de IVA.

Wat de oprichtingsvereisten van een IVA met rechtspersoonlijkheid betreft:
- eerst moet worden nagegaan of aan de algemene voorwaarden voldaan is om een beleidsuitvoerende taak te verzelfstandigen (cf. toelichting bij artikel III.2.);
- in bevestigend geval moet bovendien worden nagegaan of de beoogde voordelen niet of niet voldoende via een interne verzelfstandiging zonder rechtspersoonlijkheid kunnen worden gerealiseerd. Interne verzelfstandiging (zonder eigen rechtspersoonlijkheid) is

---

6 advies Raad van State nr. 33.992/3 van 5 november 2002.

7 Ontwerp van kaderdecreet bestuurlijk beleid, *Gedr.St., Vl.P.*, 2002-2003, nr. 1612/1,21.

immers de regel. De toegevoegde waarde van het verlenen van rechtspersoonlijkheid aan een intern verzelfstandigd agentschap (inzonderheid omwille van fiscale of budgettaire overwegingen) moet duidelijk zijn.

Paragraaf 2 regelt de oprichting van deze IVA met rechtspersoonlijkheid. Om te voldoen aan de vereiste van artikel 9 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen moeten deze agentschappen opgericht worden bij decreet. Het decreet zal rechtspersoonlijkheid verlenen. Bovendien moet het decreet de samenstelling, bevoegdheid, werking en het toezicht regelen. Het oprichtingsdecreet moet een opsomming geven van de doelstellingen en de taken van het IVA.

De essentiële elementen van het statuut van een IVA met rechtspersoonlijkheid worden dan ook geregeld in dit artikel.
Bij een IVA met rechtspersoonlijkheid kan een raadgevend comité worden opgericht. De decreetgever (of de Vlaamse Regering, op basis van een decretale machtiging) beslist geval per geval over de opportuniteit van de al dan niet instelling van een raadgevend comité.

Het is niet de bedoeling dat in een IVA zowel een adviesraad als een raadgevend comité wordt opgericht. De bestaande raadgevende comités blijven bestaan tenzij ze omgevormd worden tot een adviesraad in de zin van artikel III.1.

Er wordt pas overgegaan tot de instelling van een raadgevend comité voorzover dit comité een toegevoegde waarde creëert, met name als het bijdraagt tot de kwaliteit van de beleidsuitvoering en de operationele beleidsvoorbereiding van het agentschap (acceptatie door de sector, wegwerken van potentiële vooroordelen, evenwichtige spreiding, e.d.m.). De instelling van een raadgevend comité is dus niet de algemene regel.

De taakstelling van een raadgevend comité wordt hieronder in generieke termen omschreven. De concrete werking van het raadgevend comité wordt geregeld in een huishoudelijk reglement. Het raadgevend comité bestaat uit vertegenwoordigers uit de maatschappelijke geledingen, relevant voor de betrokken sector.
Het raadgevend comité heeft een belangrijke stimulerende functie naar de leidend ambtenaar van de IVA toe, wat betreft de rol die het agentschap speelt op het vlak van de operationele beleidsvoorbereiding in zijn tweevoudige dimensie:
- het raadgevend comité kan onderbouw leveren bij de vertaalslag van de beleidsmaatregelen naar een doelmatige, doeltreffende en klantgerichte operationele dienstverlening, waarvoor de IVA verantwoordelijk is ;
- het raadgevend comité kan vanuit de eigen expertise en ervaring mee suggesties doen aan de IVA, wanneer dit vanuit zijn taakstelling beleidsgerichte input aanlevert.

Het raadgevend comité heeft bovendien een algemene opdracht van kwaliteitsopvolging en begeleiding met betrekking tot beslissingen die de leidend ambtenaar van de IVA neemt (of dient te nemen) op het vlak van de uitvoeringsgerichte taakstellingen. Het raadgevend comité heeft aandacht voor de objectiviteit, de evenwichtigheid, de territoriale spreiding, e.d.m. van de beleidsuitvoerende activiteiten van de IVA. Het heeft vooral oog voor de concrete maatschappelijke implicaties van de beleidsuitvoering binnen het werkveld. Het speelt dus vaak een rol die vergelijkbaar is met deze van een "cliëntencomité" (al is het duidelijk dat het vanuit deontologisch oogpunt uitgesloten is dat rechtstreeks betrokkenen in een raadgevend comité zetelen, doch wel koepelorganisaties).

Het raadgevend comité bestrijkt in beginsel het ganse activiteitenterrein van de IVA.
Het is aangewezen dat in een huishoudelijk reglement, dat ter goedkeuring aan de minister moet worden voorgelegd, expliciete concrete afspraken worden vastgelegd betreffende de aard van de dossiers of rapporten die aan dit comité (moeten) voorgelegd worden, de praktische werkingsmodaliteiten, de deontologie, de rol op het vlak van de

informatie- en rapporteringsopdracht van de IVA aan de politiek verantwoordelijken, enzovoort. Het is dus in het huishoudelijk reglement dat de minister de door hem/haar gewenste regeling inzake informatieverstrekking door de leidend ambtenaar van de IVA met betrekking tot de werkzaamheden van het raadgevend comité kan concretiseren, binnen het principe van de responsabilisering van deze leidend ambtenaar.
Een raadgevend comité bij een IVA geeft enkel raad geeft en beschikt geenszins over beslissingsbevoegdheid, vetorecht, bindend adviesrecht, e.d.m..

Artikel III.5 en III.6

Artikel III.5 en III.6 regelen de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de IVA met rechtspersoonlijkheid.

In dit artikel wordt het principe van de responsabilisering met aanspreekbaarheid geconcretiseerd. Essentieel is de operationele autonomie van het agentschap, waarbij de hiërarchische band tussen de Vlaamse Regering (vertegenwoordigd door de bevoegde Vlaamse minister) en de IVA en het hoofd van het agentschap behouden blijft.

De wijze waarop van die hiërarchische bevoegdheid ten aanzien van het hoofd en de andere personeelsleden gebruik wordt gemaakt, zal door de Vlaamse Regering op uniforme wijze nader uitgewerkt worden.

Deze delegaties zullen het hoofd van het agentschap in ieder geval operationele autonomie aan het agentschap moeten verlenen voor de aangelegenheden die in dit artikel vermeld staan. Deze moeten de IVA via zijn hoofd toelaten hun (beleids)uitvoerende taken op autonome wijze uit te oefenen, zonder interferentie van het politieke niveau.

Beginsel is dat de IVA met dezelfde slagkracht en soepelheid moeten kunnen werken als de EVA. Om de operationele autonomie waarover de IVA moeten beschikken te verzekeren, worden in dit artikel een aantal aangelegenheden opgesomd waarin aan het hoofd van de IVA in ieder geval een afdoende autonomie moet worden toegekend. Het betreft in eerste instantie de interne organisatie van het agentschap (organisatiestructuur, operationele processen) en de uitvoering van het personeelsbeleid.

Binnen de grenzen van het Vlaams personeelsstatuut en de delegatieregeling zal het hoofd van een IVA (net zoals het management van een departement, een IVA zonder rechtspersoonlijkheid of een EVA) beschikken over de nodige vrijheidsgraden om een personeels" beleid" op maat van de instantie te kunnen behartigen. Verder moeten ook delegaties worden verleend inzake het aanwenden van middelen.

Verder wordt ook de autonomie van de IVA verzekerd inzake het sluiten van overeenkomsten en het organiseren en uitoefenen van de interne controle. In artikel III.114 wordt verduidelijkt wat verstaan wordt onder organisatiebeheersing.
Autonomie impliceert verantwoordelijkheid. De hoofden van de IVA zijn verantwoordelijk voor het bereiken van de afgesproken doelstellingen en het beheer van de middelen op het niveau van het agentschap.

De vrijheid van de IVA betreft een capaciteit om binnen een procesmodel:
- te beslissen over de wijze van totstandkoming van de output (prestaties), de operationalisering van de instrumenten, maar niet over de outcome (effecten) ;
- de toegewezen middelen (input) binnen een generieke normering vrij aan te wenden.

De werkingsmodaliteiten van de IVA zoals voorzien in dit ontwerp van decreet zijn in beginsel dezelfde als voor de EVA. Opdat een IVA met dezelfde slagkracht zal kunnen werken als een EVA zal het beginsel van de responsabilisering met aanspreekbaarheid optimaal moeten geconcretiseerd worden in de delegatieregeling.

De autonomie die door de Vlaamse Regering aan de hoofden van de IVA via delegaties wordt toegekend, kan vanzelfsprekend geen afbreuk doen aan de bijzondere regelgeving die op de IVA – als diensten van de Vlaamse Gemeenschap – toepasselijk is. De wetgeving overheidsopdrachten, de regels inzake formele motivering en openbaarheid, de taalwetgeving, enz. blijven onverkort van toepassing.

Verder kunnen de vrijheidsgraden waarover het IVA beschikt ook wijzigen door de regels en afspraken die gelden voor de globale Vlaamse administratie (horizontale werking) of voor het betrokken beleidsdomein.

Artikel III.6 verduidelijkt dat een IVA wordt geleid, beheerd en vertegenwoordigd door een personeelslid dat hiertoe door de Vlaamse Regering wordt aangesteld. Het hoofd van een IVA staat onder het hiërarchisch gezag van de regering en beschikt over de operationele autonomie die noodzakelijk is om de IVA doelmatig, efficiënt en effectief te leiden. Binnen de grenzen bepaald in het oprichtingsdecreet van de IVA, kan dit hoofd van de IVA bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren aan andere personeelsleden van het agentschap. Binnen de grenzen bepaald in de verleende delegatie kan desgevallend ook tot subdelegatie van de bevoegdheden worden overgegaan.

Voor sommige intern verzelfstandigde agentschappen kan het nuttig zijn te voorzien in de mogelijkheid dat het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap wordt bijgestaan door een adjunct.

De operationele autonomie van de departementen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid zal worden ingeschreven in het organisatiebesluit van de Vlaamse administratie (zie ook toelichting bij artikel III.1).

Afdeling 3. Extern verzelfstandigde agentschappen

Algemeen

Extern verzelfstandigde agentschappen beslissen autonoom, maar staan niet onder het hiërarchische gezag van de minister. Beleidsmatig blijft de minister evenwel de eindverantwoordelijke.

Juridisch gaat het om functionele decentralisatie, waarbij aan een zelfstandige dienst een welomschreven, gespecialiseerde taak van algemeen belang wordt opgedragen. Zo'n dienst is niet onderworpen aan het gezag, maar alleen aan de sturing en het toezicht van de hogere overheid. Zijn zelfstandigheid komt tot uiting in de rechtspersoonlijkheid, verleend bij decreet. Zijn specialiteit is vastgelegd in de duidelijk omschreven doelstelling of opdracht. De mate van autonomie en de mate van toezicht kunnen divergeren.
Extern verzelfstandigde agentschappen kunnen de politieke verantwoordelijkheid en het primaat van de politiek uithollen, en leiden tot situaties waarin de minister wel eindverantwoordelijke blijft, maar niet over alle activiteiten van de instelling verantwoording kan afleggen. Dat risico ontstaat met name door de autonomie van extern verzelfstandigde agentschappen, de bestuursparticipatie van belanghebbenden, de beperking van de zeggenschap van de minister, het zeer disparate karakter van de agentschappen en de toezichtsregels, en de zeer verscheiden administratieve praktijk, bijvoorbeeld inzake het toezicht door regeringscommissarissen. Staatsrechtelijk rijst dan ook de vraag of er op extern verzelfstandigde agentschappen wel genoeg democratische controle is door het parlement en de minister. Het Vlaams Parlement, het Rekenhof, de Raad van State en de rechtsleer hebben al gewezen op de risico's in geval van externe verzelfstandiging en aanbevelingen gedaan om een 'democratisch deficit' te vermijden.

Het primaat van de politiek brengt met zich mee dat interne verzelfstandiging in beginsel de voorkeur verdient boven externe verzelfstandiging. De regel is immers dat het bestuur wordt gevoerd onder de rechtstreekse en hiërarchische verantwoordelijkheid van de regering en haar leden. De zeggenschap blijft dan bij de politiek gelegitimeerde bestuurders, die door het parlement ter verantwoording kunnen worden geroepen.
Elke verzelfstandiging vergt een bewuste, afgewogen keuze van het politieke niveau om onderdelen van de verantwoordelijkheid voor de beleidsuitvoering af te staan. Er dient altijd rekening mee te worden gehouden dat verzelfstandiging neerkomt op het verlenen van autonomie. Verzelfstandiging veronderstelt de bereidheid om de beleidsuitvoering los te laten en niet tussen te komen in de dagelijkse praktijk. Met het bepalen van de bestuurlijke zeggenschap wordt in feite vastgesteld of en in welke mate verzelfstandiging wenselijk en mogelijk is.

Het primaat van de politiek resulteert in een aantal randvoorwaarden bij verzelfstandiging.

Deze randvoorwaarden zijn :
– de opdracht van het verzelfstandigde agentschap wordt duidelijk afgebakend en de invulling wordt daartoe beperkt. Bevoegdheidsoverlapping met andere agentschappen, instellingen of diensten wordt vermeden ;
– duidelijke afbakening van de sturings-, opvolgings-en toezichtsmechanismen en dito verantwoordelijkheden. De minister moet voldoende kunnen sturen en opvolgen, maar ook rekening houden met de zelfstandigheid van het agentschap.
De politieke zeggenschap en de interventiemechanismen worden daartoe in regelgeving afgebakend. De politieke verantwoordelijkheid moet waargemaakt kunnen worden voor : het beleidskader met doelstellingen en maatschappelijke keuzes, de bepaling van de middelen om dat kader te realiseren, de regelgeving, de beleidsmatige opvolging, de evaluatie en zonodig de bijsturing van de uitvoering en de aanwending van overheidsmiddelen. De minister treedt hierbij eerder op als regisseur dan als controleur, legt sterker de klemtoon op resultaatscontrole dan op hiërarchische controle, en wordt hierbij ondersteund door het departement.
Anderzijds dient er daarbij over gewaakt dat de slagvaardige werking van de agentschappen niet wordt gehypothekeerd door te veel naast elkaar staande verplichtingen en controle-instrumenten
- concrete dienstverleningsniveaus worden vastgelegd
– grotere coherentie en standaardisering in de organisatorische vormgeving op basis van beginselen vastgelegd in een kaderregelgeving. Met name wordt gestreefd naar een grotere transparantie, systematiek en disciplinering inzake de categorieën van verzelfstandiging. Een minimale regeling en een zekere standaardisering van de verzelfstandiging kan worden bereikt door kaderregelgeving, zoals voorliggend.
Specifiek voor externe verzelfstandiging gelden nog volgende randvoorwaarden:
– aangezien externe verzelfstandiging het oprichten van een afzonderlijke rechtspersoon impliceert, dient telkens zorgvuldig te worden afgewogen of hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan ;
– elke externe verzelfstandiging vereist een decretale basis. Opdrachtherschikkende acties, zoals bijvoorbeeld filialisering of participatie in andere rechtspersonen, vereisen kennisgeving aan het parlement ;
– bij voorkeur wordt externe verzelfstandiging publiekrechtelijk vormgegeven. Bij de vormgeving moet altijd een duidelijke keuze worden gemaakt tussen of de publiekrechtelijke, of de privaatrechtelijke weg. Publiekrechtelijke vormgeving geniet de voorkeur. Zeker als bevoegdheden inzake essentiële overheidsfuncties worden overgedragen, wordt voor publiekrechtelijke vormgeving gekozen. Bij privaatrechtelijke vormgeving wordt geen afbreuk gedaan aan de parlementaire controle en wordt niet afgeweken van essentiële bepalingen van het privaatrecht ;
– de raden van bestuur van de extern verzelfstandigde agentschappen hebben een ruime informatieplicht over de uitvoering van de overheidstaak, niet alleen aan de minister, maar ook aan het parlement en de burger ;

– inzake de sturings-, opvolgings- en toezichtsmechanismen en verantwoordelijkheden treedt de minister, zoals reeds vermeld, eerder op als regisseur dan als controleur. Deze regisseursfunctie sluit niet uit dat de minister moet kunnen ingrijpen in een extern verzelfstandigd agentschap (bv. bij taakverwaarlozing) ;
– voldoende verantwoording voor eventuele bestuursparticipatie vanuit maatschappelijke actoren. Directe betrokkenheid is te verantwoorden als ze tot een toegevoegde waarde leidt bij de concrete beleidsuitvoering, of als de maatschappelijke actoren financieel participeren in de beleidsuitvoering. Als betrokkenheid gewenst is, moet worden nagegaan of die het best via bestuursparticipatie dan wel via andere participatievormen kan worden gerealiseerd. Wordt voor bestuursparticipatie gekozen, dan moeten de bestuurders die de maatschappelijke actoren vertegenwoordigen, in eerste instantie de belangen van de organisatie behartigen en niet deze van de maatschappelijke groep waartoe ze behoren.

De extern verzelfstandigde agentschappen moeten beantwoorden aan drie cumulatieve voorwaarden :

1° door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest worden opgericht om taken van beleidsuitvoering te vervullen of wat de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen betreft tevens taken van beleidsondersteuning of waarin die overheden met dat doel te participeren;
2° onder een determinerende invloed staat van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, hetgeen blijkt als:
a) ofwel de werkzaamheden ervan merendeels gefinancierd worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;
b) ofwel het beheer onder het toezicht staat van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;
c) ofwel de leden van de bestuursorganen voor meer dan de helft door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest zijn aangewezen, in voorkomend geval met uitsluiting van de onafhankelijke bestuurders, vermeld in hoofdstuk 2, afdeling 2, onderafdeling2;
Deze criteria zijn afgestemd op de definitie van publiekrechtelijke instellingen in diverse richtlijnen zoals de richtlijn 2014/24/EU overheidsopdrachten

3° met uitsluiting van volgende rechtspersonen:
a) de inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs en de onderwijsinstellingen die gefinancierd of gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap;
b) de sociale huisvestingsmaatschappijen;

c) de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

– de EVA beschikken over een eigen, van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest afgescheiden rechtspersoonlijkheid. Op dit punt onderscheiden de EVA zich van de departementen en de IVA zonder rechtspersoonlijkheid, die immers ressorteren onder de rechtspersoonlijkheid van de Vlaamse Gemeenschap;
– enkel de rechtspersonen die door het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap of deze overheden samen worden opgericht met als doel de realisatie van bepaalde taken van beleidsuitvoering of desgevallend beleidsondersteuning wat de publiekrechtelijk vormgegeven EVA's betreft of waarin met dat doel door Vlaamse overheden wordt geparticipeerd, worden als EVA aangemerkt. Indien daarentegen wordt geparticipeerd of een rechtspersoon wordt opgericht zonder dat dit tot doel heeft die rechtspersoon met één of meerdere beleidsuitvoerende taken te belasten, lijkt het niet vereist het bijzondere regime van deze afdeling op hen toe te passen.
Er kan dan bv. worden gedacht aan louter financiële participaties in een beleggingsfonds met rechtspersoonlijkheid of aan participaties in ondernemingen in het kader van het economisch overheidsinitiatief. De strategische adviesraden zijn geen EVA, daar zij niet belast zijn met taken van beleidsuitvoering.

In sommige gevallen zullen de criteria te ruim zijn en ertoe leiden dat bepaalde instellingen die niet worden beoogd, alsnog ressorteren onder het toepassingsgebied van het decreet. Een aantal (categorieën van) rechtspersonen wordt daarom uitgesloten van de categorie van de EVA. Het betreft met name rechtspersonen waarvoor op Vlaams niveau reeds een afzonderlijke kaderreglementering tot stand werd gebracht : de onderwijsinstellingen en de sociale huisvestingsmaatschappijen.
De inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs wordt uitgesloten omdat de overdracht en de regeling van deze inrichtende macht het voorwerp uitmaakt van een bijzondere grondwettelijke en decretale regeling. Artikel 24, paragraaf 2, van de Grondwet houdt in dat de overdracht van deze inrichtende macht moet gebeuren bij bijzonder decreet, waarin diverse wezenlijke aspecten van de autonome instelling moeten worden geregeld. De uitoefening van de inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs is bij uitsluiting de zaak van de opgerichte openbare instelling, en wordt als dusdanig niet aangestuurd door de Vlaamse Regering. Vanzelfsprekend blijft de inrichtende macht van het Gemeenschapsonderwijs ressorteren onder het bijzonder decreet betreffende het Gemeenschapsonderwijs van 14 juli 1998.

Met de sociale huisvestingsmaatschappijen worden de erkende sociale huisvestingsmaatschappijen bedoeld, vermeld in artikel 40 van de Vlaamse Wooncode.
Zij worden aangestuurd door en staan onder toezicht van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, en hebben een louter lokale werking. De bepalingen van de Vlaamse Wooncode (decreet van 15 juli 1997) zijn op hen van toepassing.
Ook de IVA met rechtspersoonlijkheid vallen buiten deze categorie. Zij worden expliciet uitgesloten omdat deze IVA anders voldoen aan alle voorwaarden om als EVA aangemerkt te worden.

Er kan slechts tot oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap worden besloten, indien vooraf de mogelijke alternatieven hiervoor werden onderzocht en de toegevoegde waarde van externe verzelfstandiging is gebleken.

Dit betekent met name dat :
- eerst moet worden nagegaan of voldaan is aan de voorwaarden waaronder een beleidsuitvoerende taak kan worden verzelfstandigd (cf. toelichting bij artikel III.2) ;
- in bevestigend geval bovendien moet worden nagegaan of de beoogde voordelen niet of niet voldoende via een interne verzelfstandiging kunnen worden gerealiseerd.

De belangrijkste redenen voor externe verzelfstandiging zijn de volgende :
1. Autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering.
externe verzelfstandiging kan noodzakelijk zijn omwille van onder meer :
- de wenselijkheid van een onafhankelijk oordeel op grond van specifieke deskundigheid;
- het afzien van interferentie om principiële redenen;
- het maatschappelijk belang om als overheid op te treden in de concurrentiële sector.

2. Partnership bij de uitvoering. De Vlaamse Regering kan een directe samenwerking met andere partners aangaan voor de realisatie van uitvoeringstaken van publiek belang, waardoor het nodig kan worden om een structurele medezeggenschap en/of financiële inbreng te realiseren van die andere partners in het bestuur en beheer van de uitvoeringsorganisatie. Het gaat hierbij onder meer om :
- partnerships waarbij andere bestuurslagen direct betrokken en mede verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beleid van de Vlaamse Regering;
- partnerships waarbij maatschappelijke actoren of de private sector financieel betrokken zijn en participeren in de financiering van de beleidsuitvoering;
- partnerships waarbij de directe en formele betrokkenheid van maatschappelijke actoren tot een toegevoegde waarde leidt bij de concrete uitvoering van het beleid van de Vlaamse Regering.

Verder kunnen o.m. aansprakelijkheidsbeperkingen, fiscale overwegingen, enzovoort in de afweging worden betrokken. Deze mogelijke voordelen van externe verzelfstandiging moeten steeds worden beoordeeld in het licht van de eventuele nadelen, zoals de beperking van rechtstreekse politieke zeggenschap ingevolge de autonomie van het extern verzelfstandigde agentschap.

Onderafdeling 1. Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen

Artikel III.7.

Binnen de categorie van de EVA wordt een essentiële tweedeling doorgevoerd tussen de privaatrechtelijk vormgegeven EVA en de publiekrechtelijk vormgegeven EVA. Aldus wil de Vlaamse overheid in haar verzelfstandigd optreden aansluiten bij het onderscheid dat in de rechtspraak, de adviespraktijk van de Raad van State en de rechtsleer is ontwikkeld op grond van de organisatierechtelijke tweewegenleer. Die leer houdt in dat de overheid in beginsel vrij is om bij de oprichting van een rechtspersoon of het nemen van participaties gebruik te maken van haar publiekrechtelijke bevoegdheden of van de technieken van het privaat recht. Het onderscheid wordt dan ook volledig gecentreerd op de gebruikte rechtsvorm. Wordt afgeweken van de dwingende bepalingen van het vennootschaps- of verenigingsrecht, dan is sprake van een verzelfstandiging in publiekrechtelijke vorm. Alle bepalingen van deze (onder)afdeling moeten dan worden nageleefd. Volgende bepalingen van de belangrijkste vennootschapsvormen en van de v.z.w.-regelgeving zijn dwingend van aard. Het gaat met name om regels aangaande :
- de oprichting : typedwang, de pluraliteit van de vennoten of leden (met uitzondering van de bvba), de oprichtersaansprakelijkheid, de kapitaalvereisten, de naam en de nationaliteit, oprichting bij authentieke akte, de verplichte vermeldingen in de oprichtingsakte en diverse publicitaire maatregelen ter verwerving van de rechtspersoonlijkheid en tegenstelbaarheid aan derden;
- het voortbestaan : de regels betreffend de aard, de categorieën en de geldigheid van de effecten van kapitaalvennootschappen, de regels m.b.t. kapitaalfluctuaties in de NV, CVA en BVBA, de regels van kapitaalbehoud (uitkeringsverbod, interimdividenden, inkoop en inpandneming van eigen effecten, alarmbelprocedure), het openbaar beroep op het spaarwezen ;
- de werking : regels inzake het bestuur en vertegenwoordiging in de NV, CVA, BVBA en het ESV, de aansprakelijkheid van het bestuur en het toezicht op de vennootschap (onderwerping aan de wetgeving betreffende de boekhouding en de jaarrekeningen).

De publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandiging is de regel. Indien voldaan is aan de voorwaarden voor een externe verzelfstandiging zal deze derhalve in beginsel geschieden in publiekrechtelijke vorm. Slechts indien bijkomende motieven hiertoe nopen zal tot verzelfstandiging in privaatrechtelijke vorm worden overgegaan.
Overeenkomstig artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 wordt voor de oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA een tussenkomst van de decreetgever vereist.

Dit oprichtingsdecreet zal rechtspersoonlijkheid verlenen. Ook een aantal basiskenmerken van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA moet de decreetgever zelf vastleggen. Met name zal de decreetgever het maatschappelijk doel en de opdrachten nauwkeurig moeten omschrijven, een toezichtsregeling moeten uitwerken en de samenstelling en de werking van de organen van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA moeten regelen.

Zoals hierboven benadrukt werd, zal de decreetgever zich desgewenst wel kunnen beperken tot een verwijzing naar bestaande, zelfs privaatrechtelijke, regelgeving. Zo kan voor de samenstelling en werking van de organen bijvoorbeeld worden verwezen naar de wet van 21 maart 1991 houdende hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het private verenigingsrecht of de vennootschapswetgeving.

Delegaties aan de Vlaamse Regering zijn niet geheel uitgesloten. Dergelijke delegaties moeten wel beperkt blijven tot het nemen van detailmaatregelen of maatregelen van loutere uitvoering. Indien ze dit detail- of louter uitvoerend karakter overschrijden, zijn ze slechts toelaatbaar wanneer de nadere invulling van de gedelegeerde bevoegdheden aan de bekrachtiging van de decreetgever wordt onderworpen

Artikel III.8.

Een publiekrechtelijk vormgegeven EVA wordt bestuurd door een raad van bestuur. Deze raad heeft in beginsel de volheid van bevoegdheid en de eindverantwoordelijkheid voor alle handelingen van de instelling. Alle bevoegdheden die in het oprichtingsdecreet of bij beslissing van de raad van bestuur niet aan een ander orgaan zijn toevertrouwd, komen m.a.w. toe aan de raad van bestuur. In artikel I.4, 10°, wordt een definitie van raad van bestuur opgenomen: het bestuursorgaan van een rechtspersoon, ongeacht de benaming ervan, dat als college over de bevoegdheden beschikt die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de opdracht of het maatschappelijk doel van de rechtspersoon. Deze definitie komt overeen met de definitie zoals opgenomen in artikel 17 van het huidige kaderdecreet bestuurlijk beleid.

Artikel III.9.

Bij de oprichting van extern verzelfstandigde agentschappen dient een keuze gemaakt tussen twee mogelijke modellen voor de structurering van de managementsfunctie.
In het ene model wordt de managementsfunctie uitgeoefend door een gedelegeerd bestuurder, die door de Vlaamse Regering wordt aangesteld. In het andere model belast de raad van bestuur een manager met het dagelijks bestuur, stuurt hem of haar aan, oefent er toezicht op uit en evalueert hem of haar op de behaalde resultaten.

De hoofden van agentschappen zijn managementfuncties van N-niveau die na een open procedure worden geselecteerd en aangesteld volgens de procedure voorzien in de rechtspositieregeling van het personeel. Het Vlaams personeelsstatuut gaat uit van mogelijkheid dat de leidend ambtenaar door de Vlaamse Regering of raad van bestuur wordt aangesteld.
Voor sommige publieke EVA's stelt de raad van bestuur krachtens hun oprichtingsdecreet zelf het hoofd van het agentschap en in voorkomend geval de algemeen directeur aan.
Zo wordt bij de OPZ Geel en Rekem (EVA van publiek recht) het hoofd van het agentschap (= administrateur-generaal) en ev. de algemeen directeur aangesteld door de raad van bestuur.
Dit wordt bepaald in artikel 11 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem.

In beide modellen:
- draagt de raad van bestuur de algemene verantwoordelijkheid voor de activiteiten van de organisatie, in zijn geheel. Al de bestuurders hebben bestuursverantwoordelijkheid. Zij behartigen in eerste instantie de belangen van de organisatie, en niet deze van de maatschappelijke doelgroep waartoe zij behoren;
- moet het uitvoerend management bekleed zijn met lijnverantwoordelijkheid voor alle aspecten van het uitvoerend management, al dan niet als lid van de raad van bestuur;
- zijn alle namens de Vlaamse Regering aangestelde bestuurders verantwoording verschuldigd aan de Vlaamse Regering, vanuit de basisprincipes van het deugdelijk bestuur.

Overeenkomstig paragraaf 2 kan de raad van bestuur besluiten om in zijn schoot bepaalde organen op te richten en er bevoegdheden aan te delegeren.

Het gaat derhalve om organen die uitsluitend bestaan uit leden van de raad van bestuur. Zo kan worden gedacht aan de oprichting van een corporate governance comité, een vergoedingscomité, enz. Ook aan het hoofd of aan de afgevaardigd bestuurder kan de raad van bestuur bepaalde bevoegdheden delegeren.
Het gaat dan om andere taken dan deze van dagelijks bestuur, bijvoorbeeld de bevoegdheid om in rechte op te treden.

Artikel III.10.

Dit artikel regelt de aanstelling van de leden van de raden van bestuur van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA.

De leden van de raad van bestuur worden door de Vlaamse Regering aangesteld. De aanstelling van die leden kan geschieden op voordracht van de Vlaamse Regering of op voordracht van derden.

De leden van de raad van bestuur worden in beginsel aangesteld voor een mandaat waarvan de duur overeenstemt met de duur van de ambtstermijn van de Vlaamse regering. Aangezien een nieuw aangetreden Vlaamse Regering tijd nodig heeft om de nieuwe aanstellingen te kunnen verrichten, wordt de aanvang en het einde van het mandaat met zes maand uitgesteld t.a.v. de aanvang en het einde van de ambtstermijn van de regering. Een nieuwe Vlaamse Regering zal derhalve steeds zes maand de tijd hebben om de mandaten van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA in te vullen. Zo nodig wordt het mandaat van al de zittende bestuurders ambtshalve verlengd.
In het geval dat er geen algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement plaatsvindt maar dat een regering bijvoorbeeld na 3 jaar ten val komt en vervangen wordt loopt het mandaat van de bestuurders door en dient geen vernieuwing ervan plaats te vinden.

Het zal de nieuwe raad van bestuur (en niet de uittredende) zijn die de voordracht doet van onafhankelijke leden van de raad van bestuur aan de Vlaamse Regering. De nieuwe raad van bestuur maakt de evaluatie van de bekwaamheden, kennis en ervaring die reeds aanwezig zijn in de raad en deze die nodig zijn en doet vervolgens de open oproep tot kandidaten. Men zal dus moeten wachten met het zoeken van kandidaat-onafhankelijke bestuurders totdat de mandaten van de raad van bestuur hernieuwd zijn. Aangezien eerst de Vlaamse Regering de nieuwe raad van bestuur aanduidt en vervolgens deze de oproep en selectie starten van de onafhankelijke bestuurders zal de termijn voor de aanstelling van de onafhankelijke bestuurders later aanvangen dan "in beginsel zes maanden na de beëdiging van een nieuwe Vlaamse Regering na de algehele vernieuwing van het Vlaams Parlement"

Wat het ontslag van de leden van de raad van bestuur betreft, zal het oprichtingsdecreet de modaliteiten kunnen bepalen. De leden van de raad van bestuur die door de Vlaamse Regering zijn voorgedragen kunnen echter te allen tijde ontslagen worden door de Vlaamse Regering. Het ontslag van een bestuurder zal in elk geval in overeenstemming moeten zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder de hoorplicht en de motiveringsplicht, en zal ook geen blijk mogen geven van machtsafwending.

De leden van de raden van bestuur van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA moeten voor de uitoefening van hun bestuursfunctie vergoed worden in functie van de omvang van hun verantwoordelijkheid.

De Vlaamse Regering bepaalt hiervoor de regeling. Mogelijke criteria om de omvang van die verantwoordelijkheid en de hiermee samenhangende vergoeding te bepalen zijn onder meer de volgende :
a) de bevoegdheid van de raad van bestuur ;

b) aantal zittingen per jaar ;
c) het beheerde budget ;
d) omvang van het eigen patrimonium ;
e) persoonlijke verantwoordelijkheidsgraad binnen het administratief, financieel en economisch statuut van het agentschap ;
f) aantal te onderzoeken dossiers of aangelegenheden per jaar ;
g) aantal personeelseffectieven.

Artikel III.11.

Dit artikel regelt de aansprakelijkheid van de bestuurders van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen. De regeling is geïnspireerd op het aansprakelijkheidsregime voor de bestuurders in private vennootschappen, aangepast aan de overheidscontext waarbinnen de raad van bestuur opereert. De bestuurders zijn ertoe gehouden hun taak te vervullen overeenkomstig de beginselen van deugdelijk bestuur. Er werd voor geopteerd om de bestuurdersaansprakelijkheid voor de publiekrechtelijk vormgegeven EVA te laten aansluiten bij de regeling voor de privaatrechtelijk vormgegeven EVA. De hoofdelijke bestuurdersaansprakelijkheid is beperkt tot gevallen waarin het bestuursdecreet, het organieke decreet van de EVA of de uitvoeringsbesluiten van die decreten worden geschonden. Deze regeling stemt voor de publiekrechtelijk vormgegeven EVA overeen met de regelgeving waarvan de schending voor de bestuurders van privaatrechtelijk vormgegeven EVA aanleiding geeft tot hoofdelijke aansprakelijkheid (vennootschaps- of verenigingsrecht en de statuten). Deze regeling houdt geenszins in dat schendingen van andere regelgeving niet tot bestuurdersaansprakelijkheid aanleiding kunnen geven; in die gevallen geldt echter niet de hoofdelijkheid en valt men terug op de individuele aansprakelijkheid verwoord in de eerste zin, die de bestuurders op algemene wijze (individueel) aansprakelijk stelt voor de vervulling van hun taak en de tekortkomingen in hun bestuur. De jaarlijkse kwijting voor de bestuurders wordt verleend door de Vlaamse Regering, na goedkeuring van de rekeningen door het Vlaams Parlement.

Artikel III.12.

Dit artikel bepaalt een aantal onverenigbaarheden voor de bestuurders van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA. Het betreft een reeks minimale onverenigbaarheden die op alle publiekrechtelijk vormgegeven EVA toepasselijk zijn. Bedoeling van de onverenigbaarheden is het vermijden van een vereenzelviging van de hoedanigheid van toezichthouder en gecontroleerde. Vandaar kan een mandaat als bestuurder niet worden gecumuleerd met een functie als Vlaams Parlementslid of lid van de Vlaamse Regering, lid van het Europees Parlement, Kamer van volksvertegenwoordigers, Senaat,.....
Het beginsel is dat bestuurders geen functies mogen uitoefenen die de onafhankelijkheid en objectiviteit waarmee ze hun bestuursmandaat uitoefenen, zouden kunnen belemmeren. Bestuurders moeten immers krachtens de beginselen van 'good governance' beslissen op basis van een onafhankelijk oordeel, in het belang van het agentschap.

Oorspronkelijk luidde §1, 2° dat een onverenigbaarheid bestaat tussen een mandaat van bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en het ambt van minister, staatssecretaris en hun kabinetsleden.
Met het decreet van 22 december 2006 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden en van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid werd 2° zo geformuleerd dat er een onverenigbaarheid bestaat tussen een bestuursmandaat bij een publiekrechtelijk vormgegeven EVA met het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid van de minister onder wiens toezicht het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap valt.
Dit schept meer mogelijkheden om de raad van bestuur samen te stellen op basis van de noodzakelijke diversiteit en complementariteit inzake bekwaamheden, ervaring en

kennis. Tegelijk blijft men beantwoorden aan de doelstelling om vereenzelviging van toezichthouder en gecontroleerde te vermijden, door minimale onverenigbaarheden te bepalen die op alle publiekrechtelijk vormgegeven EVA's toepasselijk zijn.

Zoals reeds gesteld bevat dit artikel een aantal minimale onverenigbaarheden. Deze onverenigbaarheden kunnen verder worden aangevuld met onverenigbaarheden in de oprichtingsdecreten, om belangenbehartiging en belangenvermenging te vermijden.

Paragraaf 2 regelt de gevolgen van het bestaan van een onverenigbaarheid bedoeld in de eerste paragraaf. Binnen een termijn van drie maand kan het betrokken lid van de raad van bestuur ervoor kiezen af te zien van de uitoefening van het mandaat of de functie die tot die onverenigbaarheid aanleiding geeft. In dat geval kan hij verder deel uitmaken van de raad van bestuur. Wordt binnen die termijn echter nagelaten de onverenigbare functies of mandaten neer te leggen, dan wordt het betrokken lid van rechtswege geacht afstand gedaan te hebben van zijn bestuurdersmandaat.

Artikel III.13.

Volgens de memorie van toelichting bij het oorspronkelijke kaderdecreet werd "afgestapt van de traditionele vormen van toezicht". Het klassieke administratieve toezicht werd vervangen door modernere vormen van controle, die een afdoende controle beter moeten verzoenen met de autonomie, de vlotte bedrijfsvoering en responsabilisering van het extern verzelfstandigd agentschap. De extern verzelfstandigde agentschappen moeten voorzien in systemen van interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten. In het verlengde van de verhoogde verzelfstandiging en responsabilisering met aanspreekbaarheid van (de organen van) de extern verzelfstandigde agentschappen verschuift de nadruk van een a-prioricontrole, naar een a-posterioricontrole" (Parl. St. Vl. Parl. 2002-03, nr. 1612/1, blz. 39). De toezichtsbevoegdheid van de Vlaamse Regering bleef dus beperkt tot het recht om inzage en uitleg te verkrijgen. Deze zeer minimale vorm van toezicht bleek echter niet toereikend en miste elke doeltreffendheid.

Met een volwaardig toezicht op de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen moet de Vlaamse Regering ervoor kunnen zorgen dat het agentschap steeds het algemeen belang nastreeft en de wetten, decreten, ordonnanties, reglementaire besluiten, statuten en het ondernemingsplan volgt.

Een dergelijk toezicht door een regeringscommissaris, ingevoegd bij het decreet van 27 april 2007 houdende de wijziging van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 op het vlak van het toezicht van de Vlaamse Regering op de publieke EVA's doet geen afbreuk aan de zelfstandigheid van de betrokken agentschappen en aan de aansturing door middel van het ondernemingsplan. Zo wordt het verlies aan directe aansturingsbevoegdheid van de Vlaamse Regering enigszins gecompenseerd en wordt ingespeeld op de verwachtingen van de bevolking inzake een adequate controle op de verzelfstandigde agentschappen. Tegelijkertijd met de invoering van de functie van regeringscommissaris van de functioneel bevoegde minister werd de functie van regeringscommissaris, aangeduid door de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, ingevoerd. Deze regeringscommissaris heeft dezelfde bevoegdheden als de regeringscommissaris voorgedragen door de functioneel bevoegde minister onder wie het agentschap ressorteert en houdt toezicht op het agentschap voor wat betreft de budgettair-financiële werking en rapporteert hierover aan de minister van Financiën en Begroting. De herinvoering van de regeringscommissaris voor Financiën laat een grotere vorm van specialisatie en taakverdeling tussen de regeringscommissarissen toe en speelt in op de specifieke technisch-administratieve competenties die inzake financiën en begroting vereist zijn.

Naar analogie met het decreet deugdelijk bestuur van 22 november 2013 wordt de algemene term regeringscommissaris gebruikt.

De functie van regeringscommissaris

Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap staat via een regeringscommissaris onder het toezicht van de Vlaamse Regering. De regeringscommissaris heeft als hoofdopdracht om toezicht uit te oefenen op het betrokken agentschap en advies te verstrekken aan de voogdijminister en de Vlaamse Regering zodat zij dadelijk kunnen ingrijpen wanneer de beslissingen van het agentschap de wetten, decreten, ordonnanties, reglementaire besluiten, statuten, het ondernemingsplan of het algemeen belang (dreigen te) schenden.
Om deze taak goed te kunnen uitoefenen woont de regeringscommissaris, met raadgevende stem, de vergaderingen van de bestuursorganen van het agentschap bij, en krijgt hij inzage in alle relevante bestuursinformatie van het agentschap.

In de tekst van het kaderdecreet zoals ingevoerd bij decreetswijziging van 27 april 2007 werd een uitzondering gemaakt voor het zetelen in het auditcomité van het agentschap.

De was een gevolg van de beslissingen van de Vlaamse Regering van 17 februari 2006 en 30 maart 2007 betreffende de invulling van de interne auditfunctie in de Vlaamse administratie.
Daarin wordt (onder meer) gesteld dat in een (publiekrechtelijk vormgegeven) EVA, de raad van bestuur een auditcomité kan oprichten;
de samenstelling van een dergelijk "decentraal" auditcomité dient te voldoen aan volgende principes:
1° het auditcomité is uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur;
2° het auditcomité bestaat uit een meerderheid van onafhankelijke bestuurders;
3° de voorzitter van het auditcomité is een onafhankelijk bestuurder.

Vermits enkel "bestuurders" lid kunnen zijn van een auditcomité van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA, werd expliciet opgenomen dat de regeringsafgevaardigde niet kan "zetelen" in het auditcomité.

Anderzijds dient opgemerkt dat "niet-bestuurders" wel aanwezig kunnen zijn op vergaderingen van het auditcomité, zij het niet als lid, voor het geheel of bepaalde agendapunten van de vergadering (bv. de secretaris voor de notulering, de administrateur-generaal, bedrijfsrevisor, e.a. om toelichting te geven i.v.m. bepaalde agendapunten); het is zelfs niet uit te sluiten dat, ofschoon de regeringscommissarissen niet mogen "zetelen" (als lid met stemrecht of raadgevende stem), zij eventueel wel als waarnemer kunnen aanwezig zijn op de vergaderingen of voor bepaalde agendapunten.

De huidige decreetsbepaling impliceerde ook niet dat de regeringsafgevaardigde geen zicht mag hebben op de resultaten van het auditcomité en de documenten niet mag opvragen.
Gelet op zijn opdracht, is het gerechtvaardigd dat de regeringsafgevaardigde desgewenst die informatie ter beschikking moet krijgen.

In de praktijk, in de meeste gevallen, is de werkelijke samenstelling van de auditcomités van de desbetreffende publiekrechtelijk vormgegeven EVA's niet in overeenstemming met de voormelde door de Vlaamse Regering gestelde principes.

Om deze redenen wordt de uitzondering die in het huidige kaderdecreet wordt gemaakt met betrekking tot het zetelen in het auditcomité geschrapt.

Hij beschikt over de mogelijkheid om alle documenten en inlichtingen met betrekking tot het bestuur van het betrokken agentschap, die hij nodig acht voor de uitoefening van zijn mandaat, te verkrijgen.
Zijn informatieve rol is van bijzonder groot belang voor een degelijke uitvoering van zijn taken als regeringscommissaris.

De regeringscommissaris heeft een beroepsmogelijkheid tegen elke beslissing die hij strijdig acht met het algemeen belang, de wetten, decreten, ordonnanties of reglementaire besluiten, met het organiek statuut van het agentschap of met het ondernemingsplan.

De beroepstermijn is vastgesteld op vier dagen en gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing genomen werd, voor zover de regeringscommissaris daarop regelmatig uitgenodigd werd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen.
Het ingestelde beroep werkt opschortend. Als de minister, bij wie het beroep werd ingesteld, binnen een termijn van tien dagen, ingaand op dezelfde dag als de hierboven bedoelde beroepstermijn, de nietigverklaring niet heeft uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief.
De nietigverklaring van de beslissing wordt aan de raad van bestuur betekend.

De Vlaamse Regering stelt de vergoeding van de regeringscommissaris vast; de vergoeding valt ten laste van het agentschap waarbij de regeringscommissaris is aangesteld.
§ 7 van artikel 23 van het kaderdecreet stelde dat de Vlaamse Regering de regeling inzake de deontologie en onverenigbaarheden bepaalt. Dit luik wordt niet meer opgenomen omdat de deontologie van de regeringscommissaris nu uitgewerkt is in afdeling 3. In de oprichtingsdecreten van de verschillende instanties worden ook nog bijkomende onverenigbaarheden opgenomen.

Onderafdeling 2. Privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen

Artikel III.14.

Dit artikel benadrukt dat de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen de personen zijn die voldoen aan de voorwaarden van externe verzelfstandiging én waarvan de rechtsvorm op geen enkele wijze afwijkt van de dwingende bepalingen van het privaatrechtelijk vennootschaps- of verenigingsrecht. De oprichting, de samenstelling van hun bestuursorganen, hun boekhouding, personeelsstatuut, enzovoort van privaatrechtelijk vormgegeven EVA wordt dus volledig beheerst door de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht. De decreetgever kan hierop geen uitzonderingen bepalen.
Zoniet is niet langer sprake van een privaatrechtelijk, maar van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA. Tot verzelfstandiging in privaatrechtelijke vorm kan slechts worden besloten indien:
- voldaan is aan de minimale voorwaarden voor verzelfstandiging van beleidsuitvoerende taken (cf. toelichting bij artikel III.2) ;
- de vereiste voordelen of doelstellingen niet op dezelfde wijze gerealiseerd kunnen worden via interne verzelfstandiging;
- de vereiste voordelen of doelstellingen niet op dezelfde wijze gerealiseerd kunnen worden via publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandiging.

Als voordelen van privaatrechtelijk vormgegeven verzelfstandiging t.a.v. de publiekrechtelijke variant, kan onder meer worden gedacht aan :
- het stimuleren van initiatieven tot samenwerking met of betrokkenheid van particulieren of private belangengroeperingen : de betrokkenheid van private partners bij een extern verzelfstandigd agentschap (financieel, vrijwilligerswerk, deelname bestuur,

enzovoort) kan vanuit juridisch oogpunt zowel in publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorm geschieden. Toch blijkt dat vanuit praktisch oogpunt de publiek of privaatrechtelijke inkleuring determinerend kan zijn voor het welslagen of het falen van de samenwerking. Omdat een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap minder herkenbaar is als overheid, kan dit de particuliere sector er sneller toe aanzetten tot samenwerking over te gaan of zich vrijwillig ten dienste van de organisatie in te zetten ;

- de noodzaak of wenselijkheid van een doorgedreven onafhankelijkheid van de uitvoeringsorganisatie: in tegenstelling tot de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, ontbreekt bij de privaatrechtelijk vormgegeven agentschappen elke vorm van publiekrechtelijk toezicht. De controle die de Vlaamse overheid op het privaatrechtelijk vormgegeven agentschap kan uitoefenen, volgt volledig de bestaande privaatrechtelijke technieken die de controle regelen van de aandeelhouders en leden van privaatrechtelijke vennootschappen en verenigingen t.a.v. het bestuur (overeenkomsten, benoemings- en ontslagrecht, verlenen van kwijting, enzovoort). Dit garandeert in beginsel een meer verregaande onafhankelijkheid en zelfstandigheid voor een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap dan voor zijn publiekrechtelijk vormgegeven tegenhanger;

- de noodzaak of wenselijkheid de beleidsuitvoering op commerciële wijze te realiseren onder werkingsvoorwaarden die identiek zijn aan die van concurrenten : in sommige gevallen kan de beleidsuitvoering impliceren dat in concurrentie met of naast andere private actoren activiteiten worden ontwikkeld. In die gevallen kan het soms noodzakelijk blijken om - bv. omwille van de flexibiliteit of Europeesrechtelijke regels inzake mededinging - beroep te doen op dezelfde (privaatrechtelijke) rechtsvorm als de concurrentie;

- de noodzaak of wenselijkheid de beleidsuitvoering in het kader van de non-profit te realiseren onder werkingsvoorwaarden die identiek zijn aan die van de andere actoren die gelijkaardige activiteiten ontwikkelen : niet enkel in het kader van een marktconforme commerciële werking kan het gebruik van een privaatrechtelijke rechtsvorm zich opdringen. Ook bij de realisatie van niet-commerciële of niet-marktgeoriënteerde activiteiten kan het noodzakelijk zijn om in dezelfde werkingsvoorwaarden te kunnen opereren als andere private actoren. Zo kan worden gedacht aan het gebruik van de v.z.w.-vorm voor de exploitatie van culturele, sport, verplegende, enzovoort activiteiten.

Artikel III.15.

Hoewel de oprichting van een privaatrechtelijk vormgegeven EVA geschiedt op grond van het privaatrechtelijke vennootschaps- of verenigingsrecht, lijkt een decretale machtiging verantwoord om de Vlaamse overheid te machtigen hiertoe van dit privaatrecht gebruik te maken. Ook de privaatrechtelijk vormgegeven EVA worden immers met beleidsuitvoerende taken belast.
Het decreet stelt de beleidsuitvoerende taken vast met het oog waarop kan worden deelgenomen in een privaatrechtelijk vormgegeven EVA of dergelijke rechtspersoon kan worden opgericht. Hierbij moet rekening gehouden worden met de adviespraktijk van de Raad van State, die benadrukt dat aan privaatrechtelijk vormgegeven rechtspersonen geen essentiële overheidstaken kunnen worden opgedragen.
Binnen hun statutair doel zijn de privaatrechtelijk vormgegeven EVA daarnaast vrij om activiteiten te ontwikkelen die niet rechtstreeks betrekking hebben op hun beleidsuitvoerende taken. Het machtigingsdecreet geeft ook aan welke middelen aan de privaatrechtelijk vormgegeven EVA ter beschikking kunnen worden gesteld met het oog op de realisatie van hun taken. Hierbij kan worden gedacht aan infrastructuur of personeel dat de Vlaamse overheid aan de privaatrechtelijk vormgegeven EVA ter beschikking kan stellen.

Artikel III.16.

Tussen de Vlaamse Gemeenschap en/of het Vlaamse Gewest enerzijds en een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap anderzijds, wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten.

Hierin worden op contractuele wijze de krachtlijnen vastgelegd van de beleidsuitvoering door het agentschap. In de mate de Vlaamse overheid aan het privaatrechtelijk vormgegeven agentschap personeelsleden, infrastructuur of subsidies ter beschikking stelt, worden de voorwaarden hiervan eveneens opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. De terbeschikkingstelling van personeel ten behoeve van privaatrechtelijk vormgegeven EVA's gebeurt overeenkomstig de terzake geldende regelgeving. Wat betreft de wet van 24 juli 1987 kan opgemerkt worden dat deze wet niet geldt voor wat betreft de terbeschikkingstelling van statutair personeel ; wat het contractueel personeel betreft sluit de wet niet uit dat in uitzonderlijke gevallen toch contractueel personeel (al dan niet met het akkoord van de sociale inspectie) ter beschikking kan gesteld worden. De respectieve machtigingsdecreten zullen voorzien in de nodige politieke controle op de (uitvoering van de) samenwerkingsovereenkomst, rekening houdend met het statuut en de taakstelling van de privaatrechtelijk vormgegeven EVA.

De Vlaamse Regering houdt een overzicht bij van alle samenwerkingsovereenkomsten en publiceert dit, evenals de jaarverslagen op een centrale website.

Afdeling 4. Deelname in andere rechtspersonen

Artikel III.17.

Overeenkomstig de adviespraktijk en rechtspraak van de Raad van State en de opmerkingen van het Rekenhof, is voor elke participatie van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap een decretale machtiging vereist. Die verplichting wordt onder meer afgeleid uit artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De Vlaamse overheid heeft zijn bestuurspraktijk aan die rechtspraak en adviezen aangepast. Voor elke kapitaalsparticipatie of deelname in een v.z.w. of vennootschap werd voor de inwerkingtreding van het kaderdecreet bestuurlijk beleid een decretale machtigingsbepaling uitgewerkt.

In de mate dat de participatie niet geschiedt met het oog op het toevertrouwen van een publieke taak. (bv. als het gaat om een participatie met louter financiële oogmerken) leek die vereiste van een bijzondere decretale machtiging niet verantwoord. Het Vlaams Parlement kan terzake ook via andere technieken (bv. begrotingsmachtiging) controle uitoefenen.
Daarom machtigt dit artikel de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest op algemene wijze om deel te nemen in andere rechtspersonen, voor zover die oprichting, deelneming of vertegenwoordiging niet gebeurt met het oog op de overdracht van een publieke taak.

Deze machtiging komt overeen met de machtiging in artikel 32 kaderdecreet bestuurlijk beleid, maar wordt anders geformuleerd omdat de voorwaarde "voorzover het niet met een bevoegdheidsoverdracht gepaard gaat" onvoldoende houvast gaf. Sowieso kan de overheid geen afstand doen van bevoegdheden of essentiële overheidstaken (ook niet bij decreet). De machtiging wordt hier geherformuleerd in die zin dat telkens als een instelling wordt opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang, of als met dat doel wordt geparticipeerd in een bestaande instelling, een specifieke machtiging van het Vlaams Parlement vereist is, zodat het parlement geval per geval de omvang van de taak kan bepalen.

De participaties in het kader van Vlaamse PPSprojecten zoals gedefinieerd in het decreet betreffende het facilitair kader voor publiek-private samenwerking worden van deze algemene regeling uitgesloten. Het decreet betreffende publiek-private samenwerking werkt immers een geëigende participatieregeling uit die rekening houdt met de specifieke PPS-structuren die bij de Vlaamse overheid werden gecreëerd (PPS-kenniscentrum, PPS-overheidsagentschap).

Artikel III.18.

Dit artikel regelt de wijze waarop de EVA participaties kunnen nemen in andere rechtspersonen, dergelijke personen (mee) kunnen oprichten of er zich – bv. via één of meerdere bestuurders – in kunnen laten vertegenwoordigen. Dan wordt een onderscheid gemaakt naargelang de personen waarin de EVA zal participeren al dan niet bij de uitvoeren van hun beleidsuitvoerende taken worden betrokken.

Het nemen van een participatie in of het oprichten van een persoon die bij de uitvoering van (een deel van) de beleidsuitvoerende taken wordt betrokken, is slechts uitzonderlijk mogelijk. Dit is enkel mogelijk nadat het betrokken agentschap hiertoe uitdrukkelijk door de Vlaamse Regering is gemachtigd.

Geval per geval zal de Vlaamse Regering kunnen oordelen of het betrekken van een andere rechtspersoon bij de uitoefening van een beleidsuitvoerende taak opportuun is. Ook het Vlaams Parlement zal terzake trouwens toezicht kunnen uitoefenen. De machtigingen die de Vlaamse Regering verleent moet zij immers aan het Parlement meedelen.-De politieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering kan ter zake dan ook volledig spelen.

Voor participaties in rechtspersonen die niet betrokken worden bij de uitvoering van de beleidsuitvoerende taken van de EVA, is eenzelfde streng regime niet verantwoord. Heel wat van de huidige Vlaamse openbare instellingen (bv.VRT) beschikken momenteel trouwens al over dergelijke participatiemogelijkheid, zonder dat hieraan bijzondere machtigingsbepalingen worden verbonden. Dit betekent niet dat elke vorm van controle ontbreekt.

Het spreekt tenslotte voor zich dat dergelijke participaties dienen te kaderen binnen het statutair doel van de EVA en dus minstens onrechtstreeks in verband moeten staan of kunnen bijdragen tot de realisatie van dit doel.

Ten slotte moet eveneens rekening gehouden worden met de adviespraktijk van de Raad van State, die benadrukt dat de bevoegdheden welke aan een privaatrechtelijk rechtspersoon worden opgedragen, geen betrekking mogen hebben op essentiële overheidsfuncties, en dat de overheid evenmin op een onbepaalde en algemene wijze afstand mag doen van haar bevoegdheden, inzonderheid in de mate dat die bevoegdheden beleidskeuzen impliceren.

Wanneer een agentschap een rechtspersoon als dochter opricht of hierin participeert, wordt de dochter niet beschouwd als een extern verzelfstandigd agentschap.
Enkel de rechtspersonen die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest werden opgericht of waarin die overheden participeren, kunnen immers onder de categorie van extern verzelfstandigde agentschappen vallen. In voorkomend geval wordt dergelijke dochter opgericht volgens de regels van het privaatrecht. De dochter wordt niet aangestuurd door de regering, maar door de EVA. Wanneer publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen deelnemen in andere rechtspersonen met het oog op de uitvoering van taken van beleidsuitvoering, neemt dit niet weg dat deze taken onverkort deel blijven uitmaken van het ondernemingsplan.

Als een deelname (in private rechtspersonen) deel uitmaakt van een door de Vlaamse Regering erkend project van publiek-private samenwerking geldt de machtigingsregeling van het decreet betreffende publiek-private samenwerking. De participaties in het kader van Vlaamse PPS-projecten zoals gedefinieerd in het decreet betreffende publiek-private samenwerking worden daarom van deze algemene regeling uitgesloten.

Het oprichten van of participeren in instellingen, verenigingen of ondernemingen met het oog op het stimuleren van het economisch overheidsinitiatief en de tenuitvoerlegging van het economisch beleid van de Vlaamse overheid is één van de maatschappelijke doelen van de drie investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid, vermeld in het decreet van 7 mei 2004, LRM, PMV en VPM. Op de uitvoering van deze taak zijn de specifieke controlemechanismen van het voormelde decreet van 7 mei 2004 van toepassing en daarom worden ze uitgesloten van de generieke machtigingsregeling

Afdeling 5. Diverse bepalingen

Artikel III.19.

De verplichting tot afname van gemeenschappelijke dienstverlening voor de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen wordt geconcretiseerd volgens de regels vast te stellen door de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering zal concreet vaststellen over welke gemeenschappelijke dienstverlening het gaat. Er zal hier steeds een kosten-batenanalyse aan moeten voorafgaan.

Het betreft hier ook de verplichte aansluiting van agentschappen met rechtspersoonlijkheid bij de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel.

Het spreekt voor zich dat de kwaliteit van de dienstverlening verzekerd moet worden aangezien bij een gebrekkige dienstverlening de verantwoordelijkheid van de instanties in het gedrang kan komen.

Artikel III.20.

Dit artikel stelt alle publiekrechtelijk vormgegeven EVA's en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid gelijk met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voor de toepassing van de fiscale regelgeving waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. Er wordt niet geraakt aan de federale bevoegdheden terzake.

Artikel III.21.

Het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, verleent de door de Vlaamse Regering aangewezen personeelsleden van de Vlaamse Belastingdienst de bevoegdheid om in naam en voor rekening van de openbare instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap, de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen op te vorderen op verzoek van die instelling en met akkoord van de Vlaamse Regering. Een decreet van dezelfde datum bepaalt hetzelfde voor de openbare instellingen die afhangen van het Vlaamse Gewest.
Dit artikel laat toe dat de personeelsleden die de regering hiervoor aanstelt die invorderingen ook kunnen verrichten voor de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

"Administratieve geldboeten en toebehoren" worden expliciet toegevoegd om mogelijke betwisting te vermijden over de vraag of deze al dan niet als "onbetwistbare en

opeisbare niet-fiscale schuldvordering" moeten beschouwd worden (naar analogie met het decreet van 8 december 2017 houdende bepalingen tot verdere regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en voor het Vlaamse Gewest waarin dit ingeschreven werd op suggestie van de Raad van State).

In het tweede lid wordt de definitie van toebehoren toegevoegd zoals in de CIC-decreten van 22/02/1995.

In het derde lid van paragraaf 1 wordt verder verwezen naar art. 2 van de decreten van 22 februari 1995 zodat de personeelsleden van Vlabel dezelfde werkwijze kunnen volgen als voor de instanties zonder rechtspersoonlijkheid. Dat impliceert dat naast de vervolging bij dwangbevel nu ook bijvoorbeeld de procedure van (elektronisch) vereenvoudigd derdenbeslag kan toegepast worden.

In paragraaf 2 worden ook administratieve geldboeten en toebehoren toegevoegd.

Hoofdstuk 2. Deugdelijk bestuur

Afdeling 1. Rechtspositie van de personeelsleden van de Vlaamse overheid

Artikel III.22.

Wat het toepassingsgebied betreft : zie artikel III.36. Vallen bijkomend onder deze afdeling de ministeries, IVA's met rechtspersoonlijkheid en de eigen vermogens. Aanvullend bij het toepassingsgebied van het decreet deugdelijk bestuur werden het Eigen Vermogen KMSKA en het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen, opgericht bij het decreet van 15 januari 2016 houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen, toegevoegd.

De onderwijsinspectie wordt toegevoegd in het toepassingsgebied van deugdelijk bestuur, De Onderwijsinspectie is een dienst die is opgericht naar analogie met de dienst van de bestuursrechtscolleges.

De leden zelf van de onderwijsinspectie hebben een bijzonder statuut, uitgewerkt in het decreet van 8 mei 2008 betreffende de kwaliteit van het onderwijs.
Maar in deze dienst "De onderwijsinspectie" is ook ondersteunend personeel aanwezig, dat wel onder het VPS valt.

In het toepassingsgebied wordt daarom opgenomen " de Onderwijsinspectie, met uitzondering van de leden van de inspectie".

Daarnaast worden enkele begrippen gedefinieerd:
1° de jaarlijkse bezoldiging wordt gedefinieerd als het geïndexeerde jaarsalaris, inclusief toelagen en bonussen, maar uitgezonderd de sociale voordelen, voordelen van alle aard en onkostenvergoedingen. Onkostenvergoedingen betreffen kosten die het personeelslid maakt voor de werkgever, en die door de RSZ en fiscus als "kosten eigen aan de werkgever" worden beschouwd (geen RSZ of belastingen op verschuldigd)
2° het jaarsalaris wordt gedefinieerd als het geïndexeerde jaarsalaris, exclusief toelagen en bonussen;
3° de bonus wordt gedefinieerd als de aan de topmanagers toegekende extra-bezoldiging, bovenop de jaarlijkse bezoldiging, ingevolge het behalen van de vooraf afgesproken doelstellingen.

Artikel III.23.

De Vlaamse Regering heeft tot opdracht de rechtspositieregelingen van het personeel van de departementen, de IVA en de publiekrechtelijk vormgegeven EVA vast te stellen.
Naar de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid wordt in dit artikel niet verwezen. Immers de bevoegdheid om het personeelsstatuut van het personeel van departementen en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid vast te stellen is gebaseerd op artikel 87, §3 van de BWHI.

In uitvoering van deze bepaling werd een Vlaams Personeelsstatuut vastgesteld op 13 januari 2006. Dit statuut voor de departementen, IVA en publiekrechtelijk vormgegeven EVA streeft naar een evenwicht tussen de coherentie binnen de Vlaamse overheidssector en de ruimte voor elke instantie om een personeelsbeleid op maat te voeren.
Het personeel van de departementen, de IVA en de publiekrechtelijk vormgegeven EVA maakt deel uit van één arbeidsmarkt

Artikel III.24.

Bij de diensten van de Vlaamse overheid wordt al sedert vele jaren een integriteitsbeleid gevoerd, dat zich onder meer verwezenlijkt in de uitwerking van een deontologische code, de aanstelling van een integriteitscoördinator, de organisatie van dilemmatrainingen, de oprichting van een virtueel bureau integriteit, de organisatie van forensische audits door Audit Vlaanderen en een regeling ter bescherming van klokkenluiders. Inzake de bescherming van de klokkenluiders werd een samenwerkingsprotocol gesloten met de Vlaamse ombudsman in toepassing van het ombudsdecreet (decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst).

Vaak moet worden vastgesteld dat hoe verder een instantie verwijderd is van de klassieke administratie, hoe minder aandacht hieraan wordt besteed, terwijl nochtans ook deze instanties gefinancierd worden met belastinggeld en hiermee dus omzichtig en integer moet worden omgesprongen.

Alle instanties moeten minstens een eigen deontologische code uitwerken.
Alle instanties die onder het toepassingsgebied vallen van het ombudsdecreet (nl. de bestuursinstanties van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest) moeten een beschermingsregeling voor klokkenluiders uitwerken. Deze beschermingsregeling geldt niet in geval van misbruik.

De instanties die nog geen deontologische code hebben kunnen de code van de Vlaamse overheid van toepassing verklaren.
Deze bepaling geldt uiteraard niet voor instanties die geen personeel hebben.

De Minaraad merkte in haar advies van 2 februari 2018 op dat het witboek open en wendbare overheid principes van wendbaarheid en daadkracht vooropstelt en dat het niet duidelijk is hoe men dit op het individuele niveau van ambtenaar zal realiseren.

Het bepalen van de deontologische regels komt toe aan de hiervoor bevoegde overheid. Voor de diensten van de Vlaamse overheid worden de rechten en plichten nader toegelicht in een deontologische code, vastgesteld door de minister van Bestuurszaken, zoals bepaald in artikel II 7 van het VPS. In de deontologische code voor het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid van 6 juli 2011 is samenwerken één van de principes die worden uitgewerkt.

Artikel III.25.

De minister-president-norm wordt vastgesteld als volgt:
Geen enkel personeelslid mag meer verdienen dan 153.924 euro à 100%.

Dit is de som van het salaris en toelagen die jaarlijks bruto wordt toegekend aan de minister-president van de Vlaamse Regering.

Voor de minister-president zijn de toelagen het vakantiegeld en de eindejaarstoelage. De personeelsleden kunnen ook andere toelagen ontvangen (vb. mandaattoelage).

Onkostenvergoedingen en sociale voordelen zijn niet inbegrepen in dit bedrag.

Indien men de minister-president-norm zou willen omzeilen door een te hoge forfaitaire vergoeding aan te rekenen, zal de fiscus dit niet aanvaarden en deze vergoeding beschouwen als een voordeel van alle aard waarop belastingen moeten worden betaald.

In het advies van 30 oktober 2012 merkte het Remuneratiecomité reeds op dat voor bepaalde topfuncties (o.a. ziekenhuizen) de marktomstandigheden cruciaal zijn om een voldoende competente topfiguur te kunnen aantrekken.

De Vlaamse Regering kan, op advies van het Remuneratiecomité van de Vlaamse overheid, op gemotiveerde wijze afwijken van de minister-presidentnorm.
Deze afwijkingen zullen evenwel slechts uitzonderlijk worden toegestaan en enkel voor zover de instantie kan aantonen dat men er anders niet in slaagt om de juiste personen aan te trekken en een marktconforme verloning aan te bieden.

Het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid werd opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot oprichting van het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid en tot regeling van de presentiegelden en vergoedingen van de leden, hetzij van het eigen remuneratiecomité.

Deze afwijkingen worden niet gebetonneerd in het decreet, maar beslist door de Vlaamse Regering, waarbij ook rekening wordt gehouden met de evolutie op de arbeidsmarkt (wat vandaag een knelpuntfunctie is, is dit niet noodzakelijk nog binnen vijf jaar).

De instantie die een afwijking voorstelt zal dit moeten motiveren en het remuneratiecomité brengt hierover een advies uit aan de Vlaamse minister van Bestuurszaken, die het voorstel agendeert op de Vlaamse Regering.

Het vragen van een afwijking op de norm moet gebeuren voorafgaand aan een selectieprocedure en niet tijdens een selectieprocedure (de arbeidsvoorwaarden moeten namelijk bekend gemaakt worden bij de publicatie van een vacature) en afwijkingen kunnen ook niet worden toegestaan in functie van kandidaten (men weegt functies en niet personen).

Er is ook geen precedentsrecht af te leiden uit eerder toegestane overschrijdingen (m.a.w. het is niet omdat bepaalde topambtenaren nu boven de norm zitten dat dit enige precedentswaarde heeft voor toekomstige aanstellingen in deze functie).

Artikel III.26.

Er geldt een verbod om de bezoldigingselementen geheel of gedeeltelijk in aandelen of aandelenopties toe te kennen.

Tevens geldt een verbod om de bezoldiging van de personeelsleden te betalen aan een managementvennootschap. Een managementvennootschap is een vennootschap die managementactiviteiten ontplooit en ter beschikking stelt aan één of meerdere vennoten. Voor de geleverde diensten (consultancy,...) wordt gefactureerd.

Artikel III.27.

Bij het vaststellen van een maximumvertrekpremie moet uiteraard rekening worden gehouden met het Belgisch arbeidsrecht dat bij ontslag van een werknemer verplicht tot hetzij toekennen van een opzegtermijn, hetzij het uitbetalen van een verbrekingsvergoeding.

Op grond van artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is de federale overheid bevoegd voor het arbeidsrecht. Met dit decreet is het uiteraard niet de bedoeling om van de dwingende regels van het federale arbeidsrecht af te wijken.

Enkel in een beperkt aantal gevallen kan de arbeidsovereenkomst worden beëindigd zonder verbrekingsvergoeding, bijvoorbeeld bij ontslag om dringende redenen (bijvoorbeeld bij een ernstig misdrijf gepleegd door de werknemer) en bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst in onderling akkoord waarbij expliciet wordt afgesproken dat er geen verbrekingsvergoeding moet worden betaald.

Hetgeen wel kan is dat bij nieuwe indiensttredingen in de arbeidsovereenkomst de vertrekpremie wordt beperkt, zoals is aangekondigd in het regeerakkoord 2009-2014. Krachtens dat regeerakkoord zal de Vlaamse overheid de vertrekpremie van een topmanager uitvoerende bestuurder, binnen de wettelijke mogelijkheden, beperken tot één vast jaarsalaris.

Deze bepaling strekt ertoe om misbruiken te voorkomen waarbij een vertrekpremie wordt toegekend van meer dan één vast jaarsalaris, terwijl het personeelslid slechts zeer korte tijd in dienst was. In die zin moet het dan ook verboden worden om in de arbeidsovereenkomst op te nemen dat aan het personeelslid een opzegvergoeding van meer dan één jaar zal worden toegekend. Dit belet niet dat een werknemer nadien gerechtigd kan zijn op een hogere opzegvergoeding, bijvoorbeeld met toepassing van de formule Claeys. In dit geval betreft het dan namelijk geen misbruik, maar de normale toepassing van het arbeidsrecht. Het is de taak van de functioneel bevoegde Vlaamse ministers en de regeringscommissaris erop toe te zien dat er in de arbeidsovereenkomsten geen opzegvergoeding van meer dan één jaar wordt opgenomen.

De vertrekpremie omvat de opzegvergoeding, de eventuele vergoeding wegens concurrentiebeding, voordelen in natura of stortingen in een pensioenfonds die de werknemer ontvangt na beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

Bij vrijwillig vertrek, d.i. op eenzijdige beslissing van het personeelslid, wordt geen vertrekpremie toegekend.

Artikel III.28.

De pensioenregeling mag niet gunstiger dan deze van een minister van de Vlaamse Regering.

Een regeling kan voordeliger zijn op basis van volgende elementen:
- ontvangen bedrag;
- persoonlijke bijdrage/ werkgeversbijdrage;
- instapvoorwaarden.

Ambtenaren en contractuelen bij de overheidssector vallen onder toepassing van de "wet Wyninkx". Deze wet van 5/8/1978 houdende economische en budgettaire hervormingen bepaalt een absoluut maximumplafond van het pensioenbedrag (46.882,74 euro niet geïndexeerd). De cumulatie van de eerste en tweede pensioenpijler mag niet hoger liggen dan dit bedrag.

Een aanvullende pensioenregeling kan, ook voor de instanties opgesomd onder artikel III.22, §1, 1° van dit decreet, worden uitgewerkt binnen het kader dat door de wet van 13 maart 2003 (wet Vandenbroucke) werd uitgetekend, maar afgeroomd tot voormeld absoluut plafond.

Het pensioen van een minister en een parlementslid valt ook onder de toepassing van de wet Wyninkx".

Artikel III.29 en artikel III.30

Het regeerakkoord 2009-2014 bepaalde dat de variabele vergoedingen moeten worden bepaald op basis van een beleid dat gericht is op de lange termijn, met een balans tussen financiële en niet-financiële doelstellingen (zoals bijvoorbeeld de evoluties van de klantentevredenheid, kwaliteit van de dienstverlening, energiebesparingen, vermindering negatieve milieu-impact, personeelstevredenheid, deugdelijk bestuur,...).

Door bijvoorbeeld meer rekening te houden met personeelstevredenheid zal een goed 'people management' aan belang winnen en de verhoogde aandacht voor klantentevredenheid sluit aan bij de waardengebonden competentie "klantgerichtheid" die nu reeds voorkomt in de functiebeschrijving van de topambtenaren bij de diensten van de Vlaamse overheid.
Bij de evaluatie kan ook rekening worden gehouden met het niveau van maturiteit van de instantie, de organisatiebeheersing en de mate waarin het strategisch plan wordt gerealiseerd.

Tevens geldt naar analogie met de regeling in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 dat de variabele verloning wordt geplafonneerd tot maximum 20% van het jaarsalaris + mandaattoelage.

De eventueel toegekende variabele verloning komt ook in aanmerking voor het bepalen van de minister-presidentnorm (zie artikel III.25).

Het is het bevoegde orgaan van de instantie die het bedrag van de variabele verloning bepaalt.

Artikel III.31 en artikel III.32

In een vorige regeerperiode verleende de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een nota inzake de verhoogde openbaarheid van het beloningsbeleid bij de Vlaamse overheid. Het toepassingsgebied van deze nota was evenwel beperkt tot de instanties die ressorteren onder het organisatiebesluit (8), aangevuld met de secretariaten van de strategische adviesraden, en gold bijvoorbeeld niet voor de instanties of de NV's die zijn opgericht bij wet of decreet en waar de Vlaamse Regering een overwegend aandeel heeft in de algemene vergadering en/of de Raad van Bestuur.

Deze nota gaf aanleiding tot een omzendbrief die een aantal praktische richtlijnen bevatte in uitvoering van de nota (9), maar werd niet reglementair verankerd in een decreet, een besluit van de Vlaamse Regering of een code.

Met een met redenen omklede motie van 9 november 2005 (10) vroeg het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering onder meer de nodige maatregelen te nemen om - naar

---

[8] Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.
[9] Omzendbrief PEBE/DVO/2007/18 van 6 juli 2007.
[10] Met redenen omklede motie tot besluit van de op 18 oktober 2005 door de heer Carl Decaluwe in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands beleid, Media en Toerisme, over de uitstapregeling en het cumuleren van functies bij Vlaamse ambtenaren.

analogie van de initiatieven die genomen worden voor de beursgenoteerde bedrijven (de zogenaamde wet Picanol) - te komen tot een maximale transparantie van de zitpenningen en andere rechtstreekse of onrechtstreekse vergoedingen die personeelsleden van de Vlaamse overheid ontvangen voor de uitoefening van functies bij vennootschappen, agentschappen, instellingen of verenigingen die door de Vlaamse overheid worden opgericht of waar de Vlaamse overheid een overwegend aandeel heeft in de oprichting of het bestuur ervan.

Deze transparantie zou echter niet enkel moeten gelden t.a.v. de personeelsleden van de Vlaamse overheid, maar eigenlijk voor alle leden van de raden van bestuur.

Huidige regeling in het decreet:
De transparantie inzake verloning (niveau 1: externe bekendmaking) krijgt een reglementaire basis. Deze transparantie geldt voor zowel de verloning van de topmanager en de uitvoerende bestuurder (bezoldiging en eventuele vertrekvergoeding) als voor de zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur (zie hiervoor afdeling 2): de instanties die onder het toepassingsgebied ressorteren moeten in alle transparantie hierover communiceren, aangezien het een uitgave van belastinggeld betreft.

Wat de verloning van de topmanager en de uitvoerende bestuurder betreft wordt het reële loon bekend gemaakt, ook indien het een puntverloning (= vast bedrag) betreft.

Om te kunnen nagaan of ook de beperking van de variabele verloning tot 20% van het jaarsalaris (inclusief mandaattoelage) wordt nageleefd (zie artikel III.30.), wordt de verplichting opgelegd om bij de publicatie het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging op te splitsen in het vast en variabel gedeelte.

Deze transparantie wordt gewaarborgd door publicatie in het jaarverslag en op de website van de instantie of de centrale website. Bovendien moeten alle instanties die onder het toepassingsgebied ressorteren deze gegevens ook verplicht bezorgen aan de Vlaamse Regering via de minister van Bestuurszaken. Deze verplichting geldt niet voor de handelsvennootschappen en de vzw's die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen.

In verband met de toetsing van deze openbaarmaking met de privacywetgeving kan het volgende worden gesteld. De verplichting tot openbaarmaking gebeurt op basis van een hiërarchisch gelijkgestelde rechtsnorm (decreet versus wet). Bovendien voldoet deze openbaarmaking aan een "wettig doel", namelijk het nazicht op het "niet buitensporig" verlonen van personeelsleden van overheidsinstanties in "ruime" zin. In tegenstelling tot de private sector (openbaarmakingsregels voor beursgenoteerde vennootschappen) worden de personeelsleden van overheidsinstanties betaald met belastingsgeld.

Zoals in de toelichting geduid geeft deze bepaling inzake transparantie een reglementaire basis aan transparantieregels die reeds in een vorige regeerperiode werden goedgekeurd.

Ter vergelijking, ook de punten 7.8 – 7.14 en 7.16 van de "Belgische Corporate Governance code 2009" voorziet in een "individuele" bekendmaking. Ook artikel 4. Van de wet van 15 november 2012 (wettelijke verankering van de "Balkenende-norm in Nederland") voorziet in een individuele openbaarmaking van de beloning van de topfunctionarissen.

Ook de individuele verloning van de topambtenaren bij de federale overheidsdiensten, worden in het jaarverslag vermeld en openbaar gemaakt (vb. publicatie verloning topambtenaren NMBS).

Artikel III.33.

De Vlaamse Regering verleende op 10 oktober 2008 haar definitieve goedkeuring aan het besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van het remuneratiecomité en tot regeling van de presentiegelden en vergoedingen van de leden.
In principe is het toepassingsgebied gelijk aan de instanties die vallen onder het organisatiebesluit , aangevuld met GO!.

In de praktijk werd op initiatief van de functioneel bevoegde ministers ook advies gevraagd aan het remuneratiecomité voor de vaststelling van de verloning van de topmanagers van de VRT, LRM, de VMW, en het Vlaams Energiebedrijf, ook al ressorteren deze instanties niet onder het toepassingsgebied.

Het toepassingsgebied van het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid werd met het decreet deugdelijk bestuur uitgebreid tot het in artikel III.22 vermelde toepassingsgebied, tenzij de instantie beschikt over een eigen remuneratiecomité (bijvoorbeeld de VRT, LRM en PMV). Alle instanties die onder het toepassingsgebied ressorteren zullen voor strategische beloningskwesties verplicht het advies moeten inwinnen van hetzij het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid, hetzij het eigen remuneratiecomité.

De uitbreiding van het toepassingsgebied werd decretaal verankerd. De andere elementen zoals opgenomen in de door de Vlaamse Regering op 13 juli 2012 goedgekeurde "conceptnota deugdelijk bestuur", werden geregeld via een aanpassing van het huishoudelijk reglement van het remuneratiecomité. Het gaat hierbij om:
-Het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid kan ook individuele adviezen verlenen in verband met verloning;
-De adviezen van het remuneratiecomité worden ook steeds ter informatie bezorgd aan de minister-president en de ministers-vicepresidenten;
-De mogelijkheid adviezen uit te brengen met een schriftelijke procedure.

VREG werd door het decreet van 25 november 2016 houdende wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009 wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft uitgesloten van deze bepaling. VREG werd immers omgevormd tot een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid. De advies- en informatieverplichtingen aan de minister van Bestuurszaken zijn niet relevant voor een instantie die onder het toezicht van het Vlaams Parlement staat.

Artikel III.34.

De adviezen worden steeds ter informatie bezorgd aan de minister-president en de ministers vice-presidenten van de Vlaamse Regering. Dit geldt zowel voor de adviezen van het Renumeratiecomité van de Vlaamse overheid als voor de adviezen van het eigen renumeratiecomité.

Het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid werd opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot oprichting van het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid en tot regeling van de presentiegelden en vergoedingen van de leden.

Artikel III.35.

Omwille van het feit dat arbeidsrechtelijk geen afbreuk kan worden gedaan aan de bestaande arbeidsovereenkomsten, gelden de geldelijke bepalingen inzake deugdelijk bestuur slechts voor nieuwe aanstellingen, na de inwerkingtreding van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, voor wat betreft de instellingen die op deze datum onder het toepassingsgebied van het decreet deugdelijk bestuur vielen en voor de instellingen die pas nadien onder het

toepassingsgebied werden/worden gebracht na de datum waarop het decreet deugdelijk bestuur van 22 november 2013 of titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 1,2 en 4 van dit decreet van toepassing werd/wordt op de instelling.

Ten aanzien van de beperkingen opgenomen in titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 1, 2 en 4 van dit decreet, genieten de personeelsleden of titularissen in dienst of aangesteld op de datum van inwerkingtreding van het decreet deugdelijk bestuur of voor de instellingen die pas nadien onder het toepassingsgebied werden/worden gebracht op de datum waarop het decreet betreffende deugdelijk bestuur van 22 november 2013 of titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 1, 2 en 4 van dit decreet van toepassing werd/wordt op de instantie, ten minste van de geldelijke arbeidsvoorwaarden die op hen van toepassing zijn op die datum.

Ten minste betekent dat zij eventueel wel kunnen genieten van toekomstige meer gunstige arbeidsvoorwaarden.
Dezelfde waarborgregeling wordt ingevoerd voor de zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur en strategische adviesraden.

Zie ook art. III.39, derde lid, en artikel III.57, derde lid

Afdeling 2. Raad van bestuur

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel III.36.

De Vlaamse overheid zal erover waken dat in al haar agentschappen en alle nv's waaraan zij rechtstreeks participeert en waar zij deel uitmaakt van de algemene vergadering en/of de Raad van Bestuur: a) de principes van deugdelijk bestuur worden toegepast,...") Het voorgestelde toepassingsgebied is ruim en gaat verder dan de instanties die werden opgericht ingevolge de herstructureringsoperatie Beter Bestuurlijk Beleid.

Deze afdeling hanteert volgend toepassingsgebied:
-De publiekrechtelijk vormgegeven EVA's;
-De privaatrechtelijk vormgegeven EVA's;
-De Vlaamse openbare instellingen VRT, de Watergroep, VITO en VFL;
UZ-Gent werd niet meer opgenomen gelet op de integratie in de Universiteit Gent met ingang van 1 januari 2018 (cfr. decreet van 3 februari 2017 betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent).
De GO! is een Vlaamse openbare instelling maar wordt niet opgenomen in het toepassingsgebied van het decreet. Deze aangelegenheid kan immers voor het GO! niet met een gewoon decreet geregeld worden. Een bijzonder decreet is vereist. De raad van bestuur wordt bovendien op een bijzondere wijze samengesteld (met verkiezing van leden) en wijkt daardoor af van de andere raden van bestuur waar de leden worden aangesteld.
VFL werd opgenomen in het toepassingsgebied omdat dit ook een VOI is met eigen personeel en een raad van bestuur.
-de instellingen die niet vallen onder voorgaande omschrijvingen maar die voldoen aan alle volgende kenmerken:

a) ze maken deel uit van de Vlaamse deelstaatoverheid of zijn in handen van de Vlaamse deelstaatoverheid en vallen onder het exclusief toezicht van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest; in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
b) ze bezitten rechtspersoonlijkheid;

c) het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen of hun rechtstreekse of onrechtstreekse dochterondernemingen hebben minimaal de helft van de stemmen in de algemene vergadering, met uitsluiting van de universitaire instellingen;

Wat punt a) betreft : deze afbakening is gebaseerd op juridische en financiële criteria, afkomstig van Eurostat. Halfjaarlijks past de Nationale Bank van België deze criteria toe op de Belgische administraties en stelt een lijst van instanties op die als deel van de Vlaamse overheid wordt beschouwd.

Volgens de criteria van het ESR is een instelling in handen van de overheid indien deze laatste meer dan de helft van de stemgerechtigde aandelen bezit of op een andere manier zeggenschap heeft over meer dan de helft van de aan de aandeelhouders toegekende stemmen. Een overheid kan bovendien toezicht uitoefenen op een instelling op grond van wetteksten die haar de bevoegdheid verlenen het beleid van die instelling te bepalen of de bestuurders ervan aan te stellen.

De instellingen met sectorale code 13.12 behoren tot de overheidssector van de zgn. 'Vlaamse Gemeenschap' wanneer ze 'niet-marktproducent' zijn. Als algemene regel geldt dat een eenheid een niet-marktproducent is indien de opbrengst van de verkopen minder dan 50% van de productiekosten dekt.
De instellingen met ESR-code 11 betreft niet-financiële vennootschappen die in handen zijn van de zgn. 'Vlaamse Gemeenschap'. De sector niet-financiële vennootschappen bestaat uit institutionele eenheden waarvan de verdelingstransacties en financiële transacties gescheiden zijn van die van hun eigenaars en die marktproducenten zijn. De hoofdactiviteit van deze vennootschappen bestaat uit de productie van goederen en niet-financiële diensten.

Vzw's, vallen onder deze afdeling voor zover het openbare instellingen betreft in de zin van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en waarvoor er bijgevolg een decretale grondslag bestaat. Dit betreft niet enkel decretale machtigingen om op te richten maar ook varianten zoals retroactief toe te treden of toe te treden als stichtend lid of toetreden tot een bestaande vzw.

Een wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke decreet deugdelijk bestuur is dat enkel nog de rechtspersonen worden opgenomen waarbij de Vlaamse overheid over minstens de helft van de stemrechten beschikt in de algemene vergadering. Deze aanpassing ligt in de lijn van de bovenvermelde criteria inzake "het in handen zijn van de overheid".

Er wordt voorgesteld om enkel die instanties waar de Vlaamse overheid minimaal 50% van de stemrechten bezit onder het toepassingsgebied van het decreet te laten ressorteren omdat enkel deze instanties effectief "in handen zijn van de overheid".

Dit wordt vertaald in punt C) van de definitie: het Vlaams Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de extern verzelfstandigde agentschappen of hun rechtstreekse of onrechtstreekse dochterondernemingen hebben minimaal de helft van de stemmen in de algemene vergadering, met uitsluiting van de universitaire instellingen, met inbegrip van hun patrimonium, en de hogescholen.

Vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap, Vlaams Gewest in een onderneming wordt beschouwd als een 1stegraadsonderneming. Een vertegenwoordiging van een dergelijke 1ste-graadsonderneming' in de Algemene Vergadering van een andere onderneming is een 2de-graadsonderneming.
In geval van een hybride vorm van aandeelhouderschap/stemrecht wordt gekeken naar het gecumuleerde geheel van de stemrechten van de Vlaamse Gemeenschap, Vlaams

Gewest, intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en extern verzelfstandigde agentschappen en (rechtstreekse of onrechtstreekse) dochterondernemingen. Bedraagt dit totaal minstens 50%, dan valt deze onderneming tevens rechtstreeks onder toepassing van het decreet.
Een minderheidsaandeel leidt ertoe dat de onderneming niet ressorteert onder de bepalingen van het decreet.

Dat impliceert ook dat instellingen zonder algemene vergadering niet onder punt C) vallen.

Universiteiten, hogescholen en hun associaties vallen niet onder deugdelijk bestuur.

De rechtspersonen waar de Vlaamse Regering 50% of meer van de financiering op zich neemt, maar niet zouden voorkomen op de lijst van de Nationale Bank, vallen buiten het toepassingsgebied van het decreet deugdelijk bestuur. Zij dienen wel dezelfde basisprincipes van deugdelijk bestuur na te leven.
Hiertoe zal de functioneel bevoegde minister in het subsidiebesluit of de beheersovereenkomst opnemen of op een andere manier bewerkstelligen dat deze rechtspersonen wel de basisprincipes inzake deugdelijk bestuur moeten naleven.

Een wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke decreet deugdelijk bestuur is dat dochtervennootschappen op zich niet meer moeten voldoen aan de verplichting om onafhankelijke bestuurders aan te stellen. Vanuit governance oogpunt is het immers onwenselijk om op het niveau van een dochtervennootschap andere (onafhankelijke) bestuurders aan te duiden die geen link hebben met de moedervennootschap (als bestuurder of in een hiërarchische band als werknemer). Hierdoor riskeert men immers dat binnen de dochtervennootschappen druk ontstaat om een beleid te gaan voeren dat afwijkt van de strategie van de moedervennootschap, terwijl de raad van bestuur van de moedervennootschap voor de aanwending van het geheel van de middelen verantwoording dient af te leggen. Daarom wordt voorgesteld om te conformeren aan de vereiste van het aantal onafhankelijke bestuurders op het hoogste niveau binnen de groep, met name in de raad van bestuur van de moedervennootschap, van waaruit vervolgens, met bijdrage van de onafhankelijke bestuurders, alle dochtervennootschappen worden aangestuurd.

Onderafdeling 2 (over de onafhankelijke bestuurders) is bijgevolg enkel van toepassing op dochterondernemingen indien het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks over minimaal de helft van de stemmen beschikken in de algemene vergadering. De werkvennootschappen van PMV vallen met voormelde definitie bv. wel onder de principes van deugdelijk bestuur maar zijn uitgesloten van de regeling van de onafhankelijke bestuurders. Instanties waarin enkel intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, externe verzelfstandigde agentschappen zowel in publieke als private vorm, een participatie hebben moeten niet voldoen aan de bepalingen met betrekking tot de onafhankelijke bestuurders.

Het toepassingsgebied van onderafdeling 3 (evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in bestuursorganen, wordt afgestemd op het toepassingsgebied van onderafdeling 2. Dat betekent dat alle instanties die onderworpen zijn aan de quotaregeling voor onafhankelijke bestuurders (art. III.40) ook onderworpen zijn aan de quotaregeling voor meer evenwichtige man-vrouw-verhouding (art. III.44)

Artikel III.37.

§1. Het volstaat niet enkel dat onafhankelijke leden worden opgenomen in de raden van bestuur. De leden van de raad van bestuur (zowel de leden die door de Vlaamse Regering of andere instanties worden aangesteld als de onafhankelijke bestuurders)

moeten hun functie ook in alle onafhankelijkheid kunnen uitoefenen. Er mag m.a.w. geen enkele vorm van belangenvermenging of belangenconflict zijn.

Om belangenvermenging en belangenconflicten te voorkomen/vermijden moeten alle leden van de raad van bestuur bij hun aanstelling de nodige transparantie verschaffen over hun andere mandaten en activiteiten. Indien er nadien wijzigingen optreden moeten ze dit eveneens signaleren. Hier wordt gewerkt met een systeem van mandatenaangifte dat gelijkaardig is aan dat voor de topambtenaren (systeem Rekenhof). De uitwerking hiervan behoort tot de bevoegdheid van de raad van bestuur. Het is van belang dat de voor aanstelling bevoegde overheid (Vlaamse Regering of andere instantie) over deze informatie beschikt.

Ter vergelijking: deze werkwijze werd ook voorgesteld in het rapport dat werd opgesteld door drie Franse topmagistraten met als titel "Een nieuwe deontologie voor de overheidssector" en waarin een aantal strikte gedragsregels werden uitgewerkt om belangenconflicten te voorkomen in onder meer overheidsbedrijven en -instellingen.
Dit rapport, dat nadien leidde tot een wetsontwerp over de deontologie in de overheidssector, adviseerde ook dat topmanagers van overheidsbedrijven niet tegelijkertijd een belangrijke functie mogen uitoefenen bij een privébedrijf.

§2. neemt de regeling inzake de belangenvermenging van vermogensrechtelijke aard die geldt voor bestuurders van vennootschappen (artikel 523 van de vennootschapswet) over voor de bestuurders van alle instanties die onder de toepassing van deze afdeling vallen.

Artikel III.38.

De corporate governance code bepaalt dat alle bestuurders blijk moeten geven van integriteit en toewijding, moeten beslissen op basis van een onafhankelijk oordeel, belangenconflicten moeten vermijden, en omzichtig moeten omspringen met vertrouwelijke informatie waarover ze beschikken in hun hoedanigheid van bestuurder. Naar analogie met deze bepalingen wordt een deontologische code ingevoerd voor de leden van de raden van bestuur waarin voormelde principes worden verankerd. De raden van bestuur moeten een eigen deontologische code uitwerken, op maat van de organisatie, waarbij desgevallend gebruik kan worden gemaakt van modelbepalingen.

Artikel III.39.

Bepaalde geldelijke regels m.b.t. deugdelijk bestuur die van toepassing zijn op de personeelsleden van de Vlaamse overheid gelden tevens voor bestuurders.
Het betreft de minister-presidentnorm en het verbod om bezoldigingselementen toe te kennen in aandelen of aandelenopties.

Ook de regels over publicatie van de zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur in het jaarverslag van de instantie zijn van toepassing. Voor leden van raden van bestuur is de transparantie zoals opgelegd door artikel III.31 van het ontwerp van decreet noodzakelijk, aangezien in tegenstelling tot de SAR's, de bedragen en toekenningsvoorwaarden van de vergoedingen, zitpenningen e.d. niet (altijd) bij wet, decreet of besluit zijn vastgesteld. Deze bepalingen zijn ook van toepassing op de beheerscommissies van de Eigen Vermogens.

Omwille van het feit dat arbeidsrechtelijk geen afbreuk kan worden gedaan aan de bestaande arbeidsovereenkomsten, gelden de geldelijke bepalingen inzake deugdelijk bestuur slechts voor nieuwe aanstellingen, na de inwerkingtreding van het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, voor wat betreft de instellingen die op deze datum onder het toepassingsgebied van het decreet deugdelijk bestuur vielen en voor de instellingen die pas nadien onder het

toepassingsgebied werden/worden gebracht na de datum waarop het decreet deugdelijk bestuur van 22 november 2013 of titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 1,2 en 4 van dit decreet van toepassing werd/wordt op de instelling.

Ten aanzien van de beperkingen opgenomen in titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 1, 2 en 4 van dit decreet, genieten de personeelsleden of titularissen in dienst of aangesteld op de datum van inwerkingtreding van het decreet deugdelijk bestuur of voor de instellingen die pas nadien onder het toepassingsgebied werden/worden gebracht op de datum waarop het decreet betreffende deugdelijk bestuur van 22 november 2013 of titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 1, 2 en 4 van dit decreet van toepassing werd/wordt op de instantie, ten minste van de geldelijke arbeidsvoorwaarden die op hen van toepassing zijn op die datum.

Ten minste betekent dat zij eventueel wel kunnen genieten van toekomstige meer gunstige arbeidsvoorwaarden.

Dezelfde waarborgregeling wordt ingevoerd voor de zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur en strategische adviesraden.

Onderafdeling 2. Onafhankelijke bestuurders

Artikel III.40.

De inbreng van onafhankelijke bestuurders is een bijkomende garantie dat de raad van bestuur zijn verantwoordelijkheid met de nodige openheid, integriteit en verantwoordingsplicht zal kunnen invullen. De onafhankelijke bestuurders worden ten persoonlijken titel aangesteld. Rechtspersonen kunnen geen onafhankelijk bestuurder zijn.

Gelet op het belang van de onafhankelijke bestuurders werd door het decreet deugdelijk bestuur en naar analogie met de Corporate Governance Code voor beursgenoteerde bedrijven (Code Daems) het principe verankerd dat minimum een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijke bestuurder moet zijn.

In het tweede lid van dit artikel is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. De Vlaamse Regering kan op gemotiveerd verzoek van de instantie en om gegronde redenen een uitzondering toestaan op de bepaling van het eerste lid. Hierbij heeft men instanties voor ogen waar de raad van bestuur paritair is samengesteld zoals de VDAB (de helft van de bestuurders zijn vertegenwoordigers van de werkgevers, de andere helft zijn vertegenwoordigers van de werknemers) en de VLAM (de helft van de bestuurders zijn vertegenwoordigers van de landbouwers, de andere helft zijn vertegenwoordigers van de consumenten).

Een ander voorbeeld is de EVA Plantentuin Meise waarbij voor de samenstelling van de raad van bestuur rekening moet worden gehouden met de samenwerkingsovereenkomst die werd afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap en waarbij werd overeengekomen om geen onafhankelijke bestuurders aan te stellen.
Zo houdt het ontwerp reeds rekening met de diversiteit in de Vlaamse publieke sector.
Een afwijking werd ook toegestaan aan een NV (NV Schoolinvest) die enkel het juridisch vehikel was dat de participatie van de Vlaamse overheid in een NV regelde en dat maar zeer beperkte activiteiten had (één vergadering per jaar).

Een andere uitzondering werd toegekend aan de VRM waar de inhoudelijke beslissingsmacht niet bij de raad van bestuur lag maar bij 2 kamers.
Het spreekt voor zich dat de uitzonderingen die werden toegestaan door de Vlaamse Regering vóór de datum van inwerkingtreding van deze bepaling en van de opheffing van

artikel 4 van het decreet van 22 november 2013 betreffende het deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, behouden blijven
Bijv: VLAM, VDAB; VRT, Schoolinvest, Plantentuin Meise, VRM, AGION, BAM, De Watergroep, De erkende kredietmaatschappijen.

Met de opname van de onafhankelijke bestuurders in de raden van bestuur werd niet geraakt aan essentiële bepalingen van het vennootschapsrecht/vzw-recht.
Er kan verwezen worden naar de argumentatie bij de totstandkoming van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid.

Het toepassingsgebied betreft hier ook de privaatrechtelijke EVA's (waaronder de stichtingen zoals het FWO). In de memorie van toelichting bij dat decreet wordt volgende verantwoording gegeven voor het regelen van de samenstelling van de raad van bestuur voor deze instanties:

"Hier dient in algemene zin opgemerkt te worden dat het oprichten van gedecentraliseerde diensten, instellingen of ondernemingen (zoals publiekrechtelijk of privaatrechtelijk vormgegeven EVA's) door de Vlaamse overheid en het deelnemen via kapitaalparticipaties door de Vlaamse overheid of door gedecentraliseerde diensten, instellingen of ondernemingen in andere diensten, instellingen of ondernemingen uitdrukkelijk voorzien is in artikel 9 van de bijzondere wet.

Wat het regelen van de oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht betreft van deze diensten, instellingen en ondernemingen, heeft de Raad van State meermaals uitdrukkelijk gesteld dat zodra gekozen wordt voor een privaatrechtelijke vorm, in elk geval niet afgeweken kan worden van de 'essentiële bepalingen' van het vennootschapsrecht.

Verschillende decreten m.b.t. privaatrechtelijk vormgegeven EVA's bevatten evenwel bepalingen m.b.t.de samenstelling van de raad van beheer/bestuur.
De Raad van State vond van deze bepalingen telkens dat ze de toets aan artikel 9 van de bijzondere wet doorstonden. De Raad van State meende zelfs dat de decreetgever overeenkomstig artikel 9 van de bijzondere wet verplicht was de samenstelling en de werking van een nv te regelen."

Naar analogie kan worden verondersteld dat met de opname van onafhankelijke bestuurders in raden van beheer/bestuur niet geraakt wordt aan essentiële bepalingen van het vennootschapsrecht/vzw-recht.

Artikel III.41.

De raad van bestuur maakt een evaluatie van de bekwaamheden, kennis en ervaring die reeds aanwezig zijn in de raad en deze die nodig zijn. De raad van bestuur doet een open oproep tot kandidaatstelling en ontvangt van elke kandidaat de benodigde informatie waaronder een curriculum vitae. De raad van bestuur vergelijkt de verdiensten van de kandidaten en bezorgt vervolgens per vacante betrekking van onafhankelijke bestuurder de namen van 2 kandidaten aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kiest tenslotte uit één van deze 2 kandidaten.

Het zal de nieuwe raad van bestuur (en niet de uittredende) zijn die de voordracht doet van onafhankelijke leden van de raad van bestuur aan de Vlaamse Regering.

Wat de globale samenstelling van de raad van bestuur betreft moet rekening worden gehouden met titel III, hoofdstuk 2, onderafdeling 3

Wat de instanties betreft die onder de dwingende bepalingen van de vennootschapswetgeving of vzw-wetgeving vallen wordt een afwijkende regeling voorzien. De vennootschapswetgeving en de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen bepalen dat de algemene vergadering de leden van de raad van bestuur benoemt. Men kan aan de prerogatieven van de Algemene Vergadering geen afbreuk doen. Voor deze instanties wordt dan ook bepaald dat de algemene vergadering de onafhankelijke bestuurders aanstelt, op voordracht van de raad van bestuur.
Wat betreft de NV's bepaalt artikel 518, § 2 van het wetboek van vennootschappen immers het volgende: "De bestuurders worden door de algemene vergadering van aandeelhouders benoemd; zij kunnen echter voor de eerste maal benoemd worden bij de oprichtingsakte van de vennootschap."

Art. 531 van het wetboek van vennootschappen bepaalt in lijn daarmee: "De algemene vergadering van aandeelhouders heeft de meest uitgebreide bevoegdheid om de handelingen die de vennootschap aangaat, te verrichten of te bekrachtigen."
Ook in de rechtsleer wordt gesteld dat de benoeming van bestuurders één van de belangrijkste bevoegdheden is van de algemene vergadering. Zowel de jaarvergadering, een bijzondere algemene vergadering als een buitengewone algemene vergadering kunnen de bestuurders benoemen. Het feit dat deze benoemingen worden voorbehouden aan de algemene vergadering is uiteraard om de belangen van de aandeelhouders te vrijwaren.

Vanuit theoretisch standpunt berust alle macht van de vennootschap (NV) bij de algemene vergadering van aandeelhouders. Het zijn immers zij die "eigenaar" zijn van de vennootschap en dus in principe ook over het alle macht beschikken. De raad van bestuur is dus het uitvoerend orgaan van de vennootschap en vorm een soort van emanatie van de algemene vergadering (het is dus niet meer dan logisch dat de AV de bestuurders benoemt). In principe moet er dus ook een vertrouwen zijn van de algemene vergadering t.a.v. de raad van bestuur en elk van de afzonderlijke bestuurders. Is die vertrouwensband er niet, of houdt die op te bestaan, dan beschikt de algemene vergadering over de mogelijkheid om één of meerdere bestuurders ad nutum (dus op staande voet) uit zijn mandaat te ontslaan.

In het Gubernarapport deugdelijk bestuur bij de Vlaamse publieke organisaties, rapport over de verwezenlijkingen en de uitdagingen anno 2016 wordt gesteld dat ook voor de niet-onafhankelijke bestuurders een functieprofiel zou kunnen worden opgesteld zodat duidelijk is aan welke vereisten kandidaten voor een mandaat moeten voldoen.

Artikel III.42.

De onafhankelijke bestuurders worden geselecteerd op grond van hun capaciteiten inzake het algemeen bestuur van de instantie, specifieke deskundigheid, alsook omwille van hun onafhankelijkheid t.a.v. de deelgenoten van de instantie (de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, andere deelgenoten uit de openbare of private sector) en het dagelijks bestuur van de instantie.

De onafhankelijkheidscriteria worden verduidelijkt in het wetboek van vennootschappen en tevens in de bijlage bij de corporategovernancecode voor beursgenoteerde bedrijven, en zijn ook hier richtinggevend:
-Gedurende een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan de aanstelling noch in de instantie, noch in een daarmee verbonden instantie een mandaat van uitvoerend lid van het bestuursorgaan of een functie van lid van het directiecomité of van persoon belast met het dagelijks bestuur hebben uitgeoefend,
- Niet meer dan drie opeenvolgende mandaten als niet-uitvoerend bestuurder in de raad van bestuur hebben uitgeoefend zonder dat dit tijdvak langer mag zijn dan 12 jaar,

-Gedurende een tijdvak van drie jaar voorafgaand aan zijn benoeming, geen deel hebben uitgemaakt van het leidinggevend personeel van de instantie of een daarmee verbonden instantie,
-Geen vergoeding of ander belangrijk voordeel van vermogensrechtelijke aard ontvangen of hebben ontvangen van de instantie of een daarmee verbonden instantie, buiten de tantièmes en de vergoeding die hij eventueel ontvangt of heeft ontvangen als niet-uitvoerend lid van het bestuursorgaan of lid van het toezichthoudende orgaan,
-Geen maatschappelijke rechten bezitten die een tiende of meer vertegenwoordigen van het kapitaal, van het maatschappelijk fonds of van een categorie aandelen van de instantie,
Indien hij maatschappelijke rechten bezit die een quotum van minder dan 10% vertègenwoordigen: mogen die maatschappelijke rechten samen met de maatschappelijke rechten die in dezelfde instantie worden aangehouden door instanties waarover de onafhankelijke bestuurder controle heeft, geen tiende bereiken van het kapitaal, van het maatschappelijk fonds of van een categorie aandelen van de instantie, of mogen de daden van beschikking over die aandelen of de uitoefening van de daaraan verbonden rechten niet onderworpen zijn aan overeenkomsten of aan eenzijdige verbintenissen die het onafhankelijk lid van het bestuursorgaan heeft aangegaan.
Men mag ook geen aandeelhouder vertegenwoordigen die onder voormelde voorwaarden valt,
-Geen significante zakelijke relatie hebben of in het voorbije boekjaar hebben gehad met de instantie of met een daarmee verbonden instantie, noch rechtstreeks, noch als vennoot, aandeelhouder, lid van het bestuursorgaan of lid van het leidinggevend personeel van een instantie die een dergelijke relatie onderhoudt,
-In de voorbije drie jaar geen vennoot of werknemer zijn geweest van de huidige of vorige externe auditor van de instantie of een daarmee verbonden instantie,
-Geen uitvoerend lid zijn van het bestuursorgaan van een andere instantie waarin een uitvoerend bestuurder van de instantie zetelt in de hoedanigheid van een niet-uitvoerend lid van het bestuursorgaan of als lid van het toezichthoudende orgaan en geen andere belangrijke banden hebben met uitvoerende bestuurders van de instantie uit hoofde van functies bij andere instanties,
-Geen echtgenoot, wettelijk samenwonende partner of bloed- of aanverwanten tot de tweede graad hebben die in de instantie of in een daarmee verbonden instantie een mandaat van lid van het bestuursorgaan, lid van het directiecomité, persoon belast met het dagelijks bestuur of lid van het leidinggevend personeel, uitoefenen, of die zich in een van de in voorgaande punten beschreven gevallen bevinden.
In het decreet deugdelijk bestuur werd verwezen naar de onafhankelijkheidscriteria uit de corporategovernancecode voor beursgenoteerde bedrijven. Er wordt geopteerd om in de regelgeving nu te verwijzen naar de criteria opgenomen het wetboek van vennootschappen, hetgeen een meer solide basis biedt. De opsomming van onafhankelijkheidsvereisten is identiek met deze opgenomen in de corporategovernancode.

Artikel III.43.

De ontslagbevoegdheid m.b.t. de onafhankelijke bestuurders ligt bij de Vlaamse Regering en niet bij de raad van bestuur.
Wat de instanties betreft die onder de dwingende bepalingen van de vennootschapswetgeving of vzw-wetgeving vallen wordt een afwijkende regeling voorzien. De vennootschapswetgeving en de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen bepalen dat de algemene vergadering de leden van de raad van bestuur ontslaat. Men kan aan de prerogatieven van de Algemene Vergadering geen afbreuk doen. Voor deze instanties wordt dan ook bepaald dat de algemene vergadering de onafhankelijke bestuurders ontslaat, op voordracht van de raad van bestuur.

Ook voor het mogelijk ontslag van onafhankelijke bestuurders geldt dat dit ontslag moet gedragen worden door motieven die rechtens en feitelijk aanvaardbaar zijn, en dat een eventueel ontslag in overeenstemming moet zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Het ligt voor de hand dat de motieven die tot een ontslag aanleiding kunnen geven betrekking (zullen) hebben op de vereisten die het decreet stelt voor de aanstelling van deze bestuurders, met name onafhankelijkheid en expertise.

Onderafdeling 3 Evenwichtige participatie van vrouwen en mannen

In deze onderafdeling worden de bepalingen opgenomen van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid (hierna het mep-decreet te noemen), wat de bestuursorganen betreft. De overeenkomstige bepalingen voor de adviesorganen worden opgenomen in afdeling 4.

Deze bepalingen hebben tot doel de ondervertegenwoordiging van vrouwen in bestuursorganen van de Vlaamse overheid te voorkomen. Het zou een verlies zijn voor de hele samenleving als beslissingen worden genomen of adviezen gegeven door groepen die uitsluitend of grotendeels uit mannen bestaan, omdat die beslissingen dan vooral de waarden, standpunten en persoonlijke ervaringen van de mannelijke beslissingsnemers weerspiegelen.

Art. III.44.

Dit artikel komt overeen met artikel 3 van het mep-decreet. Het bepaalt het quotum waaraan de samenstelling van raden van bestuur moet voldoen: ten hoogste twee derde van de leden mag van hetzelfde geslacht zijn.

Dit quotum is van toepassing op de gehele raad van bestuur. De personen die vanuit een welbepaalde functie deel uitmaken van het orgaan worden meegeteld voor het berekenen van het quotum en ook de beheerders die niet worden aangewezen door de Vlaamse Regering.

Als in een raad van bestuur plaatsvervangende leden worden aangesteld, is het quotum afzonderlijk van toepassing op de effectieve en plaatsvervangende leden. Dus ten hoogste twee derde van de effectieve leden mogen van hetzelfde geslacht mag zijn en ten hoogste twee derde van de plaatsvervangers. Effectieve leden en plaatsvervangende leden mogen met andere woorden niet opgeteld worden om aan het quotum te voldoen.

Art. III.45.

Dit artikel komt overeen met artikel 4 van het mep-decreet. Het legt een dubbele voordrachtverplichting op in de situatie waarin de aanwijzende instantie (d.i. de instantie die de leden aanwijst of hun aanwijzing bekrachtigt, in de meeste gevallen dus de Vlaamse Regering of de bevoegde Vlaamse minister, maar eventueel ook de Algemene Vergadering enzovoort) vaststelt dat op basis van de voordrachten niet aan de quotumverplichting kan worden voldaan. In die situatie moet de aanwijzende instantie de kandidaturen terugsturen naar de voordragende instanties en, op basis van artikel III.45, eerste lid, de dubbele voordracht opleggen aan die instanties die alleen kandidaten van het oververtegenwoordigde geslacht hadden voorgedragen.

Het niet-naleven van deze dubbele voordrachtverplichting wordt gesanctioneerd: het mandaat kan niet ingevuld worden zolang niet aan de verplichting voldaan is.

Om te vermijden dat een voordragende instantie die niet aan zijn plichten voldoet, de werking van de raad van bestuur lange tijd blokkeert, kan de Vlaamse Regering zes maanden na het vacant worden van het mandaat dit mandaat invullen zonder

de voorgeschreven voordrachtprocedure te volgen.

Art. III.46.

Dit artikel komt overeen met artikel 5 mep-decreet. Het artikel voorziet de mogelijkheid voorzien voor de Vlaamse Regering om afwijkingen toe te staan op de verplichting van artikel III.44.

Het is niet de aanwijzende instantie maar wel de minister onder wie de instantie ressorteert, die een verzoek tot afwijking kan indienen. De mogelijkheid bestaat immers dat er verschillende aanwijzende instanties zijn voor één orgaan zodat toepassingsproblemen kunnen ontstaan.

De modaliteiten voor het indienen van het verzoek en de procedure worden vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Het feit dat in een advies- of bestuursorgaan een groot aantal personen zetelen die op basis van hun functie deel uitmaken van het orgaan kan een argument zijn op basis waarvan de Vlaamse Regering een afwijking toestaat.
Er wordt geen tijdsbeperking aan de afwijking voorzien. Dat betekent evenwel niet dat de Vlaamse Regering niet kan beslissen om slechts een tijdelijke afwijking toe te staan.

De zinsnede "Onverminderd artikel III.45" betekent dat eerst de procedure van artikel III.45 moet gevolgd worden voor een beroep kan worden gedaan op de afwijkingsmogelijkheid.

Art. III.47.

Dit artikel komt overeen met artikel 6 mep-decreet. Het voorziet in een sanctie wanneer het quotum, verplicht op basis van artikel III.44, niet nageleefd wordt.
Vanzelfsprekend is deze sanctie alleen van toepassing wanneer geen uitzondering werd toegekend op grond van artikel III.46.

Afdeling 3. Rechtspositie van de regeringscommissarissen

Artikel III.48.

Voor het toepassingsgebied: zie toelichting bij artikel III.36.
De volgende artikelen vaardigen generieke regels uit voor de aanstelling, aanwervings- en selectievoorwaarden, functie-uitoefening, evaluatie, deontologie, en onverenigbaarheden van de regeringscommissarissen, regeringsafgevaardigden en gemachtigden van financiën.

De sectorale regelgeving per instantie moet voldoen aan de minimale generieke regels betreffende het statuut van de regeringscommissaris zoals opgenomen in dit decreet

Artikel III.49.

Dit artikel regelt enkel de aanstellingsprocedure van de regeringscommissarissen. Dit artikel beoogt geen bijkomende regeringscommissarissen aan te stellen bij de diverse instanties.

§1. Regelt de geobjectiveerde aanstellingsprocedure voor de regeringscommissarissen. Bij de uitwerking van generieke regels voor de aanstelling, aanwervings- en selectievoorwaarden moet er rekening mee worden gehouden dat een regeringscommissaris een vertrouwenspersoon is die wordt aangesteld door de Vlaamse Regering. Hij is ad nutum afzetbaar, hetgeen tot gevolg heeft dat indien er een breuk

komt in deze vertrouwensrelatie deze regeringscommissaris kan worden afgezet en dat daarvoor geen bijkomende motivatie moet worden aangebracht. Dit heeft ook tot gevolg dat er voor de aanstelling van een regeringscommissaris geen open oproep en selectieprocedure moet worden gevolgd met vergelijking van kandidaten.

De regeringscommissaris moet om zijn functie te kunnen uitoefenen binnen een publieke rechtspersoon beschikken over bepaalde beroepsvaardigheden binnen de domeinen van de betrokken instantie. Het komt toe aan de Vlaamse Regering om na te gaan of voldaan is aan de aanstellingsvoorwaarden. Deze controle gebeurt op basis van het curriculum vitae, een recent uittreksel uit het strafregister en een verklaring op erewoord waaruit blijkt dat er geen veroordeling is die onverenigbaar is met de uitoefening van zijn ambt. Met een recent uittreksel uit het strafregister wordt bedoeld niet ouder dan 2 maanden.

In geval een niet-Belg wordt aangesteld tot regeringscommissaris zal geen uittreksel uit het strafregister kunnen worden voorgelegd en is een verklaring op erewoord voldoende.

Het onderzoek van het Rekenhof d.d. 2008 naar de regeringscommissarissen, regeringsafgevaardigden, en gemachtigden van Financiën stelt o.m. dat er geen generieke regeling bestaat inzake de tijdsbesteding en dat er bijgevolg grote verschillen bestaan tussen de regeringscommissarissen onderling qua intensiteit van de opdracht en tijdsinvestering. Punt 1° bepaalt daarom expliciet dat de Vlaamse Regering nagaat of de kandidaat voldoende beschikbaar is voor de functie. Uiteraard zal dit samenhangen met de grootte en de aard van de instantie, de bevoegdheden enz.

§2. Bij ontslag, overlijden of onverenigbaarheden wordt een vervanger aangeduid overeenkomstig de bepalingen van §1.

De Vlaamse Regering kan een plaatsvervanger aanstellen bij onbeschikbaarheid van de regeringscommissaris.

Artikel III.50.

De Vlaamse Regering bepaalt bij de aanvang van het mandaat van regeringscommissaris de omvang en inhoud van de aanstelling. Deze omschrijving dient uiteraard rekening te houden met de bevoegdheidsomschrijvingen in de verschillende oprichtingsdecreten.

Artikel III.51.

De onverenigbaarheden van functies met de aanstelling tot regeringscommissaris worden opgesomd, naar analogie met de onverenigbaarheden van bestuurders van publiekrechtelijke EVA's in het kaderdecreet bestuurlijk beleid.

Specifieke regelingen van de instantie kunnen andere onverenigbaarheden instellen.
Er wordt een generieke onverenigbaarheid ingesteld met de meeste politieke mandaten, uitgezonderd gemeenteraadslid, lid van de districtsraad en van de provincieraad.

De regeling van de onverenigbaarheden werd afgestemd op de gelijkaardige regeling in artikel 6 van het Waals decreet van 12 februari 2004 betreffende de regeringscommissarissen en de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut (B.S. 22 maart 2004).

De onverenigbaarheid van de functie van regeringscommissaris met de functie van voorzitter van het OCMW, zoals deze nu voorzien is in het decreet deugdelijk bestuur wordt geschrapt ingevolge het ontwerp van decreet op de lokale besturen. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vervult immers niet langer de functie van uitvoerend orgaan binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Bovendien wordt de bevoegdheid om te beslissen over de individuele dossiers inzake

maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie in het ontwerp van decreet op de lokale besturen toegewezen aan het bijzonder comité voor de sociale dienst. Het bijzonder comité voor de sociale dienst is een nieuw orgaan dat in de schoot van de OCMW-raad wordt opgericht. De bevoegdheden inzake de dringende hulpverlening komen in het ontwerp van decreet op de lokale besturen toe aan de voorzitter van het bijzonder comité van de sociale dienst. Er wordt geen nieuwe onverenigbaarheid met de functie van voorzitter van de bijzondere comités van de sociale dienst bij de lokale besturen ingeschreven. Immers overeenkomstig het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (artikel 42) wordt de voorzitter van het bijzonder comité, na zijn verkiezing, indien hij nog geen lid is van het college van burgemeester en schepenen als volwaardig schepen toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen. De uitsluiting met het mandaat van schepen is reeds opgenomen in artikel III 51,5°.

Artikel III.52.

De regeringscommissaris mag geen informatie verspreiden die schade kan toebrengen aan de organisatie. Dit verbod heeft geen betrekking op verspreiding van informatie die is toegestaan of zelfs verplicht ingevolge andere wettelijke of decretale bepalingen (bv. het aangeven van misdrijven).

Het verbod wordt dus genuanceerd door de vermelding "met behoud van de verplichtingen bepaald bij of krachtens een wet of decreet". De uitzondering slaat bv. ook op verplichtingen in het kader van onderhavig decreet (bv. rapportering aan de voogdijminister).

Zo mag men geen feiten bekendmaken die de mededingingspositie van de instantie kunnen schaden. De interpretatie komt toe aan de regeringscommissaris en in laatste instantie aan de bevoegde minister.

De regeringscommissaris mag de briefwisseling tussen hem en de voogdijminister van de instantie niet bekend maken, met het oog op het behoud van het vertrouwen van de Vlaamse Regering in de regeringscommissaris en met het oog op een doeltreffende controle op de betrokken instantie.

Dit is een toepassing van de uitzonderingsgronden inzake openbaarheid van bestuur, zie titel 2 : "De instanties wijzen een aanvraag tot openbaarmaking af, als de openbaarmaking afbreuk doet aan het geheim van beraadslagingen van de Vlaamse Regering, van de organen van het Vlaams Parlement, van de organen van de lokale overheden, van de organen van de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak en van de organen van de milieu-instanties."
" De instanties wijzen een aanvraag tot openbaarmaking af, indien ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van één van de volgende belangen: de vertrouwelijkheid van het handelen van een instantie voor zover die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor de uitoefening van de administratieve handhaving, de uitvoering van een interne audit of de politieke besluitvorming."

Artikel III.53.

De regeringscommissaris moet zijn opdracht ter harte nemen, hetgeen impliceert dat hij zich moet informeren over alle evoluties - wetgevend en reglementair - betreffende zijn functie en de instantie waarbij hij zijn opdracht vervult. De instantie zelf kan indien nodig permanente vorming aanbieden aan de regeringscommissaris. Het belang van deze opleiding zal in functie staan van de grootte van de instantie en de complexiteit van de functie van de regeringscommissaris.

Deze vorming kan niet onbeperkt opgeëist worden maar moet stroken met het dienstbelang en in verhouding staan tot de prestaties van de regeringscommissaris.
Ook in het Waals decreet betreffende de regeringscommissarissen en de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut van 12 februari 2004 (B.S. 22 maart 2004) is opgenomen (artikel 17) dat de instelling ten behoeve van de regeringscommissarissen informatievergaderingen of vormingscursussen organiseert of financiert om de regeringscommissaris in de mogelijkheid te stellen om zijn permanente vorming te waarborgen.

Artikel III.54.

De regeringscommissarissen moeten de rapporteringsplicht ten opzichte van diegene die zij vertegenwoordigen respecteren en verschaffen tijdig de nodige informatie.
Dit leidt tot een permanente evaluatie van zijn inzet en werkzaamheden.
De rapporteringsplicht t.o.v. de bevoegde minister is essentieel en bestond ook reeds in het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. De informatieve functie m.b.t. het beleid maakt een adequaat toezicht mogelijk door de Vlaamse Regering.

Artikel III.55.

Aangezien het een vertrouwensfunctie betreft komt het aan de bevoegde minister toe om te oordelen of de regeringscommissaris zijn toezichtsfunctie naar behoren vervult.

De Vlaamse Regering kan te allen tijde de aanstelling van de regeringscommissaris beëindigen. Zoals de traditie het wil volstaat het wegvallen van de vertrouwensband om een einde te stellen aan de aanstelling van de regeringscommissaris.
Het ontslag van een regeringscommissaris zal in elk geval in overeenstemming moeten zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder de hoorplicht en de motiveringsplicht, en zal ook geen blijk mogen geven van machtsafwending.

In volgende gevallen is het evident dat de vertrouwensrelatie wordt beëindigd:
-als de regeringscommissaris bewust een handeling heeft gepleegd die onverenigbaar is met de opdracht of het maatschappelijk doel van de instantie,
-als hij een fout of een ernstige nalatigheid begaan heeft in de uitoefening van zijn opdrachten,
-als hij in de loop van eenzelfde jaar zonder verantwoording afwezig is gebleven van meer dan drie regelmatig bijeengeroepen vergaderingen en waarop zijn afwezigheid vereist is krachtens de wet of het decreet tot oprichting van de instantie.

Artikel III.56.

Aan de hand van de concrete uitvoering van de opdrachten kunnen betrokkenen worden beoordeeld. Via de verslaggeving (zie artikel III.54) kan worden nagegaan in hoeverre de opdracht adequaat wordt uitgevoerd, alsook via de notulen (o.m. raad van bestuur) kan de minister de aanwezigheid en tussenkomsten op bestuursorganen evalueren.

De bevoegde minister beoordeelt het werk en de professionele competenties van de regeringscommissarissen minstens om de 2 jaar. De Vlaamse Regering bepaalt hiertoe de procedure. Het is immers aangewezen om een uniforme evaluatieprocedure uit te werken. De evaluatiecriteria zullen gebaseerd zijn op de functiebeschrijving. Er wordt niet voorzien in een evaluatie onvoldoende zoals bij de ambtenaren, gelet op het feit dat de Vlaamse Regering op elk moment de aanstelling kan beëindigen.

Afdeling 4. Adviesorganen

Onderafdeling 1. Presentiegelden en vergoedingen strategische adviesraden en raadgevende comités

Art. III.57

Het eerste lid breidt artikel 10 van het SAR-decreet uit tot de raadgevende comités: de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om in een algemene regeling voor de presentiegelden en de kostenvergoedingen voor de leden van de strategische adviesraden en raadgevende comités te voorzien. Het systeem van verloning en vergoeding moet billijk zijn en in verhouding staan tot de geleverde prestaties en de hoge kwaliteitseisen, met inbegrip van de beschikbaarheidseisen die aan de leden van die adviesorganen gesteld worden.

Twee beperkingen die voor personeelsleden van de Vlaamse overheid en voor de leden van raden van bestuur gelden, worden ook van toepassing gemaakt op de leden van de strategische adviesraden en raadgevende comités:
- de zogenaamde "minister-president-norm" vermeld in artikel III.25;
- het verbod om bezoldigingselementen geheel of gedeeltelijk in aandelen of aandelenopties toe te kennen en om de bezoldiging te betalen aan een managementvennootschap: artikel III.26.

Op dit moment worden de presentiegelden en vergoedingen geregeld bij besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007

Omwille van het feit dat arbeidsrechtelijk geen afbreuk kan worden gedaan aan de bestaande arbeidsovereenkomsten, gelden de beperkingen van het tweede lid ten aanzien van de strategische adviesraden en raadgevende comités die bestaan op het moment van inwerkingtreding van deze bepaling, alleen voor nieuwe aanstellingen. Voor de strategische adviesraden en raadgevende comités die opgericht worden na de inwerkingtreding van deze bepaling, geldt de bepaling voor alle aanstellingen.

Dat betekent dat de leden van de bestaande SAR en raadgevende comités ten minste de geldelijke arbeidsvoorwaarden genieten die op hen van toepassing zijn op de datum van inwerkingtreding van deze bepaling, ook na de verlenging van hun mandaat.
Ten minste betekent dat zij eventueel wel kunnen genieten van toekomstige meer gunstige arbeidsvoorwaarden.

Onderafdeling 2. Evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in Vlaamse adviesorganen

Art. III.58.

Het eerste lid van deze bepaling maakt de artikelen III.44 tot en met III.47, die een meer evenwichtige participatie regelen van vrouwen en mannen in raden van bestuur, van overeenkomstige toepassing op de Vlaamse adviesorganen zoals gedefinieerd in artikel I.3, 3°.

Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen III.44 tot III.47.

Het tweede lid neemt artikel 2, §2, tweede lid, mep-decreet over. In deze bepaling wordt verduidelijkt dat ook 'structurele onderverdelingen' van adviesorganen in het toepassingsgebied vallen.
Deze onderverdelingen vallen dus ook in het toepassingsgebied als ze niet bij wet, decreet of besluit zijn opgericht. Deze uitbreiding van het toepassingsgebied moet voorkomen dat de verplichtingen die uit de artikelen III.44 tot III.47 voortvloeien, ontdoken worden door niet-geïnstitutionaliseerde, zijnde niet bij wet, decreet of

besluit opgerichte, onderverdelingen van een adviesorgaan in het leven te roepen.

Voorwaarde is wel dat de onderverdeling in kwestie bevoegd is om advies uit te brengen aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, een Vlaamse minister of de Vlaamse administratie (zie art. I.3, 3°, b), 3)) zonder dat het adviesorgaan waarvan het een onderdeel is daarvoor moet worden samengeroepen. Zo zullen bijvoorbeeld de werkcommissies zoals bedoeld in artikel III.99, als die worden ingesteld ter voorbereiding van de adviezen en zelf geen advies kunnen geven, niet in het toepassingsgebied vallen.

Afdeling 5. Strategische instanties

In deze afdeling wordt een instrument voor de Vlaamse Regering gecreëerd dat geschikt is om de nationale veiligheid te beschermen in de gevallen dat buitenlandse (rechts)personen aandeelhouderschap (of anderszins beslissingsmacht) verwerven in Vlaamse of lokale overheidsinstanties of in privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak op Vlaams of lokaal niveau, met kwaadwillige motieven. Het behoort tot de (impliciete) bevoegdheid van de Vlaamse Regering om te waken over de goede werking van deze instanties, uiteraard met inbegrip van het feit dat zij geen rechtshandelingen mogen stellen die de nationale veiligheid kunnen bedreigen.

Art. III.59.

Dit artikel omschrijft het ruime toepassingsgebied van het instrument. Het is in de eerste plaats van toepassing op alle instanties van de Vlaamse en lokale overheden.

Punt 3° is gebaseerd op de definitie van privaatrechtelijke instelling met een publieke taak (art. I.3, 5°) met dien verstande dat in punt a) de beperking tot doelen die niet van industriële of commerciële aard zijn, weggelaten worden.

Met financiering in punt 3°, c), 1), wordt zowel kapitaalinbreng als subsidiëring bedoeld.

Art. III.60.

Deze bepaling laat de Vlaamse Regering toe rechtshandelingen van instanties die onder het toepassingsgebied vallen, nietig verklaren of buiten toepassing verklaren, in de extreme situatie dat de nationale veiligheid bedreigd wordt door die rechtshandeling.

Aangezien het hier om beperking van het eigendomsrecht en van de Europese bepalingen inzake vrij verkeer gaat, kan dat alleen binnen de grenzen die het Grondwettelijk Hof en het Europees Hof van Justitie stellen. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie en van het Grondwettelijk Hof is een inbreuk door de lidstaten alleen gerechtvaardigd met het oog op de openbare orde, de openbare veiligheid of dwingende redenen van algemeen belang en op voorwaarde dat de regels die inbreuk maken:
1° niet-discriminerend zijn (voor iedereen gelden);
2° geschikt zijn om het doel te bereiken;
3° noodzakelijk en proportioneel zijn.

a) voor welke instanties?
Bevoegdheidsbeperking: bij Vlaams decreet kan deze maatregel alleen opgelegd worden voor instanties die op één of andere manier onder controle van de Vlaamse overheid staan, dus niet voor zuiver privaatrechtelijke instellingen.
Het toepassingsgebied is niet beperkt tot bepaalde sectoren, maar een beperking volgt wel uit de aard van de instantie: alleen instanties die van belang zijn voor de nationale veiligheid zullen kunnen getroffen worden door de maatregel, de zogenaamde 'strategische instanties'. Levert een instantie producten of diensten die binnen één of meer sectoren van de strategische infrastructuur vallen, en draagt de instantie aldus bij

aan één van de strategische processen, dan is mogelijk sprake van een strategische instantie. Anders gezegd: wanneer de instantie met haar activiteiten één of meer van de onderscheiden veiligheidsbelangen in gevaar kan brengen, zoals de drie generieke of specifieke veiligheidsbelangen, dan is de instantie eventueel aan te merken als een strategische instantie. Het is uiteindelijk aan de overheid om te bepalen of in een concreet geval en op basis van alle omstandigheden van het geval een instantie als strategisch kan worden aangemerkt.

b) wanneer is een buitenlandse investeerder ongewenst?
Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen investeerders binnen en buiten EU
Er wordt ook geen drempelwaarde ingeschreven voor investeringen (bijv. beperking tot aandeelhouderschap van bepaald percentage) – elke vorm van beslissingsmacht of zeggenschap die een veiligheidsrisico inhoudt, wordt ermee bedoeld.

Het enige criterium is dat de bevoegde federale instelling van oordeel is dat de nationale veiligheid bedreigd wordt door de buitenlandse inmenging, ongeacht of die bedreiging te maken heeft met de hoedanigheid van de investeerder (zijn eventuele banden met dubieuze overheden of partijen, zijn financiële positie, zijn positie in de relevante sector, antecedenten, ...), met de motieven en intenties van de investering, het land of regio van herkomst van de investeerder, de hoedanigheid van bestuurders...

Op basis van de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de Vlaamse overheid is enkel de door de federale overheid aangewezen instelling bevoegd om dergelijke analyses en adviezen inzake de bedreiging van de nationale veiligheid te maken.

c) Wanneer is de nationale veiligheid bedreigd?
Er moet een belangrijk onderscheid gemaakt worden tussen risico's voor de nationale veiligheid enerzijds en andere dwingende redenen van algemeen belang anderzijds. Nationale veiligheidsbelangen zijn strikt bepaald, terwijl redenen van algemeen belang een veel bredere lading dekken.
Zo bestaan er drie "generieke categorieën van veiligheidsbelangen":

- De continuïteit van vitale processen: Het gaat om vitale processen (levering, dienstverlening of productie), die bij uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting leiden.
- De integriteit en exclusiviteit van informatie: Buitenlandse [zeggenschap] in bepaalde ondernemingen kan ertoe leiden dat strategische of gevoelige technologische kennis ongewenst in buitenlandse handen valt en/of ertoe kan leiden dat een ander land inzage krijgt in staatsgeheimen, persoonsgegevens van burgers of in de werking van ons veiligheidsbestel.
- Het functioneren van de democratische rechtsorde of strategische onafhankelijkheid: Kan de [zeggenschap] door een buitenlands bedrijf ertoe leiden dat de Vlaamse overheid bij het nemen van beslissingen op enig moment door een ander land politiek onder druk gezet of gesaboteerd kan worden?

Naast de generieke categorieën veiligheidsbelangen zijn er sectorspecifieke veiligheidsbelangen, zoals de veiligheid en non-proliferatie van chemische en nucleaire wapens in de chemische en nucleaire sector.

d) de maatregel heeft betrekking op alle rechtshandelingen, aangezien vrijwel alle rechtshandelingen van een strategische instelling, en dus niet enkel de verkoop van aandelen, een veiligheidsrisico kunnen inhouden, ook bijv. aangaan van contracten en dadingen, daden van (financieel) beheer,...;,

e) verloop
Er wordt niet geopteerd voor een ex ante screening van bepaalde rechtshandelingen in bepaalde sectoren maar wel voor een individuele en ex post aanpak. Immers, een wetgeving die alle factoren en soorten bedreigingen, instellingen en rechtshandelingen afzonderlijk en in detail wilt regelen, zal bijzonder complex zijn en zeer gevoelig maken

voor een schending van het eigendomsrecht enerzijds en van het gelijkheidsbeginsel anderzijds.

Het personele en materiële toepassingsgebied van de maatregel is in principe zeer breed (zie hoger), maar om ervoor te zorgen dat de maatregel proportioneel en doelgericht blijft, is die beperkt tot die situaties waarin er een reële bedreigingen van de nationale veiligheid is vastgesteld (zie hierboven).

Daarbij is het eensluidend advies inzake de bedreiging van de nationale veiligheid cruciaal. Indien dit advies geen bedreiging ziet of vaststelt, kan de Vlaamse Regering niet overgaan tot een nietig of buiten toepassing verklaring. Als dit advies wel een bedreiging vaststelt, is de Vlaamse Regering niet verplicht over te gaan tot de nietig of buiten toepassing verklaring van de rechtshandeling in kwestie.

Dit advies vanwege de bevoegde federale instantie kan op eigen initiatief verleend worden, waarbij dit advies aan de Minister-president wordt overgemaakt, of kan door de Minister-president bij de bevoegde federale instelling worden aangevraagd. Hieromtrent kan een samenwerkingsakkoord met de federale overheid worden afgesloten.

De nietigverklaring of buiten toepassing verklaring gebeurt in de vorm van een besluit van de Vlaamse Regering.

f) draagwijdte van de regeringsbeslissing
Dit artikel laat ruimte aan de Vlaamse Regering om in haar besluit de draagwijdte en rechtsgevolgen van haar beslissing concreet uit te werken in functie van afdoende te motiveren gronden. Daartoe wordt de mogelijkheid geboden te beslissen tot een nietigverklaring "ex tunc", alsof de rechtshandeling nooit bestaan heeft, dan wel te beslissen tot een buiten toepassing verklaring "ex nunc", waarbij de gevolgen van de bestreden rechtshandeling voor de toekomst opgeheven worden.

Hoofdstuk 3. Werking van de Vlaamse overheid

Afdeling 1. Planning en rapportering algemene werking

Art. III.61.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 5/1, §1 tot en met §3, en §5 tot en met 7, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid.

In dit artikel wordt de planning van de algemene werking van de Vlaamse administratie geregeld: de inhoud van het ondernemingsplan en de wijze van vaststelling ervan .

Voor de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen wordt het ondernemingsplan voorgesteld door de leidend ambtenaar en vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Voor de publiekrechtelijke EVA's stelt de raad van bestuur, 'in samenspraak' met de Vlaamse Regering, het ondernemingsplan vast. Samenspraak moet in de gewone betekenis van het woord worden opgevat als dialoog, overleg, onderhandeling. Het laatste woord blijft wel bij de raad van bestuur die het ondernemingsplan vaststelt. Ook de regeringsafgevaardigden houden toezicht op de overeenstemming van de verrichtingen van het agentschap met het algemeen belang (waaronder de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering).

De ondernemingsplannen zijn een operationele vertaling van de doelstellingen in de beleidsbrieven: ze bevatten de beleids- en beheersdoelstellingen (zowel meerjarig als voor het komende jaar) en de operationele vertaling ervan in projecten en processen met

waar mogelijk de vermelding van budget en voltijds-equivalent (vte). Voor de opmaak van de ondernemingsplannen moet zoveel mogelijk worden gebruikgemaakt van bestaande documenten zoals de memorie van toelichting bij de begroting.
Het ondernemingsplan kan desgevallend bepalingen omvatten inzake de toewijzing door de Vlaamse Regering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij de doelstellingen van het departement of agentschap.

Het ondernemingsplan bevat in voorkomend geval, de structuur van de tarieven die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten en de gedragsregels die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten.

Om de administratieve last tot een minimum te beperken wordt geopteerd voor de integratie van een meerjarige component in de jaarlijkse ondernemingsplannen. De beheerscyclus volgt hier de logica van de beleidscyclus: in het eerste ondernemingsplan van een nieuwe regeerperiode wordt meer aandacht besteed aan de strategische meerjarencomponent, naar analogie met de beleidsnota van de ministers. De ondernemingsplannen van de volgende jaren zijn een jaarlijkse update en bijsturing hiervan, naar analogie met de beleidsbrieven van de ministers.

Gelet op het feit dat De Lijn nog een beheersovereenkomst moet opmaken, wordt De Lijn uitgesloten van het meerjarig aspect van de ondernemingsplannen. De uitzondering die gemaakt wordt voor De Lijn valt te verklaren door de eigenheid van dit agentschap, dat belast is met zeer operationele taken en dat als het ware functioneert als een overheidsbedrijf (net als de VRT, maar die behoort niet tot de Vlaamse administratie en valt dus niet binnen het toepassingsgebied van deze afdeling).
In paragraaf 3 wordt de deadline voor het ondernemingsplan, die in het kaderdecreet vastgesteld was op 31 januari, verschoven naar 31 maart. In de praktijk blijkt de termijn van 31 januari immers moeilijk haalbaar te zijn.

Art. III.62.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 5/1, §1 en §3, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid.

In dit artikel wordt de rapportering over de algemene werking van de Vlaamse administratie geregeld: het rapport over de uitvoering van het ondernemingsplan, vermeld in artikel II.61.

Het jaarrapport wordt vastgesteld op dezelfde manier als het ondernemingsplan

De deadline voor het jaarrapport wordt aangepast aan de nieuwe deadline voor het ondernemingsplan. Het jaarrapport over het jaar x-1 kan gevoegd worden bij het ondernemingsplan van het jaar x.

Art. III.63.

Paragraaf 1 van dit artikel is gebaseerd op artikel 5/1, §4, van het kaderdecreet.
De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om nadere regels vast te leggen voor de inhoud, vorm, modaliteiten, opvolging en evaluatie van de ondernemingsplannen en jaarrapporten.
De beslissing van de Vlaamse Regering inzake de opvolging van de doelstellingen in de regeerperiode 2014-2019 (inzake onder meer evaluatie van de ondernemingsplannen) is reeds een verdere uitvoering van deze paragraaf.
Met inhoud en vorm wordt bedoeld de elementen of onderdelen die in het ondernemingsplan en het jaarrapport opgenomen moeten worden. De instanties die het gemeenschappelijk monitoringssysteem van de Vlaamse overheid gebruiken kunnen de opmaak van het ondernemingsplan automatisch genereren via het systeem.

De nota aan de Vlaamse Regering van 5 december 2014 (VR 2014 0512 DOC 1241/1bis) betreft onder meer de uitwerking van de monitoringstool die de instanties zal toelaten om de doelstellingen in de ondernemingsplannen op te volgen.
Onder modaliteiten wordt verstaan de voorwaarden die gelden voor de opmaak van de ondernemingsplannen (bijvoorbeeld al dan niet advies van de Inspectie van Financiën).
Wat de evaluatie van een ondernemingsplan betreft wordt in de nota aan de Vlaamse Regering van 5 december 2014 de koppeling gemaakt met de evaluatie van de leidend ambtenaren.

Paragraaf 2 is gebaseerd op artikel 36, §1, derde lid, en §2, eerste lid, kaderdecreet.

In deze bepaling wordt de transparantieverplichting behouden maar zonder de documentenstroom die een administratieve last betekent, die kan vermeden worden: zoals in de praktijk nu al gebeurt, moeten de ondernemingsplannen en jaarrapporten gepubliceerd worden op de centrale website van de Vlaamse overheid, maar hoeven ze niet langer door de regering aan het parlement bezorgd te worden.

De decretale verplichting om naast de jaarrapporten ook nog bijkomend activiteitenverslagen op te maken werd niet langer behouden. Uiteraard kan elke instantie vrijwillig beslissen een activiteitenverslag op te maken. En uiteraard kan het Vlaams Parlement de bestaande parlementaire instrumenten gebruiken om bijkomende informatie op te vragen over de activiteiten van een instantie, indien zou blijken dat de jaarrapportering over het ondernemingsplan onvoldoende blijkt te zijn.

Afdeling 2. Organisatie van het communicatiebeleid

Art. III.64.

Deze bepaling is gebaseerd op de artikelen 31 tot 33 van het openbaarheidsdecreet

De zorg voor de organisatie van het communicatiebeleid wordt binnen elke instantie van de Vlaamse administratie toevertrouwd aan een communicatieverantwoordelijke. De functie wordt decretaal verankerd om tegemoet te komen aan artikel 3.5.c van de Europese Richtlijn van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie.

De instanties worden geresponsabiliseerd: het is de bedoeling dat de communicatieverantwoordelijke wordt aangewezen door het hoofd van de instantie. In het openbaarheidsdecreet was nog voorzien in aanstelling door de Vlaamse Regering (voor de departementen en IVA's) en door de raad van bestuur (voor EVA's). die bepalingen dateren uit het openbaarheidsdecreet van 1999 waarin de functie van "voorlichtingsambtenaar" een bijzondere vertrouwensfunctie was. Met de huidige taakomschrijving (cf. infra) is deze werkwijze niet langer aangewezen.

De term "communicatieverantwoordelijke" verwijst naar een inhoudelijke opdracht, niet naar een specifieke graad met gevolgen voor de rechtspositie van het personeelslid. Het is dus ook mogelijk dat de functie van communicatieverantwoordelijke binnen een instantie door meerdere personen wordt opgenomen.

In het tweede lid wordt de taak van de communicatieverantwoordelijke omschreven: de communicatieverantwoordelijke zorgt voor de coördinatie van de communicatie van zijn departement of agentschap. Het is zijn taak om, onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de instantie, ervoor te zorgen dat de communicatie van de instantie goed verloopt, en hij is ook intern aanspreekpunt voor communicatiekwesties.
Er wordt expliciet toegevoegd dat de communicatie van de Vlaamse administratie een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de verschillende instanties met het oog op de eenheid van communicatie.

De bepalingen van artikel 4, derde en vijfde lid, van het normendecreet zijn ook in deze bepaling verwerkt: bij de taakomschrijving wordt de nadruk gelegd op de planning van de evaluatie van de communicatie.

In het derde lid wordt de taak, vermeld in artikel 32, §2, van het openbaarheidsdecreet, om toe te zien op correct en helder taalgebruik, uitgebreid tot de taak om toe te zien op de naleving van alle normen voor overheidscommunicatie die opgenomen zijn in het bestuursdecreet, titel II, hoofdstuk 1, afdeling 2.

Het vierde lid is een nieuwe bepaling die ingevoegd is met het oog op de evolutie richting "klantendienst" die aangekondigd werd in het witboek open en wendbare overheid. Het is de bedoeling dat de burger op termijn voor elke vorm van dienstverlening terecht kan bij een fysieke en digitale klantendienst. Die klantendienst zou de taken van de communicatieverantwoordelijke en van de klachtenvoorziening kunnen opnemen, zodat er ook per instantie of cluster van instanties een centraal aanspreekpunt is. De burger kan dan uiteraard terecht bij het centrale contact- en informatiepunt van de Vlaamse overheid (1700) die kan doorverwijzen naar het decentrale aanspreekpunt.
Aangezien de functies van klachtenvoorziening en communicatieverantwoordelijke nu al raakvlakken vertonen is de koppeling logisch, maar instanties blijven vrij om te kiezen hoe ze dit organisatorisch vorm geven.

Het zesde lid is een combinatie van artikel 33, §2, en artikel 31, §4, openbaarheidsdecreet. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om nadere regels vast te leggen in verband met, bijvoorbeeld, verplichte deelname aan overleg over het communicatiebeleid, gezamenlijke aankoop van mediaruimte, en andere aspecten die een gezamenlijke communicatiestrategie van de Vlaamse administratie faciliteren.

Afdeling 3. Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

De belangrijkste zaken die in de voorliggende afdeling worden geregeld, zijn de basisprincipes van elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer. Deze principes bouwen verder op principes uit de beleidsnota's en beleidsbrieven van de Vlaamse overheid en de samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende overheden in de federale staatsstructuur: het principe van de eenmalige gegevensopvraging en het principe van de authentieke gegevensbronnen.
Met eenmalige gegevensopvraging wordt bedoeld dat een Vlaamse overheidsinstantie een gegeven steeds zal opvragen bij een authentieke gegevensbron. Slechts indien dat niet mogelijk is, mag de burger nog worden aangesproken. Om dit principe hard te maken heeft de burger het recht om een klacht te formuleren indien hem of haar toch nog wordt gevraagd om een bepaald gegeven te leveren en zelfs op termijn een weigeringsrecht.

De Vlaamse Regering stelt vast welke de authentieke gegevensbronnen zijn die voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer van belang zijn. Het is bij deze en bij geen andere gegevensbronnen dat een instantie een gegeven zal opvragen wanneer zij dat nodig heeft.

Ook worden een aantal verplichtingen opgelegd aan de instanties die deze authentieke gegevensbronnen beheren met het oog op de beveiliging en kwaliteit van gegevens. De instanties zijn in ieder geval verplicht de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen die geldt bij de verwerking van persoonsgegevens, na te leven.
De instanties, behoudens uitzondering, stellen gegevens kosteloos ter beschikking aan elkaar. Tot slot wordt een maximale openbaarheid nagestreefd door een regeling uit te werken voor metadata en testgegevens.

- Situering

a) Draagwijdte

Elektronisch bestuurlijk verkeer of 'e-government' wil via het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) de relatie tussen de overheid en burgers, ondernemingen, organisaties, instellingen en verenigingen alsook tussen onderdelen van de overheid zelf, voortdurend transparanter, doelmatiger en meer geïntegreerd laten verlopen. ICT is slechts een middel om deze doelstellingen te realiseren. Elektronisch bestuurlijk verkeer slaat zowel op het elektronisch aanbieden van informatie (elektronische informatie) als van diensten (elektronische communicatie en transacties) in het belang van alle betrokken partijen. De term ICT dekt een ruime lading aan diensten, toepassingen, technologieën, uitrustingen en software, inclusief instrumenten zoals telefonie en internet, televisie, computers, netwerken en software.

Het succes van elektronisch bestuurlijk verkeer (e-government) is in grote mate afhankelijk van een efficiënt elektronisch gegevensverkeer. Het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer betreft het uitwisselen van gegevens tussen overheidsinstanties op elektronische wijze. Voorliggende afdeling regelt dat gegevensverkeer.

Voor het leveren van een goede dienstverlening is een goed beheer van de gegevens binnen de overheid van bijzonder groot belang. De gegevens waarover de overheid beschikt zijn een strategische productiefactor voor de overheid.

De voornaamste zaken in deze afdeling zijn het principe van de eenmalige gegevensopvraging en het principe van de authentieke gegevensbronnen.

b) Elektronisch bestuurlijk (gegevens)verkeer in Vlaanderen

De Vlaamse Regering heeft al vroeg het belang erkend van elektronisch gegevensverkeer om te komen tot een betere en efficiëntere overheid. Tegelijkertijd leidt elektronisch gegevensverkeer tot administratieve vereenvoudigingen, wordt de samenwerking tussen de verschillende instanties binnen de Vlaamse overheid gepromoot en wordt de overheid gestimuleerd om de verkokering te overstijgen.

In de beleidsnota Bestuurszaken 2004-2009 "Bouwen aan vertrouwen" werd reeds beklemtoond dat e-government een krachtig middel kan zijn om openbare diensten van betere kwaliteit te leveren, om procedures te vereenvoudigen, om wachttijden terug te dringen en de kosteneffectiviteit te verbeteren, de productiviteit op te voeren en de transparantie en verantwoordingsplicht te verbeteren. De uitdrukkelijke erkenning van elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer als krachtlijn blijkt onder meer reeds uit het Digitaal Actieplan Vlaanderen dat de Vlaamse Regering op 22 juli 2005 heeft goedgekeurd.

Er werd reeds fors geïnvesteerd in een geïntegreerde dienstverlening aan burgers en bedrijven. Daartoe bouwde destijds de Coördinatiecel Vlaams e-government (CORVE) een generieke infrastructuur uit om de gegevensuitwisseling tussen Vlaamse administraties onderling mogelijk te maken en te stroomlijnen.

Op 21 februari 2006 kende dit 'MAGDA'-platform zijn officiële start. MAGDA staat voor maximale gegevensdeling tussen administraties en agentschappen. Het platform is het technologische instrument om het principe van de eenmalige gegevensopvraging te realiseren. Deze generieke infrastructuur komt heel de Vlaamse overheid ten goede. Voor de Vlaamse overheid geldt voortaan het motto 'Vraag niet wat je al weet'.

Het MAGDA-platform, dat momenteel met de ontsluiting van geografische gegevensbronnen wordt uitgebreid tot de kruispuntbank.Vlaanderen, zorgt voor de ontsluiting van authentieke gegevensbronnen (federale en Vlaamse) en de uitwisseling

van gegevens. Hierdoor wordt het principe van het 'eenmalig inzamelen, meervoudig (her)gebruiken van gegevens' stap voor stap gerealiseerd. Gegevens worden slechts één keer ingezameld bij burger of onderneming, wat een grote tijdswinst oplevert. Alle toepassingen die vervolgens gebruikmaken van deze gegevens beschikken steeds over de meest recente informatie.

Via het MAGDA-platform kunnen authentieke gegevensbronnen (zowel federale als Vlaamse) ontsloten worden en kan er een vlotte uitwisseling van gegevens plaatsvinden tussen gegevensbronnen en de applicaties die er gebruik van wensen te maken. Dit kan ondanks de verschillende structuur van deze gegevensbronnen en de verschillende opzet van deze applicaties.

Het MAGDA-platform levert vandaag al een heel wat geïntegreerde diensten met betrekking tot de ontsluiting van authentieke gegevensbronnen en de uitwisseling van gegevens.

c) Onderdeel van een omvattend Vlaams (e-government) beleid

Het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer is slechts een schakel in het ruimere e-governmentbeleid van de Vlaamse Regering.

In de beleidsnota Bestuurszaken 2004-2009 "Bouwen aan vertrouwen" werd duidelijk gesteld: "E-government moet worden omschreven als het gebruik van informatie- en communicatietechnologie bij overheidsdiensten in combinatie met organisatorische veranderingen en nieuwe vaardigheden met het oog op een verbetering van de openbare diensten. E-government gaat in essentie over het inzetten van nieuwe technologieën en procesreorganisaties in het verbeteren van de dienstverlening naar de klant en het verhogen van de interne efficiëntie van de overheid. Het verbeteren van de interne efficiëntie van de Vlaamse overheid zal ook voelbaar zijn aan het fysieke loket.

Het uitdenken van een nieuwe (elektronische) dienstverlening vereist het herdenken van deze dienstverlening. E-government staat niet op zich. Het moet hand in hand gaan met het constant herdenken van de organisatie en met de administratieve vereenvoudiging die iedereen voortdurend moet nastreven. Dit wordt opgenomen in de methodologie: een e-government project is pas mogelijk wanneer men grondig heeft nagedacht over hoe de dienstverlening kan verbeterd worden zelfs los van het ICT-gebeuren.

Dit vormt de kerngedachte van de e-government strategie: de 'e(lektronische) overheid' is een 'herdachte' overheid. Men spreekt daarbij over het reorganiseren van de backoffice (d.i. de interne machinerie van de overheid). Het herorganiseren van de backoffice komt ook de gebruikers ten goede die geen gebruik maken van elektronische diensten (efficiëntere overheid is voelbaar aan het loket).".

De Vlaamse Regering werkt samen met andere overheidsniveaus om te komen tot een geïntegreerd e-government. De intergouvernementele samenwerkingsakkoorden van 28 september 2006 en van 26 augustus 2013 tussen de federale staat, de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de principes voor een geïntegreerd e-government en de bouw, het gebruik en beheer van ontwikkelingen en diensten van een geïntegreerd e-government, stellen zich tot doel de informatie- en communicatietechnologie te gebruiken om alle burgers, alle bedrijven en andere overheidsorganisaties en -instellingen op een gebruiksvriendelijke manier informatie aan te reiken en hen de mogelijkheid te bieden elektronische transacties te verrichten met de overheden in een vertrouwelijke en beveiligde omgeving.

Soms wordt de term 'e-government' in één adem genoemd met de digitalisering van de overheid en van de samenleving en de daaraan verwante problematiek van de digitale kloof. Deze aspecten vallen buiten het toepassingsgebied van voorliggende afdeling, maar maken wel deel uit van het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal dat de Vlaamse Regering op 27 maart 2015 heeft goedgekeurd met drie hoofddoelstellingen:
- radicaal inzetten op het digitaliseren van de overheidsdienstverlening;
- tegen 2020 alle administratieve interacties met de overheid digitaal laten verlopen;
- een transitie naar een informatiegedreven overheid.

Een efficiëntere manier van gegevensbeheer komt niet alleen de elektronische dienstverlening ten goede, maar is ook aan het fysieke loket voelbaar. De Vlaamse Regering investeert in een open, transparante en toegankelijke overheidsadministratie, toegankelijk via zoveel mogelijk communicatiekanalen.

Een centrale, geïntegreerde aanpak zorgt ervoor dat er geen ontelbare, naast elkaar staande loketten ontstaan, maar slechts één uniek loket voor eenduidige en verstaanbare overheidsinformatie en -diensten. Het Contactpunt Vlaamse Infolijn bouwt het unieke loket van de Vlaamse overheid verder uit, om ervoor te zorgen dat alle geledingen van de Vlaamse overheid gezamenlijk het verkorte nummer 1700 gebruiken voor hun wederzijdse contacten met burgers, bedrijven en voorzieningen. Daarnaast wil de Vlaamse Regering het verkorte nummer 1700 bereikbaar maken via nieuwe, innoverende kanalen, wat past in de doelstelling om de overheid toegankelijk te maken via zoveel mogelijk communicatiekanalen.

De Vlaamse portaalsite www.vlaanderen.be wordt voortdurend verbeterd, zodat dit een volwaardig zelfbedieningsloket wordt.

De overheid is door de vele bestuursniveaus complex georganiseerd. Door verschillende hervormingsprojecten is het overheidslandschap, binnen en buiten de Vlaamse overheid, bovendien voortdurend in beweging. Het is de vaste overtuiging van de Vlaamse Regering dat burgers, bedrijven en voorzieningen slechts één aanspreekpunt nodig hebben voor al hun interacties met de overheid. Ook de Europese Dienstenrichtlijn (2006/123/EG, artikel 6 'Uniek loket' en artikel 7 'Recht op informatie') stuurt hierop aan. In dat kader werkt het agentschap Informatie Vlaanderen met andere bestuursniveaus aan één of meerdere gezamenlijke gegevensbronnen met (onder andere) contactgegevens en informatie over dienstverlening (geïntegreerde productencatalogus). Zonder een stevige lokale component is het Vlaams e-government immers een reus op lemen voeten. Een groot gedeelte van de overheidsdienstverlening gebeurt immers via de lokale besturen. Bovendien vormen de lokale besturen het bestuursniveau waarmee burgers het meest in aanraking komen.

Om de verdere dienstverlening aan gemeenten te bepalen werd een studie 'interbestuurlijk e-government' uitgevoerd, om een strategie te definiëren die uittekent hoe een geïntegreerd e-government (gemeenten, provincies, Vlaamse overheid en federale overheid) realiteit kan worden.

Uit de studie kwamen vier krachtlijnen naar boven voor een beter geïntegreerd e-government:
1° meer structurele samenwerking, zodat de behoeften van de lokale en centrale overheden op elkaar afgestemd kunnen worden;
2° meer interactieve communicatie, in het bijzonder meer informatie over wat er centraal gebeurt, maar vooral ook meer dialoog tussen de lokale en centrale overheden;
3° maximale gegevensdeling eenvoudig maken, zodat gegevens eenmalig worden ingezameld en maximaal hergebruikt. Het doorgeven van deze gegevens moet (zo veel mogelijk) niet-betalend zijn;
4° vastleggen van standaarden en normen, want om echte samenwerking mogelijk te maken worden goede afspraken als onontbeerlijk beschouwd.

In opvolging van de aanbevelingen van deze studie werkt het agentschap Informatie Vlaanderen o.a. aan een geïntegreerde productencatalogus en investeert het gestaag in de verdere uitbouw van het kruispuntbank.Vlaanderen gegevensuitwisselingsplatform en de authentieke gegevensbronnen die via dit platform ontsloten worden.

d) Het Europees e-government actieplan 2016-2020

Dit actieplan heeft als doel de transformatie van de digitale overheid te versnellen. Het actieplan omvat 20 acties van de Europese Commissie, zowel bestaande als nieuwe initiatieven. De acties raken onder meer aan domeinen als interne markt, sociale zekerheid, e-justice, e-health en het geodomein. De Commissie beschouwt het actieplan als een katalysator om inspanningen gericht op de modernisering van de publieke sector en middelen op gebied van e-overheid te coördineren. Het heeft tot doel een verbinding te leggen tussen een aantal generieke afspraken en voorzieningen en ontwikkelingen in verschillende domeinen. In het actieplan worden drie beleidsprioriteiten onderscheiden: het moderniseren van overheden via ICT door essentiële digitale hulpmiddelen te gebruiken; het realiseren van grensoverschrijdende mobiliteit met interoperabele digitale overheidsdiensten; het vergemakkelijken van digitale interactie tussen overheidsdiensten en burgers/bedrijven om hoogkwalitatieve overheidsvoorzieningen te bieden. Dit zal ook leiden tot een beter bedrijfsklimaat in de verschillende EU lidstaten.

e) Naar meer efficiëntie en kwaliteit

Elektronisch bestuurlijk verkeer beoogt een grotere efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening door de overheid. Hierin passen onze principes van eenmalige gegevensopvraging, authentieke gegevensbronnen en maximale gegevensdeling tussen administraties. De eenmalige gegevensopvraging veronderstelt dat de overheid zo weinig mogelijk bekende en beschikbare informatie bij de burger opvraagt. Om dit te realiseren worden gegevens opgeslagen in zogenaamde authentieke gegevensbronnen die tevens verantwoordelijk zijn voor het bewaken van de juistheid, volledigheid en actualisering van de gegevens.

Dankzij het principe van de authentieke gegevensbron moeten andere administratieve diensten de gegevens niet meer zelf verzamelen, opslaan of beheren. Zij kunnen deze in principe rechtstreeks, bij voorkeur langs elektronische weg, bij de authentieke gegevensbron opvragen. Door dit principe van gegevensdeling worden administratieve lasten en kosten voor de betrokkenen alsook de risico's op fouten en dubbel werk verminderd.

- Inhoud

Afdeling 3 inzake het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer bestaat uit drie onderafdelingen.

Onderafdeling 1 bepaalt nader een aantal begrippen.

Onderafdeling 2 regelt de erkenning van de authentieke gegevensbronnen en de aanduiding welke instantie de betreffende gegevensbron beheert en dus verantwoordelijk is voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de authentieke gegevensbron in kwestie.
Nieuw is dat de Vlaamse Regering, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, kandidaat-authentieke gegevensbronnen kan aanduiden. Het behalen van de criteria om erkend te kunnen worden als authentieke gegevensbron zal in veel gevallen een uitgebreid ontwikkelingstraject vragen. Bestaande gegevensbronnen zijn meestal aangemaakt om te voldoen aan de specifieke noden van een bepaalde instantie. Zo worden bepaalde gegevens ad hoc verzameld en niet op een structurele wijze

bijgehouden. Sommige gegevens missen een stabiele structuur en sommige gegevensbronnen zijn niet in staat om continu raadpleegbaar zijn door andere instanties. Vandaar dat de Vlaamse Regering kandidaat-authentieke gegevensbronnen, op voorstel van het stuurorgaan, kan aanduiden. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij de wijze waarop de aanpassingen die noodzakelijk zijn om te evolueren naar een erkende authentieke gegevensbron, worden gefinancierd. Gelet op de nodige inspanningen om gegevensbronnen tot authentieke gegevensbronnen te laten evolueren, is immers een vroegtijdig (financieel) engagement van de Vlaamse Regering een noodzaak.

Verder wordt nu ook bepaald dat de Vlaamse Regering ook de modaliteiten voor samenwerking tussen gegevensinitiatoren en de overheidsinstanties die authentieke gegevensbronnen beheren, nader kan bepalen en daarbij verplichtingen kan opleggen. Onder gegevensinitiator wordt verstaan een overheidsinstantie of een derde die exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft over het bijhouden van de levensloop van een object of één of meerdere eigenschappen van een object in een authentieke gegevensbron. Aldus kunnen afspraken worden gemaakt met betrekking tot de decentrale bijhouding (door lokale overheden, andere instanties dan de beheersinstantie) van gegevens uit authentieke gegevensbronnen. Indien nodig kan de Vlaamse Regering daartoe verplichtingen opleggen.

Ook nieuw is dat de Vlaamse Regering bij de erkenning van authentieke gegevensbronnen en bij de vaststelling van gegevensbronnen, beheerd door een externe overheid, die door de Vlaamse overheidsinstanties moeten worden geraadpleegd, ook een tijdschema kan vastleggen, op voorstel van het stuurorgaan, binnen dewelke instanties of groepen van instanties een of meerdere authentieke gegevensbronnen moeten raadplegen. Zodoende krijgen de instanties de tijd om bijvoorbeeld hun informatica aan te passen zodat ze binnen een door de Vlaamse Regering bepaalde termijn enkel nog de betreffende authentieke gegevensbron raadplegen en de burger aldus niet meer bevragen. Momenteel kan er bijvoorbeeld niet van álle lokale overheidsinstanties worden verwacht dat ze op hetzelfde ogenblik in staat zijn om de beschikbare gegevens voortaan uitsluitend bij authentieke gegevensbronnen op te vragen.

Onderafdeling 3 regelt de rechten en plichten van zowel de overheidsinstanties als de burger. De overheidsinstanties zijn verplicht de authentieke gegevensbronnen te raadplegen en alleen als er geen verplicht te gebruiken gegevensbron bestaat, vragen de overheidsinstanties gegevens bij de burger op. Concreet, alleen in het geval er nog geen door de Vlaamse Regering erkende authentieke gegevensbron bestaat en in het geval de Vlaamse Regering niet heeft vastgesteld dat een gegevensbron, beheerd door een externe overheid, moet worden geraadpleegd, mag de instantie de burger bevragen.

Nieuw is het weigeringsrecht van de burger. De Vlaamse Regering bepaalt immers, na advies van het stuurorgaan, de datum vanaf wanneer de burgers gerechtigd zijn om, zonder verlies van rechten, te weigeren bepaalde gegevens ter beschikking te stellen van de overheidsinstantie. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij telkens nader onder welke voorwaarden het weigeringsrecht wordt toegestaan en welke de gevolgen van het weigeringsrecht zijn voor de betrokken burger en voor de betrokken overheidsinstantie.

Dit weigeringsrecht versterkt het once only-principe: burger kan niet alleen klacht indienen overeenkomstig artikel II.73.maar (op termijn) ook weigeren gegevens te verstrekken die hij al eerder bezorgde. Burger impliceert hier uiteraard ook de rechthebbenden of lasthebbers (die bijv. namens minderjarigen optreden).Aldus wordt aan de burger een weigeringsrecht toegekend. Het gaat om het recht om, zonder verlies van aanvullend recht, te weigeren een gegeven ter beschikking te stellen van de overheidsinstantie. Vereist is wel dat de Vlaamse Regering bepaalt vanaf wanneer de burger welke gegevens niet meer hoeft ter beschikking te stellen. Aangezien dergelijk weigeringsrecht impact kan hebben op de verdere behandeling van het dossier van de

burger, zal de Vlaamse Regering bepalen onder welke voorwaarden het weigeringsrecht wordt toegestaan en welke de gevolgen van het weigeringsrecht zijn voor de burger en de overheidsinstantie in kwestie.

Daarnaast worden een aantal verplichtingen opgelegd aan de instanties met het oog op de beveiliging en kwaliteit van gegevens. De instanties zijn in ieder geval verplicht de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen die geldt bij de verwerking van persoonsgegevens, na te leven. De instanties, behoudens uitzondering, stellen gegevens kosteloos ter beschikking aan elkaar. Ook wordt een maximale openbaarheid nagestreefd door een regeling uit te werken voor metadata en testgegevens. Tot slot wordt bepaald dat als een instantie vaststelt dat de ontvangen gegevens onnauwkeurig, onvolledig of onjuist zijn, ze verplicht is dat onmiddellijk te melden aan de instantie die de gegevens in kwestie beheert.

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel III.65

Dit artikel bevat de omschrijving van een aantal definities:
1° metagegevens: 'metagegevens' verwijst naar de documentatie die beschrijft welke de inhoud en de frequentie van actualisering van de authentieke gegevensbron is en op welke technische wijze ze kan benaderd en ontsloten worden;
2° testgegevens: testgegevens zijn een in omvang beperkte kopie van de authentieke gegevensbron met technisch dezelfde kenmerken als de authentieke gegevensbron maar bestaande uit anonieme (geanonimiseerde) of fictieve gegevens;
3° stuurorgaan: het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74.

Onderafdeling 2. Authentieke gegevensbronnen

Artikel III. 66

De Vlaamse Regering erkent op voorstel van het stuurorgaan, de meest volledige, kwalitatief hoogstaande verzamelingen van gegevens die op elektronische wijze worden bijgehouden, en die voor de overheidsinstanties nuttig of noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, als authentieke gegevensbron.

Authentieke gegevensbronnen zijn immers dé bouwstenen voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

Niet alle gegevensdatabanken, ongeacht de grootte, zijn echter authentieke gegevensbronnen. Authentieke gegevensbronnen moeten garanties bieden ten aanzien van de juistheid, volledigheid en accuraatheid. Artikel III.64 bepaalt dat de Vlaamse Regering op voorstel van het stuurorgaan erkent welke gegevensbanken écht de kwalificatie 'authentieke gegevensbron' waard zijn. De aanduiding door de Vlaamse Regering heeft tot gevolg dat alle instanties zich naar die bronnen moeten richten. Op die manier wordt dubbele gegevensopvraging onmogelijk gemaakt: de overheidsinstanties weten immers tot welke gegevensbronnen zij zich moeten wenden en moeten de gegevens rechtstreeks bij de authentieke gegevensbron opvragen. De aanduiding van de authentieke gegevensbronnen zal stapsgewijs gebeuren. Bestaande gegevensbronnen zullen nog moeten 'uitgroeien' tot een authentieke gegevensbron.

In Nederland gelden de volgende criteria waaraan moet zijn voldaan om als authentieke gegevensbron te worden erkend:
1° de authentieke gegevensbron is bij wet geregeld;
2° de afnemers hebben een terugmeldplicht aan de authentieke gegevensbron;

3° de authentieke gegevensbron wordt verplicht gebruikt door de hele overheid;
4° er is duidelijkheid over de aansprakelijkheid omtrent het gebruik van de gegevens uit de authentieke gegevensbron;
5° de realisatie en exploitatie van de authentieke gegevensbron geschieden tegen redelijke kosten en er is eenduidigheid over de verdeling ervan;
6° er is duidelijkheid over inhoud en bereik van de authentieke gegevensbron;
7° er zijn sluitende afspraken en procedures tussen de beheerder van de authentieke gegevensbron en de afnemers;
8° er zijn duidelijke procedures met betrekking tot de toegankelijkheid van de authentieke gegevensbron;
9° er is een stringent regime van kwaliteitsborging voor de gegevens in de authentieke gegevensbron;
10° er is vastgelegd dat en hoe afnemers van gegevens op een niet vrijblijvende wijze betrokken worden bij de besluitvorming betreffende de authentieke gegevensbron;
11° de positie van de authentieke gegevensbron binnen het stelsel van authentieke gegevensbronnen is duidelijk gemaakt en de relaties met de andere authentieke gegevensbronnen zijn beschreven;
12° de zeggenschap over de authentieke gegevensbron berust bij een bestuursorgaan en er is een minister verantwoordelijk voor het realiseren respectievelijk functioneren van de betreffende authentieke gegevensbron. Aangezien voornoemde criteria in bepaalde gevallen niet allemaal in dezelfde mate kunnen worden nageleefd, wordt er geopteerd om de voornoemde principes niet decretaal vast te leggen. Er moet echter aan de voornoemde criteria zoveel als mogelijk zijn voldaan, om als authentieke gegevensbron te kunnen worden erkend.

Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse Regering bij de bepaling van de voorwaarden om te worden erkend als authentieke gegevensbronnen, rekening houdt met voornoemde criteria.

Het is belangrijk op te merken dat het toepassingsgebied van deze bepaling zeer ruim is. Het gaat hier immers om authentieke gegevensbronnen die beheerd worden door de overheidsinstanties. Het begrip overheidsinstantie omvat eveneens de provinciale en lokale besturen.

Het behalen van de criteria om erkend te kunnen worden als authentieke geografische gegevensbron zal in veel gevallen een uitgebreid ontwikkelingstraject vragen. Bestaande gegevensbronnen zijn meestal aangemaakt om te voldoen aan de specifieke noden van een bepaalde instantie. Zo worden bepaalde gegevens ad hoc verzameld en niet op een structurele wijze bijgehouden. Sommige gegevens missen een stabiele structuur en sommige gegevensbronnen zijn niet in staat om continu raadpleegbaar zijn door andere instanties. Vandaar dat de Vlaamse Regering kandidaat-authentieke gegevensbronnen, op voorstel van het stuurorgaan, kan aanduiden. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij de wijze waarop de aanpassingen die noodzakelijk zijn om te evolueren naar een erkende authentieke gegevensbron, worden gefinancierd. Gelet op de nodige inspanningen om gegevensbronnen tot authentieke gegevensbronnen te laten evolueren, is immers een vroegtijdig (financieel) engagement van de Vlaamse Regering een noodzaak.

Artikel III.67

Met de aanwijzing van de authentieke gegevensbron bepaalt de Vlaamse Regering tegelijkertijd welke instantie de authentieke gegevensbron in kwestie beheert. Die instantie is immers verantwoordelijk voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de authentieke gegevensbron en van de gegevens van die authentieke gegevensbron in kwestie. Daartoe kan die instantie gegevens zelf of via gegevensinitiatoren bij de gebruiker opvragen.

De Vlaamse Regering kan tevens de modaliteiten voor samenwerking tussen gegevensinitiatoren en de overheidsinstanties die authentieke gegevensbronnen beheren nader bepalen en daarbij verplichtingen opleggen. Onder gegevensinitiator wordt verstaan een overheidsinstantie of een derde die exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft over het bijhouden van de levensloop van een object of één of meerdere eigenschappen van een object in een authentieke gegevensbron. Aldus kunnen afspraken worden gemaakt met betrekking tot de decentrale bijhouding (door lokale overheden, andere instanties dan de beheersinstantie) van gegevens uit authentieke gegevensbronnen. Indien nodig kan de Vlaamse Regering daartoe verplichtingen opleggen.

Onderafdeling 3. Rechten en verplichtingen

Artikel III.68.

Dit artikel stelt het principe van de eenmalige gegevensopvraging voorop en wil de overheidsinstanties er toe brengen om er voor te zorgen dat dit principe geen dode letter blijft.

Een belangrijk kenmerk van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en een vereenvoudigd bestuur is dat gegevens slechts één maal bij de burger of de onderneming worden opgevraagd. Eenmalige inzameling van gegevens betekent met andere woorden dat aan burgers en ondernemingen geen gegevens worden gevraagd die al binnen de overheid beschikbaar zijn ('Vraag niet wat je al weet', ook het MAGDA-principe genoemd, maximale gegevensdeling tussen administraties). Het zijn in principe de authentieke gegevensbronnen die een gegeven eenmalig opslaan en ontsluiten voor de andere overheidsinstanties die dit gegeven niet langer bij de gebruiker moeten opvragen.

Aangezien voorliggend artikel verstrekkende gevolgen voor de overheidinstanties heeft, namelijk beschikbare gegevens niet nog eens opvragen bij de burger maar bij de authentieke gegevensbron, kan de Vlaamse Regering een tijdschema vastleggen binnen dewelke instanties of groepen van instanties een of meerdere authentieke gegevensbronnen moeten raadplegen. Zodoende krijgen de instanties de tijd om bijvoorbeeld hun informatica aan te passen zodat ze binnen een door de Vlaamse Regering bepaalde termijn enkel nog de betreffende authentieke gegevensbron raadplegen en de burger aldus niet meer bevragen. Momenteel kan er bijvoorbeeld niet van álle lokale overheidsinstanties worden verwacht dat ze op hetzelfde ogenblik in staat zijn om de beschikbare gegevens voortaan uitsluitend bij authentieke gegevensbronnen op te vragen.

Authentieke gegevensbronnen kunnen binnen de instanties bestaan, maar kunnen zich ook bij externe overheden bevinden. De Vlaamse Regering stelt daarom ook vast, op voorstel van het stuurorgaan, welke gegevensbronnen die door een externe overheid worden beheerd, door de overheidsinstanties moeten worden geraadpleegd voor de uitvoering van de taken van algemeen belang of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten. Bij de federale overheid zijn er meerdere gegevensbronnen die als authentieke gegevensbron kunnen worden beschouwd. Het Rijksregister, de Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO) en de gegevens, opgenomen in de gegevensbanken van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid (KSZ) en in de sociale gegevensbanken zijn voorbeelden van dergelijke federale databanken.

Ook bij het vaststellen van gegevensbronnen, beheerd door externe overheden, die door de overheidsinstanties moeten worden geraadpleegd, kan de Vlaamse Regering een tijdschema vastleggen binnen dewelke instanties of groepen van instanties dergelijke gegevensbronnen moeten raadplegen. Zodoende krijgen de instanties de tijd om bijvoorbeeld hun informatica aan te passen zodat ze binnen een door de Vlaamse

Regering bepaalde termijn enkel nog de betreffende gegevensbron raadplegen en de burger aldus niet meer bevragen.

Opdat dergelijke externe gegevensbronnen door de Vlaamse overheidsinstanties kunnen worden geraadpleegd, kan de Vlaamse Regering in voorkomend geval daartoe de nodige samenwerkingsovereenkomsten sluiten.

Artikel III.69.

Alleen als er geen verplicht te gebruiken gegevensbron bestaat, kunnen de overheidsinstanties gegevens bij de burger of bij een nog niet verplicht te gebruiken gegevensbron opvragen. Concreet, alleen in het geval er nog geen door de Vlaamse Regering erkende authentieke gegevensbron bestaat en in het geval de Vlaamse Regering niet heeft vastgesteld dat een gegevensbron, beheerd door een externe overheid, moet worden geraadpleegd, mag de instantie de burger bevragen.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van het stuurorgaan, de datum vanaf wanneer de burgers gerechtigd zijn om, zonder verlies van rechten, te weigeren bepaalde gegevens als vermeld in artikel III.66, eerste en tweede lid, ter beschikking te stellen van de overheidsinstantie. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij telkens nader onder welke voorwaarden het weigeringsrecht wordt toegestaan en welke de gevolgen van het weigeringsrecht zijn voor de betrokken burger en voor de betrokken overheidsinstantie.

Dit weigeringsrecht versterkt het once only-principe: burger kan niet alleen klacht indienen overeenkomstig artikel II.73.maar (op termijn) ook weigeren gegevens te verstrekken die hij al eerder bezorgde. Burger impliceert hier uiteraard ook de rechthebbenden of lasthebbers (die bijv. namens minderjarigen optreden).Aldus wordt aan de burger een weigeringsrecht toegekend. Het gaat om het recht om, zonder verlies van aanvullend recht, te weigeren een gegeven ter beschikking te stellen van de overheidsinstantie. Vereist is wel dat de Vlaamse Regering bepaalt vanaf wanneer de burger welke gegevens niet meer hoeft ter beschikking te stellen. Aangezien dergelijk weigeringsrecht impact kan hebben op de verdere behandeling van het dossier van de burger, zal de Vlaamse Regering bepalen onder welke voorwaarden het weigeringsrecht wordt toegestaan en welke de gevolgen van het weigeringsrecht zijn voor de burger en de overheidsinstantie in kwestie.

Artikel III.70.

Dit artikel legt een aantal verplichtingen op aan de instanties met het oog op de beveiliging en kwaliteit van gegevens. Ook moeten de instanties in ieder geval de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen (die geldt) bij de verwerking van persoonsgegevens, naleven. De term "regelgeving" geeft aan dat het kan gaan om Europese (algemene verordening gegevensbescherming), federale (de (toekomstige) federale uitvoeringswet) of Vlaamse regels en verwijst zowel naar wetgeving in de formele als de materiële zin. De formulering maakt ook duidelijk dat het voorwerp van die regelgeving niet de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, noch de bescherming van persoonsgegevens is. Er wordt gekozen voor de omschrijving "bescherming van de natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens". Dit moet alle regels omvatten die van toepassing zijn op en bescherming bieden bij de verwerking van persoonsgegevens. Dit zijn in de eerste plaats de regels inzake gegevensbescherming, maar kunnen ook andere regels zijn, met name als de verwerking ook een inmenging vormt in het privéleven. In dat geval moet ook rekening worden gehouden met de regels die het privéleven beschermen.

De doelstellingen van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer kunnen niet worden bereikt zonder garanties hieromtrent. Informatieveiligheid is van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat burgers blijvend vertrouwen kunnen hebben in de elektronische

dienstverlening van de overheid. Iedere instantie moet de nodige organisatorische, technische en administratieve maatregelen treffen om de integriteit, beveiliging en vertrouwelijkheid te verzekeren van de informatie en de gegevens van welke aard ook. Specifiek met betrekking tot persoonsgegevens is de verplichting tot beveiliging vervat in de algemene verordening gegevensbescherming. Die verordening verplicht iedere overheidsinstantie die persoonsgegevens verwerkt, een functionaris voor gegevensbescherming aan te wijzen. Vandaar het tweede lid in artikel III.70. Het derde lid bepaalt dat als een overheidsinstantie beroep doet op een verwerker die ten behoeve van de overheidsinstantie diensten verleent die betrekking heeft op het verwerken van persoonsgegevens, die verwerker eveneens een functionaris voor gegevensbescherming moet aanwijzen. Ingevolge artikel 9 van het e-govdecreet van 18 juli 2008 zijn de overheidsinstanties die persoonsgegevens verwerken, reeds verplicht te beschikken over een veiligheidsconsulent. Gelet op de grote gelijkenissen tussen de functie van veiligheidsconsulent, zoals die wordt ingevuld bij de Vlaamse instanties ingevolge het e-govdecreet en het betreffende uitvoeringsbesluit van 15 mei 2009, en anderzijds de functionaris voor gegevensbescherming, zoals voorzien in artikel 35 van de AVG, worden die functies gelijkgesteld. Daarom wordt in het vierde lid bepaald dat de veiligheidsconsulenten die werden aangewezen overeenkomstig artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en het betreffende uitvoeringsbesluit van 15 mei 2009, de functie van functionaris voor gegevensbescherming kunnen opnemen voor zover ze voldoen aan de vereisten, vermeld in artikel 37, lid 1, a), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De tweede paragraaf bepaalt dat de uitwisseling van gegevens tussen instanties kosteloos moet zijn. Voor de elektronische mededeling aan externe overheden of private instanties zoals bijvoorbeeld ondernemingen en private instellingen kan eventueel een retributie worden gevraagd.

Artikel III.71.

Dit artikel wil openheid creëren met betrekking tot de inhoud en werking van de Vlaamse authentieke gegevensbronnen. De 'metadata' moeten publiek en kosteloos ter beschikking worden gesteld. Op die manier kan elke belanghebbende – bijvoorbeeld een andere overheidsdienst die de authentieke gegevens zou willen opvragen, of nog, een onderneming die een idee zou willen omzetten om – vanzelfsprekend in de openbare sfeer en voor het algemeen belang – nog meer met de gegevens te doen dan wat reeds gebeurt – zelf en zonder belemmering onderzoeken of wat ze willen realiseren mogelijk zou zijn.

Deze openheid moet innovatie stimuleren: de authentieke gegevensbronnen zelf mogen niet afschermen met wat ze bezig zijn, maar moeten anderen toelaten om eigen en nieuwe ideeën te ontwikkelen en te onderzoeken wat al dan niet mogelijk is. Voor een overheid of persoon die wil experimenteren met gegevens, moeten ook gratis testgegevens beschikbaar zijn. Deze testgegevens zijn vanzelfsprekend fictief, minstens zodanig bewerkt dat de anonimiteit volledig gewaarborgd is.

De instanties die authentieke gegevensbronnen beheren, kunnen testgegevens overeenkomstig titel II, hoofdstuk IV, ter beschikking stellen.

Indien zou blijken dat het ter beschikking stellen van metadata en testgegevens misbruiken tot gevolg heeft, kan de Vlaamse Regering maatregelen treffen om de toegang ertoe te beperken.

Artikel III.72.

Bestuursdocumenten vatbaar voor hergebruik worden tussen instanties kosteloos uitgewisseld met het oog op de vervulling van hun publieke taak. Op eenvoudig verzoek

bezorgt een instantie de gevraagde bestuursdocumenten waarover zij beschikt aan een andere instantie, en dit voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat.

Gegevensdeling van bestuursdocumenten tussen instanties gebeurt, indien mogelijk en passend, aan de hand van een open en machinaal leesbaar formaat. Enkel indien dit voor de instantie onverantwoord hoge kosten zou impliceren, kan terbeschikkingstelling op een andere wijze gebeuren.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de uitwisseling tussen instanties van bestuursdocumenten vatbaar voor hergebruik.

Bovendien kan de Vlaamse Regering regels bepalen voor het aanrekenen van kosten voor de bezorging van bestuursdocumenten aan externe overheden met het oog op de vervulling van hun publieke taak.

Artikel III.73.

Indien een instantie vaststelt dat gegevens in de ontvangen bestuursdocumenten onnauwkeurig, onvolledig of onjuist zijn, dient zij dit onmiddellijk te melden aan de instantie die de bestuursdocumenten beheert. De Vlaamse Regering kan de regels voor die melding bepalen.

Afdeling 4. Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Met voorliggende afdeling wordt, conform de conceptnota Vlaanderen Radicaal Digitaal, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 27 maart 2015, een stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid opgericht.

Daarbij wordt rekening gehouden met het holdingmodel, waarbij de Vlaamse Regering, als moedermaatschappij de strategie en de prioriteiten van de Vlaamse overheid op het vlak van informatie- en ICT-beleid bepaalt. Dit stuurorgaan informatie- en ICT beleid bewaakt de uitvoering van de strategie en de prioriteiten. Het stuurorgaan maakt de nodige afspraken en neemt de nodige maatregelen opdat de strategie wordt uitgevoerd door de instanties van de Vlaamse administratie.

Tevens wordt een vereenvoudiging van de bestaande en versnipperde governance inzake informatie- en ICT-beleid beoogd. De diverse overlegstructuren belichamen de kunstmatige spagaat tussen het geografisch en niet-geografisch informatie- en ICT-beleid. Omdat de basisonderwerpen zoals standaarden, architectuur, informatieveiligheid, informatiebeleid, hergebruik enzovoort, zowel binnen de GDI-stuurgroep als binnen het VDI-coördinatiecomité worden besproken, is het logisch dat de krachten gebundeld worden (GDI: Geografische Data-Infrastructuur; VDI: Vlaamse dienstenintegrator).

Analyse van de huidige beheersstructuur leert ons bovendien dat de bestaande overlegstructuren resulteren in een versnippering van beslissingsnemers en beslissingsniveaus door een weinig transparante mix van operationele en strategische ambtelijke beslissingen, adviezen en voorbereidingen van beslissingen voor de Vlaamse Regering.

Een eenvoudige en daadkrachtige beheersstructuur, geeft meer duidelijkheid over wie wat beslist en behoudt ook slagkracht voor de Vlaamse Regering. Afhankelijk van de context van een dossier, zal de Vlaamse Regering beslissen om zich te beperken tot het bepalen van strategische krijtlijnen, dan wel beslissingen te nemen tot het operationele niveau (bijvoorbeeld vaststellen van functionele specificaties).

Op die manier worden de krijtlijnen uitgewerkt voor een doeltreffend horizontaal informatie- en ICT beleid in Vlaanderen. De positieve elementen van de bestaande werking worden meegenomen in de nieuwe governancestructuur.

- Situering

Het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota Bestuurszaken formuleren een ambitieuze doelstelling om op het vlak van de digitalisering van de Vlaamse overheid een forse stap vooruit te zetten.

Het Vlaams regeerakkoord 2014-2019:
"We zetten in op een integrale benadering van de beleids- en dienstverleningsprocessen en zetten hiervoor een grote digitale sprong voorwaarts. (...) We voegen de verschillende bestaande e-government- en informatieondersteunende diensten van de Vlaamse overheid (Corve, AGIV, GDI, VDI, 1700, team informatiebeleid, meldpunten) samen.."

De beleidsnota Bestuurszaken 2014-2019:
"Een sterk Agentschap Informatie Vlaanderen voor een grote digitale sprongvoorwaarts"
De standaardisering en digitalisering van het gegevensverkeer voor de hele overheidssector is een prioriteit. Het is daarom hoog tijd om doorbraken op vlak van interbestuurlijk en digitaal informatiemanagement te realiseren.

Op 27 maart 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota: "Vlaanderen Radicaal Digitaal" goed. In deze conceptnota worden de krijtlijnen van Vlaanderen Radicaal Digitaal beschreven.
"Hoofdstuk 10: Governance
Conform het 'holding model' is de Vlaamse regering de 'moedermaatschappij' die de gemeenschappelijke dienstverlening bepaalt. Het is de Vlaamse regering die de belangrijke beslissingen op het vak van het overkoepelende Informatie- en ICT-beleid neemt.
De Vlaamse regering wordt hierbij ondersteund door het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid. Dit is een stuurorgaan op een hoog strategisch niveau dat de overkoepelende visie bewaakt op het gehele Informatie- en ICT-beleid.
Het programmateam Vlaanderen Radicaal Digitaal is bemand met personeel van het Agentschap Informatie Vlaanderen en het Facilitair Bedrijf. Dit programmateam staat in voor het programmamanagement van het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal. Het programmateam zorgt voor de overheidsbrede opvolging van het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal. Het programmateam rapporteert aan het stuurorgaan. Vanuit de ervaringen in de diverse projecten kunnen er vanuit het programmateam ook adviezen worden geformuleerd ten aanzien van het stuurorgaan."

- Inhoud

a) De beheersstructuur voor het Vlaamse informatie- en ICT-beleid

Taakstelling

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt een stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid opgericht conform de conceptnota Vlaanderen Radicaal Digitaal, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 27 maart 2015. Daarbij wordt rekening gehouden met het holding model, waarbij de Vlaamse Regering, als moedermaatschappij de strategie en de prioriteiten van de Vlaamse overheid op het vlak van informatie- en ICT-beleid bepaalt.

De Vlaamse Regering:
- bepaalt de strategie en de prioriteiten op het vlak van het informatie- en het ICT-beleid door middel van een strategisch plan, waaronder omvat kan worden:

    - alle nuttige maatregen die kunnen bijdragen tot een veilige en vertrouwelijke behandeling van persoonsgegevens of tot een administratieve vereenvoudiging en digitalisering;
    - regels over de aanmaak, het beheer, de uitwisseling en het gebruik, hergebruik en archivering van de gegevens en diensten van de Vlaamse administratie en de lokale overheden met het oog op de realisatie van een efficiënt en interoperabel gebruik van gegevens;
    - beslissingen over entiteitsoverschrijdende aspecten van het inzetten van ICT-oplossingen, gebruikt binnen de processen van de Vlaamse administratie.
- voorziet bindende afspraken binnen de Vlaamse administratie zelf en om interoperabiliteit te bewerkstelligen tussen de Vlaamse administratie en de lokale overheden.

Het stuurorgaan informatie- en ICT beleid zorgt, binnen de krijtlijnen, gesteld in het strategisch plan van de Vlaamse Regering, voor:

- de nodige afspraken en de nodige maatregelen opdat het strategisch plan wordt uitgevoerd door de Vlaamse administratie;
- initiatief ter bevordering en ter bestendiging van digitale dienstverlening;
- voorstelling aan de Vlaamse Regering van alle nuttige maatregelen die kunnen bijdragen tot een veilige en vertrouwelijke behandeling van persoonsgegevens of tot een administratieve vereenvoudiging en digitalisering;
- ondersteuning aan het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator bij in de vervulling van zijn opdrachten: het stuurorgaan brengt advies uit over en formuleert voorstellen en aanbevelingen over de opdrachten van het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator;
- beraadslaging over alle relevante overkoepelende en entiteitsoverschrijdende aspecten van het inzetten van ICT-oplossingen, gebruikt binnen de processen van de Vlaamse administratie;
- overleg met het Voorzitterscollege;
- overleg op regelmatige tijdstippen met de verschillende belanghebbenden om de eenvormigheid in beraadslagingen na te streven ter bevordering en bestendiging van de samenwerking tussen de Vlaamse administratie, lokale overheden en externe overheden op het vlak van het informatie- en het ICT-beleid.

Zowel bij het maken van afspraken binnen het stuurorgaan als bij de voorbereiding van bindende afspraken die ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd wordt rekening gehouden met verplichtingen op Europees niveau. Voorbeeld: het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid vereist onder bepaalde voorwaarden als accreditatievoorwaarde voor het departement LV als 'betaalorgaan' ISO 27001 gecertificeerde beveiliging van hun informatiesystemen.

Samenstelling

De samenstelling van het stuurorgaan is bepaald in de conceptnota Vlaanderen Radicaal Digitaal: een vertegenwoordiger per beleidsdomein op N- of N-1-niveau om het draagvlak voor het Vlaams informatie- en ICT beleid te bewaken, drie vertegenwoordigers van de lokale besturen (waarvan 1 op voordracht door de Vlaamse provincies), twee externe innovators, een vertegenwoordiger van de bevoegde minister(s) als waarnemend lid, alsook een afgevaardigde van het Agentschap Informatie Vlaanderen als dienstenintegrator en een afgevaardigde van het Agentschap Facilitair bedrijf.

Het komt aan het stuurorgaan toe om een onderliggende werkgroepenstructuur op te richten en aan te sturen, conform haar huishoudelijk reglement.

Zo kunnen werkgroepen thematisch worden samengesteld en tijdelijke of eerder permanente opdrachten hebben zoals bv. informatieveiligheid, datastandaarden, regelgeving, open data, basisinfrastructuur, enz. Via participatief overleg wordt er draagvlak gecreëerd inzake het Informatie- en ICT beleid. Daarnaast kan het stuurorgaan via kennisdelingsmomenten de sectororganisaties informeren over de stand van zaken in belangrijke dossiers.

Artikel III.74 en III.75

Het stuurorgaan informatie- en ICT beleid heeft, binnen de krijtlijnen, gesteld in het strategisch plan van de Vlaamse Regering, de volgende opdrachten:

- afspraken maken en maatregelen nemen opdat het strategische plan wordt uitgevoerd door de Vlaamse administratie;
- initiatief nemen ter bevordering en ter bestendiging van digitale dienstverlening;
- aan de Vlaamse Regering alle nuttige maatregelen voorstellen die kunnen bijdragen tot een veilige en vertrouwelijke behandeling van persoonsgegevens of tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering;
- ondersteuning bieden aan het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator bij de vervulling van zijn opdrachten: het stuurorgaan brengt advies uit over en formuleert voorstellen en aanbevelingen over de opdrachten van het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator;
- beraadslagen over alle relevante overkoepelende en entiteitsoverschrijdende aspecten van het inzetten van ICT-oplossingen, gebruikt binnen de processen van de Vlaamse administratie;
- overleg plegen met het Voorzitterscollege;
- overleggen op regelmatige tijdstippen met de verschillende belanghebbenden om de eenvormigheid in beraadslagingen na te streven ter bevordering en bestendiging van de samenwerking tussen de Vlaamse administratie, lokale overheden en externe overheden op het vlak van het informatie- en het ICT-beleid.

Het stuurorgaan stelt, binnen de krijtlijnen van het strategisch plan, vermeld in artikel III.76, technische voorschriften en richtlijnen voor de Vlaamse administratie en de lokale overheden vast over de aanmaak, het beheer, de uitwisseling, het gebruik, het hergebruik en de archivering van de gegevens en diensten van de Vlaamse administratie en de lokale overheden met het oog op de realisatie van een efficiënt en interoperabel gebruik van gegevens.

Inzonderheid ICT-beleid formuleert het stuurorgaan voorstellen voor een gemeenschappelijk veiligheidsbeleid, gemeenschappelijke ICT-standaarden en een gezamenlijk gebruik van infrastructuurdiensten en ICT-omgevingen.

Het stuurorgaan staat het agentschap Informatie Vlaanderen in zijn hoedanigheid van dienstenintegrator bij in de vervulling van zijn opdrachten.

Artikel III.76.

De samenstelling van het stuurorgaan is bepaald in de conceptnota Vlaanderen Radicaal Digitaal waarbij alle beleidsdomeinen zijn vertegenwoordigd door personen van N- of N-1-niveau om het draagvlak voor het Vlaams informatie- en ICT beleid te bewaken. Er zijn tevens drie vertegenwoordigers van de lokale besturen (waarvan één vertegenwoordiger namens de provincies, bv. op voordracht van de Vereniging van Vlaamse Provincies en twee vertegenwoordigers namens de gemeenten, bv. op voordracht van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten), twee externe innovators, een vertegenwoordiger van de bevoegde Vlaamse minister(s), bevoegd voor ICT- en Informatiebeleid als waarnemend lid met raadgevende stem, alsook een afgevaardigde van het Agentschap

Informatie Vlaanderen als dienstenintegrator en een afgevaardigde van het Agentschap Facilitair Bedrijf. De Vlaamse Regering kan de samenstelling uitbreiden.

Het komt aan het stuurorgaan toe om een onderliggende werkgroepenstructuur op te richten en aan te sturen, conform haar huishoudelijk reglement.

Zo kunnen werkgroepen thematisch worden samengesteld en tijdelijke of eerder permanente opdrachten hebben zoals bijvoorbeeld informatieveiligheid, datastandaarden, regelgeving, open data, basisinfrastructuur enzovoort. Via participatief overleg wordt er draagvlak gecreëerd inzake het informatie- en ICT-beleid. Daarnaast kan het stuurorgaan via kennisdelingsmomenten de sectororganisaties informeren over de stand van zaken in belangrijke dossiers.

Artikel III.77.

De Vlaamse Regering bepaalt de werking van het secretariaat, omschrijft, zo nodig, nader de bevoegdheden en de werking en benoemt de voorzitter en de leden voor een termijn van vijf jaar met uitzondering van de externe innovators die voor een termijn van twee jaar worden benoemd.

Artikel III.78.

De Vlaamse Regering bepaalt de strategie en de prioriteiten op het vlak van het informatie- en het ICT-beleid door middel van een strategisch plan en voorziet bindende afspraken binnen de Vlaamse administratie zelf, en om interoperabiliteit te bewerkstelligen tussen de Vlaamse administratie en de lokale overheden. Aldus zijn de bindende afspraken binnen de Vlaamse administratie niet beperkt tot afspraken om interoperabiliteit te bewerkstelligen, terwijl die beperking wel geldt voor bindende afspraken tussen de Vlaamse administratie en de provinciale en lokale besturen. Er kunnen bindende afspraken binnen de Vlaamse administratie worden voorzien over alle mogelijke materies terwijl de inhoud van de bindende afspraken tussen de Vlaamse administratie en de provinciale en lokale besturen beperkt is tot het bewerkstelligen van de interoperabiliteit.

Het strategisch plan kan volgende informatie bevatten:
1° alle nuttige maatregelen die kunnen bijdragen tot een veilige en vertrouwelijke behandeling van persoonsgegevens of tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering;
2° de regels voor de aanmaak, het beheer, de uitwisseling en het gebruik, het hergebruik en de archivering van de gegevens en diensten van de Vlaamse administratie en de lokale overheden met het oog op de realisatie van een efficiënt en interoperabel gebruik van gegevens;
3° beslissingen over entiteitsoverschrijdende aspecten van het inzetten van ICT-oplossingen die worden gebruikt binnen de processen van de Vlaamse administratie.

Afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten

- Het belang van het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten

Bij het uitvoeren van haar taken creëert, ontvangt of verwerft een overheidsinstantie heel wat bestuursdocumenten. Deze bestuursdocumenten moeten beheerd en bewaard worden gedurende hun volledige levenscyclus: vanaf het ontstaan van het bestuursdocument tot de eventuele vernietiging. Vanaf het ontstaan dient het bestuursdocument een onmiddellijk doel voor de overheidsinstantie, namelijk het ondersteunen van haar werking en het verantwoorden van de daden en acties van de overheidsinstantie. Een kwaliteitsvol beheer van bestuursdocumenten gedurende hun

volledige levenscyclus, tot op het moment van permanente bewaring of vernietiging, is dus van een onschatbare waarde voor de informatiehuishouding en de verantwoordingsplicht van de overheidsinstantie. Ten eerste laat het de overheidsinstantie toe om zijn werking efficiënter en effectiever in te richten. Zowel strategische beleidskeuzes als goede dienstverlening steunen vaak op de optimale toegankelijkheid van informatie binnen een organisatie. Ten tweede laat een kwaliteitsvol beheer van bestuursdocumenten gedurende hun volledige levenscyclus toe dat een recht- en informatiezoekende burger een kritische mening kan vormen over de overheidsinstanties binnen de maatschappij waarin hij leeft. Op een bepaald ogenblik zal het bestuursdocument namelijk minder en minder gebruikt worden door de overheidsinstantie of zal het dossier waarin het bestuursdocument kadert afgesloten worden. Gedurende een welbepaalde (bewaar)termijn zullen deze bestuursdocumenten nog beheerd en bewaard moeten worden. Pas daarna mogen enkel die bestuursdocumenten die geen enkele waarde hebben voor cultureel, historisch of statistisch onderzoek vernietigd worden. De bestuursdocumenten die daarentegen wel waarde hebben voor cultureel, historisch of maatschappelijk onderzoek worden permanent bewaard.

Overheidsinstanties hebben dus baat bij een optimale informatiehuishouding die steunt op het beheer, waaronder ontsluiting, toegankelijkheid, vernietiging, bewaring ..., van bestuursdocumenten gedurende hun volledige levenscyclus.

- Evoluties ten opzichte van het Archiefdecreet van 9 juli 2010

Deze afdeling vervangt het decreet van 9 juli 2010 betreffende de bestuurlijk-administratieve archiefwerking, ook bekend als het Archiefdecreet van 9 juli 2010. De bepalingen van het Archiefdecreet van 9 juli 2010 zijn integraal opgenomen in deze afdeling, maar zijn concreter geformuleerd (bv. de regeling rond rechtsopvolging), vereenvoudigd (bv. de bepaling met betrekking tot externe audit) en maken gebruik van geactualiseerde woordkeuzes die daarenboven consistent zijn met de andere decreten (bv. hergebruik en openbaarheid) die opgenomen zijn in het bestuursdecreet. De belangrijkste evoluties ten opzichte van het Archiefdecreet van 9 juli 2010 zijn van terminologische aard, namelijk het verdwijnen van de term 'archief', en de intrede van een overdrachtsverplichting voor die overheidsinstanties die behoren tot de Vlaamse overheid. Beiden worden hieronder nader toegelicht.

<u>Terminologische evolutie</u>

Doorheen het hele bestuursdecreet is bewust - omwille van de algemene leesbaarheid en de brug naar andere concepten zoals openbaarheid en hergebruik - geopteerd voor de term 'bestuursdocument', ter vervanging van de term 'archiefdocument'. Het verdwijnen van de term 'archiefdocument' in Vlaamse regelgeving zorgt ervoor dat er aangesloten wordt bij een geijkte term. Daarnaast wordt duidelijker benadrukt dat deze afdeling over meer gaat dan alleen maar die bestuursdocumenten die een zekere erfgoedwaarde hebben. Eerder dan over het 'klassieke archiefbeheer' gaat het hier over het beheer, in de meest brede zin van het woord, van bestuursdocumenten gedurende hun volledige levenscyclus. Alle beheersmaatregelen hebben echter tot doel om een duurzame bewaring te kunnen garanderen met het oog op integriteit, authenticiteit, raadpleegbaarheid en toegankelijkheid van de bestuursdocumenten, wat, zeker in een digitale context, steeds meer aan belang zal winnen. Op deze manier is de brug met beheersmaatregelen in het kader van intern gebruik en hergebruik, openbaarheid, informatieveiligheid ... snel(ler) gemaakt.

Het Archiefdecreet van 9 juli 2010 hanteerde een specifieke definitie, in casu 'archiefzorg', om de bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te duiden. In deze afdeling wordt consequent voor de term 'bestuurlijke verantwoordelijkheid' gekozen, om het taalgebruik zo helder mogelijk te houden.

In het Archiefdecreet van 9 juli 2010 werd het concept 'selectielijsten' voor het eerst in Vlaamse regelgeving geïntroduceerd. Een selectielijst werd in het Archiefdecreet van 9 juli 2010 gedefinieerd als "staat van categorieën archiefdocumenten die voor blijvende bewaring dan wel voor vernietiging in aanmerking komen, voorafgegaan door een verantwoording, met vermelding van termijnen na het verstrijken waarvan de vernietiging wel of niet mag plaatsvinden". Een selectielijst is dus een lijst van categorieën archiefdocumenten waarbij per categorie wordt aangegeven hoelang de categorie bewaard moet blijven en of ze al dan niet vernietigd mag worden. Het probleem van dit concept is echter dat het over een lijst gaat en dat er in principe geen mogelijkheid is om voor losse categorieën van bestuursdocumenten een bewaartermijn en een bestemming te bepalen. Zeker niet in combinatie met de manier van goedkeuren die in het Archiefdecreet werd opgelegd: namelijk het goedkeuren van een volledige selectielijst en niet van bewaartermijnen en bestemmingen per categorie van bestuursdocumenten. Deze problematiek is opgelost door in deze afdeling het concept selectielijst te vervangen door het concept selectieregel. Het concept 'selectieregel' wordt verder toegelicht in artikel III.87.

Overdrachtsverplichting

Met het oog op een kwaliteitsvol beheer en een kwaliteitsvolle bewaring, is in deze afdeling een overdrachtsverplichting opgenomen voor bestuursdocumenten van overheidsinstanties behorend tot de Vlaamse overheid, in sommige gevallen is deze nog verder beperkt tot enkel de Vlaamse administratie. Het betreft echter enkel bestuursdocumenten die zich in een bepaalde levensfase bevinden of waarvoor specifieke selectie- en beheersregels gelden.

De Vlaamse Regering zorgt er met deze overdrachtsverplichting voor dat de desbetreffende bestuursdocumenten duurzaam beheerd en bewaard worden en dat hiertoe de nodige maatregelen genomen worden omtrent informatieveiligheid, privacy- en openbaarheidsregeling ... Hiertoe duidt de Vlaamse Regering een depot binnen de Vlaamse overheid aan.

Deze overdrachtsverplichting zal omwille van het schaalvoordeel, zowel qua infrastructuur als qua personeel, leiden tot een maturiteitsverhoging van en een aanzienlijke kostenbesparing voor de gehele Vlaamse overheid. Voor de overheidsinstanties zelf betekent het een zekere ontzorging, aangezien ze gebruik zullen kunnen maken van een gemeenschappelijke dienstverlening en de daar beschikbare expertise.

- Bevoegdheidsverdeling

De toepasselijkheid van de bepalingen opgenomen in deze afdeling en in art. I.10 is beperkt ingevolge arrest 57/2012 van het Grondwettelijk Hof van 3 mei 2012. Daarin wordt gesteld dat de Vlaamse decreetgever onbevoegd is om ten aanzien van de lokale overheden (met uitzondering van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) ten eerste het 'dode archief' (statisch archief) met betrekking tot federale en Vlaamse aangelegenheden en ten tweede ' het levende archief' (semi-dynamisch archief) met betrekking tot federale aangelegenheden te regelen. De federale aangelegenheden, zoals bedoeld door het Grondwettelijk Hof zijn:

* artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 1°, derde, vierde en vijfde streepje van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen: "- *de regelingen die opgenomen zijn in de artikelen 125, 126, 127 en 132 van de nieuwe gemeentewet, voor zover zij de betrekking hebben op de aangelegenheden, vermeld in artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 1°, derde, vierde en vijfde streepje, en op de federale aangelegenheden, vermeld in artikel 6, §1, VIII, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervormingen der instellingen van*

dezelfde bijzondere wet. In afwijking van artikel I.5, 8°, worden in de bepalingen, vermeld in het eerste lid, de woorden "overheidsinstantie" en "instantie" gelezen als lokale overheid. In artikel III.87, eerste lid, 1°, en in artikel III.88, §1, tweede lid, worden de woorden "vermeld in artikel III.89, §1" gelezen als "vermeld in artikel IV.9". In artikel III.90, §2, tweede lid, worden de woorden "met toepassing van artikel III.89" gelezen als "vermeld in artikel IV.9". registers van de burgerlijke stand betreffen; - de organisatie van en het beleid inzake de politie, met inbegrip van artikel 135, § 2, van de nieuwe gemeentewet, en de brandweer; - de pensioenstelsels van het personeel en de mandatarissen."

* artikel 6, § 1, VIII, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (taken in opdracht van de federale overheid of taken van medebewind in federale aangelegenheden): *"De handelingen, reglementen en verordeningen van de overheden van de provincies, de bovengemeentelijke besturen, de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten en andere bestuursoverheden mogen niet in strijd zijn met de wetten en de besluiten van de federale overheid of de decreten en besluiten van de gemeenschappen, welke in elk geval die overheden met de uitvoering daarvan en met andere opdrachten, met inbegrip van het geven van advies, kunnen belasten, alsook met het op de begroting brengen van alle uitgaven die zij aan deze overheden opleggen."*

Onderafdeling 1. Algemene bepaling

Art. III.79.

Deze bepaling bepaalt het toepassingsgebied voor afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten. Deze afdeling is niet van toepassing op het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen, de Vlaamse Regering en de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering en de privaatrechtelijke instellingen met een publieke taak.

Onderafdeling 2. Zorg en Beheer

Art. III.80.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, als op de lokale besturen van toepassing.

Een overheidsinstantie maakt of ontvangt bestuursdocumenten in het kader van de uitvoering van zijn taken, zijn dienstverlening aan de burger of ter handhaving van de eigen rechten. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheren en bewaren van die bestuursdocumenten wordt hier expliciet toegewezen aan de overheidsinstantie.

Binnen deze afdeling wordt de term 'bestuurlijke verantwoordelijkheid' gebruikt om het eigenaarschap over de bestuursdocumenten aan te duiden. Het uitoefenen van eigenaarschap impliceert dat een overheidsorganisatie voldoende garanties biedt op het vlak van infrastructuur, financiële en personele middelen om de bestuursdocumenten, waarvoor ze verantwoordelijk is, op een kwaliteitsvolle manier te beheren en te bewaren.

De overheidsinstantie is ook bestuurlijk verantwoordelijk voor het beheren, bewaren en vernietigen van die bestuursdocumenten die ze heeft verworven van derden. Deze verwerving kan bijvoorbeeld gebeuren door middel van schenkingen of legaten. Een verwerving hoeft niet noodzakelijk rechtstreeks verband te houden met de publieke taak van de overheidsinstantie. Bedrijven, verenigingen, politici, privépersonen, ... kunnen hun privé-archief om verschillende redenen schenken aan een overheidsinstantie. De overheidsinstantie heeft natuurlijk steeds het recht om deze schenking te aanvaarden of te verwerpen.

Er wordt expliciet gesteld dat de overheidsinstantie bestuurlijk verantwoordelijk blijft voor het beheren en bewaren van bestuursdocumenten gedurende de volledige levenscyclus, vanaf de creatie, verwerving of ontvangst tot de eventuele vernietiging, van de desbetreffende bestuursdocumenten. Dit geldt zelfs als de bestuursdocumenten fysiek door een andere overheidsinstantie of organisatie beheerd en bewaard worden. Tenzij specifieke regelgeving uitdrukkelijk stelt dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid overgedragen wordt naar een andere overheidsinstantie. Zie ook art. III.83.

Art. III.81.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79,als op de lokale besturen van toepassing.

Paragraaf 1 bepaalt dat overheidsinstanties bestuursdocumenten waarvoor ze bestuurlijk verantwoordelijk zijn in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten beheren en bewaren. Deze goede, geordende en toegankelijke staat heeft tot doel om de bestuursdocumenten: integer, authentiek en toegankelijk te houden. Onder goede, geordende en toegankelijke staat moeten de volgende zaken begrepen worden:

- Goede staat: de toestand waarin de bestuursdocumenten zich bevinden gedurende de periode waarin ze worden beheerd en bewaard. Voor analoge bestuursdocumenten betekent dit bijvoorbeeld duurzame materialen in duurzame verpakkingen. Voor digitale bestuursdocumenten betekent dit bijvoorbeeld dat er voorzien wordt in adequate infrastructuur en software.
- Geordende staat: de bestuursdocumenten moeten zodanig gestructureerd zijn dat ze vlot vindbaar zijn. Voor analoge bestuursdocumenten betekent dit bijvoorbeeld dat er een logische ordening wordt gehanteerd. Voor digitale bestuursdocumenten betekent dit bijvoorbeeld dat de juiste metadata zijn toegekend, dat de bestuursdocumenten door middel van hun metadata worden gestructureerd en geordend en dat gebruik gemaakt wordt van open uitwisselings- en/of formaatstandaarden.
- Toegankelijke staat: de bestuursdocumenten moeten snel vindbaar zijn. Deze toestand hangt nauw samen met de geordende staat. De ordening (al dan niet via metadata) laat namelijk toe dat bestuursdocumenten (en de overheidsinformatie in de bestuursdocumenten) vlot vindbaar en raadpleegbaar zijn.

Paragraaf 2 specifieert dit verder en geeft aan dat het beheer en de bewaring moet vastgelegd worden in beheersregels. Deze beheersregels worden door de Vlaamse Regering nader bepaald (paragraaf 3). Voorbeelden van beheersregels zijn beschrijvingsstandaarden, bewaartermijnen (en bij uitbreiding dus de selectieregels, zoals bedoeld in artikel III.87), bewaarstrategieën voor analoge en digitale bestuursdocumenten, de definiëring van rollen om interne toegangsrechten tot bepaalde bestuursdocumenten toe te kennen, maatregelen met het oog op het waarborgen van de integriteit en de authenticiteit van de bestuursdocumenten ... De Vlaamse Regering kan deze beheersregels diversifiëren naargelang de processen waardoor de bestuursdocumenten gecreëerd, ontvangen of opgemaakt zijn, de levensfase waarin of de informatiedrager waarop de bestuursdocumenten zich bevinden (paragraaf 3).

Het tweede lid van paragraaf 2 verplicht een overheidsinstantie om een verantwoordelijke aan te duiden die de beheersregels vastlegt, opvolgt en uitvoert. De Vlaamse regering zal de taken die de verantwoordelijke moet uitvoeren, de deskundigheid en deontologische code waaraan de verantwoordelijke moet voldoen nader bepalen (paragraaf 3). Deze verantwoordelijke kan bijvoorbeeld een informatiebeheerder, archivaris, informatiemanager ... zijn.

Elke overheidsinstantie moet de beheersregels die vastgelegd en uitgevoerd worden evalueren overeenkomstig zijn eigen systeem van interne controle (derde lid van

paragraaf 2). Op deze manier zal er een degelijke evaluatie zijn van deze beheersregels en kunnen de beheersregels tijdig bijgesteld worden als ze niet het gewenste doel behalen. Voornamelijk de effectiviteit van de beheersregels en de mate waarin ze toegepast worden dient geëvalueerd te worden.

Art. III.82.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, als op de lokale besturen van toepassing.

Paragraaf 1 maakt duidelijk dat overheidsinstanties alle categorieën van bestuursdocumenten waarvoor ze bestuurlijk verantwoordelijk zijn moeten bekendmaken. Een categorie van bestuursdocumenten, ook wel 'serie' of 'reeks' genoemd, moet gezien worden als een groepering van gelijksoortige bestuursdocumenten die gecreëerd en ontvangen worden door dezelfde overheidsinstantie binnen een bepaald proces. Voorbeelden van categorieën van bestuursdocumenten zijn subsidiedossiers voor leesbevordering, omgevingsvergunning, milieu-effectenrapportages, klachtendossiers.

In het tweede lid van de eerste paragraaf wordt aangegeven dat het effectief over alle bestuursdocumenten gaat waarvoor de overheidsinstantie bestuurlijk verantwoordelijk is. Het gaat dus ook over die bestuursdocumenten die de overheidsinstantie verworven heeft van een derde en die door de wilsuiting van die derde niet of beperkt openbaar gemaakt mogen worden. Het is echter niet omdat de inhoud van deze bestuursdocumenten niet of beperkt openbaar gemaakt mag worden dat de beschrijving, in de vorm van metadata, van deze (categorie van) bestuursdocumenten niet openbaar gemaakt kan worden, tenzij dit expliciet is aangegeven door de wilsuiting van die derde of de regelgeving over de bescherming van de natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens dit verhindert. Er kan bijvoorbeeld aangegeven worden dat de overheidsinstantie beschikt over de briefwisseling van een bepaald politicus of over de jaarverslagen van een bepaalde vzw of onderneming.

De manier waarop de bekendmaking van de categorieën bestuursdocumenten moet gebeuren wordt geregeld door de tweede paragraaf. Daarin wordt verduidelijkt dat deze bekendmaking moet gebeuren in het centraal register dat eigendom is van de Vlaamse overheid en dat tot doel heeft om uit te groeien tot een centraal ontsluitingssysteem. De oprichting van zulk centraal ontsluitingssysteem stimuleert o.a. openbaarheid, doordat burgers geïnformeerd worden over de bestuursdocumenten die aanwezig zijn bij overheidsinstanties.

Het is ook in dit centrale register dat de selectieregels, vermeld in artikel III.87, bekend gemaakt zullen worden.

De oprichting van het centrale register geeft een praktische invulling aan artikel 9 van het verdrag van de Raad van Europa inzake de toegang tot officiële documenten. Dit bepaalt dat de ondertekenende partijen de nodige maatregelen moeten nemen om de toegang tot bestuursdocumenten te vereenvoudigen, zoals het informeren van de burger over de bestuursdocumenten die berusten onder een overheidsinstantie.

Paragraaf 3 geeft aan dat de Vlaamse regering voorwaarden zal vastleggen waarmee het mogelijk wordt om af te wijken van de verplichting om te publiceren in het centrale register.

Art. III.83.

De bepalingen in dit artikel zijn volledig van toepassing op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, en slechts gedeeltelijk op de lokale besturen. Enkel paragraaf 1 is van toepassing op lokale besturen.

Dit artikel zorgt ervoor dat bestuursdocumenten van overheidsinstanties die opgeheven, ontbonden, samengevoegd of gesplitst worden niet onbeheerd (achter)blijven.

Het basisprincipe, opgenomen in paragraaf 1, is dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid over de bestuursdocumenten naar die overheidsinstantie gaat die de verantwoordelijkheid overneemt voor de taak, waaruit de bestuursdocumenten voortvloeiden. Dit basisprincipe geldt zowel voor de Vlaamse overheid als voor de lokale besturen.

De tweede paragraaf tekent een specifiek scenario uit voor het geval dat overheidsinstanties die behoren tot de Vlaamse overheid worden opgeheven of ontbonden zonder dat een rechtsopvolger is aangeduid of als bepaalde taken van overheidsinstanties worden stopgezet. In dat geval worden de bestuursdocumenten die voortvloeiden uit ofwel de stopgezette taken ofwel de taken van de opgeheven of ontbonden overheidsinstanties overgedragen aan het depot dat vermeld wordt in artikel III.84. Deze overdracht behelst zowel de desbetreffende bestuursdocumenten alsook de bestuurlijke verantwoordelijkheid over deze bestuursdocumenten. Dit scenario geldt echter niet wanneer de ontbonden of opgeheven overheidsinstantie een Vlaamse openbare instelling is die niet behoort tot de Vlaamse administratie, zoals bedoeld in artikel I.3, of als het taken betreft van een overheidsinstantie die tot deze groepering van overheidsinstanties behoort. In dat geval zal de Vlaamse Regering op advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74, een bestuurlijk verantwoordelijke voor de desbetreffende bestuursdocumenten aanwijzen.

Om bovenstaande in de praktijk goed te laten verlopen kan de Vlaamse Regering nadere bepalingen vaststellen inzake deze rechtsopvolging en de daarmee gepaard gaande overdracht van bestuursdocumenten.

Art. III.84.

De bepalingen in dit artikel zijn enkel van toepassing op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, en niet op lokale besturen.

Het eerste lid legt voor bepaalde bestuursdocumenten van de instanties van de Vlaamse overheid een overdrachtsverplichting op naar een door de Vlaamse Regering aangewezen depot binnen de Vlaamse administratie. Deze overdrachtsverplichting geldt enkel voor die bestuursdocumenten waarvan de bewaartermijn verstreken is en waarvan de bestemming permanente bewaring is. Op de termen 'bewaartermijn' en 'bestemming' wordt verder ingegaan bij de toelichting van artikel III.87.

De in het eerste lid bedoelde overdrachtsverplichting is van toepassing op alle instanties van de Vlaamse overheid, met uitzondering van de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, zoals bedoeld in artikel I.3.

In het derde lid wordt bovendien bepaald dat de instanties van de Vlaamse administraties hun bestuursdocumenten die administratief zijn afgehandeld verplicht onmiddellijk overdragen aan een door de Vlaamse Regering aangewezen depot. Concreet betekent dit dat alle afgesloten dossiers, afgewerkte bestuursdocumenten onmiddellijk overgebracht moeten worden aan het aangewezen Depot. Dit is hetzelfde depot als hetgeen dat bedoeld wordt in het eerste lid. Voorbeelden van bestuursdocumenten die administratief zijn afgehandeld zijn goedgekeurde vergunningsdossiers, volledig uitbetaalde subsidiedossiers, goedgekeurde jaarverslagen, afgehandelde gunningsdossiers ...

De term 'overdrachtsverplichting' betekent in dit artikel enkel een fysieke overdracht en geen overdracht van de bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dit in tegenstelling tot de bepaling die opgenomen is in paragraaf 2 van artikel III.83.

Art. III.85.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, als op de lokale besturen van toepassing.

Het toezicht op de naleving van deze afdeling (Afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten) wordt uitgeoefend binnen het kader van het algemeen bestuurlijk toezicht. Om de naleving van deze afdeling voor het volledige toepassingsgebied te kunnen opvolgen, kan de Vlaamse Regering, eventueel op periodieke basis, een audit van één of meerdere overheidsinstanties uitvoeren. Deze audit kan controleren in hoeverre aan de bepalingen die opgenomen zijn in deze afdeling voldaan wordt.

Onderafdeling 3. Ondersteuning

Art. III.86.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, als op de lokale besturen van toepassing.

Om overheidsinstanties te helpen bij de naleving van deze afdeling zorgt de Vlaamse Regering voor ondersteuning bij het beheren en bewaren van bestuursdocumenten. Deze ondersteuning valt uiteen in vijf kerntaken: de administratieve ondersteuning van de selectiecommissie(s), het bevorderen en organiseren van kennisdeling, het verlenen van advies, het ontwikkelen van een instrumentarium en het beheren van het centrale register.

De administratieve ondersteuning van de selectiecommissie(s) omvat minimaal volgende taken: de praktische organisatie van de vergaderingen, het opstellen en bekendmaken van het verslag, het beheren en bewaren van de bestuursdocumenten die voortvloeien uit de taken van selectiecommissie(s) en de publicatie van de selectieregels in het centrale register.

Bevorderen en organiseren van kennisdeling wordt begrepen als het organiseren en coördineren van activiteiten, bijvoorbeeld studiedagen, en initiatieven, zoals bijvoorbeeld studies, onderzoek, pilootprojecten ... die de kennis over het beheren en bewaren van bestuursdocumenten bij de overheidsinstanties bevorderen.

De adviesverlening behandelt alle aspecten met betrekking tot het beheren en bewaren van bestuursdocumenten door overheidsinstanties, ongeacht de levensfase waarin of de informatiedrager waarop het bestuursdocument zich bevindt. Concreet kan het dus gaan over beleidsmatige adviezen met betrekking tot evaluatie, beleidsplannen, samenwerkingsverbanden, deskundigheid van de verantwoordelijke, retroactieve digitalisering (scanning of substitutie (zie hiervoor ook artikel II.24)) ...

Het ontwikkelen van een instrumentarium wordt begrepen als het leveren van een actieve dienstverlening met het oog op een kwaliteitsvol beheer en een kwaliteitsvolle bewaring van bestuursdocumenten. Dit kan bijvoorbeeld door het creëren van instrumenten om de beheersregels op te volgen of vast te leggen, het uitbouwen van een gemeenschappelijk depot voor analoge of digitale bestuursdocumenten, het bouwen van een register voor beheersregels.

Wat de hierboven vermelde ondersteuning betreft zal steeds gestreefd worden naar zoveel mogelijk samenwerking met andere spelers en zal de reeds bestaande expertise op een zo optimaal mogelijke manier ingezet of gebruikt worden. Voorbeelden van spelers waarmee samengewerkt kan worden zijn: overheidsinstanties met expertise met betrekking tot het beheren en bewaren van bestuursdocumenten, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw, de Vlaamse Vereniging van Provincies vzw, ICT-verenigingen, beroepsverenigingen zoals de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie vzw (VVBAD), wetenschappelijke instellingen zoals het Algemeen Rijksarchief en de universiteiten, culturele instellingen zoals archiefinstellingen, musea en bibliotheken, steunpunten zoals FARO Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw en PACKED vzw.

De Vlaamse Regering kan de hierboven opgesomde taken verder concretiseren en toewijzen aan overheidsinstanties van de Vlaamse administratie.

Onderafdeling 4. Selectie en vernietiging

Art. III.87.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79, als op de lokale besturen van toepassing.

Het eerste lid van paragraaf 1 geeft aan dat er voor elke categorie van bestuursdocumenten een selectieregel moet opgesteld worden. Daarnaast wordt de minimale inhoud van een selectieregel op decretaal niveau vastgelegd, aangezien de vernietiging van bestuursdocumenten het grondwettelijk recht van de burger om een afschrift van bestuursdocumenten te ontvangen inperkt. Een selectieregel bevat minimaal volgende elementen. Ten eerste een betekenisvolle naam en een heldere en begrijpelijke omschrijving. Ten tweede een aanduiding van het administratieve of juridische nut verduidelijkt door een voldoende gemotiveerde bewaartermijn. Ten slotte moet ook de waarde voor het algemeen belang, de waarde voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of de waarde voor statistische doeleinden geëxpliciteerd worden. Dit gebeurt door een duidelijk gemotiveerde definitieve bestemming toe te kennen waarbij er in principe twee opties zijn, namelijk bewaren of vernietigen. In sommige gevallen kan er natuurlijk geopteerd worden voor een compromis tussen bewaren en vernietigen door middel van een vooraf gedefinieerde steekproef. Hier wordt bij voorkeur een mathematische steekproef gehanteerd. De bestemming houdt rekening met de waarde die de bestuursdocumenten kunnen hebben als onderdeel van het culturele patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap.

Het tweede lid van de eerste paragraaf laat toe dat de selectiecommissie(s) kunnen beslissen om de in het eerste lid vastgelegde inhoud van een selectieregel uit te breiden. Een selectiecommissie kan natuurlijk enkel een beslissing nemen tot uitbreiding voor die set van selectieregels waarvoor zij bevoegd zijn. De selectiecommissie die bevoegd is voor de Vlaamse overheid kan dus geen uitbreiding van de inhoud van een selectieregel opleggen aan een lokaal bestuur.

De context waarin een bestuursdocument tot stand komt, blijft niet hetzelfde en is onderhevig aan allerlei veranderingen. Daarom is een selectieregel maximum vijf jaar geldig vanaf de dag van bekendmaking ervan. Deze termijn kan korter zijn, indien er specifieke en ingrijpende wijzigingen plaatsvinden die de context van een bepaalde categorie van bestuursdocumenten beïnvloeden. (zie artikel III.83.) Dit zal vooral voorkomen bij selectieregels van categorieën van bestuursdocumenten die specifiek verbonden zijn met één bepaalde overheidsinstantie. Voorbeelden hiervan zijn: beschermingsdossiers van onroerend erfgoed, dossiers met betrekking tot expansiesteun aan bedrijven, ...

De nadere bepalingen voor het opstellen en goedkeuren van selectieregels die bedoeld worden in paragraaf 4 hebben betrekking op de procedure waarop de selectieregels goedgekeurd worden (bv. stemming, consensus ...) en niet op het orgaan dat de selectieregels opstelt en goedkeurt. Dit wordt namelijk geregeld door artikel III.88.

Art. III.88.

De bepalingen opgenomen in dit artikel zijn uitsluitend van toepassing op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel III.79. Lokale overheden vallen onder het toepassingsgebied van de selectiecommissie(s) die bedoeld worden in art. I.10, §2.

Om de in artikel III.87. bedoelde selectieregels op te stellen, te actualiseren en goed te keuren wordt een selectiecommissie opgericht. De selectiecommissie zal volledig zelfstandig die selectieregels opstellen en actualiseren die betrekking hebben op de categorieën van bestuursdocumenten van de zogenaamde 'horizontale' taken en activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn categorieën van bestuursdocumenten die voortvloeien uit taken of activiteiten die te maken hebben met personeelsbeheer, financieel beheer, facility, organisatiebeheersing ... Deze zijn 'generiek' voor alle overheidsinstanties die behoren tot de Vlaamse overheid.

Voor categorieën van bestuursdocumenten die daarentegen betrekking hebben op zogenaamde 'entiteitsspecifieke' taken en activiteiten worden de selectieregels opgesteld door de overheidsinstanties in nauwe samenwerking met de selectiecommissies. Voorbeelden van entiteitsspecifieke taken zijn het erkennen van cultureelerfgoedorganisaties, het reguleren van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaams Gewest, het inspecteren van zorginstellingen ... Het is van belang dat de overheidsinstanties zelf minstens in kaart brengen voor welke categorieën van bestuursdocumenten ze bestuurlijk verantwoordelijk zijn en hiervoor een voorstel voor bewaartermijnen en bestemmingen uitwerken. De expertise van de selectiecommissie situeert zich op het bepalen van bewaartermijnen en bestemmingen, maar om deze oefening te kunnen doen voor de 'entiteitsspecifieke' taken en activiteiten heeft de selectiecommissie voldoende input nodig van de overheidsinstanties zelf. De selectiecommissie zal hiervoor zo snel mogelijk richtlijnen en instrumenten ter beschikking stellen.

Er zullen dus twee soorten van selectieregels ontstaan. Deze die van toepassing zijn op 'generieke' categorieën van bestuursdocumenten en deze die van toepassing zijn op 'specifieke' categorieën van bestuursdocumenten.

De samenstelling en de werking van de selectiecommissie wordt, net als de vergoedingen van de leden, nader bepaald door de Vlaamse Regering.

Art. III.89.

De bepalingen in dit artikel zijn zowel op de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artiekl III.79, als op de lokale besturen van toepassing.

Overheidsinstanties mogen hun bestuursdocumenten niet zomaar vernietigen. Vernietiging van bestuursdocumenten is namelijk een inperking van het grondwettelijk recht van de burger om een afschrift van bestuursdocumenten te ontvangen. Doordat de bestuursdocumenten in kwestie vernietigd zijn, kan er ook geen afschrift meer verstrekt worden. Daarom voorziet dit artikel in drie verschillende scenario's die gevolgd moeten worden vooraleer de overheidsinstantie kan overgaan tot vernietiging van de bestuursdocumenten in kwestie.

In het eerste scenario beschikt de overheidsinstantie over door de selectiecommissie opgestelde en/of goedgekeurde selectieregels, die als bestemming 'vernietigen' hebben,

voor die categorieën van bestuursdocumenten waarvan hij specifieke bestuursdocumenten wil vernietigen. Op basis van deze goedgekeurde selectieregels kan de overheidsinstantie beslissen om zijn bestuursdocumenten al dan niet te vernietigen. De overheidsinstantie heeft steeds deze keuze, aangezien er geen vernietigingsplicht bestaat. Er is namelijk enkel een bewaarplicht als de bestemming van de betreffende selectieregel 'bewaren' is. Beschikt een overheidsinstantie niet over door de selectiecommissie goedgekeurde selectieregels dan dient ze het tweede of derde scenario te volgen. Deze scenario's worden hieronder verder toegelicht.

In het tweede scenario beschikt de overheidsinstantie over een selectielijst die is opgemaakt en goedgekeurd conform de bepalingen zoals vermeld in artikel 5 van de Archiefwet van 24 juni 1955 of conform de bepalingen zoals vermeld in artikel 11 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010. Als een overheidsinstantie nog over een dergelijke selectielijst beschikt, kan ze die bestuursdocumenten waarvan op het niveau van de categorie was aangegeven dat ze in aanmerking kwamen voor vernietiging, ook effectief vernietigen. Ook hier heeft de overheidsinstantie steeds de keuze om al dan niet over te gaan tot vernietiging, aangezien er noch in de Archiefwet van 24 juni 1955 noch in het Archiefdecreet van 9 juli 2010 sprake was van een vernietigingsplicht. Ook in de voorgaande regelgevingen was enkel sprake van een impliciete bewaarplicht. Deze selectielijsten verliezen echter hun waarde van zodra deze bepaling langer dan vijf jaar in werking is getreden. Na vijf jaar moeten deze selectielijsten geactualiseerd worden door de bevoegde selectiecommissie die selectieregels moet opstellen voor die categorieën van bestuursdocumenten die opgenomen waren in de selectielijst. Indien dit niet het geval is, dienen zij het derde scenario te volgen.

In het derde scenario zijn er (nog) geen selectieregels opgesteld en goedgekeurd voor de bestuursdocumenten die de overheidsinstantie wil vernietigen en is er ook niets bepaald in de selectielijsten die opgemaakt en goedgekeurd zijn conform de bepalingen zoals vermeld in artikel 5 van de Archiefwet van 24 juni 1955 of conform de bepalingen zoals vermeld in artikel 11 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010. Als dit scenario zich voordoet kan de overheidsinstantie een toestemming tot vernietiging vragen aan de bevoegde selectiecommissie. De Vlaamse Regering zal de procedure die hiervoor gevolgd moet worden, nader bepalen.

Onafhankelijk van het scenario waarvan de overheidsinstantie gebruik maakt om bestuursdocumenten te vernietigen, houdt ze steeds een gedateerde verklaring bij die deze vernietiging documenteert. Deze verklaring bevat minstens een aanduiding van de (categorieën van) bestuursdocumenten die vernietigd werden, een aanduiding van het gevolgde scenario en een verwijzing naar de selectieregel die de vernietiging toelaat. De Vlaamse Regering zal de inhoud van deze verklaring en de wijze waarop deze bekendgemaakt wordt concreter vormgeven.

Afdeling 6. Beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie

Art. III.90

Het instellen van een onafhankelijke beroepsinstantie die collegiaal beslist, biedt de beste garantie voor een correcte en coherente interpretatie van titel II – hoofdstukken 3 en 4 van het decreet.

De beroepsinstantie heeft zelf geen personeelsleden, ze is samengesteld uit contractuel of statutaire personeelsleden van verschillende instanties van de Vlaamse administratie en personeelsleden van de lokale overheden.

Art. III.91

De herziening van de afwijzing van een aanvraag tot openbaarheid of hergebruik of van een andere beslissing waartegen beroep kan worden ingesteld dient toevertrouwd te worden aan een instantie die neutraal en onafhankelijk van de administratie moet kunnen oordelen. Om dit te realiseren wordt de decretale waarborg ingeschreven dat de beroepsinstantie haar functie volledig onafhankelijk en neutraal uitoefent. Deze instantie kan haar onafhankelijkheid op dit vlak tegenwerpen aan elke instantie die haar tracht te beïnvloeden of tracht te dwingen bepaalde beslissingen te nemen.

Om de beoogde onafhankelijkheid sluitend te maken, kunnen de aangewezen ambtenaren niet geëvalueerd noch tuchtrechtelijk vervolgd worden op basis van de handelingen die zij stellen in het kader van zijn opdracht als beroepsinstantie.

Niet voor alle activiteiten van de beroepsinstantie geldt echter dat deze niet geëvalueerd of tuchtrechtelijk vervolgd kan worden. Dit zou immers inhouden dat men de ambtenaren van de beroepsinstantie niet zou kunnen evalueren op hun manier van werken (bijvoorbeeld onbeleefdheid bij het raadplegen van bestuursdocumenten ter plaatse, voortdurend de behandelingstermijn laten 'springen'), wat niet de bedoeling kan zijn. Daarom wordt uitdrukkelijk verwezen naar de motieven van de beslissingen, die nooit aanleiding kunnen geven tot welke sanctie of evaluatie dan ook.

Art. III.92

Teneinde de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement te informeren wordt een verslag opgemaakt, iets wat ook reeds voorzien was in het gelijkaardige termen en bewoordingen aangaande de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur voor de beslissingen van deze inzake openbaarheid van bestuur. Om praktische redenen en het verlagen van de administratieve lasten kunnen beide verslagen gebundeld worden.

Afdeling 7. Strategische adviesraden

Deze afdeling neemt de bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden (hierna het SAR-decreet te noemen) grotendeels over. Er wordt niet geraakt aan de belangrijkste krachtlijnen van het SAR-decreet, met name:
1° De ordening van het Vlaamse adviesstelsel op basis van het onderscheid tussen enerzijds strategische adviesraden en anderzijds andere raden, commissies of comités met een specifieke (dikwijls meer technische) opdracht.
Strategische adviesraden zijn in deze ordening een beperkt aantal permanente adviesraden van hoog niveau, die als taak hebben om beleidsverantwoordelijken te adviseren over strategische beleidsvraagstukken over de hoofdlijnen van het beleid. Strategische adviesraden moeten de belangen van een beleidsdomein of van deelsectoren binnen een beleidsdomein overstijgen en een gestelde problematiek op het macroniveau bekijken en vanuit zijn integrerend vermogen de verschillende invalshoeken bundelen tot één alomvattend beleidsadvies.
2° De brede opdracht van de strategische adviesraden: de opdracht van strategische adviesraden is niet beperkt tot louter reactieve adviesverlening naar aanleiding van min of meer uitgewerkte en concrete beleidsvoorstellen. Beleidsgerichte advisering moet ook kunnen plaatsvinden in een fase waarin een minister nog geen volledige duidelijkheid heeft over een problematiek en het beleid nog in de ontwikkelingsfase verkeert. Vanuit een proactieve en anticiperende houding moeten strategische adviesraden zelfs adviezen kunnen uitbrengen over maatschappelijke thema's waarmee de beleidsverantwoordelijken nog niet bezig zijn. Een strategische adviesraad moet ook kunnen functioneren als een klankbord, waaraan de beleidsverantwoordelijke nog onuitgewerkte ideeën voorlegt.
De advisering door de strategische adviesraden blijven een belangrijke rol spelen in het participatiebeleid van de Vlaamse Regering. In het witboek 'open en wendbare overheid' zijn echter een aantal vernieuwingen van dit participatiebeleid opgenomen. Meer open publieksconsultaties die open staan voor iedereen krijgen daarom ook een plaats in de

werking van de strategische adviesraden. Ze kunnen deze op eigen initiatief opstarten, maar dit kan ook op vraag van de Vlaamse Regering of een minister gebeuren. Deze publieke consultatie kan de strategische adviesraad dan als aanvullende input gebruiken bij de opmaak van haar advies. Vanuit dit streven naar een meer open overheid wordt ook aan de strategische adviesraden gevraagd om in hun adviezen duidelijk te vermelden op basis van welke informatie en welke contacten ze hun advies gebaseerd hebben.

In tegenstelling tot in het SAR-decreet worden strategische adviesraden niet noodzakelijk als rechtspersonen opgevat. De rechtspersoonlijkheid werd vroeger nodig geacht omdat de juridische onafhankelijkheid de inhoudelijke onafhankelijkheid zou garanderen. In de praktijk bleek rechtspersoonlijkheid geen noodzakelijke voorwaarde is voor onafhankelijkheid op voorwaarde dat voorzien wordt in voldoende logistieke en personele ondersteuning, en werd afzonderlijke rechtspersoonlijkheid afgeschaft voor een aantal bestaande strategische adviesraden.

Het beginsel van één strategische adviesraad per beleidsdomein wordt ook niet meer decretaal verankerd. De nadruk wordt in de toekomst eerder gelegd op de complementariteit en de samenwerking van de verschillende strategische adviesraden. Zoals hoger gesteld, blijft het nadrukkelijk wel de bedoeling dat er een beperkt aantal strategische adviesraden is met een taakomschrijving die voldoende breed is.

De strategische adviesraden krijgen een belangrijke rol in het interactief beleid van de Vlaamse overheid: naast de rechtstreekse publiekparticipatie door individuele burgers en de inbreng van verenigingen en burgerbewegingen, zorgen de strategische adviesraden voor een structurele en gestructureerde betrokkenheid van representatieve middenveldorganisaties, onafhankelijke deskundigen en lokale overheden.

Tijdig consulteren wordt de norm: advies over conceptnota's, groen- en witboeken wordt uitdrukkelijk toegevoegd aan de opdracht van strategische adviesraden, en de leden van de Vlaamse Regering krijgen meer ruimte om over beleidsdossiers zelf participatiemomenten te organiseren voor de Vlaamse Regering een formeel akkoord over de inhoud ervan heeft gegeven.

Het is niet de bedoeling van deze afdeling om volledige uniformiteit op te leggen voor alle strategische adviesraden. Sommige aspecten moeten kunnen aangepast worden aan de specifieke noden van de betrokken sector en geregeld worden in het oprichtingsdecreet. Niettemin is transparantie, eenvoud en doelmatigheid van het adviesstelsel het uitgangspunt en is het de bedoeling van het kader dat in deze afdeling wordt gecreëerd om een ongecontroleerde toename van strategische adviesraden of een te grote onderlinge diversiteit in essentiële kenmerken te vermijden.

Onderafdeling 1. Taakomschrijving strategische adviesraden

Art. III.93.

Het eerste lid neemt de definitie van "strategische adviesraad" van artikel 2 van het SAR -decreet over.

Belangrijke elementen in deze definitie zijn:

1° Het permanent karakter: strategische adviesraden kunnen nooit opgericht worden om te adviseren over een tijdelijk, ad hoc of heel specifiek beleidsvraagstuk.

2° De adviestaak: hoewel van strategische adviesraden verwacht wordt dat ze participatie van burgers stimuleren en dat ze het middenveld betrekken, moeten ze onderscheiden worden van overlegorganen. Hun taak is met kennis van zaken een beleidsaangelegenheid te onderzoeken en een onderbouwde raadgeving of een standpunt

te formuleren onafhankelijk van de adviesvrager, zijnde meestal de Vlaamse Regering. Overleg daarentegen is in essentie een gedachtewisseling met relevante actoren samen met de Vlaamse Regering om een bepaalde beleidsproblematiek of een concrete beleidsmaatregel te toetsen aan hun belangen en standpunten en hierover zelfs akkoorden af te sluiten.

3° Het strategisch karakter: strategische adviesraden worden ingesteld om advies te verstrekken over de hoofdlijnen van het beleid. Daarom moeten ze onderscheiden worden van onder meer technische adviesorganen en raadgevende comités bij intern verzelfstandigde agentschappen:
– technische adviesorganen ondersteunen de administratie of de vakministers in de uitvoering van een specifieke doelstelling, bijvoorbeeld bij de technische uitwerking of operationalisering van een algemene doelstelling, bij de opdracht tot beoordeling van (individuele) dossiers, bij de afhandeling van een beroepsprocedure of bemiddelingsprocedure, enzovoort.
– een raadgevend comité bij het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap bestaat uit betrokken maatschappelijke actoren, met onder meer een opdracht van algemene kwaliteitsbewaking en begeleiding op het vlak van de uitvoeringsgerichte taakstellingen van het intern verzelfstandigd agentschap en een stimulerende functie wat betreft de rol die het agentschap speelt op het vlak van de operationele beleidsvoorbereiding.

Uit het strategisch karakter van de strategische adviesraden volgt ook dat ze niet de administratie adviseren maar alleen het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de functioneel bevoegde minister.

4° Decretale oprichting: de Vlaamse Regering is niet bevoegd om strategische adviesraden op te richten, strategische adviesraden kunnen alleen bij decreet worden opgericht.

In het tweede lid, dat gebaseerd is op artikel 3, tweede lid, SAR-decreet, wordt vastgelegd dat een aantal specifieke elementen voor elke adviesraad afzonderlijk worden vastgelegd in het oprichtingsdecreet.

De verhouding tussen het kader vastgelegd in deze afdeling en de oprichtingsdecreten is anders dan in het SAR-decreet. Er wordt niet langer bepaald dat het oprichtingsdecreet de samenstelling, opdracht, werking en toezicht regelt "onverminderd hetgeen bepaald is in dit decreet". Deze zinsnede impliceerde dat het SAR-decreet voorrang heeft op het oprichtingsdecreet als dat afwijkende bepalingen bevat. De Raad van State merkte in eerdere adviezen al op dat de zinsnede niet de bedoeling van de decreetgever lijkt weer te geven, aangezien in de praktijk regelmatig van het SAR-decreet wordt afgeweken. Het kader dat vastgelegd wordt in deze afdeling is voortaan, wat de wijze van samenstelling, opdracht en werkterrein, werking en toezicht betreft, te beschouwen alse een suppletoire regeling.

Het spreekt voor zich dat de samenstelling en de omvang van een strategische adviesraad worden afgestemd op de aard en de omvang zijn adviestaak. Bij voorkeur telt een strategische adviesraad minstens 12 en maximaal 20 leden.

Het oprichtingsdecreet kan bepalingen bevatten met betrekking tot de werking van de strategische adviesraad, bijvoorbeeld een adviestermijn die afwijkt van de termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in artikel III.103, §2, als dat nodig is.

Tevens kan het oprichtingsdecreet voorzien in toezichtbepalingen, zonder dat kan geraakt worden aan de onafhankelijke positie van de strategische adviesraad ten opzichte van de Vlaamse overheid.

Art. III.94.

De eerste paragraaf van dit artikel neemt artikel 4, §1 en §2, van het SAR-decreet over. Het omschrijft in algemene termen de brede inhoudelijke taakstelling van de strategische adviesraad.
De advisering over hoofdlijnen is de primaire opdracht.

Het spreekt voor zich dat de advisering met kennis van zaken moet gebeuren. Adviezen moeten de gestelde problematiek ten gronde behandelen, waarbij beleidsproblemen in hun bredere context geplaatst worden. De strategische adviesraad volgt de evoluties in de samenleving en in het beleid, met inbegrip van de internationale dimensie. Hij ontwikkelt hierover een visie ten behoeve van de beleidsverantwoordelijken. Dat houdt onder meer in dat vanuit een evaluatie van het bestaande beleid en een toetsing van mogelijke beleidsalternatieven aan hun effecten, een toekomstgerichte beleidsvisie ontwikkeld wordt. Zo nodig wordt hiertoe onderzoek verricht.
De strategische adviesraad moet uitdrukkelijk de maatschappelijke ontwikkelingen volgen en interpreteren vanuit het perspectief van zijn werkterrein.

Deze opdrachtomschrijving moet ruim geïnterpreteerd worden. Door de toenemende complexiteit van de samenleving en de groeiende onderlinge interdependentie van maatschappelijke ontwikkelingen wordt een strategische adviesraad er soms toe gedwongen om de grenzen van het eigen werkterrein te overstijgen. De strategische adviesraad heeft als opdracht noch wereldvreemde, noch verkokerde adviezen te verstrekken. Hij moet voorzien in maatschappelijk ingebedde advisering, die ook rekening houdt met de problemen en behoeften van andere beleidsdomeinen. Concreet kunnen strategische adviesraden in feite vier grote functies hebben :
- beleidsgericht en reactief : bijvoorbeeld wanneer de bevoegde minister nog geen volledige duidelijkheid heeft over een problematiek, het beleid zich nog in de ontwikkelingsfase bevindt en de minister wenst dat een beleidsaangelegenheid vanuit verschillende invalshoeken wordt onderzocht ;
- proactief en anticiperend : advisering door de strategische adviesraad over een thema waarmee de beleidsverantwoordelijke nog niet bezig is ;
- klankbord : toetsing van onuitgewerkte ideeën bij een strategische adviesraad ;
- bemiddelend : als een beleidsproces om welke reden dan ook niet vordert, kan de beleidsverantwoordelijke verzoeken dat een strategische adviesraad met een onafhankelijke analyse of met creatieve oplossingsrichtingen vanuit een multidisciplinaire invalshoek het proces weer op gang tracht te trekken.

De opdracht om reflecties te leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's wordt uitgebreid tot conceptnota's en groen- en witboeken.

In de tweede paragraaf wordt een raadplegingsplicht vastgelegd aan de leden van de Vlaamse Regering voor alle voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering die van strategisch belang zijn.

Nieuw hierbij is dat de inhoudelijk bevoegde ministers nu de mogelijkheid hebben om advies van de strategische adviesraden in te winnen over ontwerpteksten van decreet en strategische besluiten vooraleer die ontwerpteksten principieel goedgekeurd zijn door de Vlaamse Regering. De mogelijkheid om het advies naar een vroeger stadium in de besluitvorming te verschuiven, kan bijdragen tot efficiëntie van de advisering doordat het advies gegeven wordt op een moment dat beleid de facto nog niet beslist is. Voor advies kan gevraagd worden, moet het concept wel al zo ver uitgewerkt zijn dat er een ontwerptekst bestaat waarover advies kan gegeven worden.

De aanpassing kan ook voor tijdswinst zorgen omdat de raadpleging van de strategische adviesraden parallel en tegelijkertijd kan met de naleving van interne adviesprocedures (Inspectie van Financiën, wetgevingsadvies, en akkoorden begroting en bestuurszaken). Deze bepaling verhindert uiteraard niet dat het advies pas gevraagd wordt na principiële goedkeuring. Als er in de tekst die voor principiële goedkeuring voorgelegd wordt, fundamentele wijzigingen aangebracht werden die niet voortvloeien uit het advies van de strategische adviesraad, moet het ontwerp een tweede keer voor advies voorgelegd worden. Daarom is het belangrijk dat per dossier afgewogen wordt welk moment het meest geschikt is om de strategische adviesraad te raadplegen.

Er wordt ook een nieuwe uitzondering ingeschreven op de raadplegingsplicht voor instemmingsdecreten. Aangezien internationale verdragen al ondertekend zijn op het moment dat ze ter instemming worden voorgelegd aan het parlement, kunnen ze inhoudelijk niet meer gewijzigd worden en kan dus geen rekening meer gehouden worden met het van de strategische adviesraad. Dat neemt natuurlijk niet weg dat participatie van strategische adviesraden bij internationale verdragen op een andere manier kan gerealiseerd worden of dat strategische adviesraden op eigen initiatief of op (facultatieve) vraag kunnen adviseren over de impact van de instemming met internationale verdragen.

Paragraaf 3 neemt artikel 4, §3, SAR-decreet over. Hoewel adviezen, ook verplichte adviezen, nooit bindend zijn, is het advies van de strategische adviesraden een belangrijk element bij de beleidsvoorbereiding waarmee de aanvrager rekening moet houden. Om het belang van de adviezen te erkennen wordt expliciet opgelegd dat de Vlaamse Regering duiding geeft, inzonderheid als ze beslist het advies niet te volgen. De verplichting om een repliek te geven op de adviezen van de strategische adviesraden is ook opgenomen in de richtlijnen voor een memorie van toelichting bij ontwerpdecreten.

Paragraaf 4 is gebaseerd op artikel 4, §4, SAR-decreet, maar de bepaling wordt geformuleerd als een verplichting voor de strategische adviesraden om hun adviezen actief te publiceren. Het is duidelijk dat de adviezen bestuursdocumenten zijn die onder de regels inzake toegang tot bestuursdocumenten (hoofdstuk II, afdeling 3) vallen. Deze bepaling moet bovendien worden samengelezen met de nieuwe bepaling van artikel II.8 dat de beslissingen van de Vlaamse Regering, met uitzondering van de beslissingen met individuele strekking,samen met de documenten waarop ze betrekking hebben, systematisch gepubliceerd op de centrale website van de Vlaamse overheid.

Onderafdeling 2. Samenstelling

Art. III.95.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 5 SAR-decreet, maar er wordt expliciet toegevoegd dat ook vertegenwoordigers van lokale overheden lid kunnen zijn van een strategische adviesraad. In verschillende bestaande strategische adviesraden zetelen nu al vertegenwoordigers van de lokale overheden. Door het verdwijnen van de Vlaamse adviesraad voor bestuurszaken is er immers geen overkoepelend advies- of overlegorgaan meer met de lokale besturen.

Dit artikel bevat mogelijkheden die bij de oprichting van een strategische adviesraad concreet worden ingevuld in functie van de specifieke materie. Er moet voor gezorgd worden dat de samenstelling de doelgroepen binnen het werkterrein weerspiegelen, zodat elke strategische adviesraad een samenstelling met maximale toegevoegde waarde heeft.

Volledigheidshalve moet de aandacht gevestigd worden op de artikelen 5 en 6 van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact, die bepalen dat adviesorganen

in de culturele materies zo moeten samengesteld zijn dat alle ideologische strekkingen vertegenwoordigd zijn.

Art. III.96

Dit artikel neemt artikel 6 van het SAR-decreet over.

Paragraaf 1 bepaalt een vaste termijn van vier jaar voor de benoeming van de leden van strategische adviesraden. Enerzijds is een vierjarige periode voor de leden voldoende lang om de kennis van zaken over het beleidsterrein in kwestie ten volle tot haar recht te laten komen. Anderzijds is een vierjarige periode voldoende kort om eventuele verstarring of immobilisme te vermijden.

Als een lid zijn of haar mandaat om een of andere reden niet kan beëindigen, wordt een nieuw lid benoemd dat het mandaat zal voltooien.
Herbenoeming is mogelijk.

De verplichting tot de openbaarmaking van een vacature voor onafhankelijke deskundigen in een strategische adviesraad vloeit logischerwijs voort uit de klemtoon die gelegd wordt op de ongebondenheid van de onafhankelijke deskundigen.

Vanuit het oogpunt van een goed bestuur is het aangewezen dat het maatschappelijk middenveld maximaal betrokken wordt bij de aanduiding van de leden van een strategische adviesraad. De vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld worden door dit middenveld voorgedragen en door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

Paragraaf 2 voorziet twee mogelijkheden tot aanwijzing van de voorzitter van de strategische adviesraad. Ofwel wordt de voorzitter door de Vlaamse regering aangewezen onder de leden van de strategische adviesraad, ofwel verkiest de strategische adviesraad zelf onder zijn leden een voorzitter.
In het oprichtingsdecreet van de strategische adviesraad wordt nader gespecificeerd op welke wijze de voorzitter wordt aangewezen.

De bepaling in het tweede lid wordt geherformuleerd omdat een strategische adviesraad niet langer per definitie rechtspersoonlijkheid heeft.

Art. III.97.

Dit artikel neemt artikel 8 van het SAR-decreet over.

Dit artikel bevestigt de onafhankelijke positie van de leden van strategische adviesraden ten opzichte van de overheid. Zij kunnen van geen enkele overheid instructies krijgen. In het verlengde hiervan worden een aantal onverenigbaarheden met het lidmaatschap van een strategische adviesraad vastgelegd.

De decreetgever kan bij de instelling van elke specifieke strategische adviesraad eventuele bijkomende onverenigbaarheden vaststellen die hij nodig acht.
Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de uitsluiting van personen die in de privé-sfeer reeds een functie of opdracht vervullen in de sector in kwestie, waardoor gevaar voor belangenvermenging ontstaat.

De onverenigbaarheden gelden zowel voor de leden van de strategische adviesraad als voor de eventuele werkcommissies van de strategische adviesraad.

Art. III.98.

Dit artikel neemt artikel 9 van het SAR-decreet over

Het artikel voorziet in een ontslagregeling, al dan niet op eigen verzoek.
Wanneer een lid van een strategische adviesraad ontslag wenst te nemen, zal de Vlaamse Regering dit ontslag ook verlenen. Eventueel kunnen wel, in overleg met de betrokkene, afspraken gemaakt worden over het tijdstip van ontslag, om de continuïteit en de goede functionering van de strategische adviesraad niet in het gedrang te brengen.
Een lid kan om ernstige redenen door de Vlaamse regering worden ontslagen. Met ernstige redenen worden onder meer bedoeld : zware ziekte, veelvuldige afwezigheid, het aanvaarden van een betrekking die afbreuk doet aan de onafhankelijke positie.
Hoe dan ook moet er sprake zijn van een ernstige situatie, waarin het handhaven van een lid van een strategische adviesraad de uitoefening van de adviesfunctie ernstig in gevaar brengt. Ontslag, anders dan op eigen verzoek, zal in beginsel alleen toegepast worden nadat aan het betrokken lid een duidelijke waarschuwing werd gericht.

In het tweede lid worden de onverenigbaarheden vastgelegd met het oog op de neutraliteit en onafhankelijkheid van een strategische adviesraad.

Onderafdeling 3. Werking strategische adviesraden

Art. III.99.

Dit artikel neemt artikel 11 SAR-decreet over.

Strategische adviesraden regelen zelf hun interne werking. Ze geven hiervan kennis aan de Vlaamse regering. Voorbeelden van aangelegenheden die geregeld kunnen worden zijn : de praktische werkingsmodaliteiten van de strategische adviesraad, de wijze van beraadslaging, besluitvorming en stemming, de verslaggeving, enzovoort.

Er kan evenwel niet afgeweken worden van artikel III.103, §1, eerste lid, waarin bepaald wordt dat een strategische adviesraad collegiaal beraadslaagt en bij consensus beslist. Deze beperking was ingeschreven in artikel 16, §1, eerste lid, SAR-decreet.

Er kunnen werkcommissies worden ingesteld. De samenstelling van de strategische adviesraad kan door het instellen van werkcommissies echter niet gewijzigd worden, noch kan de omvang van de strategische adviesraad worden vergroot. Werkcommissies voeren op vraag van de strategische adviesraad een onderzoek uit, waarvan het resultaat een insteek vormt voor het formeel advies dat door de strategische adviesraad wordt uitgebracht aan de politieke overheid. Werkcommissies treden niet in de plaats van de eigenlijke strategische adviesraad en kunnen zich niet als zelfstandige adviesraden gaan ontwikkelen.

Art. III.100

Dit artikel neemt artikel 12, eerste en tweede lid, SAR-decreet over.

Voor de goede werking beschikt de strategische adviesraad over een secretariaat dat de werkzaamheden van de strategische adviesraad voorbereidt en ondersteunt, zowel inhoudelijk als administratief.

Het personeel staat onder het gezag van de strategische adviesraad en wordt geleid door de algemeen secretaris.
De rechtspositie van het personeel van het secretariaat wordt vastgesteld door de Vlaamse regering: zie artikel III.22, §1, 5°).

In het tweede lid worden de taken van het secretariaat verduidelijkt. Dat secretariaat moet voldoende uitgebouwd zijn teneinde de werking van de strategische adviesraad op een degelijke en efficiënte wijze te ondersteunen.

Art. III.101.

Dit artikel neemt artikel 13 SAR-decreet over.

De strategische adviesraad beschikt over een jaarlijkse dotatie, die de kredieten voor zijn werking, huisvesting en de bezoldiging van het personeel omvat.

De strategische adviesraad zal, als autonome instelling, binnen de mogelijkheden van deze dotatie zijn personeelsplan bepalen, zijn personeelsadministratie en budgetbeheer organiseren, en dergelijke.

Art. III.102.

Dit artikel neemt artikel 15, §1, SAR-decreet over.

Om degelijk werk te kunnen verrichten, moet de strategische adviesraad in de mogelijkheid zijn om te beschikken over alle noodzakelijke informatie om een adviesopdracht naar behoren te vervullen.
De Vlaamse regering zal de daartoe noodzakelijke informatie bezorgen. (zie ook art. III.104, §2). Deze bepaling moet bovendien worden samengelezen met de nieuwe bepaling van artikel II.8 dat de beslissingen van de Vlaamse Regering, met uitzondering van de beslissingen met individuele strekking, samen met de documenten waarop ze betrekking hebben, systematisch gepubliceerd op de centrale website van de Vlaamse overheid. Bij een adviesvraag op basis van een beslissing van de Vlaamse Regering is het regeringsdossier voor iedereen toegankelijk. Bij de adviesvragen op initiatief van een minister van de Vlaamse Regering geldt deze regeling vooralsnog niet.

Anderzijds is het duidelijk dat van de leden van een strategische adviesraad wordt verwacht dat zij de informatie die de Vlaamse regering ter beschikking stelt en die noodzakelijk is voor de adviesopdracht, enkel en alleen aanwenden voor de goede uitoefening van de opdracht. De strategische adviesraad wordt niet verondersteld deze informatie actief openbaar te maken. Voor het overige is de regelgeving inzake toegang tot bestuursdocumenten (titel II, hoofdstuk 3) van toepassing op de strategische adviesraden. De strategische adviesraad moet vertrouwelijk met de informatie omgaan, die als dusdanig door de opdrachtgever ook als vertrouwelijk wordt bestempeld.

In het tweede lid wordt een garantie voor een structurele informatie-uitwisseling ingeschreven: er worden afspraken gemaakt die veruitwendigd worden in een protocol tussen de bevoegde minister en de strategische adviesraad.

Art. III.103.

Dit artikel neemt artikel 16 SAR-decreet over.

Paragraaf 1 van dit artikel bepaalt dat een strategische adviesraad bij de vervulling van zijn opdracht collegiaal (in vergadering) beraadslaagt en hierbij in de regel streeft naar consensus. In de beraadslaging wordt dus gestreefd naar een standpunt waarmee elk lid kan instemmen. Indien dat niet mogelijk blijkt, wordt er gestemd. De stemverhouding wordt in het advies vermeld. Op verzoek kan een minderheidsnota toegevoegd worden. Dit biedt de garantie dat fundamentele verschillen in opinies in het advies terug te vinden zijn en dat een opinie niet onzichtbaar wordt gemaakt. Ook uit verdeelde adviezen kunnen immers nuttige elementen gehaald worden.

Paragraaf 2 bepaalt dat een strategische adviesraad in de regel over één maand (30 kalenderdagen) tijd moet kunnen beschikken om zijn advies uit te brengen. Op deze wijze wordt de strategische adviesraad geacht in staat te zijn om een gefundeerd en

onderbouwd advies uit te brengen, zonder dat het besluitvormingsproces door een adviesvraag wordt afgeremd.

Het spreekt echter voor zich dat de termijnen kunnen afgestemd worden op de aard van de concrete adviestaak. Zo kan tussen het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering of de individuele minister enerzijds en de strategische adviesraad anderzijds eventueel een langere termijn dan één maand afgesproken worden. Anderzijds wordt in de mogelijkheid voorzien dat strategische adviesraden, in geval van spoed, sneller het advies moeten uitbrengen. De hoogdringendheid moet dan wel voldoende gemotiveerd worden. Bovendien mag de termijn nooit tot minder dan tien werkdagen ingekort worden.

Zie ook artikel III.105, §3, derde lid: als de SAR op verzoek van de adviesaanvrager een open consultatie organiseert, wordt de termijn verlengd met de termijn van deze open consultatie.

Art. III.104.

Paragraaf 1 van dit artikel komt overeen met artikel 17 SAR-decreet. De bepaling voorziet de mogelijkheid dat strategische adviesraden hun bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen en gemeenschappelijke adviezen uitbrengen.
Dat kan op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse regering, maar strategische adviesraden kunnen ook op eigen initiatief samenwerken.
De meerwaarde van een gezamenlijke adviesverlening kan erin bestaan dat op deze wijze een geïntegreerde en multidisciplinaire visie op een gestelde problematiek wordt ontwikkeld, die het beleidsterrein van meerdere adviesraden bestrijkt, zonder dat hiervoor een nieuwe permanente strategische adviesraad moet worden opgericht.
Het wordt aan de betrokken strategische adviesraden overgelaten om de werkwijze voor hun samenwerking onderling af te spreken.

Paragraaf 2 is gebaseerd op artikel 15, §2, SAR-decreet, maar de bepaling wordt uitgebreid. De strategische adviesraad kunnen zich voor toelichting wenden tot de personeelsleden van de Vlaamse administratie. Daarnaast is het voortaan ook mogelijk dat strategische adviesraden de expertise van hun leden aanvullen met die van externe experten of van specifieke categorieën van betrokken burgers, verenigingen of ondernemingen, die nog niet vertegenwoordigd zijn in de adviesraad. De personen die om toelichting of informatie gevraagd worden, nemen geen deel aan de beraadslaging, vermeld in artikel III.103, §1.

In paragraaf 3 wordt een nieuwe regeling voorzien die kadert in de evolutie naar een open interactieve beleidsvoering.
Als de Vlaamse Regering de inspraak van burgers wil verzekeren bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van haar beleid, kan ze die consultatie zelf organiseren en aankondigen via het consultatieportaal op de centrale website (zie art. II.7) of ze kan de strategische adviesraad verzoeken die consultatie te organiseren.

De aanvrager van een open consultatie moet er wel rekening mee houden dat de adviestermijn van dertig dagen niet haalbaar is in die omstandigheden. De adviestermijn wordt dan verlengd met de periode die nodig is om de consultatie te realiseren.

De openheid en transparantie werkt uiteraard in twee richtingen: paragraaf 4 legt de strategische adviesraden de verplichting op om in hun advies aan te geven welke input ze ontvingen, bijvoorbeeld met toepassing van paragraaf 2 of 3, en hoe die informatie geleid heeft tot hun advies. Uiteraard moet deze verplichting pragmatisch ingevuld worden: alleen de relevante bronnen moeten vermeld worden. Het is niet de bedoeling de adviesraden overbodige administratieve lasten op te leggen: niet iedereen die om een inlichting verzocht werd in het kader van het adviestraject moet met naam vernoemd worden.

Onderafdeling 4. Programmering en verslaggeving

Art. III.105.

Dit artikel komt overeen met artikel 18 SAR-decreet.

De strategische adviesraad moet regelmatig (bij voorkeur jaarlijks) een werkprogramma opstellen en aanpassen, om de werkzaamheden te plannen. Het spreekt voor zich dat hierbij rekening moet worden gehouden met de planning en de prioriteiten die de Vlaamse Regering stelt. Verder zal de planning ook ruimte moeten laten voor adviesvragen van het Vlaams Parlement en voor onverwachte adviesvragen, naast de mogelijkheid tot advisering uit eigen beweging.

Het werkprogramma dient minimaal volgende elementen te bevatten :
- een overzicht van de werkzaamheden die in het komende werkjaar verwacht worden (met inbegrip van een inhoudelijke situering en omschrijving), waarbij zowel diepgaande adviezen, die een uitgebreide tijdsinvestering of inzet van personeel en middelen vergen, als minder diepgaande en korter lopende adviezen, worden vermeld,
- een planning in de tijd van de advieswerkzaamheden,
- de samenstelling van eventuele werkcommissies.

In onderlinge afspraak tussen de strategische adviesraad en de functioneel bevoegde minister kunnen hieraan elementen worden toegevoegd (bijvoorbeeld tussentijdse rapporteringsmomenten aan de functioneel bevoegde minister).
Het werkprogramma moet een soepel en flexibel werkinstrument vormen, dat aan de strategische adviesraden voldoende ruimte biedt om te kunnen inspelen op actuele politieke en bestuurlijke vraagstukken.

Art. III.106.

Deze bepaling is gebaseerd op artikel 19 SAR-decreet.

De strategische adviesraad moet ieder jaar een verslag opstellen. Het jaarverslag behandelt zowel de werking (activiteiten, organisatie) als de inhoudelijke aspecten. De verplichting om het verslag te bezorgen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement is vervangen door de verplichting om het advies te publiceren op de website.

Afdeling 8. Organisatie van het statistiekbeleid

In deze afdeling worden de bepalingen van het decreet van 19 februari 2016 betreffende de Vlaamse openbare statistieken ongewijzigd overgenomen. Voor de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie bij dat decreet: Doc. Vl. Parl., 2015-2016, 547

Afdeling 9. Organisatiebeheersing en interne audit

De bepalingen in deze afdeling komen overeen met de artikelen 33 en 34 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid.

De wijzigingen die aangebracht worden aan de bepalingen in het kaderdecreet hebben tot doel de terminologie aan te passen aan de door Audit Vlaanderen gehanteerde terminologie in gans haar audituniversum.
De voorgestelde aanpassingen komen overeen met de bepalingen van art. 217-223 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

De woorden 'Interne controle' worden overal vervangen door 'Organisatiebeheersing' aangezien deze laatste benaming beter weergeeft waarop het Engelse 'Internal control' eigenlijk betrekking heeft.

Art III.114.
Geen inhoudelijke wijzigingen

Art III.115

De woorden ' financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits' in het huidige kaderdecreet werden vervangen door 'organisatie- en procesaudits' omdat de huidige omschrijving te beperkend weergeeft welke audits Audit Vlaanderen uitvoert om de adequaatheid van de organisatiebeheersing van een instantie, zoals gedefinieerd in het vorige artikel, te evalueren.

Paragraaf 2

Eerste lid: Audit Vlaanderen heeft toegang tot alle informatie, documenten evenals gebouwen, ruimtes en installaties. De toegang tot informatie houdt eveneens toegang tot het mailverkeer in.
Er dient hierbij rekening te worden gehouden met veiligheidsmachtigingen. Een veiligheidsmachtiging in België wordt toegekend aan personen die wegens beroepsredenen toegang nodig hebben tot geclassificeerde informatie, of informatie waarvan verkeerd gebruik schade kan veroorzaken 'aan een wezenlijk belang van België'. Deze machtigingen worden geregeld door de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen

Het tweede tot en met vierde lid werd ingevoegd ingevolge AVG

Audit Vlaanderen mag bij de uitoefening van haar opdrachten onder meer gegevens verzamelen. De aldus verzamelde gegevens bevatten onder meer persoonsgegevens (in de zin van gegevens over en van natuurlijke personen). Met het oog op de beschreven taken van Audit Vlaanderen is het onmogelijk dat ze de betrokkenen onmiddellijk in kennis stellen van het feit dat deze gegevens verzameld zijn en verwerkt zullen worden. Hun opdrachten zullen eveneens hun impact verliezen wanneer aan de betrokkene het recht wordt gegeven inzage te verkrijgen van de hem betreffende gegevens die worden verwerkt. Bij uitbreiding kan ook de uitoefening van andere rechten het onderzoek in het gedrang brengen.

Het is evident dat wanneer Audit Vlaanderen bijvoorbeeld gegevens verzamelt omtrent een persoon van wie vermoed wordt dat hij zich schuldig maakt aan een overtreding, deze laatste hieromtrent niet op de hoogte wordt gebracht. Indien Audit Vlaanderen hiertoe namelijk zou worden verplicht, zou de verdachte in de mogelijkheid worden gesteld zijn onwettige praktijken gedurende een bepaalde periode te stoppen of bewijzen te doen verdwijnen, zodat een verdere controle geen zin meer zou hebben. Dit is uiteraard strijdig met de geest van de wetgeving betreffende Audit Vlaanderen en van de decreten en besluiten waarop zij toezicht dient te houden.
Dit alles neemt niet weg dat er slechts sprake is van een uitstel van informatie. Op basis van de wetgeving inzake de motivering van bestuurshandelingen zal op een bepaald ogenblik de betrokkene moeten worden geïnformeerd, bijvoorbeeld bij het opmaken van het proces-verbaal met vaststellingen. In die mate is het van belang dat de verplichting tot onmiddellijke informatie zoals die voortvloeit uit de regelgeving over de bescherming van de natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, niet toepasselijk is.

De uitzonderingen betreffen in eerste instantie de artikelen 12 (modaliteiten van informatie en communicatie), 13 (informatie bij rechtstreekse verkrijging) en 14 (informatie bij onrechtstreekse verkrijging).

Daarnaast gaat het ook om de artikelen 15 (recht van inzage), 16 (recht op rectificatie) en 17 (recht op wissing). Omdat de verwerking in het kader van audit zijn grondslag vindt in de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag moet ook worden voorzien in een uitzondering op artikel 21 (recht van bezwaar dat onder meer geldt als de verwerking gebaseerd is op artikel 6, lid 1, onder e) AVG) en 18 (recht op beperking van de verwerking). Een uitzondering op artikel 20 AVG is niet vereist omdat dit recht, op basis van lid 3, niet geldt voor verwerkingen als deze gebaseerd zijn op het algemeen belang of een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag. Omdat het niet uitgesloten kan worden dat bepaalde taken worden gebaseerd op een andere grondslag, waaronder mogelijks de toestemming, wordt dit artikel niettemin meegenomen in de bepalingen. Dat geldt ook voor artikel 22 dat specifiek betrekking heeft op geautomatiseerde individuele besluiten.

De uitzonderingen zijn noodzakelijk om belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Vlaamse overheid te waarborgen, zoals voorzien in artikel 23, lid 1, punt e) AVG, waarbij de goede toepassing van de regelgeving en dienstverlening centraal staan, alsook om de taken op het gebied van audit van de Vlaamse overheid, zoals bepaald in artikel 23, lid 1, punt h) AVG.

Vooreerst worden de uitzonderingen beperkt tot de onderzoeken die betrekking hebben op een welbepaalde natuurlijke persoon. Dit is een toepassing van het proportionaliteitsbeginsel en houdt in dat de uitzondering enkel geldt voor onderzoeken die betrekking hebben op een welbepaalde persoon. Zodra het gaat om algemene onderzoeken waar geen specifieke of welbepaalde natuurlijke persoon centraal staat, is er niet onmiddellijk een reden of aanleiding om de uitzondering toe te passen. Onderzoek moet daarbij worden opgevat als onderzoek en controle, met inbegrip van de voorbereidende handelingen die daaraan voorafgaan. Deze voorwaarde houdt in dat als in het kader van een onderzoek naar een bepaalde natuurlijke persoon er gegevens over andere natuurlijke personen worden verwerkt, de uitzondering ook geldt ten aanzien van die andere personen, voor zover en zolang de noodzaak bestaat om over die verwerking geen informatie te geven.

Daarnaast wordt uitdrukkelijk voorzien dat de voorziene afwijkingen zijn tijdelijk in de mate dat ze enkel kunnen worden toegepast gedurende de periode tijdens dewelke de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de daarmee verband houdende voorbereidende werkzaamheden voor zover de toepassing ervan noodzakelijk is voor het goede verloop van de controle, het onderzoek en de voorbereidende werkzaamheden. Het tijdelijke karakter van de uitzondering houdt in dat er slechts sprake is van een uitstel van de uitoefening van de belangrijkste rechten.

De uitzondering is niet alleen tijdelijk, maar ook voorwaardelijk: ze geldt enkel als de niet-toepassing van de rechten noodzakelijk is of kan zijn voor het goede verloop van het onderzoek. Dit houdt in dat zodra de toepassing van de rechten het goede verloop van het onderzoek niet in het gedrang brengt, de betreffende rechten hun toepassing herwinnen. Het is niet altijd mogelijk op voorhand te weten wat nadelig kan zijn, en er kan dus niet altijd bij aanvang worden ingeschat of het voor het goede verloop van het verdere onderzoek noodzakelijk is dat de rechten niet worden toegepast aangezien een inspectieonderzoek altijd gebaat is bij discretie, net omdat dit essentieel is voor de goede werking van inspectie. Dit houdt ook in dat zodra het goede verloop van het onderzoek niet meer in het gedrang kan komen, de betreffende rechten hun toepassing herwinnen.

Een volgende waarborg voor de betrokkene die er ook moet toe dienen om de betrokken diensten te sensibiliseren, bestaat erin dat de beslissing om deze artikelen niet toe te passen, moet worden gerechtvaardigd ten aanzien van de toezichthoudende autoriteit op het vlak van gegevensbescherming. Deze autoriteit kan immers tussenkomen in geval van onrechtstreekse uitoefening van de betrokken rechten (zie verder). Het is ook mogelijk deze rechtvaardiging voorafgaandelijk, namelijk bij het beslissen over de toepassing van de uitzondering, in het dossier op te nemen. Het is voor de betreffende dienst niet altijd mogelijk om onmiddellijk of op korte termijn een beslissing op schrift te stellen. Het is aangewezen dat de betrokken inspectiedienst de beslissing zo snel mogelijk op schrift stelt ten einde de rechtsbescherming van de betrokkene te waarborgen en in voorkomend geval t.a.v. de bevoegde toezichthoudende autoriteit te kunnen aantonen dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. Audit Vlaanderen ontwikkelt daartoe een beleid.

Het is niet uitgesloten dat een dossier wordt verzonden naar het Openbaar Ministerie en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter. In dat geval moet vermeden worden dat een betrokkene voortijdig zijn rechten kan uitoefenen bij de auditdienst. Dat zou immers het lopende onderzoek bij of door het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter in het gedrang kunnen brengen. De betrokkene doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie is een mogelijkheid maar heeft als nadeel dat de betrokkene hiermee duidelijk wordt gemaakt dat er een dossier over hem of haar is bij het openbaar ministerie. Mede hierom en rekening houdend met het feit dat de Vlaamse decreetgever het Openbaar Ministerie geen verplichtingen kan opleggen, wordt voorzien dat in dergelijk geval, zolang er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, de auditdienst op een verzoek niet mag antwoorden. Probleem is dat het mogelijk is dat er op de vraag over de stand van zaken niet wordt geantwoord. Dan heeft de betrokken dienst in beginsel geen andere keuze dan niet te antwoorden en desgevallend, in geval van klacht van de betrokkene, de reden hiertoe mee te delen aan de bevoegde toezichthoudende autoriteit op het gebied van gegevensbescherming. De rechten van de betrokkene worden niet uitgehold in de mate dat de betrokkene de mogelijkheid heeft om zich, na het verstrijken van de termijn van een maand om een antwoord te krijgen overeenkomstig artikel 12, lid 3, AVG, te richten tot de bevoegde toezichthoudende autoriteit die de auditdienst (in casu Audit Vlaanderen) kan bevragen, alsook het Openbaar Ministerie en/of de onderzoeksrechter. De AVG voorziet overigens in de mogelijkheid dat de toezichthoudende autoriteit een verwerkingsverantwoordelijke gelast de verzoeken van de betrokkene tot uitoefening van zijn rechten uit hoofde van de verordening in te willigen (zie artikel 58, lid 2, punt c), AVG). In die mate worden de rechten van de betrokkene voldoende gewaarborgd, alsook rekening gehouden met de specifieke belangen waarom er van bepaalde rechten wordt afgeweken. Bovendien is er het risico dat als Audit Vlaanderen toch een antwoord zou geven na verloop van bv. een maand zonder het standpunt van het Openbaar Ministerie en/of de onderzoekrechter te kennen, het geheim van het onderzoek kan worden geschonden. Dit neemt niet weg dat het mogelijk is dat de betrokken auditdienst ook andere verwerkingen verricht die niet onder de uitzondering (moeten) vallen. In dat geval kan op het verzoek worden geantwoord dat niet in alle verwerkingen inzage kan gegeven worden en de betrokkene die meer informatie wil over de andere verwerkingen, zich kan richten tot de bevoegde toezichthoudende autoriteit op het gebied van gegevensbescherming.

Tot slot wordt als waarborg voorzien dat een betrokkene die zijn rechten uitoefent in de omstandigheden als geschetst in §1, zich steeds kan richten tot de bevoegde toezichthoudende autoriteit om aldus, zij het onrechtstreeks, zijn rechten uit te oefenen. Dat bestaat er dan in het bijzonder in dat wordt nagegaan of de betrokken auditdienst de procedures correct heeft toegepast en de beslissing tot afwijking voldoende heeft

gemotiveerd. In die mate is het aangewezen dat de toezichthoudende autoriteit enkel antwoordt dat de nodige verificaties zijn verricht.

Paragraaf 3, tweede lid
Nieuwe bepaling die aansluit bij de bescherming van de klokkenluiders en tot doel heeft aan te geven dat een rapport van Audit Vlaanderen geen afbreuk kan doen aan vermelde bescherming tenzij uit het rapport kwade trouw of persoonlijk voordeel zou blijken of het gevolg zou zijn van een valse aangifte. Deze passage staat momenteel ook al in het gemeentedecreet en in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Paragraaf 4
Ingevolge het advies van de RvSt bij artikel 19 van het Auditdecreet van 5 juli 2013 wordt deze bepaling opgenomen in het bestuursdecreet.

Paragraaf 5
Overname van artikel 20 van het huidige Auditdecreet van 5 juli 2013.
In het Rekendecreet wordt onder meer gespecifieerd dat bedrijfsrevisoren bij het uitvoeren van audits bij de Vlaamse overheid niet meer strikt gebonden zijn aan de geheimhoudingsplicht t.o.v. het Rekenhof en Audit Vlaanderen. Het auditdecreet heeft dit principe uitgebreid naar de lokale en provinciale besturen. Dit heeft tot concreet gevolg dat bij autonome gemeente- en provinciebedrijven (waar bedrijfsrevisoren actief zijn) een juridische hinderpaal om het single-auditprincipe te realiseren wordt weggenomen.

Afdeling 10. Experimentregelgeving en regelluwe zones

Deze afdeling bevat een algemene decretale regeling voor experimentwetgeving en regelluwe zones, gebaseerd op het SERV-advies van 31 oktober 2016 "Experimentwetgeving en regelluwe proeftuinen".

Zoals in de conceptnota , die de VR goedkeurde op 24/11/2017 aangekondigd werd, sluit deze algemene decretale regeling, een decretale regeling ad hoc of per beleidssector, niet uit. In veel gevallen zal maatwerk noodzakelijk zijn, en zullen de voorwaarden en waarborgen bij specifiek decreet moeten vastgelegd worden. De bepalingen van deze afdeling gelden alleen voor de experimenten en regelluwe zones waarvoor geen afwijkende decretale regeling bestaat (het zijn dus zgn "suppletoire" regels).

Deze algemene regeling legt het concept van experimentwetgeving en regelluwe zones vast, de algemene inhoudelijke en procedurele waarborgen voor de algemene rechtsbeginselen waarop deze instrumenten moeten steunen, en een machtiging om bij BVR bepaalde decretale bepalingen op tijdelijke basis buiten werking te stellen teneinde ruimte voor experimenten te creëren. Deze machtiging geldt onder voorwaarde van decretale bekrachtiging.

Deze afdeling heeft voorziet in een regeling voor toekomstige experimentregelgeving en regelluwe zones, en heeft geen impact op bestaande sectorspecifieke decretale bepalingen terzake (zie ook artikel III.116, derde lid).

Naar de toekomst is het de bedoeling dat de regeling minimumregeling is die kan gespecificeerd of aangevuld worden in specifieke decreten. Als afwijking van de regeling in specifieke situatie noodzakelijk is, kan dit omdat latere en specifiekere regels voorrang hebben. Maar aangezien de regeling in deze afdeling rekening houdt met de adviezen van de Raad van State en de arresten van het Grondwettelijk Hof, zal bij afwijking ervan de conformiteit met hogere rechtsnormen grondig moeten onderzocht worden. Het is, met het oog op de rechtszekerheid, ook aangewezen expliciet te vermelden dat afgeweken wordt van de regeling in het bestuursdecreet.

Art. III.116

Het eerste lid legt principe vast dat de Vlaamse Regering experimentregelgeving en regelluwe zones kan invoeren.

De definities in het tweede lid zijn gebaseerd op de definities die gehanteerd worden in de hoger vermelde SERV-studie:
"Experimentele wetgeving kan worden gedefinieerd als 'wetgeving van toepassing voor een beperkte tijdsperiode met als doel te onderzoeken of een specifieke regelgeving effectief is in het bereiken van vooropgestelde doelen. Ze wordt geïntroduceerd met een toekomstig doel ('prospective purpose') maar vereist methodologisch een retrospectieve evaluatie'. Deze definitie omvat zowel experimentwetgeving die getest wordt door randomized controlled trials als eenvoudige piloot- of proefprojecten."
"Pilootprojecten, proeftuinen en regelluwe zones
Proeftuinen en pilootprojecten verwijzen naar een bepaalde omgeving waarbinnen nieuw beleid of nieuwe regels worden uitgeprobeerd. De doelstelling van een proeftuin is strikt genomen het uitproberen van beleid zonder dat het geldende rechtstelsel wordt aangetast. Een piloot is een 'light' experiment in de praktijk, waarmee een structurele situatie of verandering wordt voorbereid.
Een specifiek type proeftuin zijn de zogenaamde regelluwe zones. Regelluw impliceert dat bepaalde regels of wetgeving (lokaal, regionaal, landelijk) of gedeelten ervan, buiten toepassing wordt gesteld. Het gaat dus niet om een volledig regelvrij gebied waar helemaal geen regels gelden. De keuze om welke regels het gaat, wordt gemaakt op basis van de knelpunten en/of kansen en/of onlogische punten/tegenstrijdigheden in wet- en regelgeving of toezicht die zich in individuele situaties voordoen. In een regelluwe zone kan men ook experimenteren met het anders toepassen van bestaande wetten en regels. Regelluwe zones zijn strikt genomen tijdelijk. Na afloop van een bepaalde termijn moet men wel opnieuw aan de (eventueel bijgestelde) normering voldoen."

Art. III.117.

Artikel III.117 legt de inhoudelijke grenzen vast die gelden voor alle experimentwetgeving en regelluwe zones, ongeacht of ze afwijken van bestaande decretale of wettelijke bepalingen. Concrete richtlijnen, aanwijzingen en best practices zullen vastgelegd worden in een omzendbrief VR.
Belangrijk aandachtspunt is dat ook in de voorbereidingsfase van experimentregelgeving of regelluwe zones moet voorzien worden in een goede wetenschappelijke of andere adequate ondersteuning en begeleiding, om onoordeelkundig gebruik van de instrumenten te voorkomen.

De VR moet minstens de volgende elementen expliciet vastleggen. De punten 1°, 3°, 4° en 5° in het dispositief van het BVR; punt 2° in de aanhef van het BVR of (als te omvangrijk) in een verslag aan de VR dat gepubliceerd wordt in BS:

1° "inhoud": het toepassingsgebied (de personen, territoriale afbakening, ..., waarop de experimentwetgeving of regelluwe zone van toepassing is) en, in voorkomend geval, de nieuwe tijdelijke normen en de bestaande normen waarvan afgeweken wordt, ...

2° de "motivering en de doelstellingen" van het project:
De vastlegging en duidelijke motivering van de te realiseren doelstelling moet voortvloeien uit de analyse van het onderliggend probleem, de doelbepaling, de vaststelling van mogelijke opties (vooral dan de bestaande situatie, de optie met klassieke wetgeving en de optie met experimentregelgeving) en de analyse van hun effecten. De motivering dient ook een argumentatie te bevatten waarom de beginselen van rechtsgelijkheid – en zekerheid niet worden geschaad door het invoeren van de experimentenregelgeving of regelluwe zones.

Een afdoende motivering en formulering van duidelijke doelstelling bij de invoering van experimentregelgeving of regelluwe zone is essentieel (zie ook aanbeveling SERV).

Immers, de voor- en nadelen van de inzet van experimentregelgeving en regelluwe zones in een bepaald geval moeten worden afgewogen in vergelijking met alternatieven, en die afweging moet transparant en onderbouwd zijn. Daarvoor is het nodig dat de doelstelling scherp wordt gesteld en aansluiting vindt bij een of meer van de hoger vermelde functies van de experimentregelgeving of regelluwe zones die gemonitord en geëvalueerd kunnen worden.
Deze verplichting moet er mee voor zorgen dat een oneigenlijk gebruik niet kan, en dat de experimentregelgeving of regelluwe zone proportioneel is en dus niet leidt tot het onevenredig of willekeurig uitschakelen van bestaande regelgeving.
De motiveringsplicht impliceert ook dat moet ingegaan worden op de verwachte kosten en opbrengsten van het experiment, de verwachte impact van de experimentregelgeving, ook voor indirect betrokken partijen, de mate van onzekerheid over de effecten, de mate van maatschappelijke draagvlak, en de mate van rechtsongelijkheid en/of –onzekerheid die door het experiment zou kunnen gecreëerd worden.

3° - De tijdsduur: een experiment of regelluwe zone is per definitie tijdelijk;
- De voorwaarden voor eventuele verlenging. Verlenging kan nodig zijn als na afloop van een experiment wordt besloten het experiment om te zetten in nieuwe regelgeving. In dat geval kan het uit het oogpunt van de rechtszekerheid wenselijk zijn om voor de rechtssubjecten die onder het toepassingsgebied van het experiment vielen niet terug het oude regime te laten gelden. Verlenging kan alleen binnen de grenzen van §2, eerste lid.
- De voorwaarden voor vroegtijdige beëindiging: vroegtijdig beëindiging kan nodig zijn als de doelstellingen van het experiment minder relevant of niet meer relevant zijn geworden.
De VR moet telkens de nodige maatregelen nemen opdat de rechten en belangen van de bij het experiment betrokken burgers, niet in het gedrang gebracht worden, en opdat de betrokken burgers tijdig op de hoogte worden gebracht van de beëindiging van het experiment.

4° "Evaluatie"
Transparantie over de resultaten van het experiment, in het bijzonder op het vlak van haar probleemoplossend vermogen en van haar vastgestelde gevolgen of effecten, is noodzakelijk.
De VR legt terzake vast:
- wanneer zal geëvalueerd worden: bij voorkeur in de loop van het laatste werkingsjaar van de experimentregelgeving of regelluwe zone of, in het geval het tijdelijke project langer dan drie jaren duurt, in het derde werkingsjaar;
- wie zal evalueren: bij voorkeur een expertenpanel dat wordt aangeduid door de Vlaamse Regering, samengesteld uit (bijv.) afgevaardigden van het bevoegde beleidsdomein, afgevaardigden van de bevoegde inspectiedienst en externe experten (afgevaardigden van de representatieve verenigingen van de bij het experiment betrokken doelgroepen en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen + onafhankelijke experten);
- eventueel andere evaluatieregels, zoals transparantie van het evaluatieverslag, advies over eventuele verlenging van het experiment of over definitieve invoering van regelgeving.

5° Als dat relevant is, kan de VR bij de invoering van experimentregelgeving of regelluwe zone de mogelijkheid voorzien om bij de beëindiging ervan (dus als wordt beslist het experiment niet om te zetten in definitieve regelgeving) de bij het experiment betrokken burgers te vergoeden om zich terug in regel te stellen met de bestaande regelgeving.

Een dergelijke vergoeding kan uiteraard alleen binnen de perken van de refertekredieten en op voorwaarde dat de kosten en het oorzakelijk verband met het beëindigen van het experiment kan aangetoond worden, en op voorwaarde dat de mogelijkheid bij de invoering van het experiment voorzien werd.

De mogelijkheid tot verlenging is beperkt in de tijd: het is dus de bedoeling dat de nieuwe regelgeving "onverwijld" in voege treedt of dat "onverwijld" beslist wordt

Art. III.118.

Art. III.118, §1, eerste lid, bevat een machtiging aan de VR om in het kader van experimentregelgeving of regelluwe zones af te wijken van bestaande decretale of wettelijke bepalingen. Dit impliceert ook de mogelijkheid om nieuwe regels in te voeren die betrekking hebben op een aangelegenheid die bij decreet moet worden geregeld. In dat geval moet het BVR bekrachtigd worden (zie art III.119) en gelden specifieke en striktere regels voor de inhoud van het BVR dat het experiment invoert:

1° De VR moet concreet en nauwkeurig expliciteren van welke specifieke bepalingen afgeweken wordt (in het dispositief van het BVR - zie ook artikel III.118, eerste lid, 1°)
2° De VR moet de noodzaak van de afwijking motiveren (in de aanhef van het BVR of in een verslag aan de regering dat gepubliceerd wordt in het BS – zie ook artikel III.117, eerste lid, 2°)
3° aantonen dat de bepalingen waarvan wordt afgeweken in verband staan met de doelstelling van het project (in de aanhef of in een verslag aan de regering dat gepubliceerd wordt in het BS)

Paragraaf 2_bevat een lijst van bepalingen waarvan niet kan afgeweken worden omdat die bepalingen essentieel worden geacht voor de rechtszekerheid
1° bijv: administratieve beroepsprocedures, DBRC, ...
2° bijv: openbaarheid van bestuur, privacy,

§3. Deze bepaling betreft een bijkomende inhoudelijke voorwaarde als het experiment of regelluwe zone nieuwe tijdelijke en niet-algemeen geldende regelgeving impliceert. De rechtsbescherming van de rechtssubjecten die onder toepassingsgebied van deze regelgeving vallen moet onaangetast blijven, en hun individuele rechtssituatie mag er niet op achteruit gaan (bijv. geldelijke arbeidsvoorwaarden van personeelsleden). Dit is een explicitering van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel

Art. III.119

Artikel III.119 legt de parlementaire betrokkenheid vast als de experimenten een afwijking van bestaande wetten of decreten impliceren of nieuwe bepalingen invoeren die tot de bevoegdheid van de decreetgever behoren (legaliteitsbeginsel):
BVR die afwijken van wettelijke of decretale bepalingen moeten bekrachtigd worden bij decreet. Die bekrachtiging moet gebeuren binnen zes maanden. De datum van inwerkingtreding van het BVR moet afgestemd zijn op de datum van bekrachtiging: het BVR kan nooit in werking treden vóór de bekrachtiging.

Afdeling 11. Rapportering aan het Vlaams Parlement

In deze afdeling worden de rapporteringsverplichtingen die door de bestaande decreten opgelegd worden verzameld, en in de mate van het mogelijke geharmoniseerd.

Art. III.120.

In deze bepaling worden de verplichtingen van artikel 27 openbaarheidsdecreet en artikel 21 decreet hergebruik samen gebracht. Er zal jaarlijks een gezamenlijk verslag

uitgebracht worden over de aanvragen toegang tot bestuursdocumenten en hergebruik overheidsinformatie en over de beroepen die ingesteld werden tegen de beslissingen van overheidsinstanties in die aangelegenheden. De informatie voor dit verslag wordt aangeleverd door de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90.

Art. III.121.

In deze bepaling worden twee rapporteringsverplichtingen samengebracht die volgen uit Europese richtlijnen: het verslag over de een aantal aspecten in verband met hergebruik van overheidsinformatie, nu opgelegd bij artikel 27/1 van het decreet hergebruik, en het verslag over de mate waarin websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties voldoen aan de richtlijn webtoegankelijkheid.

Dit verslag is driejaarlijks en wordt ook telkens aan de Europese commissie bezorgd.

Over de richtlijn webtoegankelijkheid moet een eerste maal gerapporteerd worden uiterlijk op 23 december 2021 (artikel 8.4 van de richtlijn)

Art. III.122.

In deze bepaling worden de rapporteringsverplichtingen van artikel 31 decreet deugdelijk bestuur en artikel 7 mep-decreet samengevoegd. Dit is een logisch gevolg van de harmonisering van het toepassingsgebied van de regelingen voor quota voor onafhankelijke bestuurders en voor meer evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in bestuursorganen (zie art. III.36).

Voor de rapportering deugdelijk bestuur verandert er niets, behalve dat de frequentie van rapportering wordt aangepast naar één maal per regeerperiode en dat de voorschriften voor het aanleveren van de gegevens wordt aangepast.

Aangezien de verplichting van de instanties, vermeld in artikel 31, tweede lid, deugdelijk bestuur, om spontaan een rapport te bezorgen aan de minister van bestuurszaken, nauwelijks werd nageleefd, zal in de toekomst telkens een bevraging worden georganiseerd. De decretale verplichting om te antwoorden blijft behouden in het tweede lid van paragraaf 1.

Aangezien de bevraging een aanzienlijke administratieve last meebrengt, is een driejaarlijkse rapportering niet wenselijk. Bovendien worden beslissingen over samenstelling van organen meestal in het eerste jaar van een regeerperiode genomen en zijn er weinig fundamentele aanpassingen in de rest van de regeerperiode. Daarom wordt voorgesteld de bevraging op te starten een jaar na het aantreden van elke nieuwe regering en de rapportering te beperken tot één maal per regeerperiode.

De instanties die onder het toepassingsgebied vallen omdat er meerderheidsparticipatie van de overheid is, worden niet bevraagd als het gaat om een tijdelijke participatie van minder dan twee jaar.

Voor de rapportering over de evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in raden van bestuur heeft de samenvoeging het voordeel dat evenwichtige participatie als een belangrijk element van deugdelijk bestuur beschouwd wordt. Een mogelijk nadeel is dat de rapportering vijfjaarlijks in plaats van tweejaarlijks wordt.

De gegevens voor deze rapportering worden in de praktijk niet ingezameld via bevraging van alle instanties. De rapportering brengt voor die instanties dus geen bijkomende werklast mee en daarom voorziet paragraaf 2 een tussentijdse rapportering twee jaar na het rapport deugdelijk bestuur. Hiermee kan ook bij tussentijdse hersamenstellingen van organen de naleving van de quotaverplichtingen gemonitord worden.

Het toepassingsgebied van de verplichtingen inzake meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen komt slechts gedeeltelijk overeen met het toepassingsgebied van de andere verplichtingen inzake deugdelijk bestuur, maar het omvat ook adviesorganen, maar dat hoeft geen beletsel te zijn voor een gezamenlijke rapportering.
Het rapport zal een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de minister van bestuurszaken en de minister van gelijke kansen.

Titel IV. Wijzigings- en slotbepalingen

Hoofdstuk 1 tot en met 84

In hoofdstuk 1 tot en met 84 van titel IV worden de bestaande decreten aangepast aan het bestuursdecreet. Het gaat niet om beleidsinhoudelijke wijzigingen maar om juridisch-technische aanpassingen: de verwijzingen naar een van de decreten die opgenomen werden in het bestuursdecreet worden, met het oog op de leesbaarheid en rechtszekerheid, vervangen door een verwijzing naar het bestuursdecreet.

Deze aanpassingen behoeven geen toelichting. Hieronder wordt alleen toelichting gegeven bij de wijzigingen die niet louter vormelijk zijn.

De artikelen IV.37 t.e.m. IV.39 (wijzigingen van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003

Bij artikel IV.267, 2°, van het bestuursdecreet wordt het kaderdecreet bestuurlijk beleid opgeheven met uitzondering van artikel 24 tot en met 26, die voorlopig blijven bestaan tot op het moment dat ze geïntegreerd worden in het Rekendecreet.

Artikel 24, 25 en 26 van het kaderdecreet die een aantal financiële verplichtingen opleggen aan publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, zijn overeenkomstig artikel 10, §4, van het kaderdecreet ook van toepassing op de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid. Aangezien artikel 10, §4, opgeheven wordt, worden in de artikel 24 tot en met 26 telkens de woorden "intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid" toegevoegd.

Artikel 26 van het kaderdecreet heeft gedeeltelijk betrekking op het aangaan van verzekeringen bij een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instelling, maar gedeeltelijk ook op de verplichting om gemeenschappelijke dienstverlening af te nemen. Die laatste verplichting hoort wel thuis in het bestuursdecreet, en werd opgenomen in art. III.19. Daarom wordt ze geschrapt in artikel 26 kaderdecreet.

Artikel IV.56 (wijziging GRB-decreet)

Ingevolge het decreet van 15 januari 2016 houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen, dient het agentschap (Informatie Vlaanderen) te worden vervangen door het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen. Het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen is precies opgericht om vormen van coproductie met de private sector mogelijk te maken waarbij vaak ook in niet onbelangrijke mate diensten door de private sector mee worden gefinancierd, zoals het GRB dat door middel van Aanmaakheffingen en bijhoudingsheffingen voor 50% mee door de nutssector is gefinancierd. De heffingen en de opbrengsten dienen dan ook te worden toegewezen aan het Eigen Vermogen.

Hoofdstuk 85. Opheffingsbepalingen

Artikel IV.267 heft de 12 decreten op die in het bestuursdecreet geïntegreerd werden.

Punt 2°
De artikelen 24 tot en met 26 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid, die financiële verplichtingen bevatten, worden voorlopig niet opgenomen (cf. supra toelichting bij art. IV.37 t.e.m. IV.39).
Punt 3°
Hetzelfde geldt voor artikel 3, derde lid, en artikel 17bis van het decreet tot regeling van de strategische adviesraden.

Punt 13°
De artikelen 19 en 20 van Auditdecreet zijn opgenomen in artikel III.115, §4 en §5. Deze bepalingen worden bijgevolg opgeheven.

Hoofdstuk 86. Overgangsbepalingen

Art. IV.268

De artikelen II.16 en II.17 die de richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties omzetten, moeten volgens artikel 12, lid 1, van die richtlijn in werking treden uiterlijk op 23 september 2018 (cf infra art. IV.272) maar artikel 12, lid 3, van die richtlijn luidt als volgt:

"3.De lidstaten passen die bepalingen toe als volgt: a) op websites van overheidsinstanties die niet zijn gepubliceerd vóór 23 september 2018: met ingang van 23 september 2019; b) op websites van overheidsinstanties die niet onder a) vallen: met ingang van 23 september 2020; c) op mobiele applicaties van overheidsinstanties: met ingang van 23 juni 2021."

Deze overgangsregeling wordt overgenomen in artikel IV.268.

Art. IV.269

Deze bepaling bevat een overgangsregeling voor de behandeling van aanvragen en beroepschriften inzake toegang tot en hergebruik van bestuursdocumenten en van klachten. De datum van indiening bepaalt of de bestaande of de nieuwe regeling toegepast wordt.

Art. IV.270

Het vertrekpunt voor het bepalen van het toepassingsgebied van titel III, hoofdstuk 2, afdeling 2, zijn de lijsten van de NBB met entiteiten die deel uitmaken van de Vlaamse overheid. Deze lijsten worden halfjaarlijks aangepast.
Indien instanties vanaf een bepaalde datum onder het toepassingsgebied worden gebracht en geen overgangsmaatregel wordt voorzien zouden zij onmiddellijk in orde moeten zijn wat de aanstelling van de onafhankelijke bestuurders of de man/vrouw-verhouding betreft. Daarom wordt een overgangsmaatregel ingeschreven dat de samenstelling van de raden van bestuur van instanties, die zijn opgericht voor de datum van inwerkingtreding van titel III, hoofdstuk 2, afdeling 2, maar pas na deze datum onder de toepassing van artikel III 40 en III 44 worden gebracht, wordt

aangepast aan de regeling van de onafhankelijke bestuurders en Man/vrouw- verhouding bij de eerstvolgende algehele hernieuwing van de mandaten.
Instellingen die worden opgericht na de inwerkingtreding van het bestuursdecreet moeten zich daarentegen onmiddellijk in regel stellen.

Hoofdstuk 87. Inwerkingtreding

Artikel IV.271 bepaalt dat het bestuursdecreet in werking treedt op 1 januari 2019, conform het SERV-advies over vaste verandermomenten.

Dat moet het de Vlaamse Regering mogelijk maken om de noodzakelijk of nuttige uitvoeringsbesluiten te nemen vóór de inwerkingtreding van het decreet.

Voor een aantal bepalingen wordt afgeweken van deze algemene regel:

1° Voor sommige bepalingen is het belangrijk dat ze onmiddellijk in werking treden: de artikelen II.6, II.18, II.21 en II.22 leveren immers de decretale basis voor de uitbouw van het virtueel loket voor burgers en het gebruik van een berichtenbox voor elektronische verzending van berichten;

2° De bepalingen over webtoegankelijkheid moeten ingevolge artikel 12, lid 1, van de richtlijn in werking treden uiterlijk op 23 september 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS